བོད་ཀྱི་བཙུན་དགེ་རིགས་མཛོད་ཆེན་མོ།

དཔལ་ལྡན་ལ་སྒྲ་པའི་གསུང་རབ།

བོད་བཙུ་དགེ་བ།

ཚད་མ།

ཨ་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།

མཆོག་ཡིན་ཨ་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་

ISBN 978-7-105-06152-5

9 787105 061525 >

定价：36.50元

བོད་ཀྱི་བཙུ་ཕྱག་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས།
ལ་སྒྲ་པའི་གསུང་རབ་བོད་བཙུ་དཔེ་བ།

ཚོང་མ།

ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་གྱིས་མཛད།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

因明学/萨班·贡葛坚赞等著. －北京:民族出版社,2004.4(2007.2重印)
(藏族十明文化传世经典丛书.萨迦派系列丛书/更尕松保主编)
ISBN 978－7－105－06152－5
Ⅰ.因... Ⅱ.萨... Ⅲ.因明(印度逻辑)－藏语
Ⅳ.B81－093.51

中国版本图书馆CIP数据核字(2007)第017527号

YINMINGXUE
民族出版社和青海民族出版社联合出版
(北京市和平里北街14号　邮编100013
www.e56.com.cn
迪鑫印刷厂印刷
各地新华书店经销
(藏编室电话:64275311　藏文发行科电话:64227665)
2004年4月第1版　2007年1月北京第2次印刷
开本:850毫米×1168毫米　1/32　印张:22.625
印数:2001－5000册
ISBN 978－7－105－06152－5/B·262
定价:36.50元

རྩོམ་སྒྲིག་འགན་ལྷུར་པ།	གཡག་འཇམ།
责 任 编 辑：	雅 降
གཙན་ཞུས་རྩོམ་སྒྲིག་པ།	འཇིགས་མེད་བསམ་གྲུབ།
特 邀 编 辑：	晋 美 桑 珠
ལྷ་རིས་འབྲི་མཁན།	བུ་ཏན།
责 任 编 辑：	布甘
མཛོས་ཚ་ཏྲས་འགོད་པ།	ཀན་རོ་རྗེ་ཚེ་རིང་།
装 帧 设 计：	吾 要

ཀཁ།། ཚད་མ།

སྒྲིག་པ་ཡི།	ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱིས་བཙལ་མས།
དཔེ་སྐྲུན་མཁན།	མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང"དང་མཚོ་སྨོན་མི་རིགས་
	དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ས་བསྐྲུན་ཞིང་འགྲེམས་སྒྱུར་བྱས།
འགྲེམས་སྒྱུར་མཁན།	མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཐོན་སྒྲིག་ཁང་།
གནས་ཡུལ།	པེ་ཅིན་རྫོ་ཕེད་ཀྱི་ཐུང་ལམ་ཨང་14པ།
སྐྲུན་ཨང་།	100013
ཁ་བཤད་ཨང་གྲངས།	010－64227665
བཀྲུད་འཚོང་མཁན།	རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་སོ་སོའི་ཞིན་ཀུ་དཔེ་ཚོང་ཁང་།
བར་འདེབས་མཁན།	ཏི་ཞིན་པར་འདེབས་ཁང་།
དེབ་ཚད།	850mm×1168mm 1/32
བར་གོག	22.625
བར་གཞིའི་སྒྲིག་ཕྱོགས།	2004ལོའི་ཟླ4པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།
བར་ཕྱོགས།	2007ལོའི་ཟླ་དང་པོར་པེ་ཅིན་དུ་པར་ཕྱོགས2པ་བཀྲལ།
བར་གྲངས།	2001－5000

ISBN 978－7－105－06152－5/B·262

དེན་གོང། སྐོར36.50

བོད་ཀྱི་བཙུ་ཕྱག་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས།

དབལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བའི་གཙུང་རབ་དབེ་ཚོགས།

བླ་འདོན་མཁན་པོ། མཁས་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན།

མཁས་དབང་པཎ་དམ་ཆོས།

གཙོ་སྦྱིག་པ། ས་སྐྱ་དགོན་ཀྱི་མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ།

དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་དཀར་ཆག

བོད་དང་པོ། སྐྱེས་རབས།	བོད་བཙུ་གཅིག་པ། ལམ་རིམ།
བོད་གཉིས་པ། ཐུམ་རྒྱས་དང་དག་ཡིག	བོད་བཙུ་གཉིས་པ། ཕྱོགས་གསུམ།
བོད་གསུམ་པ། བཟོ་གནས་དང་ཕྱེད་ཐུར།	བོད་བཙུ་གསུམ་པ། དབུ་མ།
བོད་བཞི་པ། མངོན་བརྗོད།	བོད་བཙུ་བཞི་པ། ཕར་ཕྱིན།
བོད་ལྔ་པ། སྒྲོན་ཐག	བོད་བཅོ་ལྔ་པ། འདུལ་བ།
བོད་དྲུག་པ། བློས་གར་དང་མཁས་འཇུག	བོད་བཙུ་དྲུག་པ། ཚད་མ།
བོད་བདུན་པ། རྩེས་གཞུང་།	བོད་བཙུ་བདུན་པ། མངོན་པ།
བོད་བརྒྱད་པ། སྒྲ་གཞུང་།	བོད་བཅོ་བརྒྱད་པ། སྤྲུལ་སྐོར།
བོད་དགུ་པ། གསོ་རིག	བོད་བཙུ་དགུ་པ། རྒྱུད་འགྲེལ།
བོད་བཅུ་པ། ཀུན་མཁྱེན།	བོད་ཉི་ཤུ་པ། ལམ་འབྲས།

དཔེ་སྒྲུན་གསལ་བཤད།

སྤྱིར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཚངས་མ་འདི་ཉིད་ནི་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཡིན་པས་ཕྱི་ནང་ཀུན་ལ་རྟོག་གེ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་ན་ཡང་བསྟན་བ་མེད་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པ། ཐུབས་པ་དང་སྐྱེང་རྡེ་དང་སློབ་ལམ་གྱི་མཐུ་གྱུར་པའི་མཁན་མེད་ཤྲཱ་ཝ་རི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ནི་ཡང་དག་གི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེས་གསུང་ས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྐྱོན་ཀུན་ཟད། ཡོན་ཏན་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་ནང་པ་ཅམ་མ་ཟད་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་མཁན་མྱ་ངན་གྱིས་པའི་སློབ་བདག་ཏུ་བ་རྡེ་ལགས་ནང་པའི་ཆོས་སྒོ་ལ་ཞུགས་ཏེ་སྐྱོན་པའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྐྱེང་ནས་དད་པས་གཡོ་ཤེ་མྱ་ངན་གྱིས་བཏོ་ནས་ཁ་ཤེ་བྱ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏོང་ཀྱི་བསྟོད་པ་མཛད་དོ། ། དེའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་འཕགས་ཡུལ་དུ་རྒྱན་བྱེ་གི་ཡ་ཀྱལ་ཚད་མའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཐོག་ས་ཀྱི་གླང་པོས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་མཛད། དེའི་འགྲེལ་པ་ལ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚད་མ་ཁ་བཏུན་བརྩམས་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཚད་མའི་དར་སྲོལ་ཤིན་ཏུ་ཚུགས། འགལ་འབྲེལ་གྱི་རིགས་ལམ་རྣམ་དག་གི་སློ་ནས་ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པ་མང་པོ་ཚར་བཅད་དེ་ནང་པ་ས་ངར་ས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པའི་སློ་ཞབས་ས་ལ་ཐུང་། གཞན་ཡང་སྒྲུལ་པའི་སློ་ནས་ཚད་མའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཝེ་བས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཐུ་བ་ཅིང་པ་ཆུང་ཡོད།

ཕྱིས་སུ་བོད་གངས་ཅན་ལྷོངས་སུ་ལོ་ཐུག་པ་བཀའ་དྲིན་ཅན་ཆུམས་ཀྱིས་ཚད་མའི་རིགས་གཞུང་ཆུམས་ཀུ་སྐད་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་བཟུང་བོད་ལ་ཚད་མའི་མཁས་པ་གྲངས་ལས་འདས་པ་བྱུང་ཡོད། བོད་ལྷ་རབས་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མའི་མཁས་པ་ཕྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཁེང་གིས་ཚད་མ་ཆུམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་མཛད། ཁོང་གིས་ཚད་མ་འཚང་ཁན་སྐབས་སུ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ཆུམས་བསྡུས་ཚན་བགོས་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱ་ཚུལ་ལ《བསྡུས་གྲྭ》ཞེས་བྱུང་བ་ཡིན། འདི་ནས་བཟུང་ཐོས་བསམ་པ་ཆུམས་ཀྱིས་ཟོད་གླེང་གི་བསྡུས་གྲྭ་ཤིན་ཏུ་དར། ཁོང་གི་སློབ་མ་གཙུག་ཆེ་བ་ལ་ས་ཆེང་ཆེན་བཏུད་བྱུང། དེའི་ནང་ནས་དན་འབགས་པ་སྒྲ་བའི་ས་ཆེང་གིས་ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་ས་ལ་ཀྱི་རང་འགྲེལ་མཛད་པ་སོགས་ཚད་མ་ལ་དར་ཆུས་བྱུང་ཡོད། ཁྱད་པར་དུ་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་མཆོག་གིས་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་ཐོས་བསམ་བྱེད་སྐབས་སུ་ནུབ་གཅིག་ཆུ་གར་ཙོ་གས་སུ་སློབ་དཔོན་ཙོ་ཀས་ཀྱི་གླང་པའི་གདན་ས་ཁྲིར་འཁོད་དེ། གླེགས་བམ་གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཕྲེའུ་མིག་བཟུང་བ་མནལ་ལམ་དུ་བྱུང་ནས་བཟུང་ཚད་མ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང། སྐད་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་སློབ་མི་དགོས་པ་མི་མཁྱེན་པ་མེད་པར་གྱུར་ཟེར་སྐད་ཡོད་དོ། །ཆུ་གཅད་སྒྲ་བའི་ཆུ་ཕེགས་པ་གཙོས་གང་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་བོད་ལྷ་རབས་པ་ཕྱ་བ་ཆོས་མེང་གི་སློབ་ཆོགས་དང་བཅས་པས་ཙོགས་སྐང་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་ཏོགས་པ་ནོར་བ་དགོངས་ཏེ་ས་ཀྱ་པཎ་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས《ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ》འདི་མཛད་དོ། །

འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་རབ་བྱེད་དབྱེ་བ་བཅུ་གཅིག་ཡོད། རབ་བྱེད་དང་པོ་ལ་ཡུལ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའི་གསལ་བྱེད། རབ་བྱེད

གཉིས་པ་ལ་བློ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའི་གསལ་བྱེད། རབ་བྱེད་
གསུམ་པ་ལ་སྒྲོ་དང་བྱ་ཐུག་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་པའི་གསལ
བྱེད། རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལ་སྐྱེབ་པ་དང་གཞན་སེལ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ
སྟེ་བཞི་པའི་གསལ་བྱེད། རབ་བྱེད་ལྔ་པ་ལ་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྒྱ
པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་པའི་གསལ་བྱེད། རབ་བྱེད་དྲུག་པ་ལ་འཕྲེལ་བ
བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དྲུག་པའི་གསལ་བྱེད། རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལ
འགལ་བ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བརྒྱད་པའི་གསལ་བྱེད། རབ་བྱེད
བརྒྱད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བརྒྱད་པའི་གསལ་བྱེད།
རབ་བྱེད་དགུ་པ་ལ་མངོན་སུམ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དགུ་པའི་གསལ
བྱེད། རབ་བྱེད་བཅུ་པ་ལ་རང་དོན་རྟེས་དཔག་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ
བཅུ་པའི་གསལ་བྱེད། རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་གཞན་དོན་རྟེས་དཔག
བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའི་གསལ་བྱེད་དོ། ། གཞུང་འདི
ཤུང་ས་བཅོལ་ས་ནི་ཐུགས་གླང་ཆོས་ཀྱ་ཐུགས་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཚད་མའི་དགོངས་དོན
ཚུལ་བཞིན་རྣོ་ཐུགས་ཏེ་མཛད་པ་ཡིན། ད་དུང་འདིའི་ནང་དུ་གཡག་སྟོན་སངས
རྒྱས་དཔལ་ཀྱིས་མཛད་པའི《སྟེ་བདུན་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་མ་རིགས་པའི
གཏེར་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་རིགས་པའི་འོད་སྟོང་འགྲོ་བ》ཡང
བསྡུས་ཡོད།

ཚད་མ་བསླབ་པ་ན་མིའི་བློ་རིག་གི་སྒོ་མོ་འབྱེད་པར་ཕན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ
གཤིས། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲོལ་གསུམ་བྱ་རྒྱུར་ཉུས་པ་གལ་ཆེན
ཐོན་ཐུབ་པར་བརྟེན། དགོན་པ་ཁག་གི་བཤད་གྲྭ་བ་ཆུམས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དང
སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ཁག་གི་དགེ་སློབ་ཆུམས་དང་ཞིབ་འཇུག་པ་ཆུམས་ཀྱི་དཔྱད་གཞི

ལ་དམིགས་ཏེ་ས་པ ཏ་ཐྲི་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་ནི་སྟེ་དགེའི་ཤིང་པར་ལྷར་དང། གཡག་ཏི་ཀ་ཡི་ཚད་མ་ནི་ལག་བྲིས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ངེད་དཔེ་སྐྱན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྐྱན་པ་ཡིན།

མི་ རིགས་ དཔེ་ སྐྱན་ ཁང་ དང་
མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་ནས།

སྒྲོང་གཞི།

༄ ཕན་བདེ་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་སྒོ་གཅིག་ཕྱིར་ཐུབ་པ། འདྲེན་མཆོག་མཉམ་མེད་ཕྲིན་རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཐོག་མར་མཛད་པ་བཞུ་གཉིས་དང་བཅས་པས་ལས་ཅན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་སྣུ་འཕྲུངས། བར་དུ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་དུ་བསགས། ཕ་མར་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྐྱེ་འགྲོའི་བླུ་དང་ཁམས་དབང་མོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་བསྐོར་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པ་བསྐོར། དེའི་རྒྱལ་བསྟན་ལྷང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་དེང་དུས་འཛམ་གླིང་དུ་དར་རྒྱས་ཆེ། མཆོག་གི་སྒྲུལ་པའི་སྐུ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྨོན་གྱི་ལམ་བཟང་དཔག་མེད་སྟེར་བའོ། ། ཕྱད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གཉེན་ཅོད་ཡུལ་དུ་སྒྲུལ་པའི་ཚེ་ནི་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་མདོ་ལྟར་ཀྱི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་རྒྱ་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བྱམ་པ་གང་ཐོལ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡང་དག་བསྒྱུར་ཞུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ། དེའི་དབང་ལུང་མན་ངག་ཁྱད་སྟན་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་བླ་མ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་ནས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་གསེར་ཀྱི་རྒྱུན་ཕག་དང་གླིག་གི་ལྟུགས་སྐྱེད་ལྟར་དུ་བར་མ་ཚད་པ་ད་ལྟ་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ཙ་བའི་བླ་མའི་བར་དུ་བརྒྱུད་ཡོད། ཡང་དག་གི་ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་དང། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ནུས་པའི་སྐལ་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་མ་མང་པོ་བྱུང་བ་དང་

འབྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། །

སྟོན་པའི་ཡང་དག་གི་དམ་ཆོས་འདི་ཉིད་ཡུལ་གྱུ་གང་དུ་དར་བ་དང་། ཕྱོགས་གང་དུ་བཞུགས་པ་ན་རིས་མེད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་བཞིན་བཅོས་མེད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ལྡན་པ། གཞན་ཕན་ཐང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁོན་ལྡན་ལེན་ནུས་པའི་ལྷ་བ་ཆགས་དག་འདི་ནི་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་འབྱུང་བའི་སྒོ་གཅིག་པུ་གྱུར་པའོ་ཞེས་གནའ་དེང་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་བློ་གཏུ་བོར་གནས་པ་ཆགས་ཀྱིས་མྱ་མཐའ་མེད་པའི་བསྟོད་བསྡུགས་སྒྲོག་བཞིན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་ཕྱིས་སྲུ་མཁས་པ་དང་ལོ་ཙྪ་བ་ཆགས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟན་ས་སོར་ཕྱེས་ཏེ་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་ལ་བཀའ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཊིཏ་ཆགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཞེས་གྲགས་སོ། ། བཀའ་བསྟན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་འདི་ཆགས་ནི་གཞན་ལ་ངོམ་ན་ངོམ་རིན་ཡོད་པ་དང་། རང་གིས་ཉར་ན་ཉར་རིན་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཕུལ་བཞག་རིག་གནས་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐ་སྙད་ཡིན་ཞིང་། གཞུང་བཟང་འདི་ཆགས་ཀྱི་ལུང་རྒྱུན་ཡང་མ་ཉམས་པར་དེང་དུས་བར་དུ་བཞུགས་ཡོད། གསར་རྙིང་གི་གྲྭབ་མཐའ་བྱང་ཚུལ་ནི་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་ཙྪ་བ་ཆགས་ཀྱིས་བོད་གང་ས་ཅན་དུ་འགྱུར་ལྡོག་ཕྱིའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འགྱུར་སྟོན་མའི་སྐོར་ལ་རྙིང་མ་དང་། དཔེར་ན་སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ་སོགས་ཇོ་བོ་སྒྲོ་ཏ་ཏ་ནའི་ཡན་ལ་བསྒྱུར་བའི་ཕུར་པ་དང་ཡང་དག་གི་སྐོར་སོགས་ཡིན། དེའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་ལ་རྙིང་མ་པ་ཞེས་གྲགས། ཕྱི་འགྱུར་གསར་མ་པ་ཞེས་པ་ནི་དཔེར་ན་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ཛོག་ལོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱིས་བདེ་དགྱེས་གསང་གསུམ་སོགས་འགྱུར་ཕྱི་མའི་སྐོར་རྒྱས་བསྒྱུར་བ་ལ་ཕྱི་འགྱུར་གསར་མ་ཞེས་པ་དང་།

དེའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་ལ་ཕྱི་འགྱུར་གསར་མ་པ་ཞེས་བྱགས་སོ། ། ཕྱི་འགྱུར་
གསར་མ་པ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ས་རྒྱ་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱད་པ།
དགེ་ལུགས་པ་ཞེས་བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས་གསུམ་བྱུང་ཡོད། དེ་མིན
ཇོ་ནང་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་གྲུབ་མཐའ་ལས་བཞིའམ་མཉེན་ཀོང་ནས
གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་སྒྲུབ་བརྒྱད་ཤིང་ཏ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཅེས་ཀྱང་གྲགས་པའི་མཁས
པའི་དབང་པོ་ཆུམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་བཙུམས་ཆོས་ཀྱང་ཚད
གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །

གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པ་ནི་ས་ངར
ཀྱུས་ཕྲུག་ཐུབ་པས་ལུང་གིས་རྟེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འཇམ་དཔལ
ཙ་པའི་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཡི་གེ་ས་དང་ཀ ། དང་པོ་དག་ཏུ་བཟོད་པ
དང་། ། ཞེས་སོ། ། གྲུབ་མཐའ་འདི་ཡི་ཚོས་བརྒྱད་གང་ནས་བྱང་ཞེ་ན།
ཆལ་འབྱོར་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གྲུབ་ཆེན་གཉིས་པ་ནས་གང་ནས་ཅན་བསྟན་པའི་མངའ
བདག་ཟླ་བཟློན་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ལ་བཀའ་བབས་པའི་གསང
སྔགས་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་གདམ་པ་འདི་ཉིད་ཟབ་པའི་ཆེ
བ་བཅུ་གཅིག་དང་སྟན་རྒྱུད་ཚད་མ་བཞི་དང་ལྡན་པར་གསུངས་ཏེ། ༡
གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་གདམས་ངག ༢
འབྲས་བུ་ལམ་དང་བཅས་པའི་གདམས་ངག ༣ གཅིག་ཤེས་པས་མང་པོ
ཤེས་པའི་གདམས་ངག ༤ རྒྱུན་ཡོན་ཏན་དུ་སྒོང་བའི་གདམས་ངག ༥
བར་ཚད་དངོས་གྲུབ་ཏུ་ལེན་པའི་གདམས་ངག ༦ ཏིང་ངེ་འཛིན་ངོ་ཤེས
པས་བསམ་གཏན་གྱི་གེགས་སེལ་བའི་གདམས་ངག ༧ བར་ཚད་ངོ་ཤེས
པས་བདུད་ཀྱི་གེགས་སེལ་བའི་གདམས་ངག ༨ རྒྱུན་ཡོན་ཏན་དུ་སྒོང་ཤེས
ཤིང་བར་ཚད་དངོས་གྲུབ་ཏུ་ལེན་པའི་གདམས་ངག ༩ ཐེ་སྒོང་གསུམ་ཀྱི་དེ

ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་གདམས་ངག ༡༠ གསེར་འགྱུར་རྩི་ལྡེ་བྱའི་གདམས་ངག ༡༡ ཙ་བ་ཏོ་ཏྲེའི་ཚོགས་ཆང་གཞུང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྡེ་བྱའི་གདམས་ངག་སྟེ་ཟབ་ཁྱད་བཅུ་གཅིག་དང། ༢ ཐུན་མ་ཚད་མ་དང། ༣ ཉམས་ལྷོང་ཚད་མ། ༤ བསྟན་བཅོས་ཚད་མ། ༥ ལུང་ཚད་མ་སྟེ་ཚད་མ་བཞི་དང། དབང་གི་ཆུ་བོ་མ་ནུས། ཕྱིན་ཆད་བས་ཀྱི་བཙུད་པ་མ་ཉམས། གདམས་ངག་གི་ སྒྲ་མ་ཡིན། མོས་གུས་ཀྱི་བསམ་པ་ཆེམ་པ་སྟེ་སྟན་བཙུད་ཆེན་མོ་བཞི་དང་ལྡན་པས། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱན་འཕྲིལ་ལྟ་ལ་བརྒྱན་ནས་ལམ་ལྟ་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྒོད་དེ་ཟུང་འཇུག་སྐུ་བཞིའི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་བ་ཏོ་ཏྲེ་འཚང་གི་ཞོ་འདི་ཉིད་ལ་བཀོད་པའི་ཟབ་ལམ་གསང་བ་ཟབ་དུ་ཐུང་བའོ། ། དེ་འཛིན་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱི་སྐྱན་གྲགས་དབྱར་གྱི་ཏ་གསང་ལྟར་ཕྱོགས་ཀུན་ལྷེར་བའོ། ། དྲི་མེད་རིང་ལུགས་འདི་ཉིད་ནི་ཐོག་མར་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དང། ས་ཆེན་ཞོང་མ་རྣམ་ལྟན་ས་བཟང་ད་ལྟའི་འཁོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་འཛིན་པ་དཔལ་ས་སྐྱའི་ཁྲི་འཛིན་ངག་དབང་ཕེག་ཆེན་དཔལ་འབར་བར་དུ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་ནི་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་དང། བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་དང། ཕོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་དམ་པའི་ཚུལ་དགུས་འཛིན་སྐྱོང་སྲོལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱངས་དང་སྐྱོང་བཞིན་ཡོད། ས་སྐྱ་གོང་མ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྒོས་རྒྱུད་ལས་གང་ས་ཅན་གོང་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཁག་ཕལ་མོ་ཆེ་ཐུང་བའི་ཚུལ་ནི་ལོ་རྒྱུས་དང་དེབ་ཕེར་ནང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།

ཁྱད་པར་དུ་དམ་པ་གང་གི་མཚན་མཕོང་བ་དང་ཕོས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐལ་ལྡན་འགྱོ་བ་རྣམས་ཚེ་འདི་ལ་འཇའ་ལུས་མཁའ་སྒྲོད་དུ་གཤེགས་ནུས་པའི་འཇམམགོན་བླ་མ་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག

གོས་དཔལ་ས་སྐྱའི་དཔེ་མེད་རྒྱལ་བསྟན་ལྷང་རིགས་ཆུམས་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་སོགས་བོད་ཆོས་མང་པོ་རྒྱ་ཆོས་སུ་བསྒྱུར་པས་རྒྱ་ཆོས་བོད་དུ་བསྒྱུར་པ་མང་ན་ཡང། བོད་ཆོས་རྒྱ་ལ་བསྒྱུར་པ་ས་སྐྱ་པ་ཞེས་སོ། ། རྒྱ་ཆོས་བོད་དུ་བསྒྱུར་པའི་གང་ས་ཅན་ཀྱི་གྲྭབ་མཐའ་ཁྱབ་གི་མཁས་པ་ལོ་ཏྲ་བ་མང་ན་ཡང། བོད་ཆོས་རྒྱ་ལ་སྒྱུར་མཁན་ནི་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཁོ་ན་ཙམ་ལས་མ་མཐོང། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སྨྲས་པ་ཙམ་ཡང་འཕྲོག་མི་ནུས་པའི་མུ་སྟེགས་འཕྲོག་ཏྲེད་དཀའ་བོ་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པ་དཔང་བཞག་སྟེ་ཚོད་པ་ཅུས་པས་རིགས་ལམ་ཆུམ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཕས་ཆོལ་ལོག་སྐྱའི་ཚང་ཆོང་མ་ལུས་པ་ཚར་བཅད་དེ་རྒྱལ་བསྟན་བོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྒོ་ཞབས་སུ་བཙུད་པ་དང། དེང་དུས་ང་ཚོ་གང་ས་ཅན་ལྷོ་བར་ས་ནི་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་མཆོག་གང་ས་ཅན་བོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་བགོ་སྐལ་དུ་ཕེབས་ནས་བཟུང་གཞི་ནས་རིག་གཞུང་ཐམས་ཅད་བཙུ་ཕྱག་རིག་ནི་ཀུན་ཀྱི་ལྷ་ཡིན། ཕྱིས་སུ་གྲྭབ་མཐའ་ཁྱབ་གི་མཁས་པ་ཆུམས་ཀྱིས་ཐོས་བསམ་བྱས་ཏེ་རིག་གཞུང་བཙུ་ལ་མཁས་པ་ཡང་གཞན་ཀྱིས་ས་ལེའུ་ལས་ཀང་ཁ་ཅིག་ཡིན། ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་མཐའ་བསྐོར་ལ་གཞུང་པའི་ཡུལ་གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་མང་པོ་སྒྲིལ། ཁྱད་པར་དུ་མེས་རྒྱལ་ནང་ལྷུལ་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཡོན་མཆོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་ཁོང་གིས་མཛད་པས་གང་ས་ཅན་བོད་ཡུལ་འདི་ལ་ཆོས་སྲིད་གང་གི་ཐད་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞིང་མཛད་ཕྱིན་ཉི་མ་སྟེང་འཕེལ་བ་ཞིག་ཡིན། དེའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་ལ་རྒྱལ་བས་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ངོར་ཆེན་རྗོ་རྗེ་འཛིང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་གཙང་

དཔལ་ངོར་ཕེ་ཚُོས་ལྡན་གྱི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས་བཟུང་བདག་ཅག་གི་ཚ་བའི་བླ་མ་མཁན་རབས་དོན་བཞི་པ་གླུ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཞེས་བར་དུ་དེའི་བསྟན་པ་འཛིན་པའོ། ། རྔང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་གཟིགས་ཀྱིས་དཔལ་ནུ་ལཆུའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་གྱི་དཔལ་ཚར་བའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མཁན་ཁྲི་ཉིར་ལྟ་བ་རྟེ་བཙུན་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་བར་དུ་ཡོད། དེ་གསུམ་ལ་གཙང་ས་ངོར་ཚར་གསུམ་དུ་གྲགས་སོ། །

དེའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཆེམས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་ལ་གོང་ཀྱི་བཙུ་ལྷག་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གསུང་རབ་ཅེས་པའི་དཔེ་ཆོགས་འདི་ནི་འཆད་ཉན་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཆེམས་ལ་རིན་ཐང་ཅང་ཆེ་བ་ཡིན། དཔེ་ཆོགས་འདི་དག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་ན་དཔེ་ཆ་ཤས་ཤིག་ལག་ཕྲིས་ཡི་རྒྱང་ཙམ་ལས་མེད་པས་ནུབ་ཉིན་ཆེ་བའི་དཔེ་ཆ་ཆེམས་ཐུར་སྐྱོན་ཐུབ་པ་དང། ཡོ་རྒྱས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྡན་པའི་དཔེ་ཆ་ཅིང་རེ་རྒྱང་ཙམ་ལས་མེད་པ་ཆེམས་ཐོར་ཀྱར་དུ་མི་འགྲོ་བ། དཔེ་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཡོད་ཀྱང་དེང་དུས་ཀྱི་ཞོགས་གཤིས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷ་ཀླུག་མི་བདེ་བས་ཁྱབ་བསྒྲགས་ཆེན་པོ་འགྲོ་མི་ཐུབ་པ་དང། དེའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་ལྷར་དུ་ཐུར་བའོ། ། མ་འོངས་པར་དཔེ་ཆ་འདི་ཆེམས་འཕྲལ་པར་ཀྱི་ཁྲིང་དུ་དཔར་ཐུབ་ནི་ཡོ་ཆུས་ཐོག་ཏུ་ཡུན་རིང་གནས་ཐུབ་པ་དང། དགོན་ཁེ་ལྷག་དང། བཤད་གྲྭ་ལྷག་དང། སྒོབ་གྲྭ་ལྷག་གི་སྒོབ་དེབ་ཅུས་ན་སྐྱབས་བདེ་བ་དང། ཞིབ་འཇུག་པ་ལྷག་གི་ལྟ་ཀློག་བདེ་བ་དང་བཙན་ལ་སྣ་བ། དང་ལྡན་ཀྱི་པོ་ཆེམས་དཔེ་ཆ་ཉར་ཚགས་ལ་དགའ་མི་ཞིག་ཡིན་ན་དེབ་ཐུས་ལེགས་འདི་ཆེམས་ཐྲིག་གཞི་ལེགས་པའི་སྟོན་ནས་མཆོད་ཐྲོམ་ཀྱི་

སྟེགས་བུའི་ཐོག་ཏུ་བཞུག་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་མཆོད་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བསགས་ཆོག་པ་མ་ཟད་མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་དད་པའི་སྒྲ་ཡོང་དབང་མེད་དུ་ལྟང་ནས་པའི་གསུང་རྒྱུ་ནི་མདོར་ན་འཕྱར་ལྟན་རྣམས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་ཞིང་མཆོག་བླ་ན་མེད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་སྨོ་དུ་མ་ལ་དམིགས་ཏེ་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་དང་ཐུན་མིན་གཞུང་གི་སྐོར་དང་། གསང་སྔགས་སྐོར་གྱི་དཔེ་ཚོགས་གཏགས་ཅན་ཕལ་ཆེ་དཔེ་ཁྱིད་ཀྱི་ཁྱིད་རྒྱུན་ཡོད་པ་རྣམས་ཐུགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པའི་མཁའ་འབྲེལ་ནི། སྒྲིས་རབས་ལ་འཇམ་དབྱངས་བློ་གཏེར་དབང་པོས་མཛད་པའི་སྒྲིས་རབས། ཞུས་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་རྟོགས་བརྗོད་མ་ཎི་ཀའི་ཕྲེང་བ། རྟོགས་བརྗོད་རིན་ཆེན་དོན་འདུས། ས་ཆེ་ཆུགས་ལ་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ས་ཆེ་ཆུགས་ཀྱི་མཚན་དང་དཀའ་ཡིག་གི་སྐོར། རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོས་མཛད་པའི་ཡི་གེ་བཀླག་ཐབས་བྱིས་པ་བདེ་བླག་སོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད་མཁས་དབང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་ཆེ་ཆུགས་དཀའ་གསུམ་སོགས་ཀྱང་ཡོད། བཟོ་རིག་ལ་ལྷག་ཚང་ལོ་ཐུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་བཟོ་གནས་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་ཆོས་རྣམ་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱན་ལ་གཟུངས་གཞུག་འབུལ་ཚུལ་ཀུན་གསལ་དཏུལ་གྱི་མེ་ལོང་སོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད་མཁས་དབང་གཏགས་ཅན་དུ་མའི་གསུང་ཡང་ཡོད། ཕྱིས་སྦྱོར་ལ་ས་པཎ་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱིས་སྦྱོར་མེ་ཏོག་ཕྲུན་པོ། དེའི་འགྲེལ་པ་པཎ་ཆེན་ཤྲཱི་མཆོག་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱིས་སྦྱོར་སྣ་ཚོགས་མེ་ཏོག་གི་ཕྲུན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། མངོན་བརྗོད་ལ་ས་པཎ་གྱིས་མཛད་པའི་ཚོག་གཏེར་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་སྟེ་ཐང་ཏོག་གིས་བརྟན་པ་བཞི་པས་མཛད་པའི་

ཆོག་གཏེར་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་མདོན་བརྗོད་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན། སྟན་ངག་ལ་པཏ་ཆེན་ཕྱག
མཆོག་གིས་མཛད་པའི་སྟན་ངག་མེ་ཟོང་གི་འགྲེལ་པ་དབྱངས་ཀྱི་རོལ་མཆོ།
རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྟན་འགྲེལ་མི་འཇིགས
སེང་གེའི་ང་རོ། ངོར་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དོན་རྒྱན་ས
ལྷའི་དབེན་བརྗོད་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་བསྟོད་པ་དོན་རྒྱན་ནམ་པར་བཀོད་པའི
ཕྲེང་བ་གཅིས་མཁས་དབང་དུ་མའི་དབེན་བརྗོད་ཀྱང་ཡོད་དོ། ། བློས་གར་ལ
ས་པཏ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས། དེའི་འགྲེལ་པ་ལ་གླུ་མེས
ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རོལ་མོའི་བསྟན་ཁ་ཅོས་ཀྱི་ནམ
བཤད་བློ་གསལ་ཡིད་འཕྲོག་ཕྱིན་ལས་ཀུན་ཁྱབ། རིག་གནས་ཕྱི་གསལ་བར
བྱེད་པ་ལ་ས་པཏ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཁས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ། བློ་བོ་མཁན
ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཁས་འཇུག་ནམ་བཤད་རིག
གནས་གསལ་བྱེད་འཕྲལ་གྱི་མེ་ཟོང། པཏ་ཆེན་ཕྱག་མཆོག་ལྷན་ཀྱིས་མཛད
པའི་མཁས་འཇུག་ནམ་བཤད་དྲོས་ལན། ཁྱེས་རིག་ལ་རྟེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ
མཚན་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཁྱེས་གཞུང་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཆོ་ངང་དུས་ཆོད་འབྱུང་བའི
ཁྱེས་ཡིག་དང་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་བརྡུག་བཅས། འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས
ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་བསྡུས་གཅོས་ཁྱེས་གཞུང་ཐམས་ཅད། ཐེ་གཞུང་ཆོས
འཕེལ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཁྱད་ཆོས་བདུན་ལྷན་ཁྱེས་རིག་ལེགས་བཤད་ཉེ་མའི
འོད་ཟེར། སྐྱེ་དགུ་བ་དགོན་པ་ཚེ་རྒྱལ་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲས་ཁྱེས་རབ
གསལ་ནོར་བུའི་མེ་ཟོང། རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཔྱད་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྟན་འཛིན་ནམས་ལ་འཕྲིན་དུ
གསོལ་བ་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ། ཡང་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་

པའི་འཕྲིན་ཡིག་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བའི་རང་ལན། ཡང་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་ཀྱོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ངེས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་རེན་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་མ། སྐྱ་ཚང་ལོ་ཐུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་དུས་འཁོར་ཟླུང་ལན་རིགས་པའི་འོད་སྟོང། ཡང་སྐྱ་ཚང་ལོ་ཐུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲ་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ། སྒ་གཞུང་ལ་ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཀ་ལྷ་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་སྒྲུར་གསལ་བ། གསོ་རིག་ལ་ས་པཎ་གྱིས་མཛད་པའི་གསོ་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་དོན་བསྡུས། བྱང་ཏི་བ་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་བྱང་ཏི་ལྷ་ཇེའི་རིམ་བརྒྱད་ཀྱི་མན་ངག་གསེར་བྲེལ། ཟུར་འཚོ་བ་ཕྱག་རྡོར་མཁོན་པོས་མཛད་པའི་རྒྱ་པོད་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཐུགས་བཅུད་གཅེས་བསྡུས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ།

གྲུབ་མཐའ་ལ་དབུས་པ་བློ་གསལ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་མཛོད། སྐྱ་ཚང་ལོ་ཐུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས། ཞ་མེས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས། ལམ་རིམ་ལ་ས་པཎ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ། གླུ་བོ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་འཆད་ཐབས་འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་དགོངས་རྒྱན་དང་མདོ་རྣམ་པར་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དང་སྒྲུང་འགྲེལ་བླ་བའི་འོད་ཟེར། སྒོམ་གསུམ་ལ་ས་པཎ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྒོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་རང་མཚན། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་བསོད་ནམས་སེང་གེས་མཛད་པའི་སྒོམ་གསུམ་ཁ་སྐོང། མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གཞན་ཕན་སྟོང་པོས་མཛད་པའི་སྒོམ་གསུམ་འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་

དགོངས་རྒྱན། དེའི་འགྲེལ་པ་ལ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྔོན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་དགོངས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་སྒྲོལ་བཟང་མེག་འབྱེད་ཀྱི་གསེར་ཕྲུར། དབུ་མ་ལ་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དེ་ཉིད་གསལ་སྒྲོན། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་བ་ངན་སེལ། ཕར་ཕྱིན་ལ་གཡག་སྟེ་པ་ཆེན་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཕར་ཕྱིན་འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཚོས་རྣམས་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སྒྲས་དོན་རབ་གསལ། འདུལ་བ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཚོས་བཟང་གིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད། ཚད་མ་ལ་ས་པ་ཀ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རིགས་གཏེར། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྒྲ་དོན་རིག་གཏེར་གསལ་བྱེད། གཡག་སྟེ་པ་ཆེན་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རིག་གཏེར་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད། མངོན་པ་ལ་མཆིམས་ཆུང་བློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་མངོན་པ་མཆིམས་ཆུང།

སྟག་ལྷོར་ལ་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོས་མཛད་པའི་རྒྱུད་སྟེ་སྒྲ་རྣམ། ས་པ་ཀ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་རྟོགས་སྟོན་ཆུང་དང། ངོར་དགོན་མཆོག་ལྡན་གྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་རྟོགས་སྟོན་ཤིང་མཛོས་རྒྱུད་སྟེའི་ལྷོར་ཁ་ཤས་ཀྱང་བསྡུས་ཡོད། རྒྱུད་འགྲེལ་ལ་བློ་གཏེར་དབང་པོས་མཛད་པའི་བརྡག་གཉིས་རྣམ་བཤད་གསང་བདག་དགོངས་རྒྱན། ལམ་འབྲས་ལ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོས་མཛད་པའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་ཙམ་ལེང་མ་དང་སྒྲས་དོན་མ། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་རིན་ཆེན་སྣང་བ་ཟ་འགྲེལ། འཇམ་དབྱངས་བློ་གཏེར་དབང་པོས

མཛད་པའི་འཕོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཁྱིད། གཟིམ་འགག་བསྟན་འཛིན་
སྐྱེན་ཀླུགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་བའི་སྨྲིང་པོ་ཡང་དག་པ་བཤད་པ་མེད་ཅིང་། སྒ
ངག་དབང་ལེགས་པས་མཛད་པའི་འཕོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཁྱིད། སྨོན
ཚིག་ལ་ཀུན་བཟང་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི་བདེན་ཚིག་སྟོ་ཕྱུགས་དྲི་བཞོན་ཀྱི
ཚིག་འགྲེལ། ངོར་ཆེན་ཇོ་ཇེ་འཛང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་སྨོན
ལམ་འགྲོ་བའི་མ་བཅས་དཔེ་ཆ་འདི་ཟུམས་ནི་ཁོ་བོས་ད་ལམ་མདོ་སྡེགས་རིག
གནས་དང་བཅས་པ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བསྡུ་བ་ནན་ཐུག་རིག་གནས་དང་སྡུད་ཟིད
གཞུང་པོད་ཉི་ཤུའི་ནང་དུ་བསྡུས་ཡོད། དེང་དུས་ཡང་དར་ཀྱི་བསྟན་པ
འདིའི་གསུང་རབ་འཛིན་ཁྱེན་ཀྱི་འགྲོས་ལྟར་ཏུ་བསྒྲིགས་ཤུལ་ཏུས་པ་ཡིན།
ཐོག་མར་སྒྲིག་པའི་སྐབས་སུ་མཁས་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་དང་མཁས
དབང་པཎ་དམ་ཆོས་ཟམ་གཉིས་ལ་བོད་ཀྱི་བཅུ་ཕྲག་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དཔལ
ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གསུང་རབ་ཅས་དཔེ་ཆོགས་ཀྱི་མུ་འབྲེལ་ཞིག་བསྒྲིག་དགོས་ཚུལ
ཀྱི་སྐྱེན་ས་ཅང་ཞིབ་རྒྱས་ཕུལ་བ་ཡིན་པས་ཕྱོགས་དགེས་ཆོར་ཆེན་པོ་གནང་བ་མ
ཟད་གཞུང་འདིའི་སྒྲིག་གཞིའི་སྐབས་སུ་དབུ་ནས་མཇུག་གི་བར་དུ་བློ་འདྲི་སའི
ཕྱོགས་འགན་བཞེས་རོགས་མཛད་པའི་བཀའ་ཡི་གནང་བ་ཡང་ཐོབ་ཐུང་།
ཁྱད་པར་དུ་མཁས་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་ང་རང་གིས་སྟོན
ས་བཅད་སྒྲིག་པ་ལ་ཡང་བསྐུར་དུ་གོ་རིམ་དང་འཕྲི་སྟོན་སོགས་ཞིབ་རྒྱས་མཛད
པ་སོགས་བཀའ་ཡི་སྲོབ་ཕྲེན་ཡང་གང་མང་བཀའ་དྲིན་བཏུ་ཕྱག་བསྐུར་ཐུང
ལགས།

*ཀ*ཁ*ཅ*ལ་ཟླ་བ་ཆོས་*ཅ*ཞིན་རིག་གཞུང་འདི་སྒྲིག་རྒྱུའི་དབུ་བཙན་ཟན
དེན་པེ་ཅིན་མི་རིགས་རིག་གནས་ཞོ་ཐང་དང་། ལྷ་ས་འདི་དཔེ་མཛོད་ཁང
ཁག་དང་། གཙང་ས་སྐྱ་དགོན་དང་། ཟི་ལིང་མཁར་དང་། ཆབ་མདོ་དང་།

འཇོ་མདའ། སྟེ་དགེ་སོགས་ལ་ཐེངས་མང་པོ་སོང་ཡང་བསྟུ་འོས་པའི་དཔེ་ཆ་
མང་པོ་ཟོན་མ་བྱུང། ཕྱིས་སྲུ་ལྷ་ས་ལ་ཡང་བསྐྱར་དུ་སོང་སྟེ་མཁན་ཚུལ་ཁྲིམས་
རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་བསྟུ་འོས་པའི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་གཡར་གནང་མཛད་བྱུང། ལྷ་ས་ནས་རྒྱ་བ་ཁ་ཤས་རིང་ལ་སྟུམ་པར་བཏུབ་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་གཞུང་
འདིའི་ནང་དུ་བཞག་འོས་པའི་ཆ་ཁ་ཤས་ཤིག་དང་ལྡན་ཏུབ་ཟིན་པས་བཞུགས་
མི་འདུག་སྟེ་དཔེར་ན་གསར་རྙིང་མཁས་པ་ཆེམས་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་དུ་ཚད་མ་ཤ་ལ་
ཐུག། འདུལ་བ་བྱ་ལ་ཐུག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱས་ཅན་ཡིན་ཡང་བྱ་ཤ་
གཤིས་ཀྱི་གསུང་འདུལ་བ་དང་ཚད་མ་གཤིས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་གཏན་ནས་མཇལ་རྒྱུ་མ་
བྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་ཕངས་པར་གྱུར་མོད། གལ་ཁྲིད་མཁས་དབང་ཆེམས་ཀྱི་ཕྱག་
ཏུ་བཞུགས་ཡོད་ན། ངེད་ཚོ་དཔལ་ས་སྐྱའི་རིག་གཞུང་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་ལས་
ཁུངས་ལ་འཕྲིལ་བ་མཛད་ཅོགས་ཞུ། དེ་ལས་གཞན་དབྱ་མ་རེད་ལ་ཐུག
མཇོན་པ་མཆིམས་ལ་ཐུག ཤེར་ཕྱིན་གཡག་ལ་ཐུག་ཅེས་གསུངས་པའི་རིག
གཞུང་འདི་ཆེམས་ད་ལྟ་བར་དུ་རིས་མེད་གྱུབ་མཐའ་ཁག་གིས་འཚད་ཅན
གནང་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་དག་བཞག་ཡོད་དོ། ། རིག་གཞུང་འདིའི་ནང་ལ
བཞག་འོས་པའི་ཆ་ཁ་ཤས་ཤིག་དཔེ་དཀོན་དུ་ཐྱུར་པས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་ཆ
ཞིག་ཏུ་བཀྲེས་ཏེ་དགོན་སྟེ་རང་རང་གི་ཞིན་འཇོན་དབང་གིས་ཅུར་ཚགས་བྱས
པས་གཡར་རྒྱུ་རྙེད་མ་བྱུང། དཔེ་ཆ་ཁ་ཤས་ཤིག་དཔེ་ལ་བལྟས་ན་བཞག་འོས
ཀྱང་ལྷོད་ཆད་མང་པའི་དབང་གིས་བཞག་ཐབས་བྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་མང་པོ
བྱུང། དཔེ་ཆ་ཕྱོགས་སྒྲིག་གི་སྐབས་སུ་དཔེ་ཆ་གཡར་བསྟུ་ཡི་འགྲོ་སོང་དང
དཔེ་ཆ་དཔེ་སྐྱན་ཀྱི་འགྲོ་སོང་དང། དཔེ་ཆའི་ལས་ཀའི་དཀའ་ངལ་སོགས་ལ
བལྟས་ན་བདག་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ལས་རྒྱུ་འོས་མིན་ཡང་ཕོག་མར་དབུ་བཙུགས་ཟིན
པས་ས་ཕམ་ཐག་བཅད་དེ་ཉིན་ཝོའི་ཟས་དང་མཚན་ཝོའི་གཉིད་ཀྱང་བཀག་སྟེ

དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བཏུབ་སྟེ་ལས་པ་ཡིན། ཕྱིས་སུ་རིམ་བཞིན་སྐྱབས་གནས་དགོན་མཆོག་བླ་མའི་ཐུགས་རྗེ་ཡིས་ཕྱོགས་གང་གི་ཐད་ནས་དཀའ་ངལ་རྗེ་ཚུང་དང་ཉམས་ཐྱོང་རྗེ་ཟབ་ཏུ་ཐུང་བའོ། ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་དགོན་དང། དཔལབས་ཆམ་ཡས་དགོན་པ་དང། ས་སྐྱེ་དགུ་དོན་གྲུབ་གླིང་གི་དབུ་གཙོ་ལྷན་ཕྲུས་ཆམས་དང། ཕྲི་འདུ་སྐལ་བཟང་དགོན་པའི་སྒྲུལ་སྐུ་ཐུམས་པ་ཞེང་གི་དང། ཞེབ་པ་དགོན་པའི་སྒྲུལ་སྐུ་རིན་ཆེན་ཆོ་རིང་དང། མཁན་པོ་ངག་དགའ་ལགས་དང། ཐུ་མ་བློ་ཁོས་ཕྲུལ་མཚན་དང། ཐུ་མ་བློ་ཁོས་ཐོགས་ཝེད་ཀྱིས་རོགས་སྐྱོར་གང་གཟབ་གནང་ཐུང། ཕན་ཡོ་སྒོབ་བུ་དཀར་ཕྲུལ་དང། ངག་དབང་མཁས་གྲུབ། བསྟན་པ་ཆོ་རིང་ཆམ་གསུམ་ཀྱིས་ལྷག་བསམ་ཟོལ་ཝེད་ཀྱིས་ཞུ་དག་དང་གློག་ཁྱད་ནང་དུ་ཐུགས་ཕྱུ་ཚོགས་ལག་རོགས་གང་ཟབ་གནང་ཐུང། དཔེ་ཚོགས་འདི་ཙོམ་ཕྱིག་དང་པར་སྒྲན་ཕྱེད་རིང་ལ་ཕྲུལ་ཁབ་མི་རིགས་ལས་དོན་ཕུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀུཌུ་རེན་གཞོན་པ་ལི་ཅིན་ཡིཌུ་དང་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་གི་ཕྱི་ཁྲབས་ཙོམ་ཕྱིག་པ་ཤང་ཐེ་ཀྱི་ས་གས་ཀྱིས་ཕྲུབ་ཀྱོབ་དང་རོགས་རམ་གནང་ཐུང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་ཡིན། གཞན་ཡང་དང་ལྷན་ཕྱིན་བདག་ཁྲིན་ཞོན་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་ཟླ་ཆ་ཞེས་ཁ་ལི་ཅིན་ཡིཌུ་དང་མི་རིགས་ཁ་ལ་ཡོད་ཕྱོ་ལ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཕྱེ་ཁ་ཤས་ཀ་མ་ གནང་མཁན་ཁྲལ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱེ་ཁ་ཤས་ཀ་ཆ་ཞེ་ཞེ་ ཤང་ཁ་ཁྲིད། ཞེ་ཀ། ཟླ་ལྷན། བསྐལ་བཟང་ཟླ་བ་ཁོགས་ལ་ཐུགས་ཆེ་ཞེས་ཞུ་ཡིན། རིག་གཞུང་མུ་ཤཱི་ལ་ཀྱི་དཔེ་ཆ་འདི་ཉིད་ཕྱོས་དེབ་ཐུས་ཏེ་འཚང་ཤན་ལངས་མཁན་ཀྱི་མཁན་པོ་དང་སྒྲུལ་ཕྱུ་དང་ཕྱོས་དཔོན་དགེ་ཟབ་ཆགས་ལ་ཚར་རེ་འདུལ་ཐུ་ཡིན།

ཞུ་དག་སྐྱབས་སུ་དཔེ་ཆ་ཤས་ཤིག་གནས་ཏྲིང་གི་མ་དཔེ་རག་ཐུང

བས་མ་དཔེ་ཁ་ཤས་ཤིག་གཤིས་བསྡུར་བྱས་ནས་ཞུ་དག་བྱས་པ་ཡིན། ཁ་ཤས་ཤིག་མ་དཔེ་ཕྱིས་མ་ཡིན་སྟེབས་ཡིག་མཁན་གྱིས་འཕྲི་བའི་སྐབས་སྲུ་རང་རང་གི་ཕ་སྐད་སྒོ་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་སྟེབས་ཡིག་ཆོར་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཅན་ཆུམས་དག་བཅོས་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་ལས་གཞན་སོར་འཛིག་བྱས་ཡོད། དཔེ་ཆ་ཁ་ཤས་ཤིག་དཔར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཟད་ནས་ཧོག་ངོས་རེ་ཙམ་ཚང་མི་འདུག ངེ་དག་ལ་གོར་ཕེག་ནང་དུ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་མེད་ཚུལ་གསལ་བ་ཤད་བྱས་ཡོད། དཔེ་ཆ་འདི་དག་ཞིབ་མཐལ་བྱེད་པའི་སྐབས་སྲུ་གནའ་ཆེང་དཔེ་ཆ་ཁ་ཤས་ཡིག་ཆོར་མང་བ་དང་སྐྱང་ཡིག་མང་བ། ཡི་གེ་མི་གསལ་བ་མང་པོ་འདུག་པས་ཞུ་དག་བྱེད་པའི་སྐབས་སྲུ་བོད་ཀྱི་སྲུམ་རྒྱས་དག་གསུམ་ཀྱི་འགྲོས་བྱས་ཏེ་བཅོས་གང་ཐུབ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་ངེད་ཅག་ཆུམས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་ལྡན་པས་མ་ཡིན་པ་ཙམ་ལས་ཡིན་ཚད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཞན་པ་དང། ཐོ་མིག་གིས་ཆད་མ་ཆོད་པ་མང་པོ་ཡོད་ངེས་པས་མཁྱེན་ལྡན་ཀྱི་མཁས་དབང་ཆུམས་ཀྱིས་མ་དག་པ་ལ་དགོངས་འཚར་ལྡུག་པོ་སྟོལ་བར་ཞུ།

ཆེད་ཞུར་རང་ལུགས་ལྟ་བ་འཛིན་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་བཤད་གྲྭ་ཁག་སོགས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མེ་ཏོག་ཕོག་པའི་ལྟ་སྐལ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་ཏྲི་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཆུམ་དག་ལ་ཕ་ཇེས་བུ་ཡིས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ་ཕྱོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཇོ་རྒྱས་ལ་ཐུག་རེ་ཡོང་བར་མཁྱེན་མཁྱེན་མཁྱེན་ཞེས་བོད་རབ་ཀྱལ་ཆུ་ཏ་ཡིའི་ཆུ་ཕྱོད་བླ་པའི་ཚེས་ ༧ ཉིན་ལྷོན་པས་བདེན་བཞི་ཚོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ གཟའ་སྐར་འཕྲོད་ཟླས་ལེགས་པ་ལ་པེ་ཅིན་མཁར་ནས། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གྲལ་མཐར་འཛིན་པ། ཡུལ་ཤུལ་ཁུལ་གོང་ཡིག་ཆེང་སྦྱོང་འཛིན་གྱའི་དགེ་ཚན། ས་སྐྱེ་དགུ་དོན་འགྲུབ་གླིང་དང་ལྟ་རིག་དར་ཆུས་སློབ་གླིང་གི་མཁན་པོ་སྐྱེ་དགུ་བ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་ཕྱལ།། །།

དཀར་ཆག

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་བཞུགས་སོ།།
..... ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།(1)
ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རང་འགྲེལ་བཞུགས།
..... ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།(47)
འགོ་བཛླ་ད། ..... (47)
གཞུང་དོན། ..... (48)
དང་པོ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ..... (48)
གཉིས་པ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ... (66)
གསུམ་པ། སྒྲུ་དང་བྱ་ཐག་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ... (81)
བཞི་པ། སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ..... (93)
ལྔ་པ། བཟློད་བྱ་དང་ཟློད་བྱེད་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།
..... (124)
དྲུག་པ། འབྲེལ་བ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ..... (138)
བདུན་པ། འགལ་བ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ..... (181)
བརྒྱད་པ། མཚན་ཉིད་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།..... (193)
དགུ་པ། མངོན་སུམ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ..... (252)
བཅུ་པ། རང་དོན་རྟེས་དཔག་བསྟན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

..... (293)
བཅུ་གཅིག་པ། གཞན་དོན་རྣམ་དཔག་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།
..... (372)
སྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་མ་རིགས་བཞི་གཉིར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་རིགས་བཞི་འོད་སྲུང་འགྲེ་བ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། ..... གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ(420)
ཐ་སྙད་རྟོགས་ཕྱིར་མཚན་དོན་སྟོས་པ། ..... (421)
བར་ཚད་ཞི་ཕྱིར་མཆོད་པར་བརྗོད་པ། ..... (421)
དགོས་པ་བརྗོད་དེ་ཐོམ་ཚུལ། ..... (422)
དགོས་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལུས་དངོས་བཤད་པ། ..... (423)
དང་པོ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་བཤད་པ། ..... (423)
གཉིས་པ། ཤེས་བྱེད་བློ་བཤད་པ། ..... (434)
དང་པོ། སྒྲ་དང་བྱ་ཐག་གི་རྟོགས་ཚུལ། ..... (443)
གཉིས་པ། སྣང་བ་དང་ཤེལ་བས་རྟོགས་ཚུལ། ..... (461)
གསུམ་པ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ། ..... (484)
བཞི་པ། འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ། ..... (493)
དང་པོ་སྒྲ་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།
..... (533)
གཉིས་པ་བྱ་ཐག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ།
..... (553)
གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།
..... (562)

མངོན་སུམ་ཡང་དག ..... (573)
བཟློག་ཕྱོགས་ལ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། ..... (600)
ཚད་འབྲས། ..... (601)
རང་དོན་རྗེས་དཔག ..... (608)
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག ..... (683)
བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ..... (697)

༄༅། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་ བསྟན་བཅོས་བཞུगས་སོ། །

ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཙལ་མས།

༄༅། ། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཆེན་པོ་འཇམ་མཛོན་ཆེན་ པོ་ས་སྐྱ་པཎ་ཁ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་གསུང་རབ་ གླེགས་བམ་གཏེས་པ་ལས་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ བཞུगས་སོ། །

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། པ་ན་ཀ་ཡུག་ཏ་ནི་རྡ། བོད་སྐད་དུ། ཚད་མ་རིགས་ པའི་གཏེར། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་གུས་པས་ཕྱག་ འཚལ་ལོ། ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་སྤྱན་ཡངས་པ། ། འཕྲོ་ཀུན་ དགེ་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱགས་རྟེ་ཅན། ། བསམ་ཡས་ཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ ཤྲཱི་བས་མངའ་བ། ། འཇམ་མགོན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཚལ། ། བློ་ ཁོས་སྟེ་གཙུག་ཡོན་ཏན་ཆོར་བའི་རྒྱན་གྱིས་སྒྲས། ། བདེན་གཉིས་ར་འཇོན་ ཤྲོང་ཉིད་ལྷུང་སྒྲའི་སྒྲ་སྒྲོགས་ཤིང། ། མཁྱེན་བརྩེའི་ལྟ་ཟེར་ཞས་ཆོལ་སྐྱེ་བོས་ མི་བཟོད་པ། ། བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་ཐུར་དཔལ་ལྡན་ཀླུ་དབང་རྒྱལ། ། གང་ས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་མཁས་པའི་རྒྱ་སྐར་ཏེ་བ་བཤད། ། དཔལ་ལྡན་གྲགས་ པའི་གསུང་རབ་པད་མོ་ཁ་ཕྱེ་མོད། ། གང་བློའི་ཉེ་འོད་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་དེ་ ཕྱིད་དུ། ། གཞུང་ལུगས་དགོངས་རོན་གེ་སར་སྟེང་པོ་གསལ་མ་ནུས། ། ཆོས་ ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་གཞུང་ཇི་ལྟ་བར། ། བློ་ཁོས་གསལ་བའི་མིག་གིས་ལེགས་

མཐོང་ནས། ། ཤེས་ལྡན་གཟུ་བོར་གནས་པ་དོན་གཉིར་བ། ། གཞན་ལ་བརྩེ
བའི་བསམ་པ་འདི་བཤད་དོ། ། ཡུལ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བློས་རིག་བྱ། ། དོན་གྱི
དང་ནི་མེད་སྣང་གཉིས། ། ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་འཛིན་ཀྱི། ། ཤེས་པ་གཉིས་པོ
འཕྲུལ་པར་འགལ། ། ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཐག་པ་ལ། ། སྣུལ་འཛིན་བཞིན་དུ
འཕྲུལ་ཞེ་ན། ། ཁྱར་འཛིན་ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར་མ་འཕྲུལ། ། ཡུལ་མེད་པས་ན་སྣུལ
འཛིན་འཕྲུལ། ། སྣང་ཡུལ་གཉིས་པོ་ཤེས་པ་ལས། ། ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡུལ་རྟང
པར། ། གནས་པའི་གང་ཐག་གཞན་ཀྱིས་ཀྱང། ། མཐོང་འགྱུར་བྱམ་པ་ལ
སོགས་བཞིན། ། དོན་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལུས་ཀྱི་ནང། ། མི་མཐོང་བཞིན་དུ
འཕྲུལ་སྣང་གཉིས། ། བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འཛེལ་བའི་ཕྱིར། ། གཞན་ཀྱི་རྟོགས
པ་མེད་ཅེ་ན། ། ནང་གི་ལུས་ནི་ཡུལ་རྟང་མིན། ། དེས་ན་རང་གིས་ཀྱང་མི
མཐོང། ། རང་ལ་རྟག་ཏུ་འཛེལ་བས་ན། ། གཉིས་པོའང་ཡུལ་རྟང་མིན་ཞེ
ན། ། རང་བློ་ཁོ་ན་དང་འཛེལ་ཕྱིར། ། བཟློད་ཀྱང་གཞན་ཀྱིས་རྟོགས་མི
འགྱུར། ། རང་རང་བློ་དང་འཛེལ་བའི་ཕྱིར། ། བཟློད་པས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ
ན། ། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ བཟློད་ཏྲའི་ དོན། ། ས་ ས་ ཡིན་ ཕྱིར་ སྣུར་ མི
ནུས། ། གང་ ཟག་ ས་ ས་ ལ་ ཡོད་ པའི། ། ས་མས་ ཀྱི་ ཆུ་ ཐ་ གཉིས་ འདྲ
བས། ། འདྲ་བ་ གཅིག་ ཏུ་ ཞེན་ ཕ་ ལ། ། ཐ་ སྙད་ སྣུར་ ཕྱིར་ མི་ འགལ་ ན། །
རང་ལ་ ཤར་ ན་ རང་ ཡུལ་ ཡིན། ། མ་ ཤར་ ན་ ནི་ དེ་ ཡུལ་ མིན། ། དེས་ ན་ ཐ་ དད
གཟུང་ བ་ ལ། ། གཅིག་ ཏུ་ འཛིན་ ཕ་ ག་ ལ་ ལ། ། ཐ་ དད་ ཡིན་ ཡང་ ཡུལ
གཅིག་ ཏུ། ། འཕྲུལ་ པའི་ ལྷ་ ནས་ འཛིན་ ཞེ་ ན། ། གཅིག་ ཏུ་ འཛིན་ ཕ་ འཕྲུལ
པའི་ ཕྱིར། ། གཟུང་ ཡུལ་ མེད་ པར་ གྱུར་ ཕ་ ཡིན། ། རིགས་ པས་ བརྟགས་ ན
མེད་ བཞིན་ དུ། ། ད་ དུང་ ཐལ་ ཆེར་ ཡུལ་ ཏུ་ ཞེན། ། ས་ར་ ཚའི་ ཆེ་ ཚོས་ བསྟན
པ་ ན། ། ནམ་ མཁའ་ མཐོང་ ཞེས་ ཟླུན་ པོ་ འཕྲུལ། ། བར་ ལྷག་ ཆད་ ཀྱི་ ཚོགས་ ས

བཅད་པའོ། །

གཞལ་བྱར་རང་མཚན་གཅིག་ཁོ་ན། ། ཡུལ་གཏིས་བཞེད་པས་གཉིད་ཅེ་ན། ། འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་རང་སྤྱི་གཏིས། ། མེད་པའང་གཞལ་བྱར་མཚུངས་ཤེ་ན། ། དེ་ལ་ཡུལ་ཀྱི་དགོས་ནུས་མེད། ། སྒྲ་སོགས་སྣང་བ་བློ་ཉིད་ཡིན། ། སྒྲར་སྣང་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། ། དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཅེས། ། རྟོག་པས་དཔྱད་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན། ། དངོས་མེད་གཏིས་པོ་རང་རིག་གི ། ཤུགས་ལ་གྲུབ་པས་བསལ་ཞེ་ན། ། འགྲུལ་ཤེས་གཏིས་ལ་ཡུལ་མེད་ཅིང་། ། རང་རིག་གིས་ནི་ཐོང་བའི་ཕྱིར། ། ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། ། མེད་པ་འཛིན་ཕྱིར་འགྲུལ་ཤེས་ཡིན། ། རང་མཚན་མེན་པའི་ཡུལ་མེད་ན། ། དངོས་མེད་ གཞལ་ བྱར་ འགལ་ ཞེ་ ན། ། དགག་ བྱ་ དངོས་ པོར་ ཡོད་ མེད་ ཅེས། ། གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བ་མེད། ། ཕྱི་ཡི་གཟུང་ཡུལ་མཁས་པས་བཀག ། ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་འདིར་མི་ཁྱེད། ། དེས་ན་ གཞལ་ བྱ་ གཅིག ཉིད་ ཀྱང་། ། མི་འཐད་ཅེས་ནི་འགའ་ཞིག་སྨྲ། ། ངོ་བོ་ཉིད་དང་དབང་ཕྱུག ། ། གཅོ་བོ་ རྟུལ་ དང་ ཆུམ་ རིག ། ། ཏེན་ འཇེལ་ ཡིན་ ཞེས་ གྲུབ་ ཕ་ ཐ ། ཐ་ ། ། ཐ ། ། ཆོ ། ། །

ཡུལ་འདྲར་སྐྱེ། ། དེས་ན་ཡུལ་ལ་འཕྲས་བུ་གཉིས། ། བློ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་
པར་འདོད། ། གཅིག་དང་དུ་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ། ངོན་མེད་དེས་ན་ཆུམ
པའང་མེད། ། ཀུན་ཇོག་འཇིག་རྟེན་གྱགས་པ་ལ། ། བརྟེན་ན་ཚད་མའི་ཆུམ
གཞག་འགལ། ། གསལ་དང་ལྡན་ཅིག་དམིགས་པས་འགྲུབ། ། ལྡན་ཅིག
དམིགས་ལ་གཞན་མི་སྲིད། ། ཇས་གཞན་ཡིན་ན་རྒྱགས་མི་སྲིད། ། ཟླ་གཉིས
སྣང་བཞིན་ཐོ་འཛིན་ཡང། ། གཞན་ལ་མཐའ་གཞན་བཀག་པས་ལེགས། །
སེམས་རྒྱུན་ཡན་ལག་ཅན་ དང་ མཚུངས། ། སྐད་ ཅིག་ རྒྱལ་ ཀྱི་ ཆ་ ཤས
བཞིན། ། དེས་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་བདག་ཕྱིར། ། གཅིག་དང་དུ་མ་བྱལ་ཞེས
ཟེར། ། སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། ། སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད
འགྱུར། ། སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ན། ། གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ
ཉམས། ། རགས་པ་ཅིག་ཆར་བསྐོར་བས་ན། ། དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷན་ཆ་བཅས
འགྱུར། ། དུས་གསུམ་ ཅིག་ ཆར་ མི་ སྐྱེ་ བས། ། ང་ལྟའི་ སྐད་ ཅིག་ ཆ་ མེད
ཡིན། ། ངོན་དུ་སྣང་བ་བློ་ཉིད་ཡིན། ། སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ན་མེད། ། བག
ཆགས་བརྟན་ དང་ མི་ བརྟན་ ལས། ། བདེན་ དང་ ཕྱུན་ པའི་ ཆུམ་ གཞག
ཏྲེད། ། ཇི་སྲིད་ཕྱི་ར་ལ་ཞས་ལེན་པ། ། དེ་སྲིད་ཀུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཟེར། །
ཤེས་བྱ་ནང་གིར་ཞུགས་པ་ན། ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱུབ་པ་མེད། ། བསྟུ
བའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཡུལ་བརྟག་པའི
རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དང་པོའོ། །

ཟླ་ཡི་ མཚན་ ཉིད་ རིག་ པ་ ཡིན། ། ཡུལ་ ས་ཕྱོགས་ ཟླ་ ནས་ ཏུ་ མར
འགྱུར། ། ཤེས་པའི་ཟླ་ནས་རང་རིག་གཅིག ། ཡིད་དཔྱོད་སྣང་ལ་མ་ངེས
དང། ། བཅད་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་ལྟ། ། ཡིད་དཔྱོད་རྒྱགས་ལ་གཏན་མི
ལྟོས། ། དམ་བཅའ་ཙམ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། ། རྒྱགས་ལ་བལྟོས་ན་ཡང་དག

གམ། ། ལྷར་སྣང་གསུམ་ལས་འདའ་བ་མེད། ། རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་ཡིད་དཔྱོད་
གཉིས། ། ལྷར་སྣང་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན། ། གཏན་ཚིགས་ལྷར་སྣང་བཞི་པར་
འགྱུར། ། ཡིད་དཔྱོད་ལྷར་སྣང་མ་ཡིན་ན། ། ཚད་མ་གསུམ་པ་སྲིད་པར་
འགྱུར། ། བདེན་པ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མིན་ན། ། རྟེས་སུ་དཔག་པའང་མིན་པར་
འགྱུར། ། ངེས་ཀྱང་སྒྲ་འདོགས་མི་གཅོད་ན། ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མིན་
པར་འགྱུར། ། ངེས་པ་མེད་ཀྱང་བདེན་རྫུན་དང་། ། ས་མ་ཁྱིའི་བླ་གསུམ་མི་
འགལ་ན། ། ངེས་པ་མེད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཉམས། ། གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་ཐེ་ཚོམ་
དགའ། ། ཡང་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྷར། ། ཟློག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅིས་
མི་འཐད། ། འདོད་ན་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་པ་ཉམས། ། མིན་ན་སྔ་མཐའ་མིན་
པར་མཚུངས། ། གཉིས་གར་དོགས་ན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། ། གལ་ཏེ་སྲིད་ན་
གང་ས་ངེས་འཇིག ། ཟློག་ཤེས་ཡིན་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་། ། ཚད་མ་ཉིད་
འགྱུར་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ཡི། ། ཡིད་དཔྱོད་བདེན་
ན་ཀུན་བདེན་འགྱུར། ། གལ་ཏེ་ཟློག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན། ། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་
ན་གཞུང་དང་འགལ། ། རང་གཞན་སྐྱེ་བའི་ལུང་ལས་རྣོག་ས། ། བློ་རིགས་
བཞིར་འདུས་ཡིད་དཔྱོད་མིན། ། གལ་ཏེ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ། ། ཚད་མ་མིན་
ན་མངོན་སུམ་ཀུན། ། ཚད་མར་མིན་འགྱུར་མངོན་སུམ་ལ། ། ངེས་པ་ཉིད་ནི་
བཀག་ཕྱིར་རོ། ། བཅད་ཤེས་རིགས་པས་མཐའ་བཅད་བཅད་ན། ། མ་རྟོགས་པ་
དང་ཟློག་རྟོག་དང་། ། ཡང་ན་ཚད་མ་ཉིད་འགྱུར་ཀྱི། ། དེ་ལས་གཞན་པའི་
བློ་མི་སྲིད། ། མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་ད་ལྟར་པ། ། བཅད་ཤེས་འདས་པ་དྲན
པ་ཡིན། ། ཡུལ་དུས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ལ། ། གཞི་མཐུན་པ་ནི་ག་ལ
སྲིད། ། རིགས་རྒྱུན་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་སྟེ། ། རྟེས་ཤེས་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཞེ
ན། ། རིགས་ནི་མངོན་སུམ་ཡུལ་མ་ཡིན། ། མཐོང་བའི་ངོན་ལ་རྟེས་ཤེས

མེད། ། འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་གཞི་མཐུན་མེད། ། མངོན་སུམ་ཡིན་ཕྱིར་དྲན་པ་
མིན། ། རིགས་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་འགལ། ། མཐོང་བ་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད།།
ངེས་པ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མིན། ། འདུ་བར་འཛིན་པ་རྟོག་པ་ཡིན། ། དེས
ན་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། ། གཞི་མཐུན་རིགས་པ་ཤེས་པས་བཀག །
ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྟུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྣལ་ཕྱ་རབ། ། ཚིགས་པའི་སྐད་ཅིག་ཏི་སྟེད
ཀྱིས། ། ཐོ་ང་བའི་ཆུམ་ཤེས་གང་བསྟེད་པ། ། ས་ས་སྟེ་པའི་མངོན་ཐུམ
ཡིན། ། གང་ཀྱི་དབྱེ་བསྟུ་ཏི་སྟེད་པ། ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱས་པ
ཡིན། ། ནང་གི་དབྱེ་བསྟུ་ཏི་སྟེད་པ། ། དེ་ཡི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར
བཞེད། ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

མི་སྣུམ་ཐུབ་ཚད་མ་མིན། ། མ་རྟོགས་ཡོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། ། ཚད
མའི་འགལ་བྱ་ཆུམ་པ་གསུམ། ། འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་ཕྱི་བ་ཡིན། ། ངོ་བོའི་སྒོ
ནས་བསྟུ་ན་གཅིག ། དེ་དང་དེ་མིན་འཛིན་པས་སྟོང། ། མ་རྟོགས་པ་ཡིན
དབྱེ་ན་གསུམ། ། མ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཟོགས་དང་། ། ཟོགས་པར་ཐུར་ཀྱང
མ་རྟེད་པའོ། ། དེ་འཛིན་པ་ལ་དེ་མིན་གྱིས། ། གནོད་པ་ཡོག་ཤེས་དབྱེ་ན
གཉིས། ། རྟོག་པ་དང་ནི་རྟོག་མེད་དེ། ། ས་ས་ར་ཕྱི་ན་ཆུམ་པ་ལྷ། ། དེ
འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་སྲིད། ། ཐེ་ཚོམ་ཉིད་ཡིན་དབྱེ་ན་གཉིས། ། མངོན་དུ
གྱུར་དང་བཞག་ལ་ཉལ། ། ཆ་མཉམ་པ་དང་ཤས་ཆེར་འཛིན། ། ཚད་མའི་ཤེས
པ་གཉིས་པོ་ཡང། ། རང་རིག་ཚད་མ་ཁོ་ནར་འདུས། ། ཚད་མ་མིན་པ
གསུམ་པོ་ཡང། ། མ་རྟོགས་པ་ལས་ངོན་གཞན་མིན། ། ཞེས་བྱ་བ་བསྟུ་བའི
ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བློ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ
བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

རང་མཚན་འཛིན་པ་རྣོག་མེད་དེ། ། སྒྲོ་འཛིན་པ་ནི་རྣོག་པ་ཡིན། ། དེ་ལ་རང་མཚན་དངོས་པོ་སྟེ། ། སྒྲོ་ནི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་མེད། ། ཟས་དང་ལྷོག་པ་སྒྲོ་བྱེ་བྲག ། སྣུབ་དང་གཞན་སེལ་རྣོག་མི་རྣོག ། གཞན་དགེ་ནམ་གཞག་གཞན་དུ་འཚད། ། ཁོ་པོ་གཞུང་བཞིན་འཚད་པར་འདོད། ། རྟེས་དཔག་དངོས་པོར་མི་འཛིན་པས། ། དེ་ལ་ཟས་ཆོས་འཐད་མ་ཡིན། ། སེལ་བ་ཡིན་ཕྱིར་རྟེས་དཔག་ནི། ། ལྷག་པའི་སྐོན་གྱུར་པར་བཞེད། ། གཞན་དང་རང་གི་དངོས་པོ་ལས། ། ལྷག་པར་བྱེད་པ་སྒྲོ་བྱེ་བྲག ། (རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྷག་པ་སྒྲོ།) ། ཐད་ཀ་དང་ནི་གོང་མ་ཡི། ། སྒྲོ་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད། ། ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཟས་ཐ་དད། ། གོང་མའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་པ་བཀག། ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ། ཐ་དད་སྣང་རྩང་མེད་པས་ཁེགས། ། ཁ་ཅིག་ཟས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ། ཟས་གཅིག་ན་ཡང་སྣང་རྩང་མིན། ། ཡུལ་ཏུས་ནམ་པ་འགལ་བ་ཡི། ། བྱེ་བྲག་སྒྲོ་གཅིག་དང་འབྲེལ་ན། ། སྐྱེ་འཇིག་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། ། མིན་ན་གཅིག་ལ་ཆ་གཉིས་འགལ། ། སྒྲོ་དང་བྱེ་བྲག་ཟས་གཅིག་ན། ། ཡན་ལག་ཅན་ཡང་ཇི་ལྟར་དགག ། དབང་པོའང་རྣོག་བཅས་ཉིད་དུ་ཐལ། ། འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་ཟས་གཅིག་འགྱུར། ། བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་འབྲེལ་བའི། ། སྒྲོ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་ཅེ་ན། ། མཚན་ཉིད་མི་འགྱུབ་དགག་སྣུབ་ཀྱི། ། ནམ་ པར་ གཞག་ པའང་ འཇིག་ པར་ འགྱུར། ། མཚན་ ཉིད་ མཚུངས་པའི་སྒྲོ་གཅིག་དང་། ། བྱེ་བྲག་ཟས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཟེ། ། མཚུངས་པ་ རྣོག་པས་པས་སྣུར་བ་ཡིན། ། རྣོག་པའི་བློ་ཆོས་དོན་ལ་མེད། ། དོན་ལ་འདུ་བ་ ཡོད་ན་ནི། ། ལྷན་མེད་མཐོང་ནའང་འདུ་བར་འགྱུར། ། མཚུངས་ལ་དངོས་ པོ་གཅིག་མི་གྲོད། ། གཅིག་མ་ཡིན་ལ་སྒྲོ་སྒྲ་མེད། ། ཐོ་ལ་སྒྲོ་གཅིག་མ་ཤར་ ན། ། མཚུངས་པར་རྣོག་པ་ཀྱང་སྒྲོར་མི་རུང། ། ཕྱོགས་རེ་འདུ་བ་ཀུན་ལ་

ཡོད། ། ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད། ། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས་
གསུངས་པ་ཡི། ། ཆོས་གཞན་དང་ཡང་འགལ་བར་སྟོང། ། དེ་མིན་རང་
བཞིན་ལས་ལྡོག་པ། ། དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གྲུབ་པ་དེ། ། སེལ་བའི་སྒྲུ་ཡིན་རང་
མཚན་དུ། ། འཕྲལ་པ་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། ། གལ་ཏེ་དོན་ལ་སྒྲུ་མེད
ན། ། གཞན་སེལ་སྒྲ་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། ། གྲུབ་ཀྱང་དོན་དང་མ་འབྲེལ
ཕྱིར། ། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། ། དོན་དང་སེལ་བ་གཅིག་ཉིད
དུ། ། འཕྲལ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ
ཙམ། ། ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་འཐད་པ་ཡིན། ། ཐ་དད་སྒྲ་འདོད་ཕུག་ཕྲུག
པ། ། ཇས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གྲངས་ཅན་པ། ། གང་ས་ཅན་པ་ཆ་མས་དེ་ཇེས
འབྱང། ། སེལ་བར་འདོད་པ་མ་ཁས་པའི་ལུགས། ། བསྟུ་བའི་ཚོགས་སུ
བཅད་པའོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྒྲ་དང་བྱ་ཐག་བརྒྱ་པའི་རབ
ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །

རྟོག་མེད་སྟང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག ། ཐུ་རྟོག་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ
ཡིན། ། དེ་དག་འཕྲལ་དང་མ་འཕྲལ་བའི། ། དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཆུམ་པ
བཞི། ། དོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཆུམས། ། གཅིག་ལ་ཏུ་མ་མི་ཁྱེད
ཅིང་། ། ཏུ་མ་གཅིག་ཏུ་གནས་མི་ཁྱེད། ། གཅིག་ལ་གསལ་དང་མི་གསལ
མེད། ། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་དོན་བཞིན་སྟང་། ། གཅིག་ལ་ཐ་དད་སྟང་བ
མེད། ། ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྟང་མི་ཁྱེད། ། སྟང་བས་འཇུག་ལ་རེས་འཇོག་མེད།།
ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཡི། ། སྒོ་བས་ཀྱི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པས་ན། ། མེད་ན
མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། ། ཏླ་དོན་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བ་མེད། ། དེས་ན་མངོན
སུམ་ཚད་མ་ཡང་། ། རྟོག་མེད་ཡིན་ཕྱིར་ངེས་མི་དགོས། ། མངོན་སུམ་རྟོག
བཟལ་མ་འཕྲལ་བ། ། ཉིད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། ། དེའམ་གཞན་ཀྱི་སྒྲོ་བས

ཉིད་ལས། ། འདས་པའི་དབང་གིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། ། སྟོན་པའི་སྟོགས་པ་འདས
པ་ནི། ། རྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡིན། ། འཕྲལ་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང
མཚན་ཐོབ། ། ནང་དུ་རང་རིག་ཚད་མར་འདོད། ། གང་ལ་འདས་པ་ཡོད་པ
དེས། ། སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། ། འདས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས
ཡིད། ། གཉིས་ཀ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ། དེ་དག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན
ཞེས། ། རིགས་པ་མཉྫིན་པས་གསུངས་པ་ཡིན། ། སྒྲ་རྟོག་སྣང་བས་མཐལ་བ
ནི། ། དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཆར་རྟོགས་པར་འགྱུར། ། གཅིག་ལ་དུ་མར་བཏགས
ན་ཡང། ། ཆོས་གྲངས་ཡིན་ཀྱི་ཐ་དད་མིན། ། ལྷོག་པས་འཇྱེད་ན་སེལ་བ
ལ། ། དངོས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད། ། དེ་ལ་སྣང་བར་ཆོམ་པ
འཕྲལ། ། དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ནི། ། གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན
ཡིན་པར་བཞེད། ། བཏགས་ཕྱིར་སེལ་བ་དངོས་ཡུལ་མེད། ། འཕྲལ་པའི
འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན། ། རང་མཚན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ། ། སེལ
བའི་འཛིན་སྐྱེས་མ་ཐེ་བཞི་སྲིད། ། བྱ་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ལ། ། བག
ཆགས་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འཕྲལ། ། ཐ་དད་མཚུངས་ལ་འཕྲས་བུའི་བློ། །
གཅིག་དང་ཐ་དད་འགལ་ཞེ་ན། ། ཆོས་ཤེས་དང་ནི་སྣན་བཞིན་དུ། ། ཐ
དད་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད། ། ཐ་དད་ཆགས་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི། ། བྱ་བ
ཕྱོགས་གཅིག་རྟོགས་པར་འགྱུར། ། གཞན་སེལ་སྒྲོད་ཡུལ་ཐ་དད་པས། །
གཅིག་ལའང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ནང། ། སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར། །
ངོན་ལ་ཐ་དད་ཉིད་དུ་ཞེན། ། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་གཏོགས་པ། ། རྟོགས
པར་བྱ་ཕྱིར་ཆོམ་པར་དབྱེ། ། ཡོད་དང་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡི། ། སྒྲ་ནས
གཞན་སེལ་ཆོམ་པ་གཉིས། ། སྒྲ་དང་བློ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། ། ཡོད་མེད་དེ་ཡང
གཉིས་གཉིས་ཡིན། ། གཞན་སེལ་བློ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན། ། བེམ་པའི་ངོན་ལ

གཞན་སེལ་མེད། ། དོན་ཀྱི་གཞན་སེལ་རང་མཚན་ཕྱིར། ། སྣང་ཡུལ་འགྱུར་
ཀྱི་སེལ་བ་ཉམས། ། སྣང་བཞང་དོན་ལ་ཡོད་པར་མཚུངས། ། འདོད་ན་ལོང་
བ་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར། ། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་དངོས་མེད་གཅིག། ། སྣང་བ་
དང་ནི་མི་སྣང་བ། ། ཡུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས། ། རང་གི་མཚན་ཉིད་
སྣང་བ་ལ། ། རྟེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཇི་སྙེད་པ། ། ཟླ་དང་རྟོག་པས་ཕྱི་བས་ནི། །
སེལ་བ་ཆ་ཡི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། ། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྣང་བ། རྟགས་ལ
བསྟོས་པའམ་མ་སྟོས་ཀྱང། ། ཟླ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས། ། ངེས་པ་དེ
ཡང་གཞན་སེལ་ཡིན། ། བདེན་དང་མི་བདེན་མཐའ་གཉིས་པ། ། རྟོག་པའི
འཇུག་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ། ། མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡོད་པ་གཅོད། ། དགག་བྱ
ཡོད་དང་མེད་པ་ཡི། ། སྒོ་ནས་སེལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས། ། དངོས་མེད་ངོ་བོ
ཡོད་མིན་པས། ། ངོ་བོ་མེད་པས་ཤེས་བྱ་མིན། ། དེས་ན་དངོས་པོ་བསལ་བ
ལ། ། དངོས་མེད་ཅེས་ནི་བཏགས་པར་ཟད། ། དངོས་པོ་རྒྱ་ལས་གྱུར་པ
ནི། ། དངོས་པོ་མེད་ལ་བསྟོས་མི་དགོས། ། དངོས་མེད་རྒྱ་ཡིས་མ་བསྒྲུབ་པས།།
དངོས་པོ་བཏགས་ནས་བློ་ངོར་སྣང་། ། རི་བོང་རྭ་ཞེས་གས་མེད་མོད་ཀྱི། ། འདུས
མ་བྱས་དང་འཕྲལ་ཡུལ་གཉིས། ། དེར་སྣང་བ་ཡི་སྒོ་བས་ཉིད་ལས། ། དེ་ཡུལ
ཡོད་པར་གྱུར་ཅེ་ན། ། དེར་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན། ། ཕྱིར་འདོད་ཚད་མས
གཞལ་མི་ནུས། ། དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང། ། འཕྲལ་ཡུལ་གཉིས་ལ
ཚད་མ་མེད། ། ནམ་མཁའ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་དང། ། བསྟན་བཅོས་གཉིས
དང་འགལ་ཞེ་ན། ། རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། ། འབྲེལ་པ་མེད
ཕྱིར་རྟེས་དཔག་མེད། ། དེས་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་ངོ་ཞེས། ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ
ཚད་མ་མེད། སྟོན་པོར་སྣང་བ་ཁ་ངོ་ཡིན། ། བུ་གཅིག་ཟླག་མ་མཐོང་བ
ཡིན། ། དེས་ན་རྒྱན་དང་བུ་ཀ་ཡི། ། ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་སྒྲུབ་བྱེད

མིན། ། འདུས་མ་བྱས་ཆུམས་མ་གྱུབ་ན། ། རྟག་པར་བཤད་པ་འགལ་ཞེ་ན། ། མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་ཁྱད་ཕྱོགས་ཀྱི། ། རྟག་སྒྲ་གཏེས་པོ་རྟག་པར་འདོད། ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་མི་རྟག་པ། ། ལོག་ལ་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས། ། དབང་ཤེས་སྒྲུགས་པ་མིག་ཅན་འདྲ། ། རྟོག་པ་ལོང་བ་སྒྲ་མཁས་འདྲ། ། རང་རིག་དབང་པོ་ཚང་བ་ཡིས། ། གཏེས་པོ་དེ་ཡི་བརྡ་སྦྱོང་བྱེད། ། ཅེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

སྒྱེ་མེད་ཕྱིར་ན་དེ་ཡི་སྒྲ། ། ཆུ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ། བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ། སྒྲ་ཆུམས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པ་མེད། ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་ཆོས་ཅན། ། བརྗོད་པ་དོན་མེད་འགྱུར་ཞེ་ན། ། དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ལ། ། བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲ་གཏེས་སྤྱར། ། དངོས་འགལ་གཅོད་པ་གཞན་སེལ་སྒྲ། ། དེ་ནི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ། གཅིག་མ་གྱུབ་པས་གཏེས་ཀ་མེད། ། དེས་ན་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་ལོ། ། ཕྱེད་ཀྱང་དངོས་འགལ་མི་གཅོད་ན། ། དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མི་སྲིད། ། གཅོད་ན་འགལ་ཟླ་མ་གཏོགས་པས། ། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར། ། དངོས་འགལ་བས་ལ་ནས་དངོས་པོ་དེ། ། མི་སྲུབ་བོན་ཀྱང་གཅིག་མཐོང་བས། ། དེ་ལ་བརྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི། ། དུས་ནའང་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན། ། བརྟེ་ཡི་དུས་ན་ཤིང་མ་ཡིན། ། མ་བཀག་ན་ནི་ཤིང་མི་འགྱུབ། ། གལ་ཏེ་བཀག་ན་ཤིང་འགྱུབ་མོད། ། བོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན། ། ཡལ་གা་ལོ་མ་ལྟན་མཐོང་ནས། ། དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྟེ་བྱེད་པས། ། བརྟེ་དེ་རིགས་ལ་སྨྱོར་བར་བྱེད། ། རིགས་ནི་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མིན། ། གཞན་ལས་བཟློག་ནས་དེར་འཇུག་ཕྱིར། ། ཚོག་ཀུན་ངེས་གཟུང་སྟེང་པོ་ཅན། ། ཤེས་བྱ་ས་གསུམ་སྒྲ་གཅད་བྱ་མེད།། དེ་ལ་ཆུམ་གཅད་འགལ་ཞེ་ན། ། དེ་ལས་གཞན་དངོས་མེད་ན་ཡང། །

བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆམ་གཅད་ཡོད། ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་དེ། ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྒྲུ་དང་མཚུངས། ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་དགོས་ཀུས་མེད། ། དེས་ན་ལྷོག་པ་མི་དགོས་ལོ། ། འདི་ལ་བོད་ཆམས་ཕལ་ཆེར་ནི། ། དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་དངོས་པོར་འདོད། ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྒྲུ་ཡི་སྐྱོན། ། བརྗོད་པ་འདི་ནི་གདོན་པ་དཀའ། ། ཤིང་མིན་ལས་ལྷོག་དངོས་པོ་དེ། ། ཤ་པ་ཡིན་ན་གཞན་ཤིང་མིན། ། གཞན་ཤིང་ཡིན་ན་ཤ་པ་མིན། ། དེ་ཡི་རང་བཞིན་གཞན་མིན་ཕྱིར། ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བཟུང་ནས། ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་འགོག ། ནགས་ལ་གནས་པའི་སྲེའུ་དག ། ལྷོན་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཅང་འཛིར། ། ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ལྷོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་ཅིང། ། བློ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་དཔྱད་པ་ན། ། དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ། གཞན་སེལ་ལ་ནི་སྐྱོན་འདི་མེད། ། དེས་ན་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་ན་ཡང། ། དགག་སྒྲུབ་ཀུས་པ་ཆམ་གཉིས་ཡོད། ། ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང། ། ལྷོག་པ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས། ། ལྷོག་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ། ལྷོག་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་གསུངས། ། ཐ་དད་ཆམས་ལ་སྒྲོ་མེད་ན། ། ཡུན་ཏན་ལ་ལྷོན་པོ་ལ་སོགས་པ། ། ཆོས་ཆམས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བས། ། གཞི་མཐུན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ། ལྷོ་ལས་ཡུན་ཏན་གཞན་མིན་ཡང།། སེལ་བའི་དབྱེ་བསྟན་རྟོག་པའི་ངོར། ། གཞི་མཐུན་ཉིད་འགྱུར་རང་མཚན་ལ། ། འདུག་ཕྱིར་དབང་པོའི་སྒྲོད་ཡུལ་མིན། ། སྒྲུབ་དང་གཞན་སེལ་ཆམ་དག་གི ། མིག་དང་བློ་ཕྱོས་གསལ་ལྡན་པ། ། རྟོག་གེ་པ་དེ་ཤེས་བྱ་ཡི། ། དེ་ཉིད་ལྟ་བ་ཀུན་མཁྱེན་འདུ། ། ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པའོ། །

བྱམ་པ་ལ་སོགས་དོན་རང་མཚན། ། བཤོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་སྨྲ། ། རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། ། མཐའ་ཡས་ཕྱིར་ན་བརྗོ་མི་ནུས། ། ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚོར་ཡང། ། དང་པོའི་རང་མཚན་རྟེད་པར་དཀའ། ། འདས་དང་མ་འོངས་བཤོད་བྱ་མིན། ། དེ་ལ་རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་རོ། ། སྒྲ་ཡི་རང་མཚན་ཉིད་བཤོད་ན། ། མིག་དབང་ལ་སོགས་དགོས་མེད་འགྱུར། ། དོན་ལ་འཇུག་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ། དབང་པོས་འཇུག་པ་འཛིན་མི་སྲིད། ། དེ་ཡིས་འདི་ཞེས་སྨྲ་ལ་བ་ནི། ། དཔྱོད་པ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡིན། ། དང་པོ་འཇུག་པ་བྱེད་པའི་ཚེ། ། རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ན་ཡང། ། བརྡ་ནི་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་བྱེད་དེ། ། ཐ་སྙད་དོན་དུ་འདོགས་ཕྱིར་རོ། ། དབང་པོས་སྒྲ་དང་འདྲིས་པའི་དོན། ། འཛིན་ན་བརྡ་མེད་ཀྱང་ཆོགས་འགྱུར། ། དབང་པོའི་སྒོ་ལ་ཆེས་འཐད་ཡིད། ། མཐོང་སྦྱོར་འདྲིས་པ་ཆོག་མེད་འདུ། ། གཞན་དུ་མཐོང་ཆོག་ཡུལ་ཐ་དད། ། ཡིན་ཕྱིར་དོན་ཆོགས་མི་སྲིད་ལོ། ། ཆོག་བཅས་ཆོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། ། འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཆར་འཇུག ། རིམ་ཀྱིས་འཇུག་ཀྱང་ཐུན་བ་ལ། ། ཐུན་པོ་ཆམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན། ། ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ། དེས་ན་དེ་ལ་བརྗེ་མི་རུང། ། སྒྲ་ཡིས་གསལ་བར་མི་བཤོད་ཀྱི། ། རིགས་སྤྱི་བཤོད་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ན། ། དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ཡོད་ན་ཡང། ། དེ་ལ་སྦྱར་བ་དགོས་ནུས་མེད། ། སྤྱི་དང་འཇུག་པའི་རང་མཚན་ལ། ། སྦྱར་བས་རང་མཚན་གོ་ཞེ་ན། ། དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྤྱི་བོར་ལ། ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དངོས་ལ་སྦྱོར། ། གལ་ཏེ་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་ཕྱིར། ། མི་ནུས་ཤེན་འདི་ལའང་མཚུངས། ། གང་ས་ཅན་པ་དང་ཉན་ཐོས་གཉིས། ། སྒྲ་དོན་དངོས་ཀྱི་བཤོད་བྱར་འདོད། ། མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་ལ་སྦྱར་བས། ། འཇུག་མེད་གཟུགས་ལ་ཇི་ལྟར་རྟོགས། ། བྱམ་པ་ཞེས་ནི་བཤོད་པ་ལས། །

འཕྲིལ་མེད་བ་ལང་མི་རྟོགས་བཞིན། ། འཕྲིལ་པ་མེད་ཀྱང་འདྲ་བ་ལ། ། འཕྲུལ་ནས་ངོན་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། ། འདྲ་བས་འཕྲུལ་ན་ཡུལ་དང་དུས། ། རེས་འགའ་འཕྲུལ་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་མིན། ། འདི་ནི་རྒྱ་ཏུ་འཕྲུལ་འགྱུར་བས། ། འདྲ་བའི་སྣོ་ནས་འཕྲུལ་བ་མིན། ། བར་ལས་ཁོ་བྱ་ཁོ་བྱིད་ཡིན། ། འཚད་དང་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི ། དགེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། ། འཚད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་མཁས། ། འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་པས་ཐོབ། ། དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་ཡིན། ། སྒྲ་འདོད་གཉིས་པོ་མེད་པ་ཡིན། ། དེ་བཞི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས། ། དམ་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་མེད། ། རྟོག་པ་ངོ་བོས་འཕྲུལ་པ་ལ། ། སྒྲ་ཡི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར། ། དེ་ལ་ཕྱི་ཙམ་དོན་དུ་ཞེན། ། དེ་ནི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱར་བཏགས། ། འཕྲུལ་པའི་བག་ཚགས་གོམས་པ་ཡིས། ། བར་ཡི་དུས་ན་བསྲེས་ནས་སྣྲར། ། ཐ་སྙད་དུས་ནའང་དེ་ལྟར་གོ། ། དེ་ཕྱིར་འཕྲུལ་ཡང་བདེན་པར་འཐད། ། སྒྲ་དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་ན་ནི། ། དངོས་པོ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ཞེ་ན། ། དམ་པའི་དོན་ལ་མི་ལྡོག་ཀྱང། ། ལྡོག་པར་སྣང་བ་འཕྲུལ་པ་ཡིན། ། སྒྲ་ནི་འཕྲུལ་པར་མི་འདོད་པས། ། དེས་ན་དེ་དག་ཀ་ལ་མཚུངས། ། རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་ན་ནི། ། ཤེས་པ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ཞེ་ན། ། རང་མཚན་ལྡོག་པ་བརྗོད་བྱ་མིན། ། འཕྲུལ་པས་བཏགས་པ་དངོས་མེད་ཡིན། ། དེས་ན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ། ། འཇིག་རྟེན་གཞན་ཕྱིར་སྣྲར་བར་ཟད། ། ཞེལ་བའི་ཕྱི་ལ་བརྟ་ཐོར་ན། ། ལྷན་པ་མིན་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། ། དོན་ཕྱི་གལ་ཏེ་ཐ་ས་གྲུབ་ན། ། ཁྱེད་བདེན་འོན་ཀྱང་དངོས་མེད་ཡིན། ། དེ་ཕྱིར་ཞེལ་བ་ཡུལ་མེད་ཅེས། ། ཤེས་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད། ། བརྗོད་བྱ་མེད་ན་འཕྲུལ་པ་གསོག ། ཡིན་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འཇིག་ཅེ་ན། ། འཕྲུལ་པའི་ཐོག་ནས་རང་མཚན་ལ། ། འདྲ་གཅིག་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འཐད་པ་ཡིན།།

ཆད་བྱས་འབྲེལ་པ་གོ་བ་ལ། ། འཕྲུལ་པའི་འབྲེལ་པ་མི་དགོས་ལོ། ། རང་
མཚན་དང་ནི་དོན་སྤྱི་དང། ། གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་པ་སྟེ། ། གསུམ་པོ
གང་ལ་ཆད་བྱས་ཀྱང། ། འཕྲུལ་པ་མེད་ན་བརྗོ་མི་འགྱོར། ། འདིར་ནི་རང
མཚན་གཟུགས་བརྟན་གཉིས། ། གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར། ། ཏ
ཀན་པོ་ཆུམས་ཀྱིས་ བརྗ་ ཆད་ བྱེད། ། འཕྲུལ་ ནས་ དོན་ ལ་ འཇུག་ པར
འགྱུར། ། སྒྲ་ཡི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད། ། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རང་མཚན
ཡིན། ། འབྲེལ་པ་འཕྲུལ་པས་བྱས་ནི་ཡང། ། འཇུག་པའི་སྒྲིས་བུ་སྒྲ་བ
མེད། ། ཅིས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི
གཏེར་ལས་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་པའོ། །

དགག་དང་སྒྲུབ་པ་ཇི་སྐྱེད་པ། ། འགལ་འབྲེལ་ཉིད་ལ་བལྟོས་པས
ན། ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དགྱེད་པ་ཡི། ། སྟོན་བྱ་འགལ་འབྲེལ་དགྱེད་པར
བྱ། ། ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང། ། གཅིག་ལ་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད
པས། ། རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་པའི། ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་མེད
ཡིན། ། དངོས་མེད་ལ་ཡང་དངོས་འབྲེལ་ནི། ། ཡོད་ཅེས་བྱུན་པོ་འགའ་ཞིག
སྨྲ། ། དངོས་ མེད་ ཅ་ ཀ་ མེད་ པ་ ལ། ། འབྲེལ་ པ་ ཡོད་ ན་ དངོས་ པོར
འགྱུར། ། ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ། ། འབྲེལ་པ་ཆུམས་ཀྱི་ཕྱི་མཚན
ཏེ། ། དངོས་ པོ་ འདྲ་ ཀ་ མེད་ ཕྱིར་ དང། ། དངོས་ མེད་ ཅ་ ཀ་ མེད་ ཕྱིར
མེད། ། བདག་གཅིག་པ་ལ་ཆོས་གཉིས་མེད། ། ཆོས་གཉིས་མེད་ལ་འབྲེལ་མི
སྲིད། ། དེས་ན་བྱས་དང་མི་རྟག་པ། ། དོན་ཀྱི་སྟེང་ན་འབྲེལ་པ་མེད། །
གལ་ཏེ་བྱས་དང་མི་རྟག་པའི། ། ལྷོག་པ་སྒྲ་ལ་མ་གྱུར་ན། ། ཚུལ་གསུམ་གྱུར
པ་མི་སྲིད་པས། ། དོན་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཞེ་ན། ། རྟས་གཅིག་དོན
མཐུན་ལྷོག་པ་ཆུམས། ། དོན་ལ་ཡོད་ན་ལྷོག་པ་ན། ། མ་འབྲེལ་རྟགས་མིན

འཇིལ་ན་ཡང། །ཆུམ་གྱངས་པའམ་འབྲས་བུར་འགྱུར། །སྔ་ཕྱི་མིན་ལ་དེ་
ཐུང་མེད། །སྔ་ཕྱི་ཡོད་ན་གང་རུང་མེད། །དེས་ན་དངོས་དང་དངོས་མེད་
ལ། །དེ་ལས་ཐུང་བའི་འཇིལ་བ་མེད། །འགགས་པ་དང་ནི་སྐྱེས་པ་ལ། །
སྟོར་བའི་འཇིལ་པ་ཡོད་ཅེ་ན། །སྟོར་འཇིལ་རྒྱན་ན་དངོས་པ་མིན། །མི་
རྒྱན་ནི་ཐུག་མེད་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་མ་བསྟོས་པའི། །མེ་དུད་
འཇིལ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། །རྒྱང་པ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང། །གཉིས་ཀའི་འཇིལ་
པ་ཅིས་པར་འགྱུར། །རྒྱུ་འབྲས་ཕན་ཚུན་བསྟོས་ནས་ཕན། །འདོགས་ཕྱིར་
འཇིལ་པ་མི་འགལ་ན། །ཕན་ཐུ་ཕན་ཐེག་འཕད་པ་དཀའ། །མེད་ན་མི་
འཐུང་འཇིལ་ཡིན་ན། །གལས་གལ་ཡོན་ས་གས་ཀྱང་འཇིལ་པར་འགྱུར། །
དོན་ལ་མེད་ན་མི་འཐུང་བའི། །འཇིལ་པ་ཟླ་གཏན་པས་ལེགས། ། ར་ཐ་ཀི་མཚན་ཉིད་འཇིལ་མེད་ཀྱང། ། ཆུ་འབྲས་རིགས་ལ་འཇིལ་ཞེ་ན། ། རིགས་དེ་ཆུ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན། ། ཐར་ཀྱི་སྐྱོན་ལས་འདས་པ་མེད། ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཡོད་ན། ། ཕྱི་ཡི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། ། འདིས་ནི་
ལྟན་ངང་འདུ་བ་ངང། ། ཁྱད་པར་ངང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། ། ཕྱིད་ངང་ཐུད་
པ་ལ་སོགས་པ། ། འཇིལ་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན། ། འཁར་གཞོང་ལ་ནི་
ཆུ་ཤུག་བརྟེན། ། དེ་ནི་ལྟན་པའི་འཇིལ་ཞེས་ཟེར། ། རྟག་པའི་རྟེན་ལ་མི་
རྟག་པ། ། འཇིལ་པ་འཕྲོད་པ་འདུ་ཞེས་གྲགས། ། ཐུས་ངང་མི་རྟག་ལ་སོགས་
པ། ། དོན་གཅིག་ལ་ནི་འདུ་ཞེས་སྨྲ། ། ཐ་ངང་གཞན་ཀྱིས་གཞན་གོ་བ། ། ཁྱད་པར་ཐུད་ཆོས་འཇིལ་ཞེས་འདོད། ། འགགས་པའི་ཆུ་ངང་ད་ལྟར་ཀྱི། ། འབྲས་བུ་འཇིལ་པ་སྟོར་འཇིལ་ལོ། ། བདག་ངང་ཐུ་བ་ཆམ་གཉིས་ལ། ། ཐུད་
པའི་འཇིལ་ཐ་ཡོད་ངོ་ལོ། ། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལ། ། ཕྱད་པའི་
འཇིལ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ། རྟེ་ཁོལ་ཕྱོ་ཤུག་ལ་སོགས་ཀྱང། ། འཇིལ་པ་ཡིན་

ཞེས་རྒྱོང་པ་སྣ། ། དོན་ལ་འཇུག་པ་འདོད་པ་ནི། ། གཅིག་དང་ཐ་དད་
བརྒྱས་པས་ལེགས། ། ལྷན་པ་སོགས་ལའང་གཞན་ཞལ་གྱིས། ། སྒྲུབ་ནི་གོ
བྱེད་ཡིན་ཞེ་ན། ། ལྷན་པ་ཅན་སོགས་གནོད་བྱེད་ཡོད། ། གནོད་བྱེད་མེད་ན
གཏེར་པོར་འདུས། ། ཇི་ལྟར་གནོད་པ་ཡོད་ཅེ་ན། ། གཞན་ཡང་གྲངས་ཅན
འདོད་པ་ཡི། ། ལྷགས་གོང་དང་ནི་མེ་བཞིན་དུ། ། འདྲེས་པ་ཆགས་དབྱེར
མེད་ཅེ་ན། ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་པོར་བ་ཡི། ། ངན་ཏོག་ཕལ་ཆེར་ཟློན་པ
ལེན། ། སྐྱགས་སྨན་བཏང་ནས་སྐྱགས་པ་ལ། ། ཁྱི་ལས་གཞན་པ་སུ་ཞིག
ཟ། ། བར་སྣབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཆགས་ཏོག་ཡུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི། ། ཐ་སྙད་བཞིན་དུ་དབྱེ་བསྟན
དང། ། སྔ་ཕྱི་ཏོག་པས་སྒྲེལ་བ་ཡིས། ། འཇུག་ཡུལ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་འཇེལ་པར
འཕད། ། ཏྲས་དང་མི་རྟག་ཏློས་སྒྲེལ་བ། ། དོན་ལ་གྲུབ་ན་དོན་འཇེལ
ཡིན། ། དོན་ལ་དེ་དག་མ་གྲུབ་ན། ། དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ཞེ་ན། །
བརྒྱས་པ་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང། ། མི་འཇུག་པ་སྟེ་ཆགས་པ་གཏེས། །
འཇུག་པས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་ན། ། འཇེལ་པ་ཉིད་དེ་ཅིག་ཏོས་མིན། ། མེད
ན་མི་འགྱུར་དུ་བ་ལ། ། མེད་ན་དེ་ནི་ཆུ་མེད་འགྱུར། ། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས
པོ་ཡི། ། འཇེལ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ། དོན་གྱི་དུ་བ་མེ་མེད་ན། ། མི
འགྱུར་བ་ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱང། ། སྔ་ཕྱི་བཟུང་ནས་སྒྲེལ་བ་ནི། ། ཏོག་པ་མིན
པས་སྒྲེལ་མི་ནུས། ། མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚོན་བྱ་དང། ། ཕྱི་དང་ཏྲེ་ཐག
འཇེལ་པ་ཡང། ། འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། ། བརྒྱས་པས
འགྱུར་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། ། གང་ཡོད་དེ་འཇིག་ཏུམ་པ་བཞིན། ། ཐུན་ཡང་ཡོད
ཅེས་རང་བཞིན་ཏུགས། ། ཐུགས་པ་ཁོ་ན་འཇིག་པ་ཡིན། ། དེ་ལ་འཇིག་ཏྲེད
གཞན་མི་དགོས། ། འཇིག་པ་ཆུ་གཞན་ལ་བསྟོས་ཕྱིར། ། ཕྱོས་མེད་འདི་ནི་མ

གྱུར་ལོ། ། འཇིག་པར་བྱ་རྒྱའི་དངོས་པོ་དང་། ། ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་
ཀ་ལ། ། འཇིག་པའི་ སྒྲ་ དོན་ འཇུག་ མོད་ ཀྱི། ། གཉིས་ ཀ་ ལ་ ཡང་ རྒྱ་ མི་
དགོས། ། བྱམ་འཇིག་དངོས་མེད་རྒྱ་མི་ལྡོག ། དགོས་ནའང་རང་གྱུར་རྒྱ་ཅི
དགོས། ། གཞན་ རྒྱས་ བྱས་ པས་ དེ་ མི་ འཇིག ། དེས་ ན་ འཇིག་ པ་ རྒྱ་ མེད
གྱུར། ། འཇིག་ པ་ དངོས་ མེད་ རྒྱས་ བྱེད་ ཅེས། ། སྒྲ་ ན་ ལྡོས་ མེད་ ཤུགས་ ལ་ གྱུར།།
དངོས་ མེད་ རྒྱ་ ཡིས་ བྱེད་ པ་ དང་། ། རྒྱ་ ཡིས་ ཅི་ ཡང་ མི་ བྱེད་ པ། ། དོན
མཚུངས་ དཔེར་ ན་ མེད་ པ་ ལ། ། ལྟ་ ངང་ བལྟ་ རྒྱ་ མེད་ པ་ བཞིན། ། ཚོགས་ ཀ
ཚང་ ཡང་ ཐུ་ ཀུ་ བཞིན། ། ལྟོས་ མེད་ འདི་ ཡང་ མ་ ངེས་ ལོ། ། ཚོགས་ ཀ་ དེ་ དག
འགྱུར་ བ་ ལ། ། ལྟོས་ པའི་ ཕྱིར་ ན་ མ་ ངེས་ མིན། ། བྱས་ པའང་ དུས་ ལ་ བལྟོས
ཤེ་ ན། ། དུས་ ལ་ བལྟོས་ ན་ བྱས་ ཀ་ ད། ། འགྱུར་ ན་ འཇིག་ ཀ་ ལྟོས་ མེད
གྱུར། ། མི་ འགྱུར་ ལྟར་ བཞིན་ འཇིག་ མེད་ གནས། ། ཚོགས་ ཀ་ འགྱུར་ མེད
གཅིག་ཡིན་ པས། ། གཏན་ ཚོགས་ འདི་ ནི་ མ་ གྱུར་ ལོ། ། ཚོགས་ པས་ ཕྱི་ ནས
བསྐྱེད་ པ་ ལྟར། ། གཅིག་ ཕྱིར་ དང་ པོ་ བསྐྱེད་ པར་ འགྱུར། ། གཅིག་ ཉིད་ ན
ཡང་ གེགས་ ཡོད་ ཕྱིར། ། ཐུ་ གུ་ སྐྱེད་ པར་ མི་ ངེས་ ན། ། གེགས་ ཅན་ གེགས་ མེད
ཐ་ དད་ ཕྱིར། ། གཅིག་ ཏུ་ འདོད་ ཀྱང་ གཉིས་ སུ་ འགྱུར། ། ནས་ ཀྱི་ རྒྱ་ ཚོགས་ སྒ
ལུ་ ཡི། ། ཐུ་ གུ་ བསྐྱེད་ ལ་ བལྟོས་ མོད་ ཀྱང་། ། སྒ་ ལུས་ ཐུ་ གུ་ མི་ སྐྱེད་ པས། །
གཏན་ ཚོགས་ འདི་ ནི་ མ་ ངེས་ ལོ། ། སྒ་ ལུ་ ས་ ཏོན་ ལ་ བལྟོས་ ཕྱིར། ། ལྟོས
མེད་ ཡིན་ པའི་ རྒྱགས་ མ་ གྱུར། ། བྱས་ ཡོད་ སྐད་ ཅིག་ འཇིག་ པ་ མིན། ། འཇིག
པའི་ རྒྱ་ ལ་ བལྟོས་ ཤེ་ ན། ། ཐུ་ གུ་ རང་ རང་ རྒྱ་ ལ་ བལྟོས། ། དངོས་ འཇིག་ རྒྱ
གཞན་ ལ་ མི་ ལྟོས། ། འཇིག་ པ་ དངོས་ མེད་ རྒྱ་ མི་ དགོས། ། དེས་ ན་ འཇིག་ བྱེད
གཞན་ མི་ དགོས། ། དངོས་ འགལ་ ཕྱས་ གཅིག་ འགྱུར་ བ་ དང་། ། དེ་ ཉིད
གཞན་ དུ་ མི་ འཐད་ དང་། ། ཐོགས་ བཅས་ ཐོགས་ མེད་ མཚུངས་ པ་ ཡི། ། ཐལ

བ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་འགོག །ཐུ་རོག་དཀར་པོ་སྲིད་པ་ལྟར། ། དངོས་པོ་
རྣམ་པ་མི་འགལ་ཞེར། ། རྣམ་དེས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ན། ། དངོས་མེད་ཡིན་
ཕྱིར་དོན་ལ་མཐུན། ། ནུས་དེ་འགྱུར་ན་རྣམ་པ་ཉམས། ། འགྱུར་བ་མེད་ན་
མེད་པ་འགལ། ། གང་གང་བྱེད་མིན་དེ་དངོས་མེད། ། མཁའ་བཞིན་རྣམ་
པའང་བྱེད་པས་སྟོང། ། ཆོས་ཅན་རྣམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན། ། དངོས་པོ་
བཀག་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། ། ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཟེར། །
དགག་བྱ་འཛིན་པ་སྒྲུ་མི་དགོས། ། ལ་ལ་རྟོག་ཐོང་གཅིག་ཡིན་ལོ། ། ཝོག
རྟོག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་འགྱུར། ། དེས་ན་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་ལ། ། དོན་བྱེད
འགོག་པའི་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུབ། ། རང་བཞིན་རྣམས་ཀྱང་གནས་སྐབས་ཆམས།།
འགྱུར་ཕྱིར་ དོན་ བྱེད་ འཐད་ ཅེ་ ན། ། གཉིས་ པོ་ གཅིག་ ན་ ཆོས་ གཉིས
འགལ། ། ཐ་དད་ཡིན་ན་ བྱེད་ པ་ འགལ། ། སྐད་ ཅིག་ འཇིག་ པ་ མེད་ ན
ཡང། ། རགས་པའི་ འགྱུར་ བ་ ཡོད་ ཅེ་ ན། ། དང་ པོ་ སྐད་ ཅིག་ མི་ འཇིག་ ན།
རགས་པའི་ འགྱུར་ ཐ་ ལ་ སྲིད། ། དོན་ བྱེད་ ནུས་ པ་ ཐཱུ་ ཐ་ ལ། ། དངོས
པོ་ མེད་ པས་ ཁྱབ་ པ་ འགྲུབ། ། གནོད་ པ་ ཅན་ ཀྱི་ ལམ་ སྟོང་ ངེ། ། ལྟོས་ མེད
འཚད་ པ་ དགོངས་ པ་ མིན། ། དེས་ ན་ ལོག་ རྟོག་ ཆམ་ གཉིས་ ཀྱི། ། གཉེན་ པོ
གཏན་ ཚིགས་ ཆམ་ གཉིས་ གསུངས། ། ཆུ་ འཕྲས་ ཕྲུགས་ ལྟས་ ངེས་ ཞེས
ཟེར། ། ཇ་ ཅང་ ཐལ་ ཕྱིར་ འདི་ མི་ འཐད། ། ཆུ་ འཕྲས་ ཕན་ འདོགས་ བྱ་ བྱེད
ཡིན། ། ཆུ་ ཡང་ ཉིར་ ལེན་ ལྟན་ ཅིག་ ཐེད། ། དེ་ ཡང་ ཇེས་ སུ་ འགོ་ ལྟོག་ ཀི །
ས་ནས་ ཕྲུགས་ གསུམ་ ཆམ་ པ་ གཉིས། ། མཚན་ ཉིད་ མི་ འགྲུབ་ ཇ་ ཅང་ ཐལ། །
གཞན་ དུ་ འཕྲུལ་ པས་ འདིར་ མི་ གཏོད། ། གང་ དག་ ཆུ་ མིན་ ལས་ སྐྱེས་ པ། ། དེ
ནི་ དེ་ ཡི་ འཕྲས་ བུ་ མིན། ། ཆམ་ ཁ་ འདུ་ བས་ འཕྲུལ་ པ་ ལ། ། དེ་ ཡི་ མིང་ ཀི
བཏགས་ པར་ ཟད། ། ཇོ་ དང་ ཤིང་ སོགས་ མེ་ ཆུ་ མིན། ། མེ་ ཆུ་ མེ་ ཡི་ ཏུལ་ ལྟན

ཡིན། ། རྒྱལ་ཕན་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ། ། རྟོ་ཤེང་ས་གས་ཡིན་དབང་པོ་
བཞིན། ། ཡང་ན་ལྷོན་དང་ཕྱི་མ་ཡི། ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་ཡོད། ། མེ་
དང་དུ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡི། ། འབྲས་བུ་དུ་བའི་ཁྱད་པར་བཞིན། ། རང་མཚན་
དང་ནི་སྒྲ་དོན་གཉིས། ། འཇིལ་བའི་མཚན་གཞིར་མི་འཐད་པས། ། སྒྲ་ཡི་
དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། ། འཕྲལ་པའི་གཞན་སེལ་ཕོ་ན་ཡིན། ། བདེ་ཁྱད་
དགའ་བ་དཔྱོད་པ་ཡིས། ། འཇིལ་པ་ངེས་པར་ཁྱད་ཅེས་གྲགས། ། ཁྱེ་བོག་པ་
ཆགས་ཚད་མ་ཡིས། ། འཇིལ་པ་ངེས་པར་ཁྱད་པར་འདོད། ། ཚད་མའི་
སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡི། ། གཞན་སེལ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། ། འཕྲལ་
པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། ། རྟོག་དཔྱོད་དེ་ཡི་འཇིལ་པ་ངེས། ། དངོས་
པོའི་དོན་ལ་འཇིལ་པ་མེད། ། འཇིལ་པ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན། ། སྒྲ་ཡི་
དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། ། འཕྲལ་པས་འཇིལ་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ། ། ཞེས་བྱ་བ
བསྟན་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ཚད་མ་རིགས་གཏེར་ལས་འཇིལ་པ་བརྟག
པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དྲུག་པའོ། །

ཆོས་གང་གང་ལ་གཏོད་བྱེད་པ། ། དེ་ནི་དེ་ཡི་འགལ་རྒྱ་ཡིན། །
འགལ་རྒྱ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཀྱི། ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་བཟློས་ནས། ། ལྷན
ཅིག་མི་གནས་པ་དག་དང། ། ཕན་ཚུན་སྲེས་འགལ་གཉིས་སུ་བཞེད། །
ལྷན་ཅིག་མི་གནས་གཏོད་བྱེད་དུ། ། འདོད་པ་དཔྱད་ན་འཐད་མ་ཡིན། །
དེས་ན་གཏོད་བྱ་གཏོད་བྱེད་གཉིས། ། རྒྱ་འབྲས་བཞིན་དུ་ཐ་དད་ཡིན། །
གང་གིས་གཏོད་བྱ་ནུས་མེད་དུ། ། བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་གཏོད་བྱེད་ཟེར། ། ལྷན
ཅིག་མི་གནས་ཇི་སྐྱེད་པ། ། དངོས་པོ་གཏོད་བྱེད་གཉིས་ལ་འདུག ། དེ་ཡང
རྒྱུན་ཡིན་སྐད་ཅིག་མིན། ། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཕྱིར་ཏོ། ། སྐད་ཅིག་མི
འགལ་རྒྱུན་མ་གྱུར། ། དེས་ན་འགལ་འདི་མི་འཐད་ལོ། ། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ཕྱ

མ་ལས། །སྟོན་མེད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ། །དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་སྒོ་བཏགས་པ། །བློ་གཏ
ས་བཅིང་ལ་ཉེས་པ་མེད། །རྟུལ་ཕན་འགལ་བ་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །གནས་ན
ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ། །མི་གནས་ན་ནི་གཅིག་བཅོམ་པས། །རྒྱུ་འབྲས
ཏུས་མཉམ་འགྱུར་ཞེ་ན། །ལ་ལ་ཉེ་བར་ཞི་བར་འདོད། །ལ་ཅིག་ཕྱད་ནས
བསྡུར་བར་འདོད། །འགའ་ཞིག་ཕྱད་པ་མེད་པར་འདོད། །རྒྱ་སྐྱེ་དེ་ཏ
འགྲུལ་པ་ཡིན། །ལྟན་ཅིག་གནས་ན་འགལ་བ་ཉམས། །བསྡུར་ན་རྒྱ་པར
འདོད་པ་འགལ། །དེས་ན་རྟུལ་ཕན་ལས་རྟུལ་ཕན། །ནུས་མེད་སྐྱེ་ཕྱིར
འགལ་བ་མེད། །ལ་ལ་བྱ་ཇོ་གས་སྐད་ཅིག་གསུམ། །འགའ་ཞིག་ཡུན་རིང
འགྱོ་གས་ཞེས་ཟེར། །ཡུན་རིང་འགྱོ་གས་པའི་ལྟན་གཅིག་ཏུ། །མི་གནས་པ
དེ་ཇི་མཚན་ཆེ། །ཕྱད་དང་ནུས་མེད་སྐྱེས་པ་དེ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་དོན
འགལ་ལྟོག །ངེས་པ་སྐྱེས་པས་སྒྲ་འདོགས་ཕྱིས། །མི་སྐྱེ་བ་ནི་ཏྲ་ཡི
ཡིན། །སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཆ་མེད་ན། །རགས་པའི་རྒྱུན་ནམས་མེད་པར
འགྱུར། །ཆ་ཤས་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་པས། །གསུམ་ལ་ལྟོག་པ་དཀའ་ཞེ
ན། །སྐད་ཅིག་ལའི་ཆ་ཤས་མེད། །རྒྱུན་ཡང་སྐད་ཅིག་སྐྱེས་ཙམ་ཡིན། །
རྟུལ་དང་སྐད་ཅིག་མི་མཚུངས་པས། །གསུམ་པ་ཉིད་ལ་ལྟོག་པ་ཡིན། ། གང
རེགནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེས། ། ནུས་ཅན་བསྐྱེད་དམ་ནུས་མེད་བསྐྱེད། ।
གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཚོ་རེགས། ། དགོས་ནུས་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ། གང
རེགནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ། ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན། ། ལྟན
ཅིག་ཅིང་ཀྱེན་གང་དང་གང། ། ཕྱད་པ་དེ་ཡིས་འཕགས་བྱ་འཕྱིན། ། ལྷང
ཏྲའི་ངོ་བོའམ་ས་བོན་སྟོང། ། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཕད་ཟེར། ། ས་བོན
སྟོང་བའི་གཉིན་པོའང་ཡོད། ། ངེས་པས་སྟོ་འདོགས་གཉིས་ཀ་མིན། ।
འབྲེལ་པ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང། ། དངོས་པོའི་ངོ་ལ་གྱུབ་པ་མེད། ।

ཆོས་པར་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ནས། ། འགལ་བ་ཉིད་དུ་ཆོས་པར་གཞག ། སྣང་དང་མི་སྣང་མ་གཏོགས་པ། ། འགལ་བ་རིས་ཕྱིད་གཞན་ཡོད་མིན། ། གང་རེག་འགོག་ལ་མེ་ཙམ་ནི། ། མ་རིས་སྟོངས་ལྡན་མི་འགྱུར་ལོ། ། ཁ་ཅིག་ སྟོངས་ལྡན་འགོག་ཅེས་ཟེར། ། རང་གི་ངོ་བོ་མེ་ཙམ་ཡིན། ། ཆོས་གང་ཆོས་ གཞན་གྱིས་དབེན་པ། ། ཕན་ཚུན་སྐང་འགལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ། དཔྱི་ན་ དངོས་འགལ་ བརྒྱུད་ འགལ་ གཉིས། ། བརྒྱུད་ འགལ་ ལའང་ ཆེན་ གཉིས་ འདོད། ། ཇས་དང་ལྷོག་པ་འགལ་བ་ཡི། ། སྐོ་ནས་གཉིས་གཉིས་ཆེན་པ་དྲུག། ཆོས་གཞན་དབེན་ པ་འགལ་ ཡིན་ ན། ། འཐེལ་ ཕ་ ཆེན་ས་ ཀུང་ འགལ་ ཕར་ འགྱུར། ། འདོད་ ན་ འགལ་ ཕ་ འགོག་ ཕ་ ངང། ། འཐེལ་ ན་ སྐྱེས་ ཕའི་ ཆེན་ གཞག་ འཇིག ། ཐ་ དད་ འཐེལ་ ལམ་ ཆ་ ལ་ ཡང། ། ངོ་ ཚ་ ཡིན་ ཕ་ འགོག་ ཅེ་ ན། ། འགལ་ ཕ་ ངེ་ གས་ ཕས་ འགོག་ ཕ་ ཕ་ ཕ ། ། ཕ ། ། ཕ ། །

མཚན་གཞི་གོ་བྱ་རྣེན་ཀྱི་ཆོས། ། དེ་དག་ནམ་པར་གཞག་འཇོག་ཡིན། ། ཆོས་
གསུམ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དགོས། ། མེད་ན་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར། །
མཚན་ཉིད་ཟས་ཡོད་ལ་མཚན་ཉིད། ། མི་དགོས་དགོས་ན་ཐུག་མེད་ཟེར། །
ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མི་དགོས་ཀྱང། ། ཐ་སྙད་ལ་དགོས་གཞན་དག་ནི། ། དོན་
ལའམ་དགོས་ཟེར་མཆོད་བྱ་ཡང། ། དེ་འདྲ་རྣམས་བཞིན་ཐུག་མེད་ཟེར། །
ནམ་འཇོག་རྒྱུ་ནི་མ་ངེས་པར། ། ནམ་གཞག་འཐས་བྱ་ངེས་ན་ནི། ། མཚན་
ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར། ། མ་ངེས་ན་ནི་ཐུག་མེད་འཇིག ། རྣམས་ཀྱི་
མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན། ། སྒྲུབ་ཕྱིར་ཐུག་མེད་སྐྱོན་མེད་ན། ། ཚུལ་
གསུམ་སྐོག་ཤལ་མ་ངེས་ཀྱང། ། བྱས་དང་དཀར་ཟལ་ངེས་ཙམ་ཀྱིས། ། མི་
རྣམ་པ་ལང་རྟོགས་པར་འགྱུར། ། ཐ་སྙད་ལའང་ཞེན་རྒྱང་ཞིག ། མེད་ན་དེ་
ནི་ཤེས་བྱ་མིན། ། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཕྱི་མ་ཡི། ། མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ
འདོད། ། དེ་ཕྱི་ཡིན་ན་ཡལ་གཅིག་ལའང། ། ཡལ་གཅིག་མེད་ན་ཤིང་མ་ཡིན། །
ཡལ་གཅིག་ཡོད་ན་ཤིང་ལ་ཡང། ། མཚན་ཉིད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར། ། ཡལ
ག་ལ་ནི་ཡལ་ག་གཞན། ། མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ། ཙནྡན་ངོ་བོ
དབྱེར་མེད་དུ། ། སྒྲུབ་ཕྱིར་ཐུག་མེད་མི་དགོས་ན། ། ཐ་སྙད་གཉིས་པ་མེད
ན་ཡང། ། ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཀྱིས། ། ཤེས་བྱའི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་པའི
ཕྱིར། ། ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ཀ་ལ་དགོས། ། བར་དོན་འབྲེལ་པར་ནམ་རྟོགས་པ།
དེ་ཡི་ཚོན་ཐ་སྙད་གྱུབ། ། རྣམས་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལ། ། ཕྱི་དང་བྱེ
བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡིན། ། གཉིས་ཀའང་སྟོར་བ་གསུམ་པར་ཐུག ། བཞི་པ
ཕན་ཚད་དགོས་ཆུས་མེད། ། ཚུལ་གསུམ་ཚུལ་གསུམ་མེད་ན་རྣམས། ། མི
འགྱུར་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་ཟེ། ། ཚུལ་གསུམ་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཆོས། ། དབྱེར་མེད
ཡིན་ཀྱིས་ཆོས་གཞན་མེད། ། འདི་ཡི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ། ། ཐལ་བའི

སྐྱོན་ཡང་བསལ་བ་ཡིན། ། ལ་ལ་མཚོན་ཏྲ་ཆུམ་འཇོག་ཟེར། ། གཏན་ཚིགས་
ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་མིན། ། འགའ་ཞིག་ཆོས་གསུམ་ཚང་བར་འདོད། །
མཚོན་ཏྲ་ལྟོས་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད། ། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྟོག
ཡིན། ། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྐྱོན་བསྟན། ། གསུམ་ཞེས་བྱང་ཕྱོགས་པ་ཆུམས
འདོད། ། སྤྱོར་བ་བཀོད་ནས་སྐྱོན་བཤད་ན། ། དོན་ལྟོག་གཞན་ཐུར་མེད་པར
འགྱུར། ། མ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་སྤྱོར་ན། ། མཚན་གཞི་མི་གནས་དོན་མེད
འགྱུར། ། འདི་དག་སྐྱོན་དུ་འཐད་ན་ནི། ། མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཅིས་མི
བཞེད། ། མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་ཁྲིད་གསུམ། ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྤྱི་སྐྱོན
ཡིན། ། ཐུན་དང་དོན་གྱི་ཆུམ་གཅོད་ཀུན། ། གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་ཡོད
མིན། ། མཚན་གཞིར་བཀོད་དང་མ་བཀོད་དང་། ། མཚན་ཉིད་མི་ཁྲིད་པ་ཡི
གཞིར། ། མཚན་ཏྲ་ཁེགས་དང་མི་ཁེགས་ཞེས། ། ཚོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདིར
མི་གནོད། ། ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་ཕྱས་གཅིག་ཟེར། ། ཐ་སྙད་མཚོན་ཏྲའི
མཚན་གཞིར་འདོད། ། མཚོན་ཏྲ་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ། ། ཏྲས་ཕྱིར་མཚན
ཉིད་མཐོང་བ་ཡི། ། དཔང་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཉིད་འགྱུར་ཞིང། ། དོན་གྱུབ
ཕྱས་ཡོད་དག་ཏུའང་འགྱུར། ། བརྡ་ལ་འཇུག་པ་ཐ་སྙད་དུ། ། གསུངས་ཕྱིར
མཚོན་ཏྲའི་མཚན་གཞི་མིན། ། ཆུ་མཚན་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་ཤེས་ནི། ། མཚོན་ཏྲ་ཉིད
ཡིན་དེ་ཡི་གཞི། ། ཆུ་མཚན་ཉིད་ལ་བརྡ་སྤྱོར་བའོ། ། དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་སྒོ
གསུམའི། ། འཇུག་པ་དེ་ཡི་ཐ་སྙད་ཡིན། ། དོན་ལ་བལྟོས་པའི་མིང་ཡིན
པས། བཏགས་ཡོད་ཉིད་ཡིན་དངོས་པོ་ལ། ། མ་གྱུར་ཕྱིར་ན་སྒོ་བཏགས
ཡིན། ། མཚན་མཚོན་ཕྱས་གཅིག་མ་ཡིན་ན། ། རང་བཞིན་རྟགས་སུ་མི
འཐད་ལོ། ། སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ། ། འཁྱལ་པས་ཐ་སྙད་སྤྱོར་བ
ནི། ། འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་མི་སྲིད་ཕྱིར། ། ཀྱགས་པའི་ཕྱེས་དཔག་ཀ་ལ

འགལ། ། མཚན་ཉིད་བརྗེན་པ་མཚན་གཞི་ཡིན། ། མཚན་ཉིད་པ་དང་
བཏགས་པ་གཉིས། ། འགའ་ཞིག་ཆོས་གསུམ་རང་སྟོག་ནི། ། རང་གི་ཆུམ་པ་
འཛར་བྱང་ཟེར། ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་གསུམ་པོ། ། རྟོག་མེད་ཡུལ་དུ་ཐལ
བར་འགྱུར། ། དེས་ན་སྔང་བའི་སྟོག་པ་ནི། ། ཆོས་གསུམ་ཉིད་མིན་ཞེལ་བ
ཡི། ། ཆོས་ གསུམ་ ཀྱི་ ནི་ རང་ ཕྱོག་ ལ། ། སྒྲུབ་ དང་ དགག་ ཕ་ ཐ་ཉིས་ ཀ
ཡོད། ། མཚན་མཚོན་རང་བཞིན་འཇུལ་ཕ་ཡིན། ། མཚན་གཞི་ཕལ་ཆེར
གནས་སྐབས་འཇུལ། ། འབྲུལ་པས་ཐེག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད། ། ཐྱོང་བས
མཚན་མཚོན་འཇུལ་པ་འགྱུར། ། མཚན་གཞི་དང་ནི་མཚོན་བྱ་ཡི། ། འཇུལ
པ་མ[ས]ས་པས་མཐོང་བས་དྲན། ། ཚོར་ས་ལ་ནི་བརྡ་དྲན་པའི། ། ཐ་སྙད
སྒྲུབ་ཀྱི་རྟེས་དཔག་དགོས། ། གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྒྲ་ནི། ། ཐྱོར་བ་འདིར
གཏོགས་གཉིས་གཉིས་བྱུག ། བཟློག་ལའང་བྱུག་ལས་མཚན་ཉིད་དང། །
མཚན་གཞིའི་ཚ་གཉིས་སྐྱོན་མེད་ཕྱིད། ། ཐྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་མཚན་ཉིད
དེ། ། གཞི་མཚོན་གཉིས་ལ་ཞེགས་ན་ནི། ། མཚན་གཞི་ཟློག་ཤལ་ཞེགས་པར
འགྱུར། ། མ་ཞེགས་ན་ནི་ཁྱབ་ཅེས་ཟེར། ། དོན་ཕྱོག་ལ་ཁྱབ་ རང་ ཕྱོག
ལ། ། མ་ ཁྱབ་ པས་ ན་ ཉེས་ ཕ་ མེད། ། མཚོན་ ཐ་ འགལ་ དང་ ཐ་ སྙད
ཞེགས། ། དངོས་འགལ་གཞི་མཚོན་ཐུན་པ་མེད། ། དེས་ན་ལ་ལར་འགལ་བ
དང། ། མཚུངས་པར་མངོན་པའི་ཐྱོར་བ་ཕྱིད། ། མཚན་ མཚོན་ གཅིག
མཉམ་ངོ་བོ་གཅིག ། ཐུས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས། ། མཚན་ མཚོན
ངོ་ལ་ གཅིག་ པ་ ངང། ། ཐ་ དད་ ཀྱངས་ མི་ མཉམ་ ཕ་ འཇུལ། ། ངེ་ ངག་ ཕན
ཚུན་ བཟློ་ ཕ་ ཡི། ། ཆུ་ ཕར་ ཀཱ ཤ ཀ ཕ ས ར ངེ ར ཀ ཁ ོ ད ། ། ཀ ེ ས ྲ ུ ཀ ེ ས ེ ས
ངོ་ ཀ ས ལ ཀ ཉ ི ས ། ། ཆ ུ ཀ ཀ ྱ ང ས ཕ ར ཁ ས ། ། ཀ ེ ས ྲ ུ ཀ ེ ས ེ ས ། ། ཕ ( ) ( ) ( )

འདོད་ན་ཡང། ། སྤྱི་མཚན་གཅིག་པ་མི་སྲིད་འགྱུར། ། མ་ཁྱབ་གཅོད་ཚུལ་
འདིར་མི་འཐད། ། གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དགོངས་པ་མེན། ། མི་དགོས་མ་ཁྱབ་
མི་སྲིད་གསུམ། ། བདེན་པའི་ངོན་རྟགས་འདོད་ན་ཡོད། ། མི་སྣུམ་ཤེས་ངོན་
གསལ་གཉིས། ། རང་མཚན་རྟགས་པར་ངོན་ལ་མཐུན། ། ཐ་སྙད་པ་དང་
ངོན་དམ་པ། ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཉིས་པོ་འདུག ། མི་སྣུ་ལས་དང་ཕྱེད་པོ་
དང། ། ཕ་པ་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན། ། དངོས་མེད་འཇལ་ལ་མ་ཁྱབ
ཅིང། ། ཉེར་བར་བསྟན་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ལོ། ། རང་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱད་ཕྱིར
འཐད། ། ཉེ་བར་བསྟན་པ་སྣུ་བར་བཤད། ། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ
འདྲེན། ། ངེས་པའི་འགལ་ཟླ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན། ། དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་གནས
ལུགས་ལས། ། མཐའ་གཞན་དུ་རྟོག་དགྱེ་ན་གཉིས། ། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཐེ
ཚོམ་མོ། ། མ་རྟོགས་པ་ལས་སློ་བུར་དུ། ། རྟོགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད
ལོ། ། རྗེས་དཔག་སྟང་བས་མི་འདུག་པས། ། ས་ལ་བ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི
ཡུལ། ། མེ་མེད་གཞན་དང་མཚུངས་པ་རྣ། ། འཛིན་ཕྱིར་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར
བཞེད། ། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས། ། ཡུལ་དང་ངོ་བོ་དུས་གསུམ་ལ།
གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པ་ཡི། ། རྩོད་པ་གསུམ་ཀྱིས་འདིར་མི་གཞོད། ། ངེས
ངེ

ངེ

ངེ

མིན་རང་རིག་དང། ། གཅིག་ཕྱིར་བརྒྱད་པའི་སྒྲོན་ལས་གྲོལ། ། གཞལ་བྱ་
གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། ། དེ་ལས་གྲངས་གཞན་བཀག་ཕྱིར་རོ། ། མིང་ལ
བཤད་འཇུག་ཆུམ་པ་གཉིས། ། དེ་ལ་བཤད་འཇུག་འགལ་བ་དང། ། མི
འགལ་འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བའི། ། ཆུམ་པར་དབྱེ་བ་ཆུམ་པ་བཞི། ། དེ་དག
མིང་དང་རིགས་ཀྱི་སྒྲ། ། མཁས་པ་ཆུམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ། ། ཡུལ་དུས་ཆུམ
པ་འཕྲུལ་པའི་ཚ། ། མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད།།རང་མཚན་མེད་ཕྱིར
མངོན་སུམ་མིན། ། རྟགས་ལས་ངེས་ན་ཇེས་དཔག་སྲིད། ། ཁོངས་འཛིན་པ
རེག་བྱ་ལ། ། མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད། ། རང་མཚན་མེད་ཕྱིར
མངོན་སུམ་མིན། ། རྟགས་ལས་ངེས་ན་ཇེས་དཔག་སྲིད། ། ཁོངས་འཛིན་པ
རེག་བྱ་ལ། ། མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་སྨྲ། ། སྐྱེ་མཆེད་ཆུམ་དབྱེ་མ་ཤེས
པས། ། རྒྱ་ཆོས་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འཕྲུལ།།ཆོ་ག་པ་ཡུལ་དུས་ཆུམ་པ་ལ། །
འཕྲུལ་པས་མངོན་སུམ་འགོག་ཅེས་ཟེར། ། ཆོ་ག་པ་འཕྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས
ལ། ། མི་སྣོན་སྟོ་འཛིན་ཚད་མ་བཞིན། ། འགའ་ཞིག་ཡིན་མིན་མཚུངས་ཞེས
ཟེར། ། མཚུངས་མིན་ཡུལ་ཐ་དད་ཕྱིར་རོ། ། ཆོར་བྱའི་འོད་ལས་ཆོར་བྱ་ཞིད།།
ཆོ་ག་ས་ཇེས་དཔག་མིན་ཞེ་ན། ། སྣ་ལྷའི་ཐུ་གུས་སྣ་ལུ་སོགས། ། འཐས
ཏ་ག་ཕལ་ཆེར་ འཕྲུལ་ པར་ འགྱུར། ། ཏ་ག་ དང་ བསྟོད་ ཏ་ འཕྲུལ་ ན
ཡང། ། དོན་ དང་ ཆ་ ལ་ ཚད་ མ ཟེར། ། དེ་ ལྟའི་ ཏ་ག་ ལ་ ཚུལ་ གསུམ
མེད། ། གྲུབ་ལ་ཏ་ག་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད།།ཚད་མ་དེ་དག་ངེས་པ་ནི། ། རང
གཞན་གང་ལས་ཏོ་ག་ཤེ་ན། ། ལ་ལ་རང་ལས་ངེས་པར་འདོད། ། འགའ
ཞིག་གཞན་ལས་ངེས་ཞེས་ཟེར། ། དེ་དག་གཉིས་ཀས་རིགས་པ་དང། ། །

རྒྱུ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས། ། དོན་བྱེད་པ་དང་གོམས་པ་ཅན། ། རྟེས་སུ་
དཔག་པས་ངེས་པར་བྱེད། ། ཁ་ཅིག་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་ལ། ། བཏགས་ནས་
གཞན་ངེས་མི་གྲོད་ཟེར། ། དེ་དག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་དང། ། རྗེས་པའི་
བྱེད་པ་འདྲེས་པར་ཟད། ། སྔང་བ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། ། ཞེལ་བ་ལ་
ནི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས། ། དགག་པ་སྒྲུབ་པ་སྤོང་བ་དང། ། མི་སྤོང་བ་ཡི་སྒོ་
ནས་གཉིས། ། ཁ་གཅིག་དངོས་ཕྱོགས་སྒོ་ནས་ཀྱང། ། སྒྲུབ་པ་དང་ནི་འགོག
ཅེས་ཟེར། ། རྟེས་དཔག་ཕྱོགས་རྗོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར། ། མིན་ན་ཚད་མ
གསུམ་པར་འགྱུར། ། དོན་དང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང། ། ཡོད་པའི་དབྱེ་བས
གཉིས་གཉིས་པཎི། ། དགག་པ་དེ་ཉིད་བརྗོག་པ་བཞི། ། དགག་སྒྲུབ་དེའང
ཚད་མས་འགྲུབ། ། ཕྱོགས་ལས་རྗོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང། ། བྱེད་པའམ
རྟེས་དཔག་ཉིད་ལ་དགོངས། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་མཚན་ཉིད
བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུད་པའོ། །

ཐོང་བས་སྒོ་འདོགས་གཅོད་པ་འཕྲལ། ། མངོན་སུམ་རྗོག་བལ་མ
འཕྲལ་བ། ། རྗོག་པ་ཐ་སྙད་དོན་འཛིན་པ་ཡིན། ། མ་འཕྲལ་བ་དེ་ནི་མ
བཞི། ། ཡུལ་དང་རྟེན་དང་གང་ཟག་གི ། སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་རྣམ་པར
དབྱེ། ། མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེ་ལུགས། ། བྱེ་བག་སྒྲ་གསུམ་རྣམ་རིག
གཉིས། ། ཕྱི་ནས་མཚན་ཉིད་འཛིག་པ་འཕྲལ། ། དེས་ན་དབང་ཤེས་མ
འཕྲལ་བའོ། ། དབང་པོ་ཡུལ་ལ་འཛིན་ནུས་ཏེ། ། རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པས
འགྲུབ། ། གསལ་བར་སྔང་བས་རྗོག་མེད་འགྲུབ། ། རང་མཚན་འཛིན་ཕྱིར
འཕྲལ་པ་མེད། ། དབང་པོ་ཐུན་མོང་མིན་རྣུ་ཕྱིར། ། དབང་ཤེས་ཡིན་ཏེ་ཇ
སྒྲ་བཞིན། ། ཡུལ་དང་དབང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། ། དེ་མ་ཐག་ལས་སྐྱེས་པ
ཡིད། ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འཕྲལ་བའི། ། ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ

ཡིན། ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཡང། ། དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་རང་རིག
གཅིག ། འཕྲུལ་པ་མེད་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན། ། རྒྱུན་མེད་ཕྱིར་ན་ངེས་མི
ནུས། ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དབང་རྒྱ། ། དེས་ན་དབང་ཤེས་རྒྱུན
བཅས་ཡིན། ། ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། ། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དེ་རྒྱུན
མེད། ། ལྷག་མ་དང་ནི་རྒྱུན་ཀྱི་མཐའ། ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཞོན་ཏེད
ཡོད། ། དེས་ན་ དབང་ པོ་ དབང་ ཤེས་ ཀྱི། ། རྒྱ་ ཡིན་ ཡིད་ ཀྱི་ ཏྲེན་ ཏུ
འགྱུར། ། རང་རིག་ཡིན་ཕྱིར་རྒྱུད་གཞན་མེད། ། དེས་ན་མངོན་སུམ་འགྲོས
གསུམ་པ། ། ཡུལ་གཞན་འཛིན་དང་དབང་པོ་ལ། ། ལྟོས་ཕྱིར་འདི་ལ་སྐྱོན
གཉིས་མེད། ། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ནི། ། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མཁས་ཆམས
བཞེད། ། རང་ སྐྱེ་ སྟོན་ མེད་ སྐྱེ་ བ་ ཡིན། ། རང་ རིག་ བེམ་ པོ་ བརྗོ་ ཅམ
ཡིན། ། དེས་ན་རང་རིག་རང་སྐྱེ་གཉིས། ། མཚུངས་པའི་ཁོ་སྐབས་ཡོད་མ
ཡིན། ། ཕྱི་ནས་མཚན་ཉིད་འཛིག་པར་འཕྲུལ། ། བསྟོམ་བྱང་འཕྲུལ་མེད
མངོན་སུམ་སྟེ། ། འཕྲུལ་པ་ཅན་ཆམས་ལྟར་སྣང་ཡིན། ། འཕགས་པ་གསུམ
ཀྱི་མངོན་སུམ་གསུམ། ། སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་སྟོ་ནས་ལྟ། ། དེ་དག་སྣང་བཅས
སྣང་མེད་ཀྱི། ། དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཆམ་པ་བཏུ། ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ
ལེགས་སྦྱངས་པ། ། ཕན་ཚུན་རྒྱ་དང་ཏྲེན་ཀྱུར་པས། ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད
པའི། ། ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འགྱུབ་པར་འགྱུར། ། ཚེ་གསུམ་བསྐལ་པ་བཀྲ
དང་ནི། ། གང་མེད་གསུམ་ཀྱིས་དེ་མཐར་ཕྱིན། ། ཐབས་གཞན་པས་ན
ཆམ་ཀློལ་གཉིས། ། བག་ཆགས་བཅས་ཕྱིར་སྟོན་པ་མིན། ། ཐབས་ལ་ཚོམས
པས་དངོས་ཀུན་ གསལ། ། བག་ ཆགས་ སྤངས་ ཕྱིར་ ཀུན་ མཁྱེན་ ཡིན། ། །

གྱུབ། ། ས་ས་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི། ། ངེས་པ་ཉིད་ལས་འཇུག་ལྟོག་ཕྱིད། ། འཕགས་པ་ རྟོག་ པ་ ཐུལ་ བ་ ཆུམས། ། ཏིང་ ངེ་ འཛིན་ ལས་ ཕྱིད་ པར་ གསུངས། ། བསམ་གཏན་མི་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་ཅན། ། དེ་ཡི་མཁྱེན་པ་དཔག་མེ་ནུས།། ཚེགས་གི་ཁྱད་པར་ངེས་ཀྱར་ན། ། སྟོན་ཐུང་བ་ཡང་དཔག་པར་ནུས། ། གོམས་ པ་རྟོགས་ནས་དེ་གསལ་བ། ། མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པས་འགྱུར། ། འདི་ལ་ཅ་ཅིག་རྟེན་བརྟེན་པ། ། རིག་པའི་ཐོག་མཐའ་ཆུམ་པ་གཉིས། ། མེ་ དང་སྒྲོན་མ་དཔེར་བྱས་ནས། ། མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅེས་ཟེར། ། ཐུག་མེད་ རང་ རིག་གིས་མི་འགྲུབ། ། མེ་ དང་ སྒྲོན་ མ་ དཔེར་ མི་ རུང་། ། ཞེམས་ ལས་ གཞན་ ལ་ ལྟོས་ མེད་ ཀྱི། ། རྒྱས་ ཀྱིས་ ཕྱི་ མཐའ་ ཐུག་ མེད་ འགྲུབ། ། ཆུ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི། ། ཆུ་གས་ཀྱིས་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་ མེད་འགྲུབ། ། ལས་ དང་ ལུས་ ཞེམས་འཁོར་བའི་ཆུ། ། གཉིས་ པོ་ སྤང་ ཕྱིར་ དཀའ་ཐུབ་ཅེར། ། མི་ནུས་ མི་ ཕན་ མི་ དགོས་ པས། ། ལས་ དང་ ལུས་ འཛིན་ ལམ་ མ་ཡིན། ། ཆུ་ཆུ་ མ་ རིག་ དེ་ ལས་ ཀྱང་། ། ཉོན་ མོངས་ ལས་ དང་ འཁོར་ ཐ་ འབྱུང་། ། ཆུ་ མ་ཆེད་ འདི་ ལས་ ཆུ་ མ་ཆེད་ གཞན། ། དེ་ཡི་ བཟང་ ངན་ ལས་ ཀྱིས་ ཅིད། ། ཅུ་ མ་ ས་ གཅིག་ བདག་ ངང་ མི་ འགལ་ ཕྱིར། ། འཁོར་ ཐ་ ཞ་ ཐ་ ཀཆོད་ ནུས་ ཟེན། ། ཐ་ ཐ་ ཆེ་ ཐ་ ལམ་ ངང་ ལ་ ཐ་ ནས་ ནི། ། ཐ་ ཐ་ ཆེ་ ཆ་ ཐ ལ ངང ལ ཐ ནི ། ། ཐ ཐ ཆ

སྒོང་ཕྱིར་ན་ཆུམ་ཁྱོལ་འཐད། ། མཆོངས་དང་ཆུ་དང་གསེར་ཀྱི་དཔེས། ། ཁོམས་པ་སྲིད་པ་མེན་ཞེ་ན། ། འབད་ལ་བསྟོས་ཕྱིར་མི་བརྟན་ཕྱིར། ། སྣར་འབྱུང་བསྐྱེད་ཕྱིར་དཔེར་མི་རུང། ། སྟོང་ཉིད་སྟེང་རྫོ་ཁོམས་པ་ལས། ། དེ་ཡི་ངང་དུ་འགྱུར་སྲིད་མོད། ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། ། ཀུན་མཁྱེན་བསྒྲུབ་པ་དཀའ་ཞེས་ཟེར། ། གཙོ་བོའི་ངོན་ལ་མི་སྒྲུབ། ། ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ་ཀུན་ཚོགས་བཞིན། ། དགོས་པའི་ངོན་ཀུན་ཤེས་པ་ལ། ། མ་བས་ཆུམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཞེས་ཟེར། ། ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཤན་པ་ལ། ། བ་ལང་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན། ། བར་སྣང་ཁ་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་དོ། །

ཡང་ན་ རྟེས་ སུ་ དཔག་ པ་ ཡིས། ། ཐམས་ ཅད་ མཁྱེན་ པ་ གྲུབ་ པ་ ཡིན། ། བསྐལ་པའི་ བར་ དུ་ བརྟོད་ ཆུ་ ཡང། ། མེ་ ལོང་ ནང་ དུ་ ཅིག་ ཆར་ འཆར། ། དེ་ བཞིན་ ཤེས་ བྱ་ མཐའ་ མེད་ པ། ། མཁྱེན་ པའི་ སྐད་ ཅིག་ གཅིག་ གི་ ས་ཁ་ ལ། ། ཐ་ ཆ ། ། ཤ ། ། ཡ ། ། ཀ ། ། ཁ ། ། ཏ ། ། ཐ ། ། ད ། ། ན ། ། ཕ ། ། ཕ ། ། ཕ

བཞེད། །མེ་སྦྱང་བགེ་ཚགས་སྐྱིང་པོ་ལས། །དུ་བར་སྦྱང་བའི་བགེ་ཚགས་སྐྱེ།
དེས་ན་སྐྱེས་བུ་མི་སྲུ་བ། ། རྟེས་དཔག་ཡིན་ཞེས་མ་ཁས་ཆམས་བཞེད། ། ཚད་
མ་རིགས་པའི་ གཏེར་ ལས་ མངོན་ སུམ་ བརྟག་ པའི་ རབ་ ཏུ་ ཕྱེད་ པ་ སྟེ་ དགུ
པའོ། །

རྟེས་དཔག་ཆམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། ། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན
མཐོང་ཡིན། ། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི། ། ཚོགས་པ་བརྗོད་ལ་དངོས
མེད་ཡིན། ། དེ་ཡི་ཕྱོགས་རེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ། ཡ་ཀྱལ་གཉིས་ལ་བཏགས
ནས་འཇུག ། བརྗོད་པར་འདོད་པས་སྟོན་སྟེར་བ། ། དེ་ཉིད་གོ་བ་དངོས
མེད་ཡིན། ། དེ་བཏེན་ཆུ་མཚན་འགའ་ལས་གཞན། ། རྟོག་པས་བཏགས་པ
མེད་དུ་འདོད། ། ཚོགས་དོན་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ། ། མ་ཁས་པ་ཆམས་ལ་གདོད
ནས་གྲུབ། ། བཏགས་པ་ལ་ནི་འདུ་བ་དང། ། འཕྲེལ་བའི་ཆུ་མཚན་གཞན
ལ་ལྟོས། ། ཆོས་ལ་བསྒྲབ་བྱར་མེད་བཏགས་པ། ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས
ཡང་དག་ཏུ། ། ལོག་པར་རྟོག་པ་ སྒང་ ཕྱིར་ རམ། ། སྟེབ་ སྟོར་ ངོར་ ཏྲས
བཏགས་པ་ཡིན། ། ཆོས་ཅན་བརྗོད་ན་འཕྲུལ་གཞི་ཡོད། ། མཐའ་ཆམས
བཀག་ན་ཡུན་རིང་འགོར། ། དངོས་མེད་བརྗོད་ན་སྟེ་སྟོར་ཉམས། ། བདེ
བླག་རྟོགས་ ཕྱིར་ ཕྱོགས་ ཞེས་ གསུང། ། ཕྱོགས་ དང་ ཆོས་ ཅན་ མཚུངས་ ཤེ
ན། ། གཏན་པའི་སྐོན་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད། ། ཆོས་དང་འཕྲེལ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ།
ཇོད་གཞི་ ཉིད་ ཡིན་ ལག་ ལྟན་ བཞིན། ། ཆོས་ དང་ འཕྲེལ་ ཡང་ ཆོས་ ཅན
སྐྱས། ། ངེས་པར་མི་ནུས་མཚོ་ལྟན་བཞིན། ། བསྟུ་བའི་ཚོགས་ སུ་ བཅད
པའོ། །

ཆོས་དང་ཆོས་ ཅན་ བསྒྲབ་ ཏུ་ ཉིད། ། མ་ ཡིན་ མཚན་ ཉིད་ མེད་ ཕྱིར
ཏེ། ། དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་ཤེས་འདོད་ཡིན། ། དེ་ལ་གྲུབ་པ་ ཕྱོགས་ ཆོས

ས། ། བསྟན་བྱའི་ཆོས་ལྡན་མི་ལྡན་ལ། ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་ལྡན་ཕྱོགས་ཞེས་
ཟེར། ། ཕྱོགས་གཏིས་དངོས་འགལ་དུ་བསམས་ནས། ། ཕུང་གསུམ་བྱང་
བར་དོགས་པ་ལ། ། ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་འགའ། ། ཇས་ལྟོག་ཆམ་པར་
ཕྱེ་ལ། ། ཇས་ཆོས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལྡན། ། ལྟོག་ཆོས་རང་ལྟོག་རྟེན་
ཞེས་ཟེར། ། ཇས་ལྟོག་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ན་ཡང། ། ཕྱོགས་གཏིས་ཤིད་དུ་ངེས་མི་
ཐུས། ། གཏིས་ལ་འཇུག་པའི་ཇས་ལྟོག་ཀྱང། ། མཁས་པ་ཆམས་ལ་གྱུབ་པར་
མཐོང། ། དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི། ། ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་
འགྱུར། ། ཏླ་ངར་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི། ། ཡོད་མེད་མ་ངེས་གསུམ་དུ་འགྱུར།།
ཤེས་འདོད་ཕྱོགས་ས་ཁི་འདོད་ཕྱིར། ། ལྟོག་གཞི་དང་པོ་མེད་པར་འགྱུར། །
ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མི་འདོད་ན། ། འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མཚན་ཉིད་དཀའ། །
ལྟོས་གཞི་དང་པོ་ཕྱོགས་གཏིས་སུ། ། དེས་ན་ལྟོས་གཞི་གཞན་གཏིས་ཀྱི། །
ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འགྲོ་ལྟོག་ཀྱང། ། བཟློད་པ་རབ་ཏུ་བཀའ་བ་ཡིན། །
ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་ཕྱོགས་གཏིས་པོ། ། གཅིག་ལ་ལྟོག་པས་འཇྱེད་ན་ནི། །
ཏཱ་ཐ་ཀ་ཀྱན་ཕྱོགས་ས་ལ་ཡང་ཐལ། ། གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་ཀ་ལ་ཐེག། ། ཤེས
ཏ་ཕྱོགས་གཏིས་ངེས་པ་དང། ། ལྟོས་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་པ་འགལ། ། ལྟོས
ཀ་ཞི་ཀ་ཐ་ས་ཁ་ངེ་ཕ་ལ། ། ངེ་ལྟོས་ཏ་ཀ་ཀ་ཀ་ཚུལ་ཀ་ཐ་ཀ་ཀ་ཀ། ། ཕ
ཐ་ཕ་ཕ་ཀ་ཐ་ཀ་ཀ་ཀ། ། ལ་ལ་ཀ་ཀ་ཀ ཀ ཀ

པས་འགྲུབ། ། རྒྱས་དང་བསྟུན་ཏུ་འཕེལ་སྟོངས་ཀྱིས། ། ཡོད་མེད་ངེས་པ་
རྟེས་འཇོག་ལྟོག ། ཕྱོགས་དང་བསྟུན་ཏའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུས། ། མཚུངས་དང་མི་
མཚུངས་ཕྱོགས་གཉིས་ཡིན། ། མཐུན་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱང་བཏགས་པ་བས། །
གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་གཉིས་པོ་མིན། ། འདི་ལ་གཞན་གྱི་བློ་ཁམས་ཀ་མེད། །
གཞུང་གི་དགོངས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན། ། ཇས་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་
མིན། ། གཞན་སེལ་ལས་གཞན་ལྟོག་པ་མེད། ། དེས་ན་ཇས་ལྟོག་གཅིག་ཉིད་
དུ། ། འཕྲལ་པ་ཉིད་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས།
སྒྲོན་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་སྒྲུབ། ། དུ་བའི་རྒྱས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཇས། ། ཚུལ་
གསུམ་རྒྱས་ལ་ཤེས་བྱ་ཅམ། ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །
དཔྱད་ན་ཚད་མ་འཇིག་ཅེ་ན། ། དུ་བ་དང་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི། ། གཞན་སེལ་
གཉིས་པོ་སྐྱེ་བོ་དང། ། ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བཟློག་པ་དང། ། བཟློག་པ་གཉིས
ལ་འཕེལ་ཕྱིར་འཐད། ། ལྟོག་འགོག་ཆོས་རྒྱས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི། ། ཟོད་པ
བཞི་ཡི་གཞན་ལན་འཕྲལ། ། མེད་དགག་ཐ་སྙད་མེད་དགག་དང། ། སྒྲོ་ལྟོག
ཕུང་གསུམ་ཡིན་ཕྱིར་འཐད། ། ཇི་སྙེད་རྒྱས་ཐུ་བཀོད་ཐུར་པ། ། དེ་སྙེད
ཕྱོགས་གསུམ་ལ་བལྟོས་པས། ། དངོས་ཐུ་གང་ཟུང་མ་ཚང་ཡང། ། ལྟོས་གཞི
ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། ། དགག་སྒྲུབ་ཐེལ་བས་བྱེད་འདི་ལ། ། ཇས་ལྟོག་ཅི
ནས་ཕྱོགས་གཉིས་ཐུ། ། ཟོད་པའི་ཉེས་པས་མི་གནོད་དེ། ། ཚད་མའི་ཡུལ་ལ
མ་ཁས་ཕྱིར་ར། ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་ཐུ་བཅད་པའོ། །

ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་དྲུག་གི་བར། ། ཉི་ཚེའི་ཚུལ་གཞན་འདོད་པ་འཕྲལ།
ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འཕེལ་པ་ངེས། ། གཏན་ཚིགས་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད
ཡིན། ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཚུལ་དང་པོ། ། ཚུལ་གཉིས་པ་དང་ཇེས་འགྲོ་ཡིས།
ལྟོག་པ་འཕེན་པའི་སྐྱོན་གཉིས་མེད། ། ངེས་རྩང་རྒྱས་མིན་ཕེ་ཚོམ་ཕྱིར། །

ངེས་པ་རྣམས་ཡིན་གོ་བྱེད་ཕྱིར། ། འདི་ལ་གཞན་གྱི་གླན་ཀ་མེད། ། ཁ་ཅིག་
ཆོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ། ། བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད། ། མི་ལྡན་
གཅོད་པ་ཆོད་གཞི་ཡིས། ། ཡིན་ན་ཡུ་བུ་ཆོད་པ་མེད། ། གཞན་ལྡན་གཅོད་
ན་ཇི་ལྟར་ཞིག་མེད། ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་དེ་དང་འདྲ། ། རྣམས་ཀྱི་མཚན་
གཞི་གཞན་སེལ་ཡིན། ། འདི་ལ་གཞན་གྱི་གླན་ཀ་མེད། ། མཚན་ཉིད་དེ་དང་
ལྡན་པ་ཡི། ། གཏན་ཚིགས་དབྱེ་སྒོས་དུ་མར་འགྱུར། ། ཆོས་ཀྱི་གཏན་པ་སྒྲུབ་
པ་ཡི། ། སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་མཛད། ། དགག་བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་
ཚང་། ། ང་ཥ་མི་དམིགས་པ་ལ་བཞི། ། འགལ་བ་དམིགས་པ་རྣམ་པ་
གཉིས། ། ཚ་རིག་སྐོར་བཞིས་ཀྱང་རིག་བཞི། ། བཀག་པས་སྒྲུབ་བ་བཅུ་དྲུག
ཟེར། ། ཁ་ས་པ་ཐོགས་མེད་མེ་མིན་ཞིང་། ། ཆུན་མེད་ཕྱིར་ན་འགོག་མི
ནུས། ། གཞུང་ལས་རྣམ་གཞག་མང་བཤད་ཀྱང་། ། འགོག་ཁ་ས་ལྟ་མ་བཅུ
གཉིས་ཡིན། ། ཕན་ཚུན་སྦྱངས་པ་དངོས་ལ་ནི། ། རྣམས་དང་རྣམས་ཅན
ཡོད་མ་ཡིན། ། དེ་ཡི་ཁྱད་པར་བྱས་པ་ནི། ། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ
ཡིན། ། ཚད་མས་གཏོད་པའི་འགལ་བ་ཡང་། ། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས
པར་འདུས། ། དངོས་འབྲེལ་བཀག་ཟིན་ལྟན་ཅིག་ན། ། མི་གནས་ཚོགས
པས་བསྐྱེད་པ་འགྲུལ། ། འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་པས་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད། ། ལྷོག་པས
བཟློག་འབྲེལ་བློ་ངར་གྱུར། ། ཡིན་པ་སྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། ། ང་ཥ
དབྱེར་མེད་རང་བཞིན་རྣམས། ། དེ་ཡི་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ། ། གཅིག
ཕྱིར་ཐ་དད་སྐྱོན་མི་འགོ། ། ཡོད་པ་སྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། ། དེ་བྱང་བ་ལ
འཐས་བྱའི་རྣམས། ། དེ་དང་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ། ། ཐ་དད་སྒྲུབ་ཕྱིར
སྐྱོན་ལས་ཁྱོལ། ། ཁ་ཅིག་འབྲེལ་པ་མྱ་ངན་ལ། ། གོ་བྱེད་འབྲེལ་པ་བཞི་ཡོད
ལ། ། འདི་ནི་ཆུམ་བཞག་འགལ་བ་དང་། ། གཞུང་གི་དགོངས་པར་འཐད་མ

ཡིན། ། ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་འབྲེལ་པ་ཡི། ། སྟོབས་ཀྱིས་བསྟན་བྱ་གོ་བ་
མིན། ། དེ་ཡི་ངོ་བོའམ་ངོན་གཞན་གྱི། ། འབྲེལ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་
ཟད། ། བར་སྣང་ས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

རྒྱགས་གང་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པ། ། ཕྱོགས་ལ་རྒྱགས་མེད་མ་གྲུབ
པ། ། ཕྱོགས་ཆོས་ངོན་ནམ་བློ་ཡ་ལ། ། མི་གནས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན། །
ཕྱོགས་རེའམ་ཆོལ་བ་རྣམ་གཉིས་ལ། ། མ་གྲུབ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད། ། བསྟུ
བའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

མ་ངེས་ཕྱེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱགས། ། ཕྱོགས་མེད་གཞན་ལ་མ་གྲུབ
པ། ། ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་དབྱེ་ན་བཞི། ། ཕྱོགས་ལས་གཞན་འདྲུག་ཕྱན་མོང་བ།།
དབྱེ་ན་དངོས་དང་ལྡོག་ལྡན་གཉིས། ། གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བ་ཟློག་མི་ཚོད། །
ཡང་དག་ལྡོག་ལྡན་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང
བའོ། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། ། མ་མཐོང་འགལ་བའི
ལྡོག་ལྡན་ཡིན། ། རྒྱགས་གྲུབ་བཟློག་པས་ཁྱབ་ན་འགལ། ། མི་དམིགས་རང
བཞིན་གཏན་ཚིགས་སུ། ། བསྟུས་པས་འགལ་བ་གཉིས་ཉིད་ཡིན། ། བཅོལ
མ་ཐག་ཐུང་མི་རྒྱ་འཐས། ། རྒྱ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་འགལ། ། མི་རྒྱ
འགྱུར་ཕྱིར་འདི་མི་མཚུངས། ། དེ་འདྲ་འགྱུར་མེད་ལ་མི་འཐད། ། མི
དམིགས་གསུམ་ཡར་འཕྲེང་ན་ནི། ། དེ་བཟློག་འགལ་བའང་གསུམ་དུ
འགྱུར། ། འགའ་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི། ། དབྱེ་བས་འགལ་བ་བཞི་ཞེས
ཟེར། ། དངོས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི། ། འགལ་བ་བརྗོད་འདོད
སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན། ། ཡང་དག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤེ་ན། ། ཕྱེད་པ་ཚུང་ཕྱིར
བཏང་སྟོམས་མཛད། ། ཞེ་འདོད་དང་ནི་སྒྲས་པ་གཉིས། ། བསྟུབ་བྱ་ཉིད་དུ
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་སོགས། ། འགལ་བ

གསུམ་པ་འདིར་མི་བཞེད། ། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་ཡིས། ། ཏྲཱགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་རྒྱ་ངེས། ། ཏྲཱགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ལ། ། ཆུས་པ་ དེ་ཡང་ནམ་བཞི་ཡོད། ། མངོ་ལས་མཚན་ཉིད་ལྡན་གསུངས། ། བསྟན་ བྱར་འདོད་པ་རིགས་པའི་སྒོར། ། འདི་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་དང་། ། ཏྲཱགས་ ལམཚུངས་པའི་རྟོག་པ་མེད། ། བསྟན་བྱའི་མཚན་གཞི་དངོས་པོའམ། ། བཏགས་པར་ཕྱི་སྟེ་སྒྲུབ་པ་འགྲུལ། ། སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། ། འགྲུལ་ པ་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན། ། འདི་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དུ། ། སྒྲུབ་ལ་ རྟོག་པའི་གོ་སྐབས་མེད། ། བསལ་བ་ཁྱོགས་དང་འགལ་བ་གྱུབ། ། ལྟ་པོ་བཞི་ ཏུ་བསྟན་ཏེ་བཤད། ། ཡུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟེས་དཔག་ལ། ། ཕྱི་སྟེ་བསལ་བ་བཞི་ ཏུ་གསུངས། ། མངོན་སུམ་རྟེས་དཔག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི། ། ཚད་ཡིན་ཁས་ ཟློང་གཏན་ཁ་ཕབ། ། སྒྲ་བཏགས་ཡིན་ཕྱིར་ཁོང་གི་ཐུ་སྟུད། ། རྟེས་ དཔག་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལའང། ། བསལ་བ་གཉིས་པོ་འདྲུག་ཅེ་ན། ། ཁས་ བླང་ཞེས་ འབྱས་ ཏྲཱགས་ ལས་ གཞན་ མིན། ། བྱང་ བ་ མངོན་ སུམ་ ཀྱི་ མི་ འགྱུར། ། དམ་བཅས་ཉིད་ནས་ཐོང་བ་དང་། ། འགལ་བ་མངོན་སུམ་བསལ་ བ་ཡིན། ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་། ། དམ་བཅས་འགལ་ན་ ཏྲཱགས་བསལ་ཡིན། ། ཡིད་ཆེས་ཚོགས་དང་དམ་བཅས་པ། ། འགལ་བ་ཁས་ ཟློང་བསལ་བ་ཡིན། ། དེ་ལ་ཁང་བླང་རང་ཚོགས་གཞིས། ། གཞན་དགག་ ལྟང་དང་རང་ཚོགས་ཟེར། ། སྒོབ་དཔོན་ངག་གི་དགེ་བར་བཞེད། ། ཀུན་ལས་ བཏུས་སུ་གཞིས་ཀ་ཡང། ། དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་རིགས་པའི་སྒོར། ། ལྟང་ ལ་དཔེར་བརྗོད་གཞན་དུ་གསུངས། ། གཞལ་ཅ་གཞིས་ལ་ཚད་མ་གཞིས། ། བསྐལ་པའི་དོན་ ལ་ རང་ ཚོགས་ གིས། ། མི་ ཀུན་ ཀུན་ ཏུ ། ལ ། ། ཀ ། ། །

ལྷང། ། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་མ་གྱུར་ན། ། རང་གི་ཆོག་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ། གེགས་བྱེད་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན། ། ལྷང་དུ་གྲགས་ཚད་ཚད་མ་མིན།། ཚད་མས་གྱུར་པ་དེ་ལྷང་ཡིན། ། ཁས་བླངས་ནས་ནི་དཔྱད་པ་ཟློན། ། དཔྱད་ན་ཁས་ལེན་མཛད་པའི་ལུགས། ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་དོ། །

ལྷང་གཞན་འགལ་བའང་དེར་འགྱུར་ལོ། ། ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་ཆགས་བྱལ་སོགས། ། ཆོས་སུ་ཆད་ལྟ་མིན་ནམས་འཆད། ། ཁྱོས་དང་ཆགས་སོགས་རྒྱ་མི་འགལ། ། དེ་ལྟའི་གཞུང་ནམས་ལྷང་མ་ཡིན། ། གལ་ཏེ་རང་ཆོག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། ། གེགས་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ཡིན་ལ། ། དེ་ནི་བསྟན་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཉིད། ། ཡིན་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱོན་མིན་ཞེ་ན། ། གེགས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་བསྐྲད་པ་ཡི། ། སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་སོང་བ་མིན། ། ཆོག་དེས་བསྟན་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི། ། སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན། ། དམ་བཅས་རང་གི་བསམ་པ་སྟོན། ། འགལ་བ་འདུས་ན་དམ་བཅའ་འཇིག ། དེས་ན་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་ཀྱིས། ། ཚོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕམ་པ་བསྐྲད། ། དམ་བཅས་ཉིད་ན་འཇིག་རྟེན་དང། ། འགལ་བ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན། ། བཏང་སྙོམ་པ་དག་སྒྲོ་དོན་ལ། ། དངོས་འབྲེལ་འདོད་པ་སྟར་བཀག་ཅིང། ། བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང། ། བསྟུན་པས་ཟིན་དེས་ན་གྲགས་པའང་འགྱུར། ། ཡོད་པའི་ཆུགས་ཀྱི་རི་བོང་ཅན། ། ཟླ་བ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ། ། འདི་ལ་དཔེ་མེད་ཡོད་ནམས་ལ། ། སྒྲ་ཀུན་བརྗོད་དུ་ཟུང་ཕྱིར་རོ། ། སྒྲ་ཡི་དོན་ཀྱི་ཡོད་པ་ལ། ། ཟླ་བར་ཟུང་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན། ། འཇིག་རྟེན་སྒྲོད་པའི་སྒྲ་ལས་བྱུང། ། དེ་ཉིད་གྲགས་པ་ཡིན་པར་བཞེད། ། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། ། ཟུང་ཕྱིར་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ། ། མ་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ། ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཟུང་བ་ལ། ། གྲགས་པའི་སྒྲ་མཇུག

འཚོད་པ་བཞིན། ། གྲགས་རྒྱང་དོན་ལ་གྲུབ་ནས་ཡང། ། བར་དང་བཙོད་
འདོད་ལ་བརྟེན་པའི། ། སྒྲ་གྲུབ་ནས་ནི་གྲུབ་པོ་ཞེས། ། བསྟན་ཕྱིར་སྒྲ་བྱང་
གྲགས་པ་གསུངས། ། གྲགས་པའི་རྟེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པས། ། འགལ་བ་
མི་འཐུལ་མི་ཕྱིད་པོ། ། གྲགས་པ་དངོས་པོས་བསྐྱེད་ནི། ། རྟེས་དཔག་
བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅིས་འགྱུར། ། བཙོད་འདོད་དབང་གིས་སྣུར་བ་ལ། ། སྒྲ
ཆུམས་གང་ལའང་མི་འཇུག་མེད། ། དེས་ན་ཀུན་ལ་འཇུག་པ་ཡི། ། གྲགས་པ
ཡུལ་འདིར་མི་འཇུག་ཅེས། ། བཙོད་པའི་དཔེ་གཞན་རྣེད་དཀའ་བས། །
ཐུན་མོང་ཤིད་མིན་མཉན་བྱ་བཞིན། ། སྒྲ་མཚན་འཚང་པའི་སྐབས་ཡིན
པས། ། རི་བོང་ཅན་ལ་དཔེར་མཛད་ནས། ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར
བསྟན། ། ད་ཏེ་ཤིང་མིན་སོགས་ལའང་མཚུངས། ། ཀ་ཡུར་དང་ནི་དབྱལ
སོགས་ལ། ། ཟླ་བའི་སྒྲ་ནི་གཞན་དུ་གྲགས། ། དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་བསེལ་ཟེར
ཅན། ། ཟླ་བར་གྲུབ་པར་ཐུན་མོང་རྣམས། ། བར་ལ་འཇུག་ཆུམས་ཐུན་མོང
བ། ། གཅིག་ལ་གྲུབ་ནས་ཀུན་ལ་འགྲུབ། ། འདི་ནི་དངོས་པོ་སྟོན་པས་ཞུགས
ཡིན། ། གྲགས་པ་འགོག་ནས་ཕྱིད་ཀྱིའང་འཇིག ། དེས་ན་འདོད་པས་སྣུར
བའི་བར། ། ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བཞིན་དུ། ། འགོག་ནས་འཇིག་རྟེན་ཀྱིས
གནོད་པས། ། གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་དགོངས། ། ལ་ལ་བར་དང་ཐ
སྙད་ཀྱི། ། གྲགས་པ་གཏིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡོད། ། ཐ་སྙད་འདི་ཡི་སྐབས་དོན
མིན། ། མཚན་ཉིད་དེ་འདྲ་སྦར་བ་ཀག་ཟིན། ། དངོས་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད
རྩང་གིས། ། བར་ཡི་གྲགས་པ་གཏིས་ཞེས་ཟེར། ། འཚང་ན་གཏིས་སུ་ཡོད
མོད་ཀྱི། ། འཇུག་པའི་ཚེ་ན་ཆུམ་དབྱེ་མེད། ། དེས་ན་བཤད་ཚུལ་ཆུམ་པ
གཏིས། ། དངོས་དང་ཞེན་པར་འཚང་པ་འཐུལ། ། སྦ་མས་སྒྲ་བྱང་གྲགས་པ
ལ། ། རྟེས་དཔག་མེད་ཕྱིར་མི་ཁེགས་པའམ། ། ཡང་ན་དེ་ལ་འགལ་ཟླ

མེད། ། དེས་ན་ངེས་ཕྱིར་གཞོན་བྱེད་ཡིན། ། ཕྱི་མ་གྲགས་པའི་རྟེས་དཔག
ལས། ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན། ། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་གྲགས་པ་ཡི། །
བསལ་བ་མཁས་པའི་དགོངས་པ་འགྲུབ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས
རང་དོན་རྟེས་དཔག་བརྡུག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པའོ། །

གཞན་དོན་རྟེས་དཔག་རང་ཉིད་ཀྱིས། ། མཐོང་བ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི
ངག ། ཆོས་དང་ཕྱིར་ཆོས་དབང་པོ་གསུམ། ། སྒྲུབ་དང་སྲུན་འབྱིན་བརྡ
སྦྱོང་པའོ། ། ཆོས་བ་གཉིས་ལ་སྒྲོན་ཡོད་ཀྱིས། ། ཚར་གཅད་པ་དང་རྟེས
འཇོན་འཛིག ། དེ་ལྟར་སྟོན་ན་ཆུ་ལ་ཐམ་ཡོད། ། མིན་ན་གཉིས་ཀ་མེད་པར
གསུངས། ། ཐུན་དང་གཡོ་སྒྲུས་ཚར་གཅད་ཀྱང། ། དེ་ལ་ཆུ་ལ་ཐམ་མི་བཞེད
དོ། ། འཕྲག་དང་སྨྲིན་པས་འཇིག་རྟེན་པ། ། ཚར་གཅད་པ་དང་རྟེས་འཇོན
འདོད། ། གྲུབ་མཐར་བློང་དོར་བྱེད་པ་ལ། ། དམ་པའི་ཚར་གཅད་རྟེས
འཇོན་འདོད། ། ཚར་གཅད་གཉིས་ལས་ཕྱི་བའི་གཞི། ། རིགས་པ་མཉྱེན
པའི་དགོངས་པ་ཡིན། ། ཆོས་བ་ལ་ནི་གསུམ་གཉིས་བྱུག ། ཕྱིར་ཆོས་ལ་ཡང
གསུམ་གཉིས་བྱུག ། དབང་པོ་ལ་གསུམ་ཀུན་ལ་གཅིག ། གང་ས་ཅན་པ
ཆམས་བཅུ་བྱུག་འདོད། ། ཚར་གཅད་ཡིན་ན་ལྷ་མར་འདུས། ། མིན་ན་ཚར
གཅད་ཉིད་མ་ཡིན། ། དཔང་པོ་ལ་ནི་ཚར་གཅད་མེད། ། ཅི་ནས་བྱེད་ན་ཏ
ཅང་ཟལ། ། དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་དམ་བཅའ་གཞན། ། དམ་བཅའ་འགལ
དང་དམ་བཅའ་སེལ། ། གཏན་ཚིགས་གཞན་དང་དོན་གཞན་དང། ། མ
ཚང་ལྷག་དང་ཡང་བཟློད་དང། ། རྟེས་སུ་མི་སྣ་མི་ཤེས་དང། ། ལྷོ་བས་པ
མེད་དང་ཆམ་གཡེང་དང། ། འདོད་པ་ཁས་ལེན་བཏལ་བཏུག་འདོར། །
རྟེས་སུ་ སྦྱོར་ མེད་ ལ་ ལྷོ་ དང། ། གྲུབ་ མཐའ་ ཁམས་ དང་ ཏུག་ ལྟར
ལྡང། ། ཐུབ་པ་ཏཱ་མིག་གིས་བཤད་པའི། ། ཚར་གཅད་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས

ཡིན། ། དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཡིས། ། འགའ་ཞིག་ཚོར་གཅད་མེད་པར་
བཤད། ། ཚོར་གཅད་ཡིན་ན་གཉིས་པོར་སྣུད། ། དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་ཚོར་
གཅད་ནི། ། སྣྲོན་པའི་ཡན་ལག་མེད་བརྗོད་ཡིན། ། དམ་བཅའ་གཞན་པའི་
ཚོར་གཅད་ནི། ། ཐུན་འབྱིན་ཤེས་ན་མ་ངེས་འདུས། ། དམ་བཅའ་རྒྱགས་
སོགས་འགལ་བ་ནི། ། དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ལྷག་པའི་སྐྱོན། ། མ་བརྗོད་
རྒྱགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་འགྱུར། ། རྒྱགས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཚོར་གཅད་མེན། ། དམ་
བཅའ་ཞེལ་བ་མ་ངེས་འདུས། ། ཚོར་གཅད་གཉིས་པ་དོན་མེད་ཡིན། །
གཏན་ཚིགས་ གཞན་ པ་ ངག་ རྗོགས་ ནི། ། མ་ ངེས་ མ་ རྗོགས་ ཚོར་ གཅད་
མེན། ། དོན་གཞན་ཆོལ་བ་མ་ངེས་པས། ། ཚོར་གཅད་ཕྱིར་ཆོལ་སྐྱོན་མེན་
པ། ། བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚོར་གཅད་ཀྱི། ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོར་གཅད་
མེན། ། དོན་མེད་པ་ནི་ སྣྲོན་ པ་ ཡི། ། ཡན་ ལག་ མེན་ བརྗོད་ ལས་ གཞན་
མེན། ། དོན་མི་ཤེས་པ་དོན་མེད་འདུ། ། སྣྲོན་པའི་ཡན་ལག་མེན་པར་འདུས།
དོན་ལྡན་ གསུམ་ བརྗོད་ ཕྱིར་ ཆོལ་ ཀྱིས། ། མ་ རྟོགས་ ཆོལ་ བ་ ཚོར་ གཅད་
མེན། ། དོན་བྱལ་བསྟན་ཚིག་མ་འབྲེལ་པ། ། སྣྲོན་པའི་ཡན་ལག་མེན་པར་
འདུས། ། དུས་ ལ་ མ་ བབ་ ཀོ་ ར་ཅ་ བཟློག ། ། དེ་ ལས་ ཀོ་ ན་ ཚོར་ གཅད་
མེན། ། དོན་མི་ཀོ་ན་ སྣྲོན་ པ་ ཡི། ། ཡན་ ལག་ མེན་ ཕ་ ཐ ཚ ད ་ ཕ ར ་ འ ད ུ ས ། ། །

འདུས། ། ཕྱིད་ཀྱང་ཚར་གཅོད་དེར་འགྱུར་མོད། ། ངོན་མི་ཤེས་པ་ཕྱིར་ཆོལ་
ཞེ། ། སྒོམས་པ་མེད་ལས་གཞན་དུ་མིན། ། མི་སྒོམས་ཡན་ལག་མི་བརྟེད་
པའམ། ། སྐྱོན་མི་བརྟེད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས། ། ཆུམ་གཡེང་དང་པོ་ཚར་
གཅད་མིན། ། གཡོན་ཅན་སྒོམས་པ་མེད་པར་འདུས། ། འདོད་པ་ཁས་ལེན་
ཤེས་མི་ཤེས། ། རིམ་བཞིན་མ་ངེས་སྐྱོན་མི་བརྟེད། ། བཟླ་ལ་བརྒྱ་འདོར་བ་
ཆོལ་བ་གཉིས། ། སྒོམས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས། ། རྟེས་སུ་སྤྱོར་མེད་ལ་
ཕྱོར་བའང། ། སྒོམས་པ་མེད་པ་ལས་གཞན་མིན། ། གྲུབ་མཐའ་ཁྱམས་པ་
སྤྱོད་པ་ཡི། ། ཡན་ལག་མི་བརྟེད་པ་ཉིད་ཡིན། ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྦྱང་ཚར་
གཅད་ནས། ། དཔེར་ན་ལྟག་ཆོད་བརྟེད་པ་བཞིན། ། ཕྱད་དང་མ་ཕྱད་
གཏན་ཚིགས་དང། ། རྟག་དང་མ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་དང། ། འབྱས་བུ་ཆོས་
མཐུན་མི་མཐུན་དང། ། ཆུམ་རྟོག་ཁྱད་མེད་དམིགས་པ་དང། ། ཐེ་ཚོམ
ངོན་གོ་ཐལ་འགྱུར་ཆུམས། ། ཀུན་ལས་བཏུས་ཡིན་རིགས་བརྒྱ་ལས། །
འཕེལ་འགྲིབ་བརྟེད་དང་མ་བརྟེད་དང། ། རིགས་པ་དང་ནི་ས་སོའི་དཔེ། །
བསྒྲུབ་བྱ་མི་རྟག་རབ་ཕྱེད་དང། ། དུས་འདས་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། །
ཤེ་ཕ ཙ ཚ་ བཞི་ ཕྱོགས་ གླང་ གིས། ། བཀག་ ཕྱིར་ གཏན་ ཕས་ བཏང་ སྟོམས
མཛད། ། ལྟག་ཆོད་འདི་དག་མ་ཤེས་ན། ། གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་འཛིན་པ
ཡི། ། ཕྱོགས་ སྔ་ ཕལ་ ཆེར་ མི་ རྟོགས་ པས། ། ཕྱོགས་ ཅམ་ ཕྱི་ ཐེ་ བཤད་ པ
ཡི། ། བར་སྣང་ཁ་ཅིག་ལ་ཐུག་ཏོ། །

གང་ཟག་གསུམ་ལ་བརྟེད་ཚུལ་བྱ། ། ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པ་སྒྲུབ་པའི
ངག ། ཡན་ལག་ལྔ་ལ་དམ་བཅའ་དང། ། ཉེར་སྤྱོར་མཇུག་སྡུད་གསུམ་པོ
ལྔ ། ཕྱི་ཁྱབ་མ་ཚང་ཕྱིར་མི་འཐད། ། ཡན་ལག་གཉིས་ལའང་གསུམ་པ
དང། ། ལྔ་པ་སྒྲུར་ན་དམ་བཅའ་འདེན། ། གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་མ་བརྟེད

ན། ། ངག་མ་ཇོགས་ཕྱིར་དྲི་དགོས་འགྱུར། ། ཟླུན་པོ་ལ་ནི་ཁྱང་ཆུས་
སྦྱར། ། གཤིས་པོ་ལྷ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད། ། མཐའ་རྒྱན་ཇོགས་པའི་ཚོག་ཏु
སྦྱར། ། མཁས་པ་ལའི་གཏན་ཚིགས་ཤིད། ། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ཚིག་བསྡུ་བ།
བླས་དབྱེར་བཤད་ན་འགལ་ཞེས་ཟེར། ། གསུམ་པ་དེ་ཡི་སྐྱེས་བུ་ཡི། ། བསྡུ
བ་ཡིན་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད། ། འཕྲས་བུའི་ཇེས་དཔག་བསྐྱེད་པ་ཡིན། ། སྒྲུབ
ཏེད་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ། ། བཀོད་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན། ། དོན་བློ་སྒྲ་ཡི
དབྱེ་བ་ཡིས། ། ལྟར་སྣང་དེ་ཡང་ཆུམ་པ་གསུམ། ། སྐྱོན་བཇོད་སྨོ་ནས་ཡོག
ཏོ་གེ་ས་ལ། ། ཡུལ་དང་ངོ་བོ་བཇོད་ཚུལ་ཀྱིས། ། དབྱེ་བས་སུན་འབྱིན་ཆུམ་པ
གསུམ། ། ལྟར་སྣང་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་མི་བཇོད། ། ཆུ་ཤེགས་ཏེད་དང་བོད་འགའ
ཞིག ། གང་ཅས་ཅེས་ཏེད་མོད་ངེ་མི་འཐད། ། སྐྱོན་མི་བཇོད་དང་སྐྱོན་མེན
བཇོད། ། གཤིས་ཡིན་དབྱེ་བས་བསམ་མི་ཁྱབ། ། བཇོད་པའི་ཚུལ་ལ་རང
ཆུང་དང། ། ཐལ་འགྱུར་གཤིས་ཡིན་རང་ཆུང་བཤད། ། ཐལ་འགྱུར་བཞི
ལས་བཅུ་བཞི་ཞེས། ། གང་ཅན་ཅན་པ་དག་ངེ་ལྟར་འདོད། ། བཟློག་པར་ནུས
དང་མི་ནུས་ལས། ། ཡང་དག་ལྟར་སྣང་བདུན་བདུན་ཡིན། ། ཏུག་དང་ཕྱིད
ཀྱིས་མི་འཕེན་ལ། ། བདུན་པའི་ཕྱིད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར། ། རང་ཆུང་ལ
ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་དང། ། རྒྱགས་མེད་ཁྱབ་པ་འགལ་ཕྱིར་དང། ། ལྟག་ཚོད
ངེས་པ་མི་ཏུང་ཕྱིར། ། ཐལ་འགྱུར་བཞིར་དབྱེ་མི་འཐད་དོ། ། མ་གྱུབ་གཤིས
ས་ཕྱི་བ་ལྟག ། འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ཚད། ། རྒྱགས་མེད་ཁྱབ་པ
གྱུབ་པ་འཁྲུལ། ། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་མིན། ། འདོད་པ་བཇོད་ནས
མི་འདོད་སྒྲུབ། ། སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་གསུམ་ལྟན། ། དངོས་སུ་སྒྲུབ
པའི་ངག་མིན་ཡང། ། བཟློག་ན་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད། ། ཁ་ཅིག་ཐལ
བའི་ཚོས་བཟློག་པས། ། སྒྲུབ་པའི་ངག་ཉིད་འཕེན་ཞེས་ཟེར། ། ཐལ་བའི

ངག་གི་རང་རྒྱུད་ཀྱི། ། ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ནས་སྟོར་བ་འཇིག ། ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི། ། དོན་འཕེན་ཇི་ལྟར་བཟློག་བཞིན་མིན། ། ཡང་དག་ཐལ་བ་བཟློག་མི་འཕེན། ། རང་བཞིན་འབྲས་བུ་མཚན་ཉིད་དེ། ། མི་དམིགས་གསུམ་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་འཕེན། ། ལྷག་མ་ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་ཀུན། ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ། བཟློག་པས་རང་རིགས་འཕེན་པ་བཞི། ། གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད། ། འདོད་བཟློད་མི་འདོད་སྒྲུབ་པ་མེད། ། ལས་བླང་ས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་ནི། ། གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་གྲོད་པར་འགྱུར། ། ལས་བླང་རྣམས་ནུགས་སུ་མི་རྟང་ན། ། ཐལ་བས་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ། ། གཞན་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ལ། ། ཐལ་བས་ སྒྲུབ་ པ་ རྐྱེན་ ཡོད་ མིན། ། ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི་སྐོ་གསུམ་ཞེས། ། ལ་བ་ཅན་པ་དེ་སྐད་སྨྲ། ། འགལ་དང་ མ་ ངེས་ གཅིག་ ཏུ་ འགྱུར། ། འདོད་ ན་ ལྟར་ སྣང་ གཉིས་ སུ་ འགྱུར། ། དེ་མཐར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཀུན། ། མ་གྲུབ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར། ། མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན་མཚུངས། ། ཡང་ན་འགལ་ལ་དེ་འཕྲལ་འགྱུར། ། དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་ལན། ། ཆུམ་པར་ཐར་པའི་སྐོ་བཞིས་གཏན། ། ལན་ཀྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་ན། ། དེ་ཡི་ཕྱེས་འབྱང་དམ་པའི་ལུགས། ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་ཀྱི། ། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས། ། མཁས་པ་དེ་ནི་ཛོ་ཡི། ། ས་ངས་རྒྱས་ཆུམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་གཞན་དོན་ཕྲེས་ནུ་ངལ་ཀ་ བཏུག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེར་བཅུ་གཅིག་པའོ། །

ཐུགས་ཐུ་བ་ཆུམས་ནུ་ཡང་ངང་ཡང། ། མཁས་པ་མཁས་པ་ཆུམས་ལ་ སྟོན་སྒྲུངས་པས། ། ཚེ་འདིར་ལན་རེ་ཟུང་རེ་ཐོས་ཙམ་ཀྱིས། ། གཞུང་ལུགས་ ཀུན་ཤེས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ། ། ཕྱོགས་ལས་ཆུམ་རྒྱལ་ཕྱོགས་གླང་

གྲགས་པའི་གཞུང་། ། མངོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་དེ་འགྲེལ་དང་བཅས་རྣམས། ། ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོག་གེའི་ཚུལ་ཤེས་ནས། ། ཡང་དག་རིགས་མཆོག་རིགས་པའི་གཏེར་འདི་བསྒྲུབས། ། ཕྱབ་པ་ཞེར་སྒྲ་ཏང་མིག་པ་དང་ཉག་པའི་བྱ། ། མཁའ་ཁོས་ཅན་དང་ཚུ་རོལ་མཛོས་པའི་གཞུང་འཛིན་པ། ། ཐོས་སྒྲོགས་པ་དང་གང་ས་རིའི་ཁྲོད་གནས་སྣ་རྣམས་ཀྱི། ། རྟོག་གེ་ངན་འཛིམས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་བྱས་སོ། ། བློ་ཡི་ནུས་པ་ཆུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་མ་རྟེད་ཅིང་། ། ཉིན་དང་མཚན་དུ་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ཕྱོགས་རེ་དཔྱིས་མ་ཕྱིན། ། རྒྱ་ཏུ་བཙོན་པས་ཏིང་འཛིན་བསྒྲུབ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དགེས་པའི་ལམ་ལས་གོལ། ། སྙིགས་དུས་སྐྱེ་བོ་ཆོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་སོམས་ལ་མཁས་པ་བསྟེན། ། ཐེ་བཏུན་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས། ། ཏན་པོའི་ལུགས་ངན་དོར་ནས་ངས་འདི་བཤད། ། རིགས་པ་མཁྱེན་པ་དེ་དག་འདི་བཞེད་མོད། ། ལན་མང་ཐོས་ཀྱང་ཆུན་པོའི་སྨྲོ་ཡལ་མེན། ། ལེགས་པར་བཤད་པས་བློ་ཕྱོས་མེག་ཕྱེ་ནས། ། ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་ལེགས་ བསྟན་ པའི། ། དགེ་ བ་ འདི་ ཡིས་ ཐམས་ ཅད་ གཟིགས་ པ་ ཉིད། ། ཐོབ་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱར་ཅིག ། ཚད་མ་རིགས་པའི་ གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི། ཡུལ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ། ཐུ་ཏང། ཚད་མ་དང། ཐེབ་ཐྲོར་དང། ཐུན་ངག་དང། ཆོག་གི་རྒྱུན་ དང། ཕེང་གི་མཛོད་བཟློ་དང། ཐ་ཐུང་ཀྱི་གཏུག་ལག་རྣམས་ལེགས་པར་ ཤེས་པས། འཚད་པ་དང། ཟློམ་པ་དང། ཟློད་པའི་ཡུལ་ལ་ས་ཐོབ་པ་དགེ་ བ་ཅན། ཀུན་ལས་བཏུས་དང་ཐེ་བཏུན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང། ལུང་དང། རིགས་པ་དང། མན་ངག་གི་ཚུལ་མཐའ་དག་ལ་བློའི་ཐང་བ་ཐོབ་ པ། ཕྱགས་ཀྱི་ དགེ་ ཐོང་ ཀུན་ དགའ་ རྒྱལ་ མཚན་ དཔལ་ བཟང་ ཡོ་ ཞེས་ བྱ་ བས།

སྟེབ་སྦྱོར་སྒང་ནས་ནས་ཤོ་བདེ་བར་བཀྲོལ་ཏེ། དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་
དུ་སྦྱར་བའོ། །

༣༣། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རང་འགྲེལ་བཞུགས། །

ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཙལ་མས།

འགོ་བཤད།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཡ་ན་ཏ་ཡུག་ཏ་ན་ཏི། བོད་སྐད་དུ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་སྒྲུན་ཡང་པ། ། འཕྲོ་ཀུན་དགེ་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན། ། བསམ་ཡས་ཕྱིན་ལས་མཛད་པའི་སྟོབས་མངའ་བ། ། འཇམ་མགོན་བླ་མའི་ཞལས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཚལ། ། བློ་ཏོས་ཐྲི་གཙུག་ཡོན་ཏན་ནོར་བུའི་རྒྱུན་གྱིས་ཐྲས། ། བདེན་གཉིས་ར་འཛིན་སྟོང་ཉིད་ལྷུད་སྒྲའི་ཐྲ་ཐོགས་ཤིང་། ། མཁྱེན་བརྩེའི་ལྷ་ཟེར་ཕས་ཆོལ་རྒྱ་ཕོས་མི་བཟོད་པ། ། བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུན་གྱུར་དཔལ་ལྡན་ཀུ་དབང་རྒྱལ། ། གང་ས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་མ་ཁས་པའི་རྒྱ་སྐར་ཆེ་བ་བརྒྱས། ། དཔལ་ལྡན་ཀུགས་པའི་གསུང་རབ་པཎ་ཆེ་མོད། ། གང་བློའི་ཉེ་བོད་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་དེ་ཁྱོད་དུ། ། གཞུང་ལུགས་དགོངས་དོན་གེ་ས་རལ་ཕྱིང་པོ་གསལ་མ་ནུས། ། ཆོས་ཀྱི་ཀུགས་པའི་བཞེད་གཞུང་ཇི་ལྟ་བར། ། བློ་ཏོས་གསལ་བའི་མིག་གིས་ལེགས་མཐོང་ནས། ། ཤེས་ལྡན་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ངོན་གཉེར་བ། ། གཞན་ལ་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་འདི་བཤད་དོ། །

གཞུང་དོན།

ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དག་ལ་རིགས་པ་སྒྲུབ་པར་ཁས་འཆེ་བ་ཆུམས་ཀྱང་ཡོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་མཐོང་བས་དེ་སྙན་དབྱང་བ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་འདི་བཙུམ་མོ། ། དེ་ལ་གཉིས་ཏེ་ཤེས་བྱ་སྟྲི་ལྷོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ། ཐུན་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་བརྒྱག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཡུལ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བློས་རིག་བྱ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་གཞན་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཁས་བླང་བཟློག་ན། དོན་སྟྲི་དང་ནི་མེད་སྣང་གཉིས། ། ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་ཆུམས་རྟོག་པ་འཕྲུལ་པའི་ཡུལ་དོན་སྟྲི་དང། རྟོག་མེད་འཕྲུལ་པའི་ཡུལ་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་མེད་ན། འཕྲུལ་པ་གཞི་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྣང་ཡུལ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའང་འཕྲུལ་ཤེས་གཉིས་འཇོན་པའི་རང་རིག་གི་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དང། ཁན་ཐོས་སྡེ་པ་མང་པོས་བཀུར་བ་ལ་ས་གསས་པ་སྒྲ་ཕྱི་དང་དོན་ཕྱི་གཉིས་མིང་དང་མཚན་མའི་ཆུམ་པ་ཅན་གཟུགས་དང་ས་ཕེམས་དང་ས་ཕེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་ལྷན་པས་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཟས་སུ་ཀྱབ་པར་འདོད་ལ། མེད་པ་གསལ་བ་ཆེ་ལམ་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་དོན་ཀྱི་མཚན་མ་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཟས་སུ་ཀྱབ་པ་དེ་

ལས་རྒྱ་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །

གཞིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཞིས་ལས། དང་པོ་སྨོ་མ་འཕྲུལ་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་འཇོན་གྱི། ཤེས་པ་གཞིས་པོ་འཕྲུལ་པར་འགལ། ། དོན་གྱི་དང་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཡིན་ན་དེ་འཇོན་པའི་རྟོག་པ་དང་མིག་ཤེས་གཞིས་མ་འཕྲུལ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བྱམ་འཇོན་གྱི་མིག་ཤེས་བཞིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་ཁྱབ་པ་མི་འགྱུབ་སྟེ། ། ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཐག་པ་ལ། ། སྣྱལ་འཇོན་བཞིན་དུ་འཕྲུལ་ཞེ་ན། ། ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་ཐག་པ་ལ་སྣྱལ་དུ་འཇོན་པ་དང་། ཀ་ཕྱིས་ལ་དཏུལ་དུ་འཇོན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྱར་འཇོན་ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར་མ་འཕྲུལ། ། ཡུལ་མེད་པས་ན་སྣྱལ་འཇོན་འཕྲུལ། ། ཐག་པའི་ཁྱོ་བོ་ཁ་དོག་གི་རྒྱལ་ཁར་ས་ལ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཁྱོ་བོར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་སྐབས་དེར་ཡང་མ་འཕྲུལ་ལ། སྣྱལ་དོན་ལ་མ་གྱུབ་པ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་ཡུལ་མེད་པ་བཟློང་བའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་འཕྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞིས་པ་ཡུལ་སྣང་རྩང་དུ་ཐལ་བ་ནི། སྣང་ཡུལ་གཞིས་པོ་ཤེས་པ་ལས། ། ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡུལ་རྩང་བར། ། གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། ། མཐོང་འགྱུར་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པཞིན། ། དོན་གྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཞིས་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་ན། ཡུལ་ཆུམ་པ་ནི་རགས། ཡིད་ཀྱེ་བར་གཏད་པ་ནི་ཡོད། འཕྲུལ་པའི་ཆུ་མཚན་ནི་མེད་པས། ཡུལ་སྣང་རྩང་གཅིག་ན་ གནས་ པའི་ གང་ ཟག་ གཞན་ གྱིས་ ཀྱང་ མཐོང་ བར་ འགྱུར་ ཏེ། ཡུལ་སྣང་རྩང་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་ ཐམས་ཅད་ ཀྱིས་ མཐོང་ ཐ་ བཞིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུའང་ཆུམ་འགྲེལ་ལས། ཆུམ་པ་དེ་ནི་ཐ་དད་ན། ། གཞན་ཀྱིས་ ཀྱང་ ནི་ རྟོག་ པར་ འགྱུར། ། ཞེས་ ཀས་ བ་ ལྟར་ ར། ། དོན་ ཤིད་ ཡིན་ ཀྱང་ ལུས་ ཀྱི་ ནང་། ། མི་ མཐོང་ བཞིན་ དུ་ འཕྲུལ་ སྣང་ གཞིས། །

བདག་ལ་རྒྱུ་ཀུ་འབྱོལ་བའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་ཅེ་ན། །དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་པོ་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཀྱང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་དོན་ཡིན་ཡང་མི་མཐོང་བ་ལྟར་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། བདག་གི་བློ་དང་འབྱོལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ནང་གི་ལུས་ནི་ཡུལ་རྣང་མིན། །དེས་ན་རང་གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་། །ནང་གི་ལུས་མི་མཐོང་བ་དཔེར་མི་རྣང་སྟེ། དེ་ནི་ཡུལ་རྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་ལ། རྣང་བ་ནི་གནས་ན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །

རང་དང་རྒྱུ་ཀུ་འབྱོལ་བས་ན། །གཉིས་པོའང་ཡུལ་རྣང་མིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དོན་སྤྱི་དང་སྣ་ཤད་གཉིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྣང་དུ་རུང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་བློ་དང་དུས་རྒྱུན་དུ་འབྱོལ་བས་སོ་སྐྱེས་ན། རང་བློ་ཁོན་དང་འབྱོལ་ཕྱིར། །བཟློག་ཀྱང་གཞན་གྱིས་རྟོགས་མི་འགྱུར། །རང་རང་གི་བློ་ཁོན་དང་འབྱོལ་ན་རང་རིག་པ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའང་ཆགས་འགྲེལ་ལས། བདག་ལ་རྒྱུ་ཀུ་འབྱོལ་ཡིན་ན། །བཟློག་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རང་རང་བློ་དང་འབྱོལ་བའི་ཕྱིར། ། བཟློག་པས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན། ། གང་ཟག་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྱོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་གི་བློའི་ཡུལ་དེ་བཟློག་པས་རང་རང་གི་ཡུལ་དེ་གོ་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་བཟློག་བྱའི་དོན། ། ས་ས་ཡིན་ཕྱིར་སྟོར་མི་ནུས། ། གང་ཟག་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྱོལ་བ་རྒྱང་པ་དེ་བཟློག་པས་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྱོལ་བ་དེ་གོ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་གཤི་བཟློག་བྱ་ཐུན་མོང་བ་གོ་བར་མི་ནུས་ཏེ་གཉིས་ལ་མཚམས་སྟོར་བའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཡང་ཆགས་འགྲེལ་ལས། རེ་རེ་དག་དང་འབྱོལ་ནི། ། དོན་གཅིག་མངོན་ཞེན་བདག་ཉིད་ཅན། ། འཚང་པོ་ཉན་

པའི་སེམས་དགེ། ། མཚ�་ལྷུར་བར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །

གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི། ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་འདུ་བས། ། ཤ
ད་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལ། ། ཐ་སྙད་ལྷུར་ཕྱིར་མི་འགལ་ན། ། འཚད་ཉན
ཕྱིད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལྷ་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་ཡང་ལྷ་ལྷིར
ཞལས་ཤུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འདུ་བས་འདུ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་ཐ
ས་ད་ཤ་ད་ལ་ཕ་ལ་ཁ་ཞ་ན། ཆ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་ཤར་ན་རང་ཡུལ
ཡིན། ། མ་ཤར་ན་ནི་དེ་ཡུལ་མིན། ། དེས་ན་ཐ་དད་ཀཏུང་བ་ལ། ། གཅིག
ཏུ་འཛིན་པ་ཀ་ལ་ལྷིད། ། ཏ་ལ་ཤར་ན་གང་ཟག་རང་རང་གི་ཏ་ལ་ཏ
ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ
ཤ
ད
ད
ཡ
ལ
ཡ
ལ
ཡ
ལ

འཕྲུལ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ན། གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཁོ་ན། ། ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་བློ་ངོར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་མེད་ལ་འཇུག་གི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འཇུག་སྟེ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། ། ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱོད་ཆུམས་ཀྱི། ། དོན་བྱ་དེ་ལས་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། མེད་པ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཕྱིར། ། གཅིག་ཉིད་ཅེ་ན་ཁོ་བོའང་འདོད། ། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། ། རང་མཚན་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་འཇལ་ན་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཕྱོགས་ཀྱར་འཇལ་ན་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཞིང། གཉི་ག་ཡང་སྒྲིས་བྱས་འཇུག་ན་མི་བསླུ་བས་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྫོད་པ་སྦང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཕྲུལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྫོད་པ་སྦང་བ་དང། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྫོད་པ་སྦང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྦང་བ་ནི། ཡུལ་གཉིས་བཞེད་པས་གཉོད་ཅེ་ན། དོན་སྤྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཐུགས་ཀྱི་སྦང་པོས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཕྱེ་ན། འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས། ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཡོད་ནས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱི། འཇལ་ཚུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་མངོན་གྱུར་ཀྱི་རང་མཚན་རང་གིས་འཇལ་བ་དང། ཕྱོགས་ཀྱར་ ཀྱི་ རང་ མཚན་ གཞན་ ལས་ འཇལ་ ཏ་ ལ་ དགོངས་ ནས་ གཉིས་ སུ་ གསུངས་པ་ཡིན་ ཏེ། ཆུམ་ འགྲེལ་ ལས། དེ་ ནི་ རང་ གཞན་ ངོ་ ཐོ་ ཡིས། ། རྟོགས་ ཕྱིར་ གཞལ་ བྱ་ ཀ་ ཉིས་ ཀ ། ཅེས་ ཏ ། ། །

ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་ཚོད་པ་སྒང་བ་ནི། མེད་པའང་གཞལ་བྱར་མཚུངས་ཤེ་ན། ཁ་ཅིག་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་ལ་བློའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དོན་སྤྱི་གཞལ་བྱར་འཇོག་པ་ལྟར་རྟོག་མེད་འཕྲུལ་པའི་དམིགས་པ་དེའང་ཡུལ་གསུམ་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་དགོས་ནུས་མེད། ། སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ན་ཡུལ་དངོས་པོ་ལའང་མེད། ཡུལ་དུ་ཞེན་པའང་མེད། ཞེན་པ་བྱས་ཀྱང་དོན་དང་ལྡན་པའང་མེད། གལ་ཏེ་ལྡན་ན་དེ་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་གསུམ་པ་ལའང་དགོས་པས་ཡུལ་གསུམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་དོ། །

དོན་སྤྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཡང་འཕྲུལ་ནས་ཞུགས་པ་ན་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པར་ནུས་པས་ཡུལ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་གལ་མཚུངས། འོ་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་འདི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པས་དོན་རང་མཚན་ཡང་མ་ཡིན་རྟོག་པས་མ་བཟུང་བས་སྤྱི་མཚན་ཡང་མ་ཡིན་པས་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། སྒྲ་སོགས་སྣང་བ་བློ་ཉིད་ཡིན། ། སྒྲར་སྣང་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། ། དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཅེས། ། རྟོག་པས་དཔྱོད་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན། ། སྒྲ་ཤད་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། ། སྒྲར་སྣང་ཡུལ་དུ་ཆོས་པ་ནི། ། གཞི་མེད་ལ་འཕྲུལ་པས་ཡུལ་ཅིའང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། སྒྲར་སྣང་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ནམ་དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་དཔྱོད་ན། རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་སྤྱིའི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། ། དེའང་རྒྱས་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་དོན་མེད་ཏེ། ། དོན་དུ་མོས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་སྤྱི་མེད་ཏེ། ། དོན་དུ་ཞེན་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས། ། བཀག་མེད་

གསལ་བར་སྟང་བ་ཉིད། ། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དོན་ཉིད་ཕྱིར། ། སྐྱ་སོགས་ཞེས་བྱའི་བློ་དག་ནི། ། སྒྲོ་ཡི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། ། སྐྱར་སྟང་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚྱོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། ། དངོས་མེད་གཉིས་པོ་རང་རིག་གི ། ཤུགས་ལ་གྱུབ་པས་གསལ་ཞེན། ། ངོན་གྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་ཡུལ་མེད་པ་ཡིན་ནི། ཚྱོང་བས་གྱུབ་པ་ཇི་ལྟར་དགག་ཅེ་ན། འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་ལ་ཡུལ་མེད་ཅིང་། ། རང་རིག་གིས་ནི་ཚྱོང་བའི་ཕྱིར། ། ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། ། མེད་པ་འཇོན་ཕྱིར་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན། ། ཡུལ་དུ་བྱས་ན་གནོད་ཅན་ཅན་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པས་སྐྱ་ཤད་དང་དོན་གྱི་སྟང་བ་དེ་ནི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་འང་ཆོས་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་རྣང་གནས་པས་མི་ཤེས་པ། ། རང་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར་དེ་ཤེས་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། གལ་ཏེ་གྲོ་ཡང་ཤེས་ངོ་བོས། ། དོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཐལ་བར་འགྱུར། ། དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་སྐྱོན་ཡོད་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནོ། །

བཞི་པ་དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། རང་མཚན་མིན་པའི་ཡུལ་མེད་ན། ། དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་ཞེ་ན། ། ངོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་གཞལ་བྱ་མེད་ན། ། དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེ་ན། ། དགག་བྱ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཅེས། ། བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བ་མེད། ། བསྟན་ན་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་སྟན་ལ། འགོག་ན་དངོས་པོར་མེད་ཅེས་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འང་ཆོས་འགྲེལ་ལས། སྐྱ་ངོན་བསྟོན་པ་མེད་ཆོས་ཀྱིས། ། ཡོད་མེད་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱེ་བཟག་གིས། ། དངོས་པོ་ཉིད་ནི་ངཡད་བྱ་སྟེ། ། འདི་ལས་འཕྲས་འཕྱུང་རག་ལས་ཕྱིར། ། ངོན་ཁྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ལ། ། ངོན་གཉིར་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ། མ་

ནིང་གཟུགས་བཟང་མི་བཟང་ཞེས། ། འདོད་ལྡན་ཆུམས་ཀྱིས་བརྡུག་ཅི་ཕན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྟོག་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྟོག་པ་དགོད་ན། ཕྱིའི་གཟུང་ཡུལ་མ་ལས་པས་བཀག ། ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་འདིར་མི་སྲིད། ། དེས་ན་གཞལ་བྱ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང། ། མི་འཐད་ཅེས་ནི་འགའ་ཞིག་ཟློག ། གཟུང་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ན་སྣོད་དཔོན་གྱིས་བཀག་ལ། རང་རིག་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་དུ་འགལ་ལོ་ཞེའོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གྲུབ་མཐའི་རྒྱུ་ཆུམ་གཞན་སྒྲུབ་དཔྱད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་དང་དབང་ཕྱུག་དང། ། གཙོ་བོ་རྒྱལ་དང་ཆུམ་རིག་དང། ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ། ། ཐ་དད་རང་གཞན་སྟེ་པ་འདོད། ། ལུས་ཕྱེགས་ཏེད་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྒྲ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་དང། དབང་ཕྱུག་པ་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པ་དང། གང་ས་ཅན་གཙོ་བོས་བྱས་ པ་ དང། གཟེགས་ཟན་ དང་ ཉན་ ཐོས་ རྒྱལ་ ཕན་ ཀྱིས་ བྱས་ པ་ དང། ས་ཁམས་ཙམ་པ་ ས་ཁམས་ དང། དགུ་མ་པའང་དོན་དམ་པར་ སྒྲོས་ པ་ དང་ ཐུལ་ ཞིང་ ཀུན་ ཕྲོས་ ཀྱི་ ཕ་ ཁ ། ཁ ། ཁ ། ། །

པོ་དགོངས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཐུབ་པས་ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་པ་ན་རྒྱལ་ཕྱན་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་དཔྱོད་པ་ན་སེམས་ཙམ་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་ཤིང། དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །དེའང་ཆོས་འགྲེལ་ལས། དེས་དེ་ཉིད་དོན་བཏང་སྟོམས་ཅན། གླང་ཆེན་གཟིགས་ལྟངས་ཉིད་མཛད་ནས། ། འཇིག་རྟེན་ཐུགས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། ། ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད། ། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་ལ་དོན་རིག་དང་ཆོས་རིག་གཉིས་སོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་ལུགས་བརྗོད། ཚོད་པ་སྒྲུབ་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་ཕྱི་ཕྱག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་དགག་ན། ཆོད་པ་མིན་ཕྱིར་ཆོས་ཤེས་མིན། ། དབང་པོ་རྣེན་བཅས་ལྟ་བྱེད་ལོ། ། ཕྱི་ཕྱག་ཏུ་སྒྲུབ་ན་རེ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ངོན་འཛིན་ན་ཆོད་པའི་ གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ་བས། དེ་མཚུངས་ཀྱིས་དབང་པོ་འཛིན་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་རྣེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། བེམ་པོ་ཡིན་ཕྱིར་ལྟ་བྱེད་མིན། ། དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། ། དབང་པོ་བེམ་པོ་ཡིན་པས་ལྟ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་པོད་ཀྱི་ལུགས་དགག་ན། ཡུལ་དང་ཆོས་ཤེས་དུས་མཉམ་ནི། ། གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེས་གང་ཅན་པ། ། པོད་ཕལ་ཆེར་ནི་དུས་མི་མཉམ་ན་ཡུལ་དུ་མི་རུང་ཞིང་དབང་པོ་ལྟ་བྱེད་མ་ཡིན་པས། དུས་མཉམ་པའི་ ཡུལ་དང་ཆོས་ཤེས་གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེས་སྨྲའོ། ། འདིའང་མི་འཐད་དེ། དུས་མཉམ་ཕྱིར་ན་འབྲེལ་བ་མེད། ། ཆུ་མེད་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་འགལ། ། ཡུལ་

དང་ཆུམ་ཤེས་དུས་མཉམ་པ་ལ་འཇུག་པ་མེད་པས་མི་འཛིན་ལ། ཡུལ་རྒྱུ་མ་
ཡིན་ན་དོན་རིག་གི་ཆུམ་ཤེས་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཤེས
ཅིག་ཐུ་མའི་ཡུལ་རྒྱུ་ཡིན། ། དུས་མཉམ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། ། ཤེས
ཅིག་གིས་ཐུ་མའི་ཡུལ་ཆུམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ། དུས་མཉམ་པའི
ཡུལ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡུལ་ལས་སྐྱེས་ཕྱིར་ཆུམ་ཤེས་གྱུབ། ། དེ་ལ
དུས་མཉམ་དགོས་པ་མེད། ། ཤེས་ཅིག་གིས་ཐུ་མའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆུམ་ཤེས་གྱུབ་མོད། དེ་ལས་གཞན
པའི་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་ཅི་ཞིག་དགོས། ཆུམ་ཤེས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེའང་དུས་མཉམ
པའི་ཡུལ་རེ་ཞིག་ས་ལ་དགོས་ན་ དུས་མཉམ་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའང
ཞིག་ས་ལ་དགོས་པས་ཏ་ཙང་ཐལ་ཏེ། མ་ལ་ཡར་རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་ཙཏ་ཏ
ཀྱེའང་གང་ས་ཅན་ཀྱི་རེ་ཞིག་ས་ལ་དགོས་ས་ཞིས་ལ་ཐ་ཞིན་ནོ། ། དེས་ན
ཆུམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཡི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི། ། གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་ཅི་ཡང
མེད། ། ཅེས་བྱ་བ་དང། ཆུམ་ངེས་ལས་ཀྱང། ཆུམ་པ་གཏོད་པར་ནུས
པའི་ཕྱིར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ་རྫོས་ས་འགོ་བ་དང་ལྷོག་པའི་རྫོས་ས་མི
བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཞིང་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར
རོ། ། བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཀྱང། མིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་གཟུགས་ལ་དམིགས
ནས་མིག་གི་ཆུམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ན། མདོ་ལྟ
པའི་ལུགས་གཟུང་བར་བྱའོ། ། ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད། ། དེ་ལས
སྐྱེས་པའི་ཆུམ་ཤེས་ཡིན། ། ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཚོགས་པའི
ཤུགས་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བེམ་པོ་འདྲ་བའི་སྐྲོད་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ
དག་ཚོགས་པ་ལས་ཤུགས་ཅིག་གཉིས་པར་ཆུམ་ཤེས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ཆུམ་པ་འདྲ

བར་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེས་ལ་འདུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པས་གཟུང་འཛིན་དུས་མི་མཉམ་མོ། ། འོ་ན་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པ་ལ་ཤེས་པ་ཡུལ་གོ་ན་དང་འདུ་བར་སྐྱེ་ལ། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་འདུ་བར་མི་སྐྱེ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཟས་སོགས་བཅུ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། ། ཕ་མའི་གཟུགས་བཞིན་ཡུལ་འདུར་སྐྱེ། ། བུའི་རྒྱུ་ཟས་དང་དུས་དང་དོད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཡང་ཕ་མའི་དབྱིངས་དང་འདྲའི། གཞན་གྱི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་ལ་སོགས། ། བུ་སྐྱེ་བ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། ། དེ་ནི་ཕ་མ་གཅིག་གི་གཟུགས། ། འཛིན་འགྱུར་གཞན་འགའི་མ་ཡིན་བཞིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནོ། ། དེས་ན་ཡུལ་ལ་འཛིན་བྱ་གཉིས། དཔེར་ན་ཡུལ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཁོས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས་པའི་བུམ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བེམ་པོར་སྐྱེད་པ་དང་། དབང་པོའི་གོང་གས་བྱས་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་དང་འདུ་བར་སྐྱེ་བར་སྟེ་ལག་རྟེས་གཉིས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐོ་འང་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པར་འདོད། ། ཡུལ་ཤེས་པའི་ཐོ་ང་ཐོ་ང་ཤེས་པའི་ཐོ་ང་ཐེ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཉིད་མདོ་ལས། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡི། ། དབྱེ་བས་ཐོ་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད། ། ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚུལ་གཉིས་དང་ནི་རང་རིག་གྱུར། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནོ། ། །

དོ། ། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་པ་འགོག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པ་ན། ། ཁོ་བོས་མདོ་སྡེའི་སྐས་ལ་ཆུམ་པར་བརྟེན། ། ཞེས་གསུངས་པར་གྲགས་སོ། །

གཉིས་པ་ཆུམ་རིག་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ། ཆུམ་པར་རིག་པ་བསྒྲུབ་པ། དེ་ལ་རྟོག་པ་སྦྱང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་ པ་ དགག་ ན། གཅིག་ དང་ ཏུ་ མ་ ཐལ་ བའི་ ཕྱིར། ། དོན་མེད་དེས་ན་ཆུམ་པའང་མེད། ། ཡུལ་ལ་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཀྱི་ཟླས་ནམ་ཕྱ་མོ་ཆ་མེད་ཀྱི་དུ་མར་བརྟགས་ནས་འགོག་ན་ཕྱི་ཐག་པས་ཁས་བླང་བའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཟླས་གཅིག་མེད་དེ། ཕྱོགས་ཆ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་འབྲུའི་ཕུང་པོ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བས་ཁེགས་སོ། ། ཕྱ་མོ་ཆ་མེད་ཀྱི་དུ་མར་བདེན་པཱའ་ཚུ་སྟེགས་ཕྱིད་དང་ཁྱད་ཕོས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་རྫུལ་ཕྲན་བདེན་པ་མེད་དེ་ཆ་ཏུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཁང་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བས་ཁེགས་ཏེ། ཏུག་ཁིས་ཅིག་ཆར་སྣང་བ་ན། ། ཕྱ་རབ་རྫུལ་ཆ་ཏུག་ཏུ་འགྱུར། ། ཏུག་ པོ་ དག་ ནི་ ཁོ་ ཁ་ཅིག་ ན། ། ཁོང་ བྱའང་ རྫུལ་ ཕྲན་ ཙམ་ ཏུ་ འགྱུར། ། ཞེས་ གསུངས་པ་སྟར་རོ། ། ཡང་རྫུལ་ཕྲན་ཁ་ཅིག་དང་ཁ་ཉིས་མཐུད་པ་ལ་རིང་ཐུང་ཡོད་མེད་བརྟགས་པས་ཀྱང་ཁེགས་སོ། ། དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། ཁང་ཁིས་དངོས་པོ་ཆུམ་དཔྱད་ན། ། དེ་ཉིད་ཏུ་ན་དེ་དངོས་མེད། ། ཁང་ཁི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལ། ། ཁ་ཅིག་དང་ཏུ་མའི་རང་བཞིན་མེད། ། ཅེས་ཁ་ཐུང་པ་སྟར་རོ། །

ཁ་ཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ པ་ ལ་ བརྟེན་ པ་ དགག་ ན། ཀུན་ ཐོ་པ་ འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ལ། ། བརྟེན་ན་ཚད་མའི་ཆུམ་ཁ་ཞུ་འགལ། ། ཆོ་ག་ཁེ

པ་ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཀུན་ཕྱོབ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྟེ་དང་བསྟུན་ནས་འཇོག་ལ། དེའང་གང་ཟག་འཇིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཟླ་འཇིག་རྟེན་པ་མ་བརྒྱགས་མ་དཔྱད་པར་འདུག་པ་དང་མཐུན་པར་འདུག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདིའང་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དཔྱོད་པ་ན་མི་འཐད་དེ། མ་བརྒྱགས་པའི་ཟླ་ཕོར་མཚོན་ནུམ་དང་རྟེས་དཔག་དང། སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་ལ་ཐོགས་པ་མི་འདུག་པས་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཆུམ་གཞག་སྟེ་བདུན་ལས་བཤད་པ་ ཐམས་ཅད་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། ། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐའ་ལས་ལྕགས་པ་དེ་དག་གི་རྟེས་ཐུ་ལ་ དཔོས་པོ་ དཔོས་མེད་ གཉིས། དཔོས་པོ་ ལ་ ཞེམ་ རིག་ གཉིས་ ལས་ མ་ འདས་ པས་ ཞེམ་ པོའི་ ལུགས་ གང་ བཀག་ ཟིན་ ལ། རིག་ པ་ ནི་ ཞེམས་ ཙམ་ པ་ ལས་ གཞན་ འཐད་ པ་ མ་ ཡིན་ ནོ། །

གཉིས་ པ་ ཆུམ་ པར་ རིག་ པ་ བསྒྲུབ་ པ་ ནི། ཀུན་ ཏུ་ ཐ་ སྙད་ པའི་ ཚད་ མ་ དཔྱོད་ པ་ ན་ མདོ་ མཛད་ པ་ དང་ ཆུམ་ འགྲེལ་ མཛད་ པའི་ རྟེས་ སུ་ འཐད་ ངོ། ། དེ་ ལ་ གཉིས་ ཏེ། གསལ་ དང་ ལྡན་ ཅིག་ ངེས་ གསལ་ ལས་ འགྱུར། ། དང་ པོ་ ནི། ཤེས་ པའི་ མཚན་ ཉིད་ གསལ་ ཞིང་ རིག་ པ་ ཡིན་ ལ། གསལ་ ཞིང་ རིག་ པ་ དང་ མི་ ལྡན་ པའི་ ཤེས་ བྱ་ མི་ སྲིད་ པས། ཤེས་ བྱ་ ཐམས་ ཅད་ ཟེམས་ སུ་ གྱུར་ སྟེ། ཟློག་ ཤལ་ ཀྱིས་ བ་ ལང་ བསྒྲུབ་ པ་ བཞིན་ ནོ། །

གཉིས་ པ་ ལྡན་ ཅིག་ ངེས་ གསལ་ ངེས་ ཀྱིས་ འགྱུར་ སྟེ། ལྡན་ ཅིག་ ངེས་ གསལ་ ལ་ གཞན་ མི་ སྲིད། ། ཇི་ ག་ཞན་ ཡིན་ ན་ རྒྱ་ གར་ མི་ སྲིད། ། ཟླ་ ཀ་ཞིས་ སྦང་ བཞིན་ ཟླ་ འཇོན་ ཡང། ། ག་ཞན་ ལ་ མཐའ་ ག་ཞན་ བ་ ཀ་ ལ་ ལེགས། ། འདི་ ལ་ ག་ སྲུམ་ ལས་ ཐོ་ ག་ མར་ རྒྱ་ གར་ དགོད་ པ་ ནི། གང་ ལྡན་ ཅིག་ ངེས་ ཤེས་ པ་ ངེ་ ཀ་ཞན་ མ་ ཡིན་ ཏེ་ ཟླ་ བ་ ཀ་ཞིས་ སྦང་ བཞིན། ཐོན་ པོ་ ངང་ ངེ་ འཇོན་ ཀྱི་ ཤེས་

པའང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་ངེས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་
དམིགས་པའོ། ། དེའང་བློའི་དངོས་པོ་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པས
ངེས་པར་ཆུས་པའོ། ། དེ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ། སྔོ
ངང་དེ་བློ་གཞན་མ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱགས་དེའི་ཚུལ་སྒྲུབ་པའང་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་རང་རིག་གིས་གྲུབ
ལ། ཁྱབ་པའང་དཔེ་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་འགྲུབ་ཅིང། དེ་མི
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་པའང། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུས་མི
མཉམ་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ནི་དུས་མི་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ཉིད་ཀྱིས
ཁེགས་ལ། དུས་མཉམ་པ་ལའང་སྒྲ་བཏགས་ནི་སྒྲ་བཏགས་པར་ཤེས་པ་ཉིད
ཀྱིས་ཡུལ་གཞན་མེད་པར་གྲུབ་ཅིང། རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ལ་ནི་གཅོད
པ་ཅན་གྱི་རྒྱགས་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། གང་འཛིན་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཅིག་དམིགས
པས་ངེས་པ་མེད་དེ། སྟོན་པོ་དང་ས་པོ་བཞིན་མིག་དང་གཟུགས་ཀྱང་རྫས
ཐ་དད་དུས་མཉམ་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་སོ་ཞེས་པས་ཁེགས་སོ། །

གསུམ་པ་རྫོང་པ་སྦང་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། བཅུན་པ་དགེ
བསྡུང་ལ་སོགས་པ་དག་རྒྱགས་འདི་མ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་དུ་མས་ཟླ་བ་ལྟ་བའི
གཟུང་བ་གཅིག་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ། རང་རང་གི་འཇོན་པ་དམིགས་ཀྱང་གཞན
ཀྱིས་མ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། གཅིག་གི་གཟུང་བ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱི
ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་ལམ་ཀྱི་ཟླ་བ་ལྟ་བུའམ་རབ
རིབ་ཅན་ཆུམས་ཀྱིས་ཟླ་ཤད་སྦང་བ་ལྟར་སྣོན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱགས་འདི་འགལ་ཏེ། ལྷན་ཅིག་ལ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱབ་པས
རྒྱགས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པ་ལས་བཟློག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འཇིག
རྟེན་ལ་གྲགས་པའམ། གཞན་སེལ་གྱི་ངོར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་བཏགས་ཀྱི

ངོན་ལ་ཐ་དད་མ་གྱུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། ། གསུམ་པ་གཏན་ཚིགས་འདི་མ་ངེས་ཏེ། གཟུགས་དང་སྣང་བའམ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའམ། ས་ངས་ཆུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཤུགས་ཀྱང་ཇས་ཐ་དད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེའང་གཟུགས་དང་སྣང་བ་ནི། གཟུགས་དམིགས་པ་ སྣང་བ་ལ་ལྷོས་པའི་སྲོག་ཆགས་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ན་ཇས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། ། སྣང་བ་ལ་མི་ལྷོས་པ་ཅི་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་མེད་དེ་ སྣང་བ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱང་ སྣང་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་ དང་མེ་ཐ་དད་པར་གནས་པ་བཞིན་ནོ། ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡང་ཇས་ཐ་དད་མི་འདོད་དེ། ས་ངས་ཆུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་མཁྱེན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དཔེར་མི་རུང་སྟེ་ཆུ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་སོགས་དང་ནི་ སེམས་དེ་ལྟར། ། གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི། ། མ་དག་བློ་ཅན་ ལས་ཡིན་གྱི། ། ཆུ་ལ་འཕྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་ཕྱེ། ། ཅེས་བྱ་བ་དང། གནས་ལྡན་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཕྱེ་པར་ཆུད་གཞན་གྱུབ་པར་བཤད་པ་ བཞིན་ནོ། འདི་ལ་བོད་ཕལ་ཆེར་ས་ངས་ཆུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་ངེས་པས་ལྷན་ ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡང་དག་གི་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་ པ་དང། ཕ་རོལ་གཟིགས་པའི་ཚད་མའི་ཆུ་ཤེས་གཞན་མི་ཤེས་པར་སྣ་བར་ཟད་ ངོ། །

གསུམ་པ་ཆུ་རིག་ལ་ཐོ་ངོ་པ་སྒྲུབ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རིག་པའི་ རྟགས་མ་གྱུབ་པ་སྒྲུབ་བ་ནི། རིག་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་ངེས། རིག་བྱེད་ རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྱུབ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རིག་པ་ཙམ་མི་རྟེད་ངོ་ ཞེན། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་རིག་པ་ཙམ་འཕོད་དེ། བ་

ལང་གི་མཚན་ཉིད་དགར་ཟླ་དང་དགར་ཟླ་མ་ཡིན་པའི་སྐོག་ཤལ་མེ་འགོད་ཀྱི། སྐོག་ཤལ་ཙམ་འགོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་ཕྱན་དང་མཚུངས་པའི་རྟོད་པ་སྒང་བ་ནི། སེམས་རྒྱུན་ཡན་ལག་ཅན་དང་མཚུངས། ། སྐད་ཅིག་རྒྱལ་གྱི་ཚ་ཤས་བཞིན། ། དེས་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་བདག་ཕྱིར། ། གཅིག་དང་དུ་མ་བྱལ་ཞེས་ཟེར། ། དབུ་མ་པ་ཆམས་ནི། སེམས་ཀྱང་རྒྱུན་གཅིག་ཏु་བདེན་ན་ཡན་ལག་ཅན་འགོག་པའི་རིགས་པའི་འདོན་པ་བསྒྲུར་ཏེ། གང་ལ་དུས་ཆ་ཐ་དད་ཡོད། དེ་ནི་གཅིག་ཏु་མི་རུང་ངོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་ཁེགས་སོ། ། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་བདེན་པ་ཡང། དུག་གིས་ཅིག་ཆར་སྒྲུར་བའི་རིགས་པས་རྒྱལ་ཕྱན་འཇིག་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་སྐད་ཅིག་མཐའ་ཡོད་ལྟར། ། ཐོག་མ་དབུས་ཀྱང་བརྟག་པར་གྱིས། ། སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། ། འཇིག་རྟེན་སྐད་ཅིག་ལ་མི་གནས། ། ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཐོད་ཆམས་རྒྱལ་དང་སྐད་ཅིག་གཉིས་འགོག་པའི་རིག་པ་མཚུངས་པས་སྐད་ཅིག་ཆ་ཤས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། ། སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་ཕྱིད་ན། ། གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས། ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཉིད་མི་ཕྱིད་དེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན་གསུམ་མི་ཕྱིད་པར་ཐལ་ཏེ་ཐོམ་པའི་གཅིག་མི་ཕྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁོ་ན་རྒྱལ་ཕྱན་ཡང་གཅིག་ཡིན་ན་དྲུག་ཡིན་པར་འགལ། དྲུག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་བར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཁོས་ཡང་དེ་འདོད་པས་རྒྱལ་ཕྱན་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཁོ་ན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་འཇིག་གོ་ཞེ་ན། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་ན་བདེན་པ་ཞིག་ན། ཁོ་ཚོ་ཅག་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱོན་གা་ལ་ཡོད། རགས་པ་ཅིག་ཅར་བསྐོར་བས་ན། ། དབུས་

ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་བཅས་འགྱུར། ། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བས། ། ངལ་ལྡན་
སྣང་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན། ། རྒྱལ་ཕྱན་དུས་གཅིག་ཏུ་མ་བསྟོར་ན་རགས་པ་མི་
ཙོམ་པས་བསྟོར་བ་ན་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། ། དུས་གསུམ་ཅིག
ཅར་སྐྱེས་ན་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀྱང་ད་ལྟར་བར་ཐལ་བས་འགག་པ་དང་མ
སྐྱེས་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟར་སྐྱེས་པའི་སྣང་ཅིག་གཅིག
ཉིད་ལས་དངོས་པོའི་ཆོས་མི་སྲིད་པས་སྣང་ཅིག་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་དགོངས་པ
དེ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་རྒྱལ་ཕྱན་འཇིག་པའི་ཚེ་ཆ་བཅས་སུ་འཇིག་གམ་ཆ་མེད་དུ
འཇིག་ཅེ་ན། བཞག་ན་ཆ་བཅས་ཡིན་ལ་བཤིག་ན་ཆ་མེད་དུ་འཇིག་སྟེ། སྒ
ཆེའི་ཟིལ་པ་བཞིན་ནོ། ། ཁ་ཅིག་རྒྱལ་ཕྱན་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་ནི་དངོས
པོའི་ཁོ་ན་མ་ཤེས་པའོ། ། འོ་ན་སྣང་ཅིག་ཀྱང་བཞག་ན་ཆ་བཅས་བཤིག་ན
ཆ་མེད་དུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་བཞག་ཀྱང་སྐྱེས་ཙམ
ཀྱི་ཆ་མ་གཏོགས་པ་ཆ་གཞན་མེད་དེ་འགག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དངོས་པོར་མེད
པའི་ཕྱིར་ནོ། ། དེས་ན་སྟོང་དཔོན་འཕགས་པའི་སྣང་ཅིག་གསུམ་སྟེལ་ནས
བཤིག་པ་འདིས་ཉན་ཐོས་དུས་གསུམ་ཐུས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་དགག་པར་ནུས་ཀྱི
སྣང་ཅིག་ཆ་མེད་དགག་པར་མི་ནུས་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ཐུས་སུ་གྱུར་པའི
བར་དུ་སྣང་ཅིག་གི་ཐུས་གཅིག་བཙུག་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་མ་གྱུར་ལ་བློས་ཏློམ་དུ
ཟིན་ཀྱང་བློའི་ཚོས་རང་དགའ་བས་དོན་མི་འཇིག་སྟེ། རེ་གོང་གི་རྣ་གཉིས་ཀྱི
བར་དུ་ཐུམ་པ་བཅག་པར་ཏློམ་ཀྱང་མི་ཚུག་པ་བཞིན་ནོ། ། འོ་ན་ཆོས་ཀྱི
གཡུགས་པས་གཅིག་དང་དུ་བྱལ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ
ཡུལ་གཅིག་དང་དུ་བྱལ་ལམ་གཟུང་འཛིན་གཅིག་དང་དུ་བྱལ་ལ་དགོངས་པ
ཡིན་ནོ། ། ཁ་ཅིག་དུས་གཅིག་དང་དུ་བྱལ་དུ་གསུངས་ས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི
གཞུང་གི་སྐབས་དོན་མ་ལོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། མདོར་ན་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་ཏློའང

ཆ་བཅས་ཡིན་ལ་དུས་ཀྱིས་ཕྱི་ན་ཡུལ་ཡང་ཆ་མེད་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་སྐད་ཅིག་ཆ་བཅས་ཁམ་སྐད་ཅིག་གཏན་མེད་དུ་ཁས་བླངས་ན་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྒྱགས་དང་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བའི་གནོད་བྱ་ལྟོག་པའི་དུས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་གོ། ། འོ་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྲིད་པར་འགྱུར་རེ་ན། སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་རེ་ན། སྒྲོས་བྱལ་ཀྱི་དོན་དམ་ཡིན་ཏེ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དོན་དམ་ཡིན་ཏེ་ཏན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་འཕྲལ་པ་དང་མ་འཕྲལ་པ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ལ་རགས་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་རྟེན་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཇི་ཀྱི་དེ་ཡང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས། ། དེ་ཡང་བདག་མེད་ལྟ་རྟེན་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། གནས་ཀྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕོག་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གནས་ཀྱུར་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་པ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྟེ་བདེན་བརྫུན་མཚུངས་པ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་འགལ་ཕོ་ཞེན། དོན་དུ་སྟོང་བ་བློ་ཤིད་ཡིན། ། སྟོང་བ་དེ་ཤིད་ཕྱི་ན་མེད། ། བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལ། ། བདེན་དང་བརྫུན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད། ། སྟོང་བ་ཅི་སྐྱེས་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་ཡུལ་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་བག་ཆགས་བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་དང་དུང་དཀར་འཇོན་ལ་སོགས་པ་ཚད་མར་འཇོག་ལ། ཟླ་བ་གཉིས་དང་དུང་སེར་འཇོན་ལ་སོགས་པ་

བཀའ་ཆགས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་གོ། །གཞན་གྱིས་མཐའི་དབྱེ་བ་ཁོ་བོས་བྱས་པའི་གྱིས་མཐའ་ཆམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བས་འདིར་མ་སྨོས་སོ། ། ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ། ། དེ་སྲིད་རྒྱ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཟེར། ། ཤེས་བྱ་ནང་གིར་ཞུགས་པ་ན། ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་པ་མེད། ། བསྟན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའོ།། ། ।

གཉིས་པ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་བློ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བློའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། ། འགའ་ཞིག་ཡུལ་རིག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བློའི་རིག་བྱ་ཡིན་པར་མཁོ་བས་ཕྱི་ལ། དེ་འདོད་ན་ལྷ་ཐུབ་ཀྱི་ཕ་བུས་མཆོད་པ་ལྟར་ཕན་ཚུན་ལྷོག་པས་གང་ཡང་ངོས་མི་ཟིན་ལ་གཞན་ཡང་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ། རང་རིག་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་འགལ་ལོ། ། དེས་ན་རང་རིག་ལ་ཡུལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། ।

གཉིས་པ་དེའི་དབྱེ་བསྟན་ནི། ཡུལ་སོགས་སྣོ་ནས་དུ་མར་འགྱུར། ། ཤེས་པའི་སྣོ་ནས་རང་རིག་གཅིག ། ཡུལ་གྱི་སྣོ་ནས་དབྱེ་ན་རྣོག་བཅས་རྣོག་མེད་གཉིས་དང་ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་སྣོ་ནས་དབྱེ་ན་འཕྲུལ་པ་དང་མ་འཕྲུལ་པ་གཉིས་དང། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྣོ་ནས་དབྱེ་ན། ཤིང་གཅོད་པ་ལྟར་ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང། འཇུག་བཞིན་པ་དང་ཞུགས་ཟིན་པ་གསུམ་མོ། ། དེ་ལྟར་ལས་བྱེད་པ་པོ་བྱ་བའི་སྣོ་ནས་དབྱེ་ན་སྣོ་གསུམ་པོ་དེའང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྣོ་ནས

བསྡུ་ན་རང་རིག་པ་ཁོ་ནར་འདུ་ལ། དེས་ན་དོན་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་ཏུ་འདུའོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འགའ་ཏུ་འཆད་ལ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང། རང་ལྷགས་བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་དགག་པའི་ཡུལ་སྤྱིར་བསྟན་ན། པཎ্ཌི་ཏ་འཁའ་ཞིག་མཐའ་ཡས་པས་དགྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའང་ཐོས། བོད་ཕལ་ཆེར་བློ་ལྡར་སྡུད་དེ། ཡིད་དཔྱོད་སྟང་ལ་མ་ངེས་དང། ། བཅད་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་ལྟ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡིད་དཔྱོད་དང། སྟང་ལ་མ་ངེས་པ་དང། བཅད་ཤེས་དགག་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང། དེ་དགག་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱས་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་ཤེས་ཀྱི་དོན་དང་མཐུན་པར་ངེས་པའོ། ། དབྱེ་ན་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཁོན་པ་རྣམ་པ་ན་ཚུ་ཡོད་སྟམ་པ་ལྟ་བུ། རྒྱ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཤ་བསྲེགས་པའི་གསུར་ལ་འདུས་པའི་སྒང་བྱས་ཀྱང་ཁྱས་ལ་ཆེར་ངེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པ་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཀྱང་ཁྱས་པའི་རྟགས་ལས་མི་རྟག་པ་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་ལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ། སྤྱིར་དགག་པ་དང། ཁ་ཁར་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་ནི། ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ལ་ལྟོས་མི་ལྟོས། ། དམ་བཅའ་ཚམ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། ། ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ས་བཀོད་པ་ཚམ་ལ་ལྟོས་ས་མ་ལ་ལྟོས། མི་ལྟོས་ན་དམ་བཅའ་རྒྱང་པ་

ཡིན་པས་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ་ཆུམ་ངེས་ལས། ཡུལ་བལྟར་མི་རྟང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོག་ལས་ནི་ཏོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་མཐོང་གི་ངེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྣྲོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་གིས་ཀྱང་། ། དེ་མེད་ཁོ་ན་མིན་གལ་ཏེ། ། ཇི་ལྟར་མེད་རིག་དེ་བཟློག་ན། ། དེ་ཚོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། རྟགས་ལ་སྟོས་ན་ཡང་དག་གམ། ། ལྟར་སྣང་གསུམ་ལས་འདའ་བ་མེད། ། གལ་ཏེ་ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ལ་སྟོས་ན་བཞི་ལས་མི་འདའ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ངོ། ། གྲུབ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ན་ཡང་དག ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ན་འགལ་བ། གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའམ་མི་འཇུག་ན་མ་ངེས་པའོ། དཔེར་ན་ཤུང་ན་ཚུ་ཡོད་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་དྲིས་པ་ན། རྟགས་མི་འགོད་པར་ཡོད་ཅོ་ཞེས་དམ་བཅའ་ཀྱང་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དུ་སྤར་བ་ཤད་ཟིན་ལ། ཆུ་མཚོའི་ངོགས་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་པས་མ་ཁྱོས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིར་རྟོགས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་མི་སྲིད་དོ། །

གཉིས་པ་ཅུ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཆུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས། ། ལྟར་སྣང་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན། ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཞི་པར་འགྱུར། ། ཡིད་དཔྱོད་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོ་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན་ཡིད་དཔྱོད་སྐྱེད་པའི་རྟགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་སྣང་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཡིད་དཔྱོད་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ། ཚད་མ་གསུམ་པ་སྲིད་པར་འགྱུར། ། ལྟར་

སྣང་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་གསུམ་དུ་ནི་མི་འདུ། ཚད་མ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན། དོན་བདེན་པ་ངེས་པ་ནི་ཡོད་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར་རོ། ། བདེན་པ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མིན་ན། ། རྟེས་སུ་དཔག་པའང་མིན་པར་འགྱུར། ། དོན་བདེན་པ་གསར་དུ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ལའང་མཚུངས་སོ། ། ངེས་ཀྱང་སྒྲ་འདོགས་མི་གཅོད་ན། ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར། ། ངེས་པ་ནི་ཡོད་སྒྲ་འདོགས་ནི་མི་གཅོད་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲ་འདོགས་ཡིད། ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཅོ་ཏའི་ཕྱིར། ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། ། དེའི་ཕྱིར་ངེས་ན་སྒྲ་འདོགས་མི་གཅོད་པ་འགལ་བས་ཚད་མ་གསུམ་པར་གྱུར་བོ། ། གལ་ཏེ་ལྷག་གྱུར་ལ་རྟེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་གང་གིས་རྟོགས་ཀྱང་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚུ་རོལ་མཇོས་པ་བ་ལྟར། དོན་རང་མཚན་མ་རྟོགས་ན་བདེན་པ་རྟོགས་ཀྱང་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་པས། རྟེས་སུ་དཔག་པའང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། ། རང་མཚན་མ་རྟོགས་ཀྱང་བདེན་པ་རྟོགས་པས་ཚད་མའི་དོན་གྱུར་གོ་ཞེ་ན། རྒྱགས་མེད་ཀྱང་བདེན་པ་རྟོགས་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདང་ཚད་མ་གྱུར་གོ། ། མི་མཚུངས་ཏེ་རྟེས་དཔག་བརྒྱགས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་མེད་ལ་ཡིད་དཔྱོད་ནི་བརྒྱགས་ན་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཐེ་ཚོམ་ཀྱི་ལྷག་མ་ལུས་པས་ལྷག་ལྟན་དུ་འགྱུར་ཀྱི་ཡིད་དཔྱོད་ཉམས་སོ། ། ངེས་པ་མེད་ཀྱང་བདེན་བརྟུན་དང་། ། སོམ་ཉིའི་བློ་གསུམ་མི་འགལ་ན། གལ་ཏེ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱོན་པ་ནི་ཚུ་ཡོད་དམ་ལྷམ་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ལ་མེད་དམ་ལྷམ་པ་ཟོག་ཅེས་ཡིན་ཞིང་གཉིས་ཀར་འཛིན་པ་ཐེ་ཚོམ་མོ་ཞེ་ན། ངེས་པ་མེད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཉམས། ། གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་ཐེ་ཚོམ་དཀའ། ། ངེས་པ་མི་དགོས་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉམས་ལ། ཡོད་དམ་མེད་དམ་ལྷམ་པ་ལ་

ཡིད་དཔྱོད་དང་ལོག་ཤེས་སུ་ཕྱེད་ནི་ཐེ་ཚོམ་རྟེད་པ་མི་སྲིད་དོ། ། ཕྱོགས་རེར་ངེས་ནི་དེ་བདེན་ཡང་ཡིད་དཔྱོད་དང་ལོག་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་རེས་འཇོག་ཏུ་འཇུག་པ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ་ཞེ་ན། བརྡག་ནི་ངེས་པ་མི་རྟེད་པའི་ཚོད་དཔག་ཉིད་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་དུ་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་བརྗོག་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི། ། ཡང་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྟར། ། ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅིས་མི་འཐད། ། ཕྱིད་འདོད་པ་ལས་བརྗོག་སྟེ། ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་ལ་མ་སྟོས་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་ཟློག་ཀྱུར་དོན་དང་མི་མཐུན་པར་ངེས་པ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ནི་ཅིར་འགྱུར། འདོད་ནི་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་པ་ཉམས། ། མིན་ནི་སྔ་མའང་མིན་པར་མཚུངས། ། འདི་བདེན་ནི་ཡིད་དཔྱོད་མི་སྲིད་ལ། མི་འཐད་ནི་ཡིད་དཔྱོད་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། ། གཉིས་ཀར་དོགས་ནི་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། ། གལ་ཏེ་སྲིད་ནི་གྲངས་ངེས་འཇིག ། ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་ཀར་དོགས་པས། ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལའང་མཚུངས་ལ། གཉིས་ཀ་བདེན་པར་འདོད་ན། འགལ་བ་ལ་མི་འཐུལ་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དྲུག་པར་འགྱུར་བས་ལྟའི་གྲངས་ངེས་འཇིག་གོ། ། ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་། ། ཚད་མ་ཉིད་འགྱུར་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། ། བློ་དེ་ལོག་ཤེས་སུ་འདུ་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཚད་མར་འདུའོ། ། ཐུགས་པ་དང་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བློ་བསྟན་པ་དང་རྟགས་འགལ་བ་ལ་མ་བརྟེན་པས་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ལོག་ཤེས་སུ་མི་འདུ་བ་མཚུངས་སོ། ། དེ་ཉིད་ཆུམ་ངེས་ལས་ཀྱང། ཇི་ལྟར་མ་ངེས་པ་ལས་ངེས་པར་འགྱུར། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། ཡོད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང། ཡོད་ཀྱང་དངོས་པོས་མ་བྱས་པའི་རྟགས་པ་ནི་མེད་པ་རྟགས་

པ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིད་ཆེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་དགག་ན། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཡི། ། ཡིད་དཔྱོད་བདེན་ན་ཀུན་བདེན་འགྱུར། ། རྒྱུ་མཚན་མེད་ཀྱང་དོན་བདེན་པ་རྣོགས་ན་རང་གི་འོག་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོད་དཔག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་པར་འགྱུར་རོ། །

ཐེ་ཚོམ་ཟའོ་སྙམ་ན། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་པ་ཉམས་སོ། ། ཁྱོན་པའི་ཚུའང་རྒྱུ་མཚན་གཏན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྔར་ཚུ་མཐོང་བ་ཅམ་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་དེ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དགག་ན། གལ་ཏེ་ལོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན། ། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་གཞུང་དང་འགལ། ། འདི་ལ་གཉིས་ལས་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཐལ་བ་ནི། མཁན་ཆུས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། གཞལ་ཆུས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷས་ཕྱིན་ཀྱི་བུ་ལས་སྟོ་བས་ངས་བསྒྲུབ་པ་ཡང་དག་གི་ལྷག་ལྟན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་ནས་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་སློབ་དཔོན་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཐལ་བ་ནི། མེག་ཀི་ཀཱུང་ཆུས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའང་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འགྱུར་རོ། ། འདོད་ན་མ་གྲུབ་པ་ལས་རྟོགས་པ་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། གསུམ་པ་ལུང་གི་ཚོས་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་དགག་ན། རང་གཞན་སྐྱེ་པའི་ལུང་ལས་རྟོགས། ། ཏླ་རིགས་བཞིར་འདུས

ཡིད་དཔྱོད་མིན། ། ལུང་ཐོས་པ་ལ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱོད་ངོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རང་གི་ལུང་ལ་དྲང་ངོན་ངེས་ངོན་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུང་ལས་འཐད་མི་འཐད་གཉིས་ལས། དཔེར་ན་བདེན་པ་བཞི་དང་བདག་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སྣྲོན་བྱེད་ཡོད་ན་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་ཆམ་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཆེས་ཚོགས་ནི་མི་སྣུ་བའི། ། སྐྱེ་ལས་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། ། ཅེས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཚོགས་ནི་མི་སྣུ་བའི། ། སྐྱེ་ལས་འདི་ཡུལ་སྣོག་ཐུར་ན། ། གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་བློ་ནི། ། རྟེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་གསུངས། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། བློང་དང་ངོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། ། ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་རིག་པ་ཡིས། ། གཙོ་བོའི་ངོན་ལ་མི་སྣུའི་ཕྱིར། ། གཞན་ལ་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཁྱོས་དང་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ཕྲིག་པ་འདག་པ་ལ་སོགས་པ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པས་ཟོག་ཤེས། སྣྲོན་བྱེད་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ལུང་ལས་གཞི་གྲུབ་པ་ཆམས་ཐེ་ཚོམ། མ་གྲུབ་པ་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། ཚད་མས་མ་གྲུབ་ངོན་ཅན་ཀྱི། ། གྲུབ་མཐའི་རྟེས་སུ་འཇུང་ངམ་ཅི། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེས་ན་ལུང་དང་དངོས་ཆམས་ལ། ། རྟོགས་པ་པོ་ཡིས་ཆམ་འགར་ཡང་། ། མེད་ན་མི་འབྱུང་མི་འགྲུབ་པས། ། དེ་ངོན་ངེས་པ་དེ་གང་ལས། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། འགལ་བ་ཀུན་དུ་མ་བསལ་ཞིང་། ། བསྟན་བཅོས་ངོན་ཡང་མ་བསྟན་པར། ། དེ་བདེན་ངོན་ཞེས་ཁས་ལེན་པ། ། གལ་མ་མ་ཐུ་ཆོར་ཀྱིས་ཆུལ་ལོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཆུས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ལུང་ལས་འཇུག་ཕྱོགས་ནི། ཐེ་ཚོམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པར་གསུངས་པས་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་སྔོང་ལ་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུགས་ལ་མ་དང་། དེ་དགག་པའོ། ། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲ་འདོགས་དང་

མི་འགལ་བའི་ངོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟང་བ་ཞེས་ཟེར་ལ། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་
གསུམ་སྟེ། ཡུལ་ཆུམ་པ་མི་གསལ་བ་བྱུམ་པའི་སྐད་ཅིག་ལྟ་བུ། ཡིད་ཉེ་བར་མ
གཏད་པ་དམིགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིད་བསྡུས་པ་ན་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ།
འཕྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཟིན་པ་ཉ་ཕྱིས་ལ་དཏུལ་ཏུ་འཕྲུལ་པའི་ཚེ་ཉ་ཕྱིས་སུ
མ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་སྒྲོར་དགག་ན། གལ་ཏེ་སྟང་ལ་མ
ངེས་པ། ། ཚད་མ་མིན་ན་མངོན་སུམ་ཀུན། ། ཚད་མ་མིན་འགྱུར་མངོན་སུམ
ལ། ། ངེས་པ་ཉིད་ནི་བཀག་ཕྱིར་རོ། ། མངོན་སུམ་ལ་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི
ཕྱིར་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆུམ་འགྲེལ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ
ལས། ད་ནི་ཇི་ལྟར་མ་ངེས་པ་མངོན་ སུམ་ གྱིས་ ཀྱང་ གཟུང་ བ་ ཡིན་ ཞེ་ ན།
མངོན་ སུམ་ ནི་ གང་ གིས་ ཀྱང་ ངེས་ པར་ ཟྱད་ པ་ མ་ ཡིན་ ཏེ། ངེས་ གང་ ཞིག
འཇོག་ པ་ ངེ་ འང་ ངེས་ པས་ ནི་ མ་ ཡིན་ ནོ། ། འོ་ ན་ ཅི་ ཡིན་ ཞེ་ ན་ ངེ་ ར་ ཐང་ བས
སོ། ། ངེས་ན་ ངེས་ པ་ ངང་ མ་ ངེས་ པའི་ ངག་ ཏུ་ ཡང་ ཀྱིས་ མངོན་ ཞུགས་ ཀྱིས་ འཇོག་ པ
ངང་ ཚེ་ འཇོག་ པ་ ངག་ མ་ ཡིན་ ནོ། ། ངེས་ པ་ ཆུ་ ཚམ་ ཀྱིས་ ནི་ ངེ་ ལྟ་ མ་ ཡིན་ ཏེ།
འགའ་ ཞིག་ ངེས་ ཀྱང་ གཞན་ ངེས་ པས་ འཇུག་ པ་ ཐ་ ངང་ པས་ འཇོག་ པ་ ངང་ ཚེ
འཇོག་ པ་ ཡིན་ ནོ། ། ཞེས་ ས། ། འོ་ ན་ མ་ ངེས་ ན་ མངོན་ ཞུགས་ ཚད་ མར་ ཇི་ ལྟ་ ར
འགྱུར་ ཞེ་ ན། འདི་ ལ་ འོག་ ཏུ་ བཤད་ པར་ བྱའོ། ། གཉིས་ པ་ ཕྱི་ ཐག་ ཏུ་ ཡུལ
ཆུམ་ པ་ ཚེ་ གསལ་ བའི་ ཐུན་ ལ་ མ་ ངེས་ པ་ ཚེ་ འཐད་ དེ། ཇི་ ག་ ཅིག་ ལ་ ཆུམ་ པ
གསལ་ ཚེ་ གསལ་ འགལ་ བའི་ ཕྱིར་ རོ། ། འོ་ ན་ བྱུམ་ པ་ མཐོང་ བའི་ ཚེ་ དེ་ ཡི་ སྐད
ཅིག་ ཆུམ་ པ་ ཚེ་ གསལ་ བ་ མ་ ཡིན་ ནམ་ ཞེ་ ན། དེ་ ནི་ འཕྲུལ་ པའི་ རྒྱ་ མཚན་ གྱིས
ཟིན་ པས་ མ་ ངེས་ པ་ ཡིན་ ཏེ། ཆུམ་ འགྲེལ་ ལས། གཟུགས་ ཆོས་ མཐུན་ པ
མཐོང་ བ་ ལས། ། ཉ་ ཕྱིས་ ལ་ དཏུལ་ ཐུང་ བ་ ལྟར། ། གལ་ ཏེ་ འཕྲུལ་ པའི་ རྒྱ

མཚན་ཀྱིས། ། ཡོན་ཏན་གཞན་སྤྱོད་མི་བྱེད་ན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཇི་ན་མཐོང་ཡང་གསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡུལ་མི་གསལ་བས་མ་ཡིན་ཀྱི་འདུ་བ་གཞན་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་འཕྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱི་སྒོ་ནས་བློས་གསལ་བར་འཛིན་མ་ཐུས་པས་གཞན་སེལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པས་བྱ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་ཡུལ་མི་གསལ་བ་དང་བློས་གསལ་མི་ཐུས་པ་གཉིས་འདྲེས་པར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་དེ་དགག་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྔར་རྟོགས་ཟིན་ཀྱི་བྱེད་པ་མ་ཤམས་པ་ལ་བརྟག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་གོ། ། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྔར་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་རྟེས་ལ་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་དང། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་ཀྱི་རྟེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་དང། རྟེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རྟེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཐུན་དགག་ན། བཅད་ཤེས་རིག་པས་མཐའ་བཅད་ན། ། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་དང། ། ཡང་ན་ཚད་མ་ཉིད་འགྱུར་ཀྱི། ། དེ་ལས་གཞན་པའི་བློ་མི་ལྡོད། ། དགྱེད་ན་བཅད་ཤེས་མ་རྟོགས་པར་འདུ་སྟེ། ཚད་མའི་ཡུལ་ཐུན་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པའི་ཕྱིར་དང་མ་འགགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་བློས་སྔར་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་རྒྱུ་མེད་དེ། ཤིང་བཅད་ཟིན་པས་སྐ་ར་གཅོད་བྱེད་མ་ཡིན་པཱའམ་གྱུབ་ཟིན་པས་མ་གྱུབ་པར་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། ། བཟློ་བྱ་མེད་པའི་ལྟ་བྱེད་དང། ཤེས་བྱ་མེད་ཀྱང་ཤེས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་གང་རུང་ཀྱི་ལུགས་སོ། ། གལ་ཏེ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་རྟོགས་ཟིན་ཉ་བསྟན་ནས་དྲན་པར་བྱེད་པས་བཅད་

ཤེས་ཀྱི་བློས་རྟོགས་པ་ཡིན་པོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡང་གསུམ་ལས་གཞན་པ་དུ་བས་ཚང་མང་གི་མེ་སྣྲེག་པ་ལྟ་བུ་གྱུབ་ཟིན་པ་བསྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་བཞི་པ་ཡོད་པ་ཅིས་དགག། དེ་ནི་གྱུབ་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྱུབ་པར་འདུག་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་སྔར་རྟོགས་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དོ། ། ཡང་སྔར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ད་ལྟར་ཡང་རྟོགས་སོ་སྙམ་ན། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཡོག་ཤེས་ཉིད་དོ། ། ད་ལྟར་དྲན་པའི་རྒྱུགས་ཀྱིས་སྔར་གྱི་ཐོང་བ་དཔོག་ན་ནི་ཆལ་འབྱོར་སྟོང་པ་བ་དག་གི་འབྲས་བུའི་རྒྱུགས་སོ། ། ད་ལྟ་དྲན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། ། དེས་ན་ཆམ་འགྲེལ་ལས། གཞན་དང་མཚམས་ནི་སྟོར་བ་ཡི། ། ཞེན་པ་མཁས་པས་དྲན་པར་ཤེས། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཕྱི་ཐག་ཏु་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་པ་དངོས་དང་། བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་འགལ་བ་ལས་གཞི་མཐུན་འགག་ན། མངོན་སུམ་རྟོགས་ཐལ་ད་ལྟར་བ། ། བཅད་ཤེས་འདས་པ་དྲན་པ་ཡིན། ། ཡུལ་དུས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ལ། ། གཞི་མཐུན་པ་ནི་ཀ་ལ་ཐིད། ། མངོན་སུམ་ནི་ངོ་བོ་རྟོག་ཐལ། ཡུལ་རང་མཚན། དུས་ད་ལྟར་བ། འཛིན་སྟངས་གསལ་བ་མ་འདྲེས་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། བཅད་ཤེས་ནི་ངོ་བོ་རྟོག་པ། ཡུལ་སྣོན་དུས་འདས་པ། འཛིན་སྟངས་མི་གསལ་བ་འདྲེས་པ་འཛིན་པས་མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་ལ། བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་དེ། ཆམ་ངེས་ལས། བདུ་དྲན་པ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་ནི། ། མཐོང་བ་སྟུད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། ། སྔ་ཕྱི་འཛིན་པས་སྟོང་པ་ཡི། ། མིག་ཤེས་ལ་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་ལ། ཆོས་མངོན་པ་

ལས་ཀྱང་། དྲན་པ་ནི་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་མ་བརྗེད་པ་དུས་འདས་པ་ལ་འཇུག་གི་ངལ་བ་ལ་མི་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རིགས་ལ་ཚད་མ་དགག་ན། རིགས་རྒྱུན་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་སྟེ། ། རྟོག་ཤེས་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཞེ་ན། ། རིགས་ནི་མངོན་སུམ་ཡུལ་མ་ཡིན། ། མཐོང་བའི་དོན་ལ་རྟོག་ཤེས་མེད། ། ཡང་རིགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། རིགས་དེ་ཅི་སྟོན་པའི་སྐད་ཅིག་གི་ཕྱིང་བའམ། ཐུ་སྟེགས་བྱེད་ལྟར་སྤྱི་འམ། འོན་ཏེ་གཞན་སེལ་ལ་ཟེར་བརྡུག ། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་ཕ་ཕའི་ཕྱིང་བ་ནི་རྫས་ཡིན་ཀྱི་རིགས་མ་ཡིན་ནོ། ། སྐད་ཅིག་གི་རྒྱུན་གནས་པ་ནི་མི་གཅིད་དེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐུ་སྟེགས་འདོད་པའི་སྤྱི་ནི་མི་གཅིད་ཅིང་། གཞན་སེལ་ཀྱི་སྤྱིའང་སྒྲ་བཏགས་ཡིན་པས་དངོས་པོར་མེད་ལ་དེས་ན་རིགས་དབང་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་རིགས་རྒྱུན་ལ་ཚད་མར་འགྲོར་ཆུག་ནའང་སྐད་ཅིག་གི་གོ་མ་སྟོངས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུན་མི་གཅིད་ལ་དེ་འཇིན་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་གང་ལ་བྱེད། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མཐོང་བ་མངོན་ སུམ་ཡིན་ལ་ཕྱིས་མཐོང་བ་ ཐམས་ཅད་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ལྟེད་ན་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པས་བཅད་ཤེས་མི་གཅིད་ལ་བྱ་ཐུག་ལ་ལྟེད་ནའང་ཡུལ་དང་དབང་པོ་མ་བླལ་ཀྱི་བར་དེ་གཅིད་དུ་མངོན་སུམ་ཀྱི་བྱ་བ་མི་ཐུག་པས་ ཐམས་ཅད་མངོན་ སུམ་དུ་ཁོང་ཁྲིག་པས་ཅི་གཅིད་དོ། ། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་དེ་ལྟར་མི་འཐྲེད་དེ་ཡུལ་དེ་ཐུན་པོར་ཉམས་སུ་ལྡོང་བཅམ་ཀྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་ཐུག་ལ་ད་གཟོད་ཐུན་པའི་ཟློམ་དུ་ཐུར་ཀྱི་ཁྲག་པས་ངེས་པའམ་དྲན་པར་ཐྲེད་པ་མན་ཆད་བཅད་ཤེས་ས་

སྣོམ་ནི། ། ངེས་པའམ་དྲན་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དང་གཞི་མཐུན་མི་ཕྱེད་དོ། ། འོན་ཏེ་དང་པོ་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་ལ་ཚད་མ་དང་། ཕྱི་ནས་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་བཅད་ཤེས་སུ་མེང་འདོད་གས་ས་སྣོམ་ན་མེང་དུ་འདོད་གས་པ་ལ་རགས་མོད། ། དང་པོའི་སྟོན་པོ་དང་ཕྱི་ནས་ཀྱི་སྟོན་པོ་གཉིས་ལ་སྔར་མ་མཐོང་བའི་དོན་རང་མཚན་མ་འཕྲལ་པས་མཐོང་བར་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཚད་མ་ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པས་ཚད་མ་དང་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མེང་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ། གལ་ཏེ་འདུ་བ་མཐོང་བ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེན། འདུ་བ་དོན་ལ་མེད་པར་གྱུར་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

ཡང་མངོན་སུམ་ཀྱི་ཡུལ་མ་འཁགས་ན་རྒྱ་པར་འགྱུར་ལ། འཁགས་ན་ཀཱུང་བ་འཛིན་པ་མེད་ཅིང་སྔར་གྱི་སྟོན་པའི་སྣོམ་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས། རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། ། འཁལ་བའི་ཕྱིར་ན་ཀཱུང་ཞེས། ། མངོན་སུམ་ཡིན་ཕྱིར་དྲན་པ་མིན། ། རིགས་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་འཁལ། ། མཐོང་ནས་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད། ། ངེས་པ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མིན། ། འདུ་བར་འཛིན་པ་རྟོག་པ་ཡིན། ། དེས་ན་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། ། ཀཱུ་ཞ་ཐུ་ཀ ། ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྟུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཀཱུ་ཞ་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་ལྟང་བ་ནི། འོ་ན་མངོན་སུམ་རྫས་སྐད་ཅིག་ཏོ་ནར་ཟད་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་ཕྱིད་དོ་སྐྱེས་ན། ། ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ། ། ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་ཇི་སྙེད་ཀྱི། ། ཐོང་བའི་ཆུམ་ཤེས་གང་བསྐྱེད་པ། ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཡིན། ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི་རྒྱལ་ཕྱན་སོ་སོ་ལ་མི་འཇུག་གི ། རྒྱལ་ཕྱན་འདུས་པའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་

སྟེང་ཅིག་གིས་ཆུམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་རྒྱལ་ཕྱན་
བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ལ་དགོངས་སོ། ། དེ་ལྟར་
གཞན་འདོད་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་གསལ་བའི་ཚ་ཐུང་ཟད་ཙམ་ལ་བརྟེན་
ནས་བློ་རིགས་ཐ་དད་དུ་འཛིག་ཅོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པའི་ཚད་མ་དང་
ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་ལྟར་སྣང་བའི་གྲངས་ངེས་ཐམས
ཅད་འཇིག་སྟེ། ནང་ཚན་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲུ་རིགས་ཐ
དད་དུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ར། ། དཔེར་ན་གློ་ཐུར་བའི་ཕྲེས་དཔག་ཕྲེས་དཔག་ཏु
མི་འདུ་བ་དང་། ཁྱིད་རང་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་མངོན་སུམ་དུ་མི
འདུ་བ་དང་། ལྷན་པའི་འཕྲེལ་བ་དེ་ལས་ཐྱུང་བར་མི་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ་མགོ
བསྒྲེ་ནུས་ལ་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་རྒྱུགས་ཀྱི་ཆུམ་གཞུག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནུབ་པར
འགྱུར་ར། ། གང་ཞིག་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཏི་སྟེང་པ། ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཐུས་པ
ཡིན། ། ནང་ཞི་དབྱེ་བསྡུ་ཏི་ སྟེང་ པ། ། དེ་ཡི་ ཁོངས་ སུ་ གཏོགས་ པར
བཞེད། ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་རང་ཞི་ལུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིའི་མཚན
ཉིད་གང་ས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་སོ་སོའི་ཆུམ་གཞུག་གོ། །

དང་པོ་ནི་མི་སྣུམ་གྱུབ་ཚད་མ་མིན། ། ཚད་མ་མིན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི
ཤེས་པ་གང་ལ་མི་ སྣུ་ བ་ མ་ ཀྱུབ་ པ་ ཞེས་ ཐུ་ བ་ ཡིན་ ཏེ། བ་ ལང་ མ་ ཡིན་ པར
མཚོན་པ་ལ་ནོ་གཏོགས་ཤལ་བཀག་པ་ལྟར་འཁྱལ་པ་མེད་དོ། ། གཉིས་པ་གང་ས
ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ནི། མ་ཏྲོགས་ལོག་ཏྲོག་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། ། ཚད་མའི་འགལ་ཟླ་ཆུམ་པ
གསུམ། ། འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན། ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན་གཅིག་ཚད
མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོ་ནའོ། ། དེ་ལྟ་བུའི
ཚད་མ་ མ་ ཡིན་ པའི་ ཐྲོ་ གསུམ་ དང་ གཏན་ ཚིགས་ ཀྱི་ སྐྱོན་ གསུམ་ རིགས་ པའི

གནད་གཅིག་སྟེ། ། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། ། མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་སྒྲུབ་བྱེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མཐུ་མེད་པ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་ལའང་བློ་གང་དུའང་འཇུག་པའི་མཐུ་མེད་དོ། ། མ་ངེས་པས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སོམ་ཉི་སྐྱེད་པ་ལྟར། ཕྱི་ཚོམ་ཡང་གནས་ལུགས་ལས་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པར་བྱེད་ལ་འགལ་བས་གང་མི་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་ཟློག་རྟོག་གིས་ཀྱང་གང་མ་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། ། ཡང་དག་གི་རྒྱུགས་ཀྱིས་གང་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ཚད་མས་ཀྱང་དོན་དེ་རྟོགས་སོ། ། དེས་ན་རྒྱུགས་སུ་བཀོད་ཚད་ལ་བཞི་ལས་མི་སྲིད་ལ་གཅིག་སྟོན་མེད་ཡིན་པས་སྟོན་ཅན་གསུམ་ལས་མི་སྲིད་པ་ལྟར་བློའི་འཇུག་ཚུལ་མཐའ་དག་བཞི་ལས་མི་སྲིད་ལ་གཅིག་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་གསུམ་བོ་ནར་ཀྱངས་ངེས་སོ། ། ཇ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས་ཕྱི་ཚོམ་གཉིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་གཅིག་ཏུ་འདུ་སྟེ། ཚད་མ་གཉིས་གཱའང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འདུ་ལ། ཡུལ་གཉིས་གཱའང་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དུ་འདུ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། བོད་ཆུམས་ཀྱིས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་གཙོ་བོར་ཁྱུར་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཐར་ངོར་ནས། ངོན་མེད་པ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཐོ་ལྟར་ཕྱི་བར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་ཟོ་ཟའི་ཆུམ་གཞག་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་དང་དེ་མིན་འཛིན་པས་སྟོང་། ། མ་རྟོགས་པ་ཡིན་དབྱེ་ན་གསུམ། ། མ་ཤུགས་པ་དང་མ་ཤོགས་དང་། ། ཤོགས་པར་ཁྱུར་ཀྱང་མ་རྟེད་པའོ། ། ཡུལ་དེ་ལ་གཏན་མ་ཤུགས་ནས་མ་རྟོགས་པ་དེ་ལ་ཐོ་ག་མ་ཕྱོགས་པ་སྟེ། རྟོག་གེ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་འགྲོ་ལྡོག་གམ། སྒྲ་མི་ཤེས་པ་ལ་སུ་བནན་ཏ་དང་ཏི་བནན་ཏ་ལྟ་བུའོ། ། ཤུགས་ཀྱང་ཆོལ་བའི་ཐུ་ཀ

མ་ཇོ་གས་ནས་མ་ཏོ་གས་པ་སྒྲ་རྒྱ་གམ་མེ་རྒྱ་ཏིས་པ་ན་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཚོལ་བའི་བྱ་བ་ཇོ་གས་ཀྱང་མ་རྟེད་ནས་མ་ཏོ་གས་པ་དཔྱད་ཀྱང་བློ་ཡུལ་དུ་མ་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ། ཏོ་གས་བྱའི་ཡུལ་མེད་ནས་མ་ཏོ་གས་པ་བཅད་ཤེས་ལྟ་བུ། ཏོ་གས་བྱེད་ཀྱི་བློ་བསྟན་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་ངོར་མ་ཏོ་གས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ལྟ་བུ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནས་མ་ཏོ་གས་པ་ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐལ་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུའོ། །

གལ་ཏེ་འདི་དག་ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ཤེས་ལའང་ཁྱབ་ཆེས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་དག་ཀྱང་ངོ་བོ་མ་ཏོ་གས་པ་ཉིད་དུ་འདུ་བར་སྣར་བཤད་ཟིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་རིག་ལས་དོན་རིག་ཐ་དད་དུ་འཛིག་པ་ལྟར། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ལ་འཛིན་པའི་ནུས་པས་སྟོང་བ་དང་། དེར་འཛིན་ཡང་དེ་མིན་དུ་སྲིད་པ་དང་། དེར་འཛིན་ཡང་དེ་མིན་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱོགས་པས་ཐ་དད་དོ། །

ལོག་ཏུ་གཱ་གཱི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་འཛིན་པ་ལ་དེ་མིན་གྱིས། ། གནོད་པ་ལོག་ཤེས་དབྱེ་ན་གཉིས། ། ཏུ་གཱ་པ་དང་ནི་ཏུ་གཱ་མེད་དེ། ། ས་ས་ར་ཕྱེ་ན་ཆུམ་པ་ལྟ། ། ཟླ་གཉིས་ལྟ་བུ་དབང་ཤེས་བསྟན་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་བསྟན་པའི་ཆེ་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཏུ་གཱ་མེད་ལ་གཉིས་དང་། ཐག་པ་ལ་སྣུལ་དུ་འཁྱུལ་པ་ལྟ་བུ་ཆུམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཏུ་གཱ་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྟོན་པོ་ལ་འདས་པའི་སྟོན་པོའོ་ཟླམ་པ་བཅད་ཤེས་ནུ་བཀྲང་བ་དུས་ལ་འཁྱུལ་པ་དང་། ཤ་པ་འདིའང་ཅ་ཏ་ན་དང་ཐ་ཅིག་པ་ཡིན་ནོ་ཟླམ་པ་ཐ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་པ་ལྟ་ཏུ་ཏུ་ཏུ་ལ་ཆུམ་པ་གསུམ་མོ། །

ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་ཐ་ཏ། ། ཐེ་ཚོམ་ཉིད་ཡིན་དབྱེ་ན་གཉིས། ། མངོན་དུ་ཐུར་དང་བཞག་ལ་ཉལ། ། ཚ་མཉམ་པ

དང་ཤས་ཆེར་འཛིན། །མངོན་དུ་རྒྱུ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ། སྤྱིན་ས
ལ་ལས་མཐོ་རིས་ཐོབ་བམ་མི་ཐོབ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། ། བག་ལ་ཉལ་ནི་སྒྲོམ
ནང་གི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཅིན་དང་ཕྱད་ན་ནུས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ལའང་རྒྱས་སུ
བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མཉན་ཏ་དང་གཞལ་ཏས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ
སོགས་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མཐའ་དག་དང། རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པ་འགའ
ཞིག་ཡིད་དཔྱོད་དུ་འདོད་པ་ཁོན་པ་ནི་ཆུ་ཡོད་སྙམ་པའམ། ལ་ལ་ལོག་ཤེས་སུ
འདོད་པ་ཁོན་པ་ནི་ཆུ་མེད་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པའི
ཟློག་ཀྱུར་ལ་འཇུག་པའི་བློ་ནི་དོན་བདེན་ཡང་རུང་བཙུན་ཡང་རུང་བརྟགས་ན
ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་ན་ལོག་ཤེས་ཀྱང་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་མཚུངས་ཏེ
ལོག་ཤེས་ནི་དེར་འཛིན་ཡང་དེ་མིན་གྱི་གནོད་བྱེད་བཙོད་པས་འགོག་ནུས་ལ
ཐེ་ཚོམ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་མེད་པས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐར་མི
ཐུག་པས་ཀ་ལ་མཚུངས། གཞན་གཉིས་པོ་ནི་གོ་སྟངས། ། ཚད་མའི་ཤེས་པ
གཉིས་པོ་ཡང། ། རང་རིག་ཚད་མ་ཁོ་ནར་འདུས། ། ཚད་མ་མིན་པ་གསུམ
པོ་ཡང། ། མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མེད། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི
ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བློ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ
བྱེད་པ་གཉིས་པའོ། །

གསུམ་པ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

གསུམ་པ་བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྤྱི་དང་བྱེ
བྲག་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན
པ། ཤས་ཆེ་གདོན་ལ་གྱུབ་པར་འདོད་པ་དགག་པ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས
ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་དཔྱད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་དངོས་པའི་གནས་ལུགས་དཔྱད་པ་ནི། རང་མཚན་འཛིན་པ་རྟོག་མེད་དེ། ། སྒྲ་འཛིན་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན། ། དེ་ལ་ རང་མཚན་དངོས་པོ་སྟེ། ། སྒྲ་ནི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་མེད། ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང། གསལ་བ་དང། དངོས་པོ་དང། ཐུས་དང། ལོག་པ་དང། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཐུས་ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་ པ་རྣམ་དང་འཐས་བུར་གྱུར་པ། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བློ་ངོར་བྱ་བའི་འཇུག་ ལྡོག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་དོན་དུ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ འགྲེལ་ལས། ཐུང་བའང་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས། ། ཐ་དད་བྱེད་ཡིན་དེ་ ཉིད་དོན། ། དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན། ། དེ་ནི་རྣྲ་དང་འཐས་བུར་ བཤད། ། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད། ། དེ་ནི་ཐུང་དོར་འཐས་ཅན་ ལས། ། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ། ཞེ་ ན་དེ་ལའང་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དང། ། གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། ཀུན་ལ་ཐུས་དང་དངོས་བཟློ་བའི། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་ པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། ལོག་པ་དང་ཐུས་དང་དངོས་པོ་ནི་དོན་ ལ་གནས་པ་དང། ས་ལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྒྲ་ དང་གཞན་ས་ལ་དང། ལྡོག་པ་དང། ཆོས་གཅོད་དང། འདྲེས་པ་དང། འབྲེལ་བ་དང། ཀུན་ཏུ་ཐུས་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། དོན་ལ་མི་གནས་པ། དངོས་པོར་མ་གྱུར་ པ། དབང་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ པ་ བློས་ སྒྲ་ བཏགས་ པ། བརྡགས་པའི་ཚོས་དངོས་པོ་ལ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ པ། གཞན་ས་ལ་ཀྱིས་འབྲེལ་ བ་དང། འབྲེལ་མེད་དང། དགག་པ་དང་བསྟུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས། འཇུག་གི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་དོན་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འགྲེལ་ལས། ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། ། གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མེད། ། སྒྲ་ཡི་བློ

ཡང་བསྟན་པ་ཡིན། ། དེས་ན་སྒྲུབ་དགྱེ་བ་ཡང་མེད། ། ཅེས་བྱ་བ་དང། ཕྱི་ནི་དངོས་མེད་ཅོ་བོ་ཡིན། ། དེ་ཕྱིར་དེ་དབང་སྒྱུད་ཡུལ་མིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་ལས་ཀྱང། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ། འབྲེལ་བ་ཡང་དག་དུ་ནི་མེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ནི། ཤས་དང་ལྡོག་པ་ཕྱི་ཁྱེ་བྱག ། བསྟན་དང་གཞན་སེལ་རྟོག་མི་རྟོག ། གཞན་དག་ཆམ་གཞག་གཞན་དུ་འཆད། ། ཁོ་བོ་གཞུང་བཞིན་འཆད་པར་འདོད། ། བོད་ཆམས་ནི་ཤས་དང་སྟྲུབ་པ་དང། ཕྱི་དང་ལྡོག་པ་ལ་ས་ཁོག་པ་རེས་འགའ་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་མི་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་བློ་ཆོས་ལྟར་འཆད། རེས་དོན་ཆོས་ལྟར་འཆད། རེས་ཕྱི་བསྟན་པ་ལྟར་ཁྱེད། རེས་ཕྱི་འགོག་པ་ལྟར་ཁྱེད་པས་ཆམ་རྟོག་གཏིང་ཚུགས་པ་མ་མཐོང་ངོ། ། ཁོ་བོ་ནི་ལྷར་བཤད་པ་ལྟར་གྱུབ་མཐའ་གཏིང་ཚུགས་པར་སྣོའོ། ། དེ་ལྟ་ན་ཤས་དང་ཕྱི་ཡུལ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཐུན། ནང་བ་དང་ས་ལ་བའཛིན་ལྟར་ཏོ། ། ཡང་ཡོ་ནི་ཤས་དང་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར་ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྱལ་མི་ཤེས་པ་ཤས་དང། འདུས་པ་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཁ་ཡར་བ་ལྡོག་པ་ལྟེ། དེའང་གཞི་ས་ས་ར་ངེས་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཤས་ཁྱབ་ཆེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྡོག་པ་ཁྱབ་ཆེ་ལྟེ། དཔེར་ན་ཁྱབ་དང་ཁྱབ་ཀྱི་བྱང་བུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། ལྡོག་པ་བློས་སྒྲ་བཏགས་ནས་གཞན་སེལ་ཀྱིས་དོན་དང་སྒྲུལ་བར་ཟད་ཀྱི། དོན་ལ་ལྡོག་པ་མི་གནས་པས་ལྡོག་པ་དུ་མ་འབྱལ་མི་ཤེས་པར་འདུ་ཚུ་མེད་དོ། ། གལ་ཏེ་འདུ་ན་ཆུ་ལྟེགས་ཁྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐ་དད་ཆམས་ཡན་ལག་ཅན་ཀྱི་ཤས་གཅིག་དང་འབྱལ་མི་ཤེས་

པར་འདུས་པར་འདོད་པ་དང་ཕྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་ནའང་མཚན་ཉིད་འདི་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫས་ཀོ་བ་ལྷོག་པ་ལ་ལྷོས་ལ་ལྷོག་པ་ཀོ་བ་རྫས་ལ་ལྷོས་པས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྒྲོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་དང་ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དངོས་འགལ། རྫས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟགས་མི་རྟག་རྫས་བྱམ་པ་ལ་མི་འདུ་བས་རྫས་ཆོས་ཡིན་ཞིང་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྷོག་གི་སྒྲོང་དུ་མི་འདུ་ལ་རྫས་བྱམ་པའི་སྒྲོང་དུ་འདུ་བ་མི་འགལ་བས་ལྷོག་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེའོ། ། འདི་དག་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། རྟེས་དཔག་དངོས་པོར་མི་འཇོག་པས། ། དེ་ལ་རྫས་ཆོས་འཐད་མ་ཡིན། ། ས་ལ་བ་ཡིན་ཕྱིར་རྟེས་དཔག་ནི། ། ལྷོག་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པར་བཞེད། ། རྟེས་སུ་དཔག་པ་ལ་རྫས་ཆོས་ཡོད་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་བྱམ་པའི་སྒྲོང་ན་རྫས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་རྟོགས་པ་ན་མི་རྟག་པའང་རྟོགས་པར་ཐལ། ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་བྱས་པ་རྟོགས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་ན་ཅི་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ལྷོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་མ་རྟོགས་བྱུང་བས་རྫས་ཆོས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། ། དེས་ན་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། ། འཇོག་ན་ཆོས་གཅིག་ངེས་འགྱུར་བས། ། ཆོས་ཀུན་འཇོག་ཏུ་སེལ་བ་ལ། ། ཉེས་པ་འདིར་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར། ། དེ་ཕྱིར་དེ་དག་རྟགས་སེལ་བའི། ། ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྟན།ས། ། གཞན་དུ་ཆོས་ཅན་གྱུབ་ཀྱང་ན། ། དེ་ལས་མ་གྱུབ་གཞན་ཅི་ཡོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ལྷོག་པའི་སྒོ་ནས་རྫས་དངོས་པོར་གྱུབ་མ་གྱུབ་འཇལ་བས་རྫས་ཆོས་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོའི་རྫས་སུ་གྱུབ་མ་གྱུབ་ལྷོག་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བས་འདིའང་རྫས་ཆོས་སུ་འགྱུར་ར། ། སྒྲུབ་པ་

དངོས་པོ་ལ་སྟོས་ཀྱི་དགག་པ་དངོས་པོ་ལ་མི་སྟོས་ཤོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་པའང་དངོས་པོར་མེད་ཅེས་འགོག་ལ་སྒྲུབ་པའང་དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་བསྒྲུབ་པོ། ། ཞེས་ཡུལ་བརྒྱ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། དེས་ན་ལྷོག་པ་དུ་མ་ཙམ་གཅིག་ལ་འདུས་པའམ། དངོས་པོ་ཐ་དད་དོན་ལ་ཙམ་གཅིག་པ་ནི་རྒྱ་པའི་དངོས་པོ་ལྟར་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། གསུམ་པ་སྒྲ་དང་བྱ་བག་ཕྱད་པར་དུ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་དང་རང་གི་དངོས་པོ་ལས། ། ལྷོག་པར་བྱེད་པ་སྒྲ་བྱེ་བྲག ། རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྷོག་པ་སྒྲ། ། དེ་ཉིད་རིགས་མཐུན་ནང་ལས་ཀྱང་ཁོག་པའི་ལྷོག་པ་གཉིས་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། ། རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། ། མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། ། ལྷོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་ན། ཐད་ཀ་དང་ནི་གོང་མ་ཡི། ། སྒྲ་དང་བྱ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད། ། ཤ་པ་དང་ཙཏྟ་ལ་སོགས་པ་ཙམ་ཐ་དད་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཆུམས་ཐད་ཀའི་བྱ་བྲག་ཡིན་ལ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་ནི་ཐད་ཀའི་སྒྲ་བོ། ། ཤ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཅིག་ལྟ་ཕྱི་དུས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཆུམས་གོང་མའི་བྱ་བྲག་ཡིན་ལ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་ནི་གོང་མའི་སྒྲ་བོ། ། ཐད་ཀའི་བྱ་བྲག་ཙམ་ཐ་དད། ། གོང་མའི་བྱ་བྲག་གཅིག་པ་བཀག ། ཐད་ཀའི་བྱ་བྲག་ཕྱོགས་ལ་སྟོས་པས་ཙམ་ཐ་དད་ལ་གོང་མའི་བྱ་བྲག་དུས་ལ་སྟོས་པས་ད་ལྟར་བ་དངོས་པོ་འདས་མ་འོངས་དངོས་པོ་མེད་པས་གཅིག་པ་བཀག་པའོ། །

གསུམ་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་ཐོག་མར་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་དགག་པའོ། ། དང་

པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱས་ཐ་དད་དང། གཅིག་པ་དགག་པའོ། །

ཐ་དད་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཐུགས་སྟ་མ་ནི། ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ། ཆུ་སྟེགས་ཅི་བྱག་པ་དག་གྱི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་དང། ཉི་ཚེ་བའི་གྱི་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀའང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་རྟག་པ་མི་སྐྱང་བ་གསལ་བ་དཀར་ཟླ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བས་སྒྲོལ་བ་ཐག་པ་ཅིག་ལ་བ་ལང་གི་ཚོགས་བཏགས་པ་ལྟ་བུར་འདོད་དོ། ། གཉིས་པ་དེ་དགག་ན། ཐ་དད་སྐྱང་རྩང་མེད་པས་ཁེགས། ། གསལ་བ་ལས་གཞན་པའི་གྱི་ཚོས་ཅན་དངོས་པོར་གྱུར་པ་མེད་དེ། སྐྱང་དུ་རྩང་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་ཞེས་པས་ཁེགས་སོ། ། སྐྱང་དུ་མི་རྩང་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་ན་ཅི་ཅང་ཐལ་ལོ། ། གཉིས་པ་ཕྱས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གྱི་གཅིག་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་དང། གྱི་དུ་མ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་དང། མཚུངས་པའི་གྱི་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཐུགས་སྟ་མ་བརྗོད་ན། ལ་ལས་ཕྱས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ། གྲངས་ཅན་ནི་རྩལ་ལུན་པ་སྐྱོང་སྟོངས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྱི་དེ་གསལ་བ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་མེ་དང་ཚ་བ་ལྟར་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་གྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཕྱས་གཅིག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཡང་བོད་ཆམས་ཤིང་ཤ་པ་དང་ཅ་ཆུན་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཤིང་ཅམ་ཞེས་བྱ་བའི་གྱི་དང། ཝཻཏྲཏ་ལ་སོགས་པའི་ལྷོན་པའི་བྱེ་བྲག་ཆམས་ལ་ལྷོན་པ་ཅམ་ཞེས་བྱ་བའི་གྱི་དང། དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་ཅམ་ཞེས་བྱ་བའི་གྱི་ཆམས་བྱེ་བྲག་ཆམས་ལ་ཕྱས་ཏོ་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཏོ་ཞེས་ཁ་མཐུན་པར་སྨྲག་གོ། ། འདི་སྐད་འདོད་པའི་གྲངས་ཅན་པ་དང་པོད་ཆམས་དོན་མཐུན་ནོ། །

གཞིས་པ་དེ་དག་ཀ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྣང་བྱང་མ་དམིགས་པ། ཆུམ་པ་
བརྒྱག་པ། ཀ་ཅང་ཐལ་བའོ། ། དང་པོ་ནི་ཕྱས་གཅིག་ནའང་སྣང་བྱང་མིན།
སྤྱི་དང་ཁྱེ་བྱག་ཕྱས་གཅིག་ན་ཁྱེ་བྱག་སྣང་བ་ན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྤྱི་སྣང་
བྱང་མ་དམིགས་པས་ལེགས་སོ། ། ཡང་དག་པར་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་མཚོད་ཀྱི་
ངན་རྟོག་ཆུམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་མང་བས་གཞིས་པ་ཀུན་ནས་དག་ན། ཡུལ་
དུས་ཆུམ་པ་འགལ་བ་ཡི། ། ཁྱེ་བྱག་སྤྱི་གཅིག་དང་འབྲེལ་ན། ། སྐྱེ་འཇིག་ངོ-
བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། ། མིན་ན་གཅིག་ལ་ཚ་གཞིས་འགལ། ། ཤིང་གཅིག་སྐྱེས-
པའམ་ཞིག་པའི་ཚེ་ཤིང་གི་སྤྱི་དེ་སྐྱེ་འཇིག་མི་ཁྱེད་ན་ཕྱས་མི་གཅིག་པར་འགྱུར-
ལ། སྐྱེ་འཇིག་ཁྱེད་ན་དེ་དང་ཕྱས་གཅིག་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་ཆུམས་ཡུལ-
གཅིག་ཏु་སྐྱེ་བ་དང། དུས་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་དང། ཆུམ་པ-
ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་ཆུམ་པ་གཅིག་ཏु་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལ་འཇིག་ནའང་གཅིག་ཞིག་པ་ན-
ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་ཐལ་ཏེ་ཕྱས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཕྱས་གཅིག་ལ་སྐྱེ-
འཇིག་ཐ་དད་དང་ཆུམ་པ་ཐ་དད་པ་འགལ་ཏེ། ཆུམ་ངེས་ལས། དེ་གྲུབ་ན་མ-
གྲུབ་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི། དེའི་རང་བཞིན་དུ་རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དངོས-
པོ་ཆུམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི་འདི་ཚོ་ན་ཡིན་ཏེ་ཆོས་འགལ་བར-
གནས་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པའོ། ། དེས་ཀྱང་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི་འགའ-
ཡང་གང་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་མེད་པས་རིལ་པོ་ཕྱས་གཅིག་ཏु་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཀ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཡན་ལག་ཅན་མི་ལེགས-
པར་ཐལ་བ་ནི། སྤྱི་དང་ཁྱེ་བྱག་ཕྱས་གཅིག་ན། ། ཡན་ལག་ཅན་ཡང་ཇི་ལྟར-
དགག ། དེ་ལྟ་ན་མཁོ་དང་ཆང་ལག་ལ་ཤོགས་པ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ-
པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཕྱས་གཅིག་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དགག ། དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ།

གང་དུ་མ་དང་འཕྲེལ་བ་དེ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ་སྟོང་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱུ་ཤུག་བཞིན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཕྱས་ཀྱང་དུ་མ་དང་འཕྲེལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་དང་བཟློག་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་དུ་མ་ལ་གཅིག་ཡིན་པ་ཁེགས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ལའང་དེ་དང་མཚུངས་སོ། ། གཞན་ཡང་ལག་པ་གཡོ་བ་ན་ལུས་རིལ་པོ་གཡོ་བར་ཐལ། གཡོ་བའི་ལག་པ་དང་ཕྱས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡན་ལག་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་མེད་ན་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཕྱས་མི་གཅིག་པར་ཐལ་ལོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲིགས་མ་བསྒྲིགས་དང། ཁ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་ལ་སོགས་པས་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྒྲ་གཅིག་འགོག་པ་ལའང་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ་བ་ནི། དབང་པོའང་རྟོག་བཅས་ཉིད་དུ་ཐལ། ཕྱས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཚ་གཉིས་མེད་པས་བྱེ་བྲག་སྣང་བ་ན་སྒྲིའང་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། ། དོན་སྒྲི་འཛིན་ནན་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ་རིགས་སྒྲ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་སྒྲིར་མ་འདུས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་འདོད་པ་ནི། ཚུ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོ་འདོད་པ་ལྟར་སྟོབ་ངན་པའི་དུག་ཆུས་ཐྱོས་པའི་ཀླག་ཅོལ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་འགལ་བ་ཕྱས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་ཕྱས་གཅིག་འགྱུར། ། དཀར་སྟོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་ཆམས་དང་སྣང་ཆུན་ལ་སོགས་པ་འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་ཕྱས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། འདོད་ན་སྟོན་པོར་འདོད་ཀྱང་དཀར་པོ་དང། ཆུན་པར་འདོད་ཀྱང་སྣང་བ་དང། སྒྲིར་འདོད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲ་དུ་མ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་འཕྲེལ་བའི། ། སྒྲ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་ཅེ་

ན། ། ཁ་ཅིག་སྤྱི་གཅིག་མེད་ཀྱང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེའི་སྟེང་ནས་དེ་དང་བདག་གཅིག་པའི་སྤྱིའང་དུ་མའོ་ཞེའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་ན། མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི། ། ཆུམ་པར་གཞན་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར། ། སྤྱི་དུ་མ་ཡིན་ན་ཤ་པའི་སྤྱི་དེ་སྟོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་ཅི་ཐག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་ཅིང། ཤ་པའི་ཅི་ཐག་གྱུབ་ཀྱང་ཤིང་གཞན་གྱི་སྤྱི་མི་འགྲུབ་ལ། ཤ་པའི་སྤྱི་ལེགས་ཀྱང་ཤིང་གཞན་མི་ལེགས་པས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆུམ་གཞན་འཇིག་གོ། །

གསུམ་པ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་དོན་ལ་མཚུངས་པ་དགག་ན། མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི་གཅིག་དང། ཅི་ཐག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ། ། ཁ་ཅིག་སྤྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་མི་འདོད་ཀྱི་ཤ་པ་དང་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་ཡལ་ག་ཡོ་འདབ་དང་ལྷན་པར་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དང་ཅི་ཐག་ཆུམས་རྫས་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། མཚུངས་པ་རྟོགས་པས་སྒྲུབ་བ་ཡིན། ། རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་དོན་ལ་མེད། ། དོན་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ནི། ། སྟོན་མེད་མཐོང་ནའང་འདྲ་བར་འགྱུར། ། འདྲ་བ་ལན་ཚུན་བསྟེབས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་དོ། ། ཡོད་ན་སྟོན་མ་མཐོང་བའི་པཎ་ཌི་ཏ་ལྟ་བུ་མཐོང་ན་ཡང་པཎ་ཌི་ཏ་གཞན་དང་འདྲའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་དགོས་ཏེ་དོན་ཉིད་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའང་ཆུམ་འགྲེལ་ལས། མཐོང་དང་མཚུངས་པར་དེ་འཇོན་ཕྱིར། ། ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། མཐོང་བ་དག་ནི་འདྲར་འཇོན་ན། ། དོན་ནི་སྟར་མཐོང་ཡོད་མིན་པས། ། ཇི་ལྟར་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང། ། འདྲ་བ་ཡིན་པར་དེས་ངེས་འགྱུར། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། འདྲ་དང་མི་འདྲ་ཉིད་ཕྱིར་དང། ། སྒྲ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱི་འདྲ་བ་སྒྲའི་ཡུལ་རང་མཚན་མི་འདྲ་བ་སྒྲའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྨོན་དཔོན་ཀྱིས་དེ་དང་འདྲ་བ་མཛོང་བ་ལས།
ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུ་ལ་འཕྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་
ཀྱུར་ལ་མངོན་སུམ་མམ་གཞན་དོན་ལ་ཇེས་དཔག་ཏུ་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་དངོས་ཀྱི་ལ་མ་གྱུར་པ་ལྟར་འདྲ་བ་ཡང་དོན་ལ་མི་འགྱུར་བོ། ། གཉིས
པ་བློ་ངོར་མཚུངས་པའི་ཕྱི་དགག་ན། ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱི་མེད
ཀྱང་རྟོག་པས་མཚུངས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱི་ཅི་སྟེ་མེད་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཕྱི་དང
བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་པ་ཉིད་ཉམས་སོ། ། གལ་ཏེ་ཕྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་མི་གཅིག
པ་ཁྱེད་བདེན་མོད། རྟོག་པས་མཚུངས་པར་བཟུང་བ་ཙམ་ལ་ཕྱི་གཅིག་ཏु
ཐུས་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། མཚུངས་ལ་དངོས་པོ་གཅིག་མི
ལྡོད། ། གཅིག་མ་ཡིན་ལ་ཕྱི་སྒྲ་མེད། ། མཚུངས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས
ཏु་མ་སྟོན་ཏེ། ཆོས་གཅིག་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ་དང་མཚུངས་པ་མི་ལྡོད་པའི་ཕྱིར
རོ། ། གཅིག་ཏु་མ་ཤར་ཡང་མཚུངས་པར་འཇོན་པ་ཉིད་ཕྱི་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བློ
ལ་ལྟ་ཕྱི་གཅིག་མ་ཤར་ན། ། མཚུངས་པར་རྟོག་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ཅུང། ། བློ་ལ་ལྟ་ཕྱི
གཅིག་ཏु་མ་ཤར་ན་མཚུངས་པར་འཇོན་པས་ཕྱིའི་ཁོ་མི་ཆོད་དོ། ། དཔེར་ན
ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་ཕྱི་གཅིག་ཀྱི་མི་འཇུག་ཀྱི་ཤིང་ཤ་པ་དང་འདྲ་བ་འོན་ཅིག
ཙནྡན་དང་འདྲ་བ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལྟར་བཟློག་པས་དོན
མི་འགྱུར་ལྟ། ཕྱོགས་རེས་འདྲ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད། ། ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་ཁང
ནའང་མེད། ། ཤིང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱོགས་རེས་འདྲ་བ་ནི་ཐམས་ཅད
ལ་ཡོད་ལ། ཡུལ་དང་དུས་དང་ནམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བ
ཁང་དུའང་གྲོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའང་ལའི་དུ་བ་དང
ཚང་མང་གི་དུ་བ་ཁ་ཤིས་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་མི་འགྱུར་ཀྱི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཕྱི

གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་གྱུར་པོ། །གཉིས་པ་ལྷང་དང་འགལ་བ་ནི། །རིགས་པའི་
རྒྱལ་པོས་གསུངས་པ་ཡི། །ཆོས་གཞན་དང་ཡང་འགལ་བར་སྟོང་། །ཆོས་
འགྲེལ་ལས། སྤྱི་ཡི་བློ་ཡང་བསླད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་དང། ཇོ་གཱ་པ་ཤེས
པའི་ཡུལ་ཉིད་པས། །ལྷ་ཡི་དོན་གྱི་རྒྱགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང།
སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་དབང་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །དེས་ན་སྤྱི
ཡི་ཚོས་ཆུམས་ནི། །མངོན་སུམ་མིན་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དང།
ཕྱིང་དང་བཞི་པ་ལས། གཞན་ཡང་སྤྱི་དོན་གཞན་དུ་ཇོ་གཱ་པ་འདི་རང་གི་རྟེན
ཙམ་ལ་ཡོད་པའམ། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་ཐམས་ཅད་ན
ཡོད་པར་འགྱུར་གང་ན་དེ་ལ་གལ་ཏེ་རང་གི་རྟེན་ཙམ་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེའི
ཚེ་ཕྱོགས་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པ་དག་ཏུ་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་ན
ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་ཕྱས་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་དག་ལ་ཡོད་པར
འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཕྱས་སྦྱམ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱས་ལ་མི་འགྲོ
སྟེ། ཕྱིད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །གང་གི་ཕྱིར་གཞན་ལ
གནས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལས་མི་གཡོ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་བར་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པ
ནི་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང།
དེས་ན་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཉེ
བར་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར
བའམ། མིང་ཐ་དད་པར་ཟད་དེ་དོན་ཁས་བླངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི
ཕྱིར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་དང། ཡང་དེ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པས་འགའ་ཞིག་ལས་བྱོང
པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཟློག་པོ་ལས་འགལ་བའི་ཁྱད་སྲས་འདི་གས་ཀྱས་ཞེས་བྱ་ བ
དང། གཞན་ཡང་འདིས་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་མངོན་པར་སྨྲད་ནས་དེ་ལྟར
དུབ་པ་མང་པའི་ཕྱི་ཕྱིབ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི་འོ་ན་རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་སྒྲུབ་དོན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་ན་ཕྱིད་འདོད་པའི་སྒྲུབ་གང་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་མིན་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གྱུབ་པ་དེ། །སེལ་བའི་སྒྲུ་ཡིན་རང་མཚན་དུ། །འཕྲལ་པ་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། །རྟོག་པ་ཅོ་བོས་འཕྲལ་པའི་གཞན་སེལ་ཀྱི་སྒྲ་དང་བྱ་བག་ལ་དོན་ཀྱི་སྒྲ་དང་བྱ་བག་ཏུ་འཕྲལ་ནས་བྱ་བག་གྱུབ་པས་སྒྲ་འགྱུབ་དེ་ལ། སྒྲ་ལེགས་པས་བྱ་བག་ལེགས་པའི་ཆུམ་གཞགས་ཕྱེད་དེ། འཕྲལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཐོ་ཁ་སྦང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་ལ་སྒྲ་མེད་ན། ། གཞན་སེལ་སྒྲ་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། ། གྱུབ་ཀྱང་དོན་དང་མ་འབྲེལ་ཕྱིར། ། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། ། དོན་རང་མཚན་ལ་ནི་སྒྲ་མེད། གཞན་སེལ་སྒྲ་གཟུང་ཡང་དེ་དངོས་པོར་མེད་པས་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་བྱ་བག་གྱུབ་པས་སྒྲ་འགྱུབ་པར་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱགས་དང་སྒྲ་ལེགས་པས་བྱ་བག་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གིའི་ཆུམ་གཞག་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་དང་སེལ་བ་གཅིག་ཉིད་དུ། ། འཕྲལ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཅམ། ། ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་འཐད་པ་ཡིན། ། རྟོག་པ་ཅོ་བོས་འཕྲལ་པས་གཞན་སེལ་ལ་རང་མཚན་དུ་འཕྲལ་ནས་ཤུགས་པ་ན་དོན་ཐོབ་པ་དེ་ཅམ་ཀྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་གྱུབ་པས་ཤིན་ཏུ་འཐད་དོ། ། ཐོབ་ཅེས་བྱ་བའང། དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ལྟར་ཤུགས་པ་ནི་དོན་ཡོད་མེད་དུ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་ཐོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཤེས་ན་རང་ཐོ་ལ་བར་འགྱུར་བས་འདིར་མི་བརྗོད་དོ། ། ཐ་དད་སྒྲ་འདོད་ཤུགས་ཕྱུག་པ། ། རྟས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གང་ས

ཅན་པ། །གང་ཅན་པ་ཆུམས་དེ་ཇེས་འཐང། །ས་ལ་བར་འདོད་པ་མཁས་
པའི་ལུགས། །བསྟུ་བའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་
ལས་སྒྲུ་དང་ཕྱི་ཐག་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེད་པ་གསུམ་པའོ།། །།

བཞི་པ། སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་རབ་ཏུ་ཕྱེད་པ།

གཏེས་པ་སྔོང་བ་དང་སེལ་བས་རྟོགས་ཚུལ་ལ་གཏེས་ལས། འཇུག་
ཚུལ་གྱིར་བསྟན་པ་ནི། རྟོག་མེད་སྔོང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག ། སྒྲ་རྟོག་ཐམས
ཅད་གཞན་སེལ་ཡིན། ། དེ་དག་འཕྲུལ་དང་མ་འཕྲུལ་བའི། ། དབྱེ་བས
གཏེས་གཏེས་ཆུམ་པ་བཞི། ། སྔོང་བ་ལ་འཕྲུལ་མ་འཕྲུལ་གཏེས་དང། སེལ
བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཏེས་ཏེ་བཞིའོ། །

གཏེས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་དེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཏེས་ཏེ། སྔོང་བ་དང
སེལ་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཏེས་ལས། སྔོང་བ་ཕྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་མེད
ཀྱི་ཤེས་པས་མཐོང་བའོ། ། གཏེས་པ་སོ་སོའི་ངོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཏེས
ཏེ། སྔོང་བ་འཕྲུལ་པ་དང་མ་འཕྲུལ་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཏེས་ལས། མཚན
ཉིད་ནི། རང་མཚན་མེད་པ་མཐོང་བའོ། ། གཏེས་པ་དབྱེ་ན་དབང་ཤེས
འཕྲུལ་པ་དང། ཡིད་ཤེས་བསྟན་པ་གཏེས་སོ། །

དེ་འང་ཆུམ་ངེས་ལས། ཉེ་བར་བསྟན་པ་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། ། མངོན་སུམ
ལྟར་སྔོང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། གཏེས་པ་སྔོང་བ་མ་འཕྲུལ་པའང་གསུམ
ལས། མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མཐོང་བའོ། ། གཏེས་པ
དབྱེ་ན་རང་རིགས་ངོན་རིགས་གཏེས་སོ། ། གསུམ་པར་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད
ངེས་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ནི། ངོན་ལ་གནས
པའི་དངོས་པོ་ཆུམས། ། གཅིག་ལ་དུ་མ་མི་སྲིད་ཅིང། ། དུ་མ་གཅིག་ཏु

གནས་མེད་ཁྱོད། ། གཅིག་ལ་གསལ་དང་མེ་གསལ་མེད། ། བདེ་རྒྱུ་ལ་སྟོན་པོ་
དང་། ཐུས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་ཇས་ཐ
དད་ལྟ་ཞོག་ལྟོག་པའང་ཐ་དད་མེད་པས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་། སྟོ་ཙམ་ཀྱི
ཁྱོ་གཅིག་མེད་པས་བདེ་རྒྱུ་དང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པོ་ནམས་ཕན་ཚུན
རྟེས་སུ་འཇོ་བས་སྟོང་པར་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ནི། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་དོན་བཞིན
སྣང་། ། གཅིག་ལ་ཐ་དད་སྣང་བ་མེད། ། ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྣང་མི་ཁྱེད། །
སྣང་བས་འཇུག་ལ་རེས་འཛིག་མེད། ། བདེ་རྒྱུ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ན་ཆ་མེད
ཏུ་འཇུག་སྟེ། སྟོན་པོ་ལ་སྟོན་པོ་ཉིད་དང་། དེའི་ཐུས་མི་རྟག་ཀྱང་ཐ་དད
མེད་པ་དང་། ཡུལ་ཏུས་ནམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་སྟོན་པོ་ནམས་ཀྱང་རྟེས་སུ་འཇོ་བའི
ཁྱོ་གཅིག་མེད་པས་ཐ་དད་ཉིད་ཏུ་སྣང་ངོ་། ། གསུམ་པ་བློ་དོན་མཐུན་པ་ལ
གསུམ་ལས་དང་པོ་ཇི་ལྟར་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ
ཡི། ། སྟོབས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པས་ན། ། མེད་ན་མི་འཐུང་ངེས་པའི་ཕྱིར།།
བློ་དོན་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བ་མེད། ། དེའང་ཡུལ་སྟོན་པོར་གནས་པ་ལྟར་བློ
ལའང་དེ་ལྟར་སྣང་། སྟོན་པོ་ལ་ཐུས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟོག་ཆོས
ནམས་ཐ་དད་མེད་པ་ལ། བློ་ལ་ཡང་ཐ་དད་མེད་པར་སྣང་། ཡུལ་ཏུས་ནམ
པ་ཐ་དད་ནམས་ཐ་དད་ཏུ་གནས་པ་ལྟར་བློ་ལའང་ཐ་དད་ཉིད་སྣང་ལ་ཀུ་ཐ
དད་ཀྱི་འཐུར་བཞིན་ནོ། ། དེའང་ནམ་འགྲེལ་ལས། དོན་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ
གཅིག ། བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། ། ཚད་མ་ནམས་ཀྱི་བརྟག་བྱ
གང་། ། མ་མཐོང་ཚ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ། ཅེས་བྱ་བ་དང་། དམ་པའི་དོན
ཀྱི་དོན་ནམས་ནི། ། རང་གིས་འདྲེ་དང་ཐ་དད་མེད། ། དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ
དང་། ། ཐ་དད་བློ་ཡིས་བསྟད་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཚད་མས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་རྒྱས་དགོད་པ་ནི། གང་དོན་
ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྟང་མི་སྟང་ཚ་གཉིས་མེད་དེ་བཏུན་
མཐོང་བ་ནི་སྟོན་པ་མཐོང་བ་བཞིན་བྱམ་པའི་ཐུས་མི་རྒྱ་ཀུང་དོན་ངོ་བོ་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་ས། །

གཉིས་པ་དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཐུགས་ཆོས་ནི་ལྟོས་མེད
དང་གཅོད་པ་ཅན་གྱིས་འོག་ཏु་བསྒྲུབ་ལ། ཁྱབ་པཱའང་བཏུན་མཐོང་བ་ན
ལྟོན་པ་མཐོང་བར་ཆྱོང་བས་གྱུབ་པ། ། གལ་ཏེ་སྟང་མི་སྟང་ཚ་གཉིས་མེད་པ
ལྷན་ཅིག་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་མི་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ཐུས་མི
རྒྱ་ལྷན་ཅིག་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དོན
གཅིག་ཀུང་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། ལྟོག་པ་བློས་ཐུས་ཡིན་ཏེ་ཐུས་ལ་མི
གནས་སོ། ། དེས་ན་ཐུས་པ་དང་མི་རྒྱ་པའི་འབྲེལ་བཞང་དོན་ལ་མི་གནས
པར་འགྱུ་ཏु་འཛད་དོ། ། གསུམ་པ་ཀུབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྒང་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི
དང་པོ་ཐུགས་ཆོས་ལ་མི་འཐད་པ་སྒང་བ་ལཱའང་གཉིས་ལས། ། རྒྱས་མི་ལྷིད
པ་སྒང་བ་ནི་ཐུས་པ་དང་མི་རྒྱ་པ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དེ་དོན་དམ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན
མི་ལྷིད་ལ། ཀུན་ཇོ་བ་ཀྱི་གཅིག་མ་ངེས་ཏེ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་འོག་སྒང་ལ
ཕྱེང་མི་སྟང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཀུན་ཇོ་བ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ནོ། ། དེའང་འཇིག
རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཟླ་བཙམ། བྱམ་པ་གཅིག་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ
གྲགས་པའི་ཆ་ཤེས་ཀྱི་ཐུས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལྷིད་ཀུང་མི་དགོས་པ་སྒང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ལྟོན་པ་སྟང་བ
མངོན་ལྷན་ཀྱིས་གྱུབ་པ་ན་ཐུགས་ཆོས་ངེས་པའི་ཚད་མས་ལྟོན་པ་མི་རྒྱ་པར
དངོས་སུ་རྟོགས་པས་ལྟ་འཛིན་ལ་མི་རྒྱ་པ་སྟང་བ་ཤུགས་ལ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ངོ
བོ་གཅིག་པའི་རྒྱས་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ་བ་ཞེ་ན། མི་རྒྱ་པ་སྟང་བའི་དོན་ཀྱུབ

ཀྱང་སེལ་བའི་ངོར་བསྟྭས་པོ། །

གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྒྲུབ་བ་ལ་གཉིས་ལས་ཡུལ་ཅན་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཇས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཚ་གཉིས་མེད་པ་ལྟར་ཇེས་དཔག་དང་དེ་ལྟོང་བའི་རང་རིག་གཉིས་ཀྱང་སྒྲ་དོན་འཛིན་མི་འཛིན་ཚ་གཉིས་འགལ་ཏེ་ཇས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏོ་ཞེས་ན། མི་འགལ་ཏེ་ཤེས་པ་གཅིག་ཉིད་རང་རིག་ཁ་ནང་ལྟ་སྣང་བས་འདུག་ལ་ཇེས་དཔག་ཕྱི་ལྟ་གཞན་ སེལ་ཀྱིས་འདུག་པས། མར་མེ་རང་གསལ་བ་དང་ལྡན་པ་སེལ་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། ། །

མི་འགལ་ཏེ་རང་ངམ་གཞན་ལས་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞིས་པ་དངོས་སྤྱ་མ་ངེས་ན་ཚད་མར་འགལ་བ་སྣང་བ་ལ་གཞིས་ལས་དང་པོ་རྟོག་པ་དགོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་སྤ་ངེས་པ་མེད་ན་ཚད་མར་འགལ་པོ་ཞེའོ། ། གཞིས་པ་ལན་ལ་གཞིས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལན་གཏན་པའོ། །

དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ངེས་པ་ལ་གཞིས་ལས་རྟོག་པས་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་རྟོག་མེད་ཀྱིས་ངེས་པ་ཡོད་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། སྒྲ་འདོགས་ཆོད་པ་དེ་ཅི་སྟངས་པ་ཙམ་ལ་ཟེར་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་འདོགས་མ་ཆོད་པ་མི་སྲིད་ལ། གཞན་སེལ་གྱིས་སྒྲ་འདོགས་གཅོད་པ་ལ་ཟེར་ན། རྟེས་དཔག་ལྟར་རྟོག་པ་ལས་མ་འདས་སོ། ། དེས་ན་ངེས་པའི་མིང་བཏགས་ན་འཇིག་གོ། །

གཞིས་པ་རང་གི་ལན་ལ་གཞིས་ལས་དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། འོ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གང་དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། མངོན་ སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པ། ། ཞིད་ཀྱིས་ཚད་མ་ གྲུབ་ པ་ཡིན། ། དེའམ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཞིད་ལས། ། ངེས་པའི་དབང་གིས་དགག་ སྒྲུབ་བྱེད། ། བྱམ་ པ་ མངོན་ སུམ་ གྱིས་ མཐོང་ ཀ་ ན་ ཁ་ དོག་ དང་ མི་ རྒྱ་ ཀ་ ཀཞིས་ཀ་མངོན་ སུམ་ ལ་ ལྷང་ བས་ མངོན་ སུམ་ ལྷོན་ ཏེ་ ཕ ས་ ལས་ ཚད་ མར་ ས་ ཁང་ བ་ ནི་ ཀྱ་ ཀ་ ཏ་ ཕ ས་ ལ ཨ ང་ ཚད་ མར་ ས་ ཁང་ ཏ ེ་ ཞ ིད་ ཡ ིན ་ ནོ ། ། ཏ ོན ་ ཀ ྱང ་ ཁ ་ ད ོ ག ་ ག ི ་ ལ ྷ ོ ག ་ ལ ་ ཨ ཁ ྲ ུ ལ ་ ཏ ེ ། ཀ ྱ ེ ད ་ ཏ ེ ། ཁ ེ ད ་ ཀ ྱ ི ས ་ ཁ ེ ད ་ ཡ ི ན ་ ནོ ། ། ཁ ེ ད ་ ཀ ྱ ང ་ ཁ ེ ད ་ ཀ ྱ ི ས ་ ཁ ེ ད ་ ཡ ི ན ་ ཏ ེ ། ཁ ེ ད ་ ཀ ྱ ང ་ ཁ ེ ད ་ ཀ ྱ ི ས ་ ཁ ེ ད ་ ཡ ི ། ། ཁ ེ ད ་ ཡ ོ ད ་ ད ེ ། ཁ ེ ད ་ ཀ ྱ ི ས ་ ཁ ེ ད ་ ཨ ཁ ྲ ུ ལ ། ། ཞ ེ ས ་ ཡ ་

ལྟར་རོ། ། མི་རྟག་པའི་ལྷོག་པ་ལ་འདུ་བ་གཞན་འཐུང་བ་ལ་སོགས་པ་འཕྲུལ་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཟིན་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་
ངེས་དགོས་ཏེ། གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པར་མཐོང་བ་ལས། ། ཀ་ཕྱིས་ལ་དཏུལ་
རྣམ་པ་ལྟར། ། གལ་ཏེ་འཕྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ། ཡོན་ཏན་གཞན་སྤྱོར་མི་
བྱེད་ན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། ། ཡོན་ཏན་
མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། ། འཕྲུལ་པས་ངེས་པར་མི་བྱེད་པས། ། བསྟན་པ་
རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ངེས་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བ་ལ་བཞི་སྟེ། སྟོ་ལྷོག་ངེས་པ་
རྣོག་པར་བསྟན་པ། ངེས་པས་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ། རྟེས་སུ་སྐྱེས་
པའི་ངེས་ཤེས་ཞེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་གི་ལྷོག་པ་ལ་གཞན་ཞེལ་འཇུག་ཚོད།
སྟོན་པོའི་རང་བཞིན་ལྷོག་ངེས་པ་འདི་རྣོག་པ་ཡིན་པས་མངོན་དུ་མི་བྱང་ལ།
རྒྱས་ལ་མ་ལྟོས་པས་རྟེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཀྱི། འགལ་ཟླ་མ་བཅད་པས་
གཞན་ཞེལ་དུའང་མི་བྱང་ངོ་ཞེ་ན། སྟོན་པོའི་ལྷོག་པ་ངེས་པ་ནི། ། རྣོག་པ་
ཡིན་ཕྱིར་གཞན་ཞེལ་ཡིན། ། འཕྲུལ་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ། །
ནང་དུ་རང་རིག་ཚད་མར་འདོད། ། དོན་ཆ་ཤས་སུ་མ་ཕྱེ་བ་མངོན་སུམ་ཀྱིས
མཐོང་ནས་དེའི་རྟེས་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་པས་སྟོན་པོའི་ཞེས་ལྟ་ལྷོག་ཐུལ་ཏེ་ཚུལ་དུ
ཤེས་པ་དེ་ཤོག་པ་ཡིན་ལ་ཤོག་པ་དེས་འགལ་ཟླ་གཞན་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལུ་ལྟ་མ
བཏགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་མེད་བཅད་པས་གཞན་ཞེལ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞིང
ཞེལ་བ་ལ་དངོས་ཡུལ་མེད་པས་འཇུག་ཡུལ་ལྟོན་པོའི་རང་མཚན་ཉིད་ཐོབ་ལ་ཁ
ནང་ལྟ་རང་རིག་ཡིན་པས་མ་འཕྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། ། དེའང་མདོ་ལས། ཤོག
པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། ། དོན་ལས་མ་ཡིན་དེ་ཤོག་ཕྱིར། ། ཞེས་བྱ

བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཐོང་བ་འགལ་ལའང་ཤེས་པ་གང་། ། སྒྲུ་ཡི་ངོན་ཅན་རྣམ་རྟོག་པ། ། གཞན་གྱིས་ཆ་སྟོན་མ་བཏགས་པ། ། དེ་ཙམ་སེལ་བའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ལ་ངེས་པ་ཡོད་པ་དེས། ། སྒྲ་འདོགས་བཅད་པར་ཤེས་པར་བྱ། ། ངེས་པ་དང་སྒྲ་འདོགས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པས་ངེས་པ་ནམ་ཡོད་པ་ན་སྒྲ་འདོགས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲ་འདོགས་ཡིད། ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། ། འདི་ནི་སྒྲ་འདོགས་དབེན་པ་ལ། ། འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། གསུམ་པ་ནི་གལ་ཏེ་སྒྲ་འདོགས་ཀྱིས་དབེན་པ་ལ་འཇུག་མོད་རྟེས་ནུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་ཕྱིད་དང་བཞི་པ་ལས། དེས་དབེན་པ་ཉིད་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་རྟེས་ལ་ཐུབ་པ་ཡིས་ལས་ཀྱང་ཅི་གལ་མ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་སྟང་བའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲ་འདོགས་ཡིད། ། གཉིས་ཀ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ། དེ་དག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཞེས། ། རིགས་པ་མཐུན་པས་གསུངས་པ་ཡིན། ། ངེས་པ་དང་སྒྲ་འདོགས་གཉིས་ཀཱའང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་གི ། མངོན་སུམ་ཀྱིས་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐུན་པས་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་མངོན་སུམ་ཀྱིས་སྟོ་ལྡོག་ངེས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་རྟོག་པས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྟང་ཡུལ་ལ་སྒྲ་རྟོག་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྟང་ན་དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཡང་དངོས་པོ་སྟང་བས་འཇལ་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲ་རྟོགས་སྟང་བས

འཇལ་ནས།། ། དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འགྱུར། ། བློམ་པའི་ཆུས་པ་
དང་མི་རྟག་པ་དོན་ཕ་ཐ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པས། གྲུབ་ན་ཅིག་ཅར་གྲུབ་པ་དང་
འགོག་ན་ཅིག་ཅར་ཞེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར
རོ། །

གཉིས་པ་དོན་གཅིག་གི་མིང་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པ་ནི།
གཅིག་ལ་དུ་མར་བཏགས་ན་ཡང། ། རྣམ་གྲངས་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་མིན། །
དོན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གིས་བརྗོད་ཀྱང་དོན་དེ
ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི། ཐ་དད་ཀྱི་མིང
དང་ཐ་སྙད་ཐོབ་མི་སྲིད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ
ལ། ། སྒྲའམ་བློ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་ན། ། ཡུལ་གཞན་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
རྣམ་གྲངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ལྷོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། དོན་ངོ་བོ་དབྱེར
མེད་ཀྱི་གཅིག་ལ་ཆུས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ཐ་དད་ཀྱིས་བརྗོད་ཀྱང
རྣམ་གྲངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལྷོག
པས་འབྱེད་ན་སེལ་བ་ལ། ། དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད། ། དེ་ལ
སྣང་བར་རློམ་པ་འཕྲུལ། ། དོན་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པས། ། ཞེས་ཟེར
བ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་སེལ་དུ་གྱུར་པོ། ། ལྷོག་པ་ལ་སྣང་བར་མིང་འདོགས་པ་ནི
རྟོག་གེའི་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་འཛིན
བཅད་ནས་འཇུག་པ་ནི། ། གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད། །

གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེལ་བའི་རྣམ
གཞག་དང། དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ཡུལ་གྱི་གནས

ལུགས་ནི། ། བརྡགས་ཕྱིར་ཞེལ་བ་དངོས་ཡུལ་མེད། ། འཕྲུལ་པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན། ། གཞན་ཞེལ་བརྡགས་པ་ཡིན་གྱིས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་ལ་འཕྲུལ་ནས་འཇུག་པ་ན་ཐོབ་པའི་ཡུལ་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དོན་རང་མཚན་དེ་ཡང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་གཅིག་ཉིད་དུ་གནས། ཐ་དད་ནམས་ཐན་ཚུན་འདྲ་བ་མེད་པར་ཐ་དད་ཉིད་དུ་གནས་སོ། ། འོ་ན་དམ་བཅའ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བྱག་པས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཇི་ལྟར་སྤང་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་པ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ཤེས་དགོས་པ་དེ་བཤད་ན། རང་མཚན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ། ། སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་མུ་བཞི་སྲིད། ། དོན་རང་མཚན་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་རྟོག་པས་སྒྲ་བཏགས་ནས། གཅིག་ལ་ཐ་དད་དང་། ཐ་དད་ལ་གཅིག་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་དང་། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་མུ་བཞི་སྲིད་པ་ལས། གཅིག་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་ནི་གོ་སྒྲ་ལ་བརྗོག་པ་གཉིས་པོ་བཤད་དོ། ། དེ་དག་ལ་གསུམ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་སྒྲ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བྱས་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ལ། ། ཅཏ་ན་ངང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡལ་ག་དང་ལྷན་པ་དང་། དཀར་ཟ་ལ་ལ་སོགས་པ་ནོ་ག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་དང་། མེས་སྲེག་པ་དང་ཆུས་ངོམས་པ་ལ་སོགས་པར་འཐས་བ་གཅིག་པར་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། ། ཕྲོག་པ་དེ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི། ། རིགས་དབྱེ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲ་འདོགས་པའི་བློའི་ནམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། ། དང་པོ་ནི། བག

ཆགས་སྡོམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འཕྲལ། ། ཡལ་གā་དང་ནོ་གā་དང་སྲེག་པ་དང་ངོམས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སེལ་གཅིག་པའི་ཡུལ་ཆམས་ལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་འཕྲལ་ནས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། ཐ་དད་དངོས་ཆམས་ལ་བརྟེན་ནས། ། དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་སྣང་བའི་བློ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། དངོས་ཆམས་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། ། ཐ་དད་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྣང། ། དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། ། སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། ། དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བརྟག་པ། ། དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། ། གསལ་བ་ཆམས་ནི་རྟེས་མི་འགྲོ། ། རྟེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད། ། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐ་དད་མཚུངས་ལ་འཇུག་བྱའི་བློ། ། གཅིག་དང་ཐ་དད་འགལ་ཞེ་ན། ། འོ་ན་དོན་ཐ་དད་པར་མཚུངས་པ་ལ་དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྐྱར་ལ་གཅིག་གི་བློ་སྐྱེ་ལ། རྒ་དང་བ་ལང་ལ་གཅིག་གི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་འགལ་ཕོ་ཞེ་ན། ཆམ་ཤེས་དང་ནི་སྣན་བཞིན་དུ། ། ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད། ། ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་སྣང་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཆམ་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་པ་མི་འགལ་བ་དང། སྣན་ཐ་དད་པར་མཚུངས་ཀྱང་སྣ་ཏེས་དང་པཏྲ་ཏ་ལ་སོགས་པས་རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞེ་བར་བྱེད་ལ་ཞོ་དང་ཀ་ཬན་ལ་སོགས་པས་ཞེ་མི་ཁུས་པ་བཞིན་དུ། གསལ་བ་ཐ་དད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དཀར་ཟལ་ནག་སྐྱར་ལ་སོགས་པས་བ་ལང་གི་ཐུན་ཞི་བློ་གཅིག་སྐྱེད་ལ་ཏ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པས་མི་སྐྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། གཅིག་ཏོ་གས་ངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ། ། ངོན་གཅིག་བསྒྲབ་ལ་འགའ་ཞིག་ནི། ། ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་ཀྱིས། ། ངེས་ཏེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། དཔེར་སྣན་ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཀྱང། ། ལྟན་ཅིག་པའམ་ས་ས་

ཡི། ། རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞེ་བྱེད་པར། ། མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་
བཞིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། ཐ་དད་ཆམས་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི། ། ཐ་ད
ཕྱོགས་གཅིག་རྟོགས་པར་འགྱུར། ། ཡུལ་དུས་ཆམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་དང་ཐ
ལང་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་ཆམས་ལ་སྟེ་གཅིག་ཏུ་གོ་ནས་དགག་སྒྲུབ
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཉིད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆམ་ངེས་ལས། དེའི་ཕྱིར
པར་གྱིས་རྟོགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལའང་གསུམ་ལས། དང
པོ་སྒྲ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཞན་སེལ་སྟོང་ཡུལ་ཐ་དད་པས། །
གཅིག་ཡའང་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ། ། སྒྲའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ
དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་མོད་ཀྱི། བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཕུང་པོ་ཐ་དད་དུ
གསུངས་པ་དང། རིགས་པ་སྒྲ་བས་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དང་གཏན
ཚིགས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་ནི་ཟོག་པ་ཐ་དད་ལས་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་བློ་ཐ་དད་དུ་སྒྲོ
གདགས་སུ་བུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མིང་དོན་གང་ལྟན་ལན་ཚུན་དུ། ། ཐ་དད
པ་འདི་ས་ཟོན་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲ་འདོགས་པའི་བློའི་ཆམ་པ་ནི། སྒྲ་དོན་རྟོག་པའི་འཇུག
ཚུལ་ལྟར། ། དོན་ལ་ཐ་དད་ཉིད་དུ་ཞེན། ། གཞན་སེལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བློ་ལ་ཐ
དད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་ལའང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཞེན་པར་བྱེད
དེ། དེས་ན་ཕྱིད་པར་གང་ཞིག་ཆོས། ། གང་གིས་ཟོ་བར་འགྱུར་བདེ། ། དེ
ལས་གཞན་གྱིས་ནུས་མ་ཡིན། ། དེས་ན་ཐ་དད་ཆམ་པར་གནས། ། ཞེས
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཐ་དད་སྒྲོ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡང། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ

མཆོག་པ། ། རྟོག་པར་བྱེད་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཕྱེ། ། ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་དེ་
ལྟར་མ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་གཞན་སེལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་།
མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། མ་བྱས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཐ
དད་དུ་ཕྱེ་སྟེ། དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པས་སྒྲ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར
གོ་བར་བྱེད་དེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་། ། ཐ་དད་ཐ་དད་མིན
ཅི་འདྲ། ། དེ་ཉིད་དོན་ནི་མ་བརྟགས་པར། ། འཇིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ
ལ། ། དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཀུན་གཞག
པ། ། དམ་པའི་དོན་ལ་གཞུག་བྱའི་ཕྱིར། ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ
ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། འདི་དག་གི་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད
མནི། སྒྲ་དང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་བཞིན་ཤེས་པར
བྱའོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབྱེ་ব
དངོས་ནི། ཡོད་དང་མེད་པར་འཇོག་པ་ཡི། ། སྒོ་ནས་གཞན་སེལ་རྣམ་ব
གཉིས། ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཡོད་པ་གཞན
སེལ་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་གཉིས་དང་། སྒྲ་དང་བློ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །
ཡོད་མེད་དེ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཡིན། ། སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་བློ་བའི་གཞན
སེལ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱེ་བས་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་ སྒྲའི་ གཞན་ དང་
ཡོད་པ་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་དང་། མེད་པ་ སྒྲའི་ གཞན་ དང་ ། ། །

སེལ་མེ་འཐད་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། ། དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་བློ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན། ། བེམ་པོའི་དོན་ལ་གཞན་སེལ་མེད། ། འགའ་ཞིག་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཞེས་ཡུལ་བེམ་པོ་ཉིད་ལ་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ལོག་པ་དང་ལྡོག་པ་མ་ཕྱེ་བར་ཟད་དོ། ། གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གཉིས་ལས། ། དང་པོ། སེལ་བ་སྣང་བར་འགྱུར་བ་ནི། ། དོན་གྱི་གཞན་སེལ་རང་མཚན་ཕྱིར། ། སྣང་ཡུལ་འགྱུར་གྱི་སེལ་བ་ཉམས། ། དོན་ལ་གཞན་སེལ་ཡོད་ན་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་ལ་འདོད་ན་སེལ་བ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་ སྣང་ བ་ ལ་ མཚུངས་ པ་ ནི། ། ཐུན་ བཞང་ དོན་ ལ་ ཡོད་ པར་ མཚུངས། ། འདོད་ན་ ལོང་ ཀ་ རྒྱུན་ ཆད་ འགྱུར། ། སེལ་ བ་ དོན་ ལ་ ཡོད་ ན་ ཐུན་ ཐང་ ཡང་ ཡོད་ པ་ ཐལ་ ཕོ། ། འདོད་ ན་ དོན་ ཐམས་ ཅད་ ཐུན་ ཐང་ ཀ་ ཀུན་ ཆད་ པར་ འགྱུར་ ཏོ། ། ཐུན་ ཐང་ རྟོག་ མེད་ ཀྱི་ འཇོན་ ཐུང་ ཡིན་ པས་ ཐམ་ ཅང་ ཀ་ ཀུན་ ཆད་ ཡིན་ ཕ་ ཉམས་ ཤོ། ། ཐུན་ ཐང་ རྟོག་ ཡོད་ ཀྱི་ འཇོན་ ཐུང་ ཡིན་ ཕ་ ཐམ་ ཅང་ ཀ་ ཀུན་ ཆད་ ཡིན་ ཕ་ ཉམས་ ཤ། ། ཐུན་ ཐང་ ཀ་ ཀ་ ཐམ་ ཅང་ ཀ་ ཀ་ ཐ་ ཆ་ ཡ ། ། ཐ་ ཡ ། ། ཐ ། ། ཐ ། ། ཐ

མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བ་དང། སོ་སོའི་དོན་ཏོ། །

དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་དངོས་མེད་གཅོད། ། དངོས་པོའི་
གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་གཅོད་པའོ། ། དེས་ན་ཡོད་
པའི་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྔོ་བ་དང་ནི་མི་སྔོ་བའི། ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་
གཉིས། ། ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པ་
དང་ལྐོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའོ། ། དང་པོ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྔོ་བ་ལ། །
རྟེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཇི་སྙེད་པ། ། སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ཕྱེ་བས་ན། ། སེལ་བ་ཆ་ཡི་
ཡུལ་དུ་འགྱུར། ། དབང་པོའི་ཤེས་པས་བྱམ་པའི་རང་མཚན་མཐོང་བ་མངོན་
སུམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྟོན་པོ་དང་སྟོ་མ་ཡིན་དང་རྒྱ་མི་རྒྱ་ལ་སོགས་པར་མིང་
བཏགས་ཤིང་རྟོག་པས་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་བྱེད་ན་གཞན་སེལ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་འགའ་ལ་ཡང་ཤེས་པ་གང། ། ཕྱི་ཡི་དོན་ཅན་རྣམ
རྟོག་པ། ། གཞན་ཀྱི་ཆ་སྒོ་མ་བཏགས་པ། ། དེ་ཙམ་སེལ་བའི་ཕྱོད་ཡུལ
ཅན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། སྔོ་བ་དང་སེལ་བ་གཉིས་ཐོག་མ་མེད་པའི
བགཙགས་ཀྱིས་གཅིག་ཏु་བསྲེ་བ་ཡིན་པས་མ་སྒྲ་སྟེགས་བྱེད་དབང་ཤེས་ལ་རྟོག
པའི་ཚོག་རྟོག་འཐུང་བའང་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལྐོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི།
རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྔོ་བ། ། རྒྱས་ལ་ལྟོས་པའམ་མི་ལྟོས་ཀྱང། ། སྒྲ
དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས། ། ངེས་པ་དེ་ཡང་གཞན་སེལ་ཡིན། ། རང་གི
མཚན་ཉིད་མི་སྔོ་བ་སྒྲ་རྟོག་གིས་ངེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་ན། བདེན་དང་མི་བདེན་མཐའ་གཉིས་པ། ། རྟོག
པའི་འཇུག་པ་རྣམ་པ་གསུམ། ། བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཇེས་དཔག་གི་གཞན

སེལ་དང་། རྒྱན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་ཅིས་ཀྱི་གཞན་སེལ་དང་གཏིས་ཀར་ངོགས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་སེལ་ལོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་ན་ཇེས་སུ་དཔག་པའི་ཚོས་གསུམ་ཀ་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་རྟོག་པས་སྒོ་བཏགས་ནས་ངོན་ལ་སྟོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཏིས་པ་གཞན་གྱིས་བརྟག་པ་དགག་ན། བོད་འགའ་ཞིག་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་དང་ཁྱས་པ་གསུམ་ཀ་ཇས་ཡིན་པས་སྒྲའི་ཇས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པར་འདོད་དོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། ཇས་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཚ་གཏིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་སྐད་དུ་འང། དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་རྣེན་ཅན། ། ཕྱི་རོལ་རྣེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། ། བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། ། དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྒང་བ་ནི། འོ་ན་སྒྲ་དོན་སྟོག་པ་ཡིན་ལ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དོན་ལ་མི་གནས་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་དོན་རང་མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་བ་གཏིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་དང་པོ་བརྡ་བྱེད་པ་ནའང་དོན་རང་མཚན་དང་སྒྲ་དོན་ཚོ་ཚར་མ་ཕྱེ་བར་བྱེད་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་སྒྲོར་བ་ནའང་མ་ཕྱེ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཚོ་ཚར་མི་འབྱེད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོག ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། འོ་ན་འཆད་པ་ནའང་ཅི་སྟེ་གཅིག་ཏུ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། འཆད་པ་པོ་དང་ཐ་སྙད་སྒྲོར་བ་གཏིས་ཐ་དད་པར་གསུངས་ཏེ། འཆད་པས་ཆོས་པར་འབྱེད་ལ་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པ་ན་འཛིན་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡོག་ཏེས་ཀྱི་གཞན་སེལ་ནི་བདེན་པ་གཅོད་པའི་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས་གར་དོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་མེད་པ་གཞན་སེལ་ཀྱི་སྒྲ་དང་བློ་གཉིས་འདྲུག་ཚུལ་གཅིག་པས་ཁྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་ན། གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ། མེད་པ་ གཞན་ སེལ་ ཡོད་ པ་ གཅོད། ། དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དགག་བྱ་ཡོད་དང་མེད་པ་ཡི། ། སྒྲ་ནས་སེལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས། ། སེལ་བ་ལ་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་མེད་པས་བསལ་བྱའི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་ན་ གཉིས་ཏེ། བསལ་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་བུམ་མེད་ལ་སོགས་པ་དང། ཤེས་བྱ་ ལ་མེད་པ་རི་བོང་གི་རྟ་མེད་དང་རྟག་པའི་དངོས་མེད་ལ་སོགས་པའོ། །

གསུམ་པ་དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་འཐད་པ་དང། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྒྲུབ་བའོ། ། དང་པོ་ནི། ། དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡོད་མིན་པས། ། ངོ་བོ་མེད་པས་ཤེས་བྱ་མིན། ། དེས་ན་ དངོས་པོ་བསལ་བ་ལ། ། དངོས་མེད་ཅེས་ནི་བཏགས་པར་ཟད། ། དངོས་ མེད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་མེད་པས་སྣང་བའི་སྒྲ་ནས་ཤེས་བྱར་མི་འགྱུར་ རོ། ། འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་བསལ་བ་ཙམ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་རྟོག་པས་བཟུང་ ཞིང་སྒྲས་བརྗོད་པར་ཟད་དེ། བུམ་པ་བསལ་བ་ལ་བུམ་མེད་དང། རི་བོང་གི་ མགོར་འབིགས་པར་ནུས་པའི་དངོས་པོ་བསལ་བ་ལ་རྟ་མེད་དང། ཕྱི་རོལ་ན་ གཟུགས་ཀྱི་གོ་བསལ་བ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་གཞན་སེལ་ཀྱི་སྒྲ་ནས་འདོགས་པ་མ་ གཏོགས་པ་དེ་དག་ལ་ངོ་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པ་ སྒྲང་ བ་ ནི། ། གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་མེད་རང་གི་ངོ་

པོར་གྱུར་པས་ཅིར་ཡང་མ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྱུར་པས་
མ་གྱུར་པར་འགྱུར་ན། འོན་དངོས་པོ་ལའང་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྱུར་པས
ངོ་བོ་མ་གྱུར་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། ། དངོས་པོ་རྒྱུ་ལས་གྱུར་པ་ནི། ། དངོས
པོ་མེད་ལ་ཟློས་མི་དགོས། ། དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་མ་བསྐྱེད་པས། ། དངོས་པོ
བཀག་ནས་བློ་ངོར་བསྟན། ། དངོས་པོ་ནི་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྱུར་པས་དངོས་མེད
བཀག་པ་ལ་མི་ཟློས་པར་རྟོགས་མེད་ཀྱི་ངོར་སྣང་བས་གྱུར་ཅིང། རྟོག་པའི
ངོར་སེལ་བས་བསྟན་ལ། དངོས་མེད་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་ངོ་བོ་མ་གྱུར་པའི
ཕྱིར། སྣང་བས་མི་འགྱུར་ཅིང་དངོས་པོ་བཀག་ནས་སེལ་བས་བསྟན་པ་ཡིན
ནོ། །

གཉིས་པ་ཚད་མ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། རེ་བོང་རྡ་སོགས་མེད་མོད
ཀྱི། ། འདུས་མ་བྱས་དང་འཕྲུལ་ཡུལ་གཉིས། ། དེར་སྣང་བ་ཡི་ཟློ་བས་ཤེད
ལས། ། དེ་ཡུལ་ཡོད་པར་གྱུར་ཅེ་ན། ། རེ་བོང་གི་རྡ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ
སོགས་པ་ངོ་བོ་མེད་མོད། ནམ་མཁའ་དང་རྨི་གཉིས་དང་ངོན་སྤྱི་ལ་སོགས་པ
དེ་འཛིན་ཐྱོང་བའི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པས་ངོན་ལ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
དེར་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན། ། སྤྱིར་འདོད་ཚད་མས་གཞལ་མི་ནུས། ། དེས
ན་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང། ། འཕྲུལ་ཡུལ་གཉིས་ལ་ཚད་མ་མེད། ། ནམ
མཁའ་དང་ས་སོར་བརྟག་པ་དང་བརྟག་མེད་ཀྱི་འགོག་པ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས
པ་གསུམ་པོའང་འདུས་བྱས་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན
པས་གཞན་སེལ་ལས་མ་འདས་ཤིང། མེད་པ་གསལ་བ་དང་དོན་སྤྱི་ལ་ཟློ
མེད་དང་རྟོག་པ་འཕྲུལ་པ་གཉིས་ལས་སྣང་བའང་གསལ་བའི་ཚན་ཤེས་པ་ཉིད
ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཟུང་བ་ནི་སྒོ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཉིད
ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྒྲུབ་པ་ནི། ནམ་མཁའ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་དང་། ། བསྟན་བཅོས་གཉིས་དང་འགལ་ཞེ་ན། ། གལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་མེད་ན་ནམ་མཁའ་སྟང་ཙམ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་གྲོད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ན། རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། ། འཕྲལ་བ་མེད་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་མེད། ། དེས་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་དོ་ཞེས། ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་ཚད་མ་མེད། ། འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་བོ། ། གལ་ཏེ་གྲུབ་ན་རང་རིག་གིས་གྲུབ་ན་ནམ་མཁའ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། ངོན་རིག་མིག་ལ་སོགས་པས་གྲུབ་ན་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་དགོས་སོ། ། རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ་ནམ་མཁའ་དང་ཚོས་གང་ཡང་བདག་གཅིག་པ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འཕྲལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་ནམ་མཁའ་སྟོན་པོར་སྟང་བ་དང་ཁང་པ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་ཐུ་ག་ན་ནམ་མཁའ་སྟང་བ་འདི་དག་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ངོ་སྟམ་ན། སྟོན་པོར་སྟང་བ་ཁ་དོག་ཡིན། ། ཐུ་ག་གཟུགས་མ་མཐོང་བ་ཡིན། དེས་ན་རྒྱུན་དང་ཐུ་ག་ཡི། ། ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། ། རྒྱུན་ནམ་མཁའ་སྟོན་པོར་སྟང་བ་ནི་རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་བོད་ལ་སྟོན་པོར་མཐོང་བ་ཡིན་པས་སྟོན་པོའི་རྩལ་གྱི་ཁ་དོག་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁར་མི་རྟང་ངོ། ། ཁང་པ་དང་བུམ་པའི་ནང་གི་ཐུ་ག་ནམ་མཁའ་དེའང་གྲོང་དང་ཤུས་ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ཕྱེ་བ་ཙམ་ལ་ནམ་མཁར་ཆོས་པར་ཟད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གང་དུའང་གྲུབ་པ་མེད་དོ། ། གྲུབ་ན་སྟར་གྱི་སྒྲོན་ལས་མི་འདའོ། ། དེས་ན་ནམ་མཁའ་གཞན་ཞེལ་ཀྱིས་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་པ་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། ། དེ་ཉིད་ཆུམ་འགྲེལ་ལས། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་བརྗོད་པ་

དཔྱད་བྱ་ཞིག། །མ་ཡིན་ཐུ་ནི་དེ་དག་ཞིག། །ཆུམ་གཅོད་ཟོད་པར་བྱེད་
པར་གྱུར། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྒྲུབ་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཆུམས་མ་གྱུར
ན། ། རྒྱ་པར་བཤད་པ་འགལ་ཞེ་ན། ། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ཆུམས་ཅ
ཙམ་གྱུར་ན་ཤེས་བྱ་ལ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་དང་རྒྱ་མི་རྒྱ་དངོས་འགལ
ཡིན་པས་འདུས་མ་བྱས་རྒྱ་དགོས་ལ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་རྒྱ་པའི
དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་ཉན་ཐོས
ཀྱི། ། རྒྱ་སྒྲ་གཉིས་པོ་རྒྱ་པར་འདོད། ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་མི་རྒྱ་པ། །
ཁོ་ལ་རྒྱ་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས། ། ཁྱེ་བྱ་ལ་ཁོགས་པའི་མུ་སྟེགས་འགའ
དང་། ཁྱེ་བྱ་ཏུ་སྒྲ་ལ་ཁོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད
ཟས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་རྒྱ་པའི་ཟས་སུ་འདོད་དེ། སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད
དང་བཞི་པ་ལས། ནམ་མཁའ་ལ་ཁོགས་པ་རྒྱ་པ་དག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི
རྒོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདང་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ནམ་མཁའ
རྒྱ་པར་གསུངས་པ་ནི། ཏྲི་ཀ་ཁྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ནི་རི་ཏུལ་ལྷན་དང་། ནམ
མཁའ་རྒྱ་པར་གསུངས་པ་ལ་ཁོགས་པ་རང་ཉིད་མི་བཞེད་པ་དེ་དག་ཕལ་ཆེ
བ་གཞན་གྱི་བསམ་པ་ལ་དཔེ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར
ཡང་འགལ་བ་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མི་རྒྱ་པ་ཁོག་པ་ཙམ་ལ་རྒྱ་པར་སྨྲ་བ་ཏཱ
ནས་གསུངས་ཀྱི་རྒྱ་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆུམ་འགྱེལ་ལས། མེད་པ་རྒྱ
ཉིད་གལ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྱེལ་པར། འཇིག་པར་རྫུ
མེད་པ་ཅན་ཡིན་ན་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་རྒྱ་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་དང་དེ
འཇིག་པའི་རྫུ་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་རྒྱ་པ་དང་མི་རྒྱ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དངོས་པོ་མེད་པ་
ལ་རྟགས་པར་རྟོག་པ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེས་ན་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བའམ་མེད་པ་ཞེས
་བྱ་བའི་ཆོས་མིང་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དེ་ཡི་ཐུང་ཟད
འགྱུར་མེད་དེ། ། མེད་པར་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་ལ།
དེས་ན་རྟག་མི་རྟག་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ
ལ་འཇུག་གི་དངོས་མེད་ལ་མི་འཇུག་པའང་། ཡོད་ལ་རྟོག་འདིར་འགྱུར
ཀྱི། ། བསྟན་པ་དངོས་དང་འདྲེལ་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། སྨྲས
དགོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ གླང་ པོས་ དངོས་ པོ་ མེད་ པར་ འགྱུར་ བར་ གསུངས་ པའི
དགོངས་པའང་དངོས་མེད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ངོས་པོ་མིན་ཞེས་བྱ
བ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའམ་དངོས་པོ
མེད་པར་འགྱུར་རོ་ ཞེས་ གསུངས་ པའང་ དངོས་ པོ་ མ་ ཡིན་ ཞེས་ བྱ་ བ་ དང་
ངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི། ངོས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས
ཡོད་པའམ་ངོས་མེད་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ
པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཉིད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་ལས། ངན་རི་ལོང་གི་རྣ
མེད་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རི་ལོང་གི
རྣ་ནི་ཐུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་ནོ་ཞེས་མི་བརྗོད་ཀྱི། ཅོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་འདི་མེད་ནོ
ཞེས་ཡོད་པའི་ ཐ་ སྙད་ འགོག་ པར་ བྱེད་ པ་ ཉིད་ ཡིན་ ནོ། ། ཞེས་ བྱ་ བ་ དང་
གཞན་ཡང་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པས་འདི་ལྟར་བྱ་བ་དང
ལྡན་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱི་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ
ལ་དེ་ཁོན་ཉིད་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་ཡིན་ཀྱི་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་དང
ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། གཞན་ཡང་དངོས་མེད་ངོ་བོས

གྱུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཏེ་ཕྱིད་དང་བཞི་པ་ལས། དེ་བས་ན་རང་གི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆུམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ནི་གཞན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། དེས་ན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་ཀྱི་སྣང་བའི་སྒྲ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་མི་སྲིད་དོ། ། དཔང་ཤེས་ལྟགས་པ་མེག་ཅན་འདྲ། ། རྟོག་པ་ལོང་བ་སྣ་མ།ལས་འདྲ། ། རང་རིག་དཔང་པོ་ཚང་བ་ཡིས། ། གཉིས་པོ་དེ་ཡི་བརྡ་སྒྲོད་བྱེད། ། ཅེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། གསུམ་པ་སེལ་བ་ལ་ཐུང་པ་སྦྱང་བ་ལ་ལྟ་སྟེ། སྒྲ་མེད་ན་བརྡ་སྒྲོར་བ་མི་སྲིད་པ་སྦྱང་བ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་རྟེན་པར་ཐལ་བ་སྦྱང་བ། གཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པ་སྦྱང་བ། སེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུབ་མ་གྱུབ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྦྱང་བ། སེལ་བ་ལ་སྒྲ་མེད་ན་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཐུང་པ་སྦྱང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲ་མེད་ཕྱིར་ན་དེ་ཡི་སྒྲ། ། རྒྱ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ། བྱ་བྱག་པ་ན་རེ། སྒྲ་དངོས་པོར་མ་གྱུབ་པ་ལ་དེས་གཞན་པའི་སྒྲ་སྒ་མ་སྲིད་པས་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་དེ། རྒྱ་མེད་པར་འབྱར་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་དོན་ དངོས་པོའི་འཕྲེལ་བར་བསམས་ནས་སྒྲའོ། ། འདིའི་ལན་ལ། བརྗོད་འདོད་ དཔང་གིས་ འཇུག་ པའི་ ཕྱིར། ། སྒྲ་རྒྱམས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ པ་ མེད། ། སྒྲ་རྒྱམས་ནི་ཡུལ་ཀྱིས་ཚུར་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཕར་ སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་ཆོས་ཅན། ། བརྗོད་པ་དོན་མེད་འགྱུར་ ཞེ་ན། ། གལ་ཏེ་སྒྲ་རྒྱམས་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་མ་བཞག་ན་བརྡ་སྒྲོད་པ་བ་དག་གིས་ ཆོས་བརྗོད་པའི་ སྒྲ་ དང་ ཆོས་ ཅན་ བརྗོད་ པའི་ ཐ་ཤ་ ། ཤ ས་ བརྗོད་ པ་ དང་

དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོར་བ་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་ཞིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཆོས་བརྗོད་པ་སྟེ་དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་བ་ལང་ཞེས་ཆོས་ཅན་དང་རྫས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་དུ་སྤྱོར་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་པ་རྒྱང་པ་སྤྱི་དང་བྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ལ། ། བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲ་གཉིས་སྤྱར། ། དོན་ནོག་ལྷག་ཤལ་ལ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྤྱོར་ན་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲའམ་དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དཔེར་ན་བ་ལང་ཞིད་ཅེས་བྱ་བའམ་བྱམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་པ་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྤྱོར་ལ། ཡང་ནོག་ལྷག་ཤལ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་བ་ལང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་རྣམས་མི་སྤོང་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྤྱོར་ན། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲའམ་རྫས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དཔེར་ན། བ་ལང་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་སྤྱོར་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ལྱང་ལས་ཀྱང་ས་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཞེས་ཀྱང་པ་དེ་འདང་དམིགས་པ་བརྗོད་ན་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་རྫས་ཀྱི་སྒྲ་ལོག་པ་སྟོན་པ་བྱེ་བྲག་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྡ་ཡིན་ནོ། རྣམ་པ་བརྗོད་ན་ཆོས་བརྗོད་པ་དངོས་པོའི་སྒྲ་ལྟོག་པ་སྟོན་པ་སྤྱི་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྡ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་དོན་ལ་ཡྱད་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀ་དོན་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱོར་བར་འདོད་ལ། ས་ངས་རྒྱས་པ་ཕྱི་རོལ་ན་ཡྱད་པ་མེད་པས་སྒྲ་གཉིས་ཀ་གཞན་སེལ་ཀྱིས་སྤྱོ་བ་ཏགས་ཏེ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྤྱོར་བར་འདོད་ཅིང། ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་བ་ངང། མི་སྤོང་བའི་སྒྲ་ཡིན་པར་སྟེ་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། ། བོད་ཁ་ཅིག་ཆོས་ངང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་དཔེར་བརྗོད། ཏོག་ཀེ་ལ་ཡ་ཀྱགས

པའི་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲའི་ཐ
སྙད་ལ་མ་འདྲིས་པར་ཟད་དེ། མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་སྦལ་པ་ལ་འཚད་པ་ལྟར་ཆོམ
པར་འཁྱམས་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་ཆོམ་འགྲེལ་ལས། དེ
ལའང་གཞན་ལ་ལྟོག་པ་དང་། ། གཞན་ལ་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། ། སྒྲ་དང
ངེས་པ་ཉིད་དགའི། ། བརྡ་ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན། ། ཞེས་ལྟོག་པ་དང་ལོག
པ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྒྲར་གྱི་དོན་ཀྱིས་མི་སྣོར་བར་བསྒྲུབ་ལ། ཡང་
གཉིས་ཀས་གཅིག་ཉིད་བརྗོད་མོད་ཀྱི། བརྗོད་ཁྱའི་ཤན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས། །
ཆོམ་དབྱེ་ཐ་དད་འབྱེད་པ་ཡིས། ། ཐ་དད་དོན་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད། ། ཅེས
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀས་དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་བ་ལང་གི་བ་ལང་ཉིད
ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཆོམ་དབྱེ་ཟླ་བ་སྣོར་བའི་བག་ཆགས་གོམས་པས་ཐ་དད་ལྟ
བུར་གོ་བའི་ཚུལ་འཆད་ཅིང་། ཁྱད་པར་གཞན་ནི་སྒོང་བ་དང་། ། མི་སྒོང་བ
དག་དེ་གཉིས་ཀྱི། ། སྒྲ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྟོག་པ་ཡོའི། ། འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད
པའི་གཞི། ། ཀུན་ལ་ཟས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། ། སྒྲ་ཡི་ཁྱད་པར་འདི་ཉིད
དེ། ། དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་བྱ་ལ། ། ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཞེས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་གཞན་སྒོང
བ་དང་མི་སྒོང་བ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྒྲུབ་ལ། ཡང
དོན་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས། ། དེ་ལ་ཕན་པའམ་བྱེད་ནམ། ། གལ
ཏེ་གཞན་ཀྱིས་བརྗོད་ཀྱང་རུང། ། དེ་ལས་ཁྱད་པར་གཞན་མེད་དོ། ། ཞེས
ཁྱད་པར་གཞན་སྒོང་མི་སྒོང་གི་བརྗོད་འདོད་ཡོད་ན། སྒྲའི་ཀྱྱེན་ཐ་དད་པ་དེ
ཕན་ནམ་བྱེད་ལྟན་ནམ། ཡིན་བྱེད་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་བརྗོད་ཀྱང་ཆོས
དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་ལས་མ་འདས་པར་སྟོན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དཀར
པོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྒྲོང་ལ། བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས

བཟློད་ནས་སྤོང་བ་བཞིན་ནོ། ། ཡང་། དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ལ་ནི། ། དེ་
ལྟར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བསལ། ། ཞེས་ལྟོག་པ་དང་ལྟོག་ལྡན་གཅིག་པ་དེའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱས་པ་ལ་རིགས་སམ་སྤྱི་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་ལ་བཟློད་པའི་སྐྱོན་ཀྱིས་མི་
གོས་པར་བསྟན་ལ། རིགས་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་དག ། ཐ་དད་ཉིད་ན་ཉེས
པར་འགྱུར། ། ཞེས་སྤྱི་དང་ཁྱེ་བྱག་གཉིས་དོན་ལ་ཐ་དད་དམ་ཐ་དད་གཉིས
ཟློས་གཅིག་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པར་བསྟན་པོ། ། ཡང་། གང་དག་གི་ཚིག་དངོས
པོའི་དབང་། ལྷུར་བཟློད་བཟློད་འདོད་མི་རྟེན་ན། ། དེ་དག་ལ་ནི་རྒྱུ་ཕ
ད་། ། ཚིག་དཔྱེ་ལ་སོགས་གླན་ཀའི་གནས། ། ཞེས་སྒྲ་ཐམས་ཅད་བཟློད
འདོད་མིན་པར་དངོས་པའི་དབང་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། རྒྱུ་པ་འཕྲལ་བའི་སྒྲ
ད་། གཞན་ཆམ་པར་དཔྱེ་བ་ཐ་དད་ཆམས་ད་། སོགས་ཀྱི་སྒྲས་དངོས་པ
ལྟོན་པ་ལ་དེ་ཕན་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་མེད་འཚལ་ཕ་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲ་དངོས་པ་ད་ང
འཕྲལ་ན་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་མིག་གིས་སྒྲ་བཞིན་ནོ་ཞེས་མུ་སྟེགས་ཁྱེད
ལ་སྐྱོན་བཟློད་ནས། ཡང་། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པའི། ། ཚིག་གང་སྒྲ
པས་ཇི་ལྟར་བྱེ། ། ཟློད་ཁྱེད་ཉིད་དུ་ངེས་ཁྱེད་པ། ། དེ་དེ་བཞིན་དུ་ཟློད
ཁྱེད་ཡིན། ། ཞེས་སྒྲ་དོན་ཕྱི་རོལ་ན་འཕྲལ་བ་མེད་ཀྱི་རྟོག་པས་གཅིག་ལ་ཐ
དད་དང་ཕྱི་དང་ཁྱེ་བྱག་ལ་སོགས་པར་གང་བཟློད་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་སྒྲ
ཟློར་བར་བསྟན་ཏེ། བཟློད་འདོད་ཀྱིས་ཟློར་བ་ཡི་དགེ། བཞུན་མ་ཆམས
ཀྱང་རྒྱ་ལ་སོགས། ། ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་གཞག་པའམ། ། ནམ་མཁའི་རང
བཞིན་མཁའ་ཉིད་ཅེས། ། ཏ་བ་འདི་ལ་ཆུ་ཅི་ཡོད། ཅེས་བཞུན་མ་དང་ཁྱེ་མ
ལ་སོགས་པ་གཅིག་ལ་མང་པོ་དང་། ཀྱང་རྒྱ་དང་ཁང་བཟང་ཕྱེང་ལ
སོགས་པ་མང་པོ་ལ་གཅིག་གི་སྒྲ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་རང་བཞིན་ལ་ཁྱད
མེད་ཀྱང་རྒྱ་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་དང་། དེ་ཕན་ཚུན་ཀྱི་རྟེན་ཐ་དད་ཀྱིས

རྟེན་ཅན་གྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་སྤྱར་བ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་
མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་ས་ལ་གྱུབ་པར་འདོད་པ་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱོར་བ་མི་གྲོད་དོ་
ཞེས་སྟོན་ཏོ། ། དེས་ན་དོན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་སྒྲ་གཅིག་དང་ཐ་དད་
འཐུང་བ་མ་ཡིན་ཀྱི། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་གཅིག་ལ་དུ་མར་བརྗོད་པ་ལ་སོགས
པ་གཞན་སེལ་ཀྱི་སྒྲ་མུ་བཞི་འཐུང་ངོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི།
དངོས་འགལ་གཅོད་པ་གཞན་སེལ་སྒྲ། ། དེ་ནི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །
གཅིག་མ་གྱུབ་པས་གཉིས་ཀ་མེད། ། དེས་ན་གཞན་སེལ་མི་གྲོད་ལོ། ། རྒྱལ
དཔོག་པ་ནི་རེ། ། གཞན་སེལ་ལ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ་ཤིང་ཤོ་བ
ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོས། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ཤོ་བ་ཤིང་ལ་སྟོས་པས་གང་རུང་གཅིག
འཛིན་པ་མི་གྲོད་ཅིང། གཅིག་མ་བཟུང་ན་མཐར་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་པས་ཐ
ཆད་ཐམས་ཅད་ཆུད་ཆད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ཉིད་ཆུམ་འགྲེལ་ལས། ཤིང
མ་ཡིན་ལས་སྟོག་པ་ཡིས། ། ཤིང་དོན་འཛིན་ན་གཉིས་པོ་དག ། ཕན་ཚུན
བརྟེན་པས་གཅིག་འཛིན་པ། ། མེད་ན་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་འགྱུར། ། དེ་ཡི
ཕྱིར་ན་བརྡར་གདགས་པ། ། མི་གྲོད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྨྲ། ། ཞེས་གསུངས་པ
བཞིན་ནོ། །

འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས། མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པ་ནི། ཕྱིང
ཀྱང་དངོས་འགལ་མི་གཅོད་ན། ། དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མི་གྲོད། ། གཅོད་ན
འགལ་ཟླ་མི་རྟོགས་པས། ། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར། ། དངོས
པོའི་རིགས་ཉིད་ལ་བརྟ་འདོགས་པ་ཕྱིང་ཀྱིའང། ཤིང་གི་བརྟ་དེས་ཤིང་མ
ཡིན་མི་ གཅོད་ ན་ ཤིང་ མི་ རྟོགས་ ཏེ་ དེ་ དང་ འགལ་ ཏ་ མི་ གཅོད་ པའི་ ཕྱིར།
དཔེར་ན་ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཅ་ཐ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག

པ་བཞིན་ནོ། ། གཙོད་ན་བརྡའི་སྒྲ་རོལ་དུ་ཤིང་གི་དོན་འཛིན་ནམ་མི་འཛིན། འཛིན་ན་ཤིང་གི་བརྡ་སྤྱོར་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། མི་འཛིན་ན་ཤིང་མེད་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་མེད་གོ་བ་ཤིང་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཤིང་བླང་དོར་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་ལའང་རྒྱུན་ཆད་དོ། ། དེ་ལ་སྤྱི་དངོས་པོར་སྒྲ་ནམས་ན་རེ། དངོས་འགལ་བས་ལ་ནས་དངོས་པོ་དེ། ། མི་བསྒྲུབ་འོན་ཀྱང་གཅིག་མཐོང་བས། ། དེ་ལ་བརྡ་ཁྱེད་ཐ་སྙད་ཀྱི། ། དུས་ནའང་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན། ། ཁོ་བོ་ཅག་དགག་པ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བའི་བསྒྲུབ་པ་མི་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་པ་རྒྱང་པ་འདོད་པས་ཡལ་གོ་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་གཅིག་མཐོང་ནས་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྡ་ཁྱེད་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཚེ་ནའང་སྤྱིའམ་དེ་དང་འཕྲེལ་བའི་རང་མཚན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བརྡའི་དུས་ན་ཤིང་མ་ཡིན། ། མ་བཀག་ན་ནི་ཤིང་མི་འགྱུབ། ། གལ་ཏེ་བཀག་ན་ཤིང་འགྱུབ་མོད། ། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན། ། བརྡའི་དུས་ན་ཡལ་གོ་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་མཐོང་ནས་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྡ་ཁྱེད་པའི་ཚེ་འདི་འང་ཤིང་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་ཤིང་ཡོད་ཅེས་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་དུ་སྤྱོར་རམ། འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ཀྱི་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་དུ་སྤྱོར། དང་པོ་ལྟར་ན་གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་མ་བཀག་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་རྟོ་དང་བོང་བ་ལ་སོགས་པའང་ཤིང་དུ་དགས་པས་འདོད་པའི་ཤིང་མི་འགྱུབ་བོ། ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡལ་གོ་དང་མི་ལྡན་པ་གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་བཀག་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཤིང་དུ་གྱུབ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་གཞན་སེལ་དུ་འགྱུབ་བོ། །

གཉིས་པ་དངོས་པོའི་ལན་ནི། ཡལ་གོ་ལོ་མ་ལྡན་མཐོང་ནས། ། དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་ཁྱེད་པ། ། བརྡ་དེ་རིགས་ལ་སྟོང་བར་ཁྱེད། ། རིགས་ནི་གཞན

སེལ་ལས་གཞན་མིན། །ཁོ་པོ་ཅག་བརྟེན་པ་ན་བརྟའི་སྡུ་རོལ་ཏུ་ཡལ་གཱ
དང་ལྡན་མི་ལྡན་མཚན་ཉིད་ཆམ་པར་ཕྱི་ནས་ལྡན་པ་ཆམས་ལ་རྟོག་བཅས་ཀྱི
བློས་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ཏེ། གཞན
སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤིང་གི་བརྟ་བཏགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡལ་གཱ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ
རིགས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་ཅིང་ལས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ནས་ཤིང་མ་ཡིན་ཞེས་བརྟ
བཏགས་སོ། །དེ་ལྟར་བརྟ་དེ་དག་དོན་རང་མཚན་ལ་མ་སྤྱར་ཡང་རྟོག་པ་ཅོ
པོ་ཉིད་ཀྱིས་འཕྲུལ་པ་ལ་སྦྱང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དངོས་པོར་ཞེན་ནས་སྤྱོད
ཕྱིས་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་ཚེའང་འཕྲུལ་པས་ངོན་དེ་ཉིད་ལ་འདུག་སྟེ། ཆམ
འགྲེལ་ལས། །དེ་དང་དེ་མིན་རྒྱུ་ངོན་ཆམས། །བདག་ཉིད་ཆམ་པར་འབྱེད
པར་བྱེད། །ཟླ་དེ་ལ་ནི་ཡོད་པའི་ངང་ངོ། །ཟླ་རྒྱ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ངང། །
རྒྱ་མིན་ངོ་བོ་ཐུལ་བ་ངང། །ངོ་བོ་གཅིག་འདྲར་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །ཐ་ངང
པར་ནི་ཤེས་ཀྱར་ནས། །ཐ་ངང་པ་ལ་སྐད་ཟླུར་ཏེ། །དེ་ལས་དེ་ཏོགས
འགྱུར་བའི་ཟླ། །འཕྲུལ་པས་ངོན་པོ་གཅིག་ལྟར་ཏོགས། །ཞེས་གསུངས
སོ། །འོན་ཡང་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཁོ་ནས་ཡོངས་ཀ་ངེས་བཟུང་གི་ཐུན་གཞན
ལྟར་ཆམ་གཙོང་ཁོ་ནས་ཟླུར་ངོས་སོ་ཞེ་ན། གཞན་ལས་བཟློག་ནས་དེར
འཇུག་ཕྱིར། །ཚོག་ཀུན་ངེས་བཟུང་སྟེང་པོ་ཅན། །ཟླ་ཟླུར་བ་ཐམས་ཅད
གཞན་ཆམ་པར་བཅད་ནས་དེ་ངངོ་ས་ཡོངས་ནས་ངེས་བཟུང་གི་ཟླ་ཁོ་ན་ཡོད
པ་ཁོ་ན་ལ། དཔེར་ན་ཏྲམ་པར་ཚུ་ཤོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལའང་བྱམ་པ
ཁོ་ནར་ཚུ་ཁོ་ན་ཕྱིར་ནས་ཤོང་ངགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་བྱམ་པ
ངེས་པར་མི་ངགས་ན་ཚུ་ཤོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ངང། ཚུ་མི་ངགས་ན་བྱམ་པ
ཤོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་ངང། གཉིས་ཀ་ངེས་པར་མི་འཛིན་ན་ཅི་འང་བ་ཤོན
ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཕྲེང་པར་འགྱུར་ཏེ། ཟླ་ངོན་འགའ་ལས

རྣམ་པར་རྟོག་ནས། ། ངོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་ཏུའི་ཕྱིར། ། སྐྱ་ནི་རབ་སྦྱོར་བྱེད་དེ། ། དེ་ཕྱིན་ཅི་པར་གཟུང་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་གཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་པ་སྒོང་བ་ནི། ཤེས་བྱ་སོགས་སྐྱ་གཅད་བྱ་མེད། ། དེ་ལ་རྣམ་གཅད་འགལ་ཞེ་ན། ། གལ་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་གཅད་རྒྱ་མེད་པ། ། ཤེས་བྱ་དང་ཐམས་ཅད་མཐའ་དག་དང། མ་ལུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་རྣམས་ལ་གཞན་སེལ་མི་གྲོང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཞན་དངོས་མེད་ནའང། བརྡག་པའི་སྒྲ་ནས་རྣམ་གཅད་ཡོད། ། ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པར་མ་འདུས་པའི་ཆོས་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་མིན་སྒྲ་བཏགས་པའི་སྒྲ་ནས་གཅོད་དེ། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་ཚིག ། ཐ་སྙད་དུ་ནི་འཇོག་རྣམས་ལ། ། རྣམ་པར་གཅོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་སེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུབ་མ་ཀྱུབ་བརྡག་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟོག་པ་དེ། ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྤྱི་དང་མཚུངས། ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་དགོས་ཀྱས་མེད། ། དེས་ན་ལྟོག་པ་མི་དགོས་ལོ། ། ལྟོག་པའང་གཞན་སེལ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྤྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་བརྟེད་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་ཅིའང་མེད་པས་དགོས་ཀྱས་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་ཀྱི་ལན་དགག་ན། འདི་ལ་བོད་ཆམས་ཐལ་ཆེར་ནི། ། དངོས་པའི་ལྟོག་པ་དངོས་པོར་འདོད། ། ཁ་བ་ཅན་ཀྱི་རྟོག་གེ་པར་རྟོམ་པ་ཐལ་ཆེ་བ་ཆམས་དངོས་མེད་ཀྱི་ལྟོག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་དངོས་པའི་ལྟོག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡི་སྐྱོན། ། བརྟེད་པ་འདི་ནི་གང་པ་དཀའ། ། ཇི་ལྟར་དཀའ་ཞེ་ན། ཤིང་མེན་ལས་ལྟོག་དངོས་པོ་དེ། ། ཤ་པ་ཡིན་ན་གཞན་

ཤིང་མིན། ། གཞན་ཤིང་ཡིན་ན་ཤ་པ་མིན། ། དེ་ཡི་རང་བཞིན་གཞན་མིན་ཕྱིར། ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ལྷོག་པའི་ཤིང་ཤ་པ་དང་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གཅིག་པ་ན་ཤ་པའི་རང་བཞིན་དེ་གཞན་ལ་རྟེས་སུ་མི་འཐོ་བའི་ཕྱིར་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། མི་གཅིག་ན་ཤ་པ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རྟོའི་དུམ་བུ་བཞིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ། དེ་ཉིད་ཕྱིར་འདི་དོན་དམ་མིན། ། གཞན་དུ་དངོས་པོ་ལས་ལྷོག་པ། ། དངོས་པོར་མི་འགྱུར་འདི་འདི་ལས། ། ཐ་དད་ཅེས་ནི་བརྗོད་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེས་ན་ལྷོག་པ་དང་གཅིག་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པ་དེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གང་བཀག་པ་དེ་སྟེང་ནད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བཟུང་ནས། ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་འགོག ། ནགས་ལ་གནས་པའི་ལྷུའུ་དག ། ལྷོན་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཙང་འཕོར། ། ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཏེས་པ་རང་གི་ལན་ནི། ལྷོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྱུར་ཅིང། ། ཏླུ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་དཔྱད་པ་ནི། ། དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ། གཞན་ཞེལ་ལ་ནི་སྐྱོན་འདི་མེད། ། དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པ་དོན་ལ་མི་གནས་ཀྱང་རྟོག་པའི་ངར་ལྷོག་པ་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུ་གཅིག་ཏུ་འཛར་ཏེ། སྐྱེས་བུའི་ཁ་དོག་ཐ་དད་ཀྱང་གྲོས་མའི་ཁ་དོག་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་སྒྲ་སྒྲ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་མི་གནས་པས་སྒྲ་དང་ཕྱི་སྐྱོན་ལས་ཐོལ་པོ། ། དེ་སྐད་དུ། ལྷོག་པ་ཇི་པོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། ། གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མེན། ། སྒྲ་ཡི་བློ་ཡང་བསླད་པ་ཡིན། ། དེ་ཕྱིར་ས་ཁན་ཏཱ་ཡང་མེད། ། ཅེས་བྱ་བ་དང། ལྷོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ། ཐལ་

འགྱུར་ཞིས་པ་དེ་དག་མེད། ། ཅིས་བྱ་བ་དང་། ཁྱོ་ཐོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་། ། དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་མིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ལའང་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་མེད། ། ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་ན་ཡང་། ། དགག་སྒྲབ་ཀུས་པ་ཆམ་གཞིས་ཡོད། ། ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཤིང་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཤིང་མིན་གཅོད་པའི་ཀུས་པ་གཞིས་ཡོད་ཀྱི་བྱ་བ་གཞིས་ནི་མེད་དེ། ། ཕྱིད་དང་བཞི་པ་ལས། དེ་ཞིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲ་དེ་ལས་གཞན་པ་བརྗོག་པ་དང་རང་གི་ངོ་བརྗོད་པ་དང་བྱ་བ་གཞིས་ནི་མེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་ཀུས་པ་གཞིས་པོ་དེས་ཚིག་པ་དང་ལྷོག་པ་སྟོན་པའི་སྒྲ་གཞིས་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གཞིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ། ལྷོག་པ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས། ། ལྷོག་པ་བརྗོད་པ་ཞིས་ནི། ། ཚིག་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་གསུངས། ། ཆོས་གཞིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མི་སྲིད་པས་ལྷོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་བློ་ཆོས་དང་མཐོང་བ་དོན་ཆོས་གཞིས་འཕྲལ་པས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་ནས་སྒྲ་དེས་དོན་རང་མཚན་གོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་གཞིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ། ཞན་ཚུན་ཡོད་པ་མིན་ཕྱིར་འདི། ། དངོས་མེད་ དངོས་པོ་ལྷན་ཞིང་བུ། ། མཐོང་བ་བློ་ཡིས་བསྟད་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། ཡང་ཕྱིད་དང་བཞི་པ་ལས། ལྷོག་པ་མེད་པ་ཅན་ཀྱི་ཕ་ཐེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་ལ་ ཕ་ཐེས་སུ་འགྲོ་ བ་ མེད་ པ་ ཅན་ ཀྱི་ ལྷོག་ པ་ ཡང་ མེད་ ངོ་ ཞེས་ གསུངས་ པ་ བཞིན་ ནོ། ། ལྷ་ པ་ ས་ལ་ བ་ ལ་ ཐ་ ལ་ ཐ ཕ ཐ ལ ལ ཐ ལ ལ ཐ ལ ལ

པ་ནམས་ན་རེ་སྟྲི་གཅིག་ལ་ཆེ་ཐུག་ནམས་ཟས་གཅིག་པའང་འདུ་བའི་འགྲེལ་
བས་སྟྲེལ་བ་ཞིག་མེད་ན་ཡུན་ལ་སྟོན་པོའམ་བ་ལང་དཀར་པོ་ལ་ས་གཞི་
མཐུན་མི་གྲིད་དེ། གཅིག་ཡིན་ནའང་མཐུན་པའི་ཚོས་གཞན་མེད་ལ་ཐ་དད
ནའང་མཐུན་ས་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོ་ལས་ཡུན་ལ་གཞན་མིན
ཡང། ། སེལ་བའི་དཔེ་བསྟུས་རྟོག་པའི་ངོར། ། གཞི་མཐུན་ཉིད་འགྱུར་རང
མཚན་ལ། ། འཇུག་ཕྱིར་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་མིན། ། ཡུན་ལས་གཞན
པའི་སྟོན་པོ་ངན་ལ་མེད་ཀྱང་སྟོ་མིན་གཅོད་པའི་སྟོ་ས་གཞི་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ཡུན་ལ་མི
གཅོད་པར་གནས་ལ། སྟོན་པོ་དང་ཡུན་བློ་ངོ་ལ་འདྲེས་པར་གཅིག་ཏུ་སྣང
བ་དེ་ལྟ་བུའི་བློ་ངོར་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་གྱི་མུ་སྟེགས་འདོད་པ་ལྟར་གཞི
མཐུན་པའི་སྒྲ་གཅིག་མི་ངོས་ཤིང་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་གཞན་སེལ
དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ། དེ་ཚོ་ཐོ་ཡི་ངོར་ཆགས་ནས། །
གཞི་མཐུན་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་པས་ས། ། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད
པར་དང་ཕྱད་པར་གྱི་གཞིའམ་གཞི་མཐུན་གྱི་སྒྲ་དེའང་ཡུན་ལ་ཉིད་སྟོན་པ་ཉིད
ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཚོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་མི་འཇུག་གི་ཡུན་ལ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ
ཚོས་ཅན་འདོད་པ་ལ་འཇུག་གོ། །

དང་པོ་ནི་འདི་ལྟར་ཚོས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཚོས་ཅན་གཅིག་སྣང་བ
ལ་སྒྲ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུད་པའི་བློ་གཅིག་རྒྱུ་ན་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི་ཡུན་ལ
ཉིད་སྟོན་པ་ཉིད་ལ་དེ་མི་གྲིད་དེ། བློ་ཡུན་ལ་ཉིད་དང་སྟོན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ
ཚོས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཚོས་ཅན་གཅིག་འཛིན་པར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ཡུན་ལ་ཉིད་ཅེས་སྟོར་བ་ནི་བློ་སྟོན་པོ་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བློ་རྒྱུ་སྟེ། དེ
གཞི་མཐུན་མ་ཡིན་ལ། ཡང་ཕྱད་པར་དང་ཕྱད་པར་གྱི་གཞིར་ཡང་མི་འགྱུར
ཏེ། ཚོས་གཞན་སྒང་ས་ཁོ་ནས་བློ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱད་པར་མི་འདོད

པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་གཞི་མཐུན་དང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་
པར་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོད་དེ། ཆུམ་གཅོད་ཁྱད་པར་གཞན་མ་སྒྲངས་པ་ལ
ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་བརྡར་བཏགས་པའི་ཟེས་སུ་འཐང་བའི་ཕྱིར་དཔེན་ན་ཤུཏ་ལ
སྟོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ། ཡང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་ཡང
འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཁྱད་པར་མི་སྲོང་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ན
ཤུཏ་ལ་སྟོའམ་དམར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། དཔལ་ལྡན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས
སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཆུམ་གྱངས་སྒྲ། ། གཞན་ཞིང་ཡིན་ཡང་ཞེལ་མི་བྱེད། ། ཅེས
གསུངས་པའང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དང་ཆུམ་གྱངས་ཀྱི་སྒྲ་ཆུམས་དོན་གཞན་ཡིན
ཡང་མི་ཞེལ་ཏེ། མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དགོངས་པའང་དེ་ཞིང་ཡིན
ནོ། ། གཞན་འཐད་པའི་རིགས་པ་མང་པོ་ཡོད་དེ་རེ་ཞིག་གཞན་གོ། ། བསྟན
དང་གཞན་ཞེལ་ཆུམ་དག་གི། ། མིག་དང་བློ་ཀྱོས་གསལ་ལྟན་པ། ། རྟོག་གེ
པ་དེ་ཤེས་བྱ་ཡི། ། དེ་ཞིང་ལྟ་བུ་ཀུན་མཁྱེན་འདྲ། ། ཞེས་བྱ་བར་སྣབས་ཀྱི
ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བསྟན་པ་དང་གཞན
ཞེལ་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པའོ། །

ལྔ་པ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྡ་གཅིག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

གསུམ་པ་ བརྗོད་ བྱ་ དང་ རྗོད་ བྱེད་ རྟོག་ པའི་ ཚུལ་ ལ་ གསུམ་ ལས།
དང་པོ་ གཞན་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་ གཞིས་ཏེ་ རང་ མཚན་ བརྗོད་ བྱར་ འདོད་ པ
ད་། ཕྱི་ བརྗོད་ བྱར་ འདོད་ པའོ། ། རང་ མཚན་ ལའང་ ཕྱི་ རོལ་ ཀྱི་ དོན་ རང
མཚན་ དང་ ཤེས་ པ་ རང་ མཚན་ བརྗོད་ བྱར་ འདོད་ པ་ གཞིས་ ལས། ད་ང་ པོ
ནི། ། བྱམ་ པ་ ལ་ ས་ཁ་ ཤ ད ན ། ། ཁ ཤ ད ན ། ། ཁ ཤ ད ཡ ཁ ཤ ད ཡ

བཏང་སྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ་བྱམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི་ཆུ་སྐྱོར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། ། མཐའ་ཡས་ཕྱིར་ན་བཏ་མི་ནུས། ། ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཡང། ། དང་པོའི་རང་མཚན་རྣྲེད་པར་དཀའ། ། དོན་རང་མཚན་ནི་ཡུལ་དུས་ཆམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་མེག་གིས་བསྲེ་བ་དང་ལུས་ཀྱིས་རེག་སྟེ། འདི་བྱམ་པ་ཞེས་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོས་བཏ་གདགས་པར་མི་ནུས་སོ། ། གལ་ཏེ་ནུས་སུ་ཆུག་ནའང་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་བྱམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་དང་པོ་བཏ་བཏགས་པའི་བྱམ་པ་དེ་ཡུལ་དུས་ཆམ་པ་འཆོལ་བས་མི་རྣྲེད་དེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། ཐུ་ཆམས་ཀྱིས་ནི་ བཏར་ བཏགས་ སྟོན། ། དེ་ནི་ ཐ་ སྙད་ ཚད་ དུ་ བྱས། ། དེ་ཚོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད། ། དེས་ན་དེ་ལ་བཏར་མ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ། ཁྱད་པར་ཆམས་ལ་ཐུ་ཆམས་ནི། ། འཇུག་པ་ཐོད་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། ། ཁྱད་པར་ཇེས་འཐོ་མེད་པས་ན། ། བཏ་འཇུག་པ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཐ་དད་པ་དག་བསྟན་པ་ནི། ། དཀའ་དང་མི་ནུས་འབྱས་མེད་ཕྱིར། ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། གཞན་ཡང། འདས་དང་མ་འོངས་བརྗོད་བྱ་མིན། ། དེ་ལ་རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་རོ། ། རང་མཚན་ བརྗོད་བྱ་ ཡིན་ ན་ འདས་ པ་ དང་ མ་ འོངས་ པའི་ བྱམ་ པ་ བརྗོད་ བྱ་ མ་ ཡིན་ པར་ འགྱུར་ཏེ། འགགས་ པ་ དང་། མ་ ཐུག་ ནས་ མེད་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། དེ་ ཁྱོད་ དུ་ འང་། གལ་ཏེ་ དོན་ དང་ འཕྲེལ་ ལྡན་ འགྱུར། ། འདས་ དང་ མ་ འོངས་ བརྗོད་ ཐ་ མེད། ། དོན་ དང་ དེ་ ནི་ ཟད་ ཕྱིར་ རོ། ། ཞེས་ གསུངས་ པ་ བཞིན་ ནོ། ། གཞན་ ཡང། ཐ་ ཡིས་ རང་ མཚན་ ཉིད་ བརྗོད་ ན། ། མིག་ དབང་ ལས་ སོགས་ དགོས་ མེད་ འགྱུར། ། རང་ མཚན་ བརྗོད་ ཐ་ ཡིན་ ན་ མིག་ དང་ སྣང་ བ་ དང་ ཡིད་

ལ་བྱེད་པ་མི་དགོས་ཏེ། བརྗོད་པ་ཞིད་ཀྱིས་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་ལ། །གཞན་ངག་ཙམ་གྱིས་སྟང་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །གཞན་ཡང། ངོན་ལ་འཇུག་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དབང་པོས་འཇུག་བ་འཛིན་མི་སྲིད། །འདི་ཡི་འདི་ཞེས་སྨྲ་ལ་བ་ནི། །དཔྱོད་པ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡིན། །ངོན་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པའི་སེལ་བྱ་ཡིན་པས་ངངོས་པའི་འཇུག་པ་མེད་ལ་ངོན་ལ་མི་གནས་པ་དེ་དབང་པོ་ལ་མི་སྟང་བས་ངོ་ཤེ་ལ། ཀྱི་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ངོན་འདིའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདི་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་དཔྱོད་པ་ཡིན་ལ་དཔྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་འཇུག་པ་མི་འགྲུབ་པོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་དཔྱོད་བྱེད་མ་ཡིན་པས་འཇུག་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པས་འཇུག་པ་བསྟན་པོ། །དེ་སྐད་དུ། དེ་ཡི་འདི་ཞེས་འཇུག་པ་ལ། །ངོན་སྟང་བ་ནི་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་ཞིད་ནི་འཇུག་ཡིན་ན། །དེ་ནི་དབང་པོའི་སྟོད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྟྲི་མི་འཛིན་རྟོག་པས་རང་མཚན་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འཇུག་བ་བྱེད་པའི་ཚེ། །རང་གི་མཚན་ཞིད་བསྟན་ན་ཡང། །བརྡ་ནི་སྟྲི་ལ་སྟོར་བྱེད་དེ། །ཐ་སྙད་ངོན་དུ་འདོགས་ཕྱིར་རོ། །བརྡའི་ཐ་རོལ་ཏུ་རྟོག་པས་དཔྱད་ནས་ཚུ་སྐྱོར་བ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་བརྡ་འདོགས་པའི་དུས་སུ་བྱམ་པའི་རང་མཚན་བསྟན་ཡང་རྒྱང་མ་བསྟན་ཡང་རྒྱང་སྟྲི་ལ་བརྡ་སྟོར་ཏེ་ཕྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་དུས་ན་བྱམ་པ་འདོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ན་ཚུ་སྐྱོར་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུའང། །དེ་ཚོ་གསལ་བར་སྟང་བ་ཡི། །ངོན་སྟང་བ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང། མིག་ལ་ངོན་སྟང་བ་ན་ཡང། །འདི་ཞེས་གཞན་ཀྱིས་བསྟན་པ་གང། །དེ་ཞིད་སྒྲ་ཡིས་སྟོར་བྱེད་ཀྱི། །དབང་པོའི་ཕྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་

སོ། ། གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་སྒྲས་བརྡ་མ་བྱས་ཀྱང། དབང་པོས་སྒྲ་དང་འདྲེས་པའི་དོན། ། འཛིན་ན་བརྡ་མེད་ཀྱང་རྟོག་འགྱུར། ། སྒྲ་དང་དོན་འདྲེས་པ་དབང་པོས་འཛིན་ན་བརྡ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡང་མིག་གིས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་བརྡ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བ་མ་བྱས་ཅན་མིན་ཏེ། ། རང་ཉིད་ཤེས་པར་ཐལ་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། གལ་ཏེ་དོན་དང་སྒྲ་འདྲེས་པ་མེད་ཀྱང། ། དབང་པོའི་སྒོ་ལ་རྟེས་འབྱང་ཡིད། ། མཐོང་སྒྲོར་འདྲེས་པ་རྟོག་མེད་འདྲ། ། གཞན་དུ་མཐོང་རྟོག་ཡུལ་ཐ་དད། ། ཡིན་ཕྱིར་དོན་རྟོགས་མི་སྲིད་ལོ། ། དབང་པོའི་སྒོར་རྟེས་སུ་འབྱང་བའི་ཡིད་ཤེས་དེ་བརྟེད་པ་དང་འདྲེ་བ་བྱམ་པ་བྱམ་པ་ཞེས་སྒྲོར་བར་བྱེད་པ་དང་མཐོང་བར་བྱེད་པ་གཉིས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འཐུང་བ་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་རྟོག་མེད་ལྟར་མངོན་སུམ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཐོང་བ་ལ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ་ཆུ་མ་རྟོག་གིས་དོན་རང་མཚན་མི་མཐོང། མཐོང་བ་ལ་རྟོག་པ་མེད། དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་འདྲུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་མཐོང་བ་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་བས་གྲུབ་པས་མཐོང་བ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས་ཆུ་མ་ཤེས་ཅིག་ཅར་འདྲུག་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ན། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། ། འདྲུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་འདྲུག ། རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱང་འདྲུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་འདྲུག་པས་ཐུན་པོ་ཆུམས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་འཕྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞན་ཡང། རིམ་ཕྱིས་འདྲུག་ཀྱང་ཐུར་བ་ལ། ། ཐུན་པོ་ཆུམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ན། ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་མཐོང་རྟོག་གཉིས། ། རིམ་ཕྱིས་འདྲུག་ཏུ་ཚུག་ན་ཡང། ། འདྲུག་པ་ཐུར་བས་ཚུ་བོ་ལྟར་ཐུན་ཆུམ་པར་འཐུང་བ་ལ་འཕྲུལ་ནས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། ། ཇི་སྐད་དུ། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། ། ཅིག

ཅར་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རམ། ། འཇུག་པ་ཆུར་ཕྱིར་བླུན་པོ་དག ། དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཞེན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ། དེས་ན་དེ་ལ་བརྟར་མི་རུང། ། ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟ་བྱེད་དོ་སྙམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ཐར་དོན་རང་མཚན་ལ་བརྟེད་པའི་སྒྲིན་ཆམས་འདི་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་བརྟེད་བྱར་འདོད་པ་ལའང་དོན་ཀྱི་སྤྱི་དང་སྒྲ་དོན་ཀྱི་སྤྱི་བརྟེད་བྱར་འདོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཡིས་གསལ་བ་མི་བརྟེད་ཀྱི། ། རིགས་སྤྱི་བརྟེད་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་ན། ། བྱེ་བྲག་པ་ནི་རེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྤྲོར་ན་སྒྲོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་བུམ་པའི་སྤྱི་བརྟེད་བྱར་འདོད་པ་ལ་སྒྲོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ཡོད་ན་ཡང། ། དེ་ལ་སྤྱར་བ་དགོས་ཤས་མེད། ། སྤྱི་ལྟར་བཀག་པས་མེད་མོད་ཀྱི་ཡོད་དུ་ཆུག་ནའང་སྤྱི་མི་གསལ་བ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་བརྟ་བྱས་ཀྱང་གསལ་བ་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་བུམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འཕྲལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གོ་བར་མི་ནུས་པས་སྤྱི་རྒྱང་པ་ལ་བརྟ་སྤྱར་བ་དགོས་པ་མེད་དོ། ། སྤྱི་དང་འཕྲལ་བའི་རང་མཚན་ལ། ། སྤྱར་བས་རང་མཚན་གོ་ཞེ་ན། ། སྤྱི་རྒྱང་པ་ལ་བརྟ་མི་བྱེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྤྱི་དང་འཕྲལ་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟ་བྱེད་དོ་སྙམ་ན། དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྤྱི་བོར་ལ། ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཉིད་ལ་སྤྱོར། ། རང་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟར་སྤྱར་ན་སྤྱི་མི་དགོས་ལ། མ་སྤྱར་ན་སྤྱི་ལ་སྤྱར་ཡང་རང་མཚན་གོ་མི་ནུས་པས་བར་དེར་ལམ་སྟོན་པ་ལ་སྟོང་དུམ་ལ་འདྲི་བ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་སྤྱི་བོར་ལ་རང་མཚན་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་བརྟ་སྤྱོར་ཅིག ། གལ་ཏེ་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་ཕྱིར། ། མི་ནུས་ཤེ་ན་འདི་ལའང་མཚུངས། ། བུམ་པའི་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བརྟ་མི་ནུས་ས་ཞེ་ན། ། སྤྱི་དང་འཕྲལ་བའི་རང་མཚན་ཡང་

མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བརྡ་མི་ནུས་པར་མཚུངས་ས།། །

གཉིས་པ་སྒྲ་དོན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། གང་ཅན་པ་ དང་ཁྱད་ཕོས་གཉིས། ། སྒྲ་དོན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད། ། དོན་དང་ཤེས་པའི་རང་མཚན་གཉིས་དང་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱི་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་མ་ སྟེགས་བྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་རྟོག་པའི་ཡུལ་དོན་ཕྱི་ཁྱེད་དངོས་ཀྱི་ བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བོད་ཆམས་འདོད་ལ། མང་ཡོས་བཀུར་བ་ལ་ས་ཁོགས་པ་ ནི་ ཆོས་ གང་ གཟུགས་ དང་ སེམས་ དང་ སེམས་ ལས་ བྱུང་ བ་ དང་ མི་ ལྡན་ པ། མིང་ཞེས་བྱ་བ་ སྒྲ་ དང་ དོན་ དང་ ཤེས་ པ་ ལས་ ཐ་ དད་ པ་ དོན་ བརྗོད་ པའི་ རྟེན་ དུ་ ཟད་ པའི་ ལྡན་ པ་ མ་ ཡིན་ པའི་ འདུ་ བྱེད་ བརྗོད་ བྱ་ ཡིན་ ནོ་ ཞེས་ ཟེར་ ར། ། འདི་ གཉིས་ དོན་ གཅིག་ པས་ ཐུག་ གཅིག་ ཏུ་ དགག་ སྟེ། མི་ ལྡན་ འདུ་ བྱེད་ ལ་ སྒྲར་ བས། ། འཕྲལ་ མེད་ གཟུགས་ ལ་ ཇི་ ལྟར་ རྟོག་ ས། ། བཏགས་ ཞེས་ ནི་ བརྗོད་ པ་ ལས། ། འཕྲལ་ མེད་ བ་ ལང་ མི་ རྟོག་ ཕའི་ ནི། ། དོན་ ཕྱི་ འམ་ མི་ ལྡན་ པའི་ འདུ་ བྱེད་ ལ་ བརྗོད་ སྒྲར་ བས་ བརྗ་ མ་ སྒྲར་ བའི་ བྱམ་ པའི་ རང་ མཚན་ རྟོག་ མི་ ཁྱོད་ དེ་ བྱམ་ པ་ ཞེས་ བརྗོད་ པས་ འཕྲལ་ མེད་ ཀྱི་ བ་ ལང་ མི་ རྟོག་ པ་ བཞེད་ ནོ། ། དེ་ སྐད་ དུ་ འང་། ཡིང་ ས་ཁོགས་ འཕྲལ་ བ་ མེད་ པ་ ཅན། ། དོན་ ལ་ འཇུག་ པར་ མི་ འགྱུར་ ར། ། ཞེས་ གསུངས་ པ་ བཞིན་ ནོ། ། འཕྲལ་ བ་ མེད་ ཀྱང་ འདུ་ བ་ ལ། ། འཕྲལ་ ནས་ དོན་ ལ་ འཇུག་ ཅེ་ ན། ། བྱམ་ པའི་ རང་ མཚན་ དང་ མི་ ལྡན་ པའི་ འདུ་ བྱེད་ ལ་ འཕྲལ་ བ་ མེད་ ཀྱང་ གཉིས་ ཀ་ ཟློ་ ལ་ ཕྱིར་ ཞེས་ ཞུ་ བ་ ཡིན་ ནོ། ། ཕྱི་ ཕྱིར་ ཞེས་ ཞུ་ ཕའི་ ཆམ་ ཡ་ འདུ་ བའི་ ཕྱིར་ དོན་ ཕྱི་ ལ་ སྒྲར་ ཡང་ འཕྲལ་ ནས་ རང་ མཚན་ གོ་ ཟློ་ ཚ་ ལ་ འདུ་ བས་ འཕྲལ་ ཕ་ བཞིན་ ནོ་ ཞེ་ ན། ། ཨ་ ཡིན་ ཏེ། འདུ་ བས་ འཕྲལ་ ནས་ ཡུལ་ དང་ དུས། ། ཇི་ ལགས་ འཕྲལ་ ཀྱི་ ཀུན་ ཏུ་ མིན། །

འདི་ནི་རྒྱ་ཏུ་འཕྲུལ་འགྱུར་བས། ། འདུ་བའི་སྒོ་ནས་འཕྲུལ་པ་མིན། ། ཡུལ་
ཀུན་ཏུ་འཕྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་སྦྱིན་འདུ་བ་གཤིས་ཡོད་ཀྱང་མདུན་ན་
གནས་པ་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བཟློད་ན་རྒྱབ་ན་གནས་པ་ལ་མི་འཕྲུལ་པ་ལྷར་མིང་
དང་མཚན་མ་ལ་བརྟགས་ཤུར་ཇི་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་ན་དོན་རང་མཚན་ལ་འཕྲུལ་
པ་མི་སྲིད་དོ། ། ཡང་དུས་ཀུན་ཏུ་འཕྲུལ་པ་མི་སྲིད་དེ། ལྷས་བྱིན་དང་མཆོད
སྦྱིན་ལྟ་བུ་ཚོམ་ལའང་འཕྲུལ་པས་རེས་འགའ་ལྷས་བྱིན་ལ་འཇུག་རེས་འགའ
མཆོད་སྦྱིན་ལ་འཇུག་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་འཕྲུལ་པས་རེས་འགའ་དོན་རང
མཚན་ལ་འཇུག་རེས་འགའ་མིང་དང་མཚན་མ་ལ་འཇུག་པར་ཐལ་བ་ལས།
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དོན་རང་མཚན་ཉིད
ལེན་གྱི། འཚད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་བརྟས་སྒྲོལ་བའི་མིང་དང་མཚན་མ་ལ
འཇུག་པ་མ་མཐོང་བས་འདུ་བའི་སྒོ་ནས་འཕྲུལ། ཞེས་སྒྲ་བའི་བཤད་ཚུལ་ཡིན
ནོ། ། དེ་སྐད་དུའང། གལ་ཏེ་དོན་ལ་མཚུངས་འདུ་ལས། ། འཕྲུལ་འཇུག
འགྱུར་ན་དུས་ཀུན་དང། ། ཡུལ་ལ་འཕྲུལ་མིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཤིས་པ་རང་འདོད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང། རབ་ཏུ་དབྱེ
བ་དང་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དཔབ་པའོ། ། དང་པོ་ནི། བརྟ་ལས་ཁོ་བྱ་ཁོ་བྱེད
ཡིན། ། བཟློ་བྱའི་མཚན་ཉིད་བརྟས་ཁོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཟློ་བྱེད་ནི
དོན་ཁོ་བར་བྱེད་པའི་བརྟའོ། །

གཤིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། འཚད་དང་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི །
དབྱེ་བས་གཤིས་གཤིས་ཆུམ་པ་བཞི། ། འཚད་པ་དང་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི
བཟློ་བྱ་ཟློ་བྱེད་གཤིས་ཀ་ཡིན། ། འཚད་ཚེ་ཆུམ་པར་ཕྱི་བས
མ་ཁས། ། འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་པས་ཐོབ། ། འཚད་པའི་ཚེ་སྒྲའི་དངོས
ཀྱི་བཟློ་བྱ་སྒྲ་དོན་དང་ཞེན་པའི་བཟློ་བྱ་དོན་རང་མཚན་ཡིན་ལ་དངོས་ཀྱི

རྟོག་ཕྱིན་ལྟ་ཕྱི་དང་ཞེན་པའི་རྟོག་ཕྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀོ་ཞེས་རྣམ་པར་དཏྱེ་བ་ཤེས་ནས་གནས་ལུགས་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། ། འཇུག་པའི་ཚེ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ། སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་བསྟན་པ། གཞི་མེད་ལ་འཇུག་ནས་བརྟེན་ནས་བའི་ཚུལ། འཇུག་པ་ལ་སྒྲར་བས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གོ་བའི་འཐད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་ཡིན། ། སྤྱི་དོན་གཉིས་པོ་མེད་པ་ཡིན། ། དེ་བཞིན་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས། ། དམ་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་མེད། ། དོན་དང་ཤེས་པའི་རང་མཚན་གཉིས་དང། ། དོན་ཀྱི་སྤྱི་དང་སྒྲ་དོན་ཀྱི་སྤྱི་གཉིས་ཏེ། བཞི་པོ་བརྗོད་བྱར་མི་འཐད་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྱ་མི་སྲིད་པས་ དོན་དམ་པར་ན་བརྗོད་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པ་ཅིའང་མེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྱི་གང་ཡིན། ། གཞན་ལས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ། སྒྲ་འདི་དག་གིས་གང་བརྗོད་པ། ། དེ་ལ་ཕོ་བོ་ཅུང་ཟད་མེད། ། ཕ་བོ་མེད་ཅན་ སྤྱི་བློ་ལ། ། སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་མཐོང་ཕྱིར་དང། ། དོན་ལ་འཇུག་པའང་མེད་པ་ནི། ། སྤྱིར་འདོད་དེ་ཡང་བསླད་ཕྱིར་དང། ། དེ་ཉིད་དུ་ན་དོན་དངོས་ སུ། ། མེད་ཕྱིར་ཕོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན། ། ཕ་བོ་མེད་པས་བརྗོད་བྱ་མིན། ། ཞེས་ བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞི་མེད་ལ་འཇུག་ནས་བརྟེན་ནས་བའི་ཚུལ་ནི། རྟོག་པ་ཕ་ཕོ་ བས་འཇུག་པ་ལ། ། སྒྲ་ཡི་དོན་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར། ། དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་ དུ་ཞེན། ། དེ་ནི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱར་བཏགས། ། རྟོག་པ་གང་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ ཅད་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཕོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ཤད་དམ་རྫི་ལམ་ལྟར་གཞི་མེད་ལ་འཇུག

པས་སྒྲའི་དོན་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་ནས་བརྗོད་སྤྱོར་ལ། ། གཞི་མེད་ཅེས་བྱ་
བའང་བོད་དང་ཅིན་ཕོས་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི་དོན་སྤྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་བརྗོད
དོ། །

གསུམ་པ་འཕྲུལ་པ་ལ་ སྒྱུར་ བས་ རང་ མཚན་ གོ་ བའི་ འཐད་ པ་ ནི། ། །

གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྦྱང་བ་ལ་ལྟ་ལས། དངོས་པོའི་སྒྲོ་བརྗོད་ཐུར་འདོད་
པ་དང་མཚུངས་པ་སྦྱང་བ་ནི། སྒྲ་དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་ན་ནི། །དངོས་པོ་
བརྗོད་ཐུར་འགྱུར་ཞེ་ན། །རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་དོན་
གཞན་ལས་མི་ལྡོག་ན་ལྡོག་པ་བརྗོད་པར་འགལ་ལ་ལྡོག་ན་དོན་རང་མཚན་ལྟར་
དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །དེ་བརྗོད་ཐུ་ཡིན་ན་ཆུམ་རྟོག་གི་གཟུགས་བརྙན་
བརྗོད་པ་དང་། སྒྲོ་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་མིང་རྒྱང
ལ་ཆོད་པ་ཟད་དོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་དོན་ལ་མི་ལྡོག་ཀྱང་། །ལྡོག
པར་སྣང་བ་འཕྲུལ་པ་ཡིན། །སྒྲོ་ནི་འཕྲུལ་པར་མི་འདོད་པས། །དེས་ན་དེ
དག་ཀ་ལ་མཚུངས། ། ཆུམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དོན་སྒྲོ་ནི་དོན་དམ
པར་དེ་མ་ཡིན་ལས་མི་ལྡོག་གོ། ། འོན་ཀྱང་རྟོག་པའི་ངར་ལྡོག་པར་སྣང་བ་ནི
འཕྲུལ་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་མེད་ལ་ཆུ་སྟེགས་བྱེད་བརྗོད་བྱའི་སྒྲོ་མ་འཕྲུལ
པའི་དངོས་པོར་འདོད་པས་ཀ་ལ་མཚུངས། དེ་སྐད་དུའང་། རྟེས་འཇྲོ་ཅན
རྒྱུ་རྟེས་འཇྲོ་མེད་པ་ཅན། ། བློ་ལས་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས
སོ། ། གཞན་ཡང་འདི་དག་གི་དོན་ཆུས་པར་ཆུམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་བརྡ
ཡི་དུས་ནས་ཡང་། ། རང་ཉིད་མཐོང་བའི་འཕྲས་བུ་ཅན། ། བསྟན་པའི་དོན
དང་འབྲེལ་བ་ཡི། ། གཞན་སེལ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས
པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་མི་འདོད་པ་གཞན་བཅད་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བརྡའི
དུས་ནའང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་དང་དོན་རང་མཚན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་ནས
དེ་མ་ཡིན་བཅད་དེ་བརྡ་བྱེད་པས་བརྡའི་དུས་ཀྱི་ཐུ་ཡ་ཐམ
པོ། ། ཡང་། གཞན་དུ་མ་མཐོང་ལ་ལྡོས་དང་། ། ལ་ལར་དེ་མཐོང་ལ་ལྡོས
ཕྱིར། ། གཞན་སེལ་ཐུ་ཡ་ནི་ཡ

ངོ། ། ཞེས་གསུངས་པས། དངོས་པོ་ལ་སྒྲ་མི་སྤྱོད་བར་གཞན་སེལ་ལ་སྤྱོད་
པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཡལ་གা་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ
གཞན་དུ་ཤིང་གི་སྒྲམ་མཐོང། ཡལ་গা་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་གཞན་ཙནྡན
ལ་སོགས་པ་ལ་ལར་ཤིང་གི་སྒྲ་དེ་མཐོང་བས་རིས་མཐུན་པ་ལ་སྒྲ་མཐོང། མི
མཐུན་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་དེ་སྤྱོད་དགོས་པས། གཞན
སེལདང་འབྲེལ་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་མི་འབྲེལ་པོ། ། གལ་ཏེ་སྒྲ་དངོས་པོ་དང
འབྲེལ་ན་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱད་བས་གཞི་གཞན་ལ་མེད་པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར
ར། ། ཡང། དེ་ཕྱིར་རིགས་སོགས་དེ་ལྡན་ནི། ། ཡོད་མེན་དོན་དང་དེ་དག
ལ། ། མཉན་པ་འབྲེལ་མེན་ གཞན་ལས་ནི། ། ལྟོག་པ་ཉིད་ལ་ སྒྲ་ སྤྱོད
ཕྱིར། ། ཞེས་གསུངས་པས་མུ་སྟེགས་བྱེད་འདོད་པའི་རིགས་དང་ཡོན་ཏན
དང་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་ན
དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་དུ་སྣང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ར། ། དེས་ན་དོན་རང་གི
མཚན་ཉིད་དང་རིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་སྒྲ་སྤྱོད་མི་སྲིད་ཀྱི། ལྟོག་པ་ཉིད
ལ་སྒྲ་སྤྱོད་བར་གསུངས་སོ། ། དོན་ལ་བརྡ་མི་སྤྱོད་པའི་རིགས་པ་འདིས་དབང
ཤེས་ཀྱང་རྟོག་བཟློ་དུ་གྱུར་པོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྒང
བནི། རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་ན་ནི། ། ཤེས་པ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར
ཞེ་ན། ། གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་བརྙན་དོན་སྟེ་དེ་དངོས་ཀྱི
བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན། དེ་ཤེས་པ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་རང་གི་མཚན
ཉིད་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས
ཤེས་པ་ལ། མཚུངས་མེན་རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་བློ། ། སྐྱེ་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་མཚན་ལྟོག་པ་བརྗོད་བྱ་མེན། ། འཕྲུལ་པས

བརྡུགས་པ་དངོས་མེད་ཡིན། ། དེས་ན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ། ། འཇིག་རྟེན་གཞན་ཕྱིར་སྣང་བར་ཟད། ། ནམ་པ་དེ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རང་མཚན་གྱི་ཆ་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་གྱི་འཕྲུལ་པས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་པའི་ཆ་ལ་བརྟེན་ལ། སྣང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་མོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པ་ནམས་གཞན་པའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་ལ་བརྟེན་ཞེས་བརྗོད་པར་ཟད་དེ། ནམ་འགྲེལ་ལས། ཕྱི་རོལ་ནུས་པ་ནམ་གཅོད་ལ། ། རེག་པ་མེད་ཀྱང་སྣ་དེ་དང་། ། ནམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནི། ། དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ནམས་དང་འཕྲེལ། ། དེས་ན་གཞན་སེལ་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། ། མཉན་པ་གཞན་སེལ་བྱེད་པ་བརྗོད། ། ལྷོག་པ་བཞིན་དུ་སྣ་དག་ལས། ། ཤེས་ལ་གཞན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་། ། གང་དེ་འདང་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན། ། དེ་འཕྲུལ་བག་ཚགས་ལས་བྱུང་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོ། ། ཀུན་ལ་ངོ་བོ་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། ། དེ་ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་རོ། ། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སེལ་བ་ལ་སྟོན་ནས་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་སྒང་བ་ནི། སེལ་བའི་སྟེ་ལ་བརྗོད་ན། ། ལྷན་པ་མིན་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། ། དོན་གྱི་ལ་སྟོན་ནི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་སྟོན་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དོན་ཕྱི་གལ་ཏེ་ཟས་ཟུབ་ན། ། ཕྱིད་བདེན་འོན་ཀང་དངོས་མེད་ཡིན། ། མེད་ཕྱིར་སེལ་བ་ཡུལ་མེད་ཅེས། ། ཤེས་ན་བརྗོད་བྱ་ཟོད་བྱེད་མེད། ། སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་ཞེས་ཆོག་གི་ལྷག་མར་སྟོར་རོ། ། དོན་ཕྱི་ཞེས་བྱ་བ་མི་གསལ་ལ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ། ། གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་ལྷན་པ་ཞིག་ཟུབ་པར་འདོད་ན། ། མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་མོད། ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་དོན་ཕྱི་ཟས་ཐུ་མ་ཟུབ་པས་དོན་ཕྱི་བརྗོད་བྱ་

ཡིན་པ་དང་། བཟློད་ཆུ་ཅིའང་མེད་པ་གཉིས་དོན་དམ་པར་མཚུངས་པས་བརྒྱད་པའི་སྒྲོན་ལས་ཀྱིལ་ལོ། ། འོ་ན་སྤྱི་ཤེས་པས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྱི་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་སྤྱིར་བཏགས་པ་ཡིན་ལ་འདིར། རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ཡུལ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། ། གལ་ཏེ་དོན་སྤྱི་ཅིའང་མེད་པ་ལ་བརྟ་ཆུས་པས་ཀྱང་རང་མཚན་གོ་ན་རེ་བོང་གི་རྭ་ལ་བརྟ་ཆུས་པས་ཀྱང་བུམ་པ་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འཕྲུལ་ནས་གོ་ལ་རེ་བོང་གི་རྭ་ལ་བུམ་པའི་རང་མཚན་དུ་འཕྲུལ་པ་མི་སྲིད་པས་ཀ་ལ་མཚུངས། །

བཞི་པ་བཟློད་ཆུ་མེད་ན་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་སྟང་བ་ནི། བཟློད་ཆུ་མེད་ན་འཕྲུལ་པ་གསོག ། ཡིན་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འཇིག་རྟེན། ། དོན་ལ་བཟློད་ཆུ་ཟློད་ཆེད་མེད་ན་སྒྲ་ཕྱི་དང་དོན་ཕྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འཕྲུལ་ནས་བརྡ་ཕྱོར་བ། ཀསོག་ཀསོན་ཡིན་ཏེ་ཏླེའི་ཆོས་རང་དཀའ་བ་ནམས་ནི་དོན་ལ་མི་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་འཕྲུལ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཆུན་ཆད་དོ་ཞེ་ན། ཀྱོན་མེད་དེ། འཕྲུལ་པའི་སྒོ་ནས་རང་མཚན་ལ། ། འཇུག་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འཐད་པ་ཡིན། ། འཇིག་རྟེན་པ་ནམས་དོན་ཕྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འཕྲུལ་ནས་རང་མཚན་ཉིད་བློ་བ་དང་དོར་བ་ལ་འཇུག་པས་ན་ཐ་སྙད་ཆུན་གལ་འཆད། །

ལྔ་པ་ཆད་ཆུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གོ་བས་འཕྲུལ་པ་མི་འཐད་པ་སྟང་བ་ནི། ། ཆད་ཆུས་འབྲེལ་བས་གོ་བ་ལ། ། འཕྲུལ་པའི་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་ལོ། ། བོད་ནམས་ན་རེ། ཆད་ཆུས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་གོ་བས་འཕྲུལ་པའི་འབྲེལ་བས་ཅི་ཆུ་ཞེ་ན། རང་མཚན་དང་ནི་དོན་ཕྱི་དང་། ། གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་པ་ལྟ། ། གསུམ་པོ་གང་ལ་ཆད་ཆུས་ཀྱང་། ། འཕྲུལ་པ་མེད་ན་བརྡ་མི་འབྱོར། ། ཆད་

བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཅི་རང་མཚན་ལ་བརྟ་ཆད་བྱེད་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་བརྗོད་
པའི་སྐྱོན་འཐུང་ལ། དོན་གྱི་ལ་བརྟ་ཆད་བྱེད་ན་ཉན་ཐོས་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་
ཡོད་ཅིང། དོན་གྱི་དང་དོན་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་པ་ལ་བརྟ་བྱེད་ན་ཁོ་
བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་བསྟན་པས་གང་ལྟར་ཡང་མ་འཕྲུལ་པའི་ཆད་བྱས་ཀྱིས
འབྲེལ་བ་མེད་སྟལ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ཕྱིད་རང་བརྟ་ཆད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ
སྙམ་ན། བྱེད་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་རང་མཚན་གཟུགས་བརྟན་གཉིས། །
གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར། ། ཆན་པོ་ཆུམས་ཀྱིས་བརྟ་ཆད་བྱེད། །
འཕྲུལནས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། ། སྒྲ་མའི་མཁན་པོ་དག་འཇིག་རྟེན
དོན་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་སྟན་གྱིས་འཕྲུལ་དུ་འཇུག་པ་ལྟར། དོན་གྱི་དང་
རང་མཚན་གཉིས་གཅིག ཏུ་བསྟེས་ནས་བརྟ་ཆད་ཀྱི་ སྟན་ཀྱིས་ འཕྲུལ་ དུ
འཇུག་ལ། དེ་ལྟར་འཕྲུལ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་རང་མཚན་ཉིད་བླང་དོར་ལ
འཇུག་པ་ནི་ཚུལ་རོལ་མཐོང་བ་ཆུམས་ཀྱི་ཆུམ་པར་ཐར་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད
དུ་འང། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དངོས་སྨྲ་བཏགས་རྟོགས་པ་ཡིས། ། གཞན
ལ་བཟློག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་ཡང། ། སྒྲ་དོན་གང་ཡིན་འདི་ཉིད་ཅེས། ། བརྗོད
པ་ལ་ནི་འགལ་བ་མེད། ། ཅེས་བྱ་བ་དང། ཤེས་པ་སྒྲ་ཡི་ངེས་སྨྲ་པ། ། དེ
དག་ལོག་པར་སྟང་བ་ཉིད། ། དོན་ཀྱི་ཚ་ལས་འདི་ཟློས་འགྱུ། ། དེ་ལྟར
མཁན་པ་གཞན་མེད་བྱེད། ། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། ། སྒྲ་ཡི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད
བྱ་མེད། ། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རང་མཚན་ཡིན། ། འབྲེལ་བ་འཕྲུལ་པས་བྱས
ན་ཡང། ། འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུ་བསྟུ་བ་མེད། ། ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྟུ་བའི་ཚོགས
སུ་བཅད་པའོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད
བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྔ་པའོ།། ། །

དྲུག་པ། འཕྲིལ་བ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

བཞི་པ་འཕྲིལ་བ་དང་འགལ་བ་རྣོག་པའི་ཚུལ་ནི། དགག་དང་བསྒྲུབ་པ་ཇི་སྐད་པ། །འགལ་འཕྲིལ་ཉིད་ལ་སྟོས་པས་ན། །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ཡི། །སྟོན་དུ་འགལ་འཕྲིལ་དཔྱད་པར་བྱ། །ཚད་མ་ཡིན་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དཔྱོད་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་འཕྲིལ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་དེ་གཏན་ལ་དབབ་པོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་འཕྲིལ་བ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་ལ་འཕྲིལ་བ་དགག །བློ་ངོར་འཕྲིལ་བ་བསྒྲུབ། འཕྲིལ་བ་བསྒྲུབ་པའི་ཚད་མཚོ། །དང་པོ་ལ་འཕྲིལ་བ་ཕྱིར་དགག་པ་དང། ས་སོར་ དགག་ པ་ གཉིས་ ཀྱི་ དང་ པོ་ ཡང། ཆོས་ གཉིས་ གཅིག་ ཏུ་ མི་ ཁྱིད་ ཅིང། ། གཅིག་ ལ་ འཕྲིལ་ ཏ་ མི་ ཁྱིད་ ཡས། ། རང་ རང་ ངོ་ བོ་ ལ་ གནས་ ཕའི། ། དངོས་ པོ་ ཐམས་ ཅད་ འཕྲིལ་ མེད་ ཡིན། ། ཅིས་ ཏྱ་ ཐམས་ ཅད་ དངོས་ པོ་ དང་ དངོས་ མེད་ གཉིས་ ལས་ མི་ ཁྱིད་ ལ། ། དངོས་ པོ་ ལའང་ རང་ གཞན་ གཉིས་ ས་ ཁ་ ཆོན་ ཆོད་ ཅིང། ། རང་ ཡིན་ ན་ གཞན་ དང་ མ་ འདྲེས། ། གཞན་ ཡིན་ ན་ རང་ དང་ མ་ འདྲེས་ ཡས་ བར་ ན་ ཕུང་ པོ་ གསུམ་ ཡ་ མེད་ དོ། ། དེས་ ན་ གང་ ཟན་ ལྟར་ ཆོས་ དུ་ མ་ གཅིག་ འདྲེས་ ཡ་ མི་ ཁྱིད་ ལ་ གཅིག་ ལ་ རང་ ཉིད་ རང་ དང་ འཕྲིལ་ བའི་ ཁྱིད་ ཡས་ རྒྱང་ ཡ་ རེ་ རེ་ ལ་ འཕྲིལ་ ཏ་ ཡོད་ ཅེ་ རྣམ། ། དེ་འང་ འཕྲིལ་ ཡ་ རྒྱ་ ཁ་ ལས། ། གཞན་ དབང་ ཁོ་ ནར་ འཕྲིལ་ ཏ་ ནི། ། གྲུབ་ ན་ གཞན་ དབང་ ཅི་ ཞེག་ ཡིན། ། དེ་ ཕྱིར་ དངོས་ པོ་ ཐམས་ ཅད་ ཀྱི། ། འཕྲིལ་ ཏ་ ཡང་ དག་ དུ་ ན་ མེད། ། ཅེས་ གསུངས་ པས་ ས། ། དངོས་ མེད་ ལའང་ དངོས་ འཕྲིལ་ ནི། ། ཡོད་ ཅེས་ ཟླུན་ པོ་ འགའ་ ཞིག་ སྨྲ། ། གོང་ འགའ་ ཞིག་ གཅིག་ དང་ དུ་ བྱལ་ ལ་ ས་ གསུམ་ པའི་ རྒྱས་ ཀྱི་ དགག་ བྱ་ མི་ ཁྱིད་ པ་ ཟློས་ ལ། ། བསྒྲུབ་ བྱའི་ ཆོས་ མེད་

དགག་ཡིན་པས་དངོས་འབྲེལ་མེད་ཅིང་དགག་བྱ་མི་སྲིད་པས་བརྗོག་འབྲེལ་
ཡང་མེད་ལ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱགས་སྲིད་པར་ཐལ་བས་དེས་ན་དངོས་མེད་
ལའང་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟ་རིས་མི་ཟིན་པས་བརྗོག་འབྲེལ་
ཅིས་པ་ལ་སྟོས་ས་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པ
ལ། །འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་དངོས་པོར་འགྱུར། ། ཁྱེད་རང་ལྟར་ན་བདག་གཅིག
པས་འབྲེལ་ན་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བས་འབྲེལ་ན་འཐས
བྱའི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། ། ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ
འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ། །
འབྲེལ་བ་ཆུམས་ཀྱི་སྒྲ་མཚན་ཏེ། ། དངོས་པོ་འདི་བ་མེད་ཕྱིར་དང། །
དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་ཕྱིར་མེད། ། འབྲེལ་བ་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་གང་ཞིག
ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ་ཡིན་པས་ཆོས་གཉིས་ལ་གནས་དགོས་ལ་དེ་ནི་དངོས་པོ
ལ་འདི་བ་མེད་ཅིང་དངོས་མེད་ལ་ངོ་བོ་མེད་པས་མི་སྲིད་དོ། ། དེའང་འབྲེལ
བརྗག་ལས། འགའ་ཡང་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། ། གཉིས་ལ་གནས་ཀྱིས
གཞན་དུ་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། གལ་ཏེ་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད
ཆོས་གཞན་ལ་མི་འཕྲུལ་པ་ལ་འདོད་ན། མི་འཕྲུལ་པ་བློའི་ཆོས་ཡིན་པས་དོན
ལ་འཕྲུལ་མ་འཕྲུལ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་གོ། ། ཡང་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་དོན་མི
འཇུག་སྟེ། ས་ཅས་ཆུས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པ་གཉིས་ཀས་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་ཟློ་བ་ནཏ
ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་བཅིངས་པའམ། ཕ་ཏེ་བཏུ་ཞེས་ཟོ་ཟོར་བཅིངས
ཤིང་གཉིས་ཕན་ཚུན་མི་གཏོང་བ་ལ་འདོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་དངོས་པོ་དང
དངོས་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་མི་འགྱུབ་བོ། ། གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་མ་གྱུབ་མོད་མཚན
ཉིད་གྱུབ་པོ་ཞེ་ན། འདིར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་དོན་དང་མཚན་ཉིད་ལྟར
འབྲེལ་བའང་མིང་དོན་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། ། བཅོམ

ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇིལ་བ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ས་སོ་སོར་དགག་པ་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདག་གཅིག་པའི་འཇིལ་བ་དགག་པ་ནི། ། བདག་གཅིག་པ་ལ་ཆོས་གཉིས་མེད། ། ཆོས་གཉིས་མེད་ལ་འཇིལ་མི་སྲིད། ། དེས་ན་ཐུས་དང་མི་རྟག་པ། ། དོན་ཀྱི་སྟེང་ན་འཇིལ་བ་མེད། ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་དང་ཐུས་པ་ཞེས་ཟློག་པ་ཐ་དད་བློས་ཕྱི་བ་ཡིན་ཀྱི་དོན་ལ་མེད་དོ། ། གལ་ཏེ་ཐུས་དང་མི་རྟག་པའི། ། ཟློག་པ་སྐྱ་ལ་མ་གྱུར་ན། ། ཚུལ་གསུམ་གྱུར་པ་མི་སྲིད་པས། ། དོན་ལ་བདག་གཅིག་འཇིལ་ཅེ་ན། ། གང་ས་ཅན་དང་བོད་འགའ་ཞིག་ལ་མཐུན་པར་སྐྱ་དང་ཐུས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གསུམ་རྫས་གཅིག་ཀྱང་ཟློག་པ་ཐ་དད་དུ་དོན་ཉིད་ལ་གནས་སོ། ། གལ་ཏེ་ཟློག་པ་བློས་ཐུས་ཡིན་ན་དོན་ལ་དགག་སྐྱབ་མི་ནུས་ཏེ། བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བ་ཆུམས་དོན་དང་མ་འཇིལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ། རྫས་གཅིག་དོན་མཐུན་ཟློག་པ་ཆུམས། ། དོན་ལ་ཡོད་ན་ཟློག་པ་ན། ། མ་འཇིལ་རྟགས་མིན་འཇིལ་ན་ཡང། ། ཆུམས་ཀྱང་པའམ་འཐས་བྱེར་འགྱུར། ། ཐུས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་སྐྱའི་རྫས་ཐུ་གཅིག་པར་མི་མཐུན་པ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ཟློག་པ་ཐ་དད་གཉིས་བློ་ལ་ཟློས་པའི་དོན་ཆོས་ཟམ་མ་ཟློས་པའི་དོན་ཆོས་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་དོན་ལས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན། ཐུས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ཟློག་པ་ནང་འཇིལ་མེད་ན་ཐུས་པས་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་མི་ནུས་ཤིང་ཡོད་ན་ཐུས་ཟློག་དང་མི་རྟག་པའི་ཟློག་པ་གཉིས་བདག་གཅིག་ན་རྫས་ཀྱང་གཅིག་ཟློག་པའང་གཅིག་ཟློག་པས་ཐ་དད་དུ་འདོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཁྱད་པར་ཅིའང་མེད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་མིང་དུ་མ་བཏགས་ཀྱང་རྒྱ་བ་དང་བསྡེལ་ཟེར་ཐུད་ལྟར་མིང་གི་ཆུམ་གང་ས་ཐུ་འགྱུར་ཀྱི་ཟློག་པ་ཐ་དད་དུ་མ་སོང་ངོ། ། གལ་ཏེ་དེ་ལས་འཐུང་

བས་འཕྲེལ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། ། གཞན་ཡང་བྱས་ལྟོག་
རྒྱ་ན་རྒྱ་དངོས་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། མི་རྒྱ་ན་མི་རྒྱ་པར་གང་གིས་
འགྲུབ། བྱས་ལྟོག་ཆོས་ཅན་མི་རྒྱ་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱས་གཞན་
གྱིས་བསྒྲུབ་པོ་སྐྱེ་ན། དེ་ལ་ཡང་རྒྱས་གཞན་དགོས་པས་ཐུག་མེད་ཏུ
འགྱུར་རོ། ། དེས་ན་སྟོང་འཇུག་གི་ཀུང་ཚན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། གཅིག
ལ་རང་བཞིན་གསུམ་ཞིད་ནི། ། རིགས་མིན་དེས་ན་དེ་ཡོད་མིན། ། དེ་བཞིན
ཡོན་ཏན་ཡོད་མིན་ཏེ། ། དེ་ཡང་ས་ས་ར་ཆམ་གསུམ་ཕྱིར། ། ཞེས་གསུངས་པ
ངང། རིགས་པའི་གནད་གཅིག་པས། ཀུང་ཚན་གྱི་རང་བཞིན་ངང་ཡོན
ཏན་དོན་གྱི་སྟེང་ན་བདག་གཅིག་པར་འདོད་པ་ངང་བོད་དག་གིས་ཐུས་ངང
ལྟོག་པ་དོན་གྱི་སྟེང་ན་བདག་གཅིག་པར་འདོད་པ་ནི་མིང་བསྒྲུར་བ་མ་གཏོགས
པ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འཕྲེལ་བ་དོན་ལ་དགག་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི
ཐུས་ལ་འཕྲེལ་བ་དགག་པ་ངང། རིགས་ལ་འཕྲེལ་བ་དགག་པ་གཉིས་ལས
ངང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་རིམ་ཀྱིས་པ་ལ་དགག་པ། ཀུང་པ་ལ་དགག་པ།
ལྟོས་པ་ལ་དགག་པའོ། ། ངང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ལྷ་ཕྱི་ལ་མི་འཐད་པ་ནི།
ལྷ་ཕྱི་མིན་ལ་དེ་བྱུང་མེད། ། ལྷ་ཕྱི་ཡོད་ན་གང་ཟུང་མེད། ། དེས་ན་ངོས
ངང་ངོས་མེད་ལ། ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འཕྲེལ་བ་མེད། ། ངོས་པོ་ཐ་ངང
ཏུས་མཁན་པ་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འཕྲེལ་བ་མི་སྲིད་ཅིང་ཏུས་མི་མཁན་པ
ལའང་རྒྱུ་མེ་ཡོད་པ་ན་འབྲས་བུ་ཏུ་བ་མ་སྐྱེས་ནས་ངོས་མེད་ཡིན་ལ། ཏུ་བ
ནམ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་སྟེང་པའི་རྒྱ་མེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པས་ངོས་མེད་ཏུ
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་ལྟར་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་གཅིག་པ་ངག་པ་ལ་འཕྲེལ་བ་མི
སྲིད་དོ། ། དེ་ཉིད་འཕྲེལ་བརྟག་ལས། རྒྱ་ངང་འབྲས་བུའི་ངོས་པ

ཡང། ། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པས། ། གཉིས་ལ་གནས་པ་ཇི་ལྟར་ འགྱུར། ། གཉིས་ལ་མི་གནས་ཇི་ལྟར་འཇུག ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་ འཇུག་བ་བྱེད་པས་ཀྱང། ། བློས་སྟོལ་ཏེ་འཇུག་བ་ནི་ཆུམ་པར་རྟོག་པས་ བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། ། གཉིས་པ་བར་གྱི་སྟོང་འཇུག་མི་འཐད་ པ་ནི། འགགས་པ་དང་ནི་སྐྱེས་པ་ལ། ། སྟོང་བའི་འཇུག་བཡོད་ཅེ་ན། ། ཆུ་ ཤེགས་བྱེད་ན་རེ། རྒྱ་མེ་འགགས་པ་དང་འཐས་བ་ཏུ་བ་སྐྱེ་བའི་བར་དེར་སྟོང་ བའི་འཇུག་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། སྟོང་འཇུག་རྒྱ་ན་དངོས་པ་ མིན། ། མི་རྒྱ་ན་ནི་ཐུག་མེད་འགྱུར། ། སྟོང་བའི་འཇུག་བ་རྒྱ་ན་དངོས་ པར་མི་འཐད་ལ། དངོས་པར་མེད་པ་དེ་ཅུ་བྱེད་ལས་ཐོལ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ སྟོང་བའི་བྱེད་པ་པར་མི་རུང་ཞིང་མི་རྒྱ་ན་མེ་འགགས་པ་ན་སྟོང་འཇུག་ཡང་ འགགས་པས་དུ་བ་དང་སྲེལ་བར་མི་ནུས་སོ། ། གལ་ཏེ་མེ་འགགས་ལ་དུ་བ་མ་ སྐྱེས་པའི་ བར་ དེར་ སྟོང་ བའི་ འཇུག་ ཐ་ ཡོད་ ཡར་ འདོད་ ན། ། ཆུ་ འཐས་ མ་ འཇུག་ བ་ ཐ་ཉིས་ ཀྱི་ འཇུག་ ཏུ་ མི་ འཐད་ དེ། ། འཇུག་ ཏུ་ ད་ ཆོས་ ཀུན་ ཡར་ ཡོད་ ཡའི་ ཕྱིར་ ར། ། ཆོས་ ཀུན་ ཡར་ ཡོད་ ཀྱང་ ཆེ་ དུ་ ཀྱི་ འཇུག་ ཏུ་ ཡིན་ ན་ ཆེ་ ཉིད་ ཀྱི་ ཕྱིར་ ཏེ་ ཐ་ ཉིད་ ཀ་ ཐ་ ཡ་ ཡ་ ཡ་ ཉིད་ ཆ་ ཡ་ ཡ་ ཡ

བཤོ་སྟྲམ་ནི། ། རྒྱང་པ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང་། ། གཉི་གའི་འཇྱལ་བ་ཅིས་
པར་འགྱུར། ། མེ་དུད་རྒྱང་པ་འཇྱལ་བ་ཡིན་ན་འཇྱལ་མེད་མི་སྲིད་ཅིང་ཕན་
ཚུན་མ་སྟོས་ཀྱང་རྒྱུ་འཐས་ཅིས་པར་འགྱུར་ལ། འཐས་རྟགས་དང་རྒྱུ་མི་
དམིགས་པ་ཞེས་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་ཕན་ཚུན་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལའང་
འཇྱལ་བརྟག་ལས། དེ་མེད་པར་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ། གཅིག་ལ་འདུག་པ་
འཇྱལ་བ་མེད། ། ཅིས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་སྟོས་པ་ལ་འཇྱལ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ཕན་འདོགས་པ་ལ་བཤད་པ་དགག་པ་ཡང། རྒྱུ་འཐས་ཕན་ཚུན
སྟོས་ནས་ཕན། ། འདོགས་ཕྱིར་འཇྱལ་བ་མི་འགལ་ན། ། མེ་ཕན་འདོགས
བྱེད་དང། དུ་བ་ཕན་གྱུགས་བྱ་ཡིན་པས་འཇྱལ་བ་ཆོས་གཉིས་ལ་སྟོས་སོ་ཞེ
ན། རྒྱུ་འཐས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ལ། ། ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་འཐད་པ
དགའ། ། ཕན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་ཡོད་པ་ན་ཕན་གྱུགས་བྱའི་འཐས་བྱ་མ
རྒྱོས་ལ། ཕན་གྱུགས་བྱའི་འཐས་བྱ་རྒྱོས་པ་ན་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ
འགགས་པས་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཕན་འདོགས་མི་སྲིད་དེ། ཐུག་པ་དང
རིང་འཕྱལ་བཞིན་ནོ། ། དེའང་འཇྱལ་བརྟག་ལས། འདི་ནི་གཞན་དུ་འདུག
པ་ན། ། ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་སྟོས། ། སྟོས་ལས་ཕན་པ་བྱེད་པར
འགྱུར། ། མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཕན་པར་བྱེད། ། ཅིས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་མེད་ན་མི་འཐུང་བའི་འཇྱལ་བ་དགག་པ་ཡང། མེད་ན་མི
འཐུང་འཇྱལ་ཡིན་ན། ། གཡས་གཡོན་སོགས་ཀྱང་འཇྱལ་བར་འགྱུར། ། རྒྱུ
ལ་མ་སྟོས་པར་འཐས་བྱའི་ཐ་སྙད་མི་འཐུང་བ་ཙམ་ལ་འཇྱལ་བར་འདོད་དོ་ཞེ
ན། ར་གཡས་གཡོན་དང་ཕ་རོལ་ཚུལ་རོལ་དང་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས
ཅད་རྒྱུ་འཐས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འཇྱལ་བརྟག་ལས། ཅི་སྟེ་དོན་གཅིག་འཇྱལ

བའི་ཕྱིར། ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་ཉིད་ལ་ཐོགས་འཕྲེལ་
བའི་ཕྱིར། ། གཡས་གཡོན་རྣ་ཡང་དེ་གཉིས་ཐོབ། ། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། ། ངོན་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི། ། འཕྲེལ་བ་ཟས་ལྟོག་བརྟག་པས་
ཁེགས། ། ཐ་སྙད་ལྟོས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཀྱི་ངོན་ཉིད་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་
འཕྲེལ་བ་ཡོད་ཅེན། མེའི་ཟས་མེད་ན་དུ་བའི་ཟས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ། མེ་
ཙམ་གྱི་ལྟོག་པ་མེད་ན་དུ་བ་ཙམ་གྱི་ལྟོག་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་
མེའི་ཟས་ལ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བས་ད་ལྟར་མཐོང་བའི་དུ་བ་དང་འདས་པའི་
མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་མོད། ངོན་ཐོབ་ཅིད་མ་ཡིན་ཏེ་འགགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། མ་འོངས་པའི་མེ་ཐོབ་ཏུ་ཚུགས་ནའང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ
མེད་ལ། ད་ལྟ་བ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ་དུས
མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་མེ་དུད་ཀྱི་ཟས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ལྟོག་པ་མེད
ན་མི་འབྱུང་བ་ལ་འདོད་ན་དེ་རྟོག་པས་སྟེལ་བ་ཡིན་ཀྱི་ངོན་ཀྱི་འཕྲེལ་བ་མི
འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་རིགས་ལ་འཕྲེལ་བ་དགག་པ་ཡང། རང་གི་མཚན
ཉིད་འཕྲེལ་མེད་ཀྱང། ། རྒྱུ་འབྲས་རིགས་ལ་འཕྲེལ་ཞེ་ན། ། རྒྱུ་འབྲས་རང
གི་མཚན་ཉིད་ལ་མེད་ཀྱང་རིགས་ལ་འཕྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རིགས་དེ་རྒྱུ
འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན། ། ལྟར་ཀྱི་རྒྱོན་ལས་འདས་པ་མེད། ། དེ་ལས་གཞན་པའི
རིགས་ཡོད་ན། ། ཕྱི་ཡི་རྣམས་སུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །

ཕྱི་རིགས་ཀྱི་འཕྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅི། རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ
ཟེར་ན་རང་མཚན་དུས་གསུམ་དུ་བརྟགས་ནས་བཀག་ཟིན་ལ་དེ་ལས་གཞན
པའི་ཕྱི་རིགས་ནི་ཕྱི་བྱེ་བྲག་ལས་ཐ་དད་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་བརྟེད་པའི་རྒྱོན་དང།
ཐ་མི་དད་ན་གང་ཅན་ཅན་ལ་བརྟེད་པའི་རྒྱོན་ལྟར་ཕྱི་འགོག་པའི་རྣམས་སུ་བཤད

ཟིན་ཏོ། ། གསུམ་པ་འཕྲེལ་བ་གཞན་བཀག་པར་གྲུབ་པ་ནི། འདིས་ནི་ལྷན་
དང་འདུ་བ་དང་། ། ཕྱད་པར་དང་ནི་ཕྱད་པར་ཅན། ། བྱེད་དང་ཕྱད་པ་ལ
སོགས་པ། ། འཕྲེལ་བར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན། ། དེ་ལ་གཉིས་ལས་ཐུགས
སྡུམ་བཟློད་ནི། འཁར་གཞོང་ལ་ནི་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན། ། དེ་ནི་ལྷན་པའི་འཕྲེལ
ཞེས་ཟེར། ། འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཅིང་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པས
བདག་གཅིག་དང་དེ་ཐུང་མེད་མོད་འོན་ཀྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་སྒྲེལ་བ
ལྷན་པའི་འཕྲེལ་བ་དང་། རྟག་པའི་རྟེན་ལ་མི་རྟག་པ། ། འཕྲེལ་བ་འཕྲོད་པ
འདུ་ཞེས་གྲགས། ། སྒྲོ་ཤིང་ཙམ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་གཅིག་པུའི་རྟེན་དེ་ལ་ཆེ
བཀ་ཙཏ་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་བརྟེན་པ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འཕྲེལ་བ་དང་།
ཐུས་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། ། ངོན་གཅིག་ལ་ནི་འདུ་ཞེས་སྒྲ། ། ཐུས་པ
དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་སྒྲ་དང་འཕྲེལ་བ་ལྟ་བུའམ། ནོག་ལྟོག་ཤལ
ར་ དང་ ཆིག་ བཞི་ ལ་ སོགས་ པ་ དཀར་ ཟླ་ ལ་ སོགས་ པ་ དང་ འཕྲེལ་ བཞམ།
ཐགས་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱུད་ལྟམ་བུ་དང་འཕྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐ་དད་མི་འཕྲེལ་བ
ཐམས་ཅད་ངོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འཕྲེལ་བ་ དང་། ཐ་ དད་ གཞན་ གྱིས
གཞན་གོ་བ། ། ཕྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འཕྲེལ་ཞེས་འདོད། ། ཐ་དད་པའི་དབྱུག
པས་དབྱུག་ པ་ ཅན་ དུ་ གོ་ ཆ་ ལ་ སོགས་ པ་ ཐམས་ ཅད་ ཕྱད་ པར་ བྱེད་ ཆོས་ ཀྱི
འཕྲེལ་བ་དང་། འགགས་པའི་རྒྱུ་དང་ད་ལྟར་གྱི། ། འབྲས་བུ་འཕྲེལ་བ་སྟོར
འཕྲེལ་ལོ། ། རྒྱུ་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་ད་ལྟར་བ་གཉིས་འཕྲེལ་བ་ལ་སྟོར
བའི་འཕྲེལ་བ་དང་། བདག་དང་ཐུ་བ་ཆུམ་གཉིས་ལ། ། བྱེད་པའི་འཕྲེལ་བ
ཡོད་ངོ་ལོ། ། བདག་རྟག་པ་དང་ཐུ་བ་མི་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པའི་འཕྲེལ་བ་དང་།
མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལ། ། ཕྱད་པའི་འཕྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །
གཟུགས་དང་མིག་འདུས་པའམ་དེ་བཞིན་ དུ་ ལུས་ དང་ རིག་ ཐུ་ འདུས་ ནས་

འཛིན་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱད་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། རྟེ་ཁོལ་ཁྱོ་ཤུག་ལ་ སོགས་ཀྱང་། །འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཆོང་ས་སྟེ། ། ཁྱེ་ཐུག་དང་ཁུག་རྣའམ། ཐ་ཚོད་དང་ཕྱི་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་རྟེ་ཁོལ་དང་། ངར་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁྱོ་ ཤུག་དང་། སྐྱ་དང་དོན་ལ་བརྟེད་ཐ་རྟོད་ཐེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆུམ་ པར་རྟོག་པས་སྐྱལ་པ་དུ་མ་དོན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་ན་གཉིས་ལས་དང་ པོ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་ནི། ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ བརྒྱས་པས་ལེགས། ། ལྷན་པ་དང་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དངོས་པོར་ ཞེད་ན། དངོས་འབྲེལ་མི་ཁྱོད་ཅིང་། དངོས་པོར་ཡོད་ནའང་གཅིག་ཡིན་ན་ ཐ་དད་ཞེད་ལ། ཐ་དད་ཡིན་ན་འདྲ་བ་ཞེད་པས་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པར་སྟར་ བཀག་པས་འདི་དག་ཀྱང་ལེགས་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་བློ་ངོར་གྱུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ནི། ལྷན་པ་སོགས་ ལའང་གཞན་སེལ་ཀྱིས། ། ཁྱེལ་ན་གོ་ཐེད་ཡིན་ཞེ་ན། ། ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་ དེ་དག་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་ཞེད་ཀྱང་ཁྱོད་རང་ལྟར་གཞན་སེལ་ཀྱིས་ཁྱེལ་ན་ བློ་ངར་འབྲེལ་ བ་ ཅི་ ཏེ་ ཁྱེ་ མི་ འགྱུབ་ ཐུན་ ན། ལྷན་ ཡ་ ཅན་ སོགས་ གཞོད་ ཐེད་ ཡོད། ། གཞོད་ཐེད་ཞེད་ན་གཉིས་ཡོར་འདུས། ། དེ་དག་ལ་གཞོད་པ་ཅན་ཀྱི་ ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བར་མི་རུང་ངོ། ། གལ་ཏེ་ གཞོད་ པ་ ཞེད་ ན་ འབྲེལ་ བ་ ཐྱོ་ ངོར་ གྱུབ་ ཨོད། འོན་ ཀྱང་ ངའི་ བདག་ ཉིད་ དང་ ངེ་ ལས་ ཐུང་ ཐ་ ལས་ མི་ འདའོ། ། ཇི་ལྟར་ གཞོད་ པ་ ཡོད་ ཅེ་ ན། འཁར་ གཞོང་ ཀྱེ་ ཤུག་ ལ་ ཕན་ པའི་ ཁྱད་ པར་ མི་ བསྐྱེད་ ན་ ཆུ་ ཤུག་ མི་ གནས་ པར་ འགྱུར་ ཏེ་ ཕན་ མ་ བཏགས་ པའི་ ཕྱིར་ ཆོ། ། ཕན་ མ་ བཏགས་ ཀྱང་ གནས་ ན་ ཆུ་ ཤུག་ ལྟུང་ བ་ མི་ ཕྱིད་ དོ། ། བསྐྱེད་ ན་ ལྷར་ མི་ གནས་ པ་ ཕྱིས་ གནས་ པར་ བསྐྱེད་ པས་ ཆུ་ འཐས་ ལས་ མ་ འདས་

ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཤུགས་སོགས་ལའང་དེ་ཡི་ཡུལ། །བསྟོད་པ་འཁར་གཞོང་སོགས་པས་ནུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདུ་བའི་འཇྲེལ་བའང་བྱས་མི་རྟག་འདུ་བ་མ་ཡིན་གྱི་དོན་གཅིག་ཉིད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ནོ་གཡོ་ལྟ་ཤ་ལ་ལ་སོགས་པའང་འདུ་བས་སྟེལ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཕུས་མི་འདོད་ལ་ནོ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡ་ཀྱལ་རྣམས་འདུས་པ་ལས་ཚོགས་པའི་ཁོང་བུ་སྐྱེ་བ་ནི་རྡུལ་ཕྲན་འདུས་པ་ལས་རིའམ་ནས་འདུས་པ་ལས་ཕུང་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཞན་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་འཐས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། དེ་དོན་དུ་མས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དོན་གཞན་དང་ནི་དངོས་འཐེལ་ཕྱིར། ། རྡུལ་ཕྲན་གཞན་འགའ་སྐྱེ་འགྱུར་བས། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། ཚོགས་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡི། ། རྒྱ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས། ། དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཕྱིར། ། བ་ལང་ཉིད་ལས་རྟ་ཅན་བཞིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། རྒྱ་ཕྲན་ལས་སྣམ་བུ་འཐུང་བའང་འདུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་དུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབང་པོས་འཕྲོད་འདུ་འཛིན་མིན་ཕྱིར། ། འཇྲེལ་བ་མཐོང་བ་མེད་པར་གནས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། འཇྲེལ་བ་སྣང་དུ་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ན། སྣང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འཕྲོ་འདུ་དེ་སྣམ་བུ་ལ་མི་དགོས་ཏེ་སྣམ་བུ་རྒྱ་ཕྲན་བཏགས་པ་ལས་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཉིད་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འཇྲེལ་བའོ་སྙམ་ན། དེ་རྒྱ་འཐས་ལས་མ་འདས་ཏེ་ལྟར་ཀྱི་རྒྱ་ཕྲན་ལས་སྣམ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་གཞན་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྣལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྣམ་བུ། ། འདི་ཞེས་སྣལ་མ་འདུས་བྱས་ལ། ། ཕྱིས་འཐུང་འཐས་བུར་བརྗོད་ཡིན་གྱི། ། ཅི་ལྟ་བུར་ཡང་དུས་གཅིག་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འཇྲེལ་བ་ཡང་། ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །

འཕྲེལ་དང་ འཇིག་རྟེན་ ཆོས་ ལུགས་ ནི། ། བཟུང་ སྟེ་ དེ་ དག་ བསྟོམ་ བྱས་ནས། ། དེ་ལྟར་ རྟོགས་ཀྱི་ གཞན་ དུ་ མིན། ། ཞེས་ བྱ་ བ་ ལྟ་ བུ་ ལ་ ཁྱད་ པར་ དུ་ བྱེད་ ཆོས་ དགྲྭ་ པ་ ཁྱད་ པར་ དུ་ བྱ་ གཞི་ སྐྱེས་ པུས་ བཟུང་ བ་ ནི་ ཁྱད་ པར་ དུ་ བྱས་ ཆོས་ དགྲྭ་ པ་ ཅན་ ཞེས་ འདོ་ གས་ པ་ ནི་ ཁྱད་ པར་ བྱས་ ཆོས་ ཀྱི་ འཕྲེལ་ བ་ ཞེས་ མྱ་ ལྟེ་ གས་ བྱེད་ དང་ བོད་ ནོད་ ཆུ་ མས་ ལ་ མཐུན་ པར་ སྣོ་ བ། ། དེ་ ལྟར་ ན་ འཁར་ གཞོང་ དང་ ཆུ་ ཤུ་ གུ་ གམ་ མེ་ དང་ དུ་ བའང་ འཕྲེལ་ བ་ གཞན་ ཡིན་ པས་ ཅིས་ དགག། ། དེ་ ལ་ དུས་ མཉམ་ པའི་ རྟེན་ དང་ བརྟེན་ པའམ་ མེ་ དུད་ ཀྱི་ ཤུ་ ས་ འཕྲེལ་ བར་ མི་ འདོད་ ཀྱི་ སྐད་ ཅིག་ གིས་ ལྷ་ བའི་ འཁར་ གཞོང་ དང་ ཆུ་ ཤུ་ ཀ། ཆུ་ ཀྱེན་ ལས་ ཆུ་ ཤུ་ མི་ ལྟུང་ བ་ ཞེས་ བྱ་ བའི་ ཆོས་ གཞན་ སྐྱེ་ ལ། མེ་ དུད་ ཀྱང་ སྐད་ ཅིག་ གིས་ ལྷ་ བའི་ མེ་ ལས་ དུ་ བ་ ཕྱིས་ སྐྱེས་ པས་ ཆུ་ འབྱས་ ཡིན་ ནོ་ ཞེ་ ན། འདིར་ ཡང་ སྐྱེས་ བུ་ དང་ དབྱུག་ པ་ དུས་ མཉམ་ པ་ ཆུ་ འབྱས་ ས་ མི་ འདོད་ ཀྱི། སྐད་ ཅིག་ གིས་ ལྷ་ བའི་ སྐྱེས་ བུ་ དང་ དབྱུག་ ཀྱང་ ལས་ སྐད་ ཅིག་ གིས་ འཕྱི་ བའི་ དབྱུག་ པ་ ཅན་ ཞེས་ བྱ་ བ་ ཆོས་ གཞན་ སྐྱེ་ བ་ ཆུ་ འབྱས་ ཡིན་ ནོ། ། འོ་ ན་ འབྱས་ བུ་ ཏུ་ གས་ ས་ བཀོད་ ནས་ ཆུ་ བསྟོན་ པ་ ལ་ འདིས་ ཇི་ ལྟར་ འགྲུབ་ ཅེ་ ན། འདུ་ མོད་ འཁར་ གཞོང་ དང་ ཆུ་ ཤུ་ ཀ། ། ཆོ་ ག་ ལ་ ཏེ་ ཆ་ ཚང་ ཞེ་ ན། ། ཁ་ ལ་ ཏེ་ མི་ ནུས་ ས་ ཆུ་ ཀ་ ནའང་ ཆུ་ འབྱས་ ཡིན་ པ་ ཅི་ འཁ་ ལ་ ཏེ་ ཚངས་ ཞེ་ མེ་ ཏུ་ བ་ ཞེན་ ནོ། ། དེས་ ན་ ཕྱིས་ པར་ དུ་ བྱེད་ ཆོས་ ཀྱི་ འཕྲེལ་ བ་ ཆུ་ འབྱས་ ས་ བསྟུབ་ མི་ ཤེས་ པའི་ ཟླུན་ པོ་ དག་ ཞེས་ ལྟན་ པ་ དང་ འདུ་ བའི་ འཕྲེལ་ བ་ ལ་ སོགས་ པ་ ཐམས་ ཅད་ ཆུ་ འབྱས་ ས་ བསྟུབ་ མི་ ཤེས་ པས་ མྱ་ ལྟེ་ གས་ བྱེད་ ཀྱི་ ཕྱོགས་ ཅིད་ ཁས་ བླང་ དགོས་ སོ། ། གཞན་ ཡང་ གང་ ཅན་ ཅན་ འདོད་ པ་ ཡི། ། ལྷུགས་ ཞོང་ དང་ ནི་ མེ་ བཞིན་ དུ། ། འདྲེས་ པ་ ཆུམས་ དབྱེར་ མེད་ ཅེ་ ན། ། ཞེས་ ལྷུགས་ ཞོང་ མེར་ ས̌ང་ བའང་ ཆུ་ འབྱས་ ས་ བསྟུབ་ མི་ ཤེས་ པས་

གྲངས་ཅན་ལྟར་འདྲེས་པས་རྣམ་པར་མ་ཕྱེད་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ། དེ་ལྟན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་མི་འདུའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཕྱི་ཕས་སྟེ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་བོར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བོར་བ་ཡི། ། ངན་རྟོག་ཕལ་ཆེར་བླུན་པོ་ལེན། ། སྐྱག་སྨན་བཏང་ནས་སྐྱག་པ་ལ། ། ཁྱི་ལས་གཞན་པ་སུ་ཞིག་ཟ། ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཡང་རྩོལ་བྱང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་གཞི་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ནི་བདག་གཅིག་པར་གསལ་ལ། སྤྱོར་བའི་འཕྲེལ་བ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འཕྲེལ་བ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། ། ཡང་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་ལ་བྱ་བའི་འཕྲེལ་བ་འདོད་དེ། ལས་འབྲས་ཅན་ལ་བྱེད་པ་པོ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བྱ་བ་འཆོད་པ་ལྟ་བུའི་འཕྲེལ་བ་དེ་ཡང་བརྟག་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་རྟག་གམ་མི་རྟག ། དེ་ལ་གྲངས་ཅན་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཤེས་རིགས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག ། རང་བཞིན་བྱ་མེད། ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་ལྟ་ལྟན་གྱི་བདག་དེ་ཡུལ་སྒྲ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཙམ་ལྟ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འཕྲེལ་བ་འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་བདག་ཏེམ་པོར་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཞི་ལྟན་དེས་ཡུལ་ལ་དངོས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར་བས་ས་ཅན་གཞན་དང་ལྟན་པས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་བྱེད་པའི་འཕྲེལ་བ་ཞེས་འདོད་དོ། ། འདི་དག་མི་འཐད་དེ། བདག་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པའི་འཕྲེལ་བ་དེས་ཁྱོད་པར་བསྟེད་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བ་ལ་མ་བསྟེད་ན་བྱེད་པོས་ཅིའང་མ་བྱས་པས་འཕྲེལ་བ་དགོས་པ་མེད་དོ། ། གལ་ཏེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་འཕྲེལ་བས་ཅིའང་མི་བྱེད་ཀྱང་ལས་དང་བྱེད་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པའི་འཕྲེལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེན། ལྷས་བྱིན་འབྲས་ཆན་འཆོད་པ་ན་

ལྷས་བྱིན་དང་འབྲས་ཡོད་པ་ནི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པས་མེད་ལ་བྱ་བ་སྐྱེས་པ་ནི་ལྷས་
བྱིན་དང་འབྲས་ཆན་འགགས་ནས་མེད་པས་དེ་དག་གི་བར་ན་འཇུག་པ་གལ་
ཡོད། འབྲས་ཆན་འཆོད་པ་ཉིད་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེའི་ཚེ་བྱེད་པ་པོ་དང་
ལས་མེད་དོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་པོ་མིག་གིས་ལས་གཟུགས་ལ་བྱ་བ་ལྟ་བར་
བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་སྣ་འཛིན་གྱིས་ལས་སྣ་ལ་བྱ་བ་ཉན་པར་བྱེད་
ཅེས་བྱ་བ་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་དུ་སྐྱེས་པ
ན་དབང་པོ་དང་གཟུགས་མེད་ལ། གཟུགས་དང་དབང་པོ་ཡོད་པ་ན་མིག་གི
རྣམ་ཤེས་མེད་པས་གཟུགས་དང་དབང་པོ་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་མེད
དོ། ། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་མེད་དེ་བྱ
བ་བྱེད་པ་ལ་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱ་བས
ཕན་འདོགས་ལྟོས་པར་བྱེད། ། ཡིན་ན་འགྱུར་མེད་ལྟོས་པ་མེད། ། འདི་ནི
ཕུལ་བྱུང་ཡོད་ན་ཡང། ། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་བྱ་གང་ལས། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ
སོགས་པ་གསུངས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར་བདེ་བར་གཤེགས་པས། འདི་ན་བདག
དང་སེམས་ཅན་མེད། ། བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་དམིགས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན
ནོ། ། དེས་ན་མིག་དང་གཟུགས་ལ་ཕྱད་པའི་འབྲེལ་བཞང་རིགས་པ་དེ་ཉིད
ཀྱིས་ཟེགས་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཇི་ལོལ་དང་ཁྱོ་ཤུག་ལ་སོགས་པའང་ཕན་ཚུན
ལུས་དང་སྲོག་གནས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་ན་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་ལ་ཕན་མི
འདོགས་ན་འབྲེལ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་འབྲེལ་བར་སྨྲ་བཏགས་པ
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཇས་ཐ་མི་དད་ན་བདག་གཅིག་པ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་ཇས་ཐ
དད་ལ་ཕན་འདོགས་ན་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་ཕན་མི་འདོགས་ན་འབྲེལ་བ
མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞིས་པ་བློ་ངོར་འཕེལ་བ་བསྒྲུབ་པ་གཞིས་ལས། དང་པོ་བློས་ཇི་ལྟར་ སྒྲོལ་བའི་ཚུལ་ནི། ། ཆོས་རྣམ་གཡུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི། ། ཐ་སྙད་བཞིན་དུ་ དབྱེ་བསྡུ་དང་། ། ལྟ་ཕྱི་རྟོག་པས་སྒྲོལ་བ་ཡིས། ། འཇུག་ཡུལ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་ འཕེལ་བར་འཕ�d། ། དོན་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་གནས་པས་ འཕེལ་བ་མི་ཕྱིད་མོད། འོན་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བློ་ངོར་འཕེལ་བ་ འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པའི་རང་མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འཕྱེད་ པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་ལྟོ་ལྷེར་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྤོང་བའི་ཆེན་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་རྟོག་གིས་བྱུམ་པ་ དང་། མི་ཏུག་པ་དང་། ཏྲས་པའི་ལྷག་པ་ལོག་ས་ལ་ཕྱི་ལ། དེ་དག་གཅིག་ཏु ལྡན་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་གཅིག་ཏु བཟུང་བ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་འཕེལ་བ་ ཞེས་བཏགས་སོ། ། དེ་དག་ཀྱང་བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བས་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་ དབྱེ་བསྡུ་ཕྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷ་རྟོག་གི་ཡུལ་ཐ་དད་དང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་ པའི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་ཏྲས་པས་མི་འགལ་ཏེ། ཆོས་འགྲེལ་ལས། མིང་ དོན་གང་ལྡན་ཕན་ཚུན་དུ། ། ཐ་དད་པ་འདིའི་ས་བོན་ཡིན། ། ཞེས་ཏྲ་བ་ དང་། འཇིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ། ། དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ ནི། ། བསྒྲུབ་ཏྲ་བསྒྲུབ་པ་ཀུན་གཞན་པ། ། དམ་པའི་དོན་ལ་གཞུག་ཏུའི་ཕྱིར། ། མ/ས་པ་ཆོས་ཀྱིས་ཏྲས་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། དེ་ལས་ཐུང་ བའི་འཕེལ་བཞང་ཟླས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་དང་། ལྟ་ཕྱི་གཞིས་ཀའི་དོན་ལ་མི་ ཕྱིད་པས་ལྟར་མཐོང་བའི་མེ་དང་ཕྱིས་མཐོང་བའི་དུ་བ་གཞིས་མངོན་སུམ་དང་ མི་དམིགས་པ་ཕྱུགས་གསུམ་ལ་ཕོགས་པས་བློ་ངོར་འཕེལ་བ་འགྲུབ་མོད། དོན་ ལ་འཕེལ་ བ་ ཡོད་ ན་ ཕྱུགས་ གསུམ་ ལ་ ཕོགས་ ཕ་ ཏྲོག་ བའི་ བཟོ་ ཅི་ དགོས། དེ་འང་འཕེལ་བཏུག་ལས། མངོན་སུམ་མ་དམིགས་པ་དག་ལས། ། ཐུ་དང་

འཕགས་བཅའི་སྟོང་ཡུལ་རྣམས། ། འཕྲིལ་བའི་ངོན་བཞིན་ཡང་དག་དོན། ། སྟོན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང། ངོན་དམ་པར་ནི་ཡོད་པ་ལའང་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕྲིལ་བ་འདི་དག་ནི་བློས་བཀོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བศད་ཟིན་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། མི་དམིགས་པ་ལའང་སྣང་བྱེད་མི་དམིགས་པས་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བསྟན་པ་དང། རྒྱ་བཀག་པས་འཕགས་བྱ་འགོག་པ་དང། ཕྱབ་བྱེད་བཀག་པས་ཕྱབ་བྱ་འགོག་པ་ལ་དངོས་འཕྲིལ་མེད་ཀྱང་སེལ་བའི་བདག་གཅིག་དང་དེ་རྒྱུར་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་རྣམ་ངེས་ལས། འཕྲིལ་བ་བློས་བྱས་པ་ནི་མེད་པ་ལའང་གང་གིས་འགོག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རྫོང་པ་སྣང་བ་ལ་གཉིས་ལས། བློས་བདག་གཅིག་པར་སྒྲོལ་བ་ལ་རྫོང་པ་སྣང་བ་ནི། བྱས་དང་མི་རྟག་བློས་སྒྲོལ་བ། ། དོན་ལ་གྱུབ་ནི་ངོན་འཕྲིལ་ཡིན། ། ངོན་ལ་དེ་དག་མ་གྱུབ་ན། ། ངོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ཞེ་ན། ། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དེ་དག་བློས་སྒྲོལ་བ་ལྟར་ངོན་ལ་གྱུབ་ན་ངོན་ལ་འཕྲིལ་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་མ་གྱུབ་ན་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུབ་སྟེ། འཕྲིལ་བ་ངོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་བློས་སྒྲོལ་བ་ནི་བློ་ཆོས་རང་དགའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བཏགས་པ་ངོན་ལ་འཇུག་པ་དང། ། མི་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས། ། འཇུག་པས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་ན། ། འཕྲིལ་བ་ཉིད་རྒྱང་ཅིག་ཤོས་མིན། ། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ཟད་གཅིག་པའི་བཏགས་པ་ཐོ་མཐོང་ངོ་ཚོས་ལ་འཇུག་ཏུ་རྒྱང་སྟེ། ། དགེ་ན་སྒྲ་ལ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་རྣོག་པ་ལྟ་བུ་དང། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ཟད་ངོན་ལ་འཇུག ཏུ་མི་རྒྱང་བ་ སྒྲ་ལ་རྟག་པ་ དང་མ་བྱས་པར་རྣོག་པ་ལྟ

བྱའོ། ། དེ་ལ་དང་པོ་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པས་འཕེལ་བའི་ཐ་སྙད་རྒྱང་ལ། གཉིས་པས་མི་ཐོབ་པས་འཕེལ་བ་མ་ཡིན་པར་འཇོག་སྟེ། ནོར་བུ་སྒྲོན་མའི་འོད་དག་ལས། ། ནོར་བུའི་བློ་ཡིས་མངོན་རྒྱུ་པ། ། ལོག་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང། ། ཇི་ལྟར་དོན་ཕྱིན་ལ་ཁྱད་ཡོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེས་ན་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དགོངས་ནས་བློའི་ཚོས་རང་དགའ་བ་ཆུམས་ནི་དོན་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་ཐུང་བ་ལ་ཚོད་པ་སྦང་བ་ནི། མེད་ན་མི་འཐུང་དུ་བ་ལ། ། མེད་ན་དེ་ནི་རྒྱ་མེད་འགྱུར། ། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡི། ། འཕེལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ། འཕེལ་ཡུལ་མེའི་སྟེང་ན་འཕེལ་བ་མེད་ཀྱང་འཕེལ་ཚོས་དུ་བའི་སྟེང་ན་དུ་བ་འདི་མེ་དེ་མེད་ན་མི་འཐུང་བ་དོན་ལ་མེད་ན་དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་འཕེལ་བའོ་ཞེ་ན། དོན་ཀྱི་དུ་བ་མེ་མེད་ན། ། མི་འཐུང་བ་ཅམ་ཡོད་མོད་ཀྱང། ། ལུ་ཕྱི་བཟུང་ནས་སྲེལ་བ་ནི། ། རྟོག་པ་མིན་པས་སྲེལ་མི་ནུས། ། དོན་ལ་རྒྱ་མེད་པར་འཐས་བུ་མི་འཐུང་མོད། ལུར་ཀྱི་མེ་དེ་མེད་ན་ད་ལྟར་ཀྱི་དུ་བ་མི་འཐུང་ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བའི་འཕེལ་བ་ནི་རྟོག་པས་ཏྲས་པ་མིན་པ་དོན་ལ་མི་སྲིད་དོ། ། དེས་ན་མེད་ན་མི་འཐུང་བའི་འཕེལ་བ་ཞེས་གསུངས་པའང་སེལ་བའི་སྒྲ་ངོར་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་འགྲེལ་ལས། རྒྱས་བརྟགས་འཕེལ་ལ་ཉེས་འདི་མེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དགག་རྟགས་ཀྱི་འཕེལ་བ་ལ་ཚོད་པ་སྦང་བའང། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་འཕེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་དང། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་རྫུལ་པོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། བདག་གཅིག་པའི་འཕེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟོག་པ་

ཐ་དད་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཐ་སྙད་བསྟན་ཀྱི་འཇུག་བ་ནི། མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚོན་བྱ་དང་། ། སྒྲ་དང་རྟེ་བྱག་འཇུག་བ་ཡང་། ། འཕྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། ། བརྡགས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། ། ནོག་ཟློག་ཤལ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འཇུག་བ་ཡང་ནོག་ཟློག་ཤལ་དང་ལྡན་པ་འདི་ཉིད་བ་ལང་ངོ་ཞེས་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་པ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་བརྡ་ཚད་བྱས་པས་འགྲུབ་ཀྱི། དོན་ལ་ གཅིག་ ཏུ་ མེད་ དེ་ མཚོན་ བྱ་ སྒྲ་ བཏགས་ དོན་ ལ་ མི་ གནས་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། སྒྲ་དང་རྟེ་བྱག་གི་འཇུག་བའང་ལྷག་པ་གཅིག་རྒྱང་དང་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་ཤེང་དང་ཤ་པ་ གཅིག་ ཏུ་ འཕྲུལ་ པ་ ལ་ བདག་ གཅིག་ པའི་ བརྡ་ ཚད་ བྱས་ པས་ འགྲུབ་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲ་དང་རྟེ་བྱག་ཟླས་གཅིག་པ་བཀག་རྟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྟན་ཀྱི་འཇུག་བ་ནི། བྱས་ཡོད་དང་མི་རྟག་པ་ གཅིག་ ཡིན་ པར་ གང་ གིས་ འགྲུབ་ ཅེ་ ན། འདི་ ལ་ གསུམ་ ལས་ དང་ པོ་ རྫ་ བའི་ རྟགས་ ནི། གང་ ཡོད་ དེ་ འཇིག་ བྱེད་ པ་ བཞིན། ། སྒྲ་ ཡང་ ཡོད་ ཅེས་ རང་ བཞིན་ རྟགས། ། ཀཱུ་ དའི་ ཡང་ དག་ གི་ སྟོན་ པ་ བཀོད་ པ་ སྟེ། གང་ ཡོད་ པ་ དེ་ སྐད་ ཅིག་ གིས་ འཇིག་ སྟེ་ བྱེད་ པ་ བཞིན་ སྒྲ་ ཡང་ ཡོད་ དོ་ ཞེས་ བྱ་ བ་ ནི་ རང་ བཞིན་ གྱི་ རྟགས་ སོ། ། གཉིས་ པ་ སྟོན་ བའི་ དོན་ ཅེས་ པར་ བྱ་ བ་ ལ་ གསུམ་ ལས། ཆོས་ ཅན་ སྒྲ་ ནི། རིག་ བྱེད་ ཀྱི་ སྒྲ་ ལ་ སོགས་ པ་ ཕྱིར་ ཆོལ་ ཀྱིས་ རྟག་ པར་ ཁས་ བླངས་ པའི་ སྒྲ་ དོན་ ལ་ རང་ མཚན་ དུ་ འཕྲུལ་ པའོ། ། བསྟན་ བྱའི་ ཆོས་ ནི་ སྐད་ ཅིག་ མ་ གཅིག་ ཏུ་ སྐྱེས་ པ་ དེ་ གཉིས་ པར་ མི་ སྟོང་ པའི་ ངང་ ཚུལ་ ཅན་ ནོ། ། གཏན་ ཚིགས་ ཀྱི་ དོན་ ལའང་ བཞི་ ལས་ དང་ པོ་ རྟགས་ ཀྱི་ ངོ་ བོ་ ངོས་ བཟུང་ ན། ཡོད་ པའམ་ བྱས་ པ་ གང་ བཀོད་ ཀྱང་ རུང་ མོད། འོན་ ཀྱང་ འགའ་ ཞིག་ རྩལ་ ལྡན་ དང་ བདག་ དང་ དབང་ ལྡན་ དེ་ ནི་ ཕྱིར་ ཀྱི་ སྒྲ་ ལ་ སོགས་ པ་ བྱས་ པར་ མི་ འདོད་ པར་ ཁོའི་ སྒྲ་ ངོར་

རྒྱས་མ་གྱུར་ཀྱིས་དོགས་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་དེ་དེ་དག་ཡོད་པར་ཁོ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ཡོད་པ་དེའང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལམི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་བྱས་པ་ཉིད་དུ་ཁོའི་བློ་ངར་གྱུར་ན་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པས་གྱུར་པོ། ། གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྒྱ་པ་དགག་ན། བོད་ཙ་ཅིག་ཡོད་པའི་དོན་དོན་ཁྱེད་ནུས་པ་ལ་བྱས་ན་སྟོས་པ་བའི་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། ཁྱད་པར་སྟོས་དང་དག་པ་སྟེ། ། འཇིག་ལ་འཕྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། ། ཞེས་བྱས་པ་སྟོས་པ་བ་དང་། ཡོད་པ་མི་སྟོས་པར་དག་པ་བར་གསུངས་ལ། དོན་ཁྱེད་ནུས་པའང་དོན་ཁྱེད་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དག་པ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཡོད་པ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྒྲ་མ་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་རྟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་གིས་བྱས་ཞེས་ཁྱེད་པ་པོ་ལ་སྟོས་ལ། ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མ་སྟོས་ཀྱང་ཡོད་པར་རློམ་པའི་ཕྱིར་ཁྱོས་ནུ་བཤད་ཀྱི་ཕྱིས་དོན་ཁྱེད་པ་ལ་ཁྱོས་ནས་ཁྱོས་པ་བར་འཇོག་པ་གཞུང་གི་ཁོས་བཀོར་ས་ཕེས་པ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་སྒྲ་མ་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་ཁྱེད་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་སྒྲ་བཏགས་ཡིན་པས་དངོས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ལ་ཁྱེད་ཅོ་ཡིན་ཞེས་དང་གཟོད་འཇོག་དགོས་པས་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་སྒྲ་མ་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱགས་ན་འཇིག་གོ། ། ཡང་བོད་ཕལ་ཆེར་དངོས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཡོད་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱས་ཡོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་དངོས་པོའི་ཡོད་ཙམ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཡོད་ཙམ་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེན། དངོས་མེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཅི། དོན་ཁྱེད་ནུས་

ན་དངོས་པོར་འགྱུར་ལ། མི་ནུས་ན་ཅིའང་མེད་པས་ཡོད་པར་མིང་བཏགས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱས་དགོད་པ་ན་ཡོད་ཙམ་མ་ཅིས་པར་འགྱུར་བས་དངོས་པོའི་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དགོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་ངན་རྟོག་གི་རྟོག་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་སྨོང་བ་བླུན་པོ་དེ་དག་གི་སྙིང་དུ་ཅི་ཞིག་ཞུগས།

གསུམ་པ་རང་གི་ལུগས་ནི། ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་སེམས་ཙམ་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དངོས་པོ་རྫུན་འགག་ཀ་མའི་ཐ་ཀ་མའི་སྐད་ཅིག་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེན། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུན་དང་མཐུད་པ་ཡིན་པས་ཐུད་ན་དོན་བྱེད་ནུས་ས། ། གསུམ་པ་རྒྱགས་དེ་ཅིས་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྟོས་མེད་དང་གཞོད་པ་ཅན་ཀྱི་རྒྱགས་ས། ། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་འཇིག་པ་ཡིན། ། དེ་ལ་འཇིག་བྱེད་ཀཱུན་མི་དགོས། ། དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་བྱས་པའམ། ། ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་ཀཉིས་པར་སྐྱེས་པ་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཞིག་པ་ཞེས་མེང་ཀུན་ཀྱི་བཤིག་ནས་ཞིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གྲུབ་པ་ཅིའང་མེད་དོ། ། དེ་སྐད་དུ། རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། ། རང་གི་ངོ་བོས་རྟེས་འཇྲེལ་ཉིད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྒྱགས་དགོད་ན། ། ངོ་བོ་གང་རྒྱུ་ཀཀེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་དེའི་ངོ་བོ་ལ་ཅིས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆོགས་པ་ཐ་མ་འཐས་བུ་སྐྱེད་པ་ཀཀེན་ལ་མི་ལྟོས་པ་བཞིན་དངོས་པོ་འཇིག་པའང་རྒྱུ་ཀཀེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་ཀྱི་རྒྱགས་ས། ། ཀཉིས་པ་དེའི་ཀཞོད་པ་སྤང་བ་ལ་ཀུན་ལས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ནི། འཇིག་པ་རྒྱུ་ཀཀེན་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། ། ལྟོས་མེད་འདི་ནི་མ་གྲུབ་པོ། ། བུམ་

པའང་ཤིང་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་གྱི་བོན་ཀྱང་ཐོ་བའམ་མེ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་འཇིག་པར་བྱེད་དོ་ཞེན། འདི་ལ་དཔྱད་དེ། འཇིག་པར་བྱ་རྒྱའི་དངོས་པོ་དང། ། ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། ། འཇིག་པའི་སྒྲ་དོན་འཇུག་མོད་ཀྱི། ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མི་དགོས། ། འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དེ་འཇིག་རྒྱུ་བུམ་པའམ་ཤིང་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ལའང་འཇུག་ཞིག་ནས་མེད་པ་དངོས་མེད་ལའང་འཇུག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་འཇིག་པར་བྱ་རྒྱ་དངོས་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་མེད་དུ་གསུངས་པ་ནི་འཇིག་པ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་སྤྱིད་པ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ལ་དགོངས་ལ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ལ་འཇིག་པར་འདོགས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་མེད་ནི་རྒྱུ་གཏན་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་འཇིག་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པར་གསལ་ལོ། ། འདིའི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་ནས་གཞུང་འཆད་པ་འདྲེས་པར་འགྱུར་རོ། ། འདི་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོས་མེད་འགྲུབ་མོད། བོན་ཀྱང་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་འདི་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆམ་པར་བརྟགས་ལ་དགག་ལྟ། བུམ་འཇིག་དངོས་མེད་རྒྱ་མི་ལྟོས། ། དངོས་ནའང་རང་གྱུབ་རྒྱ་ཅིད་གོས། གཞན་རྒྱས་བྱས་པས་དེ་མི་འཇིག ། དེས་ན་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་གྱུབ། ། ཐོ་བ་ལ་ས་ཁགས་པ་རྒྱས་བུམ་པ་འཇིག་པར་བྱེད་ན་འཇིག་པ་དེ་ཅི་དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྒྱས་པསྐྱེད་པ་འགལ་ལོ། ། རྒྱས་པསྐྱེད་ན་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ཀྱང་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ་ཐུ་གུ་བཞིན་ནོ། ། འཇིག་པ་དངོས་པོ་བྱེད་ན་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པས། བུམ་པ་རང་བྱ་མི་དགོས་ཏེ ཇ་ལ་ཀན་ཀྱིས་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བུམ་པ་ལས་གཞན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འཇིག་པའི་རྒྱ་ཐོ་བ་དེས་བུམ་པ་ལས་གཞན་ཐོ་བའམ་ཀྱོ་ཤོའམ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ཞིག་བྱེད་བརྟག་གྱང། ཐོ་བ་རང་ཐོ་བས་བྱེད་མི་སྲིད་དོ། ཀྱོ་ཤོ་བྱས

ན་བུམ་པའི་ཞེར་ལེན་དང་ཐོ་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས་ཀྱི་མོ་སྐྱེ་བ་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་དོ། ། གལ་ཏེ་ཀྱི་མོར་བཏང་བ་ཞིང་འཇིག་པ་རྒྱས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ། ཀྱི་མོ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇིག་པ་བསྐྱེད་པར་འདོགས་ན་ཆུན་པོ་ལ་བ་ལང་ལྟར་མིང་ལ་མི་བརྟགས་དོ། ། གལ་ཏེ་ཐོག་མ་གཅིག་གིས་ལོངས་བུ་བསྲེག་པ་དང་ཆུན་པ་ས་ལེལ་བའི་འབྲས་བུ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཐོ་བ་གཅིག་གིས་བུམ་པ་དང་ཞེས་མེད་དུ་འཇིག་པ་དང་ཀྱི་མོ་དང་ཞེས་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཐོག་མ་གཅིག་ཞིང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་དབྱེ་བས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེད་ཀྱང་འདིར་འཇིག་པ་དང་ཞེས་མེད་དང་ཀྱི་མོ་དང་ཞེས་པོ་གཉིས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པ་ཁ་ལ་གཞི་ཐོ་བ་དང་ཀྱི་མོ་ལས་ཁ་ཞན་ཞིག་ཐོ་བས་བྱེད་ན། ཁ་ཞན་བྱས་པས་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཡང་ཐོ་བས་བུམ་པ་བཤིག་པ་ཡིན་ཏྲི་ཀྱི་མོ་ནི་མེས་བྱས་པའི་ཐལ་བ་ལྟར་ཕྱུགས་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཟ་མ་ལན་ཏྲི་ས་ཀྱང་འཇིམ་པ་བཤིག་པར་ཕྱུར་ཏྲི་བུམ་པ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། ། དེས་ན་བུམ་པ་འཇིག་པ་ནི་ཡུ་བུ་གཉིས་ཀ་འདོད་ལ། འཇིག་པ་ལ་རྒྱ་མི་དགོས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པས་འཇིག་པ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་པོ། ། དེ་སྐད་དུ་འང། དེས་ན་འབྲས་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། ། འཇིག་པ་རྒྱ་ལྟན་སྒྲ་ཆུམས་ཀྱི། ། འཇིག་པའི་རྒྱ་ནི་ཐམས་ཅད་དག ། འཕྲལ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཆུམ་འགྲེལ་དུ། ཤིང་འཇིག་པའི་རྒྱ་མེ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་རིག་བྱེད་པས་ཁས་བླངས་པ་ལ། ཤིང་འཇིག་པ་དེ་ཤིང་དང་གཅིག་ན་ཤིང་སྐྱེས་ཟིན་པས་མེས་བྱ་ཅི་དགོས། ཐ་དད་ན་འང་ཤིང་མི་འཇིག་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་རྟག་ཏུ་ཤིང་མཐོང་བར་ཐལ་མ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་འཇིག་པ་ཡིན་པས་ཤིང་མི་མཐོང་ངེ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་གཞན་སྐྱེས་པས་གཞན་འཇིག་ན་ཏ་ཅང་ཐལ

ལོ། ། ཡང་ཤིང་རྒྱག་ནི་མེ་སྐྱེས་ཀྱང་མི་འཇིག་དགོས་ལ། མི་རྒྱ་ནའང་ཤིང་ཁོ་རང་འཇིག་པས་མེ་མི་དགོས་སོ། ། མེ་སྐྱེ་བ་དེས་ཤིང་བསྲེགས་པས་མི་སྣང་ངོ་ཞེ་ན། ཤིང་མི་འཆོག་པར་ཐལ། བསྲེགས་པ་ཙམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བཀག་སྟེ། མེ་ལས་ངོན་གཞན་གྱུར་པ་དག ། སྐྱེ་ན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ། ཤིང་ནི་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ། འདི་ཉིད་འདི་ཡིས་འཇིག་ཅེ་ན། ། ཇི་ལྟར་གཞན་ནི་གཞན་འཇིག་འགྱུར། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཞན་ཡང་། འཇིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱས་བྱེད་ཅེས། ། སྒྲ་ན་ལྟོས་མེད་ཤུགས་ལས་གྱུར། ། འཇིག་པ་རྒྱ་ལྟན་དུ་སྒྲ་བ་ཆགས་ཀྱིས་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ངོས་པའི་ངོ་བོ་མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་བསམས་ནས་མེད་པ་རྒྱས་བྱེད་ཅེ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཁས་བླངས་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོས་མེད་གྱུར་སྟེ། འདི་ལྟར། ངོས་མེད་རྒྱ་ཡིས་བྱེད་པ་ངང། ། རྒྱ་ཡིས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ། ། ངོན་མཚུངས་ངལེར་ནི་མེད་པ་ལ། ། ལྟ་ངང་བལྟ་རྒྱ་མེད་པ་བཞིན། ། ཚུལ་འདི་སྨོན་ངལོན་ཀྱི་ངོར་ངས་པ་ངང་སྤྱར་ན། ཆགས་འགྲེལ་ལས། ངེ་རྒྱ་ནུས་པ་མེད་ཕྱིར་ཡང། ། དེའི་འགྲེལ་པར། ཡང་ཀི་སྒྲས་ནི་ངོས་པོ་མེད་པ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་བཀག་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེའི་ངོར་ངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པའི་རྒྱ་ནུས་མེད་པ་བྱེད་ངོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མེད་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ལ། ངེ་ལྟ་ན་འཇིག་པའི་རྒྱུས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་འགོག་སྟེ། འདི་ལྟར་འཇིག་པའི་རྒྱུས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་ངོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ངེ་ལྟ་ན་བྱ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ལ་བའི་འཇིག་པའི་རྒྱ་འདིས་ངངོས་པོ་འཇིག་པ་ལ་ཅིའང་མ་བྱས་པས་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་པར་ངགོངས་ཏེ། ངལེར་ན་མེད་པ་ལ་ལྟ་བ་ངང་བལྟ་རྒྱ་མེད་པའམ། ནམ་མཁའ་སྐོམ་པ་ངང་བསྐོམ་རྒྱ་མེད་པའམ། ཡིད་ལ

མི་བྱེད་པ་བསྟོམ་པ་དང་སྨྲེ་ལ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ངོན་གཅིག་གོ། །

གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་སྒང་བ་ནི། ཆོགས་པ་ཚང་ཡང་ཐུ་གུ་བཞིན། ། ལྟོས་མེད་འདི་ཡང་མ་ངེས་ལོ། ། ཁ་ཅིག་སོ་བོ་དང་ཆུ་ལུང་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཚང་ནས་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དུ་ཟིན་ཡང་། ཐུ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་མཐོང་བས་རྒྱགས་དེ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་པ་དེ་དག་འགྲུར་བ་ལ། ། ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་མིན། ། དེ་དག་ཆོགས་པ་ཡོངས་སུ་འགྲུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྒྱགས་མ་ཞུགས་སོ། ། བྱས་པའང་དུས་ལ་ལྟོས་ཤེ་ན། འོ་ན་བྱས་པ་ལ་ཡང་འཇིག་པ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དུས་གཞན་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། དུས་ལ་ལྟོས་ན་བྱས་པ་དེ། ། འགྲུར་ན་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་གྱུབ། ། མི་འགྲུར་སྔར་བཞིན་འཇིག་མེད་གནས། ། བྱས་པ་འཇིག་པ་དུས་ལ་སྔོད་ཀྱི་བར་དུ་འགྲུར་ན་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་གྱུབ་ལ། མི་འགྲུར་ན་སྔར་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་ཐལ། དེས་ན་དུས་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིས་འཇིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྣང་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་གྱུབ་སྟེ། དང་པོ་མི་འཇིག་མཐར་མི་འགྲུར། ། ཞེས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ར། ། ཆོགས་པ་འགྲུར་མེད་གཅིག་ཡིན་པས། ། གཏན་ཆོགས་འདི་ནི་མ་གྱུབ་ལོ། ། ས་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་འགྲུར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པས་རྒྱུན་འགྲུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱགས་མ་གྱུབ་བོ་སྙམ་ན། ཆོགས་པས་ཕྱི་ནས་བསྐྱེད་པ་ལྟར། ། གཅིག་ཕྱིར་དང་པོར་བསྐྱེད་པར་འགྲུར། ། ས་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི། ། ཆོགས་པ་ཐ་མས་ཐུ་གུ་སྐྱེད་པ་ལྟར་སྔར་ཆོགས་པ་ཅམ་ཉིད་ནས་སྐྱེད་པར་ཐལ་ཏེ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ར། ། གཅིག་ཉིད་ན་ཡང་གཏན་ཡོད་ཕྱིར་ར། ། ཐུ་གུ་སྐྱེད་པར་མི་འདོད་ན། གལ་ཏེ་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་ཆོགས་པ་

དང་པོ་ལ་གཟུགས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་
མེད་ཐ་དད་ཕྱིར། །གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་གཏན་སྲུ་འགྱུར། །ཚོགས་པ་སྟེ་ཕྱི
གཏན་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ཏེ་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས་ཀྱི
རྒྱུ་ཚོགས་སླ་ལུ་ཡི། །མྱ་ཀུ་སྐྱེད་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱང། །སླ་ལུའི་མྱ་ཀུ་མི་སྐྱེད
པས། །གཏན་ཚོགས་འདི་ནི་མ་ངེས་ཤེ། །གལ་ཏེ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས
པ་ལའང་སླ་ལུའི་མྱ་ཀུ་སྐྱེད་པ་ལ་སྟོས་ནས་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྒྱགས་ཞུགས་ཀྱང་དེས
སླ་ལུའི་མྱ་ཀུ་མི་སྐྱེད་པས་རྒྱགས་དེ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། །སླ་ལུའི་ས་བོན་ལ་སྟོས
ཕྱིར། །སྟོས་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱགས་མ་གྲུབ། །དེ་སྟོས་མེད་ཡིན་པའི་གཏན
ཚོགས་མི་འགྲུབ་སྟེ། སླ་ལུའི་ས་བོན་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྟོས་བཅས་ཡིན་ནོ། །ཏྲས
ཡོད་སྐད་ཅིག་འཇིག་པ་མིན། །འཇིག་པའི་རྒྱུ་ལ་སྟོས་ཤེ་ན། །འོ་ན་ཏྲས
པའམ་ཡོད་པ་ལའང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་འཇིག་པ་མེད་དོ། །འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཐོ་ས
ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྒྱགས་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་གཏན
མི་མཚུངས་ཏེ། སྤྱ་ཀུ་རང་རང་རྒྱུ་ལ་སྟོས། །ངོས་འཇིག་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི
ལྟོས། །འཇིག་པ་ངོས་མེད་རྒྱུ་མི་ངོས། །དེས་ན་འཇིག་ཏྲེད་གཞན་མི
ངོས། །སླ་ལུ་ངང་ནས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ངང་མི་སྐྱེད་པའི་རང
བཞིན་ནི་རང་རང་གི་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱི་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་མ་ཡིན། དེས་ན་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ནི
ནི་ཤེ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འབྲུང་བ་ངང་འབྲུང་བ་ལས་ཀྱར་པར
ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་རྒྱ་ངང་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་ཅོ་ཞེ་ན། མི
འགལ་ཏེ་ཐ་ངང་པ་ངང་མི་ངང་པའི་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཐ་ངང་ངང་ཐ་མི
ངང་ཀྱིས་ཕྱིད་པས་ཡུལ་ཐུས་རྣམ་པ་ཐ་ངང་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཐ་ངང་ལ་མ་ལྟོས
པར་མི་འབྲུང་བར་ཚད་མ་གཏེར་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཏྲས་པའམ་ཡོད་པ
འཇིག་པ་དེ་ངང་ངོ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱ་ལས་ཀྱི་པས་རྒྱ་གཞན་མི་ངོས་ལ

དངོས་མེད་ཡིན་ནའང་སྐྱེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མི་དགོས་སོ། ། དེས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཅི་ཡང་རྩང་བ་ཞིག་རྒྱུ་འདོད་ཀྱང་རྩང་མི་འདོད་ཀྱང་རྩང་འཇིག་པར་ཁས་ཟློང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷར་ཡང་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ལ། གལ་ཏེ་མི་འགྱུར་ན་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འགྱུར་སྟེ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་མེད་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའམ། འཇིག་མེད་དོན་བྱེད་ནུས་པར་འདོད་པ་དེས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཇིག་པའམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ཅིག་ཁས་ཟློང་དགོས་ལ། དེ་མི་སྲིད་དེ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིས་འཇིག་པའམ་དོན་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ལྷོས་མེད་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་པོ། །

གསུམ་པ་ཅ་ཅང་ཐལ་བ་སྒང་བ་ནི། དངོས་འགལ་ཇས་གཅིག་འགྱུར་བ་དང་། ། དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་འཐད་དང་། ། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་མཚུངས་པ་ཡི། ། ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་འགོག ། རིག་བྱེད་པ་ན་རེ། འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མེད་ན་དེ་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་རྟག་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་ཇས་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཆོལ་ཏེ། རྟགས་འགྲེལ་ལས། འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་ཅན་ཡིན་ནའང་། ། རྟག་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཇུག་པ་དག ། ལྟན་ཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། ཞིག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པས་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་རྟག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པར་འདོད་ལ། རྟག་མི་རྟག་གི་དཔྱད་པའང་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་གི་དངོས་མེད་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། དེས་ན་རྟག་མི་རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྐྱོན་ལས་ཐོལ་ཏེ། རྒྱ་མེད་རྟག་ཉིད་གལ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

བོ་ན་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ལ་ཆུས་པ་མེད་པས་དེས་དངོས་པོ་འཇིག་པར་མི་
འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དངོས་པོ་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ངོན་
གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་འཇིག་པར་མི་འདོད་
པས་སོ། །དེའང་རྒྱམ་འགྲེལ་ལས། མེད་ལ་དངོས་འཇིག་མེད་ཉིད་ཀྱིས། ། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མི་རུང་སྟེ། ། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཇིག་པ་ཡིས། ། འཇིག
པ་དག་ནི་མི་འདོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། བོ་ན་འཇིག་པ་གང་ཡིན
ཞེ་ན། བཤིག་པས་ཞིག་པ་ཏེ་དངོས་མེད་དུ་མི་འདོད་ཀྱི་བོན་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ
ལས་སྐྱེ་ཅིག་གཅིག་སྐྱེས་ནས་གཉིས་པ་ཕན་ཚད་དུ་མི་སྲོད་པ་ཙམ་ལ་འཇིག
པ་ཐེར་ཀྱིས་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཅོག་པ་མི་འདོད་དོ། ། དེའང་རྒྱ
འགྲེལ་ལས། དངོས་འཇིག་གཞན་ལས་སྟོས་མེད་ཕྱིར། ། དེ་ཤེས་ངོན་དུ
སེམས་ཀྱིས་ནི། ། དེ་ཡི་ཐ་དད་སྒྲོ་བཏགས་ནས། ། གནས་སྐབས་དེ་རྒྱུ་མེད
ཅན་བཤད། ། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། ། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ
བརྟགས་ནི་འཐད་པ་སྣང་བ་ནི། རྒྱལ་དཔེགས་པ་ནི་རེ། གལ་ཏེ་འཇིག་པ་རྒྱུ
མེད་ཡིན་ན་ལྷར་ཏེད་ལ་བཀོད་པ་ལྟར་ཞིག་པ་དེ་ངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་ཞིག
པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་ཞིག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ལས་གཞན་ཡིན་ན
ཤིང་ངམ་བུམ་པ་ཉིད་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་རྒྱུན་མཚུངས་སོ། ། ཞེ་ན་ཞིག་པ
དངོས་པོར་འདོད་ན་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས
བརྟག་པ་དེ་འཇུག་གི་འདིར་འཇིག་པ་ཇི་ཙམ་མེད་པ་ལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཀྱི
རྒྱུན་མི་འབྱུང་ངོ། ། དེ་ཉིད་རྒྱམ་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཚུང་ཟད་འགྱུར་མེད
དེ། ། མེད་པར་ཀྱར་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ། ཡོད་པ་རྒྱམ་ཆོག་འདིར་འགྱུར
ཏེ། ། བསྟན་པ་དངོས་དང་འགྲེལ་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། དངོས་མེད
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང། ། དངོས་པོ་མེད་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས

པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ལ་མཚུངས་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། བྱས་པའམ་ཡོད་པར་མཚུངས་པ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་མི་སྲིད་ན། དངོས་པོ་མཉམ་པོ་ལ་རང་གི་ཡུལ་དུ་དངོས་པོ་གཞན་སྐྱེ་བའི་གཏན་ཏྲེད་པའི་ཐོགས་བཅས་བློམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཏན་མི་ཏྲེད་པའི་བློ་དང་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱང་མི་སྲིད་པར་མཚུངས་ས་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། བྱས་པའམ་ཡོད་པར་སྐྱེས་ཚམ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱི་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཐ་དད་མེད་ལ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་གཉིས་རྒྱུ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེ་བར་གྱུར་པས་ཏ་ལ་མཚུངས། དེ་སྐད་དུའང། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཉིད། ། ཐོགས་བཅས་ཉིད་འདོད་དེ་བཞིན་དུ། ། ཡོད་ཆུམས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན། ། སྐྱེ་ལྡན་མེད་པ་མེད་ཞེན། ། ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་དུ། རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་ཏེས་པ་ལས། ། འབྱས་བུའི་རང་བཞིན་ཏེས་པ་སྟེ། ། ཐ་དད་རྒྱ་ཆུམས་མེད་པའི་ཕྱིར། ། མི་རྟག་ཏོ་ཐ་ཐ་དད་མེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞོན་པ་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལའང། གཉིས་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། བྱ་རོག་དཀར་པོ་སྲིད་པ་ལྟར། ། དངོས་པོ་རྟག་པ་མི་འགལ་ཟེར། ། དབང་ཕྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅིག་བྱ་རོག་ཕལ་ཆེར་ནག་པོར་མཐོང་ཡང་བརྒྱ་ལ་དཀར་པོར་སྲིད་པ་ལྟར། དངོས་པོའི་ནུས་པ་སྣ་ཚོགས་པས་བློམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟག་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་རྟག་པར་སྐྱེའོ། ། དེའི་ཕྱིར་བློམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་ཀྱི་མཐར་འཇིག་པར་མཐོང་བ་འདི་དག་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་འགྲུབ་ཀྱང། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རང་བྱུང་ཡིན་པས་བྱས་པའི་རྟགས་མི་འགྲུབ་ལ་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཐ་མར་འཇིག་པ་མ

མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྟོས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར་པས་ཡོད་པའི་རྟགས་གྱུར་ཀྱང་མི་རྟག་པའི་བསྟན་བྱ་མི་འགྱུར་བོ། ། དེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཞུགས་པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ དེ་ དཀའ་ བ་ ལ་ གསུམ་ ལས། བརྟག་ ན་ མི་ འཐད་ པ་ ནི། རྟགས་དེས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ན། ། དངོས་མེད་ཡིན་ཕྱིར་དོན་ལ་མཐུན། ། ནུས་དེ་འགྱུར་ན་རྟག་པ་ཉམས། ། འགྱུར་བ་མེད་ན་བྱེད་པ་འགལ། ། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་འདོད་པ་དེ་ཅི། དོན་བྱེད་མི་ནུས་ན་ཡོད་པར་མིང་བཏགས་ཀྱང་དངོས་མེད་ཡིན་པས་མིང་ལ་མི་བརྟེན་དོ། ། གལ་ཏེ་ནུས་ན་དེས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་སྔར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་འགྱུར་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ་མི་འགྱུར་ན་དོན་བྱེད་ པ་ འགལ་ ཏེ། ། དོན་ མི་ བྱེད་ པའི་ གནས་ སྐབས་ ལས་ མ་ འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་རྟགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟགས་དགོངས་པ་དང་། སྟོར་བའི་དོན་དོས་བཟུང་དང་། རྟགས་ཀྱི་རིགས་ངོས་བཟུང་བའོ། ། དང་པོ་ནི། གང་གང་བྱེད་མིན་དེ་དངོས་མེད། ། མ་ཁབ་བཞིན་རྟག་པའང་བྱེད་པས་སྟོང་། ། གང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པ་དེ་ཡོད་པས་སྟོང་སྟེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པའང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་ངོ། ། ཞེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་ལ་རྟགས་བྱས་པའང་ཡོད་པ་འགོག་པས་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། ། གཉིས་པ་ སྟོར་ བའི་ དོན་ ངོས་ བཟུང་ བ་ ལ་ གསུམ་ སྟེ། ཚོས་ཅན་དང་། བསྟན་བྱ་དང་། གཏན་ཚིགས་སོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་ དང་གི་ལུགས་ནི། ཚོས་ཅན་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན། ། ཚོས་ཅན་ནི་ཕ་རོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་བཟུང་བའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྡུགས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། རང་མཚན་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་ན། བོད་འགའ་ཞིག་ཤེས་བྱ་ལ་གནས་པའི་འཇིག་པ་ལེགས་ཙམ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དང། རྒྱ་པའི་རང་མཚན་ཤེས་བྱ་ལ་གྲུབ་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏེ། །

གཉིས་པ་སྒྲོ་བདེན་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་ན། ཁ་ཅིག་སྒྲོ་བདེན་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་དོན་རྒྱང་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་རང་མཚན་ལ་མ་འདྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ནི། དངོས་པོ་བཀག་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ནི་ཁ་དོག་ཏུ་དགྱུང་བྱ་མ་ཡིན་ཝོད་ཀྱི་དོན་གྱིས་གོ་བ་བྱས་པའམ་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བརྗོད་པ། དེ་ལ་རྟོད་པ་སྦྱང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཟེར། ། ཁ་ཅིག་རྒྱ་པ་ལ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། དགག་གཞི་རྒྱ་པ་འགྱུར་མེད་ལ་རྟོག་པདང། དགག་བྱ་དོན་བྱེད་པ་འགྱུར་བ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་འཇོན་སྟངས་འགལ་བར་རང་རིག་གིས་ཐོབ་པའི་ཤུགས་ལས་ཡུལ་གཉིས་འགལ་བར་གྲུབ་པས་རྒྱ་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་ལེགས་ས་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། ། དགག་བྱ་འཇོན་པ་སྐྱེ་མི་དགོས། ། དགག་པ་བྱེད་པ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་རིག་གཅིག་ཡུས་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག་ནི། ལ་ལ་རྣོག་ཐོང་གཅིག་ཡིན་པ། ། ཁ་ཅིག་རྒྱ་པ་ལ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཐུགས་ཆོས་རྒྱ་པ་འགྱུར་མེད་དུ་རྣོག་པ་ཐོང་བའི་རང་རིག་གིས་དེའི་ཡུལ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་ཆུམ་པར་གྱུར་པས་འགྱུར་བ་ཙམ་ཁེགས་པ་ནི་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པའང་ཁེགས་པས་བློ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡོག་རྣོག་ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་འགྱུར། ། རྒྱ་པ་འགྱུར་མེད་དུ་རྣོག་པ་ཐོང་བའི་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པས་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་ན། ཆུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་རྒྱ་པ་བྱེད་པ་ཡོ་ཡིན་པའི་ཡོག་རྣོག་སྐྱེ་མི་སྲིད་དེ། བློ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དེས་ན་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་ལ། ། དོན་བྱེད་འགོག་པའི་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲུབ། ། དེ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྒྱས་དགོད་པ་ནི། གང་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མེད་དེ། ནམས/ལའ་བཞིན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་པའང་འགྱུར་བ་མེད་ཏོ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཐུགས་ཆོས་ནི་ཕྱིར་ཏོལ་ཀྱིས་རྒྱ་པ་འགྱུར་མེད་དུ་ལས་བླངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་ འགྱུར་ མེད་ ལ་ རིམ་ དང་ ཅིག་ ཅར་ མེད་ པའི་ ཁྱབ་ པ་ ནི། མཐའ་གཞན་བཀག་པས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཅིག་ཅར་དོན་བྱེད་ན་ཅིག་ཅར་ལན་གཅིག་ཏུས་ནས་འཇུག་ན་བྱེད་པ་དང་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་མི་རྒྱ་པར་ཐལ་ཏེ། འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་ལན་ཅིག་ཐམས་ཅད་བྱེད་ན་མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་ད་ལྟར་གྱུབ་པར་ཐལ། ཅིག་ཅར་ཏུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ཕྱིས་ཀྱང་བྱེད་ན་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་ཉམས་

སོ། ། གལ་ཏེ་རྒྱ་པས་རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་ན་དང་པོ་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་ཕྱིས་བྱེད་པ་ན་འགྱུར་ན་མི་རྒྱ་པར་ཐལ། མི་འགྱུར་ན་ཕྱིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ལྷ་མ་ལས་མ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཉིད་སྨྲོད་དགོས་གྱིས། དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ། ། དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། ། དེ་ལ་རིམ་དང་རིམ་མ་ཡིན། ། འགལ་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མིན་པ་མེད། ། ཅིས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྦང་བ་ལ་གཉིས་ལས། རྒྱ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མི་ལེགས་པ་སྦང་བ་ནི། རང་བཞིན་རྒྱ་ཀྱང་གནས་སྐབས་ཆུམས། ། འགྱུར་ཕྱིར་དོན་བྱེད་འཐད་ཅེ་ན། ། རྒྱ་པའི་རང་བཞིན་མི་འགྱུར་ཡང་གནས་སྐབས་འགྱུར་བས་དོན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། གཉིས་པོ་གཅིག་ན་ཆོས་གཉིས་འགལ། ། ཐ་དད་ཡིན་ན་བྱེད་པ་འགལ། ། རྒྱ་པའི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་གཅིག་ན་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཆ་གཉིས་འགལ་ལ། ཐ་དད་ན་གནས་སྐབས་མི་རྒྱ་པས་དོན་བྱེད་ཀྱང་རང་བཞིན་རྒྱ་པས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་པའི་རང་བཞིན་ལ་མི་ལེགས་པ་སྦང་བ་ནི། སྐད་ཅིག་འཇིག་པ་མེད་ན་ཡང། ། རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅེ་ན། ། རྒྱ་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་མེད་ཀྱང་རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་པས་ཐུ་བ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དང་པོ་སྐད་ཅིག་མི་འཇིག་ན། ། རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཀ་ལ་སྲིད། ། དང་པོ་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་ན་ཕྱིས་ཀྱང་འགྱུར་བ་འགལ་ཏེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེས་པ་དེ་གཉིས་སུ་སྟོད་ཅིང་གསུམ་དུ་མི་སྟོད་པའི་རང་བཞིན། གཉིས་པར་ཉམས་ན་གཉིས་པར་སྟོད་པའི་རང་བཞིན་འགགས་པས་སྐད་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ལ། མ་ཉམས་ན་གཉིས་པའི་གཉིས་པ་གསུམ་དུ་སྟོད་པར་འགྱུར་བ་ལས་གསུམ་དུ་མི་

སྟོང་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་དགོངས་ནས། གནས་ལ་ནི་མི་སྲིད་དང། ། དང་པོ་མི་འཇིག་མཐར་མི་འགྱུར། ། ཞེས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པས་སོ། ། རྩོད་གླང་གཞན་མང་པོ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་ཡང་དག་ཏུ་སྣྲོན་ཅེས་ནི་རང་གྲོལ་འགྲོ་བས་སྒང་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ངོན་ཏྲེད་པས་སྟོང་པ་ལ་ཐུས་པའམ་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་ཁྱབ་པ་ནི། ངོན་ཏྲེད་ནུས་པ་བཀག་པ་ལ། ། ངོས་པོ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་གྱུབ། ། ངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ངོན་ཏྲེད་ནུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣག་པ་ལ་ལེགས་པས་རྣོ་གཅོ་ལ་ངོས་མེད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འགྱུབ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། ། །

ཞེས་བརྡགས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅན་མི་འདུག་ལ་མི་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ལྟོས་མེད་མི་འདུག་པས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་བྱང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་ཕྱིད་པ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལྷགས་དགག་ན། རྒྱུ་འབྲས་ལྡན་ལྟར་ངེས་ཞེས་ཟེར། ། ཇ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད། ། འགའ་ཞིག་རྒྱུ་འབྲས་ལྡན་ལྟར་ངེས་པར་ཕྱིད་དེ། དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱུ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱུ་ཡོག་པས་རྒྱུ་མ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་ཡོག་པས་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་དང་ལྡན། ། འདི་ཙམ་གྱིས་མི་ངེས་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྟ་ཇ་སྣ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། རང་བཞིན་རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྟ་གིས་ངེས་ན། ལྷགས་གསུམ་ཉིད་དུ་འདུས་ས། ། ཡང་འགའ་ཞིག་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་ལས་རྒྱུ་མ་མཐོང་། དེ་ནས་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བའི་ཚད་མ་གསུམ་ཀྱིས་ངེས་ཞེས་ཟེར་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་ལ་རེས་འཇོག་ཏུ་མཐོང་ན་མཐོང་བ་གཉིས་དང་མ་མཐོང་བ་གཉིས་ཏེ། བཞིར་འགྱུར་ར། ། དེའང་གནས་སྐབས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་ངེས་ན་འགལ་བ་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། ཇ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ། ཆུས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཏོ་གས་པ་དགའ། ། ཞེས་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྟེས་འགྲོ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པར་ཡོག་ན་ལྟོག་པའི་ལྟོག་པ་ཉིད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ར། ། ཁ་ཅིག་འདིས་མི་ངེས་ཏེ་ལྟོག་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་ཀྱིས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མ་གྲུབ་པར་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་ལ། དེ་མ་ཡིན་ལ་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ཙམ་ཀྱིས་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་ཅིང་དུ་བའི་སྒྲ་ཏོན་མེ་མ་ཡིན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པས་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་

འཐད་དེ། དུ་བའི་སྒྲ་དོན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དཔེ་གཅིག་ལ་མཚུངས། དངོས་པོ་ཞེག་ཡིན་ན་དེ་མ་ཡིན་ལས་སྐྱེ་བ་ལེགས་ན་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཏྲས་པ་རྒྱ་ལ་ལེགས་པས་མི་རྒྱ་ལ་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་རྒྱུ་འཐས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བཞིན་མི་འཐད་དེ། མེ་དུད་དུས་མཉམ་པ་མཐོང་བ་ནི་རྒྱུ་འཐས་མ་ཡིན་ལ། ལྷ་ཕྱིར་མཐོང་ནས་རྒྱུ་འཐས་སུ་ངེས་པཞིང་ཕྱུགས་གསུམ་ལས་མ་འདས་ཤིང་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་ནི་དུ་བ་ཀུང་པ་ཡིན་གྱི་མེ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་འཐས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། དེ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ། དེ་དག་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི་རྒྱུ་འཐས་ཐན་འདོགས་བྱ་བྱེད་ཡིན། ། རྒྱུ་ཡང་ཉེར་ལེན་ལྷན་ཅིག་བྱེད། ། རྒྱུ་འཐས་གཉིས་ལ་སྤྱི་མཚན་མེད་པས་ཤོ་ཤོར་ཕྱེ་ན། རྒྱའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཆོས་གཞན་ལ་ཐན་འདོགས་པ་ཡིན་ལ་འཐས་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་གཞན་གྱིས་ཐན་བཏགས་པའོ། ། རྒྱུ་ལའང་གཉིས་ལས། ཉེར་ལེན་ནི་འཐས་བའི་ངོ་བོ་ལ་ཐན་འདོགས་པ་ཡིན་ལ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ནི་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་ཐན་འདོགས་པའོ། ། དེས་ན་ས་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀུང་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་འཐས་བྱ་རྒྱུ་ནུས་སོ། །

བོད་ཁ་ཅིག་འཐས་བྱ་རྒྱུ་ནུས་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ས་བོན་ཀུང་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ། དེ་འང་ཆུ་མ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་སོ་སོར་གང་ནུས་མེད། ། ཆོགས་ན་ཡོན་ཏན་གྲོང་ཁྱེར་པ། ། དེ་དག་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། གཉིས་པ་རྒྱུ་འཐས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི། དེ་ཡང་རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི ། སྒོ་ནས་ལྷན་གཅིག་གསུམ་ཆུམ་པ་གཉིས། ། མ་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་

འགྲོ་བའི་ཕྱོགས་གསུམ་ཁྱོད་པར་ཅན་ནི། དང་པོ་ས་ཐོག་དགེ་པར་མེ་དུད་
གཤིས་ཀ་སྣང་ཟུང་མ་དམིགས་པ་ལས་མེ་མཐོང་བའི་ཚེ་རྟོག་པས་མེའི་གཞན་
སེལ་བཟུང། དེ་ནས་དུ་བ་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པས་དུ་བའི་གཞན་སེལ་
བཟུང་ནས་དཔྱད་ཀྱི་དུ་བ་འདི་སྔར་ཀྱི་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་
བློས་འཇུག་པ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། ། ཡང་ན་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱོགས་
གསུམ་སྟེ། དང་པོ་འཕགས་བུ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བ། དེ་ནས་སྐྱེད་ཟིང་ཀྱི་རྒྱུ་མེ་མ་
མཐོང་བ། དེ་ནས་བསྐྱེད་པའི་འཕགས་བུ་དུ་བ་མ་མཐོང་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། །
འདི་ནི་སྟོན་མཐའ་མེ་ངེས་པ་ལ་ཡིན་ཅིང། སྔ་མ་ནི་ཕྱི་མཐའ་མེ་ངེས་པ་
འཇུག་ལ་གཤིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཕྱོགས་གསུམ་ཡིན་ནོ། ། སྒོམ་དཔོན་ཀྱིས། གང་
ཞིག་མཐོང་ན་མ་མཐོང་མཐོང། ། དེ་མ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། ། འཕགས་བུ
ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི། ། སྟོན་པའི་སྐྱེ་བོ་མེད་ཀྱང་ཤེས། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས
པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་ཀ་གཤུང་ས་ནི་གཤིས་ཀ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན
ནོ། ། སེམས་དང་ལྡན་པའམ་ཡུལ་དང་རྟགས་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་འཕགས་ཕྱུགས
གསུམ་ཀྱིས་ངེས་མེ་ཏུས་པ་རྟགས་ལ། འགའ་ཞིག་སྔ་ཕྱི་ལྟོས་པས་གྲུབ་ཅེས
ཟེར་མོད། འོན་ཀྱང་གཞན་སེལ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་ངེས་ཏེ། རྟགས་འགྲེལ་ལས།
རིགས་གང་གང་ལ་རབ་གྲུབ་པ། ། ཁྱད་པར་མེད་དེ་མེ་ཤིང་བཞིན། ། རྒྱུ་མ
མཐོང་བ་ཅན་གཞན་ཡང། ། དེ་ལས་གྲུབ་པར་ཡང་དག་ཤེས། ། ཞེས
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེ་ལྟར་ན་སྔར་མི་དམིགས་པས། རྒྱུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ བ
ཞེགས་ཤིང་འཕགས་བུའི་སྟོག་པ་གྲུབ་ལ། སྔར་མེད་པ་དང་ཕྱིས་སྐྱེ་ བ་དམིགས
པ་གཤིས་ཀྱིས་གཏན་མི་སྐྱེ་ བ་དང། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་ བ་ཞེགས་ཤིང་འཕགས་བུའི
རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པས་རྒྱུའི་མཐའ་གསུམ་ཞེགས་ལ། འཕགས་བུའི་མཚན་ཉིད་རྗེས
སུ་འགྲོ་སྟོག་གཤིས་གྲུབ་པས་རྗེས་འགྲོ་ཕྱུགས་གསུམ་དང། དེ་བཞིན་དུ་སྟོག

པའི་ཕྱུགས་གསུམ་གྱིས་འགྲུབ་པོ། །

གསུམ་པ་རྫོང་པ་སྦང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་ཏུ་ཅང་ཕལ། ། གཞན་དུ་འཕྲལ་པས་འདིར་མི་གནོད། ། དང་པོ་ནི་སྔར་མ་དམིགས་པས་འབྲས་བུ་ལྟོག་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་བལྟར་མི་རུང་བ་ཁྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱོད་པར་མཐོང་བས་ཀྱང་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་གཞན་མི་ཤེགས་ཏེ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལས་ཐམ། ནད་སྐྱེད་པ་དང་འཚོ་བ་ལ་གདོན་དང་ལྷ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་མེ་ཏུད་ལ་ཐོགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་དོགས་པས་མི་ཤེགས་ཀྱང་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བསླལ་བའི་མེ་ཏུད་རྒྱུ་འབྲས་ས་ལ་ཐུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཏུ་ཅང་ཕལ་བ་ནི། རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ཏུའི་ཆམ་འགྱུར་དང་། ཕུན་པའམ། འབྲས་བུའི་ཐྱི་དང་རྒྱའི་ཁྱེ་བཏ་ཀྱང་ཕ་དང་ལས་རྟེས་ས་ལ་ལྟོ་ལྟ་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་འབྲས་ས་ཕལ་ལོ་ཞེ་ན། ཕུན་པ་ནི་སྟོང་ཏུའི་ཆམ་འགྱུར་དང་རྟེས་ས་ལ་ལྟོ་ལྟ་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོང་ཏུའི་ཆམ་འགྱུར་ལྟོ་ལྟ་པའི་སྦང་བ་དང་རྟེས་ས་ལ་ལྟོ་ལྟ་ཁྱེད་པ་ལ་དེ་དང་རྟེས་ས་ལ་ལྟོ་ལྟ་ཁྱེད་པ་ལྟར་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། ། འབྲས་བུའི་ཐྱི་དང་རྒྱའི་ཁྱེ་བཏ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དེ། ། དུ་བའི་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྟོ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ལ་ལྟོ་ལ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་ས། །

གསུམ་པ་གཞན་དུ་འཕྲལ་པ་སྦང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་མིན་ལས་མི་སྐྱེ། སྐྱེ་ན་ལྷ་ཕྱིའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགག་ན། ། མེ་མིན་ལ་བརྒྱ་ཕྲིན་ཀྱི་ཐྱི་བོ་ལས་དུ་བའམ། ས་བོན་མ་ཡིན་པ་བ་ལང་གི་ལྷེ་བ་ལས་ཕུན་ལའམ། ལུག་གི་རྣ་ལས་ཏྲུར་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཐོགས་པ་མཐོང་བས་མ་ངེས་ཐོ་ཞེ་ན། གང་དག་རྒྱ་མིན་ལས་སྐྱེས་པ། ། དེ་ནི་དེ་ཡི

འབྱས་བུ་མིན། ། ཆོས་པ་འདུ་བས་འཕྲལ་པ་ལ། ། དེ་ཡི་མིང་གིས་བཏགས་
པར་ཟད། ། གང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དེས་རྒྱུ་དེའི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་དོ། ། དེས་ན
བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྦྱོ་བོའི་དེ་དུ་བ་ཡིན་ན་མེ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། མེ་ལས་མ་སྐྱེས་ན
དུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཀྱིས་འགྲུབ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྨོན
དཔོན་ཀྱིས། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྦྱོ་བོའི་མེ། ། རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད
མེ། ། འོན་ཏེ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་མིན། ། ཇི་ལྟར་དེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང། ། དུ
བའི་རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་མེ། ། དེ་ཡི་ནུས་པའི་ཁྱེ་བག་ལྟན། ། དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ
མིན་ལས། ། འབྱུང་བ་དེ་ནི་རྒྱ་མེད་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ། ད
ས་མེ་ངང་མེ་མིན་གཉིས་ཀ་ལ་ལྷོག་པ་འཕྲལ་པས་དེ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་མ
ཡིན་པར་ཐལ་བ་ངང། ། རྒྱ་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་རྒྱ་མིན་ལས་བྱུང་བས་རྒྱ་ཡི་མེད
ད་ཐལ་བ་ངང། ། མེ་ངང་མེ་མིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པས་ད་བ་ཉིད་མ་ཡིན
པར་ཐལ་བ་གསུམ་མོ། ། དེ་བཞིན་དུ་མེའི་སྟེང་ད་ཐལ་བ་གསུམ་ངང། ། བརྒ
ན
ཀྱི་སྦྱོ་བོའི་སྟེང་ད་ཐལ་བ་གསུམ་སྟེ་ངག་པགོད་ཀྱང་རུང་ངོ། ། དེས་ན
གཟུ
ལ
ལས
ལ
ཀ
ད
ཀ
ལ
ལ
ལ

པ་མ་ཡིན་ན། རྟོག་ཐུབས་པའི་ཡང་རྒྱུ་ཤིང་ལས་མ་བྱུང་བས་མེ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་མེ་ཡིན་ན་སྣ་མ་ཡང་དུ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། རྟོ་དང་ཤིང་སོགས་མེ་རྒྱུ་མིན། ། མེ་རྒྱུ་མེ་ཡི་རྟལ་ཕྱན་ཡིན། ། རྟལ་ཕྱན་གཅིག་ཏུ་སྣུང་བའི་རྒྱུ། ། རྟོ་ཤིང་སོགས་ཡིན་དབང་པོ་བཞིན། ། རྟོ་དང་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་འདོད་ན་བདེན་པ་ཞིག་ན། ཁོ་པོ་ཅག་བེམ་པོ་ཐམས་ཅད་འཐུང་བ་བཞིན་ཁ་དོག་དང་རེག་པ་དང་། དྲི་དང་རོའི་རྟལ་ཕྱན་འདུས་པར་འདོད་ཀྱི་རྒྱང་པ་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་མི་འདོད་དོ། ། མེའི་ཉེར་ལེན་མེའི་རྟལ་ཕྱན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་ཆུ་མ་པར་འཇོག་པ་ཡི། ། རྒྱུ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྟོ་དང་ཤིང་ནི་མེའི་རྟལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཚོགས་པར་བྱེད་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་གྱི། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་གི་ཆུ་མ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཆུ་མ་ཤེས་སྣ་མ་ཡིན་ལ་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་མེ་མ་ཡིན་པ་མེའི་ཉེར་ལེན་དང་ཆུ་མ་ཤེས་མ་ཡིན་པ། ཆུ་མ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་འཐད་དོ། ། འོ་ན་དུ་བའི་རྒྱུའང་སྲིད་ལ་ཕྱན་ཡིན་ལ། མེ་དང་བཏུ་ཕྱིན་ཀྱི་ཐོ་ཡང་སྲིད་ལ་ཕྱན་སྟུང་བའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྲིད་ལ་ཕྱན་བསྟུས་པ་ཙམ་ཀྱིས་དུ་བར་འགྱུར་ན། རི་དང་ཁང་པ་ལ་སོགས་བའང་དུ་བར་འགྱུར་རོ། ། མེའི་ལ་ཕྱན་བསྟུས་པ་མེར་ཐུར་ན། ། ཚོད་མ་ཤའི་མེའང་མེར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པས་ཀ་ལ་མཚུངས། ཀ་ལ་ཏེ་ལ་ཕྱན་ལ་ཙམ་མ་ཡིན་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མེ་དང་བཏུ་ཕྱིན་ཀྱི་ཐོ་ཡ་ཁིས་ཀས་དུ་བ་ལ་ཕྱད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དུ་བ་ནི་མེ་དང་བུད་ཤིང་གིས་བསྐྱེད་པའི་རླུའི་ཛ་ས་ཀྱི་ཁྱེ་ཕྲག་ཡིན་པས་དེ་བཏུ་ཕྱིན་ཀྱི་ཐོ་ལ་ཀ་ལ་འགྱུར། དེས་ན་དུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིང་གི་ལྷ་ལྟ་བུར་ཤུ་བའི་ཛ་ས་ཀྱི་ཕྱི་ལྷ་མ་ཡིན་

གྱི།ཤིང་ཤ་པ་ལྟ་བུར་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཟས་ཀྱི་ཕྱི་ཁྲག་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་ནོ། ། གལ་
ཏེ་བཙུ་ཕྱིན་ཀྱི་ཕྱི་ཕོ་ལ་མེད་ཡང་དུ་བར་གྲགས་ལ་ཆུམ་པའང་དུ་བ་དང་
འད�། ། ཞེན་མི་འདུ་བ་སྟོ་བཏགས་པ་ཡིན། ཆུམ་པ་ལྷ་ལ་འཕྱར་བ་ཙམ་དུ
འདུ་ཡང་མ་ཚུལ་དུ་དཀྱ་བ་དང་། ལྷ་ཚུལ་དང་འཕྱར་ཚུལ་མི་འདུའོ། ། ངོ་བོ
མི་འདུ་ཡང་བློས་ཕྱ་རིས་མི་ཟིན་ནོ་ཞེ་ན། ངོ་བོ་མི་འདུ་བས་ཆོག་མོད། ཕྱ
རིས་མི་ཟིན་པ་བློའི་སྐྱོན་ཡིན་ཀྱི་ངོ་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། ། བློ་སྐྱོན་ཐམས་ཅད
ངོ་ལ་སྟོང་ན་གསེར་དང་ར་གན་དང་མི་དང་ཐོ་ཡོར་ལ་སོགས་པའང་ཕྱ་རིས
མི་ཟིན་པའི་ཟླུན་པོ་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་མི་ནུས་སོ། ། དེ་སྐད
དུའང་། ཐ་དད་དངོས་ལ་རབ་གྱུར་པ། ། ཟླ་མཚུངས་པས་ཐ་དད་མེད
ཕྱིར། ། ཇེས་དཔོག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ། སྐྱ་བོའི་ཟས་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེས་ན་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འཆི
བའི་ཟླ་ཤིང་སྐམ་པ་དང་། མེ་ཆལ་བ་དང་། ཁོ་མ་ཏལ་བ་ལའང་འཇུག་མོད
ཀྱི། ས་ངས་ཆུས་པས་ཤི་བ་མཚན་ཉིད་པ། ཆུམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་ཚེ་ལ་སོགས
པ་འགག་པ་ལ་ཟེར་ཀྱི་སྐམ་པ་ལ་མི་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ཉིད་ཆུན་མཛད
པས། ཆུམ་ཤེས་ལ་སོགས་འགག་པ་ལ། ། འཆི་བར་ས་ངས་ཆུས་པས་རྟོགས
པས། ། གང་ལ་ཤིང་ལ་ཆུམ་ཤེས་ སོགས། ། མ་གྱུར་དེ་ལས་འཆི་དེ
བཞིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེན་སྦ་ཕྱིའི་ཆུ་འབྲས་སུ་གྱུར་པ་ནི། ཡང་ན་ལྷོན་དང་ཕྱི་མ
ཡི། ། ཆུ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་ཡོད། ། མེ་དང་དུ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །
འབྲས་བུ་དུ་བའི་ཁྱད་པར་བཞིན། ། དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཆུ་འབྲས་དང་།
ཕྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཆུ་འབྲས་མི་འདྲ་སྟེ། དུ་བ་དང་པོའི་ཆུ་མེ་ཡིན་ལ་དུ་བ་ཕྱི
མའི་ཆུ་དུ་བ་ཉིད་ཡིན་པའམ། ཆུ་ཤིང་དང་པོའི་ཆུ་ས་བོན་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ཀྱི

རྒྱུ་སྟོང་བྱའམ། ། དྲྭར་བ་དང་པོའི་རྒྱུ་ལྷག་གི་རྣ་ཤེད་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་དྲྭར་བའི་ས་པོན་ནམ། བྱམ་པ་དང་པོའི་རྒྱུ་འཇིམ་པ་དང་ཛ་མཁན་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱམ་པ་ཤེད་དམ། དེ་བཞིན་དུ་ཤ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཅིས་པར་བྱ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ཐེག་ས་ལས། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་འགྱུར་བར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་ཕྱི་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཤ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་དེ་དང་འདྲ་བའི་དང་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱུན་ཀྱིས་འགྱུར་ན་འདམ་བུ་ལས་འགྱུར་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏོ། ། དེས་ན་ཤ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ཏོ་པོ་ཡིན་ན་སྔ་ཕྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ་ཏོ་པོ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་འདྲ་བ་ཙམ་ནི་དུ་བ་དང་བཏུ་ཕྱིན་ཀྱི་སྒྲྀ་པོ་ལྟར་མེད་གཅིག་ཀྱང་དོན་འགྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། ། གཏེར་པ་འཇྱལ་བ་དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ་ལས་ གཞན་ ལྷག་ཀ་ ད་ཀ་ པ་ ནི། རང་ མཚན་ དང་ ནི་ སྒྲ ངོ་ གཏེར། ། འཇྱལ་བའི་མཚན་གཞིར་མི་འཐད་པས། ། བོད་ཆུམས་འཇྱལ་བ་ངོ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། མཚན་ གཞི་འདང་ ཡུལ་ ངུས་ ས་ ས་ ངར ངེས ཡ་ ། ། ཞ ། ། །

ལྷོག་པ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་ཚེ་གོ་ཆྱད་རྟེས་འགྲོ་བ། ། སྒྲོ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། གསུམ་པ་རྫོང་པ་སྒང་བ་ནི། ལྷོག་པ་གཅིག་འདོད་ན་ཕྱས་ཀྱི་སྒྲོ་དང་བརྡུག་པ་མཚུངས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ངོ་ཞེ་ན། ལྷོག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱོན་ལས་ཁྱོལ་ལོ་ཞེས་གཞན་སེལ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ཁ་ཅིག་ལྷོག་པ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚུངས་ཤམ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་མཚུངས། གང་ལྟར་ཡང་མཚུངས་པ་ཙམ་དུ་བཟུང་བས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པའང་སྟར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་རེས་ངེས་པ་གཞན་ཀྱི་ལུགས་དང་། གཉིས་ཀ་དགོད་པ་རང་གི་ལུགས་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྒང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དཔྱོད་པས་ངེས་པ་ནི། བདེ་བྱེད་དགའ་བ་དཔྱོད་པ་ཡིས། ། འཕྲལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་ཅེས་གྲགས ། ཁ་ཆེའི་རྟོག་གེ་བ་ཆེན་པོ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་ནི་རེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་འཕྲལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འཕྲལ་བ་དཔྱོད་པས་ངེས་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དཔྱོད་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འགལ་འཕྲལ་གྱི་ཚ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟར་མ་རྟོགས་པའི་ཐྱོའི་ཆམ་པ་ལ་མཐའ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་དོགས་པ་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། ། དེ་སྐད་དུའང་ ། འཇུག་ཡུལ་ངེས་པ་མ་རྟོགས་པས། ། ཚད་མིའི་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་བློ། ། འཕྲལ་བའི་ཚ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ། ཆམ་གཞག་དོགས་འགོག་ཡིད་ཆེས་ཆུ། ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ། །

གཞིས་པ་ནི་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་ནི་དོན་ལ་དོགས་པ་སེལ་བ་སྟེ་ཤིང་དང་ཤ་པའི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། ། དེས་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འདུག་ཅེ་ན། ཡལ་གོ་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་ནས་མཐུན་དངོས་དང་གཞན་དངོས་ལས་ཟོག་པའི་ལྷག་པ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བློ་ལ་དཔྱོད་པ་སྒྲུབ་སྟེ། ཆོས་གང་ཞིག་གང་ལས་རྒྱས་པ་གཞན་དུ་མི་འཚར་བ་དེ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། གཞན་དང་མི་འགལ་བའི་དོགས་པ་ཆོད་དེ། དཔེར་ན་ཤ་པའི་རྒྱས་པ་དེ་ཡལ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་རྒྱས་པ་མི་འཚར་བས་ཤིང་ཙམ་དང་འབྲེལ་ཞིང་ཤིང་མིན་དང་འགལ་བར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཡང་ཆོས་གང་ཞིག་གང་ལས་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་འཚར་བ་དེ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་ཞིང་གཞན་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཙམ་ཤ་པ་ལས་གཞན་དུ་འང་རྒྱས་པ་འཚར་བས་དེ་དང་འབྲེལ་ཞིང་དེ་མིན་དང་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེའོ། ། འདི་ལ་དཔྱོད་པ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་ཅན་ཕྱིར། ། ཁྱབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ། ། ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ནི། ། ཡུལ་དུས་སྒྲོ་ལ་འཇལ་མི་བྱེད། ། གང་ཞིག་སྒྲོ་ཡི་ཡུལ་ཅན་མིན། ། དེ་ཡི་ཁྱབ་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། ། ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་ཚད་མས་འབྲེལ་བ་མི་ངེས་ཏེ། དེའི་འདུག་ཡུལ་རང་མཚན་ས་ས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་སྒྲོ་འབྲེལ་དཔྱོད་པས་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་རྗེར་བཞད་ཆོས་ཅན་ངེས་པར་མ་བཟུང་བར་འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས་པ་ཉིད། རང་མཚན་མ་བཟུང་བས་མངོན་སུམ་མིན་ལ། རྒྱགས་ལ་མ་ལྟོས་པས་རྗེས་དཔག་མིན་ཅིང་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་པས་དཔྱོད་པ་ཞེས་བཏགས་པར་གསལ་བ། །

གཉིས་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ནི། ཉེ་འཕེལ་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིས། ། འཕྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པར་འདོད། ། ཞུ་གར་ཀྱི་པཎ্ཌི་ཏ་རྣམས་མཐུན་པར་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རྟེས་སུ་འཇུག་ལྟོག་ངེས་པའི་ཚད་མས་འཕྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་དེ། དཔེ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་མེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་བ་ཡི་ ཚད་ མ་ གཉིས་ ཀྱིས་ ཡོད་ ན་ ཡོད་ པའི་ རྟེས་ འཇུག་ དང་། ཟློག་ན་ལྟོག་པའི་ལྟོག་པ་གྱུབ་པས་སྒྲུབ་ཕྱིར། རྟེས་སུ་འཇུག་དང་ལྟོག་པ་ལས། ། གང་ཞིག་གང་གི་རྟེས་འཇུག་མཐོང་། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེ་འང་མཐུན་དཔེ་ ཚད་ མས་ གྱུབ་ དགོས་ ཀྱི་ མི་ མཐུན་ དཔེ་ གྱུབ་ མི་ དགོས་ ཏེ། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། ། ངེས་པར་འདི་ལ་གཞི་མི་འདོད། ། དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཅེས། ། བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཕྱིར། ། ཞེས་གསུངས་ས། ། དེས་ན་དུ་བའམ། བྱས་པ་ཡོད་ན་མེའི་མི་རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མེའང་མི་རྟག་ པ་ ལོག་ ན་ དུ་ བའམ་ བྱས་ པ་ ལྟོག་ པས་ ངེས་ ས་ ཞེས་ གསུངས་ཏོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཚད་མའི་ལྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་ཡི། ། གཞན་སེལ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། ། འཕྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། ། རྟོག་དཔྱོད་དེ་ཡི་འཕྲེལ་བ་ངེས། ། ཁ་ཏོ་ནི་ཚད་མ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ དཔྱོད་ པ་ ལའང་ གཞན་ སེལ་ ཕྱིན་ ཅི་ ལོག་ གྲོད་ པས་ མི་ ངེས་ ལ། མངོན་ སུམ་ ཡང་ མ་ ངེས་ ན་ འཇུག་ ལྟོག་ ཀྱི་ ཐ་ སྙད་ མི་ འགྲུབ་ ཅིང་། ངེས་ ན་ རྟོག་ དཔྱོད་ ལས་ མ་ འདས་ ལ་ རྟེས་ དཔག་ ཀྱིས་ མི་ མཐུན་ ཕྱོགས་ ལ་ ཞེག་ ཀྱང་ རྟོག་ དཔྱོད་ མེད་ ན་ མཐུན་ ཕྱོགས་ དང་ འཕྲེལ་ ཕ་ མི་ འགྲུབ་ པས། ། ཚད་ མའི་ རྟེས་ ལ་ སྒྲུས་ པའི་ ངེས་ པ་ རྟོག་ དཔྱོད་ ཀྱི་ ང་ ཡོས་ འཕྲེལ་ ཕ་ ངེས་ ཕ་ ཡིན་ ནོ། ། འདི་ ལ་ དགོངས་ ནས། འཕྲུལ་ པས་ དངོས་ པོ་ གཅིག་ ལྟར་ རྟོག་ པ། ། ཞེས་ བྱ་ བ་ དང་། དཔྱོད་ ཕ་ ནི་

དོན་བྱེད་པར་རྒྱང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྒྲུབ་བ་ནི། འོན་དཔྱོད་པ་ཡིད་དཔྱོད་དམ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞི་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡོད་དཔྱོད་མི་སྲིད་ལ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཡང་བཞི་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཅད་ཤེས་ཉིད་ཁ་ཕྱི་ལྟ་ཡོག་ཤེས་ནང་ལྟ་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཁྲུལ་ཡང་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་མི་འཁལ་བ་ཤད་ཟིན་ཏོ། ། དེས་ན་དཔྱོད་པ་མེད་པར་འཇུག་ལྟོག་མི་ངེས་ལ་ཚད་མ་མེད་ན་དཔྱོད་པ་འཁྲུལ་སྲིད་པས་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ། ། དངོས་པོའི་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། ། འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན། ། སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། ། འཁྲུལ་པས་འབྲེལ་བའི་ཆོག་པ་སྐྱེ། ། ཞེས་བྱ་བ་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་རྣམ་པའོ།། ། ।

བདུན་པ། འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

གཉིས་པ་འགལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། འགལ་བ་སྟེའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་གང་ལ་གཅོད་བྱེད་པ། ། དེ་ནི་དེ་ཡི་འགལ་ཟླ་ཡིན། ། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་གང་ཞིག་གང་ལ་གཅོད་པ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཆོས་གང་ཞིག་གང་གིས་དབེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་མེད་དང་དུ་བ་དང་ཐུས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། ། འདོད་ན་མེ་དང་དུ་བ་དང་ཐུས་པ་དང་མི་རྟག་ པ་ ཕན་ ཚུན་ འགོག་ ནུས་ པར་ འགྱུར་ ཏེ་ ཆུ་ ངེས་ ལས། དེའི་ ཕྱིར་ བསྟན་ པར་ ཐུ་ ལ་ གཅོད་ པར་ བྱེད་ པ་ ཁོ་ ན་ འགལ་ བ་ ཡིན་ ནོ་ ཞེས་ ཀཱུ་ ལས་

སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། འགལ་ཟླ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཀྱི། ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་སྟོས་ནས། ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དག་དང་། ། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གཉིས་སུ་བཞེད། ། འགལ་བ་དེ་འང་ཡུལ་གྱི་སྟོས་ནས་དབྱེ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དང་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གཉིས་སོ། ། དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ། གཞོན་ཏུ་ལྟོག་པའི་དུས། འགལ་བ་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། ། མཚན་ཉིད་ལའང་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་གཞོན་ཏུ་ཏུ། ། འདོད་པ་དཔྱད་ན་འཐད་མ་ཡིན། ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ཆོས་གཞོན་ཏུ་གཞོན་ཏུ་ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཞོན་ཏུ་གཞོན་ཏུ་འཆོགས་པའི་སྒྲ་ཀཅིག་མི་ལྷོད་ཅིང་ཡ་ཀྱལ་དགོད་ན་ཆུ་འཐས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྷར་མ་ཁྱབ་པོ། ། གཞན་ཡང་གཞོན་ཏུ་ཅེས་ཏུ་བ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། འཇིག་པ་ལ་ཆུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་དེས་ན་ གཞོན་ཏུ་ གཞོན་ཏུ་ གཉིས། ཆུ་འཐས་བཞིན་དུ་ཐ་དད་ཡིན། ། གང་གིས་གཞོན་ཏུ་ནུས་མེད་དུ། ། སྐྱེད་པའི་ཆུ་ལ་གཞོན་ཏུ་ཟེར། ། གཞོན་ཏུའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆུ་མ་གཏུགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་ཡོད་ན་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའོ། ། གཞོན་ཏུ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆུ་མ་གཏུགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན་དེ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་ཏུ་དོ། ། དེ་སྐད་དུ་འང། ཆུ་མ་གཏུགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བར་རྟོགས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། མ་ཁྱབ་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་

ཏེ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་དང་པོ་ཕྱད་དགོས་པ་ལ་སྟོང་མུན་གཏེས་ཕྱད་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཆུན་པའི་སྣང་ཅིག་སྟེ་མས་སྟོང་བ་དང་ཁེ་བའི་སྣང་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ཚེ་སྟོང་བའི་སྣང་ཅིག་སྟེ་མས་ཆུན་པ་དང་ཁེ་བའི་སྣང་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ལ། དེ་ནས་སྟོང་བ་དང་ཁེ་བའི་ཆུན་པ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེའོ། ། ཕྱིས་ཆུན་པ་ནུས་མེད་འགགས་པ་ཁྱད་སྟོང་བ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་འགག་དུས་མཉམ་སྟེ་ཐུང་མདའི་མཐོན་དམན་བཞིན་ནོ། །

གཏེས་པ་ཁྱབ་ཆེས་པ་སྒྲུབ་བ་ནི། ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་གཞོད་ཕྱད་ཡིན་ན་ཁེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། དཔེར་ན་སྣ་ལྟའི་ས་བོན་ཀྱིས་ནས་ཀྱི་ཆུ་གུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་མེད་ལ་ས་ཁོགས་པ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་ནུས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏུགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་གྱི་ རྒྱུ་ ནུས་ མེད་ དུ་ སྐྱེད་ པ་ ལ་ འདོད་ ལ། འདིར་རང་གི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དོ། ། ཡང་གཞོད་ཕྱད་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཁེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ་ཚ་རིག་དང་ཕྱད་པའི་གང་རིག་དེས་གང་རིག་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལྟར་དེ་དང་ཟླ་གཅིག་པའི་ནུས་མེད་ཀྱང་མི་སྐྱེད་ན་ཚ་ཤས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཕ་སྐྱེད་ཕྱེད་དུ་ཕལ་ལ། སྐྱེད་ན་ཚ་རིག་དང་ཕྱད་པའི་གང་རིག་དང་གང་རིག་ཕྱི་མ་གཞོད་ཕ་གཞོད་ཕྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཚ་རིག་དང་ཕྱད་པའི་གང་རིག་གིས་ཁེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དང་ཚ་རིག་གིས་ལྷན་ཅིག་ཕྱེད་པའི་རྒྱུན་ཕྱས་ནས་གང་རིག་ནུས་མེད་སྐྱེ་བས་དེས་ན་ཚ་རིག་དང་ཕྱད་སྟོངས་གྱིས་གང་རིག་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེའི། མ་ཕྱད་ན་ནུས་མེད་ཁྱད་ཀྱང་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གང་རིག་སྟེ་མ་དང་ཕྱི་མ་གཞོད་ཕ་གཞོད་ཕྱེད་དུ་གལ་འགྱུར། །

གཏེས་པ་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་གཏེས་ལས་དང་པོ་འགལ་བ་ངོས་

བཟུང་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཏེ་སྐད་པ། ། དངོས་པོ་གཞོད་ཕྱིད་གཉིས་ལ་འཇུག ། དེ་ཡང་རྒྱུན་མེན་སྐད་ཅིག་མིན། ། བསྐྱེད་ཕ་སྐྱེད་ཕྱིད་ཡིན་ཕྱིར་ཏེ། ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཞེས་བ་རྒྱུན་གཉིས་འགྲོགས་ས་ཁ་ཤད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་ཡ་གྱལ་དངོས་མེད་ལ་མི་འཇུག་པས་དངོས་པོའི་ཆོས་གཉིས་ཡིན་ཞིང། དེའང་གཞོད་ཕ་གཞོད་ཕྱིད་གཉིས་བསྐྱེད་ཕ་སྐྱེད་ཕྱིད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྗོད་པ་སྦྱང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡུལ་ལ་བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་སྦྱང་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མི་འགལ་རྒྱུན་མ་གྱུར། ། དེས་ན་འགལ་འདི་མི་འཐད་ལོ། ། སྐད་ཅིག་ལ་འགལ་བ་མི་སྲིད་ལ་རྒྱུན་ཕ་ས་ཁ་གྱུར་པས་འགལ་བ་གཉིས་གནས་པའི་ཡུལ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས། ། ཕྱོན་མེད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ། ། དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་ཕྱོ་བཏགས་པ། ། ཐོག་པར་བྱེད་ལ་ཉེས་པ་མེད། ། གཞོད་ཕ་ཕྱོ་ག་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་མཐུད་པ་ལ་འཐུང་སྟེ། དཔེར་ན་མེའི་སྐད་ཅིག་མང་པོ་ཡོད་ན་གང་བའི་སྐད་ཅིག་འཐུང་ཡང་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཕ་ཁས་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྦྱང་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྗོད་པ་དགོད་ན། རྒྱལ་ཕྱན་འགལ་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ། གནས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ། ། མི་གནས་ན་ནི་གཅིག་བཅོམ་པས། ། རྒྱུ་འཕྲས་དུས་མཉམ་འགྱུར་ཞེ་ན། ། གལ་ཏེ་ཚ་རེག་དང་གང་རེག་གི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གཞིབས་པ་ན་གང་རེག་གི་རྒྱལ་ཕྱན་དེ་མ་བཅོམ་ན་ལྷན་ཅིག་གནས་པར་འགྱུར་ལ། བཅོམ་ན་ཕྱད་དུས་དེ་ཉིད་དུ་བཅོམ་ན་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འཕྲས་སུ་འགྱུར་ཞིང། འགོག་ཐམ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་འགལ་ལོ་ཞེའོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་གྱི་ལན་དགག་ན། ལ་ལ་ཅེ་བར་ཞེ་བར་འདོད། ། ཁ་ཅིག་ཕྱད་ནས་བསྡུར་བར་འདོད། ། འགའ་ཞིག་ཕྱད་པ་མེད་པར་འདོད། ། རྒྱུ་སྟེ་དེ་དག་འགྲུལ་པ་ཡིན། ། གང་ས་ཅན་ནི་གང་རེག་གི་རྒྱལ་ཤིན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་ཚ་རེག་གི་ཁོང་ན་ཅེ་བར་ཞའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། གཟུགས་ཟན་གྱི་ཟོས་ནུ་འབྱང་བ་ཁ་ཅིག་གང་རེག་གི་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཟླ་ཕན་ཚུན་རྒྱ་པས་གནོད་པ་མ་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་བྱག་པ་ཁ་ཅིག་གང་རེག་གི་རྒྱལ་ཕྱན་དེ་ཚ་རེག་གི་རྒྱལ་ཕྱན་དུ་བསྡུར་བ་དང་། ཁན་ཐོས་ཁ་ཅིག་བསྐོར་བ་བར་དང་བཅས་པས་མ་རེག་པར་ཡོད་ལ། གང་རེག་གི་རྒྱལ་ཕྱན་གཞན་འོང་བའི་གོ་ཚ་རེག་གིས་བཀག་པས་རགས་པ་བཙམ་མ་ནུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ལྷན་ཅིག་གནས་ན་འགལ་བ་ཁམས། ། བསྡུར་ན་རྒྱ་པར་འདོད་པ་འགལ། ། ཚ་རེག་གི་ཁོང་ན་གང་རེག་གི་རྒྱལ་ཅེ་བར་ཞ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པར་འགལ་ལ་གང་རེག་གི་རྒྱལ་ཚ་རེག་ཏུ་བསྡུར་ན་རྒྱ་པ་ཁམས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། དེས་ན་རྒྱལ་ཕྱན་ལས་རྒྱལ་ཕྱན། ། ནུས་མེད་སྐྱེ་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད། ། འགལ་ཟླའི་རྒྱལ་ཕྱན་གཉིས་སྐད་ཅིག་ལྡ་མ་ཞིག་ནས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ནི་གང་རྒྱལ་མང་བ་ནུས་ལྟན་དུ་སྐྱེ་ལ། ཤུང་བ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་གཞོན་བྱ་ལྟོག་པའི་དུས་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལྷགས་དགག་ན། ལ་ལ་བྱ་ཐུ་གས་ སྐད་ ཅིག་ གསུམ། ། འགའ་ ཞིག་ ཡུན་ རིང་ འགྲོགས་ ཞེས་ ཟེར། ། ཁ་ཅིག་ལྷང་བྱ་དང་གཉིས་པོ་གཉིས་བྱ་བ་ཐུ་གས་པའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྟོག་པ་ དང་། ཁ་ ཅིག་ ང་ ལྟ་ ནས་ ཏོ་ ཟ་ ལྟ་ ཏུའི་ ཏིང་ ངེ་ འཛིན་ ཀྱི་ བར་ ཏུ་ བསྐལ་པ་ དཔག་མེད་ དུ་ གནོད་ བྱེད་ ཀྱི་ ཡོད་ ཀ་ ཟ ལ ལ ཏ ཡ ཏ ཡ ཏ ཡ

དེ། ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ། མི་གནས་པ་དེ་ཕ་མཚར་ཆེ། ། བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྲོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དེ། བློ་གྲོས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཁྱོད་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་སྲས་གོ། ། ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཕྱད་དང་ནུས་མེད་སྐྱེས་པ་སྟེ། ། སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ངོན་འགལ་ལྟོག ། ངེས་པ་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིར། ། མི་སྐྱེ་བའི་བློ་ཡི་ཡིན། ། ཚ་རེག་གང་རེག་ལ་ས་ཁགས་པ་ངོན་གྱི་ཆོས་ཆུམས་དུས་གཅིག་ལ་འདུར་ནུང་བས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྱད། གཉིས་པ་ལ་ནུས་མེད་དུ་བསྐྱེད། གསུམ་པ་ལ་གནོད་བྱ་འགགས་པ་དང་གནོད་བྱེད་སྐྱེས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ། སྒྲོ་འདོགས་དང་ངེས་པ་ལ་ས་ཁགས་པ་བློའི་ཆོས་དུས་ལ་ལྟོས་པ་ཆུམས་ནི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྱད་པ་མི་ཁྱེད་པས་གཉེན་པོ་ཡོད་པ་ན་སྦྱང་བྱ་སྐྱེ་མ་ནུས་པ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཅིག་མི་གནས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

གསུམ་པ་རྫོང་པ་སྦྱང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ངོན་ཀྱི་འགལ་བ་ལ་རྫོང་པ་སྦྱང་བ་དང་། བློའི་འགལ་བ་ལ་རྫོང་པ་ སྦྱང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་ གཉིས་ ལས། དང་པོ་ཆ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནི་མི་འཐད་པ་ སྦྱང་བ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཆ་ མེད་ན། ། རགས་པའི་ནུན་ཆུམས་མེད་པར་འགྱུར། ། ཆ་ཤས་ཡོད་ན་ ཐུག་ མེད་པས། ། གསུམ་ལ་ལྟོག་པ་དཀའ་ཞེ་ན། ། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་ལ་ ལྟོག་པའི་ སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཉིད་ལ་ སྐད་ཅིག་གསུམ་མེད་ན་ ནུན་རྫོས་པ་མི་ ཁྱིད་ཅིང་ཡོད་ན་དེ་ལའང་ སྐད་ཅིག་གསུམ་འཐུང་ལ་འདོད་ན་ ཐུག་པ་མེད་པར་ འགྱུར་བས་ སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ ལྟོག་པ་ངོས་མི་ཟིན་ནོ་ཞེ་ན། ། ཆ་ ཤས་ མེད། ། ནུན་ཡང་ ཆ་ ཅིག་ ཆུམ་ ཙམ་ ཡིན། ། ཏུལ་ དང་ ཆ་ ཅིག་ ཆ་ ཆགས་ཁམས། ། གསུམ་ པ་ ཉིད་ ལ་ ལྟོག་ ཕ་ ཡིན། ། ཆ་ ཅིག་ དུས་ ལ་ ལྟོས་

པས་ཆ་མེད་ཅིང་རྒྱལ་ཕྱན་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པས་ཆ་བཅས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། དེས་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལས་སྐད་ཅིག་གཞན་སྐྱེ་བས་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྟོག་གོ། ། གང་དག་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་པའི་ཆུམ་གཞག་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་ཆ་ཤས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ར་བ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྦྱང་བ་ནི། གང་རིག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེས། ། ནུས་ཅན་སྐྱེད་དམ་ནུས་མེད་སྐྱེད། ། གཉིས་ཀ་ལྷར་ཡང་ཚ་རིག་ལ། ། དགོས་ནུས་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ། གལ་ཏེ་ཚ་རིག་དང་དུས་མཉམ་པའི་གང་རིག་དེས་གང་རིག་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་ན་ཚ་རིག་གིས་བཟློག་མི་ནུས་ཏེ་རྒྱུ་མ་འགྲེལ་ལས། མ་ཚང་མེད་རྒྱུ་དེ་ལ་ནི། ། འབྲས་བུ་གང་གིས་བཟློག་པར་ནུས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་ན་ཚ་རིག་མི་དགོས་ཏེ། རང་ཉིད་འགག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གང་རིག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ། ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན། ། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱིན་གང་དང་གང་། ། ཕྱད་པ་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་འཕྱིན། ། ཚ་རིག་དང་དུས་མཉམ་པའི་གང་རིག་དེས་ནུས་ལྡན་གྱི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་ནུས་མེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀའི་ལྟོག་པར་མི་འདོད་ཀྱི། གང་རིག་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་འབྲས་བུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཁྱོད་པའི་ཀྱིན་གྱིས་བསྟན་ཏེ། ཚ་རིག་གི་ཀྱིན་ལྟོ་བས་ཆེན་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་ལ། གང་རིག་ལྟོ་བས་ཆེན་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེ་ཡི། དགེར་ན་འཇིམ་པ་ལས་ལྟོ་བས་ཆེན་སྐ་བ་དང་ཚུ་ལྟོ་བས་ཆེན་སྦ་བར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བློའི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྦྱང་བ་ནི། སྦྱང་བྱའི་ངོ་བོའམ་ས་བོན་སྦྱངས། ། གཉིས་ཀ་ལྷར་ཡང་མི་འཐད་ཟེར། ། སྒྲ་འདོགས་སྦྱང་བ་ཡང་

ངོ་བོ་ཅམ་མེད་པར་བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པས་ཀྱང་ལྷག་པས་ཚད་མ་མི་དགོས། ། ས་བོན་འཛིན་མས་པའི་ནུས་པ་ཚད་མ་ལའང་མེད་ངོ་ཞེ་ན། ། ས་བོན་སྦྱོང་བའི་གཉེན་པོའང་ཡོད། ། ངེས་པས་སྣོ་འདོགས་གཉིས་ཀ་མིན། ། ཇོ་ཇེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ སོགས་པ་ ས་ བོན་ སྦྱོང་ བའང་ ཡོད་ མོད་ ཀྱི། འདིར་ནི་ཚད་མ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་པ་ཇི་སྲིད་ཡོད་པའི་བར་དུ་སྣོ་འདོགས་མི་སྐྱེས་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། བཞི་པ་འགལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ངོན་ལ་འགལ་བ་དགག་པ་ནི། འཇིལ་བ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང་། ། དངོས་པོའི་ངོན་ལ་གྱུབ་པ་མེད། ། ཆུམ་པར་རྟོག་པས་སྣོ་བཏགས་ནས། ། འགལ་བ་ཉིད་དུ་ཆུམ་པར་གཞག ། འཇིལ་བ་བཞིན་དུ་འགལ་བའང་དངོས་པོ་ལ་གྱུབ་པ་མེད་དེ་གནོད་བྱ་ཡོད་པ་ན་གནོད་བྱེད་མེད་ལ་ གནོད་བྱེད་སྐྱེས་པ་ན་གནོད་བྱ་འགགས་ཤིང། དུས་མཉམ་པའི་ཚ་རེག་གྱང་རེག་ལྟ་བུ་ནི་འགལ་བ་དང་འཇིལ་བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ।

གཉིས་པ་བློ་ངོར་ཚད་མས་བསྒྲུབ་པ་ནི། སྔང་དང་མི་སྔང་མ་ཀུན་གས་ པ། ། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་མིན། ། ཆུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ བཞིན་དུ་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དང་ གནོད་བྱེད་སྐྲོབས་ལྡན་ གཉིས་ ཀ་མ་ དམིགས། དེ་ནས་ གནོད་ བྱེད་ ནུས་ ལྡན་ དམིགས། དེའི་ ཇེས་ ས་ གནོད་ བྱ་ ནུས་ མེད་ དམིགས་པའི་ཚད་མས་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་ གྱུབ་ པ་ ལ་ ཟློ་ ད་ ས་ ལྡང་ བ་ ནི། ཀྱང་ རེག་ འགོག་ ལ་ མེ་ ཅམ་ ནི། ། མ་ ངེས་ ཟློ་ ཕས་ ལྡན་ མི་ འགྱུབ་ ལོ། ། ཁ་ ཅིག་ ཀྱང་ རེག་ འགོག་ ཕ་ ལ་ མེ་ ཅམ་ ཕ་ ཀོད་ ནི་ ཀྱང་ རེག་ ཆེད་ ཕ་ ཆེ་ ངེས་ ལ། ། ཆེ་ ཟློ་ ཕས་ ལྡན་ ཏུ་ ཁས་ ལུ་ ཕ་ ཀོད་ ནི་ དེའི་ ཚེ་ ཀྱང་ རེག་ ལྡང་ དུ་ རྩང་ ནི། ། ལྡང་ ཁང་ ཆེ་ ད་ ཕ་ ལ་ ཟློ་ ཕ་ ཆ་ ཕ་ ཀ ཟློ་ ཕ་ ཆ ཕ ཀ ལ ལ ལ

སྟོབས་ལྡན་འགོད་ཅེས་ཟེར། ། རང་གི་ངོ་བོ་མེ་ཏོག་ཡིན། ། ཁ་ཅིག་སྟོབས་ལྡན་འགོད་ལ་དགག་བྱ་གང་རེག་མེ་བས་སྟོབས་ཆེ་བའམ་མཉམ་པ་ནི་སྣང་རུང་མི་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང། ཧོན་ཀྱང་དེ་བས་སྟོབས་ཆུང་བའི་གང་རེག་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བས་དེ་འགོག་པ་ལ་རྒྱས་སྨྲོར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། གང་རེག་སྟོབས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ཚ་རེག་མེད་ལ་སྟོབས་མཉམ་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གཉིས་ཀ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་མེ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་འགལ་ཟླའི་གང་རེག་མེད་པར་གྱུབ་པས་མེ་ཏོག་གི་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། ། ཧོ་ན་གང་རེག་དང་ཚ་རེག་ལྷད་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཏམ་ལྷན་ཅིག་གནས་པས་དེ་འགོག་པ་འཚུལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མི་འགོག་གི་རྒྱུན་འགྲོགས་པ་འགོག་གོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ། ། ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། ། བོད་ཕལ་ཆེར་རོ། ། དེ་ལྟ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའང་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོད་དོ། ། ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱུན་མི་ལྡོག་ཀྱང་ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྒྱུན་མི་ལྡོག་ཅེས་བྱ་བས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་གཅོད་པར་འདོད་དོ། ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དངོས་འགལ་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། བརྒྱུད་འགལ་ལའང་ནམ་གཉིས་འདོད། ། དངོས་འགལ་ནི་དགག་བྱ་ནམ་པར་བཅད་ལྡོག་ཏམ་དུ་གནས་པའོ། ། བརྒྱུད་འགལ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའོ། ། ཐུས་དང་ལྡོག་པ་འགལ་བ་ཡི། ། སྒོ་ནས་གཉིས་གཉིས་ནམ་པ་བྱུག ། ཐུས་དངོས་འགལ་ཏུག་པ་དང་མི་ཏུག་པ་ལྟ་བུ་དང། ། ཐུས་ལ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྟོ་མིན་དང་ཡུན་ལའི་ལྡོན་པོ་ལྟ་བུ་དང། ། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ

སྟོན་པོ་དང། ས་ར་པོ་དང། འདུས་ཐུས་དང། རྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ འགལ་བ་གསུམ་མོ། ། ལྷོག་པ་དངོས་འགལ་མེད་དགག་ཡིན་མ་ཡིན་དང། བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་མ་ཡིན་དང། གཏན་ཚིགས་ཡིན་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་གཞི་ལྷོག་ པ་གཅིག་ལ་གཅིག་པཀག་པ་གཅིག་གིས་ལྷོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལྷོག་པ་ དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་ཐུས་པ་མེད་དགག་དང་ཤེས་ཐུའི་ལྷོག་པ་ལྟ་བུ་ དང། གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པ་དང་ཐུས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་དང། ཁྱད་པར་དུ་མ་ཐུས་པ་ཐུས་ལྷོག་དང་མི་རྒྱ་པའི་ལྷོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་པ་ཐ་ དད་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པས་དྲྭ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟེར་རོ། །

འདི་དག་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཆོས་ གཞན་ དབེན་ པ་ འགལ་ ཡིན་ ན། ། འཇྲེལ་ ཀ་ ཆུམས་ ཀྱང་ འགལ་ བར་ འགྱུར། ། ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཅམ་འགལ་བར་འདོད་ན། ཆོས་ཐ་དད་ཐམས་ཅད་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་ ཕུས་ཐ་དད་ཐམས་ཅད་དང། ཐུས་པ་དང་མི་རྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་འཇྲེལ་བ་ ཐམས་ཅད་དང། ། སྒྲ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཉྫི་ན་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ པ་མཐའ་དག་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། ། འདོད་ན་འགལ་ན་འགོག་ པ་ ། ། །

ཡང་རྒྱང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ལྡན་པ་དང་ཏོ་བོ་ཡིན་པ་འགོག་ལ། དེ་ཉིད་འགལ་སྟོངས་ཀྱིས་ཡིན་པས་འགལ་ཡང་འགལ། འཇྲེལ་ཡང་འཇྲེལ་བས། རྒྱུན་ཡང་མེད་ཏོ་ཞེས་མ་ནི། འགལ་བ་དམིགས་པས་འགོག་པའི་ཕྱིར། །སྣང་རྒྱང་མེད་པ་ནུས་མེད་འགྱུར། །ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་ཡོད་པ་དང་། ཤོ་ས་ར་དང་མ་ཏུད་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་སྣང་རྒྱང་མི་ནི་ཁེགས་ཤིང་། ཕྱོགས་པ་ཐ་དད་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་གཞན་སེལ་ཀྱིས་མི་ཁེགས་པར་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་དམིགས་སྟོར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ཐ་དད་ལ་འགལ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། ཐ་དད་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི། ། བཏགས་པ་བ་ཡིན་འཇྲེལ་བ་བཞིན། ། རྟོག་གེའི་སྐབས་འགར་ཤོ་ས་ར་དང་མ་ཏུད་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་བཤད་པ་ནི། དཀར་པོ་དང་འཇྲེལ་བའི་ས་ར་པོ་འམ། ཏ་དང་འཇྲེལ་བའི་བ་ལང་ཞེས་སྨན་ཅིག་ཏུ་འདུག་པ་ལ་འཇྲེལ་བར་འདོགས་པ་བཞིན་ཐ་དད་ལ་འགལ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཆམ་གཞག་ནི། ཆུ་དང་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། ། ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་གཞག་བྱེད། ། ཆུ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱིས་བསྟེན་པའམ། ཤེས་པ་ལ་ཐ་དད་དང་གཅིག་ཏུ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་ཆམས་ཀྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐ་དད་ལ་འགལ་འཇྲེལ་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི། ཐ་དད་ཕན་གནོད་འཇྲེལ་དང་འགལ། ། གཉིས་ཀ་མིན་ན་ཐ་དད་ཙམ། ། ཆོས་ཐ་དད་དེ་དག་ ཕན་ འདོགས་ ན་ འཇྲེལ་ བ་ དང་། ། ཕན་ པ་ བྱེད་ ན་ འགལ་ ཏ་ དང་། ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ན་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་ཆམ་པར་གཞག་གོ། ། །

གསུམ་པ་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་ཞིང་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དངོས་འགལ་ནི། རང་མིན་འགོག་པ་དངོས་འགལ་ཡིན། །མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་སྨྲོར་རོ། ། དཔེར་ན་རྟག་མི་རྟག་དང་སྟོན་པ་སྟོ་མིན་ལ་སོགས་པ་དང། མེད་དགག་ཡིན་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པའོ། ། འོ་ན་སྟོ་མིན་ནི་དཀར་པོ་དང་ནེར་པོ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་པས་འགལ་ཟླ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཞེ་ན། སྟོ་མིན་ཀྱི་སྟོག་པ་མེད་དགག་དངོས་མེད་ཡིན་ཀྱི་མ་ཡིན་དགག་གི་ དངོས་པོ་དགག་བྱ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་འགལ་ནི། བརྒྱུད་འགལ་རང་མིན་ཁྱབ་བྱེད་འགོག ། ཅེས་བྱ་བ་མཚན་ཉིད་དོ། ། དཔེར་ན་འདུས་བྱས་དང། རྟག་པ་དང། ལྷོས་བཅས་དང། ངེས་དངོས་དང། བདག་ དང། ཕུང་པོ་དང། དངོས་པོ་དང་བདེན་དངོས་ལ་སོགས་ཕན་ཚུན་འགོག་ པའོ། །

གསུམ་ པ་ ཆོད་ པ་ སྒང་ བ་ ནི། ལྟོ་ སོགས་ འགལ་ གཉིས་ མིན་ མི་ ཤེས།ས། ། ཤེ་ན་སྒང་ཡིན་འགལ་བ་མིན། ། ཁ་ཅིག་ལྟོ་ཞར་དང་བུམ་སྣམ་ ལ་སོགས་པ་གཅིག་གྱུབ་པས་གཅིག་མི་ཤེས།ས་ཏེ་ དངོས་འགལ་དང་དེས་ཁྱད་ པར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ ཕན་ཚུན་སྒང་པ་ཡིན་ཡང་སྒང་འགལ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་ཕན་ཚུན་ སྒང་པ་སྣང་རུང་འདི་དག་ཡོད་པའམ་ཡིན་པ་ སྣང་རུང་མ་དམིགས་པས་ ཤེས།ས་ལ་སྒོང་འགལ་ནི་ དགག་བྱ་ སྣང་ དུ་ རུང་མི་ རུང་བའི་ཁྱད་པར་འགལ་ དམིགས་ཀྱི་ སྐྱོར་བས་འགོག་གོ། ། ཕན་ཚུན་ སྒང་པ་འགལ་ གཅིག་ པ་ ཐ་ཀ་ ད། ཡིན་ དེ་ མ་ ཡིན་ ཀྱིས་ འགོག ། ཕན་ཚུན་ སྒང་ཡིན་ དངོས་ པ་ ཀ་ ཤ ། ཡིན་ ཡ་ ས ། ། ཐ ། ། ཕ ། ། ཕ ། ། ཕ

མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འགལ་བ་བརྡུག་པའི་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་བདུན་པའོ། །

བརྒྱད་པ། མཚན་ཉིད་བརྡུག་པའི་རབ་ཏུ་སྟོན་པ།

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། མཚན་གཞི་ས་སོའི་ངོན་གཏན་ལ་དཔག་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱིར་མཚན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚོན་པའི་ངོན་གཏན་ལ་དཔག་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ། ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ཆོས་གསུམ་ས་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ། ། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས། ། ཁྱབ་ཕྱིར་དེ་ཡི་རྣམ་གཞག་བཤད། ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད། ། མཚོན་བྱ། མཚན་གཞི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་འཛིན་བ་ན། གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ཐུན་བློ་མ་འགྲུལ་པས་ཞེན་དུ་རུང་བ་དང་། གཞི་དང་བཅས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། མཚན་ཉིད་གོ་བྱེད་ངོན་གྱི་ཆོས། ། མཚོན་བྱ་གོ་བྱ་བློ་ཡི་ཆོས། ། མཚན་གཞི་གོ་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས། ། དེ་དག་རྣམ་པར་གཞག་འཇོག་ཡིན། ། མཚན་ཉིད་ནི་འདིས་གོ་བར་བྱེད་པ་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་སྟེ་ནོར་ཕྱོག་ཤལ་ལྟ་བུ་ངོན་གྱི་ཆོས་སོ། ། མཚོན་བྱ་ནི་འདི་གོ་བར་བྱ་བ་རྣམ་གཞག་གི་འཐས་བུ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་བློའི་ཆོས་སོ། ། མཚན་གཞི་ནི་འདི་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་རྟེན་ཏེ་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུའོ། ། གསུམ་པོ་འདིའང་ངོན་རང་

མཚན་གྱི་ཆ་ནས་མི་འགྱུར་གྱི། གཞན་སེལ་ཞིང་ཡིན་ནོ། །

གཞིས་པ་དེར་འཇུག་པའི་འཐད་པ་ནི། ། ཆོས་གསུམ་ལ་ཡང་རྒྱ་མཚན་དགོས། ། མེད་ན་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར། ། དཀར་ཟལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དུ་མཆོད་པ་ལ་ནོག་ཟློག་ཁོ་ན་མཚན་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། རྒྱ་མཚན་མེད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་ན་གཞིས་པོ་ལའང་ཅི་སྟེ་མི་བརྗོད། དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དང་དཀར་ཟལ་ལ་ཡང་མཆོད་བྱ་དང་མཚན་གཞིའི་ཐ་སྙད་དུ་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟག་དགོས་ས། །

གསུམ་པ་ས་ས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད། མཆོད་བྱ། མཚན་གཞི་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་གཞག་པ། དེའི་བསམ་བྱ་སྒྲོན་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། ། དང་པོ་ལ་ གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ དགག་ ནི། མཚན་ཉིད་ཤས་ཡོད་ལ་མཚན་ཉིད། ། མི་དགོས་དགོས་ན་ཐུག་མེད་ཟེར། ། ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཏེ་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཤེས་ཤས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཁ་ཅིག་ངོ་ན་ལ་མི་དགོས་ཀྱང། ། ཐ་སྙད་ལ་དགོས་གཞན་དག་ནི། ། ངོ་ན་ལའང་དགོས་ཟེར་མཚོན་བྱ་དང། ། དེ་འདྲ་རྟགས་བཞིན་ཐུག་མེད་ཟེར། ། འདི་ལ་བོད་སྐད་བཅས་པ་ཆམས་ཤོད་པོ་ལ་མངོན་འགྱུར་གྱི་ངོ་གྲགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་མ་གྲགས་པའི་ཚོར་ས་ལ་ཤོད་པ་ཆོས་ཅན་མངོན་གྱུར་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་ཏུང་སྟེ། ཐུང་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞེས་རྟོག་གེ་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་བཞིན་དུ། མཚན་ཉིད་ལའང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་ནང་ཐ་སྙད་གཞིས་ལས་ངོ་ན་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཀྱང་ངོ་ན་དེ་མཚན་གཞིར་གཞག་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་

ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཇས་ཡོད་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་དོན་ལ་དགོས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ་ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལ་མཚན་ཉིད་རོགས་སྐོག་ཤལ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། ། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རོགས་སྐོག་ཤལ་ཡང་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན། དེ་བ་ལང་གི་ཞིན་ཡུལ་ཡིན་པས་སོ། ། ཞེ་ན་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཐ་སྙད་གཉིས་པོའི་ཞིན་ཡུལ་ཡིན་པས་སོ། །

འོན་ཀྱང་རོགས་སྐོག་ཤལ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་བྱ་ལའང་མཚོན་བྱ་གཞན་ཡོད་པར་འདོད་དོ། ། དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐུག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་དུ་ཐྱར་ནང་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཉིད་ལ་འདི་འདྲ་སྟེ་ལ་མེ་ལྟན་དུ་བསྟན་པ་ལ་དུ་བ་ཏྲགས་ས་བཀོད་པའི་ཚེ་དུ་བ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཆུ་མཚན་གང་ལས་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དུ་བ་ཏྲགས་ས་སྐྱེ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་དགོས་ན་དེ་ཉིད་ཏྲགས་ས་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་གཞན་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། ཚོ་ངས་པ་ལ་དུ་བ་གཏན་ཚིགས་ས་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཙམ་དང་། ཅི་ཐུག་གི་གཏན་ཚིགས་ས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། ཅི་ཐུག་གི་ཏྲགས་ཐུག་མེད་དུ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཤེ་དུ་བ་ཚོས་ཅན་ལ་མེ་ལྟན་དུ་སྐྱེ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཐྱར་ནང་སྟེ། ལ་མེ་ལྟན་དུ་བསྐྱེ་བ་ལ་བསྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐུ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་

བ་ཆོས་ཅན་དུ་བ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་བྱང་སྟེ། དུ་བ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་དང་པོ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ་སྟོས་ནས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་བྱང་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ དང་ པོ་ གཏན་ ཚིགས་ སུ་ བསྟན་ པ་ ལ་ སྟོས་ ནས་ ཚུལ་ གསུམ་གསུམ་ པ་ ཚང་ བའི་ ཕྱིར་ ཞེས་ བྱ་ ཀ་ ལ་ ས་ཏིགས་ ཀ་ བློས་ ཐུ་ རིས་ ཟིན་ ཅིང་ ལྷས་ བརྟེད་ ཀ་ མ་ འཁྲུལ་ ན་ བསྐལ་ ཀར་ བརྟེད་ ཀྱང་ མི་ ཟད་ དོ། ། དེ་ལྟ་ ན་ ལྷ་ ཤེད་ ལ་ ལྷ་ གྱུབ་ ཀ་ དང་ མཚུངས་ ས་ ཞེ་ ན། ལྷ་ ལ་ གྱུབ་ ཀ་ གྱུབ་ ཆོས་ གཤིས་ ཡོད་ པར་ འགྱུར་ རོ། ། ཚུལ་ གསུམ་ ལའང་ དེ་ ལྟར་ འགྱུར་ རོ་ ཞེ་ ན་ འདོད་ དེ། ཆོས་ ཅན་ ཀྱི་ ཚུལ་ གསུམ་ ནི་ དུ་ བའི་ ཚུལ་ གསུམ་ ཡིན་ ལ། གཏན་ ཚིགས་ ཀྱི་ ཚུལ་ གསུམ་ ནི་ རང་ ལ་ ཡོད་ པའི་ ཚུལ་ གསུམ་ ཡིན་ པས། ལྷོག་ ཕ་ ཐ་ དང་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། སྐྱ་ ལའང་ བསྟོས་ ནས་ འཇོག་ ན་ དག་ ཕ་ བ་ མ་ ཡིན་ པར་ འགྱུར་ ལ། ཚུལ་ གསུམ་ དག་ ཕ་ ཐ་ ཡིན་ པར་ འདོད་ པས་ མི་ མཚུངས་ ས། །

དེ་ ལྟ་ ན་ ཐུག་ ཝེད་ ཀྱི་ ཕྱི་ ཨ་ ཨ་ ཨེས་ པས་ སྔ་ ཨ་ མི་ ཨེས་ པར་ འགྱུར་ རོ་ ཞེ་ ན། མི་ འགྱུར་ ཏེ། བསྟན་ བྱ་ གཏན་ ཚིགས་ ཀྱི་ མཚན་ གཞི་ བསྟན་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། དེ་ ལྟ་ ན་ གཏན་ ཚིགས་ ཀྱི་ ཐ་ སྙད་ ཐུག་ ཝེད་ དུ་ དགོད་ དགོས་ ས། ། ཞེ་ ན་ ཡོག་ ཏོ་ ཐུ་ ཞུགས་ ན་ དགོས་ པ་ ཞིད་ དོ། ། གཏན་ ཚིགས་ ཅམ་ ཀྱི་ ཐ་ སྙད་ དུ་ བསྟན་ པ་ ལ་ ལྟོག་ ཕ་ ཐ་ ཅིག་ བཅད་ དང་ མཚུངས་ པར་ འདོད་ པའི་ ལུགས་ གཉིས་ ལས། དང་ པོ་ ལྟར་ ན་ སྟོར་ བ་ གསུམ་ པའི་ ཚེ་ ཐུག་ སྟེ། འདི་ ལྟར་ ཚུལ་ གསུམ་ ཆོས་ ཅན། གཏན་ ཚིགས་ ཀྱི་ ཐ་ སྙད་ དུ་ བྱར་ བྱང་ སྟེ་ ཚུལ་ གསུམ་ ཚང་ བའི་ ཕྱིར་ རོ། ། ཞེས་ བཀོད་ ན། ལྷ་ ཆོས་ ཅན་ མི་ ཏུ་ ག་ ལ་ ལྷ་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར་ ཞེས་ བརྟེད་ པ་ ལྟར་ གཞི་ ཏུ་ ཐུ་ ཞུགས་ ཐ་ དད་ མེད་ པའི་ མ་ གྱུབ་ པར་ འགྱུར་ རོ་ ཞེས་ ཟེར་ རོ། ། འདི་ ལ་ ཁ་ ཅིག་

དེ་མེ་འཐད་དེ། ཚུལ་གསུམ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ན་ཚུལ་གསུམ་དེ་གཏན་
ཚིགས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན་དུ་བ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་མི་ནུས་ལ་
ཡིན་ན་རང་སྟོག་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་གཅིག ལ་ཡོད།
ཡང་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ན་དུ་བ་ལའང་མ་ཚང་བར་མཚུངས
ས། ། དུ་བ་རྩོད་གཞི་ལ་གྱུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་མེ་ལྡན་ལ
འཇུག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མེ་མེད་ལ། མི་འཇུག་པས་རྟེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་ཚང་བས
ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་རྩོད་གཞི་དུ་བའི་ཆོས་སུ་གྱུབ་པས
ཕྱོགས་ཆོས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པ་ལ
འཇུག་མི་མཐུན་ཕྱོགས། མི་ལྡན་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་རྟེས་སུ་འགྲོ་སྟོག་ཚང
བའི་ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་རྗེ་ལྟར་མ་ཚང། དེས་ན་སྟོག་པ་མཚུངས་པས་གཏན
ཚིགས་ཅམ་གྱི་ཐ་སྙད་བསྟན་པའི་དུས་སུའང་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་དེ། ལྷ་མ་ལྷ
མ་ལ་སྟོས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཅམ་སྟོག་ཚོས་ཅན་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་སྟོས་པའི
ཚུལ་གསུམ་ཅམ་སྟོག་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས་སོ། ། དེ་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ཏེ་ཐུག
ཕྱོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་གྱི་ཅམ་པོ་ལ་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་མེད་ཅོ་ཞེ་ན། ཏེ་ཐུག་ཕྱོག་པ
ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཅམ་ཕྱོག་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས
གཏན་ཚིགས་ཐུག་མེད་དུ་གནས་སོ། ། ཞེ་ན་འདིར་ཡང་སྒྲུག་ཤལ་ཅམ་མཚན
གཞིར་བཞག་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་ལའང་མཚན་ཉིད་ཅམ་ཀྱི
ཐ་སྙད་དང་། ཏེ་ཐུག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་གཉིས་ལས། ཏེ་ཐུག་ཏུ
མཚོན་ན་ཐུག་མེད་དུ་གནས་པ་ཚུལ་སྟ་མ་བཞིན་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་ཅམ་དུ
མཚོན་པའི་ཚེའང་ཕྱོག་པ་གཅིག་བཅད་དང་མཚུངས་པར་འདོད་པའི་ལུགས
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཐོ་ཆོ་ཐ་གསུམ་པའི་ཚེ་ཐུག་པར་འདོད་པ་མི
རིགས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ལ་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་ན་རང་ཕྱོག་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་

པར་འགྱུར་བ་དང་། ནོག་དང་ལྷོག་ཤལ་ལའང་མ་ཚང་ཞེས་མཚུངས་སོ། ། དེས་ན་ལྷོག་མཚུངས་སུ་འདོད་པ་ཆགས་མཚན་ཉིད་ཅམ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པའི་ཚེའང་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་དེ་ལྟ་མ་ལྟ་མ་ལ་བལྟོས་པའི་ཆོས་གསུམ་མཚན་གཞིར་ང། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་བལྟོས་པའི་ཆོས་གསུམ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་མཚན་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། ཆུམ་འཇོག་ཆུ་ནི་མ་ངེས་པར། ཆུམ་གཞག་འབྱས་བུ་ངེས་ན་ནི། ། མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར། ། མི་ངེས་ན་ནི་ཐུག་མེད་འཇིག ། ཆུམ་འཇོག་གི་ཆུ་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་པར་དེས་ཆུམ་པར་གཞག་པའི་འབྱས་བུ་མཚོན་བྱ་ངེས་ན་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་མཚོན་བྱ་གོ་བར་འགྱུར་ཞིང། མི་ངེས་ན་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པས་མཐར་ཆ་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཏུགས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན། ། བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཐུག་མེད་སྒྲུབ་མེད་ན། ། ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་མ་ཤེས་ཀྱང་སྒྲུབ་མེད་དེ། བསྒྲུབ་བྱ་ཏུགས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་སྨོག་ཤལ་མ་ངེས་ཀྱང། ། ཕྱས་དང་དཀར་ཟལ་ངེས་ཅམ་གྱིས། ། མི་ཏུ་བ་ལང་ཏོ་གས་པར་འགྱུར། ། ཏུགས་ཀྱི་མཚན་གཞིའམ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞིར་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་ན་ཚུལ་གསུམ་མམ་སྨོག་ཤལ་མ་ངེས་པར་ཡང་ཏུགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཕྱས་པའམ་བ་ལང་གི་མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་ལ་ས་ཁགས་པ་མཐོང་བ་ན་སྒྲ་མི་ཏུ་པའམ་བ་ལང་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། ། འདོད་ན་སྒྲ་ཕྱས་པར་མཐོང་བ་ལ་ཏུ་པའི་སྒྲ་འདོགས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། ནོག་ཤྭ་ཤ་ལ་མེད་པའི་ཁོང་བུ་གཞན་ལའང་བ་ལང་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཕྱི་ཐ་ཏུ་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་ལའང་ཞེན་རྒྱང་ཞིག ། མེད་ན་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་མིན། ། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཕྱི་མ་ཡི། །

མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་འདོད། ། ཁ་ཅིག་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཉིད་ཐ་སྙད་
གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློ་མ
འགྲུལ་པའི་ཞེན་རྩང་ཞིག་མེད་ན་ཤེས་བཟློད་ལས་འདས་པར་འགྱུར་ལ་ཡོད་ན
དེ་ཞེན་ཡུལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལས་ངོན་ལྟོག་གཞན་མ་ཡིན་ན་སྐྱོ་ཤལ་ལ་ཞེན
རྩང་གི་བ་ལང་ཡང་སྐྱོ་ཤལ་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟོའོ། ། ཡིན་ན
དེའི་ཞེན་ཡུལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ནོ་གཅོ་ཤལ་ཡིན
དང་པོ་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན
མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་བྱ་དུ་མ་མཚོན་པར་འགྱུར་བས་དེ་མི་སྲིད་དོ། །
དེས་ན་ཐ་སྙད་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློས་ཞེན་རྩང
གི་ཐ་སྙད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཆགས་ནི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མི
རྩང་བའི་ཚོས་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །

འདི་དག་ཀ་སྟེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡལ་ཀ་ལའང། ། ཡལ་ཀ་མེད་ན་ཤིང
མ་ཡིན། ། ཡལ་ཀ་ཡོད་ན་ཤིང་ལ་ཡང། ། མཚན་ཉིད་ཐུག་པ་མེད་པར
འགྱུར། ། ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཡལ་ཀ་ལ་ཡལ་ཀ་གཉིས་པ་མེད
ན་ཡལ་ཀ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་ལའང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ
ལ་སོགས་པ་དགོས་པས་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད
ན་ཅིར་འགྱུར། ཡལ་ཀ་ལ་ནི་ཡལ་ཀ་གཞན། ། མེད་ཀྱང་ཡལ་ཀ་དེ་ཉིད
ཀྱིས། ། ཙནྡན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ། ། བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཐུག་མེད་མི་དགོས
ན། ། ཙནྡན་ཤིང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡལ་ཀ་བཀོད་པའི་ཚེ་ཡལ་ཀ་ལའང་ཡལ་ཀ
ཀཞན་མེད་ཀྱང་ཡལ་ཀ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཡལ་ཀ་དེས་ཤིང་དང་ཐ
དད་ལྡན་པར་མི་བསྒྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒྲུབས་པས་ཡལ་ཀ་ཉིད་ཀྱང
ཤིང་དུ་གྱུར་པོ་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་ཀཉིས་པ་མེད་ན་ཡང། ། ཐ་སྙད་དེ་ཉིད

མཚན་ཉིད་ཀྱིས། །ཤེས་བྱའི་ངོ་བོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ཀ་ལར་གོས། །ཐ་སྙད་ལ་ཐ་སྙད་གཉིས་པ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་སྔ་མ་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནོ་ཀ་ཟློག་ཤལ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བ་ལང་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐ་དད་ལྡན་པར་མི་བསྟན་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྟན་པས་པས་ནོ་ཀ་ཟློག་ཤལ་ཤེས་བརྗོད་དུ་གྱུར་པ་ན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཤེས་བརྗོད་དུ་གྱུར་སྟེ། ཅ་ཆ་ན་ཤིང་དུ་གྱུར་པ་ན་དེའི་ཡལ་ག་ཤིང་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། ། རིགས་པ་འདི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་བསྒྲུབ་ན་ཆ་མཐུན་ཀྱི་མཱོ་བསྒྲུ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཐོད་ཀ་ལའི་མཱོ་བསྒྲ་ཡིན་ནོ། ། ཆ་མཐུན་དུ་བསྒྲ་ན་ཐ་སྙད་སྔ་མ་ལ་ཐ་སྙད་ཕྱི་མ་མེད་ན་སྔ་མ་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ཟེར་ན། ཅ་ཆ་ན་སྔ་མ་ལ་ཅ་ཆ་ཕྱི་མ་མེད་ན་སྔ་མ་དེ་དང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཕྱི་མ་མེད་ཀྱང་སྔ་མ་ཉིད་ཅ་ཆ་དུ་གྱུར་པས་དེ་དང་མི་འགྲེལ་ལོ་ཞེན། ཐ་སྙད་ཕྱི་མ་མེད་ཀྱང་སྔ་མ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་གྱུར་པས་ཤེས་བརྗོད་ལས་མི་འདའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་མེའི་མཚན་ཉིད་ཚ་བ་ལ་ཚ་བ་གཉིས་པ་མེད་ན་སྔ་མ་མེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། མེ་ལ་མེ་གཉིས་པ་མེད་ན་སྔ་མ་མེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་མེ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ཟས་ཆོས་དག་པ་བ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ལྷག་ཆོས་ལྷོག་པ་བ་ཆོག་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་འདྲའོ། ། ཞེ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་སྒྲ་དང་ཆུ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་ལ། དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་བློའི་ཆོས་ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། ། ཡང་ནོ་ཀ་ཟློག་ཤལ་བ་ལང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱོ་བ་བཞིན་ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་ཞེན་ཡུལ་

ཐ་སྙད་དང་པོ་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱོ་ཞེས་གསུང་པའང་ཞེན་ཡུལ་ཅམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱོ་ན་འཐས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེ་ཡིན་པས་མེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཅ་ཅང་ཐལ་ལོ། ། དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དང་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་འདི་དག་འཐས་ཆན་ཟ་བ་ལ་ས་བོན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཚོལ་བ་ལྟར་དོན་མེད་པར་དགོངས་ནས་སྟེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་ལས་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། བཏང་དོན་འཕྲེལ་བར་ནམ་རྟོགས་པ། ། དེ་ཡི་ཚེན་ཐ་སྙད་འགྲུབ། ། མཁས་པས་གཏན་ཚིགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ཅམ་གྱི་ཐ་སྙད་འགྲུབ་ལ། ཟླུན་པོ་ལ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་སུ་བཀོད་པའི་ཐ་སྙད་བསྟུབ་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་ཟླུན་པོ་ལ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང། ནོ་ག་ཀློག་ཤལ་གྱི་དོན་ལྟོག་གཉའ་བར་ཤ་འཕྲུངས་པ་དང། མཁྱེན་པར་ཕགས་པ་འཕྲང་བ་ལ་སོགས་པ་བཏང་དོན་སྒྲོལ་དགོས་པ་སྒྲིང་དོ། ། དེ་ཅམ་བརྗོད་ཀྱང་མི་གོ་བ་ནི་ཐ་སྙད་བསྟུབ་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ཟླུན་པོ་ལ་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བསྟུབ་སྙམ་ན། ། རྒྱས་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ག་ལ། ། ཐུན་དང་ཐུ་བཟག་གཉིས་གཉིས་ཡིན། ། གཉི་གཤད་སྟོར་བ་གསུམ་པར་ཐུག ། བཞི་པ་ཕན་ཚད་དགོས་ནུས་མེད། ། དུ་བ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་ཚེའི་ཕྱིར་ཞེས་དྲིས་པ་ལ། ཐུན་གཏན་ཚིགས་ཅམ་དུ་བསྟུབ་བ་དང་ཐུ་བཟག་ཏུ་སྟོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྟུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་ཐུས་པ་བཞིན་དུ་བ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ངེ་ཞེས་འགོད་དོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་ཚེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བཏགས་ཟློ་ཏེ་ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་གི་བཏགས་ཟློ་བ་བཞིན་ཞེས་བཏགས་ཏེ་ཐུས་པས་འགྲུབ་པོ། ། ཟློ་བ་འདིར་རྟོགས་ཀྱང་གང་བསྟུབ་ཐུ་གང་བསྟུབ་ལ་ལྟོས་ནས་

ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་གང་བསྟན་དེའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་མི་རྟག་བསྟན་པ་བཞིན། ། དུ་
བ་ལའང་ལ་མེ་ལྡན་བསྟན་ལ་སྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ངོ། ། ལ་མེ་ལྡན་བསྟན་ལ་སྟོས་ནས་
ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་ལ་མེ་ལྡན་བསྟན་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གང་ལ་མེ་
ལྡན་བསྟན་ལ་སྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་དག་ལ་མེ་ལྡན་བསྟན་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཏང་སྟེ་ཏེ་
ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བཏང་སྟེ་བ་བཞིན་གོ་སྒྲོའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ནོག་ཟློག
ཤལ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལའང་སྤྱི་དང་སྤྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་ལས་དང
པོ་ནི། གང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་ངོན་ཕྱོག་གྱུབ་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ
ཟློ་ལ་ཞེས་ཞུམ་བཞིན་ནོག་ཟློག
ཤལ་འདུས་པའང་དངོས་འགལ་གཅོད
པའི་ངོན་ཕྱོག་གྱུབ་པོ་ཞེས་པས་འགྱུབ་ཅིང། དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར
ཡང་གང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་ངོན་ཕྱོག་གྱུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཏང་སྟོར
ཏེ་ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་བཞིན་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུབ་ལ། སྤྱོར་བ
འདིར་ཆོས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ལ་བཀར་ཏེ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་གང་གང་དུ
མཚོན་པ་ལ་སྟོས་ཞེ་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་ངོན་ཕྱོག་གྱུབ་པ་དེ། གང་དུ་མཚོན་པ་དེའི
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་བྱམ་པར་མཚོན་པའི་ཟློ་ལ་ཞེས་བཞིན། ཟློ་ཤལ་ལ་དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ
མཚོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་ངོན་ཕྱོག་གྱུབ་པོ། ། དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ
མཚོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་ངོན་ཕྱོག་གྱུབ་པ་དེ། དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ
མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ན། དཀར་ཟལ་བ་ལང་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ
ལྟོས་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་ངོན་ཕྱོག་གྱུབ་པ་ལ། དཀར་ཟལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པའི
མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཏང་སྟོར་ཏེ། ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་བཏང་སྟོར་བ་བཞིན་སྒྲོའོ། ། གསུམ
པ་རྗེད་པ་ལྷང་བ་ནི། ། ཚུལ་གསུམ་ཚུལ་གསུམ་མེད་ན་རྟགས། ། མི་འགྱུར
ཡོད་ན་ཐུག་མེད་ཡོ། །

ཚུལ་གསུམ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ན་ཚུལ་གསུམ་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན
པར་འགྱུར་ལ། ཚང་ན་དེ་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ལ་སྟོས
ནས་ཚུལ་གསུམ་གསུམ་པ་དང། བཞི་པ་ལ་ས་ཐོགས་པ་ཁྱོད་ལའང་ཐུག་མེད་དུ

འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཆོས། ། དབྱེར་མེད་ཡིན་ཏེ་ཆོས་གཞན་མེད། ། དུ་བ་གཞིར་བཞག་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་གཞན་ཞིག་ཅི་ན་ཕྱིད་བདེན་པ་ཞིག་ན་ཁོ་པོ་ཅག་དུ་བ་ཉིད་བློས་ཚུལ་གསུམ་དུ་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་པ་དུ་བའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་ག་ལ་ཡོད། འདི་ཡི་མཚན་ཉིད་ཕྱག་མེད་དུ། ། ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་བསལ་བ་ཡིན། ། དངོས་འཁལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྟོག་གྱུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་ན། དེ་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་ཕྱག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བཞང་འདིས་བསལ་ཏེ། རོག་ཟློག་ཤ་ལ་གཞིར་བཞག་ནས་དངོས་འཁལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྟོག་གྱུབ་པ་གཞན་ཞིག་ཅི་ན་ཕྱག་མེད་དུ་འགྱུར་ཡང། རོག་ཟློག་ཤལ་ཉིད་དངོས་འཁལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྟོག་ཏུ་སྒྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཟློག་ཤལ་ལ་ཟློག་ཤལ་གཉིས་པ་མེད་ན་ཟློག་ཤལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་ཡོད་ན་ཟློག་ཤལ་ཕྱག་མེད་དུ་དགོངས་འགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། ། གཉིས་པ་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་གཞན་པ་ལའང་གཉིས་ལས་དང་པོ་གཞན་ལྷག་ཏུ་ལ་ལ་མཆོད་ཀྱ་ཆམ་འཇོག་ཟེར། གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་མིན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཆོད་ཀྱ་ཆམ་འཇོག་གི་ཆུ་མཚན་ཡིན་ན་རྒྱགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བསྟུབ་ཏུ་ཁོ་ཅེའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། བསྟུབ་ཏུ་ཁོ་ཅེད་ཉིད་ལ་ཚུལ་གསུམ་དགོས་ས་ཞེ་ན། མཆོད་ཀྱ་ཆམ་འཇོག་ལའང་འཇོག་ཚུལ་ཆོས་གསུམ་དགོས་ས། ། འགའ་ཞིག་ཆོས་གསུམ་ཚང་བར་འདོད། ། ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་མཆོད་ཀའི་དོན་ལྟོག་གཞི་ལ་གྱུབ་པ་ཞེས་གསུང་ངོ། ། མཆོད་ཀ་ལྟོས་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད། ། མཚན་ཉིད་དུ་ཁོ་བ་མཆོད་ཀ་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་མི་འཐད་དོ། ། གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་དུ་དགོད་ཀའི་ངོ་བོ་དེ་རང་གི་མཆོད་ཀ་ལ་ལྟོས་ན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་

ཡང་འདི་རང་གི་མཚོན་བྱ་ལ་མི་ལྟོས་པས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་རྣམས་སྲུ་འཛིན་པ་རང་གི་བསྲུབ་བྱ་ནི་རྣ་བ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་རྣ་བས་ཀྱི་དགོངས་བྱའི་ངོ་བོ་མི་རྣ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པས་སྐྱོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་མི་མཚུངས་ཏེ། མི་རྣ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱས་ལྟོག་འགྱུབ་ལ་འདིར་མཚོན་བྱ་མ་གྱུབ་ན་མཚོན་བྱའི་ངོ་བོ་ལྟོག་མི་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་ངོ་ལྟོག་ཡིན། ཆོས་གང་ཞིག་དངོས་འགལ་ཆུམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་ལྟོག་གྱུབ་པ་སྟེ། མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞིའི་ལྟོག་པ་གཉིས་བཅད་ནས་གང་འདོད་པ་དེའི་ངོ་ལྟོག་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་ཀྱི་ཀྱངས་ངེས་པ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ཀྱི་ལུགས་དགག་ན། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྐྱོན་བསྟན་ན། ། གསུམ་ཞེས་བྱང་ཕྱོགས་པ་ཆུམས་འདོད། ། བོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་ཕྱི་རབས་པ་ཆུམས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་བསྟན་ན། རང་ལྟོག་ཟས་སུ་མ་གྱུབ། ངོ་ལྟོག་གཞན་དུ་འགྱུར། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའོ། ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་ལ། དཔྱེ་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་ཉིད་ལྟ་བུ་རང་གི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་དང་། བ་ལང་གི་མགོ་བོ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བཀོད་པ་གཉིས་དང་། ཁ་ཅིག་དེའི་སྟེང་དུ་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བཀོད་པ་སྟེ། བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་རོ། །

དོན་ལྟོག་གཞན་འགྱུར་ནི། རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་གྱུབ་ཀྱང་རང་གི་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྟོག་མ་ཡིན་པའོ། ། དཔྱེ་ན་བཞི་སྟེ། མི་ཁྲིད་པ། མ་ཁྱབ་པ། ཁྱབ་ཆེས་པ། ཁྱབ་མཉམ་པའི་དོན་ལྟོག་གཞན་གྱུར་རོ། ། དང་པོ་ནི་མཚོན་ལྡན་ཀྱི་གཞི་ལ་ཡེ་མི་ཁྲིད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤར་མཚོན་པ་ལ་སྐྲག

ཤལ་ལམ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བསྟན་ཆོས་ངོར་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི་མཚོན་ལྡན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེད་པ་སྟེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྐྱོག་ཤལ་ཁ་བོའམ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཆོས་ངོར་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ནི་མཚོན་ལྡན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་མཚོན་ཆོས་མེད་པར་ཡང་ཞུགས་པ་སྟེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མགོ་ལྡན་ནམ་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་མཚོན་ལྡན་ངང་ཁྱབ་མཉམ་ཡང་མཚོན་ཆོས་ལས་ལྷོག་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་རྣག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་གང་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ། ། དཔྱི་ན་བཞི་སྟེ། འགལ་ནས་མི་གནས་པ། ལྷོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་གནས་པ། ངོན་ལྷོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་གནས་པ། མཚན་གཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་ཁྱབ་ནས་མི་གནས་པའོ། ། དང་པོ་ནི་ཟས་མཚོག་ལ་ཀ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་སྐྱོག་ཤལ་ལམ་ལྷོག་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བསྟན་ཆོས་མ་ངོར་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཚུལ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བཀོད་པ་ནི། དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་བཀག་ལྷོག་ཉིད་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་ནི་གཞི་ལྷོག་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་སྟེ། སྐྱོག་ཤལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་སྐྱོག་ཤལ་ཉིད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཚུལ་གསུམ་ཏགས་སུ་མཚོན་པ་ལ་ཚུལ་བཀོད་པ་ནི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷོས་པས་

གཞི་མཚན་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་ནི་རང་ཉིད་རང་གི་
མཚན་ཉིད་གཞིར་བྱས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་སྟེ། བ་ལང་ཉིད་བ་ལང་དུ
མཚོན་པ་ལ་སྐོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཤེས་བྱའི་ཐ་སྙད་ཤེས་བྱར་མཚོན
པ་ལ་ཐོའི་ཡུལ་རྫང་དུ་བཀོད་པའམ། མ་ཡིན་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག
ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བསྒྲབ་ཆོས་མ་ངོར་བ་བཀོད་པ་ནི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན
གཞི་དང་མཚོན་བྱ་ལྟོས་པས་ངོན་ལྟོག་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཞི་པ་ནི
མཚོན་འདོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་ཁྱབ་པ་སྟེ་སྒོག་ཆགས་ཙམ་བ་ལང་དུ་མཚོན
པ་ལ་སྐོག་ཤལ་ལམ། བྱ་ཙམ་ཚད་མར་མཚོན་པ་ལ་བདེན་པའི་ངོན་ཁྲོགས
བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་དག་ལས་མཚན་གཞི་ལ་འགལ་ནས་མི་གནས་པ་མ
གཏོགས་པ་ལྟག་མ་གསུམ་པ་ནི་ལྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྒྲབ་པའི་ཚེ་མི
སྲིད་དེ། འདི་ལྟར་དེར་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་གནས་པའི་ལྟོག་པ་དེ་ལ་དེ
མིན་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་གནས་ཟམ་མི་གནས། གནས་ན་དེ་མིན་ཀྱི
མཚན་ཉིད་གནས་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་མི་གནས་པ་དེ་ནི་འགལ་ནས་མི་གནས
པ་ཡིན་ལ། མི་གནས་ན་ལྟོག་པ་ལ་དེ་དང་དེ་མིན་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཁ་ཚོན་མཚོད
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སྨོས་པ་དང་བཅས་ནས་གསུངས་ས། ། འདི
དག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་ནི། སྨྲོར་བར་བཀོད
ནས་སྐྱོན་བརྗེ་ན། ངོན་ལྟོག་གཞན་འགྱུར་མེད་པར་འགྱུར། ། མ་བཀོད་པ
ལ་སྐྱོན་སྨྲོར་ན། ། མཚན་གཞི་མི་གནས་ངོན་མེད་འགྱུར། ། གལ་ཏེ་འདི་དག
སྨྲོར་བ་བཀོད་ནས་བརྗེ་ན། ། མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ལས་ངོན་ལྟོག་གཞན་དུ
གྱུར་པ་མི་འཐད་དེ། ཁྱོང་ཉིད་བསྒྲབ་ཆོས་ངོར་བས་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན
པའི་ཚེ། བསྒྲབ་ཆོས་ངོར་བ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ངོན
ལྟོག་གཞན་གྱུར་དུ་ཐལ་ལོ། ། གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ལ་སྲིད་མི་སྲིད་ཀྱི

དོན་མཚན་གཞི་ལ་སྒྲིང་མི་སྒྲིང་ལ་བརྟེད་ཀྱི་མཚན་བྱ་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་པ་ལ་བརྟེན་
མི་བརྟེན་ལ་མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་མི་དགོས་པ་དང་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ན།
འོ་ན་དོན་ལྷག་གཞན་གྱུར་དུ་འདོད་ཀྱང་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ།
མི་སྒྲིང་ནས་དོན་ལྷག་ གཞན་ གྱི་ སྐྱོན་ ཡང་ མཚན་ གཞི་ ལ་ མི་ སྒྲིང་ པ་ ལ་
འཇ�pa་པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། གལ་ ཏེ་ སྤྱོར་ བ་ མི་ བཀོད་ པ་ ལ་ སྐྱོན་ བརྗོའོ་ ཞེ་ ན།
མཚན་གཞི་ལ་མི་ གནས་ པ་ མི་ དགོས་ ཏེ་ བ་ ལང་ ཀི་ མཚན་ ཉིད་ ནོ་ ལྷག་ ཕལ་
བཀོད་ པ་ དང་ མེད་ དགག་ ཀི་ མཚན་ ཉིད་ བསྟན་ ཆོས་ དོར་ བ་ བཀོད་ ན། སྐྱོན་
མེད་ཡིན་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། དེ་ ལ་ གལ་ ཏེ་ མཚན་ གཞིར་ འཇོག་ ཚུལ་ ལ་ རག་ སྟེ།
དཀར་ཟླ་ལམ་ སྟོང་ ཉིད་ ལྟ་ བུ་ བཞག་ ན་ སྐྱོན་ མེད་ ཡིན་ ལ་ རྒྱལ་ཁམས་ ཀྱིས་ བྱ་ ལྟ་ བུ་
བཞག་ ན་ སྐྱོན་ ཅན་ ཡིན་ ནོ་ ཞེ་ ན། འོ་ ན་ སྤྱོར་ བ་ མ་ བཀོད་ པ་ སྐྱོན་ བརྗེ་ བ་ ཤམས་
ཏེ། ཆོས་ གསུམ་ ཀ་ བཀོད་ པ་ ལ་ སྐྱོན་ ལྷོས་ དགོས་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། དེ་ ལ་ མཆོད་
བྱའི་ སྐྱོན་ ནི་ མཚན་ གཞིར་ བཀོད་ དམ་ མ་ བཀོད་ ཀྱང་ རུང་ སྟེ། མཆོད་ བྱ་ ལ་
བརྗེ་ ལ། མཚན་ གཞིའི་ སྐྱོན་ ནི་ མཆོད་ ཆོས་ དང་ ལྡན་ ན་ མ་ མི་ ལྡན་ ཡང་ རུང་ སྟེ།
མཚན་ གཞིར་ བཀོད་ པ་ ལ་ ལྷོས་ ནས་ བརྗེ་ བས་ སྐྱོན་ མེད་ དོ་ ཞེ་ ན། མི་ འཐད་ དེ།
མཚན་ གཞི་ ལ་ བརྗེ་ ན་ མ་ བཀོད་ པ་ འགལ་ ལ་ བཀོད་ ན་ མཚན་ གཞིའི་ སྐྱོན་ མ་ ཡིན་
པ་ འགལ་ ལོ། ། ཡང་ མཚན་ གཞི་ ལ་ མི་ གནས་ པའི་ སྐྱོན་ མཆོད་ ཆོས་ དང་ ལྡན་
ནམ་ མི་ ལྡན་ ཡང་ རུང་ སྟེ། མཚན་ གཞིར་ བཀོད་ པ་ ལ་ ལྷོས་ ནས་ བརྗེ་ ན། ཏ་ བ
ལང་ དུ་ མཆོད་ པ་ ལ་ རང་ ལྷོག་ ཟ་ ས་ ལ་ མ་ ཐུབ་ པ་ བཀོད་ ཀྱང་ མཆོད་ གཞི་ ལ་ མི
གནས་ པར་ འགྱུར་ རོ། ། དེ་ འདོད་ ན་ སྐྱོན་ ཐམས་ ཅད་ མཚན་ གཞི་ ལ་ མི་ གནས
པར་ འདུས་ པས་ སྐྱོན་ གཞན་ དོན་ མེད་ དོ། ། ཡང་ རང་ གི་ ཆོས་ གཞག་ དང
འགལ་ ཏེ། བ་ ལང་ ཉིད་ བ་ ལང་ དུ་ མཆོད་ པ་ ལ་ སྐྱོག་ ཕལ་ བཀོད་ པ་ ངོ་ ནོ་ ལྷག་ ཐ
དད་ མེད་ ནས་ མཚན་ གཞི་ ལ་ མི་ གནས་ པར་ འདོད་ པ་ དང། ཐ་ ལྷད་ དང་ ཡོའི

བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ་ནོ་གཱོ་ཤཱ་ཥ་ལ་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་སྐྱོན་དུ་འཐད་ན་
ནི། ། མཁས་པའི་གཙུགས་རྒྱན་ཅིས་མི་བཞེད། ། སྐྱོན་གསུམ་པོ་འདི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ན་མཁས་པའི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་གཉིས་པོས་ཀུན་ལས་བཏུས་
དང་སྟེ་བདུན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གསུང་། དེས་ན་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཆུམ་པར་
འཕྲུམས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ། །
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྒྲུ་སྐྱོན་ཡིན། ། རང་ལྷག་ཇས་སུ་མ་གྱུབ་པ་ལ་ས་གསུམ་པ་
གསུམ་པོའང་སྐྱོན་དུ་འགྱོ་བའི་ཚ་ཐམས་ཅད་གསུམ་པོ་འདིར་འདུས་པ་ཡིན་ཏྲི
ལོགས་པ་མེད་དོ། ། སྒྲ་དང་དོན་ཏྲི་ཆུམ་གཅོད་ཀུན། ། གསུམ་པོ་འདི་ལས
གཞན་ཡོད་མིན། ། མཚན་ཉིད་དོན་ཏྲི་སྒོ་ནས་ཆུམ་གཅོད་གསུམ་ཡོད་པ
བཞིན་དུ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆུམ་གཅོད་གསུམ་ལས་མ་འདས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ
ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་ལྡན་ཐ་དད་པར། ། ཕྱིད་པས་མི་ལྡན་པ་དག་དང་། ། གཞན
པ་དག་དང་ལྡན་པ་དང་། ། གཏན་མི་ལྡན་ཉིད་ཆུམ་གཅོད་ཕྱིད། ། དེ་སྒྲུར
མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་ལས། ། དེ་དོན་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། ། ཞེས
གསུངས་པའང། མི་ལྡན་ཆུམ་གཅོད་དང་། གཞན་ལྡན་ཆུམ་གཅོད་དང་
མ་འབྲེལ་ཆུམ་གཅོད་དང་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ལྟར་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད
གསུམ་གཅོད་པའི་ངག་ཡིན་ལ། སྒྲ་ཇི་ལྟར་གཅོད་པ་ལྟར་དོན་ཡང་དེ་ལྟར
ཆུམ་པར་གཅོད་པས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་ལས་མི་འདའོ། ། དེ་ཉིད
སྨོན་དཔོན་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆུམ་གཅོད་ཀྱི་སྐབས་སུ། བདག་ཉིད་ཚིགས་ལྡན
ངོ་བོའི་སྒྲ། ། མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་ཆུམས། ། ལྷོག་པ་ཕེལ་བར་བྱེད་པ

ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་གཅོད་ཅིང། འདོད་སྒྲས་མ་ཁྱབ་སེལ་བར་བྱེད། ། ཅེས་པས་མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་ལ། བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད། ། དེ་ནི་མས་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་མེད། ། བས་ལ་བ་གནོད་དང་ལྡན་མ་ལ། ། མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་ཕྱིར་ར། ། ཞེས་མི་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྒྱ་གཞུག་བདེ་བ་པོར་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགོས་པ། བློས་བརྟགས་ནས་སྟོར་བ་འདི་ནི་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ལ། ཐུང་ཟད་མ་འཁྲུལ་དུ་ཟིན་ཡང། མ་ཁས་པ་རྒྱས་ལ་མ་གྲགས་པས་མི་བདེ་སྟེ་གླ་ཀློའི་ཀྱིད་ཀྱིས་ཐལ་འཆད་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་ཅན་གསུམ་པོ་ལའང། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། མ་ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་གང་ཞིག་མཚན་གཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །

དབྱེ་ན་དངོས་པོ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ཀློག་ཤལ་ཁྲ་པོ་བཀོད་པའམ། དངོས་མེད་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་རི་བོང་གི་རྭ་བཀོད་པའམ། གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་དཔེ་བརྗོད་ན། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུས་བསྒྲུབ་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཁྱབ་ཆེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་མཚན་གཞི་ལ་ཁྱབ་ཅིང་མཚོན་འདོད་མེད་པར་ཞུགས་པའོ། ། དེ་ལ་གསུམ་ལས། དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་མགོ་ལྟན་བཀོད་པའམ། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་རི་བོང་གི་རྭའི་མཚན་ཉིད་དུ་མེད་དགག་བཀོད་པའམ། གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བློའི་ཡུལ་རྣང་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

མི་སྲིད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་མཚོན་འདོད་ལ་ཇི་

ལྟར་དགོངས་བྱ་ལྟར་མ་གྱུར་པའོ། ། དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་ལྷོག་མ་གྱུར་ནས་མི་སྲིད་པ་དང་། རང་ལྷོག་གྱུར་ཀྱང་མཚོན་འདོད་ལ་མི་སྲིད་པའོ། ། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། དངོས་པོའི་རང་ལྷོག་མ་གྱུར་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པའོ། ། དེ་རེ་རེ་ལའང་གཉིས་གཉིས་ཏེ། རང་གི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་བཀོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བ་ལང་གི་མགོ་པོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་བཀོད་པ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟའི་ཐ་སྙད་བཀོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྟའི་མགོ་པོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་འདི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྷོག་གི་ཆ་ནས་འཇོག་གི་རྟའི་མགོ་པོའི་བར་དོན་འཕྲོད་ན་ནི། རང་ལྷོག་གྱུར་ཀྱང་མཚན་གཞི་ལམི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཁ་ཅིག་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་ན་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུང་པ་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། གཉིས་པ་རང་ལྷོག་གྱུར་ཀྱང་མཚོན་འདོད་ལ་མི་སྲིད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ནས་མི་སྲིད་པ། ། རང་ལྷོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ། དོན་ལྷོག་ཐ་དད་མིན་ནས་མི་སྲིད་པའོ། ། དང་པོ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ནས་མི་སྲིད་པ་ནི་དངོས་པོའི་ཚོས་ལ་དཔེར་བཟློད་ན་གཉིས་ཏེ། ཕྱས་ཐ་དད་པ་རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ལྷོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་ལྷོད་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདི་མི་སྲིད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཅིག་གི་དོན་ལྷོག་ཏུ་གཅིག་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཁྱབ་པར་གང་ཞིག་ཆོས། ། གང་གིས་གོ་བར་གྱུར་པ་དེ། ། དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ནུས་མ་ཡིན། ། དེས་ན་ཐ་དད་ཆུམ་པར་གནས། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཆ་ཤས་སྒྲ་འདོགས་ཇི་སྐྱེད་པ། ། དེ་བས་ལ

ཕྱིར་ནི་ངེས་པ་དང་། ། སྒྲ་ཡང་དེ་སྐྱེད་པོ་ནི་དེས། ། དེ་དག་སྟོང་ཡུལ་ཐ་དད་ཅན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། དེས་ན་རྟ་ལ་སྐྱེག་ཤལ་མཚན་གཞི་ལ་མི་སྲིད་ལ་བྱས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོང་པ་མཚོན་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། ། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དོན་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་མཚོན་པ་ལ་དབང་ཤེས་འཕྲལ་པས་གཟུང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉི་གའི་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱར་མི་རུང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཚུལ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་བཀོད་པ་ནི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་བཀག་ལྡོག་ཉིད་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་ནི། གཞི་ལྡོག་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། སྐྱེག་ཤལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་སྐྱེག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་མེད་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་དངོས་མེད་དུ་མཚོན་པ་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་ཉིད་བཀོད་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་བློའི་ཡུལ་རུང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ཤེས་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། གསུམ་པ་དོན་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་ནི། རང་གི་མཚོན་བྱ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་སྟེ། དེ་ལའང་གཉིས་ལས། དངོས་པོ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། བ་ལང་ཉིད་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་སྐྱེག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་མེད་ལ་རྟ་གས་དངོས་སུ་མཚོན་པ་ལ་འཇིག་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་ཉིད་དང་ཤེས་བྱར་མཚོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་རུང་བཀོད་པ་ནི་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་སྟོས་པས་དོན་ལྡོག་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ཟོད་པ་སྦང་བ་ནི། མཚན་གཞི་བཀོད་དང་མ་བཀོད་དང་། མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་ཡི་གཞིར། ། མཚོན་བྱ་ཁེགས་ས་མ་མི་ལེགས་ཞེས། །

རྩོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདིར་མི་གནོད། ། གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་འདི་དག་ མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལ་བརྟེ་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྟོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་ བཀོད་པ་འདི་མཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཀར་ཟལ་ལ་བཀོད་ན་སྒྲོན་མེད་དུ་ འགྱུར་ཞིང་ནག་སྣུར་ལ་བཀོད་ན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་ མ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེ་ན་མཚན་གཞིའི་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྲོག་ཆགས་ཙམ་བ་ལང་དུ་མཆོད་པ་དང་ཆ་བ་ལང་དུ་མཆོད་པའི་མཚན་ཉིད་ ནོག་ལྟོག་ཤལ་བཀོད་པའང་སྒྲོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་ཐམས་ཅད་ བཀོད་པ་ལ་བརྟེའོ། ། འོ་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལྟོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་ན་མ་ ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་འཇོག་ལ་ ཏོན་ཀྱང་དཀར་ཟལ་ལ་བ་ལང་ཁྲ་བོའི་ཐ་སྙད་དུ་མཆོད་ན་བདེན་ཡང་བ་ལང་ ཙམ་དུ་མཆོད་པའི་ཚེ་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་མ་བཀོད་ཀྱང་བ་ལང་གི་ མཚན་ཉིད་ནོག་ལྟོག་ཤལ་སྒྲོན་མེད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དུ་བ་མེའི་ འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་རྩོད་གཞི་ལས་གཞན་དུ་བཀོད་ན་ཁོ་ཁྱད་ཀྱི་རྒྱས་སུ་མི་ རུང་བ་ལྟར་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྟོག་ཤལ་ཡིན་ཡང་མཚན་གཞི་གཞན་རྒ་ ལ་ས་ཁོགས་པ་ལ་བཀོད་ན་མཆོད་མི་ནུས་པས་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་དང་ ཕ་ནས་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལྟོག་ཤལ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་ན། མཚན་ཉིད་ ཡིན་མོད་ཀྱི་མཆོད་ཕྱིད་དུ་འགྱོ་མི་འགྱོ་མཚན་གཞི་ལ་རག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་འབྲས་རྒྱས་སུ་འགྱོ་མི་འགྱོ་འགོད་ཚུལ་ ལ་རག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་ མཚན་ གཞི་ ལ་ བརྟེ་ ན་ མཚན་ ཉིད་ མི་ སྲིད་ པའི་ གཞི་ ལ་ མཆོད་ཕ་ མི་ ཁེགས་ ན་ མཆོད་ ཕ་ ལ་ མཚན་ ཉིད་ ཀྱིས་ མ་ ཁྱབ་ པར་ འགྱུར་ ལ། ཁེགས་ན་ལྟོག་ཤལ་ གཞིར་ ཕ་ ལ་ ལྟོག་ ཤལ་ ལྟོ་ ཁ་ ཡ་ དང་ མེད་ ནས་ མི་ སྲིད་

པའི་ཕྱིར་མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ལེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐོགས་ཤལ་རང་མི་སྲིད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་གཞན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བྱེད་ལེགས་པས་ཁྱབ་བྱ་མི་ལེགས་ན་ཁྱབ་བྱ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལ། ལེགས་ན་སྒྲ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་སྒྲ་ལེགས་པའི་ཕྱིར་མཁན་བྱའང་ལེགས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལའང་མཚུངས་ཏེ། སྒྲ་ལ་སྒྲ་ཡིན་པ་མི་ལེགས་ན་སྒྲ་གཞན་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ལེགས་པས་གཞན་དེའི་མཁན་བྱའང་ལེགས་ས། །

གཏེས་པ་མཚོན་བྱ་ལའང་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཚར་ཅིག་མཚན་མཚོན་ཟས་གཅིག་ཟེར། ། ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིར་འདོད། ། ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཚན་མཚོན་དོན་ཉིད་ལ་ཟས་གཅིག་གོ་ཞེས་གསུང་ངོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། མཚོན་བྱ་མེང་གིས་ཁྱད་པར་དུ། ། བྱས་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡི། ། དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་། ། དོན་བསྒྲུབ་ཟས་ཡོད་དག་ཏུའང་འགྱུར། ། མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་མེང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་ན་མཚོན་བྱར་མི་རུང་ལ། བྱས་ན་མཚོན་བྱ་དང་ཟས་གཅིག་པས་མེང་དང་ཡང་ཟས་གཅིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདོད་ན་ཟས་གཅིག་ལ་སྦྱང་མི་སྦྱང་ཆ་གཏེས་མེད་པས་མཚན་ཉིད་སྦྱང་བ་ན་མི་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ། ། རྟོག་བྱ་ལཡིན་པས་མེང་མི་འཛིན་ན་མཚན་ཉིད་བཟུང་མཚོན་བྱ་མ་བཟུང་བས་དེ་གཏེས་ཟས་གཅིག་པ་ཉམས། ཟས་གཅིག་ན་དོན་བསྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཏུའང་མི་འཐད་དེ། བྱས་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། ། ཡང་བཏགས་ཡོད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་ཟས་ཡོད་དང་ཟས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བརྡ་ལས་འཇུག་པ་ཐ་སྙད་དུ། ། གསུངས་ཕྱིར་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་མིན། །

ཡང་འགའ་ཞིག་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་ལྡོག་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཕྲུལ་པས་ཞེན་རྒྱང་ཡིན་ལ། དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་བ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྡའི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་རྒྱ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་དེ་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་མཐོང་བས་དྲན་པའམ་དྲན་པར་བྱས་ནས་གཟོད་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་འགྲེལ་ལས། གྲགས་པ་བརྡ་ཡི་རྗེས་འཐོབ་པ། ། དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འཐོབ་ཅན། ། ཐ་སྙད་དོན་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ། སྔོན་སྨྲོར་མིང་དང་སྒྲ་ཚ་བཞིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་ཤེས་ནི། ། མཚོན་བྱ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་གཞི། ། རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ལས་བརྡ་སྨྲོར་བའོ། ། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྨོན་དཔོན་ཀྱིས། རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་ཤེས་སྒྲུབ། ། ཅེས་གསུངས་པས། རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དོ། ། དེའི་མཚན་གཞི་ནི་དོན་ལྡོག་ལ་བརྡ་སྨྲོར་བའོ། ། དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་སྨོ་གསུམ་ནི། ། འཇུག་པ་དེ་ཡི་ཐ་སྙད་ཡིན། ། ཐ་སྙད་ཆམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བ་ལང་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པ། ངག་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ། ཡིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཡིན་ནོ། ། དོན་ལ་ལྟོས་པའི་མིང་ཡིན་པས། ། བཏགས་ཡོད་ཉིད་ཡིན་དངོས་པོ་ལ། ། མ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་སྒྲ་བཏགས་ཡིན། ། དེས་ན་ཆ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང། ། ཆ་ཕྱི་ཙམ་དང། ། མིང་དངོས་སུ་བཏགས་པ་ཙམ་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷས་བྱིན་ལ་སོགས་པ་མིང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཚོན་བྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང། ། གང་གས་སུ་རུང་བ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་

རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་མཚན་ཉིད་ལ་སྟོས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་གི་སྒྲྀ་དེ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ནོ། ། བློས་ཞེན་རྒྱང་གི་ཆོས་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་འཛིན་པ་མཚན་ཉིད་ལ་སྟོས་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ལ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་བློའི་ཆོས་སྒྲ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆུམའེས་ལས། ཡུལ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་སྒྲ་དང། ཐ་སྙད་དག་རྟོགས་པའམ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པས་བརྡ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་རྫོད་པ་སྤང་བ་ནི། མཚན་མཚོན་ཇས་གཅིག་མ་ཡིན་ན། ། རང་བཞིན་རྟགས་སུ་མི་འཐད་ལོ། ། མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་དང་མཚོན་བྱ་སྒྲ་བཏགས་ལན་ཚུན་སྤངས་པ་གཉིས་ཇས་མི་གཅིག་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ། ། འཕྲལ་པས་ཐ་སྙད་སྤྱོད་པ་ནི། ། འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་མི་བསྟུའི་ཕྱིར། ། ཀུན་ལས་པའི་རྟེས་དཔག་ཀ་ལ་འགལ། ། མཚན་ཉིད་ནོ་གསློག་ཤལ་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་བ་ལང་གི་མཚོན་བྱ་ཀཉིས་རྟོགས་པ་འཕྲལ་པས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་དེ་དང། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒྲ་ནས་ཟློག་པ་ས་ས་ར་ཕྱི་སྟེ་ངོ་བ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ སྤྱོད་བས་ཀུན་ ཏུ ཐ་ སྙད་ པའི་ ཚད་ མ་ ལ་ མི་ བསྒ ་ བ་ འགྲུབ ་ ཡ ། །

གསུམ་པ་མཚན་གཞིའང། ། མཚན་ཉིད་རྟེན་པ་མཚན་གཞི་ཡིན། ། མཚན་ ཉིད ་ ཡ ་ ངང ་ བཏགས ་ ཡ ་ གཉིས ། ། མཚན ་ གཞིའི ་ མཚན ་ ཉིད ་ ནི ། ། །

གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་ལྷོག་ངོས་བཟུང་བ། ཇི་ལྟར་འཕྲལ་བའི་ཚུལ། མཚན་ཉིད་དང་འཕྲལ་ནས་སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། འགའ་ཞིག་ཆོས་གསུམ་རང་ལྷོག་ནི། རང་གི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱང་ཟེར། ། སྣང་བའི་བསྟན་པ་དང་ཕེལ་བའི་བསྟན་པ་མི་ཕྱིད་པའི་བོད་ཁ་ཅིག་ཆོས་གསུམ་ཀྱི་རང་ལྷོག་བསྟན་པ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་བས་ངེས་སུ་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་གསུམ་པོ། ། རྟོག་མེད་ཡུལ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། ། མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་པོ་རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་ དུ་ འཆར་ བའི་ ཕྱིར། གཞན་ ཞེལ་ ལ་ མི་ ལྟོས་ པར་ འགྱུར་ ལ། འདོད་ན་ སྒྲ་ དང་ རྣམ་ པར་ རྟོག་ པ་ ཐམས་ ཅད་ གཞན་ ཞེལ་ དུ་ གསུངས་ པ་ དང་ འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་ནི། དེས་ན་ སྣང་ བའི་ ལྷོག་ པ་ ནི། ། ཆོས་ གསུམ་ ཉིད་ མེན་ ཞེལ་ ཆ་ ཡི། ། ཆོས་ གསུམ་ ཀྱི་ ནི་ རང་ ལྷོག་ ལ། ། བསྟན་ དང་ དགག་ པ་ གཉི་ ག་ ཡོད། ། བ་ ལང་ གི་ རང་ མཚན་ སྣང་ བ་ རྟོག་ མེད་ ཀྱི་ ཡུལ་ ཡིན་ པས། མཚན་ མཚོན་ ཀྱི་ ཐ་ སྙད་ མི་ འཐད་ དོ། ། ཆོས་ གསུམ་ ཀ་ འང་ གཞན་ ཞེལ་ ཀྱི་ ཆ་ ནས་ དངོས་ པོའི་ ཆ་ བསྟན་ ན་ མ་ ཡིན་ དགག་ དང་། དངོས་ མེད་ ཀྱི་ ཆ་ བསྟན་ ན་ མེད་ དགག་ ཡིན་ ནོ། ། གཉིས་ པ་ ཇི་ ལྟར་ འཕྲལ་ བའི་ ཚུལ་ ལ་ གཉིས་ ལས་ འཕྲལ་ ཚུལ་ དངོས་ ནི། མཚན་ མཚོན་ རང་ བཞིན་ འཕྲལ་ བ་ ཡིན། མཚན་ གཞི་ ཕལ་ ཆེར་ གནས་ སྐབས་ འཕྲལ། ། མཚན་ ཉིད་ དང་ མཚོན་ བྱ་ རང་ བཞིན་ འཕྲལ་ ཞིང་ དེ་ གཉིས་ དང་ མཚན་ གཞི་ གནས་ སྐབས་ འཕྲལ་ ལ། རང་ བཞིན་ འཕྲལ་ བ་ འང་ ཡོད་ དེ་ དངོས་ པོ་ མི་ རྟག་ པ་ ར་ མཚོན་ པ་ ལ་ དུས་ གཉིས་ ཡར་ མི་ ལྷོད་ ཡར་ བཀོད་ པ་ ལྟ་ བུ་ འོ། ། གཉིས་ པ་ འཕྲལ་ ཐ་ ངེས་ ཡར་ ཐུན་ ཡའི་ ཚད་ མ་

ནི། ། འཕྲུལ་པས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད། ། ཐོང་བས་མཚན་མཚོན་འབྱེལ་བ་འགྲུབ། ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དང་མཚོན་བྱའི་སྒྲ་སྤྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བརྗེ་ཆད་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་པ་ཅོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་འཕྲུལ་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཉིད་ཐོང་བའི་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་པོ། ། མཚན་གཞི་དང་ནི་མཚོན་བྱ་ཡི། ། འབྱེལ་བ་མཁས་པས་མཐོང་བས་དྲན། ། ཆོང་ས་ལ་ནི་བརྗོད་དྲན་པའི། ། ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་རྟེས་དཔག་དགོས། ། མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱའི་འབྱེལ་བ་ནི་མཁས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དམ་མངོན་སུམ་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ན་བརྗོད་དྲན་པས་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བློ་ཁྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། ། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཆོང་ས་ལ་སྟོན་དཔེ་ལ་འབྱེལ་བ་དྲན་པའི་རྒྱས་ཀྱིས་ངེས་ཏེ། ཐུགས་གླང་གིས། ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཆོང་ས་ལས་འདིར། ། གཞན་དག་རྟེས་སུ་མི་བརྗོད་པ། ། གྲུབ་པ་དང་ནི་ཆོས་མཐུན་ལས། ། བརྗོད་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་འབྱེལ་ནས་སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ཏེ། ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་དང་། ཕན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། ། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་སྤྱོར་བའི་དགེ་བ་ནི། གསུམ་པ་དེ་ལ་སྤྱི་དང་ནི། ། སྤྱོར་བ་འདིར་རྟོགས་གཉིས་གཉིས་བྱག ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱོར་བ་འདིར་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དང་དཀར་ཟལ་གཉིས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བྱ་པ་དེ་ཡང་དག་གོ། ། བཟློག་ལའང་བྱ་ལས་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་ཆ་གཉིས་སྟོན་མེད་ཕྱིད། བ་ལང་གི་མཚོན་བྱ་དང་དཀར་ཟལ་གཉིས་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་ཕྱིའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། བྱ་ཐུག་ཕྱོར་བ་འདིར་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན

གཉིས་པོ་ལའང་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ལ་བཞི་ཡང་དག་ཡིན་ཅིང་གཉིས་པོ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། དཀར་ཟླ་མཚན་ཉིད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་འཕྲལ་པའི་སྣབས་སྲིད་ལ། གོང་བུ་འདིའི་ཁངས་གཙོ་ཆེ་ཞིང་ཕ་ཐུན་ཏུ་ཁྱད་ཆུང་སྟེ་དཀར་ཟླ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན་ཡང་དག་སྲིད་ཅིང་ཡང་སྨྲ་ཤལ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་མཚོན་མི་ནུས་ཏེ་སྣབས་ཀྱིས་མཚན་གཞིར་མི་རུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྟོག་པ་སྦྱང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རང་ལྟོག་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྟོག་པ་སྦྱང་བ་ནི། སྒྱུར་བ་འདིར་རྟོགས་མཚན་ཉིད་དེ། ། གཞི་མཚོན་གཉིས་ལ་ལྷག་མ་ནི། ། མཚན་གཞི་སྨྲ་ཤལ་ལྷག་པར་འགྱུར། ། མ་ལྷག་ན་ནི་ཁྱབ་ཆེས་ཟེར། ། ནོ་གཟ་སྨྲ་ཤལ་མཚན་གཞིར་བཞགས་སྒྱུར་བ་འདིར་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་སྒྱུར་བ་འདིར་རྟོགས་ཀྱི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྟོག་ཐུབ་པ་བཀོད་པའི་ཚེ། མཚན་ཉིད་དེ་དཀར་ཟླ་དང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་ལ་མ་ལྷག་ན་ཁྱབ་ཆེས་པར་འགྱུར་ལ་ལྷག་ན་དེའི་མཚན་གཞི་སྨྲ་ཤལ་ཡང་ལྷག་པར་ཐལ་བ། ། གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ལྷག་ཀྱང་མཚན་གཞི་མ་ལྷག་ན་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་ཞེན་ན། དོན་ལྟོག་ལ་ཁྱབ་རང་ལྟོག་ལ། ། མ་ཁྱབ་པས་ན་ཉེས་པ་མེད། ། དོན་ལྟོག་ལ་ཁྱབ་སྟེ་དོན་ལྟོག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་མཚན་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ལས་ཐོལ་ལོ། ། རང་ལྟོག་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ་རང་ལྟོག་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ཁྱབ་ཆེས་པའི་ཉེས་པ་ལས་ཐོལ་ལོ། །

གཉིས་པ་གཞན་ལྟོག་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྟོག་པ་སྦྱང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚོན་བྱ་འགལ་དང་ཐ་སྙད་ལྷག། ། དངོས་འགལ་གཞི་མཚོན་རྟོག་པ་

མེད། ། དང་པོ་མཚོན་བྱ་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། མཚོན་བྱ་མ་
ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པས་མཚོན་པ་
འགལ་ཏེ། ནོག་ལྷོག་ཤལ་བཀག་པས་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་བཞིན་ནོ། ། མ་
ཡིན་ན་ཆས་འཇོག་གི་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་རོ། ། འདོད་ན་མཚོན་བྱའི་
མཚན་ཉིད་བཀག་པ་ལའང་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྒྱུ་མཚན་མེད་
པར་ཐ་སྙད་ཅེས་པ་མི་རུང་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་མི་ཅེས་པར་ཐལ
ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི
ཡིན་ལ། རང་ལྟོག་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡོད་ལྟོག་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན
ཏེ་གྲུབ་བས་ལ་མེད་ལ་དཔག་འདོད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བཀོད་པ
ན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པས་རྟགས་ལ་ལྟོས
ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་རང་ལྟོག་མ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་བཀག་པས་བསྒྲུབ་པ་མི
འགལ་བ་བཞིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མཚོན
བྱའི་མཚན་ཉིད་ཁེགས་མ་ཁེགས་བརྟགས་པའི་ཚོད་སྤང་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ།
མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྟོག་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ཁེགས
པས་མཚན་གཞིར་ཡང་འཐད་ལ་དེ་ཏེན་པའི་གཞི་ལྟོག་དགར་ཟླ་ལ་དང་ནོག
ལྷོག་ཤལ་ཁེགས་པས་དེ་དག་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པ་མི
འགལ་ལོ། །

གཏེས་པ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། ནོག་ལྷོག
ཤལ་ལས་ལྷོད་ཆུ་མཚན་ཅན་ཀྱི་ཐ་ལྡན་ཏོས་ཀྱབ་པ་ཁེགས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ལྟོག
ལ་ཆུ་མཚན་ཅན་ཀྱི་ཐ་ལྡན་ཏོས་ཀྱབ་པ་དང་། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པའི
རང་ལྟོག་ལ་མཚོན་བྱའི་ཐ་ལྡན་ཏོས་ཀྱབ་ཁེགས་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མཚོན
བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཆུ་ཚད་པར་འགྱུར་ལ། ཁེགས་ན་མཚོན

བྱའི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པར་ཐལ་ཏེ་ཏེ་ཉིད་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། ནོག་ལྟོག་ཤལ་གྱི་དོན་ལྟོག་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ལེགས་པས་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་ལ། རང་ལྟོག་ལ་ལེགས་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དོ། ། འདི་ལྟ་བུའི་བཤལ་བརྡ་གོ་ལན་ཐམས་ཅད་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དངོས་འགལ་གཞི་མཚོན་དུ་ཐལ་བ་སྦྱང་བ་ནི། ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་དངོས་པོའི་མཚན་གཞིར་རྙེད་ཅོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་དོན་ཐུན་ཏུས་པ་རྣེན་པར་ཐལ་ལོ། ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྣེན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ། སྔ་མ་ཡང་འདོད་ན་དོན་ཐུན་ཏུས་མི་ཏུས་ཟློས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། གཉིས་ཀ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིར་ཟློས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པ་འདོད་ལ་ལྟོག་པ་འགལ་པ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་གསུང་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། དོན་ལྟོག་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་པས་ཞེན་ཏུང་དེ་ཐ་སྙད་དུ་མི་འཐད་པར་ལྟར་ཐད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་མཚོན་བྱ་ཐུན་མཚན་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་བློ་ཡིན་པས་བློ་ཚོས་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དོན་ལ་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཆ་ནས་སྒྲ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཟློས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། གཉིས་ཀ་ དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ་ དངོས་པོ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཟློས་མི་གཅིག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ་དོན་ལྟོག་དང་སྒྲ་བློ་གཉིས་ཆོག་པ་འཁྲུལ་པས་ གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་པ་ཟློས་གཅིག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། །

ལར་འགལ་བ་དང་། མཚུངས་པར་མངོན་པའི་སྟོར་བ་སྲིད། ། གཞི་ཐ་དད་ལ་སྟོས་ནས་འགལ་བ་དང་མཚུངས་པ་མེད་ཀྱང་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པར་མངོན་པ་དང་འགལ་བར་མངོན་པ་གཉིས་སོ། ། དང་པོ་ཤེས་བྱའི་ལྷག་པ་ཤེས་བྱར་མཚོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་རྒྱང་བཀོད་པའམ། འགལ་བར་མངོན་པ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་མཚན་གཞི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྟོས་ནས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན། ཚུལ་ གསུམ་ མ་ ཚང་ བ་ འདི་ ཡང་ དག་ གི་ རྟགས་ ཡིན་ པས་ དེས་ མཚན་གཞིར་བཞག་སྟེ་རྟགས་སུ་མཚོན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཁ་ ཅིག་ གཞི་ མཚན་ མཚུངས་ པར་ མངོན་ པར་ དཔེར་ ན་ ཚུལ་ གསུམ། མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་གཏན་ཚིགས་སུ་མཚོན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་བཀོད་ པ་ལྟ་ བུ་ ཡིན་ ནོ་ ཞེས་ གསུང་ ཐ་ ཚི་ འཐད་ པར་ བཤད་ ཟིན་ ཏོ། ། གཞི་ མཚོན་ མཚུངས་ པ་ ནི་ མ་ ཡིན་ དགག་ གི་ ཐ་ སྙད་ མ་ ཡིན་ དགག་ ཏུ་ མཚོན་ པ་ ལ་ ངག་ གི་ ཐ་ ཅ་ ནས་ ཆོས་ ཀན་ འགལ་ ཕ་ ཀོད་ ཕ་ ལྟ་ བུ་ ཡིན། ། །

གཅིག་པ་དང་། ། ཐ་དད་གྱངས་མི་མཉམ་པ་འཁྲུལ། ། བོད་ཕལ་ཆེར་ཤས་
གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ལ། ཤས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་
ཁ་ཅིག་བྱམ་པ་འདུས་བྱས་ཐུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་ཏ་འཇིག་བཞི་
བྱམ་པ་ལས་ཤས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་བ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དེས
མཚོན་བྱ་ངོ་བོར་དབྱེར་མེད་དུ་མཚོན་ནམ་ཐ་དད་ལྡན་པར་མཚོན། དང་པོ
ལྟར་ན་མི་ནུས་ཏེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་ནུས་ཀྱང་བྱས་པ་མི
ཏཱཥ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཀྱི་མི་ཏཱཥ་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཁ་ཅིག
དོན་ལ་ གནས་པའི་ལྷག་པ་ གཅིག་ཡིན་ནོ་ ཞེས་ ཟེར་ བ་ ཤང་ ཀར་ ནན་ ཏའི
ཏཱོང་ས་མ་ལོང་ས་ཡིན་ནོ། ། ཁ་ཅིག་ས་བོན་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ
བསྐྱེད་པ་ དང་། བསྡུས་ བ་ གཅིག་ ལ་ ཏཥ ས་ ནུ ང་ ཀ་ ལྟ ར་ མཚན་ ཉིད
གཅིག་གིས་ མཚོན་ ཏ་ ནུ ་ མ ་ མཚོ ན ་ ཕ ་ ད ང ། ། མ ཚ ན ་ ཉ ི ད ་ ད ུ ་ ཨ ས ་ ম ཚ ོ ན ་ ཏ ཱ
ཀ ི ག ་ ཅ ི ག ་ ག ི ས ་ ཀ ླ ད ས ་ ম ི ་ ཉ ེ ས ་ ཕ ར ་ ཕ ར ་ ཡ ོ ད ་ ཕ

བྱ་མ་ཡིན་པས་གལ་མཚུངས།། །

གསུམ་པ་མིང་དོན་བརྗོད་པའི་ཐོད་པ་སྦང་བ་ནི། དེ་དག་ཕན་ཚུན་ བརྗོད་པ་ཡི། ། ཆུམ་པར་གཞན་པས་འདིར་མི་གནོད། ། མིང་དེའི་དོན་ གཞན་དུ་བཏགས་ནས་འདོད་པའི་མཚོན་བྱ་འགོག་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཆོལ་ བས་ཇེས་དཔག་མཚན་གཞིར་བཞག་སྟེ་མི་བསྟུ་བས་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་དུ་བསྟུ་ བ་ལ་ཕྱིར་ཆོལ་ཀྱིས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལ་བཏགས་ཏེ་ཇེས་དཔག་ཚད་མར་ འགོག་པའི་གནོད་པ་མེད་དེ། དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལ་ཚད་མར་བརྟེན་ནས་ དེ་ཇེས་དཔག་ལ་ངེད་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། མི་བསྟུ་བ་ལ་ཚད་མའི་བརྟེན་ནས་ ཕྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་མི་ནུས་ས། ། འགའ་ཞིག་དོན་དེ་ལ་མིང་གཞན་དུ་བྱས་ ནས་མི་འདོད་པའི་མཚོན་བྱ་བསྟུབ་པའི་གནོད་པ་སྦང་བ་ནི། ཆོལ་བས་བུམ་ པ་དཔྱད་མི་བཟོད་པས་ཀུན་ཚོལ་པར་མཚོན་པ་ལ་ཕྱིར་ཆོལ་ཀྱིས་བུམ་པ་དོན་ ཅིད་ནུས་པས་དོན་དམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་དེའི་མིང་གཞན་དུ་བཏགས་ནས་ཐོད་ ན། དཔུ་མ་པས་སྒོས་བཀལ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བརྟན་ཅས་པ་དེ་བུམ་པ་ལ་མི་ཤེད་ལ། རྟོག་ཀེ་བས་དོན་ཅིད་ནུས་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བརྟན་ཅས་པ་དེ་ཁོ་པོ་ཡང་འདོད་ དོ། ། ཁ་ཅིག་འདུས་ཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཆུས་བསྐྱེད་པར་བཞག་པ་ལ་ཆུས་ བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདུས་ཅས་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཁོ་བརྗོད་ནས་ ཐོད་པ་ཅག་འདུས་ཅས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཆུ་ཆེན་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ དོན་ཡིན་པར་འདོད་ལ། ཕྱིད་དེ་ལས་བརྗོད་ནས་འདུས་ཅས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཆུས་ བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ན། ཐ་སྙད་མཚན་ཉིད་དང་དོན་ལྷོག་ མཚོན་ཅར་འགལ་ལོ། ། འོན་ཏེ་མིང་བརྗོད་ནས་འདུས་ཅས་ཀྱི་དོན་ཆུས་ བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ན། དོན་ལྷོག་མཚན་ཉིད་དང་ཐ་ སྙད་མཚོན་ཅར་ཁས་བླང་པས་མིང་ལ་མི་བརྟེན་དོ། ། གཉིས་པ་ཅི་ཐུག་ཏु

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཇི་པར་བར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ་
དང་། དེས་སྒྲུབ་འདོད་གསལ་ཇི་ལྟར་གཅོད་པའི་ཚུལ་བཤད། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།
གཞན་གྱིས་བརྡགས་པ་དགག་ན། ། མི་བསྟན་མི་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། ། ཆུམ་གྱངས་པའམ་ཕྱི་ལྟ་ཐ། ། སྨོན་ངོན་ལྟ་ཁང་ཐོ་ཡང་རྒྱང་བས
མཚོན་ནུས་ཞེས་གསུང་བ་དང་། ཆུན་མཛད་པས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་དང་
ཐལ্ལ་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཐོ་ཡང་བ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ
འཕགས་པ་ཆུམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཐུན་པས
གསལ་བར་ཐོ་ཡང་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཚད་མ་ཡང་ཡིན་པས
དོན་དམ་གྱི་ཚད་མཡིན། ། དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡིན་གྱི་མི་བསྟུ
བ་མ་ཡིན་ཏེ་བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ
ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་བར་ལ་ཐ་སྙད
ཏུ་རུང་བ་ཡིན་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་མི་བསྟུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་ཀྱི་གསལ་བྱེད
ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ་བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ
དང་། ཡང་སྨོན་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ན་རེ། ཆུམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གིས
དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསྟུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར
རོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ནི། ར
ང་གི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་སྟེ། མཚན་གཞི་མངོན་སུམ
རྟེས་དཔག་ལས་ཡོད་པའི་གཞལ་བྱ་བློམ་པ་དང་། མེ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པའི་ནུས
པའོ། ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བཟུང་བའམ་མ་བཟུང་བའི་དོན་ཅི་རྒྱང་རྒྱང་ཐོབ་པ
མ་ཡིན་གྱི་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའོ། ། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར
དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་ནུས་པ་སྟེ། ཤེས་པས་དོན་མེ་དང་ཆུ
ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་ཞུགས་པས་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། ཁང

ལག་ལ་སོགས་པས་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དངོས་པོར་འཇོག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཅོད་ལ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མི་སྲིད་པ་གཅོད་ཅིང་བྱད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཆེས་གཅོད་ལམ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པ་ཞིག་ཁ་བསྐང་ངོ། ། བདེན་པའི་དོན་རྣོག་ནི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ། ། བྱམ་ཟེའི་རྗེས་སུ་འཐང་བ་ཆུམས་ནི་བདེན་པའི་དོན་རྣོག་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཏེ། ལྷར་མ་རྣོག་པའི་དོན་ལ་འཇོག་སྟངས་མི་འཁྲུལ་པས་སྒྲ་འདོགས་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། ། དེ་འང་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཏེ། ། རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་བརྗོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་འདོགས་སེལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཚད་མས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེ་སྐད་དུ། དོན་ལ་ཤེས་པའི་བྱེད་ཡོད་པས། ། དེ་ལ་ཐུང་ཟད་བྱས་པ་མེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏོ། ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལྷར་མ་རྣོག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་འང་ཡུལ་གྱི་ཐུས་མ་རྣོག་པ་ལ་བྱས་ནི་བཅད་ཤེས་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཤིང་རིགས་ལྷར་མ་རྣོག་པ་ལ་བྱས་ནི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པས། ཡུལ་དུས་ཆུམ་པ་ཟོ་ཟོར་ཏེས་པའི་རིགས་ལྷར་མ་རྣོག་པ་རྣོག་པའོ། ། འཇོག་ལྷར་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་པའོ། ། དེ་འང་བློ་དོན་དང་མཐུན་པར་འཇོག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིད་དཔྱོད་ལའང་ཡོད་པས་སོ། ། འོན་ཀྱང་དེ་འཇོག་གྱི་སྒྲོ་རིགས་དེ་དོན་མེད་པར་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་དུ་བ་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་འང་དོན་གྱི་ཆུམ་པ་ཙམ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་ལོག་ཤེས་ལའང་ཡོད་ལ། རང་མཚན་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་ལ་བྱེད་ནི་སྒྲ་བཏགས་འཛལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་པས་རང་གི་སྒྲ་མ་བཏགས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའོ། ། དེ་ལ་བྱེད་པའང་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲ་འདོགས་སེལ་བས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་གཅིག་གིས་མི་འགོག ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལྷར་མ་རྣོག་པའི་བྱེད་པས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་ཅིག་གིས་མི་སྒྲུབ། འཇོག་ལྷར་དོན་

ལ་མི་འཕྲུལ་པའི་བྱེད་པས་གཅིག་གིས་གྱུབ་པ་དང་གཅིག་གིས་གྱུབ་པ་མི་འགལ་
བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སྨོས་པ་དང་བཅས་པ་གསུང་ངོ། ། དེ་དག་ལ་མི་འཐད་
པའི་ཆ་བཀག་ན། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་འཇོག་ན་ནི། ། མཚོན་བྱ་དེ་ཡང་
གཉིས་སུ་འགྱུར། ། གཉིས་ཀ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ།
མཚོན་བྱའང་གཉིས་སུ་འགྲོ་བས་སོ། ། དེས་ན་འདམ་ཀ་ཅན་མི་སྲིད་པར་
བཤད་ཟིན་ཏོ། ། མཚན་མཚོན་གཉིས་སུ་འདོད་ན་ཡང། ། སྒྲུ་མཚན་གཅིག
པམི་སྲིད་འགྱུར། ངོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ངང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་སུ
བྱེད་པའང་ཚད་མ་སྒྲུའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ན་ས་ས་པའི་མཚན་ཉིད་འདི
ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་འབྲེལ་བ་དང། ། སྒྲུའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་མེད་ན་མཚན
མ་ཞེས་མཚོན་བྱ་གཅིག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏོ། ། མ་ཁྱབ་གཅོད་ཚུལ་འདིར་མི
འཐད། ། གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ངོས་ངར་ཕ་མེན། ། མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པ་གཞན
ནས་ཁ་བསྐང་ངོ་ཞེས་གསུང་ན་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པའི
ཚོགས་ལ་ནུས་པ་མེད་ན་གཞན་ནས་ཁ་བསྐང་ས་ས་ཚོག་སྟ་མ་སྒྲོན་ཅན་ཏུ
འགྱུར་བ་བཟློག་མི་ནུས་ལ་བདེན་པའི་ངོན་རྟོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ
ཡིན་ཞེས་གསུང་ན་གཞུང་གི་ངོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། མི་ངོས་མ་ཁྱབ་མི
སྲིད་གསུམ། ། བདེན་པའི་ངོན་རྟོགས་འདོད་ན་ཡོད། ། བདེན་པའི་ངོན
རྟོགས་ཚོས་གསུམ་ལྟན་ཀྱི་ཡང། ཡུལ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཐར་མ་རྟོགས་པ་ཆུམ
གཅད་མེད་པས་མི་ངོས་པས། འཇོན་ལྟངས་ངོན་ལ་མི་འཕྲུལ་ན་རྟོགས་ཟིན
ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་ལ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ
མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་ཡིན་པས་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏོ། ། ཡང
ངོ་ཆ་བདེན་པའི་ཤོ་བ་ངོན་ཏེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལྟར་འཇོན་པ་ལ་འདོད་ན་མི་འཐད
དེ། མངོན་སུམ་ཀྱིས་ཀྱང་ངོན་དང་འདྲ་བ་མཐོང་བ་ལ་ངོན་མཐོང་བར་བྱེད

པ་དང། འཐས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་བསྟན་མི་ནུས་པས་མེ་ཅམ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པ་དང། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཟུང་འཛིན་ལས་ཁྱོལ་བས་དོན་བདེན་པ་འགའ་ཞིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་ པ་ རང་ གི་ ལུགས་ གཞན་ ནི། མི་ སྣུ་ མི་ ཤེས་ དོན་ གསལ་ གཉིས། ། རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན། ། ཐ་སྙད་པ་དང་དོན་དམ་པ། ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཉིས་པོ་འདུག ། སྒོམ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒང་པོས་ གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མི་བསྟན་པ་དང་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་བ་ ཀུན་ཅས་ལ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་དེ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་ མཛད་ནས་བློ་དེ་དོན་དེ་ལ་མི་བསྟན་བའི་ནུས་པ་ཉིད་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་འང། མི་ བསྟན་ ལས་ ངང་ ཕྱིད་ པོ་ ངང། ། ཏ་ པ་ གསུམ་ ཀྱི་ བདག་ ཉིད་ ཅན། ། གང་ མི་ བསྟན། གང་ ལ་ མི་ བསྟན། ཇི་ལྟར་ མི་ བསྟན་ བའོ། །

ངང་ པོ་ ནི་ ཤེས་ པ་ མ་ འཐུལ་ པ་ དོན་ ཇི་ ལྟར་ གནས་ པ་ ལྟར་ ཡོད་ པ་ ལ་ ཡོད་ པར་ ཤེས། མེད་ པ་ ལ་ མེད་ པར་ ཤེས་ པ་ ནི་ མི་ བསྟན་ བའོ། །

གཉིས་ པ་ ནི། ཤེས་ ཏྲ་ ལ་ དོན་ རང་ མཚན་ ཡོད་ ན་ དོན་ ཏྲ་ ནུས་ པ་ ར་ མི་ བསྟན། མེད་ ན་ དོན་ ཏྲ་ མི་ ནུས་ པ་ ཉིད་ མི་ བསྟན་ བའོ། ། གསུམ་ པ་ ནི་ དོན་ རང་ མཚན་ ལ་ ཞུགས་ ནས་ རང་ མཚན་ ཐོབ་ པ་ ལ་ མི་ བསྟན་ རང་ མཚན་ མེད་ པས་ དེ་ ལ་ མི་ འདུག་ ནས་ ཕྱོགས་ པ་ པོ་ མེད་ པ་ ཉིད་ ལ་ མི་ བསྟན་ བའོ། ། དེ་འང་ ཆུ་ ལ་ ཁ་ ལས། ཚད་ མ་ བསྟན་ མེད་ ཅན་ ཤེས་ པ། ། དོན་ ཏྲ་ ནུས་ པ་ ར་ གནས་ པ་ ནི། ། མི་ བསྟན་ ཞེས་ གསུང་ པས་ ས། ། མ་ ཤེས་ དོན་ གསལ་ ཡང་ དོན་ ཀྱི་ སྒྲ་ དོན་ ཏྲ་ ནུས་ པ་ ཡི་ དངོས་ པོ་ ཡིན་ ལ། གསལ་ བའི་ སྒྲ་ ཐ་ ས་ དོན་ རང་ གི་ མཚན་ ཉིད་ རྟོགས་ པ་ ཡིན་ པས་ དོན་ ལ་ མི་ མཐུན་ པ་ མེད་ དོ། ། ཆུ་ ལ་ ཁ་ ལས། མི་ ཤེས་ དོན་ ཀྱིས་ གསལ་ ཏྲ་ ཀྱང། ། རང་ གི་ ངོ་ བོ་ རྟོགས་ འགའ་ ཏུ། ། སྒྲ་ ཡི་ ཆུ་ ལ་ ཤེས་ ལ་

ཐོག ། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། ། ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་
ཕྱིར། ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་
ཉིད། ། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། ། དེས་ན་མི་བསླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་
གཉིས་ཀ་ཡང་དོན་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་རྟོགས་པ་དང། དེ་དག་ལ་མི་བསླུ་བར་
དོན་མཐུན་ནོ། ། གསུམ་པ་ཐོང་པ་སྒང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་མེད་འཇལ་
ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང། ། ཉེ་བར་བསྟན་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཤོ། ། རང་མཚན་ཡོད་མེད་
དཔྱད་ཕྱིར་འཐད། ། ཉེ་བར་བསྟན་པ་བསླུ་བར་བཤད། ། དང་པོ་ནི་དོན་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་ན་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་པོ་ཞེ
ན། དོན་ཐུན་ནུས་པར་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། ། ཞེས་ཡུལ
བརྒྱ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ཡང་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། དྲང
ས་འཛིན་ནམ་ལྷོན་ཤིང་འགྲོར་སྟང་ལ་ས་གས་པའང་དཀར་པོ་དང་ལྷོད་པ་ལ
མི་བསླུ་བས་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ནུས་པ
མེད་ཏེ་ཏེ་མ་ཡིན་ལ་ཏེར་སྟང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་འང་ཆུ་མ་ཏེས་ལས། ཉེ་བར
བསྟན་པ་བསླུ་བའི་ཕྱིར། ། མཏོན་གསུམ་ལྟར་སྟང་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཕྱིས
ཀྱི་དཀར་པོ་དང་ལྷོད་པ་ལ་མི་བསླུའོ་སྐྱམ་ན། དེ་ནི་སེར་འཛིན་ལ་ས་གས་པས
མ་བསླུས་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་ཀྱིས་མ་བསླུས་པ་ཡིན་ནོ། ། པོད་ཆུམས
སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་དོན་ཐོབ་པའི་ཆུས་པས། དངོས་མེད་འཇལ་བའི
ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དངོས་མེད་ལ་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས
ཟེར་བ་ནི། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ལའང་མཚུངས་ཏེ། དངོས་མེད་ལ་དོན
བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། སློབ་དཔོན་ཀྱིས་དོན་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་མེད་གཅོད
པ་ལ་གསུངས་ཏེ། ཆུ་ཏེས་ལས། མཏོན་སུམ་ལ་དོན་སློས་པ་ནི། དབང
པོའི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྒྲངས་པས་ཚད་མའི

ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། དེས་ན་དེ་ནི་སྣོན་དགོན་སྟ་མ་ཆུམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ལས་པར་བཀག་པར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་དེས་སྣོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་ནི། ། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན། ། ངེས་པའི་འགལ་ཟླ་སྣོ་འདོགས་ཡིན། ། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་ལྟོག་ཕྱིད་པ་ན་ངེས་ཤེས་འདྲེན་དགོས་ཏེ། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འཐས་ཅན་མིན། ། ཕྱིར་ནའང་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། ། ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མི་བསྟུ་བའི་ངོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་ཡང་དག་པའི་ངེས་པ་དང། བསྟུ་བའི་ངོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ངེས་པའོ། ། དེ་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ན་འཇིག་པས་ངེས་པ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དག་པའི་ངེས་པའི་འགལ་ཟླ་སྣོ་འདོགས་ལའང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་གནས་ལུགས་ལས། མཐར་གཞན་དུ་རྟོགས་དབྱེ་ན་གཉིས། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་མོ། ། གཟུང་ཡུལ་ལ་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ནི། ངེས་པས་བསལ་བྱའི་སྣོ་འདོགས་མ་ཡིན་ཏེ་བདེན་ཞེན་མེད་པས་བསལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང། ངེས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མ་བསལ་ན་བསལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མ་རྟོགས་པ་ལས་སྣོ་བུར་དུ། ། རྟོགས་པས་སྣོ་འདོགས་མ་བཅད་ལོ། ། སྣོ་བུར་པའི་ཇེས་དཔག་ལས་མེ་མཐོང་བའི་ཚེ། མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏྲི་སྣོ་འདོགས་གཉིས་པོ་བཅད་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཇེས་དཔག་སྔོང་བས་མི་འཇུག་པས། ། ཞལ་བ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་ཡུལ། ། མེ་མེད་གཞན་དང་མཚུངས་པ་བུ། ། འཇོན་ཕྱིར་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་བཞེད། ། ས་ཕྱོགས་རྒྱང་པ་མེ་མེད་གཞན་དང་འདྲ་བར་འཇོན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཇོན་པས་ལོག་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱིད་དང་བཞེ་པ་

ལས་གསུངས་སོ། ། དེས་བས་སྒོ་འདོ་གས་ཞེལ་བ་དེ་ཡང་སྒོ་འདོ་གས་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཕྱིས་པའི་ཚད་མ་ལ་མེད་ལ། མངོན་དུ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པས་ཀྱང་ལྷོག་པས་ངེས་པ་མི་དགོས་སོ། ། འོན་ཀྱང་ཚད་མ་དེའི་བྱེད་པ་མཉམས་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་མིན་དུ་འཇོན་པའི་སྒོ་འདོ་གས་མི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ དེ་ ལ་ ཐོང་ ཡ་ སྒང་ ཀ་ ནི། ངེས་ ཡ་ དང་ ནི་ སྒོ་ འདོ་གས་ གཉིས། ། ཡུལ་དང་ངོ་བོ་དུས་གསུམ་ལས། ། གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པ་ཡི། ཐོང་པ་གསུམ་ཀྱིས་འདིར་མི་གཞོད། ། དང་པོ་ཡུལ་ལ་བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་ སྒང་ཀ་ ལ་ གཉིས་ ལས་ ཐོང་ ཡ་ དགོད་ ཡ་ ནི། ངེས་ ཡ་ དང་ སྒོ་ འདོ་གས་ ཡུལ་ གཅིག་ གམ་ མི་ གཅིག ། མི་ གཅིག་ ན་ བས་ལ་ ཏྭ་ ཞེལ་ ཏྭ་ ཐ་ ཡིན་ ཡ་ ར་ ཀ ཀ ཀ

སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། ངེས་དང་སྒྲ་འདོགས་ཞེན་ཡུལ་གཅིག ། ཞེན་སྟངས་ཐ་དད་ཕྱིར་ན་སེལ། ། མངོན་སུམ་དངོས་སྒྲ་འདོགས་མི་གཅོད་ཀྱང་དེས་ཏྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་རྟེས་དཔག་གི་ངེས་པ་གཉིས་པོ་དང། སྒྲ་འདོགས་གཉིས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གཅིག་པས་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུའང་འཐད་ལ། འཇིན་སྟངས་ཐ་དད་ལས་སྒྲ་འདོགས་འཕྲལ་པ་དང། ཚད་མ་མ་འཕྲལ་པ་འཐད་དེ། ཚད་མའི་ཡུལ་ཡོད་ཅིང་སྒྲ་འདོགས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཐག་པ་ལ་སྦྱལ་དུ་འཕྲལ་པ་ན་ཚད་མའི་ཡུལ་ཁྱོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཐག་པར་མི་བརྟེན་དེ་དེའི་ལྷག་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང། སྦྱལ་དུ་མི་བརྟེན་དེ་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་འདོགས་བཅད་ཅེས་བརྟེན་ཀྱང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་གྱི་དེའི་རྟེས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པས་བཅད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུ་ཤ་ལག་པས་བཟུང་ནས་ཟོར་བས་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་ངེས་པ་དང་སྒྲ་འདོགས་ཡུལ་གཅིག་ན་དེ་བདེན་ནམ་བརྫུན། བདེན་ན་སྒྲ་འདོགས་མ་འཕྲལ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡུལ་བདེན་པས་སོ། ། བརྫུན་ན་ངེས་པ་འཕྲལ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་བརྫུན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཕྲལ་མ་འཕྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཞེན་ཡུལ་བདེན་བརྫུན་གྱིས་མི་འཇོག་གི་ཞེན་སྟངས་དོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གྱིས་འཇོག་པས་ཞེན་ཡུལ་བདེན་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཞེན་སྟངས་དོན་དང་མི་མཐུན་པས་སྒྲ་འདོགས་འཕྲལ་པ་དང་མཐུན་པས་ངེས་པ་མ་འཕྲལ་པར་འཇོག་སྟེ། དཔེར་ན་ཞེན་ཡུལ་བདེན་པ་དང་ལྡན་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བདག་འཇིན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཕྲལ་པ་དང། ཞེན་ཡུལ་དངོས་པོར་ཞེད་ཀྱང་རི་བོང་གི་རྭ་དངོས

མེད་དུ་དཔོགས་པའི་རྟེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་ར། །གཟུང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་ནི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་
མེད་ཀྱིས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་
གཉིས་ཞེན་ཡུལ་གཅིག་ན་དུང་དཀར་པོ་དང་ཞེར་པོར་སྣང་བའི་རྟོག་མེད་
འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀྱང་གཟུང་ཡུལ་དུང་གི་ཕྱས་སུ་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ
ན་དུང་དེ་ཞེར་འཇོན་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་ཡིན
པའི་ཕྱིར་ར། །འོ་ན་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ཡང་རྟག་འཇོན་ཀྱི་སྒྲ་འདོགས་ཀྱིས་ཞེན
པར་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ར། །ཞེ་ན་འདོད་པ
ཡིན་ནོ། །ཐུན་ཡང་འདོད་ན། ཞེར་འཇོན་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་དུང་སྣང་བའི་ཕྱིར
དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དཀར་པོ་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར་ར། །འོ་ན་རྟག་འཇོན
ཀྱི་སྒྲ་འདོགས་ཀྱིས་སྒྲར་ཞེན་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན
པའི་ཕྱིར་ར། །ཞེ་ན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐུན་ཡང་འདོད་ན། ཞེར་འཇོན
ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་དུང་སྣང་བའི་ཕྱིར་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དཀར་པོ་ཡང་སྣང་བར
འགྱུར་ར། །འོ་ན་རྟག་འཇོན་ཀྱི་སྒྲ་འདོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དེ
དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མི་རྟག་པཉང་ཞེན་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ར་ཞེ་ན། མི
ལན্�་ལ། རྟོག་མེད་ཐུས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཚ་གཉིས་འགལ་ལ་རྟོག་པ
ཐུས་གཅིག་ལ་ཏེས་མ་ཏེས་ཚ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཏོ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྟེ་བ་ནི། སྒྲ་འདོགས་དང
ཏེས་པ་ གཉིས་ བློའི་ དངོས་ པོ་ གཅིག་ ན་ བསལ་ བྱ་ ཞེལ་ ཕྱིད་ དུ་ མི་ འཐད་ དེ། ར
ལ་གྱིའི་ ས་ར་ གིས་ ར་ མི་ གཅོད་ པ་ བཞིན་ ནོ། ། ཐ་ དད་ ནའང་ བསལ་ བྱ
ཞེལ་ ཕྱིད་ དུ་ མི་ འཐད་ དེ་ ས་ཅས་ ཆུས་ ཀྱི་ ཡེ་ ཤེས་ ཀྱིས་ ཞེམས་ ཅན་ ཀྱི་ མི་ ཤེས་ པ་ མི
ཞེལ་ བ་ བཞིན་ ནོ་ ཞེ་ ན། ཐོའི་ ཐུན་ གཅིག་ ལ་ ལྟོག་ པ་ ཐ་ དད་ ཡིན་ པས་ སྐྱོན

གཏེས་ཀ་ལས་བྱོལ་པོ། །

གསུམ་པ་དུས་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། རེས་པ་དང་སྔོ་འདོགས་གཏེས་ དུས་ གཅིག་ ནས་ རྟོག་ གཏེས་ ཅིག་ ཅར་ འཇུག་ པར་ འགྱུར་ ལ། དུས་མི་གཅིག་ནས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། མ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ མའི་འོད་ ཟེར་ དང་ མཚན་ མོའི་ ལུན་ པ་ བཞིན་ ནོ་ ཞེ་ ན། དེ་ གཏེས་ དུས་ མི་ གཅིག་གོ། ། འོ་ན་ རེས་ པས་ སྔོ་ འདོགས་ མི་ ཕལ་ བར་ འགྱུར་ ར་ ཞེ་ ན། ཕྱད་ ནས་ ཕལ་ བ་ ཞེད་ ཀྱང་ བློའི་ རྒྱུན་ གཅིག་ ལ་ དང་ པོ་ སྔོ་ འདོགས་ སྐྱེས་ ནས་ ཕྱིས་ ཚད་ མ་ ལས་ བྱུང་ བའི་ རེས་ པར་ སྐྱེས་ པས་ སྔོ་ འདོགས་ ཀྱི་ རྒྱུན་ སྐྱེ་ ན་ ནས་ པ་ ཉིད་ ལ་ སྔོ་ འདོགས་ བས་ ལ་ ཞེས་ ཐ་ སྙད་ འཇུག་ པ་ ཡིན་ ནོ། ། དེ་ བཞིན་ དུ་ ལྷང་ ཟ་ དང་ གཉིན་ པོ་ ལ་ ས་ གས་ པ་ རྒྱུན་ གཅིག་ ལ་ གནོད་ བྱ་ གནོད་ བྱེད་ ཐ་ དད་ ལ་ ཕྱི་ བའི་ ཆུ་ ཆ་ པར་ གཞན་ པ་ ཐམས་ ཅད་ འདི་ ཡིན་ ནོ། ། ཚ་ རེ་ ཀྱང་ རེ་ ལ་ ས་ གས་ ཀ་ ཕ་ ཐ་ ཐ་ དང་ དུས། མཉམ་ ཀ་ ལ་ ནི་ ཁྱད་ ཅིག་ ཏུ་ ཡོ་ ལ་ ཕྱད། གཏེས་ ཀ་ ལ་ ཀྱེ་ ཞེད་ ཟ་ ལ་ ས་ ལ་ ལ་ ཁ ལ ལ ལ

ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བོ། ། དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། དབྱེ་བའི་གཞི། དབྱེ་བའི་དོན། གང་ཟས་པ་སྒྲའི་དོན་ཏོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཚད་མ་མིན་ལ་ཡང་དགེ་བཀག ། བོད་ཆེམས་ཡང་དགེ་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་དབྱེ་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ་བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་མ་ཡིན་ལ་ཡང་དགེ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་པས་བཀག་ཟིན་ཏོ། ། ཡང་དགེ་ཕྱི་ནས་འཚད་པ་འགྲུལ། ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་ཡང་དགེ་པའི་ཤེས་པ་ལ་དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་དང། དོན་བྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མེས་བཅོ་སྲེག་བྱེད་བཞིན་པར་སྣང་བ་སྐྱེས་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་མེ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་རྒྱང་པ་སྣང་བ་སྐྱེས་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མི་བསྟུ་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་ཟིན་པས་བསྟན་བཅོས་སུ་དཔྱད་བྱ་མ་ཡིན་ལ། ཡང་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་གསུང་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲུ་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་བར་བྱེ་བྲག་ཕྱེ་ནས་དབྱེ་གཞིར་དགོས་ན་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ལའང་དེ་ལྟར་དགོས་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་བོ། །

གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། དེས་ན་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད། ། ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་དབྱེ་གཞིར་འཐད། ། ཚད་མ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཆེམ་གང་ས་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཆམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུང་ས་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་མི་ལྡོད་

པས་དབྱེ་གཞི་ལོགས་པ་མི་དགོས་ཤེ། །

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་རྟེས་དཔག་གཉིས། ། དེ་དག་གཅིག་དང་པ་དང་བརྒྱ། ། མངོན་སུམ་དང་རྟེས་དཔག་གཉིས་བྱམ་པ་སྣམ་བུ་ལྟར་ དངོས་པོ་ཐ་དད་དམ། དངོས་པོ་དང་ དངོས་མེད་ལྟར་ གཅིག་ པ་ བཀག་པ་འམ། ཕྱས་པ་དང་མི་རྒྱ་པ་ལྟར་ངོ་པོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་ པ་ཐ་དད་དམ། ཟླ་བ་ དང་ བསིལ་ཟེར་ཕྱིད་ལྟར་ དོན་ གཅིག་ ལ་ མིང་ ཀྱི་ རྣམ་ གྲངས་ ཡིན་ ཞེ་ ན། འདི་ ལ་ གསུམ་ ལས། གཞན་ ཀྱི་ ལུགས་ དག་ ག་ ན། ། ཁ་ ཅིག་ མངོན་ སུམ་ ཤེས་ ལ་ ཚད་ ལ་ ཐུག་ ཅིང་ ཐ་ ཆད་ ཡིན་ ཕ་ ཁ ། ཏ ། ན ། ཡ ། ལ ། ཡ ། ཡ ། ལ ། ཡ ། ཡ ། ལ ། ཡ

དཔག་ཏེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་རིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ཡུལ་ཅན་ལ་སྟོས་ནས་རང་རིག་དང་གཅིག་པས་སྤྱི་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་གཅིག་ན། དང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཐ་དད་པས་སྤྱི་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་ཡང་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟེས་དཔག་ཡུལ་མིན་རང་རིག་དང་། ། གཅིག་ཕྱིར་བརྩད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ། རྟེས་དཔག་ཡུལ་གྱི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་ཡིན་པས་སྐྱོན་དང་པོ་ལས་གྲོལ་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཕྱི་ཕྱག་དབང་པོ་དང་ཐ་དད་ཀྱང་ཕྱི་ཕྱག་རང་རིག་དང་གཅིག་པས་སྐྱོན་གཉིས་པ་ལས་གྲོལ་པོ། ། ཕྱི་ཕྱག་དང་གཅིག་པས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ན་ཕྱི་ཕྱག་དང་ཐ་དད་ཀྱང་ཐ་དད་འགྱུར་བ་མཚུངས་སོ་སྙམ་ན། འོ་ན་ཤ་ཀ་ཙཏ་ན་དང་ཐ་དད་པས་ཤིང་ཙམ་དང་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ལ། སྟོང་ཏུམ་ཤ་ཀ་དང་གཅིག་པས་ཤིང་ཙམ་དང་གཅིག་པ་ནི། འདོད་པས་གལ་མཚུངས། །

གསུམ་པ་གང་ས་ཏེས་པ་ནི། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། ། དེ་ལས་གང་གཞན་བཀག་ཕྱིར་རོ། ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཡིན་པས་དེ་འཇལ་གྱི་ཚད་མའང་གཉིས་ཏོ་ནར་ངེས་ཏེ། རྟེས་དཔག་ཀྱང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པས་ཤུང་བ་ལེགས་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་དྲུག་ལ་སོགས་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མངོན་སུམ་དང་རྟེས་དཔག་ལས་གཞན་མེད་དེ་ཐོ་ཚོ་ནས་ནང་ཁ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕེ་ཚོམ་བཞིན་ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཉེ་བར་འཇལ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ་མངོན་སུམ་རྟེས་དཔག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཝ་ཏཱ་ཡིན་བཞིན་ཞེས་པས། ཚད་མ་ལ་གང་གཞན་འགོག་པ་དང་། གང་ས་གཞན་ལ་ཚད་མ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ལེགས་སོ། །

བཞི་པ་མིང་དོན་ནི། མིང་ལ་བཤད་འདུག་རྣམ་པ་གཉིས། ། བཤད་

པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེ་སོ་སོར་བཤད་
པ་ལས་ཐོབ་པ་དང་འདྲུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཤེང་ལ་སོགས་པའི་མིང་ངོ། ། ད་ལ་བཤད་འདྲུག་འགལ་བ་དང་། ། མི་འགལ་འགལ་ཞེང་མི་འགལ་བའི། ། ཆོས་པར་དབྱེ་བ་ཆོས་པ་བཞི། ། བཤད་འདྲུག་འགལ་བའི་སྒྲ་བྱེའུ་ཏི་ལ་འཐུང་ངམ། བྱ་ལུག་ཁྲི་ཨོ་ལ་སོགས་པའོ། ། མི་འགལ་བའི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ་ཆོས་པ་ལ་སོགས་པའོ། ། འགལ་ཞེང་མི་འགལ་བ་ནི་འགལ་འདུ་མུ་གསུམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མཚོ་སྐྱེས་ལྟ་བུ་སྟེ། འདྲུག་པ་ནི་པཎ্ཌ་ལ་འདྲུག་ལ་བཤད་ན་མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཚོ་སྐྱེས་ས། ། དེ་ལ་མུ་གསུམ་སྟེ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་པཎ্ཌ་ལ་བཤད་འདྲུག་ཀཏྱེས་ཀ་ཡོད་ལ། སྐམ་ལས་ སྐྱེས་པའི་ པཎ্ཌ་ལ་འདྲུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ས্ལ་ཆགས་ལ་ བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པས་ས། ། འོ་ན་སྐམས་ས་ལའི་ སྟོང་ དུམ་ ལ་ ཐ་ཤད་ འདྲུག་ཀཏྱེས་ཀ་མེད་པས་མུ་བཞི་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་ཀྱི་མཚོ་སྐྱེས་ ཞེས་པའི་མིང་ལ་མི་འདྲུག་པས་མུ་བཞི་པར་མི་བཀྲང་ངོ། ། དེ་དག་མིང་དང་ རིགས་ཀྱི་ སྒྲ། ། མ/ཁས་ པ་ ཆགས་ ཀྱིས་ ཀཏྱེས་ ས্ལ ཕྱེ། ། མིང་ ཀི་ ས্ལ་ ལ্ལས་ ཕྱིན་ དང་ མཚོད་ ས্ལ্ལིན་ ལ་ སོགས་ ཤ་ དང་། ། རིགས་ ཀྱི་ ས্ལ་ ཤིང་ ད་ ལ་ ལང་ ལ་ ཤ/ཁ ས་ ཤ/ཁ ། ། ས্ལ་ ཆ་ ཤ/ཁ ས་ ལ་ ཆ/ཁ ས་ ལ ཕ্ལ ཆ/ཁ ས་ ཀ ཕ্ལ ཆ/ཁ ། ། ཤ/ཁ ས ཤ/ཁ ས ཤ/ཁ ། ། ཤ/ཁ ས ཤ/ཁ ། ། ཤ/ཁ ས ཤ/ཁ ། །

གོ། ། དེ་ནི་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་ལྟར་ཆུ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ལ་གཉིས་
ཀ་ཡོད་ཅིང་གཞན་གཉིས་ལ་འདུག་པ་འབབ་ཞིག་ཡོད་ལ། ཟླ་གཉིས་འཛིན་
ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད་པ་འབབ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྟེས་སུ་དཔག་པའི་
ཚན་ཏེ་ཕྱི་ནས་ས་མ་རྟེས་སུ། མ་ཏ་ནི་འཇལ་བའམ་དཔག་པ་སྟེ་རྒྱས་མཐོང་
འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྟེས་སུ་སྤྱིའི་ཚུལ་ཀྱིས་དཔོག་པས་བས་ནི་རྟེས་དཔག་གོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ
དང་རྟེས་དཔག་ལ་དགག་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ
ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་ན། ཡུལ་དུས་ཆམ་པར་འཕྲལ་པའི་ཚ། ། མངོན
སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད། ། ཡུལ་ལ་འཕྲལ་པ་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར
འཛིན་པ་ཡུལ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྒོ་ཕྱགས་ལ་འཕྲལ་ཡང་ནོར་བུ་ཙམ་ལ་མངོན་སུམ
ཚད་མ་ཡིན་སྟེ། བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་སྒོ་གསེང་དང
འབྲེལ་བར་བཅད་དེ་མ་ཐོབ། ཁང་ཕུག་དང་འབྲེལ་བར་ཐོབ་སྟེ་མ་བཅད་དོ
ཞེན། འོ་ན་སྟོན་པོ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་ལ་མ་དང་འབྲེལ
བར་བཅད་དེ་མ་ཐོབ་ཕྱི་མ་དང་འབྲེལ་བར་ཐོབ་སྟེ། མ་བཅད་པའི་ཕྱིར
རོ། ། གལ་ཏེ་སྔ་ཕྱི་མ་ཕྱི་བའི་སྟོན་ཙམ་ལ་བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་ཚད
མ་ཡིན་ན། འདིར་ཡང་སྒོ་ཕུགས་མ་ཕྱི་བར་ནོར་བུའི་འོད་ཙམ་ལ་ཚད་མ་ཡིན
ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང། དུས་ལ་འཕྲལ་པའང་ནམ་གྱང་ལ་ཉིན་ཕྱེད་དུ
འཕྲལ་པའི་ཆེ་ལམ་ཀྱི་ཤེས་པའང་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང།
ཆམ་པ་ལ་འཕྲལ་པའང་དུང་ས་ཤར་པོར་སྦང་བ་ཁངས་ལ་འཕྲལ་ཡང་དབྱིབས་ལ
ཚད་མ་དང། ཟླ་ན་ཤིང་འགོར་སྦང་ཡང་བཏེན་པ་སྟོད་པའི་ཆ་ལ་འཕྲལ་ཡང
རྟེན་ཁངས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་མཚན
མེད་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། ། ཁུགས་ལས་ངེས་ནི་རྟེས་དཔག་ཐོད། ། ནོར

བྱའི་རང་མཚན་གྱིས་རྣམ་པར་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར་དང། དུང་གི་དཀྱིལས་
དང་སྟོན་པའི་ཁ་དོག་གི་རང་མཚན་སྣང་ན་དེ་དང་དཀྱེར་མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་
སྟོད་པའང་སྣང་བར་ཐལ་ཏེ། ཤས་ཀཆེག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་རྟོག་མེད་
ཀྱི་ཤེས་པ་འཕྲུལ་ན་ཀུན་འཕྲུལ་ལ། ། མ་འཕྲུལ་ན་ཀུན་མ་འཕྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་རིང་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ
གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལ། ། ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམ་སྦྱངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང། དོན
གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཀཆེག ། བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། ། ཚད་མ་རྣམས
ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང། ། མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ། ཅེས་གསུངས་པས
སོ། ། ཡང་འོད་དང་ནོར་བུ་གང་ཡང་བའི་སྒྲིབས། ནོར་བུའི་འོད
རྟགས་སུ་བཀོད་ན་འཐས་རྟགས་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། འོད་ཙམ་འཕྲུལ་ལ་ནོར་བུའི
འོད་མ་གྱུར་པོ་ཞེ་ན། དུ་བ་ལའང་མཚུངས་སོ། ། ཆུ་ལམ་བདེན་པའང་སད
པའི་ཚེ་རང་མཚན་སྣང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཆུ་ལས་ཆུ་ལམ་གྱི་བག་ཆགས་སྣང
བས་ཆུའི་ཆོས་ཇེས་སུ་དཔོག་པ་ཉིད་དེ། ཆུད་གཞན་གྱུབ་པ་ལས་ལས་དང
ལྡ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་པའི་ཆུ་ལམ་བདེན་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ
ལྟར་རོ། ། དུང་དང་ལྟོན་པ་དང་ཟླ་བ་ཀཉིས་ལ་སོགས་པའང་ཡུལ་རང་མཚན
དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་ལས་ཤེས་པ་འཕྲུལ་པ་སྐྱེ་བས། ནམ་ཤེས་པ་འཕྲུལ
པར་གོ་བ་ན་འཕྲུལ་པ་ལ་དངོས་ཡུལ་མེད་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་དཀྱིས་དང་སྟོད་པ
དང་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་འཐས་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་ཁྱོད་དེ། འཕྲུལ་ཡང་འཇེལ་ཕྱིར
ཚད་མ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེའང་འཕྲུལ་པ་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པ་ལ
འཇུག་གི ། ནང་གི་བསླད་པ་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཁ
ཅིག་རྟོག་མེད་དོན་གཞན་ལ་ཚད་མར་འདོད་དེ། ཁ་དོག་འཛིན་པ་རེག་བྱ
ལ། ། མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་སྨྲ། ། དུང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས

རེག་བྱ་འཇམ་པ་དང་ལྷོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མེ་
དང་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་འཇོན་པཱའ་ཚ་བ་དང་གཤེར་བ་ལ་མངོན་སུམ
ཚད་མའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་མཆེད་ནས་དགེ་མ་ཤེས
པས། ། རྒྱུ་ཆོས་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འགྱུར། ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་གཞན་ལ་སྐྱེ
མཆེད་གཞན་ཚད་མར་འཐོ་ན་དབང་པོ་དུ་མ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་
སྨོན་དཔོན་ཀྱིས་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས
ཏོགས་པས། ། རྒྱུ་ཆོས་རྟེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། དུ་བས་བུད་ཤིང་འགྱུར་བ
བཞིན། ། ཞེས་རྟེས་དཔག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་ན།
རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྒྱམ་པ་ལ། ། འཕྲུལ་པས་མངོན་སུམ་འགོག་ཅེས་ཟེར། ། ཏ
ཏོག་པ་སྣམ་བུའི་དམར་པོ་ལ་བུམ་པའི་དམར་པོར་འཕྲུལ་པའི་ཚེ། མིག་ཤེས
ཀྱང་དམར་པོ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དུང་ཞེར་པོར་སྣང་བ་དཀྱིལས་ལ་ཚད་མ
མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྒོ་རྒྱབ་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་ཁང་ཕུགས་ཀྱི་བུམ་པར་རྟོག་པ་འཕྲུལ
པ་དང་། ཕྱི་དོའི་སྒོག་ཆགས་ལ་སྣ་ཏོའི་སྒོག་ཆགས་སུ་རྟོག་པ་འཕྲུལ་པའི་ཚེ
དབང་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ
འཕྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ། ། མི་སྐྱེབ་སྟོ་འཇོན་མཚན་མ་བཞིན། ། དེའི་ཚེ
རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྒྱམ་པ་ལ་འཕྲུལ་པས་ཟོག་ཤེས་ཡིན་ཡང་། མངོན་སུམ་དོན
རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་འཕྲུལ་པས་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལ་རྟག་པར
འཇོན་པའི་སྒྲ་འདོགས་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྱུར་བ
བཞིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ནི། འགལ
ཞིག་ཡིན་མིན་མཚུངས་ཞེས་ཟེར། ། མཚུངས་མིན་ཡུལ་ཐ་དད་ཕྱིར་རོ། །

རྟོག་པ་སྣམ་བུའི་དམར་པོ་ལ་བྱམ་པའི་དམར་པོར་འཕྲུལ་པ་དམར་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དུང་སེར་པོར་འཕྲུལ་པའང་དཔྱིས་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ་ཡིད་ཀྱིས་དང་དབང་ཤེས་ཡུལ་ཐ་དད་པས་མི་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟེས་དཔག་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་ན། ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་ཉིད། ། རྟོག་པ་རྟེས་དཔག་མིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་རྟོག་པ་རྟེས་དཔག་མ་ཡིན་ཏེ། ནོར་བུ་རྒྱས་སུ་བཀོད་ན་རྒྱས་དང་རྒྱས་ཅན་མེད། ནོར་བུའི་འོད་མི་འགྱུབ། འོད་ཙམ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། སྣ་ལུའི་ཐུ་གུས་སྣ་ལུ་སོགས། ། འཕགས་རྒྱས་ཕལ་ཆེར་འཕྲུལ་པར་འགྱུར། ། དེ་ལྟ་ན་སྣ་ལུའི་ཐུ་གུ་ལས་དེའི་ས་བོན་དཔོགས་པའི་ཚེ། སྣ་ལུ་བཀོད་ན་རྒྱས་དང་རྒྱས་ཅན་མེད། སྣ་ལུའི་ཐུ་གུ་མ་གྱུབ། ཐུ་གུ་ཙམ་མ་ངེས་སོ། ། གལ་ཏེ་སྣ་ལུའི་ཐུ་གུ་འགོད་ལ་དེའི་ཚེ་སྣ་ལུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་གྱུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་གྱུ་རིས་ཟིན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ནོར་བུའི་འོད་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་གྱུ་རིས་ཟིན་པས་གལ་འགལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འཕགས་བུའི་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འཕྲུལ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་ན། རྒྱས་དང་བསྒྱུར་བ་འཕྲུལ་ན་ཡང། ། ངོན་དང་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཟེར། ། དུ་བས་ལ་ལ་རྒྱ་པའི་མེ་དཔག་པ་ན་མེ་ཙམ་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་དང། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལཆོས་ཅན་རྒྱ་པའི་མེ་ཡོད་དེ་ངོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པའི་ཚང་མང་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཆོས་ཚོད་ཀྱིས་རྒྱས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཡང་གྱུབ་ཚོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟེས་དཔག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟའི་རྒྱས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད། ། གྱུབ་ལ་རྒྱས་ཀྱི

ཁྱད་པར་མེད། ། དུ་བས་ལ་ལ་རྣ་བའི་མེ་བསྲེབ་པའམ། ངོན་དམ་པའི་དུ་བ་རྣ་གས་ནུ་བཀོད་ན་རྣ་ག་ད་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་མི་འགྲུབ་སྟེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཀོད་པ་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་སོང་ཚོད་ལ་མི་རྣ་པའི་མེ་ཙམ་གྱུབ་པ་དང། དུ་བ་ཙམ་རྣ་ག་ནུ་སོང་ངོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཚོས་རྣ་པ་དང། ངོན་དམ་པ་མ་གྱུབ་པར་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྣ་པ་ཁ་ད་ངོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཀ་ལ་འགྲུབ། མེ་ཙམ་དང་དུ་ཙམ་གྱུབ་པོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ངན্�་པ་ཅན་འདོད་པ་ལ་མི་རྒྱང་གྱུབ་པས་ཅི་ཞེ་ཀ་ཆ། ཀུན་ཏ་ཕན་ཀྱི་ལ་མཚན་ཀྱིད་ངེས་པའི་ཚད་མ་ལ་ཀ་ཤ་ལས། དང་པོ་ཏྲི་ཀ་ངོད་པ་ནི། ཚད་མ་དེ་ངག་ངེས་པ་ནི། ། རང་ཀ་ཞན་ཀང་ལས་རྟོགས་ཤེ་ན། ། ཚད་མས་ངོན་རྟོགས་པ་ཡི་ཚེ། ། ངེས་ཤེས་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནམ་ཞན་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདྲེན་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་ཞན་ལས་ངེས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཀཏྲིས་པ་ལན་ལ་ཀསུམ་ལས། ཞན་ཀྱི་ལན་དགག་ན། ལ་ལ་རང་ལས་ངེས་པར་འདོད། ། འགའ་ཞིག་ཞན་ལས་ངེས་ཞེས་ཟེར། ། དེ་དག་ཀཏྲི་ཀས་རིགས་པ་དང། ། རིགས་པ་སྐྱ་བའི་བཞེད་པ་ཏོར། ། ཁ་ཅིག་རང་ཁོན་ལས་ངེས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང། འགའ་ཞིག་ཞན་ཁོན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་ངོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཀྱིས་ཤུགས་པ་དང། སྐྱབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། རང་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། ། ཅེས་བྱ་བ་དང། མངོན་སུམ་ཀྱིས་ནི་བཟུང་བ་དང། ། ཁྱད་པར་ཚ་ཤས་ཆམས་སྦྱངས་པ། ། ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། ། ཏྲེན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་པས

སོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལན་ནི། དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང། ། རྟེས་སུ་དཔག་པ་རང་ལ་འདོད། ། དོན་བྱེད་པར་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་དང། མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་དེ་དོན་རིག་གཉིས་དང། རང་རིག་དང་རྟེས་དཔག་བཞི་རང་ལས་འདོད་ལ། དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད། ། འཕྲུལ་རྫུ་ཅན་ཆུམས་གཞན་ལས་འདོད། ། མངོན་སུམ་དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད་པ་དང། འཕྲུལ་པའི་རྫུ་མཚན་ཀྱིས་ཟིན་པ་གསུམ་པོ་གཞན་ལས་འདོད་པར་བྱེད་དོ། ། དཔེར་བརྗོད་ན་སྣང་བ་རང་ལས་འདོད་པའི་ཚ་གཞན་ལས་འདོད་པ་ཀུང་རིང་པོ་ནས་དམར་འབར་བའི་ཆུམ་པ་རང་ལས་འདོད་ཀྱང་མེར་བདེན་ནམ་བོན་ཏེ་སྒྲ་མཉམ་སྒྲལ་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་བཏགས་ཡིན་ཞེས་ཟེ་ཆོམ་ཟ་བར་གཞན་ལས་འདོད་པར་བྱེད་པཉམ། ཀུང་རིང་པོ་ན་ཡལ་འདབ་དང་ལྷན་པ་སྣང་བ་ནི། ཐྲིན་ཤིང་ཅམ་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲ་འདོགས་ཆོད་ནས་རང་ལས་འདོད་ཤིང་བྱེ་བཀ་ཤ་པ་ལ་རྟོག་བཅལ་མ་འཕྲུལ་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་ཤ་པའི་ལྟོག་པ་ལ་སྒྲ་འདོགས་མ་ཆོད་པས་གཞན་ལས་འདོད་སོ། ། བྱེ་བཀ་མ་འདོད་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཚད་མར་འགྱོ་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གཞན་ཞེལ་ཀྱི་ཐྲི་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་ཐྲི་མ་གྱུབ་པས་དོན་བྱེད་པ་ནི་བྱེ་བཀ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྟོག་བཅལ་མ་འཕྲུལ་པའི་ཡུལ་ཡང་ཤ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་སྣང་བ་རང་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་འདོད་པ་དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ཏུ་མེ་སྣང་བ་ནི། ཁོ་བོ་ལ་མེ་སྣང་བའི་བློ་གཅིག་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་ཞེས་ཟེ་ཆོམ་ཟ་བན་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅལ་མ་འཕྲུལ་པས་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་མ་ཐུས་པ་གཞན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་པའོ། ། དེ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡང། དོན་བྱེད་པ་དང་གོམས་པ་ཅན། ། རྟེས་སུ་དཔག་པས་ངེས་པར་

བྱེད། ། མེའི་ནམ་པ་སྦྱང་ནས་བདེན་ཕྲུན་ལ་ཕེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། བཅོས་ལྡན་ས་གསས་པའི་དོན་བྱེད་པར་མཐོང་ནས་མེར་ངེས་པའམ། ཡོང་ན་དོན་བྱེད་པར་མཐོང་ཡང་བར་དུ་སྐྱེས་པ་དོན་ཀྱི་ནམ་པ་གསལ་བར་འཇོན་པའི་མངོན་སུམ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐུ་རིས་ཟིན་ནས་དོན་དེར་ངེས་པའམ། རྟེས་དཔག་གི་ངེས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དམར་འབར་བ་སྦྱང་ཡང་བཕྲུན་པར་དོགས་པ་ལ་དུ་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་མེར་ངེས་པའམ་ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་བའི་དོན་གཞན་འཇོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟེས་དཔག་དམར་འབར་བ་ལ་ཕེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། མེའི་དྲྭ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་ཕྲས་གཞན་ལས་མེར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཁ་ཅིག་འདི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་པར་ཟད་དོ། ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་རྒྱུའི་ཆོས་རྟེས་སུ་དཔག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཐོད་པ་སྦང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་ལ། ། བརྡགས་ནས་གཞན་ཞེལ་མི་ལྷོད་ཟེར། ། ངེས་ཏྲའི་ཚད་མ་དང་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ན་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ་ཡུལ་མི་གཅིག་ན་ཡུལ་གཞན་དངོས་པོར་གྱུར་པས། གཞན་ཇི་ལྟར་དངོས་པོར་གྱུར་ཅེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གཞན་ལས་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་ཚེ་སྒྲ་འདོགས་མ་ཆོད་ན་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་གཞན་ངེས་སུའང་མི་འཐད་ལ། སྒྲ་འདོགས་ཆོད་ན་རང་ལས་ངེས་སུ་འགྱུར་རོ། དེས་ན་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཏན་མི་ལྷོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་དག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་དང་། རྟོག་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་པར་ཟད། ། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འགྲོ་ལ། མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་ན་རང་ལས་ངེས་ཡིན་ཅིང་།

མངོན་སུམ་གྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འོས་ཤེས་འདྲེན་མ་ནུས་པ། ཕྱིས་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་འོས་དགོས་ལ། ། གཞན་ལས་འོས་ཡིན་པའི་ཆུམ་གཞག་མ་ཤེས་པར་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལྟར་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་བྱེད་པ་འདྲེས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཉིད་འོས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་རྫོད་པར་ཟད་དོ། ། འོ་ན་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་སྔོན་ལ་མ་འོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ནོ། །

བཞི་པ་དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དགག་སྒྲུབ་ཕྱིའི་ཆུམ་གཞག་ནི། སྔོན་བ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། ། སེལ་པ་ལ་ནི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས། ། སྔོན་བ་ཟླ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། མངོན་སུམདོན་ལ་ལྟ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད་དོ། ། འོན་ཀྱང་དེས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་དང་། རྟེས་དཔག་སྟེ་མངོར་ན་སེལ་བས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། ། སྐབས་འཁར་སྔོན་བ་ལ་སྒྲུབ་པར་ཀྱགས་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ སྔོན་ བཞི་ བསྒྲུབ་ པ་ དང་ སེལ་ བའི་ བསྒྲུབ་ པ་ གཉིས་ སུ་ དབྱེའོ། ། དེ་ལ་སྔོན་བཞི་བསྒྲུབ་པས་དངོས་སུ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་ལ་ངེས་ནས་ བྱེད་ན་ སེལ་ བར་ འགྱུར་ བས་ སྐབས་ འདིར་ སེལ་ བཞི་ བསྒྲུབ་ པ་ བཤད་ དོ། ། ཆོས་ཀྱི་ཀྱགས་པས་ཀྱང་། དགག་དང་ སྒྲུབ་ པ་ མ་ གཏོགས་ པ། ། སྒྲ་ལས་ བྱུང་ བའི་ ཐ་ སྙད་ ཀཱ་ཞན། ། ཡོད་ མིན་ ཞེས་ གསུངས་ པ་ ཤེ་ ལ་ ནི་ ཞེ་ ལ་ ལ་ ལ ། ། ཡ ། ། །

མངོན་སུམ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི། ། སྐྱ་དང་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་མཐོང་བས་སྟང་བའི་བསྟན་པ་དང་སེལ་བའི་བསྟན་པ་མ་ཕྱིད་ཅིང། མ་ཡིན་དགག་གི་བསྟན་པ་དང། དགག་པའི་ཆ་མ་ཕྱིད་པར་ཟད་དེ། ཆོས་ཅེས་ལས། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་གཅིག་པུ་ནི་དགག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ཅི་ཞེན། མེད་པར་དགག་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ། ཞེས་གསུངས་པ་མ་དྲན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་བསྟན་ཆོས་མ་དོར་བ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་ཏེ། བསྟན་ཆོས་མ་དོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དགག་པ་བསྟན་པ་སྒོང་བ་དང། ། མི་སྒོང་བ་ཡི་སྒོ་ནས་གཉིས། ། མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཛིན་པ་དང་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་མེད་པ་དང། བུམ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་དགག་པ་ཏྲང་པ་དང་དགག་སྐྱེ་ཚོགས་པའོ། ། གསུམ་པ་ཐོད་པ་ཐང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་དགག་བྱ་དེ་ཡོངས་ཆོད་དང། དངོས་འགལ་གཅོད་ན་མ་ཡིན་དགག་མི་ཁྱོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་འགལ་བཅད་ལྟོག་ཙམ་ཁོ་ནར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བརྒྱད་འགལ་གཅོད་ན་མེད་དགག་མི་ཁྱོད་དེ་བརྒྱད་འགལ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་འགལ་བརྒྱད་འགལ་གང་ཡིན་ཡང་བླ་སྐབས་དེར་མི་འདོད་པའི་ཆོས་གཅིག་ཡིན་ལ། ཕྱལ་ཏུ་འཕང་བའི་ཆོས་ཀྱང་སྐབས་དེར་འདོད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་མི་འདོད་པའི་ཆོས་གཅིག་བཅད་ནས་འདོད་པའི་ཆོས་གཞན་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་མ་ཡིན་དགག་ དགག་སྐྱེ་ཚོགས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་ཆ་གཅོ་ཆེན་བསྟན་པར་ཡང་མེང་འདོགས་ཏེ། དགག་དང་སྐྱ་པ་མ་གཏོགས་པ། ། སྐྱ་ལས་ཐུང་བའི་ཐ་སྙད་གཞན། ། ཡོད་མིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་

རོ། ། སེལ་བའི་ཆ་གཅོ་ཆེ་ན་དགག་པར་ཡང་འདོགས་ཏེ། ཆོས་འགྲེལ་ལས། འདིས་ནི་དངོས་ལ་དངོས་པོའི་ཚ། ། ཁས་བླངས་མེད་ཅན་དགག་པ་ཉིད། ། སྒྲུབ་བྱེད་སྔ་མ་དག་གིས་ནི། ། མ་ཡིན་དགག་པ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོན་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཁ་ཅིག་དངོས་ཀྱིས་སྒོ་ནས་ཀྱང། ། བསྒྲུབ་པ་དང་ནི་འགོག་ཅེས་ཟེར། ། བོད་ཆུམས་འདོད་པའི་དངོས་ཀྱིས་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རིམ་པ་ལྟར་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆུམ་པ་སྟང་བའི་སྒོ་ནས་སྒོ་ནས་སྒོ་འདོགས་གཅོད་པ་དང། གཞན་གྱི་ཆུམ་པ་སྟང་བའི་སྒོ་འདོགས་གཅོད་པའོ། ། དེ་ཡང་དངོས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པ་ཉིད་ན་ཀྱིས་ཀྱིས་སྒོ་འདོགས་གཅོད་པས་བློ་སྒྲུ་རིམ་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། ཇེས་དཔག་གིས་ལ་མེ་ལྟན་དུ་གཞལ་བ་ན་བདག་ཉིད་མེ་འཛལ་དུ་ཀྱིས་ལས་རྟོགས་པ་དང། རྒག་པ་ལ་བྱས་པ་དགག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་དྲན་བཞིན་པའི་བྱས་པ་ལ་མི་རྒག་པས་ཁྱབ་པ་ཀྱིས་ལ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའམ། མངོན་སུམ་ལའང། རང་རིག་གིས་བློ་དེ་འཛིན་དུ་གྱུར་པས་ཡུལ་དེར་སྟང་དུ་ཀྱིས་ལ་འགྱུར་སྟེ། བློ་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སྟོན་པོ་འཛིན་ཕྱིད་དུ་དངོས་སུ་གྱུར་པས་ཡུལ་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སྟོན་པོའི་ཆུམ་པར་ཀྱིས་ལ་འགྱུར་པ་དང། གཞན་རིག་གིས་ཡུལ་ དེར་ སྟང་ དུ་ དངོས་ སུ་ གྱུར་ པས་ བློ་ དེ་ འཛིན་ ཀྱིས་ ལ་ གྱུར་ སྟེ། གཟུང་ཡུལ་སྟོན་པོར་དངོས་སུ་གྱུར་པས་བློ་རང་ཉིད་སྟོ་འཛིན་དུ་ཀྱིས་ལ་གྱུར་ པ་ལྟ་བུའམ། དོན་རིག་གིས་དུ་བ་ལ་མེ་ཡོད་དང་ཤ་པ་ལ་ཤིང་ཡིན་པ་ཁྱབ་པ་ གྱུར་པས་མེ་མེད་ལ་ དུ་ བ་ མེད་ དང། ཤིང་ མེད་ ལ་ ཤ་ ཕ་ མེད་ ཕས་ ཁྱབ་ ཕ་

ཤུགས་ལ་འགྱུར་བོ། ། དགག་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ནི་ལྷོག་པ་གཉིས་ཆོགས་འཛིན་ལ་ཆོག་ཏུང་འཛིན་པས་ཁྱབ་པས་རིགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆེན་ཏུང་འཛིན་པ་ལེགས་ནས་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཆོགས་འཛིན་པ་ཤུགས་ལ་ལེགས་སོ། །

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་ལེགས་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུམ་ལས་དགག་གཞིའི་སྒྲིབ་ལ་དངོས་སུ་ལེགས་པས་དགག་གཞིའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཤུགས་ལ་ལེགས་པ་དཔེར་ན་མེ་ཅམ་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་བསེལ་བ་དངོས་སུ་ལེགས་པས་ཅ་ཏན་ཀྱི་མེ་ལ་བསེལ་བ་ཤུགས་ལ་ལེགས་པའམ། དངོས་པོའི་སྒྲིབ་ལྷོག་ལ་བདེན་དངོས་ལེགས་པས་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལའང་བདེན་དངོས་ལེགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། སྒྲིབ་དངོས་སུ་ལེགས་པས་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ལེགས་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་དགག་བྱ་བདེན་དངོས་ཅམ་ཀྱི་སྒྲིབ་དངོས་སུ་ལེགས་པས་བྱེ་བྲག་གང་ཟག་གི་བདག་དང་རྫལ་དང་སྐད་ཅིག་ལ་བདེན་དངོས་ཤུགས་ལ་ལེགས་པའམ། ས་ཕྱོགས་སུ་ལྷོ་ཅམ་ལེགས་པས་ཡུན་ལའི་ལྷོན་པོ་ཤུགས་ལ་ལེགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། དགག་གཞིའི་སྒྲིབ་ལ་དགག་བྱའི་སྒྲིབ་དངོས་སུ་ལེགས་པས་དགག་གཞི་བྱེ་བྲག་ལ་དགག་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ལེགས་པ་ནི། དངོས་པོ་ཅ་ཏན་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་བདེན་དངོས་ཅ་ཏན་དངོས་སུ་ལེགས་པས་དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་དོན་དང་ཅེས་པ་ལ་རྫལ་དང་སྐད་ཅིག་ཏུ་བདེན་པ་ལེགས་པ་ལྟ་བུའོ། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་བྱེད་ཆོས་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཆེག་ཏུང་དང་གཉིས་ཆོགས་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དབྱུག་པ་ལེགས་པས་བྱས་ཆོས་དབྱུག་པ་ཅན་ལེགས་པ་བཞིན་ནོ། ། བྱེད་ཆོས་ལ་ལེགས་པས་བྱས་ཆོས་ལ་མི་ལེགས་ཏེ། དབྱུག་པ་ལ་སྲོག་ལེགས་པས་དབྱུག་པ་ཅན་ལ་མི་ལེགས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་ཆོས་དངོས་སུ་བཀག་པས་བྱས་ཆོས་ཤུགས་ལ་ལེགས་པའི་ཚུལ་ཡང་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པ་བཀག་པས་བྱས་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། བྱེད་ཆོས་ཡོད་པ་བཀག་པས་བྱས་ཆོས་ཡོད་པ་ལ་ས་ཁོག་པ་ལེགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ།

དབྱུག་པ་ཡིན་པ་བཀག་པས། དབྱུག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཕ་ཡོད་པ་བཀག་
པས་བུ་ཡོད་པ་མི་ལེགས་པ་བཞིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་དབྱུག་པ་ཅན་ལག་ན
དབྱུག་པ་ཡོད་པའམ་བུ་ཕ་སྟོན་དུ་སོང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ། ཇི་ལྟར
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལྟར་གྱིས་བྱེད་ཆོས་ལེགས་ན་བྱས་ཆོས་ལེགས་ཏེ། ། ཆིག
ཀྱང་མ་བཟུང་ན་གཏེས་ཆོགས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཇི་ཞེས་ཟེར་ར། ། འདི་འང
དཔྱད་དེ། རྟེས་དཔག་ཤུགས་རྟོགས་ཤིད་དུ་འགྱུར། ། མེན་ན་ཚད་མ་གསུམ
པར་འགྱུར། ། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཤིད་དོན་གཞན་གྱི་ཆུམ་པ་སྣང་བའི་སྒྲ
ནས་སྒྲ་འདོགས་གཅོད་པ་དེ་རྟེས་དཔག་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ས། ། གལ་ཏེ་རྟེས་དཔག
རྟགས་ལ་ལྟོས་ལ་འདི་རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་གཞན་ལ་སྒྲ་འདོགས་གཅོད་དོ
ཞེན། རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཏེ་ཅི། འབྲེལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲ་འདོགས་གཅོད
ན་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར་ར། ། ལྟོས་ན་རྟེས་དཔག་ལས་མི་འདའ་སྟེ
འཐས་བུ་དང་ཁྱེ་བག་བསྟུབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱུ་དང་སྤྱི་གྲུབ་པ་ནི་འཐས་བུ
དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་བཅུག་པའི་ལྟོས་ཀྱིས
འཐས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ཤུགས་ལ་འགོག་ན་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མི
དམིགས་པར་འདུ་ཞིང་། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ལེགས་པས་བྱས་ཆོས་ལེགས
པའང་དབྱུག་པ་དང་རྒྱས་བུ་གཏེས་འདུས་པའི་རྒྱུ་ལས་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་འཐས
བུ་རྒྱུ་པས་རྒྱུའམ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་རྟེས་དཔག་གིས་ལ་མེ
ལྡན་དུ་རྟོགས་པ་ན་བློ་མེ་འཇལ་དུ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལ་མེ་ལྡན
དུ་རྟོགས་པ་ཤིད་བློ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་རྒྱའི་བློ་གཞན་མེད་དོ། །
རང་རིག་གིས་བློ་ཟླ་བ་གཏེས་འཛིན་དུ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཟླ་བ་གཏེས་སུ
ཤུགས་ལ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བློ་འཁྲུལ་པ་ལ་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར
ར། ། ཆུམ་པ་ཙམ་ལ་མི་འཁྲུལ་ལོ་ཞེ་ན། ཆུམ་པ་དེ་ཅི་དོན་རང་མཚན་ཡིན་

ནན་བློ་མ་འཕྲལ་པར་འགྱུར་ལ། དོན་སྒྲིལམ་མེད་པ་གསལ་བའི་ཆམ་པ་ནི་བློ་འཕྲལ་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཡུལ་མེད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་རིག་གིས་ཡུལ་སྟོན་པོར་དངོས་སུ་གྱུར་པས་བློ་སྟོ་འཛིན་ཤུགས་ལ་གྱུར་པའང་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་སྟོན་པོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་ཆམ་པས་གཞན་པའི་བློ་ཡིན་པས་དེས་ཤུགས་ལ་བློ་གཞན་བསྒྲུབ་ཆུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ར། །དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་དང་ཁྲབ་ཏྲེད་བཀག་པའི་ཤུགས་ལ་འཐས་བུ་དང་ཁྲབ་ཏུ་འཇོག་པ་རྟེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་བརྟགས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྒྲུབ་པ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་དགག་པ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་བོ། །དང་པོ་ལ་རྟོགས་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། དོན་དང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་བཞི། །དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལང་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་དད་ལྡན་པས་ཕྱི་བས་གཉིས་གཉིས་བཞི་ཡིན་ནོ། །དགག་པ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པ་བཞི། །དགག་པའི་དབྱེ་བ་ནི། དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལང་བོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཐ་དད་མི་ལྡན་པ་གཉིས་གཉིས་བཞི་ཡིན་ནོ། དགག་སྒྲུབ་དེ་འདང་ཚད་མས་འགྲུབ། །བསྒྲུབ་པ་རྟོགས་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པའི་རྟེས་དཔག་ཡིན་ལ། དགག་པ་རྟོགས་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་མེད་དགག་བསྒྲུབ་པའི་རྟེས་དཔག་ཡིན་ནོ། །རྟེས་དཔག་ཀྱང་མེད་དགག་བསྒྲུབ་པའི་མི་དམིགས་པའི་རྒྱུས་གྱིས་མེད་དགག་རྟོགས་ལ་མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་རྒྱུས་གྱིས་མ་ཡིན་དགག་རྟོགས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་དད་ལྡན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བདེ་བ་སྟག་བསྟལ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་སྒྲ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ནི། རང་གི་བྱེད་པས་ལེགས་ཏེ་དེར་བསྒྲུབ་པས་དེ་མིན་ལེགས་པས་སོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་གཟུགས་འཛིན་

སྐྱེས་ལ་སྒྲ་འཇོག་མ་སྐྱེས་པ་ན་སྒྲ་འཇོག་མེད་པར་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། སྒྲ་
འཇོག་སྔོང་ན་འཕྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ལ་ཡིད་གཏད་ན་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་
ལ་འཐས་བུ་ངེས་ཤེས་མ་དམིགས་པའོ། ། ངེས་ཤེས་མ་དམིགས་པ་ཉིད་གང་
ལས་ཤེ་ན། ངེས་ཤེས་ཡོད་ན་བློ་གཞན་ངེས་པ་དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་དགོས
ཏེ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྟོག་གཏེས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །
ངེས་ཤེས་བཀག་པ་དེའང་འཐས་བུའམ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་
ཐྱོང་ཐུ་ཐྱོང་ཁྱེད་དག་གྱུས་སྟེ་གཅིག་པས་མངོན་སུམ་དུ་བརྟེད་དོ། ། ཡང་ས
ཕྱོགས་ཉིད་བུམ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། བུམ་པ་ཀ་བ་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་པོ
སེར་པོ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི། དེ་འབའ་ཞིག་པར་འཇོག
པའི་གཞན་རིག་གིས་ཁྱེད་པས་ཁེགས་ལ། ཐ་དད་ཡོད་པ་ཡང་ས་ཕྱོགས་ན
བུམ་པའམ། མགོ་ལ་རྣ་ལྟར་བཞི་འཇོག་ལ་བལྟ་རུང་ཆུམས་ནི་གཞི་དག་པར
ཐྱོང་བ་ཉིད་ཁེགས་ཏེ། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐྱོང་ལས། གཞན་བསལ
བ་ནི་གཞན་མ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཇ་ལ་སྒྲ་མེད་པ་དང་མར
མེའི་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་གཞི་འཇོག་པ་ལ་ལྟར་མི་རུང་བ་ཆུམས
འཐས་བུའི་ངེས་ཤེས་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་སོ། ། ས་ཕྱོགས་ན་ས྄ཁ
མོའམ། གཙུག་ལག་ཁང་ན་ཇའི་སྒྲ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ཙམ་མི་སྣང་ཞིང
མཐའ་བས་མེད་པར་མི་འགྱུར་སྟེ། ཐོ་བུར་དུ་མིག་དང་ཆ་བའི་དབང་པོ
ཉམས་པ་ཐེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་དང་མཉམ་པའམ། ཕྱ་བའི
གཟུགས་ས་མ། སྒྲ་གཞན་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ན་དེ་དག་མེད་པར་འགྱུར་བོ། །
དེས་ན་དགག་གཞི་འཇོག་པ་ལ་སྣང་རུང་གཞི་དེ་དག་དེའི་ཁྱད་པར་ཅན་མ
ཡིན་པའི་ངོ་ནང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྟེས་དཔག་གིས་ཁྱེད་དོ། ། དེ་ལྟར་ཚད
མས་བཀག་པའི་ངོ་ཡང་ཡོད་པ་བས་ལ་མ་ཡིན་གྱི་མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས

པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ། དེའང་དགག་བྱའི་དམིགས་པ་བཀག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ དུ་ དགག་བྱ་ ཁེགས་ པའི་ ངོན་ ཏེ་ ཅམ་ ལས་ གཞན་ མེད་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། །

གསུམ་ པ་ རྫོང་ ཁ་ ཐང་ ཀ་ ནི། ཤུགས་ ལ་ རྟོགས་ ཞེས་ གསུངས་ ཀ་ ཡང། ། བྱེད་པའམ་རྟེས་དཔག་ཉིད་ལ་དགོངས། ། སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་གཞུང་ གི་ཚ་འགར་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའམ་ངོན་ཀྱིས་གོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཀྱི་བྱེད་པའམ། ཚུལ་གསུམ་གོམས་པ་ལས་སྒྲོ་བྱར་ བའི་རྟེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། རྟམ་ངེས་ལས། རང་གིས་ཐུབ་པ་མ་ ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མི་འཕྲུལ་པ་ གཞན་ལ་ཟློས་པའི་ ཕྱིར་ མངོན་ སུམ་ མ་ ཡིན་ པའི་ ཚད་ མ་ ནི་ རྟེས་ སུ་ དཔག་ པ་ ལས་ གཞན་ ཡོད་ པ་ མ་ ཡིན་ ནོ། ། ཞེས་ གསུངས་ པ་ ལྟར་ རོ། ། ཚད་ མ་ ཇི་ གས་ པའི་ གཏེར་ ལས་ མཚན་ ཉིད་ བརྒྱ་ པའི་ རབ་ ཏུ་ བྱེད་ པ་ བརྒྱད་ པའོ། །

དགུ་ པ། མངོན་ སུམ་ བརྒྱ་ པའི་ རབ་ ཏུ་ བྱེད་ པ།

གཉིས་ པ་ མཚན་ གཞི་ ས་ ས་པའི་ ངོན་ ལ་ གཉིས་ ལས། མངོན་ སུམ་ ལ་ གསུམ་ སྟེ། མངོན་ སུམ་ ཡང་ དག་ པ། བཟློག་ ཕྱོགས་ མངོན་ སུམ་ ལྟར་ སྣང་ ། ཚད་ མ་ དང་ འབྲས་ བུའོ། ། དང་ པོ་ མངོན་ སུམ་ ཡང་ དག་ པ་ ལ་ གསུམ་ སྟེ། མཚན་ ཉིད་ དང་ ། མཆོན་ བྱའི་ དབྱེ་ བ་ དང་ ། མཆོན་ གཞི་ ས་ ས་པའི་ ངོན་ ཏོ། ། དང་ པོ་ ལ་ གཉིས་ ལས་ གཞན་ ལྷག་ པ་ ཁ་ ཅིག་ ། ཕྱོང་ བས་ སྒྲོ་ འདོགས་ གཅོད་ པ་ འཕྲུལ། བོད་ རྟམས་ མངོན་ སུམ་ དང་ མངོན་ སུམ་ ཚད་ མ་ ཐ་ དད་ དུ་ ཕྱེ་ ནས། མངོན་ སུམ་ ཀྱི་ མཚན་ ཉིད་ ཏོ་ རྟོགས་ བྱ་ ལ་ མ་ འཕྲུལ་ པ་ དང་ ། དེའི་ ཚད་ མའི་ མཚན་ ཉིད་ ལྟར་ ལ་ རྟོགས་ པའི་ ངོན་ ལ་ ཕྱོང་ ལྟོས་ ཀྱིས་ སྒྲོ་ འདོགས་ གཅོད་ པ་

ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གཞུང་ལས་མ་བཤད་ཅིང་སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་གཅད་མེད་ལ་སྒྲ་འདོགས་གཅོད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་རང་སྟོག་ལ་མི་གྲོད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་མ་འཁྲུལ་པ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ཚོལ་བ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། མ་འཁྲུལ་པ་གཉིས་དཔྱད་དོ། ། དེའང་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟང་ལས་གྲགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་སེམས་ཚེང་པར་འཇུག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་རྟོག་པ་སྒྲ་དོན་འཛིན་པ་ཡིན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། ། དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པར་བརྗོད། ། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། ། རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། རྟོག་པ་ནི་བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རྩང་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། ། དོན་གྱི་འཛིན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་སོ། ། ཁ་ཅིག་དོན་གྱི་འཛིན་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་མུ་སྟེགས་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་འདོད་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་དོན་འཛིན་པས་ཀྱང་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པར་མཚུངས་སོ། ། ཁ་ཅིག་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་སྒྲ་དང་འདྲེར་རྩང་འཛིན་པ་ཞེས་ཟེར་ནའང་འདྲེས་པ་འཛིན་པ་ལ་མ་ཁྱབ་བོ། ། མཚན་ཉིད་རིགས་ལ་འཇུག་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དེ་དག་གང་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་རིགས་ཀཅིག་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། ། བྱལ་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐུས་ལ་བྱས་ནས་རྟོག་པ་ཕྱོང་བའི་རང་རིག་རྟོག་བྱལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། རྟོག་པའི་ཕྱོག་པ་ལ་བྱས་ན་ཇེས་དཔག་ཀྱང་རྟོག་བྱལ་དུ་འགྱུར་བས་འདིར་རྟོག་བྱལ་གྱི་དོན་རང་ཕྱོག་ལ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། ། མ་འཁྲུལ་པའི་དོན་ཁ་ཅིག་རྣམ་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟར་མི་

བསྟན་ལ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཡུལ་བདེན་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་འདོད་པ་
དང་། ཁ་ཅིག་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་སྒོམ་དཔོན་ཀྱི
དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མི་བསྟན་བ་ཙམ་རྟེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ལའང་ཡོད
ཅིང་། དོན་བདེན་པ་བརྟགས་ནས་སྟེང་པོ་མེད་ཅིང་། གཟུང་ཡུལ་དོན་བྱེད
ནུས་པ་ལ་བྱེད་ན་རང་རིག་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ
འགྲེལ་ལས། ཐུ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པའི། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་ཅི་ཡང
མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མ་འཁྲུལ་པའི་དོན་རྣམ་ངེས
ལས། རབ་རིབ་དང་ཐུར་དུ་བསྐོར་པ་དང་གྱར་ཞུགས་པ་དང་འཁྲུལ་པ་ལ
སོགས་པས་འཁྲུལ་པ་མ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་བྱ
བ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་པའི་ཐུན་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ
གཉིས་ཀ་རིགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་དགོས་ས་མ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག
གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་འཁྲུལ་པའི་དོན་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས
ན་ཡང་དག་པར་ན་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་མ་འཁྲུལ་པ་ཞེས
བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་བྱལ་དུའང་འགྲུབ་མོད་ཀྱི། ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་དང
བཅས་པཞིན་དུ་གཟུང་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་འཇུག
ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པས་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་པའི་ཁོ་ཚོད་པས་རྟེས་དཔག་ཀྱང་མ་འཁྲུལ
པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རྟོག་བྱལ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་ནི། ། མ་འཁྲུལ་པ་དེ་རྣམ་པ་བཞི། མངོན་སུམ་བཞིར་འབྱེད་པའི་དབྱེ་གཞི་ནི་མ་འཁྲུལ་པ་ཙམ་མམ། ལོག་རྟོག
ལ་ལྟོས་དེ་རྟོག་བྱལ་མ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དབྱེ་ན་དབང་པོ་དང་ཡིད
དང་རང་རིག་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྟེ་བཞིའོ། ། དེ་དག་ཡུལ
ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད། ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཡིན་ནོ། ། ཡུལ་དང་རྟེན

དང་གང་ཟག་གི ། སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་རྟམ་པར་དབྱེ། ། མངོན་སུམ་དེའང་
ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་ན་ཡུལ་གཞན་མཐོང་བ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། རང་མཐོང་བ·
རང་རིག་དང་། རང་གཞན་མེད་པར་མཐོང་བ་རྟལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་མོ།
རྟེན་གྱིས་དབྱེ་ན། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། གཞན·
དབང་ལ་བརྟེན་པ་རང་རིག་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་རྟལ་འབྱོར·
རོ། ། གང་ཟག་གིས་དབྱེ་ན། ས་ས་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་དང་། འཕགས་པའི·
མངོན་སུམ་གཉིས་སོ། ། མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེའི་ལུགས། ། ཕྱི་ཕྱག་སྣ·
གསུམ་རྟམ་རིག་གཉིས། ། མངོན་སུམ་གྱིས་གང་ངེས་པ་ནི། ། མདོ་སྡེ་པའི·
ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས·
བཞིར་ཕྱེ་སྟེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྟམ་པ་གཉིས་ཏེ།
མིག་དང་ཡིད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ཡིད་ཀྱི·
མངོན་སུམ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡང་ཚད·
མས་མི་འགྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་ཕྱན་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས·
བླངས་ནས་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡང་དེའི་དེ་མ་ཐག·
པ་འཇོན་པས་ཀ་ལ་འགལ། འོ་ན་ས་ས་སྐྱེ་བོའི་གཞན་གྱི་ཤེས་ཤེས་པ་མངོན·
སུམ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུང་འཇོན་ལས་ཁྱོལ་བའི་ཕྱིར་རང་གི་ཤེས་ཀྱི·
སྣང་བ་ཉིད་དེ་ལྟར་གསལ་བས་རང་རིག་པ་ལས་མ་འདས་ཤོ་ཞེས་གསུངས·
སོ། ། ཕྱི་ཕྱག་ཏུ་སྣ་བ་རང་རིག་མི་འདོད་པས་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། ། རྟམ·
རིག་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་རང་རིག་པ་དང་། རྟལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས·
ལས། གཞན་མི་གཅིད་པ་དཔལ་ལྟན་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ས་ཤའི་དོན་ལ་བཞི་ལས། ཐོག་མར་དབང་པོའི·
མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། དེ་བསྟན་པ་དང་། སྒྲ་དོན·

ངེས་པར་བྱ་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཕྱི་ནས་
མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་འཕྲུལ། ། བོད་ཕལ་ཆེར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་
དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་བྱེད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་བདག་ཏྲེན་དབང་
པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་གཟུང་དོན་ལ་མ་འཕྲུལ་པ་ཞེས་བྱ་བ
དང་། བདག་ཏྲེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷར་མ་རྟོགས་པའི
དོན་ལ་ཚུར་ལྷོངས་ཀྱི་ལྷུ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དོན་མེད་ཅིང་ལྷར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་ཆུམ་གཅད་མེད་ལ
ལྷུ་འདོགས་གཅོད་པ་མི་སྲིད་དོ། ། ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ། དེས་ན་དབང་ཤེས་མི་འཕྲུལ་བའོ། ། །

གཉིས་པ་རྟོག་བྱལ་མ་འཁྲུལ་པར་བསྟན་པ་ནི། གསལ་བར་སྣང་བས་རྟོག་མེད་འགྲུབ། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། །རང་ཡུལ་མ་འདྲེས་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་བཞིན་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་ དམིགས་པའི་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། ། རྟོགས་བྱལ་དུ་བསྟན་པའི་རིགས་པ་གཞན་མང་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི་འདིར་མ་སྨོས་སོ། ། རང་མཚན་འཛིན་ཕྱིར་འཁྲུལ་པ་མེད། ། མ་འཁྲུལ་པར་དོན་རང་མཚན་དུ་ངེས་པས་འགྲུབ་བོ། ། གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་ངེས་པར་བྱ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡུལ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པཱའང་དགོས་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་ཞེས་དབང་པོ་ཁོ་ནའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་པོ་ཐུན་མོང་མིན་རྒྱའི་ཕྱིར། ། དབང་ཤེས་ཡིན་ཏེ་ཇ་སྒྲ་བཞིན། ། ཡུལ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་པ་གཞན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས། འདོད་པའི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་མི་གོ་བས་ཡུལ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་ཐ་སྙད་མ་མཛད་ལ། དབང་པོ་ནི་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས་དབང་ཤེས་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་དེ། དཔེར་ན་ཇ་སྒྲ་ལ་སྐྱེས་བུ་དང་ དབྱུ་གུའང་དགོས་ལ་ཆུ་གུ་ལ་ས་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པའང་ དགོས་ཀྱང་། དབྱུ་གུའི་སྒྲ་དང་སའི་ཆུ་གུ་ཞེས་མི་བརྗོད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ པའི་རྒྱུ་ལ་ཟློས་ནས་ཇའི་སྒྲ་དང་ནས་ཀྱི་ཆུ་གུ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། ། དེ་ཡི་ཐ་སྙད་ དབང་པོས་བྱས། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ནམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཤེས་སྐྱེད་ལ། ། དབང་པོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ནུས་ཡིན། ། འོ་ན་ཅི་ཕྱིར་གཉིས་ རག་ལས། ། སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དེས་མི་བརྗོད། ། གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མཐོང་ ནས། ། ཐ་སྙད་ངེས་པར་སྣར་བ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཡིད་ཀྱི་ མངོན་སུམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གླང་པོ་ཆེའི་གཟིགས་སྣང་ངས་ཀྱིས་ཕྱི་རལ་ཀྱི་

དོན་དམྱོད་པའི་དགོངས་པ་མངོ་སྐོ་པའི་རྟེས་སུ་འཐྲངས་ནས་ཀུན་ལས་བཏུས་
སུ། ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་
སྟེ། ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་དང། རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང། དེ་ལ
གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། ། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་མཚན
ཉིད་ངོས་གཟུང་ན། ཡུལ་དང་དབང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། ། དེ་མ་ཐག་ལས
སྐྱེས་པའི་ཡིད། ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འཁྲུལ་པའི། ། ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན
སུམ་ཡིན། ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་འགགས་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ
ཡིན་གྱི་ཡིད་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མི་བཞེད་དོ། ། དྲུག་པོ་འགགས་མ་ཐག
པ་ཡི། ། རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཡིད་ཀྱི
མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་མ
འཁྲུལ་བའོ། ། དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་མི་འཐད
དོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ནི། རྣམ་འགྲེས་ལས། དབང་ཤེས
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས། ། བྱུང་ཞིང་དེ་དོན་དེ་མ་ཐག ། འཇོག་པར་བྱེད་པ
ཡིད་ཀྱང་ངོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཏེ། བདག་པོའི
རྒྱུན་ནི་ དབང་ ཤེས་ སྔ་ མ་ འགགས་ མ་ ཐག་ པའོ། ། བཟུང་ བའི་ ཡུལ་ ནི། ། །

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྐྱེ་ན་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ལྷ་སྐྱེ་ན་ཡིད་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཡང། ། དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་རང་རིག་གཅིག ། རྒྱ་ཐ་དད་པས་ཁ་ཕྱི་ལྟའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཐ་དད་ཀྱང། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁ་ནང་ལྟ་རང་རིག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཞིས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་བོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འཕྲལ་པ་མེད་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན། ། རྒྱུན་མེད་ཕྱིར་ན་ངེས་མི་ནུས། ། ངོན་བདེན་པ་ལ་ཤེས་པ་མ་འཕྲལ་པས་བརྟུང་བའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང། ལྷར་བཤད་པའི་གཞན་ལས་ངེས་བཞིན་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མ་ནུས་པས་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རྣལ་ལ་བས་ཡིན་ཡང་དེར་མི་སྣང་བས་ཡུལ་དུ་མི་འཛིག་པ་བཞིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པ་རང་ལས་ངེས་ནུས་ལ་ཡིད་ལ་རྒྱུན་མེད་པས་ངེས་མི་ནུས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དབང་སྐྱེ། ། དེས་ན་དབང་ཤེས་རྒྱུན་བཅས་ཡིན། ། ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། ། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དེ་རྒྱུན་མེད། ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་ལྟ་མ་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་ཆུ་སྟེགས་པའི་རྒྱུན་ལྟ་བུ་རྒྱ་པ་མེད་ཀྱང་རིགས་འདྲ་སྐྱེ་བ་བར་མ་ཆད་པའི་རྒྱུན་ཡོད་ལ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་དབང་ཤེས་ལྟ་མ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གཞན་ལས་གཞན་མི་སྐྱེ་བས་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ར། ། ས་ས་སྐྱེ་བས་མཚམས་སྦྱོར་མ་ནུས་པས་རང་ལས་ངེས་མ་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི་ཁོ་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་རྒྱུན་འགགས་པའི་རྟེས་སུ

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྐྱེ་བའམ་སྒྲིལ་མར་འཐུང་ཞེ་ན། སྒྲིལ་མ་དང་ནི་ཆུན་ཀྱི་མཐའ། ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཉོད་བྱེད་ཡོད། ། ཆུན་མཛད་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཅིག་མ་ལ་ཕ་མ་འགགས་པའི་རྟེས་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་རེ་སྐྱེ་བས་མགོ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་ལ་མཇུག་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱལ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སྒྲིལ་མར་འཐུང་བ་ལ་དབང་ཤེས་ངེས་ལ་ཡིད་ཤེས་མི་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་མཆོག་ཆུན་ཀྱི་མཐར་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྐྱེ་བར་བཞེད་པའང་མི་འཐད་དེ། ཆུ་མཚན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སྤར་མི་སྐྱེ་བ་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་དབང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱི། ། ཆུ་ཡིན་ཡིད་ཀྱི་ཆྱེན་དུ་འགྱུར། ། རང་རིག་ཡིན་ཕྱིར་ཆུད་གཞན་མེད། ། དེས་ན་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ། ། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཅིག་དང་པོས་ཤེར་ལེན་ཀྱི་ཆུ་བྱས་ནས་དེ་དང་རིས་འདྲའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཅིག་གཉིས་པ་བསྐྱེད་ལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་པར་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་ཆྱེན་བྱས་ནས་ཟོགས་ཤིག་ཏུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཀྱི་སྣང་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེད་དོ། ། ཁ་ཕྱི་ལྟ་ལ་ངོན་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ན་ཁ་ནང་ལྟ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་སྐྱེའོ། ། དེ་ལྟ་ན་མངོན་སུམ་ཇི་སྙེད་སྐྱེས་ཀྱང་རང་རིག་ཀིས་བསྡུས་པས་ཆུད་དུ་མར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ལས་ཐོལ་ཞིང་། སྒྲིལ་མར་མི་སྐྱེ་བར་ཟོགས་ཤིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ། དེ་གཉིས་ཆུན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ངེས་མ་ངེས་ཕྱིད་པས་ཆུན་མཛད་པ་ལ་བརྟེད་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། གང་ཟག་ལྟ་ལ་ཡང་ཅི་ཡང་ཟ་ལ་ཆ་ཤས་ཀ་ལ་ལ་ཡ་ལ་ཁ་ཅ་ལ་ལ་ཡ་ལ་ཁ་ཅ་ལ་ལ་ཡ་ལ་ཁ་ཅ

འགྲོས་ལྟར་འགྱུར་ལ། ། དབང་པོ་དང་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རྟེད་པ་སྔ་མ་
བསྟན་ན་འགྲོས་བདུན་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་ཚོད་པ་སྒྲུབ་བ་ནི། རྣམ་ཤུག་པ་ན་རེ་དབང་པོས
བཟུང་བ་འཇོན་ན་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་བཟུང་བས་འཇོན་ན་ཁོང་བ
ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡུལ་གཞན་འཇོན་དང་དབང་པོ་ལ། ། ཤྱོས
ཕྱིར་འདི་ལ་སྐྱོན་གཉིས་མེད། ། དབང་པོའི་ཡུལ་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་པ་འཇོན
པས་བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ལ་དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་པ་ལ་ཤྱོས་པས་ཁོང་བ་ལ
ས་གས་པས་མི་མཐོང་བས་སྐྱོན་གཉིས་པ་ལས་ཐོལ་ལོ། ། རྣམ་འགྲེལ་ལས
དེ་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ཅན། ། ཡིད
ནི་ཡུལ་གཞན་ཉིད་འཇོན་ཟྭད། ། དེ་ཕྱིར་ཁོང་བས་མཐོང་བ་མིན། ། ཞེས
གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད
ནི། ། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ནི། ། མངོན་ སུམ་ ཡིན་ པར་ མཁས་ རྣམས
བཞེད། ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མ
འཁྲུལ་པའོ། ། དེ་ཉིད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ། རང་རིག་པའང
རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་ཕྱེ་བའི་རང་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི། བེམ་པོ་ལས་ཁོགས་ནས
རིག་པ་སྐྱེས་པ་ཙམའི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས། ། ཐ
ཐྲོགས་པ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། ། བེམས་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། ། དེང
འདིར་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། ། ཞེས་རྒྱུན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྒྲུབ་བ་ནི། ཁ་ཅིག་རང་རིག་མི་འཐད་དེ། རིག
བྱ་
རིག་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་གཉིས་མེད་ཀྱང་རིག་ན་ཀྱང
ཅན་ལྟར་ རང་ ལས་ སྐྱེ་ ཐ་ དང་ མཚུངས་ ས་ ཞེ་ ན། ། རང་ ཕྱེ་ ཕྲོན་ ཕེད་ ཕྱེ་ ཐ

ཡིན། ། རང་རིག་བེམ་པོ་བཟློག་ཙམ་ཡིན། ། དེས་ན་རང་རིག་རང་སྐྱེ་
གཉིས། ། མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མ་ཡིན། ། རང་གྱུབ་པ་བསྐྱེད་མི་
དགོས་ལ། ། མ་གྱུབ་པ་བསྐྱེད་མི་ནུས་པས། ། དགོས་ནུས་མེད་དོ། ། རང་
རིག་ལ་རང་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་བཏགས་པར་ཟད་པས་ཀ་ལ་མཚུངས།
ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱག་ཏུ་སྣ་བ་དང་མུ་སྟེགས་འགའ་ཞིག་རང་རིག་མི་འདོད་
མོད་ཀྱི་འདི་གྱུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུབ་འཕྲིན་པས་འདིར་མ་སྟོས་ས། །

གསུམ་པ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་ནི་འོ་ན་རང་རིག་ཐམས་ཅད་ཚད་
མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་མི་གྲོད་དོ་ཞེས་
བཤད་དོ། །

བཞི་པ་ཆལ་འཕྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་ཡང་བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཆོས་
ཆམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་ཏྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ཆམ་པར་དག ། ཅེས་
གསུངས་པ་དང། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཆལ་འཕྱོར་ཆམས་ཀྱིས་བླ་མ་
བསྟེན། ། མ་འདྲེས་པ་ཡིངས་ཙམ་མཐོང། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང། ཆམ
འགྲེལ་ལས། ཆལ་འཕྱོར་ཤེས་པ་ལྷར་བཤད་པ། ། དེ་དག་གི་དེ་བསྟོམ་བྱུང
ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་ན་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན
ངོས་གཟུང་བ། ཡུལ་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་ཚུལ། ། དེ་སྐྱེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད
མའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བ་དང། རྒྱུ་བསམ
པའོ། ། མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལྷགས་དགག་ན། ཕྱི་ནས
མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་འགྲུལ། ། བོད་ཆམས་ཆལ་འཕྱོར་མངོན་སུམ་དང། །
དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་དེ་ཆལ་འཕྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མའི
མཚན་ཉིད་བདག་ཏུ་ཅི་ན་གོམས་པའི་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཡང་དག་པའི
དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འགྲུལ་པའོ། ། ཆལ་འཕྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན

ཉིད་བདག་རྒྱུན་དེ་ཁོ་ན་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྔར་མ་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་རོན་ལ་ཐུང་སྟོངས་ཀྱིས་སྒྲུ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་ཟེར་བའང་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་ཅིང་སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཆགས་བཅད་མེད་ལ་སྒྲུ་འདོགས་གཅོད་པ་མི་གྲོད་པར་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བསྟོམ་འབྱུང་འཕྲུལ་མེད་མངོན་སུམ་སྟེ། ། འཕྲུལ་པ་ཅན་ཆགས་ལྡར་སྣང་ཡིན། ། དེ་ལ་ཆལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་ལས་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཆལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་འཕྲུལ་པའི་ཤེས་རབ་བོ། ། དེ་ཉིད་ཚད་མཐང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལའང་གཉིས་ལས། རྟེན་གྱིས་དབྱེ་ན། འཕགས་པ་གསུམ་གྱིས་མངོན་སུམ་གསུམ། ། སློབ་དང་མི་སློབ་སྟོ་ནས་ལྷ། ། ཉན་ཐོས་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་ས་ཐོགས་པ་སློབ་པའི་མངོན་ཤེས། ཤེས་རབ་དང་གཉིས་ཀའི་ཚ་ལས་རྒྱལ་ཏེ་མི་སློབ་པའི་མངོན་ཤེས་ཐོ་གཉིས་ཐོ། ། རང་ས་ངར་ས་རྒྱས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་བསྒོམ་པས་སློབ་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་ལ་གྱུབ་མཐའི་བྱ་བྲག་འགའ་ཞིག་སློབ་པའི་འཕགས་པ་འདོད་པ་དེ་དག་གིའང་ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་པ་གང་རུང་ལས་མི་འདའོ། ། མི་སློབ་པ་ལ་དབང་པོ་རྣོ་རྩལ་གཉིས་ཐོ། ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་སློབ་པ་ས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། མི་སློབ་པ་ས་བཅས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པས་ལྡར་འགྱུར་རོ། ། འདི་ནི་ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ་ས་ཐོའི་གྱུབ་མཐའ་དང་བསྟུན་ན་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་ཏུང་ཚུབ་ཐེམས་དཔའ་ལ་འཕགས་པ་མེད་པས་ཆལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་ཤེས་མི་འདོད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་འགའ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཐོང་བ་མེད་པས་ཆལ་འབྱོར་གྱི་

མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་ངོ་ཞེས་འདོད་དོ། ། འོན་ཀྱང་འདིར་རྟོག་གེ་པ་
ཆགས་ཀྱི་གཙུག་གི་ཆོར་བུས་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་བསྟུན་ཏེ། བདེན་
པ་བཞིའི་ཚོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་ཆུལ་འཕྲོར་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་ནས་དེ་ནས་
དངོས་པོ་སྟོང་བས་ཤུགས་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་ལ་སྟོར་བར་མཛད་དོ། ། དེ་ལྟ་ན་
འཕགས་པ་ལྟ་གའི་ཆུལ་འཕྲོར་གྱི་མངོན་སུམ་དཔྱད་དོ། །

གཉིས་པ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དེ་དག་སྔོང་བཅས་སྔོང་མེད་ཀྱི། །
དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཆམ་པ་བཅུ། ། སྔོང་བཅས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་པ་ནི།
བསམ་གཏན་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་ན་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཆར་ལ་མ་ཐོབ་ན་མི་འཆར་
ཞིང་མི་སློབ་པ་ལའང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚ་ལས་ཆམ་པར་གྱོལ་བ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་
པ་ལྟ་མེད་ལ་གཉིས་ཀའི་ཚ་ལ་ཆམ་གྱོལ་དང་རང་ས་ངར་ས་ཀྱས་དང་ས་ངར་ས་ཀྱས་
ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གྲངས་མེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་
ཆམས་མཐོང་སྟེ། མཇོད་ལས། སློབ་མ་བས་ཏུ་སྟོན་ཆམས་ཀྱིས། ། སྟོང་
གཉིས་གསུམ་ དང་ གྲངས་ མེད་ མཐོང། ། ཞེས་ གསུངས་ ས། ། ཕྱང་ ཚུལ་
ས་ཁམས་དཔའི་དེར་མ་ གསུངས་ མོད་ ཀྱི། འཇིག་ རྟེན་ ཀྱི་ ཁམས་ བཀྱ་ དང་ ཟློང
ངང་འབྱམ་ལ་ས་གས་པ་མངོ་ སྟེ་ ས་ བཅུ་ པ་ ནས་ ཇི་ ལྟར་ འཕེལ་ ཕར
ཕྱོ། ། སྔང་ མེད་ ཀྱི་ ཡེ་ ཤེས་ ཀྱིས་ ནི་ ཉན་ ཐོས་ ཀྱི་ ས་ ལས་ ཀུན་ བཏུ་ གས་ ཀྱི
བདག་ མེད་ རྟོ་ གས་ ལ། ། མི་ ས་ ལས་ ལྷན་ ཕྱེས་ ཀྱི་ གང་ ཟག་ གི་ བདག་ མེད
ཀྱི་ ཤེད། ། རང་ ས་ ངར་ ས་ ཀྱ་ ཀྱི་ ཚ་ ཀྱ་ ཀ་ ཀ ། ། ཕ ། ། །

ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ལེགས་སྦྱངས་པ། ། ཕན་ཚུན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱུར་པས། ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ། ། ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ། བསམ་གཏན་དང་སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀུ་བ་འབྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་མཏུད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། ། གོས་ལ་ཚོན་བཀུ་མི་བཀུ་བ། ། དེ་བཞིན་འཕེན་པའི་དབང་གིས་ན། ། གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་བཀུ་མི་བཀུ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས། ཐབས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ན་ཇི་ལྟ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གསལ་སྣང་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འགའ་ཡིས་ཚོས་ཀུན་བདག་མེད་པ། ། གོམས་པས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། ། འགྱུར་ཏེ་དངོས་པོ་མཐོང་བ་བཞིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། གཉིས་པ་དེ་དག་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས་ནི། ཚེ་གསུམ་བསྐལ་པ་བཀྲ་དང་ནི། ། གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་དེ་མཐར་ཕྱིན། ། ཚེ་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་སྒོམས་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང། བསྐལ་པ་བཀྲའི་ཚོགས་དང་བདག་མེད་ཕྱིད་ དང་ གཉིས་ ཀྱིས་ རང་ སངས་ རྒྱས་ དབང་ པོ་ རྣོན་ པོ་ དང། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་དང་སྟོང་ཉིད་རྣྲོང་ཟླའི་རྣྲོང་པོ་ཅན་གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་སྟེ། མཇོད་ལས། ལྷུར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་གྲོལ། ། བས་ཏ་བསྐལ་པ་བཀྲ་ཡི་རྒྱས། ། དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དབྱེ་བ་འདི་ཕྱིག་བ་ཕྱུན་མོང་གི་ཡིན་གྱི། ཁྱད་ཕྱོས་དང་ཕྱག་པ་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་འཕགས་པ་གསུམ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་མི་འདོད་དེ། བདེན་པ་བཞིའི་ཚོས་ཉིད་དམ། ། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་མ་རྟོགས་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བ་

མེ་ཕྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོན་ཀྱང་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་སྐྱེང་རྩེ་དང་ཐབས་ཀྱི་རྒྱ་བྱག་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་ ཐབས་ལ་ལྟོས་ནས་འཕྲས་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ཐབས་ཞེན་པས་ནན་རྣམ་ཐོལ་གཉིས། ། བག་ཚགས་བཅས་ཕྱིར་སྟོན་པ་མིན། ། ཐབས་ལ་ཞོམས་པས་དངོས་ཀུན་གསལ། བག་ཚགས་སྒང་ས་ཕྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན། ། ཐབས་ལ་མ་སྒྲུབ་པར་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་བསྟོམས་པས་བདག་མེད་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱེད་དང་གཉིས་རྫོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཐབས་ཡུན་རིང་དུ་མ་སྒྲུབ་པས་མ་ཞོམས་པའི་རིག་པ་ལྟར་སེམས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་བག་ཚགས་སྦྱོང་མི་ནུས་པས་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་མི་འཇུག་ལ། ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་ཤེས་རབ་སྒྲུབ་པས་ན་བཟོ་གནས་ཞོམས་པ་ལྟར་ཐུགས་གསལ་བའི་ཕྱིར། ། བག་ཚགས་ཀྱི་ཕྲིན་པ་སྒང་ས་ཕས་ཤེས་བྱ་ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ལ་ཐུགས་རྗེ་དང་ལྡན་པས་ཞེན་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་བ་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོར། ། ཡུན་རིང་དུས་སུ་ཞོམས་པ་ལ། ། དེ་ལ་ལྟོན་དང་ཡོན་ཏན་དག ། རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ། དེས་ན་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། ། རྒྱ་ཡི་བག་ཚགས་སྒང་ས་ཡིན། ། ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། ། བས་རྒ་ཞོགས་ལས་ཁྱད་འདི་ཡིན། ། དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ ཐབས་ཞོམས་པ། ། དེ་ཉིད་ལྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། ། ཅེས་བྱ་བ་དང། བཟེ་ལྟན་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། ། ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་ལྷོར་ མཛད། ། ཐ་བས་ཐུང་དེ་རྒྱ་ལྷོག་ཀྱང་པ། ། དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བའི་

ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་ལུང་འཕྲོད་གྱི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་བསྟན་པ་ནི། བཅད་ཤེས་དང་ནི་ངེས་པ་གཉིས། ། རྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་མངོན་སུམཝིན། ། དེས་ན་ཆུལ་འཕྲོད་མངོན་སུམ་ཀུན། ། མངོན་སུམ་ཡིན་ཕྱིར་ཚད་མར་གྱུར། ། བཅད་ཤེས་དང་ངེས་པ་གཉི་ག་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དང་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་དོ། ། ཞེས་བཤད་ཟིན་ལ། ། དེས་ན་མངོན་སུམ་རང་ལས་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་མི་ནུས་དཔྱད་པར་བྱའི་ཚད་མ་ཡིན་མ་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚད་མ་དེས་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། ། ས་ས་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི། ། ངེས་པ་ཉིད་ལས་འཇུག་ལྟོག་བྱེད། ། འཕགས་པ་རྟོག་པ་བྲལ་བ་རྣམས། ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱེད་པར་གསུངས། ། ས་ས་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི་མངོན་སུམ་ཀྱིས་མཐོང་བ་སྒྲོང་བ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་དྲན་པས་ས་ས་ར་ངེས་ནས་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་ལ། ། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འདྲ་ལ་སྨོན་ནས་ཤེས་པ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱིས་བྱེད་དོ། ། རྟོག་པའི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་དེ་དག ། སྨོན་ལམ་ལས་གྱུར་པའི་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་དང་རིན་ཆེན་ཕུག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དཔྱད་པ་ནི། ། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་མི་མཁྱེན་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་རུང་ལ་མཁྱེན་ནའང་སྣང་ནས་མཁྱེན་ན་དུས་གསུམ་ཟླ་ས་ལ་གྱུར་པར་འགྱུར་ཞིང། མི་སྣང་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་ཅན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་ཅན། ། དེ་ཡི་མཁྱེན་པ་དཔག་མེ་ནུས། ། གཉིད་ཀྱིས་བསླད་པ་ཙམ་ཀྱིས་

ཀྱང་། སད་པའི་བློ་དཔག་མེ་ནུས་ན་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པས་བསླད་པའི་ཚུའོལ་མཐོང་བའི་ས་ས་སྐྱེ་བོས་གནས་ཀྱང་པའི་ཡེ་ཤེས་དཔག་ནུས་རེ་སྐན། དེས་ན་གནས་ཀྱང་པའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་དང་ཐ་རོལ་གྱི་ས་ཕྱོགས་མཉམ་པ་ལ་ས་གགས་པ་བས་མ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པོ། ། དེའང་ཆུ་མ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ས་གགས་དང་ནི་ས་མེས་དེ་ལྟར། ། གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི། ། མ་དག་བློ་ཅན་ལ་ཡོན་ཀྱི། ཆུ་ལ་འཕྱོར་རྟོགས་པ་བས་མ་ཁྱབ། ། ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཆུ་མ་ངེས་ལས། འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ར། ། འདི་ལ་ཡོད་ཁ་ཅིག་ད་ལྟ་བའི་ཕྱོགས་ལས་འདས་མ་འོངས་རྟོགས་ཟེར་བ་དང་། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཆུ་མ་ལ་སྣང་ནས་རྟོགས་ཞེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ཁྱོན་པའི་རྒས་སྒལ་ཀྱི་ཆུ་མ་པར་ཐར་པ་སྟོན་པར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་བསྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། འདས་པ་བསྒྲུབ་ན། ། ཚོག་གིས་ཁྱད་པར་ངེས་ཀྱར་ན། ། སྟོན་བྱེད་བཞང་དཔག་པར་ནུས། ། སྨོན་དཔོན་རྒྱན་མཛད་པ་ལ་ངོན་ཏང་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་མེད་པ་ངེས་གཞལ་བྱ་ངེས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། ། རང་རང་གི་ཡུལ་བཅད་པ་བཞིན་གཞུང་འབྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པ་པོ་ངེས་ཀྱང་ངོན་ཏང་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་མེད་ཅེ་ཞེས་བྱ་བས་བསྒྲུབ་པར་ནུས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ངག་གི་ལྷ་ཅིས་ཟིན་ན་འགལ་བ་མེད་ཅེ། །

གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་

རྒྱས་དགོངས་པ་ནི། གོམས་པ་ཕྱོགས་ནས་དེ་གསལ་བ། ། མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པས་འགྲུབ། ། གང་རྟེན་བརྟེན་ཞིང་གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་བསྒོམ་པ་དེ་ལ་གསལ་སྣང་འཐུང་སྟེ་འདོད་འཇིགས་པ་གོམས་བཞིན། སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའང་རྟེན་བརྟེན་ཞིང་གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པ་བསྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་ས། །

རྒྱས་དེའི་ཚོས་ཅན་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་དང་གཞན་ལ་ལུས་ངག་གི་ཆོས་འགྱུར་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། ། བསྒྲུབ་བྱ་ནི་འཐུང་ཟུང་ཙམ་དང་འཐུང་ངེས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱེན་དང་ལྡན་ནས་ཟུང་བ་ཙམ་མི་བསྒོམ་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་ངེས་པ་བསྒོམ་པ་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོན་ཀྱང་བསྒོམ་པའི་ཡན་ལག་དང་མ་བྱལ་ཞིང་འགལ་རྒྱེན་མེད་ན། གསལ་སྣང་འཐུང་ངེས་ཡིན་ཏེ། ། རྒྱ་ཚོགས་པ་ཚང་ཞིང་འགལ་རྒྱེན་མེད་ན་འབྲས་བུ་འཐུང་ངེས་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་བརྟེན་པ། གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ། དེ་བསྒོམ་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་ན། ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟེན་པ། ། རིག་པའི་ཐོག་མཐའ་ཆམ་པ་གཉིས། ། མེ་དང་སྨྲོན་མ་དཔེར་བྱས་ནས། ། མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅེས་ཟེར། ། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་པ་གཉིས་རང་རིག་གིས་ཤེགས། ། དབུས་ཀྱི་རིག་པ་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པས་རིག་པའི་རྒྱུན་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་གྲུབ་བོ། ། ཡ་མཐའ་མ་མཐའ་ཇི་ལྟར་ཤེགས་སྐྱེ་ན། རང་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་གིས་རིག་པ་ཙམ་རིག་པ་སྟེ་མ་ལས་བྱུང་བར་གྲུབ་པས་

རིག་པ་སྟ་མ་སྟོན་དུ་མ་ས་ཕང་པའི་རིག་པ་ཙམ་དངོས་སུ་ལེགས་པ་ན་རིག་པ་སྟ་མ་
སྟོན་དུ་མ་ས་ཕང་པའི་ཕྱི་ཐག་ཤུགས་ལ་ལེགས་ཏེ། ། དུ་བ་ཙམ་མེ་ལ་ཐྱུང་བར་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་མེ་སྟོན་དུ་མ་ས་ཕང་པའི་དུ་བ་ཙམ། ། དངོས་སུ
ལེགས་པ་ན་མེ་སྟོན་དུ་མ་ས་ཕང་བའི་དུ་བའི་ཕྱི་ཐག་ཤུགས་ལ་ལེགས་པ་བཞིན
ནོ། ། ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རིག་པ་ཙམ་རིག་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པས་རིག་པ
ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཙམ་དངོས་སུ་ལེགས་པ་ན་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག
པའི་ཕྱི་ཐག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་ལ་ལེགས་ཏེ་སྒྲོན་མ་ཙམ་གྱིས་འོད་འཕྱིན་པར
གྲུབ་པས་འོད་མི་འཕྱིན་པའི་སྒྲོན་མའི་ཕྱི་ཐག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་ལ་ལེགས་པ
བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། ཐུག་མེད་རང་རིག་གིས་མི
འགྲུབ། ། མེ་དང་སྒྲོན་མ་དཔེར་མི་རུང། ། རང་རིག་གིས་ད་ལྟར་ཀྱི་ཤེས་པ
ཙམ་འཕྲེལ་བ་ཅན་དུ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་ཐོག་མཐའ་མི་འགྲུབ་སྟེ
ཚུར་ལ་མཇོས་པ་བ་ལྟར་དང་པོའི་ས་མཐའ་རྗེན་ཕ་རོལ་ཀྱི་ས་ཐམས་ལས་མི
སྐྱེ་བར་ཕ་མའི་ལུས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་རྒྱུ་གཞན་དོགས་པའི་ཕྱིར་དང། །
འཆི་བའི་ས་ཐམས་ཀྱིས་ཀྱང་ས་ཐམས་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པར་མེ་ཀྱེན་ཆལ་བ་ལྟར་རྒྱུད
ཆད་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་ད་ལྟར་རིག་ཙམ་རྒྱུ་འཕྲས་སུ་གྲུབ
པའི་ཤུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟ་ཕྱི་ངེས་ན་ཆད་པར་ལྟ་བའི་ཝོག་ཏོག་ཀྱང་སྐྱེ་མེ
ལྗིད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཡང་དཔེ་མི་མཚུངས་ཏེ་དུ་བའི་དང་པོ་དུ་བ་སྟ་མ་ལས
སྐྱེ་ཞིག་དཔེར་དགེས་ཀྱི། དུ་བའི་དང་པོ་རིགས་མི་མཐུན་མེ་ལས་སྐྱེ་ལ་དུ
བའི་རྒྱུན་དུ་བའི་རིགས་འདྲ་སྟ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དང། ས་མས་ཀྱི་དང་རིས་མི་འདྲ
ལུས་ལས་སྐྱེ་ལ། ས་མས་ཀྱི་ཕྱི་མའི་རྒྱུན་རིས་འདྲ་ལས་སྐྱེ་བ་ཚུར་ལ་མཇོས་པའི
ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། ། སྒྲོན་མའང་ཁ་མས་སྒྲོན་མ་གཞན་བསྐྱེད་བ་ཞིག
དཔེར་དགོས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ལ་འོད་འཕྱིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི་ས་ཐམས་ལ་གསལ་བས་ཁྱབ

པའི་དཔེ་རྒྱང་གི ། ཕྱི་མ་བསྟྭོད་ལ་དཔེ་ཉིན་མ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཐུག་མེད་དུ་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། རྒྱས་དགོངས་ནི། སེམས་ལ་གཞན་ལས་ལྟོས་མེད་ཀྱི། རྒྱས་ཀྱིས་སྟོན་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྱུར། ། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། ། ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱུ་སེམས་སྔ་མ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ་རིག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཀྱི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་འཐས་བུ་རྒྱས་སོ། ། གཉིས་པ་དེའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཐོག་མས་ཆོས་ནི་ཐོ་ཡོང་བའམ་རྒྱས་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་ཡང་ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱུ་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཅི་སྟེ་ཞེས། ཚུར་ལ་མཇོས་པ་བཏོལ་ན། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱུ་སེམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྟོས་སེམས། སེམས་ཀྱི་ཁྱད་སྐྱེ་བ་སེམས་ལས་གཞན་ལའང་ལྟོས། ཕྱི་མ་ནི་ཚོ་བོ་ཡང་འདོད་དེ་སྐྱེ་མཚན་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒོ་ལྡའི་ཆུ་མ་ཤེས་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། སྔ་མ་ལྟར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ད་ལྟར་ཀྱི་ཤེས་པ་འདི་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེའམ། ། རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བརྟག ངང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱུ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། ། ཁྱད་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ། ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེའམ་བེམ་པོ་ལས་སྐྱེ། ངང་པོ་ལྟར་ན་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཤེས་པར་གྱུར་པས་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་དབང་པོ་མེད་པའི་ལུས་ཟམ། དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཟམ། ། དགུགས་འགྱུང་རྒྱབ་གསུམ་གང་ལ་སྐྱེ་བརྟག་གྱང། དབང་པོ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་ན། ། རྩལ་ཕན་ཚོ་ཚོ་ལས་སྐྱེའམ། ། འོན་ཏེ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ། ངང་པོ་ལྟར་ན་ཚོགས་པ་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྩལ་ཕན་རེ་རེ་ལས་སེམས་རེ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བོ། ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཁོར་ཡོ་ལྟ་བུ་ཡན་ལག

གཅིག་ཅམས་ཀྱང་སེམས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མ་ཚང་བའི་ཐུ་གུ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ཉིད་ཟུམ་འགྲེལ་ལས། རེ་རེ་ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་ནའང། ། ཅིག་ཅར་མང་པོ་འཐུང་བར་འགྱུར། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། མ་ལུས་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ནའི། ། ཡན་ལག་གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ལས། མི་སྐྱེའི་ཡན་ལག་ཅན་ཀྱི་ཐུན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། ས་ཀུང་མེ་ནམོག་པའམ། གཅིག་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་གཡོ་བར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཞེགས་པར་གསལ་ལོ། ། ཡང་འགའ་ཞིག་དབང་པོ་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། ལྷམ་ལྟར་དབང་པོ་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེན་དབང་པོ་གཅིག་མ་ཚང་ཡང་ཡིད་ཤེས་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། རྒྱང་པ་ལས་སྐྱེ་ན་དབང་པོའི་བློ་བཞིན་དུ་ཡུལ་སོ་སོར་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། དེ་བློ་བཞིན་དུ་འཛིན་འགྱུར་ཕྱིར། ། དབང་པོ་བཅས་ལས་ཡིད་ཤེས་མིན། ། ཤེས་སྐྱེ་ནུས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། ། ཀུན་ལས་ཀྱང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཡང་ན་ དབང་པོ་དེ་ཅི། དབང་རྟེན་གཟུགས་ཅན་ལ་ཟེར་རམ། ། ཡུལ་ལ་འཛིན་ནུས་ལ་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་ཤི་བའི་གཟུགས་ལས་ཀྱང་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནུས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ལས་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་བར་འགྱུའོ། ། དེས་ན་བློ་དབང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གཞོན་ཀྱང། ། ཡིད་བློ་ལ་གཞོན་ཡོད་མ་ཡིན། ། འདི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང། ། འགྱུར་བ་ དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། ། དེ་ཕྱིར་བློ་གནས་པ་ཡི་རྟེན། ། བློ་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པ་འགའ། ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། ། དེ་ཕྱིར་བློ་ལས་དབང་པོ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་དབུགས་དགྱུང་རྩལ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལོ་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་རྒྱ་དབུགས་ཡིན་ན་ དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཅི་ཡིན། ། སེམས་

ཡིན་ན་སེམས་སྟ་མ་གྱུར་ཅིང། དབུགས་སྟ་མ་ཉིད་ཡིན་ན་ལུས་དང་སེམས་
མེད་ཀྱང་དབུགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ་ལུས་ཡིན་ན་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་གཡས་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ལས་ཀྱང་དབུགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ། འདིའང་ཆོས་འགྲེལ
ལས། དབུགས་གཅིག་ལའང་དོན་དུ་མ། ། འཇོན་ཕྱིར་དེ་ལས་ཅེས་མ
ཡིན། ། ཞེས་དབུགས་འབྱུང་བ་གཅིག་ལས་སེམས་གཅིག་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་དང།
དབུགས་གཅིག་ལས་སེམས་དུ་མ་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་ཆོས་འགྲེལ་ཉིད
དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེས་ན་འབྱུང་རྒྱས་ལས་སེམས་མི་འབྱུང་གི་སེམས་ལས
འབྱུང་རྒྱས་འབྱུང་བར་གྱུར་པོ། ། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་ལ
རྒྱུ་མེད་དང་རིས་མི་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལེགས་པས་རིས་མཐུན་གྱི
ཤེས་པ་ཉིད་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ན་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཤེས་པ་ལ་འཇིག
རྟེན་སྟ་མའི་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་ཁྱབ་པ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཡ་མཐའ་ཐུག
མེད་དུ་གྱུར་བོ། ། དཔེར་ན་བུམ་པ་རྒྱུན་གྱི་མཐར་འཇིག་པར་ཚད་མས་གྲུབ
ལ། འཇིག་པའི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ལེགས་པས་བུམ་པ་ཉིད་འཇིག་པ་དང།
དགེར་མེད་དུ་གྱུར་ན་དངོས་པོ་ཆུམས་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་འགྱུར་པ
བཞིན་ནོ། ། འདིར་ལྟོས་མེད་དུ་འདུ་ཡང་སེམས་ནི་སེམས་སྟ་མ་ལས་སྐྱེ་བ
གྱུར་པས་རྒྱུ་འཕྲས་ཡིན་ལ་བུམ་པ་ནི་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་བསྟན་པས་རང་བཞིན
ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་སེམས་ཀྱི་ཉེར་ལན་སེམས་སུ་གྱུར་པ་ན་འཇིག་རྟེན་སྟ
མ་གྱུར་པའང་ཆོས་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཅིས་པར་གང་ཉིད་ཀྱི། ། འདུ་ཕྲེད
ཀྱི་ནི་ཇེས་འཇུག་པར། ། སེམས་ནི་དེ་མེད་མི་འབྱུང་བས། ། དེ་ཕྱིར་སེམས
ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། ཆོས་ཤེས་མིན་པ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི། ། ཉེར
ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྱུར། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཏེར་པ་མ་ཏོངས་པ་བསྟན་པ་ལ་གཏེར་ཏེ། བདག་འཇོན་དང

བཅས་པ་ དང་། བདག་ འཇོག་ མེད་ པའི་ གསལ་ བ་ ཕྱག་ མེད་ དུ་ བསྒྲུབ་ པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་ རྒྱས་ དགོད་ པ་ནི། ། རྒྱ་ ཆོགས་ ཚང་ ཞིང་ གཡས་ མེད་ པའི། ། རྒྱས་ ཀྱིས་ ཕྱི་ མཐའ་ ཕྱག་ མེད་ འགྲུབ། ། འཆི་ ཀའི་ སེམས་ ཆོས་ ཅན། སེམས་ ཕྱི་ མ་ བསྐྱེད་ ངེས་ ཏེ། རྒྱ་ ཚང་ ཞིང་ གཡས་ མེད་ པའི་ ཕྱིར། ཆོགས་ པ་ ཐ་ མའི་ ཆུ་ གུ་ བཞིན། ། ཞེས་ བྱ་ བ་ རང་ བཞིན་ གྱི་ རྒྱས་ སོ། ། གཉིས་ པ་ ཚུལ་ བསྒྲུབ་ པ་ ལ་ གཉིས་ ཏེ། ། ཕྱོགས་ ཆོས་ དང་ ཁྱབ་ པ་ བསྒྲུབ་ པའོ། ། དང་ པོ་ ལའང་ གཉིས་ ལས་ དངོས་ ནི། སྐྱེ་ བའི་ རྒྱ་ ཆོགས་ པ་ ཚང་ བ་ ཞེས་ བྱ་ བ་ བདག་ འཇོག་ ཡིན་ ཅིང་ གགས་ ནི་ བདག་ མེད་ ཡིན་ ལ་ དེ་ མེད་ པ་ ནི་ བདག་ མེད་ རྟོགས་ པ་ ཉིད་ དོ། །

གཉིས་ པ་ ནི་ གཏན་ ལ་ དབབ་ པ་ ལ་ འཕོར་ བའི་ འཇུག་ ལྟོག་ ཤེས་ དགོས་ པས་ དེ་ ལ་ གསུམ། ། གཞན་ ལུགས་ དགག ། རང་ ལུགས་ བརྗོད། དེ་ ལ་ རྩོད་ པ་ སྤང་ བའོ། ། དང་ པོ་ ནི། ལས་ དང་ ལུས་ ཞེས་ འཕོར་ བའི་ རྒྱ། ། གཉིས་ པོ་ སྤང་ ཕྱིར་ དཀའ་ ལྟོད་ ཟེར། ། འདི་ ལ་ མུ་ སྟེགས་ བྱེད་ འགའ་ ཞིག་ ལས་ དང་ ལུས་ གཉིས་ ཀྱང་ འཕོར་ བའི་ རྒྱ་ ཡིན་ པས་ ཆོགས་ པ་ ལ་ ཡ་ ཀྱལ་ མེད་ ན་ འཐས་ བུ་ མི་ སྐྱེ་ བས། དེ་ གཉིས་ གང་ ཟུང་ ལ་ གནོད་ པ་ ཐུས་ ཀྱང་ སྐྱེ་ བ་ ལྟོག་ སྟེ་ ས་ བོན་ ཡོད་ ཀྱང་ ཆུ་ ལུད་ ལོག་ ན་ ཆུ་ གུ་ མི་ སྐྱེ་ བ་ བཞིན་ ནོ། ། དེས་ ན་ དཀའ་ ཐུབ་ ཀྱིས་ ལས་ ཟད་ ན་ ཡང་ གྲོད་ མི་ ལེན་ ནོ་ ཞེ་ ན། མི་ ནུས་ མི་ ཕན་ མི་ དགོས་ པས། ། ལས་ དང་ ལུས་ འཛིན་ ལམ་ མ་ ཡིན། ། ལས་ སྦྱང་ བར་ མི་ ནུས་ ཏེ་ མཐའ་ ཡས་ ཤིང་ གཉན་ པོ་ ཤེས་ པར་ མི་ ནུས་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། མ་ རིག་ པ་ ལས་ བྱུང་ བའི་ གྲེག་ པ་ མ་ སྦྱངས་ ན་ ལས་ དང་ ལུས་ སྤར་ ཀི་ སྦྱངས་ ཀྱང་ ཕྱིས་ སྐྱེ་ བས་ མི་ ཕན་ པའི་ ཕྱིར་ དང་། བདག་ ཏུ་ གྲེག་ པ་ སྦྱངས་ ན་ ལས་ དང་ ལུས་ མ་ སྦྱངས་ ཀྱང་ བུད་ ཤིང་ ཟད་ པའི་ མེ་ ལྟར་ ཡང་ གྲོད་ མི་ ལེན་ པས་ མི་ དགོས་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། དེའང་ ཆུམ་ འགྲེལ་ ལས།

ལས་དང་ལུས་དག་སྤོང་མེན་ཏེ། ། གཉེན་པ་དག་ནི་མེད་ཕྱིར་དང། ནུས་
མེད་ཕྱིར་ཇི་སྲིད་པ་ནི། ། ཡོད་ན་སྣར་ཡང་འབྱུང་ཕྱིར་ཇི། ། ཞེས་གསུངས
པས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས། ། འཕོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཕས
གཟུང་བ་དང། དེའི་གཉེན་པོ་དཔྱད་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱིར
ཡང་གྲོད་ཙམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། ། སྐྱེ་རྒྱུ་མ་རིག་དེ་ལས་ཀྱང། ཁོན་མོངས་ལས
དང་འཕོར་བ་འབྱུང། ། འཕོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ། དེ་ཡོད
ན་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་གཞན་འབྱུང། དེ་ལས་མཐུན་པ་ལ་ཆགས་པ་དང།
མི་མཐུན་པ་ལ་ལྡང་བ་འབྱུང་ཞིང་ཁོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་ལས་བསགས་ནས
དགེ་བས་མཐོ་རིས་གསུམ་དང་མི་དགེ་བས་ངན་སོང་གསུམ་དང། མི་ཁོ
བས་ལམས་ཀོང་མར་འཚེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག
ཡོད་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། ། བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་ལྡང། ། དེ
དག་དང་ནི་ཡོངས་འཛིལ་ལས། ། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །
ཞེས་བྱ་བ་དང། དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། ། དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཕོར་བ
འགྱུར། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། ཆགས་བྲལ་མེད་དང་ལྡན་ལྟན་དང། ། ཇོ་མ་པ
ཀུན་ལ་རྟེན་པ་དེ། ། ཁོན་མོངས་ལས་ལས་ཀྱི་ལ་མ་ཡིན། ། དེ་འདྲ་འཕོར་བ
པ་ཞེས་བྱ། ། ཞེས་གསུངས་ལ། ། འཕགས་པ་གླུ་ཕྱུག་ཀྱིས་ཀྱང། ཁོན
མོངས་པ་ལས་ལས་ཏེ་ལས་ལས་ཀྱང། ། སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་ཕྱུག་པས
གསུངས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེས་ན་སེམས་ཙམ་ཀྱིས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད
པ་ལ་ནི་སེམས་སྟ་མ་ལས་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཚེ
ལུས་ལ་སྟོས་མེད་པར། ། ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་གི། ། བག་ཆགས
ས་ཡིན་རྒྱུར་འགྱུར་བ། ། དེས་ན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཡིན། ། ཞེས

གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་འདི་ལས་སྐྱེ་མཆེད་གཞན། ། དེ་ཡི་བཟང་ངན་ལས་ཀྱིས་བྱེད། ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་འཆི་གའི་སེམས་ཀྱི་ཞེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱུ་བྱས་དབང་པོས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཕྱི་མའི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་ལ་དབང་པོས་ཞེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། སེམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཕྱི་མའི་དབང་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀ་བཟང་ངན་དུ་བསྐྱེད་པའི་བདག་རྐྱེན་ལས་ཀྱིས་བྱེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚོ་འདི་ཞིང་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྟ། ། ལུས་གཞན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཞིང་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན། ། ལས་རྣམས་བདག་པོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་གཉེན་པོར་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་རེ་མཚོ་གཉོན་ནི། བྱམས་སོགས་བདག་དང་མི་འགལ་ཕྱིར། ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་དུས་མིན། ། ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ། ། འདོད་ཆགས་ལ་མི་སྡུག་པ། རྣམཔར་འཆོ་བ་ལ་སྙིང་རྗེ། ཕྱག་དོག་ལ་དགའ་བ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཏང་སྙོམས་བསྟོམ་པར་གསུངས་པའང་ཕྱོགས་རེ་མཚོ་གཉོན་པའམ། ། རྒྱང་བསྲིང་བ་ཙམ་དུ་ནུས་ཀྱི་རྩ་བ་ནས་གཅོད་མི་ནུས་ཏེ་རྒྱ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་མངར་བ་དང་བསིལ་བ་དང་སྨྲམ་པས་བད་ཀན་ཀྱི་ནད་བཞིན་ནོ། ། དེའང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱམས་སོགས་ཆོས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཚར་གཅོད་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་དག་དཔྱིས་འབྱིན་ནི། བདག་མེད་བདག་དང་འགལ་བས་ན། ། བདག་མེད་མཐོང་བས་དེ་སྤྱན་འབྱིན། ། དེས་ན་བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་གཉོད་བྱ་གཉོད་བྱེད་ཀྱི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ། རྟག་མི་རྟག

གམ་ཚ་རེག་གང་རེག་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་བདག་མེད་ཏོགས་པས་བདག་འཛིན་ཡུལ་ཐོན་ནས་འཕྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལས་ཁྱོལ་ཏེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། ཕྱོང་ཤིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། ། དེ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་ཀུན་དང། ། འགལ་བར་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་བྱས་པ། ། འདུས་བྱས་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཚགས་ནི། ། རྒྱ་ཡིན་དེ་ཡི་གནོད་བྱེད་ནི། བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། སྡུག་བསྔལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བློ་དང། ། སྲེད་པས་ཀུན་ནས་འཆིང་བ་ནི། ། སྐྱེ་རྒྱ་གང་ལ་དེ་མེད་པ། དེ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེས་ན་ཇི་བསྲིད་བདག་འཛིན་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡང་སྲིད་མི་ཚད་པས་རྒྱུ་ནས་ལ། ། བདག་མེད་མཐོང་བ་ན་ཡང་སྲིད་ཟད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ། སྐྱེ་རྒྱ་དང་གཉིས་པོ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་རྒྱ་གསུམ་གསུངས་པ་དང། འགལ་པ་སྤང་བནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་ལས་དང་ལུས་ཀྱང་རྒྱུར་དགོས་ཏེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་གསུམ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདག་འཛིན་གྱིས་ཁྱོན་མོངས་པ་བསྐྱེད། ཁྱོན་མོངས་པས་ལས་བསྐྱེད། དེས་ལུས་བསྐྱེད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱོགས་བྱས་པའི་འཚེ་སེམས་ཀྱིས་ཚེ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་སྲེད་པ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པས་སྲེད་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་རིག་པས་ཉེར་ལེན་བྱས་པའི་སྲེད་པས་ཡུལ་ལ་ཕོགས་པ་ཐོབ་པའི་རྩོལ་བས་ཀུན་ནས་བསླང་ནས་ནས་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ཏེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། མི་ཤེས་སྲིད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང། ། མ་བརྟེན་སྲིད་པ་ཉིད་བཤད་

པ། །རྒྱུ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །སྲེད་པ་དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ
ནི། མདོ་ལས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་འཕོར་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང
འགལ་ཡོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་མ་རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། ཉེས་ཀུན་དེ་ཡི་རྩ་བ
ཅན། ། དེ་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བའོ་ཞེ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན
ཉེས་ཆམས་ཀྱི། ། རྒྱུ་ནི་གཏི་མུག་ཡིན་པར་གསུངས། ། གཞན་ལས་འཇིག
ཚོགས་ལྟ་བ་སྟེ། ། དེ་སྤངས་པ་ན་སྲོང་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
འདི་ལ་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་མ་རིག་པ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། འཇིག
ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་ཆམ་པ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་འགལ
ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའང་ཆམ་འགྱེལ་ལས། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཕྱིར། ། ས་མས་བྱང
ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ། ལོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པར། །
གསུངས་ཕྱིར་གཞན་ནི་རིགས་མ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། མ་རིག་པ
རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེའང། ཝེད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན
ཏེ། ། རི་ཐང་གི་རྩ་ཡང་མ་རིག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་པས་མི
མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ་ཝེད་ཝའང་མ་རིག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན
འགལ་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། ། ས་ཆེ་ལས་བྱང་བས་དམིགས་པ་ཡང
རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་དུས་དང་ཆམ་པ་དང་ཟས་མཚུངས་ལྡན་དུ་དམིགས
པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཟླ་བ་ལྷོན་མ་དང་ས་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡང་མ་རིག་པ་དང
ཐལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཀྱི་ཚོས་ཆམས་ལ་ལྟག་པར་ལྷོ
འདོགས་པ་དང་ཐལ་བ་གང་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས

སོ། ། གཉིས་པ་གཉིན་པོ་ལ་རྫོད་པ་སྦང་བ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ལམ་
དང་པོར་ཆུ་ངན་ལས་འདའ་བར་ཐལ་བ་སྦང་བ་ནི། མ་རིག་པ་དང་བྲལ་བས
སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ན་ཆུན་ཏུ་ཞུགས་པའམ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་སྐྱེ་བ་མི་ལེན
པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མ་རིག་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་གཉིས
ལས་ཀུན་བརྟགས་སྦང་ས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཆུར་ཀྱུར་པའི་ལྷན་སྐྱེས་མ་སྦང་ས
ཡང་སྲིད་ལེན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འཇིག་ཚོགས་ལྟ
བྲལ་ཕྱིར། ། ལམ་དང་པོར་ནི་སྲིད་ཞེད་འགྱུར། ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་སྦང་ས
ཕྱིར། ། སྦང་ས་ན་ཡང་སྲིད་ཀ་ལ་ཡོད། ། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། ། འོ་ན
གྱུབ་མཐའ་འགའ་ཞིག་དག་བཅོམ་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་མ་སྦང་ས་ཀྱང་ཡང
སྲིད་མི་ལེན་པ་དང། ས་བཀྲད་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་སྦང་ས་ཀྱང་ཡང་སྲིད
ལེན་པ་འགལ་ལོ་ཞེན། འདི་ལ་གྱུབ་མཐའ་སྣ་བ་དག་ལན་སོ་སོར་འདེབས་ཏེ།
དགྲ་བཅོམ་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་མ་སྦང་ས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་པའི་ཆུན་སྲིད་པ
ཟད་པས་འཕེན་མི་ནུས་ཞེས་ཟེར་བ་དང། སྲིད་པ་མ་སྦང་ས་ཏེ་རང་ངམ
གཞན་ཀྱི་ཆུན་ཀྱིས་སང་ནས་ཕྱིང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་པ་ལ་འཇུག་ཅེས་ཟེར
བ་དང། ས་སོར་བརྟགས་མིན་ཀྱི་འགོག་པས་བདག་སྦང་ས་ཡང་སྲིད་མི
ལེན་ཞེས་ཟེར་བ་དང། ས་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པས་བདག་སྦང་ས་ཡང
ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ཞེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པ་མདོ་ལྟ
པ་དང་བསྟུན་ནས་ཤེར་ལེན་ཀྱི་ཆུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདག་དཔང་མ་ཐག་པའི
ཆུན་སྲིད་པ་ཟད་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པར་བཞེད་དེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས།
སྲིད་པའི་ལྷད་ལས་ཆམ་བཏལ་བའི། ། ལས་གཞན་འཕེན་ནུས་མ་ཡིན་ཏེ། ། ।
ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཐད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཡང་བྱང་ཆུབ
སེམས་དཔའ་ས་བཀྲད་པ་ན། ཁོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་གནས་ཀྱུར་ཏེ།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་མེད་པས་སྟེང་རྗེས་སྲིད་པའི་མཚམས་སྨྱོར་བར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་ས་བཅུའི་རྒྱུན་གྱི་མཐར་མི་སྣང་སྟེ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་པའི་མཚམས་སྨྱོར་བར་འདོད་དོ། ། སྨོན་དཔོན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེང་རྗེ་གཙོ་པའི་ལས་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་ལས་གཙོ་པའི་སྟེང་རྗེ་ལས་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྲིད་པར་བཞུགས་པར་བཞེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་བྱལ་བའི་གནས་པ་ནི། བཙུ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། མདོ་ལས་ཀྱང། འཆི་ལ་དགའ་བར་མི་བྱ་ཞིང། ། གསོན་པ་ལ་ཡང་དགའ་མི་བྱ། ། དཔེར་ན་དབང་པོའི་གླང་པོ་བཞིན། ། ཁོ་བོ་དུས་ལ་སྟོང་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། གལ་ཏེ་སྟེང་རྗེ་ཡོད་ན། ། དེ་ཉིད་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རྒྱུ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་ལ་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང། བདག་དང། བདག་གིར་འདུ་ཤེས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ་བྱེད་པ་རྒྱ་ཡིན་ལ་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པར་མཐོང་བའོ། ། རྣམ་པ་ནི་མཁོ་བར་སེམས་པའོ། ། སྟེང་རྗེའི་རྒྱ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུན་རིག་པ་གོམས་པའོ། ། ཡུལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་འབྱས་ཀྱིས་ཟིན་པའོ། ། རྣམ་པ་ནི་དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའོ། ། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཆགས་པའོ་ཞེ་ན། མིང་དུ་འདོགས་པ་ལ་རག་མོད་འདམ་ལས་གསེར་ལེན་པ་དང་འབྱ་ལེན་པའི་ཚུལ་འཇུག་ཚུལ་བཞིན་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཆེའོ། ། དེས་ན་འགོར་བའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བདག་འཛིན་གྱི་བྱད་ཤེར་མེད་ན་ཉོན་མོངས་པའི་མེ་རྣལ་དེ་ལྟ་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དུ་བ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ན་རྟེན་མི་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་སྒྲུབས་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ནི་རྟེན་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་པོ་
ཞེ་ན། ས་བོན་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ཡང། ། མེས་བསྲེག་པ་ནི་ཕྱི་མཐའ་
མཐོང། ། དེ་བཞིན་འཕོར་བ་ཐོག་མེད་ཀྱང། ། བདག་མེད་མཐོང་ནི་ཕྱི་
མཐའ་གྱུར། ། ས་བོན་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་མེས་བསྲེག་པ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་ལ།
མ་བསྲེགས་ཤིང་མཐུན་རྒྱུན་འཛིན་འགལ་རྒྱུན་མེད་ནི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་འཕྱིན་
པར་དེས་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་འཕོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་
མེས་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་བསྲེགས་པ་དེ་དག་འཕོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་གྱུར་ལ་
སྲིད་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཚང་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་རྒྱུན་མེད་ནི་ཡང་སྲིད་པ་
འཕྱིན་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱི་
བར་དུ་རྟེན་བརྟེན་པས་ཆོག་མོད། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་སྲིད་པ་ཕྱི་མ་ལེན་
པའི་རྟེན་བརྟེན་ནི་འཕོར་བའི་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ལམ་བསྟོམ་པ་དོན་མེད་དུ་
འགྱུར་རོ། ། གཉིས་པ་ གསལ་བ་ ཅམ་ རྟེན་ པ་ བརྟེན་ པར་ བསྟན་ པ་ ནི། ། །

ཡིན་ཀྱི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་རྟོག་གསལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་
དོ། ། འོ་ན་འགོར་བ་ལས་ཐྲོལ་ཡང་སེམས་གསལ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་ན།
གསལ་བ་གཞན་དབང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྔལ་ཡོད་པར་མི་
འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་རྟོག་མེ་ལོང་ལྟ་བུར་གནས་ཀྱང་པ་ན།
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐྲོལ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང།
ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་པས་ཀྱང་གནས་ཀྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་
གསུངས་པས་ས་ས་སྐྱེ་བོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་གཅིག་ལ་འཐུང། དབུ་མ་པ་འཁོར་
ཞིག་སྟང་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་པཱའ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་
འཁལ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མི་འཐད
དོ། ། གཉིས་པ་གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དང། གསུམ་པ་དེ
བསྒོམ་པ་ནི་ རང་རིག་གིས་འགྲུབ་བོ། ། གཉིས་ པ་ ཁྱབ་ པ་ བསྟན་ པ་ ནི།
འཇིག་སོགས་ གོམས་ ལས་ གསལ་ ལ་ ངང། ཁྱབ་ ཀ་ ནི་ དཔེ་ འདོད་ འཇིག
ཚགས་ གོམས་ ལ་ ཀ་ ལ་ ལ་ ལ ངང ལ ཀ ལ ལ ལ ལ ། ། ངེ་ལྟ་ བ་ལ
ཏ ག ས ལ ད ། ནི ། ཐ ཆ ོ ག ས ། ལ ལ ། ལ ཟ ས ། ཐ ། ལ ། ལ ། ལ ། ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་པའི་དོན་ལམ་ལ་ཐུང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ས་ཐང་པ་
དང་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་འཐད་པའོ། ། དང་པོ་ནི་མི་ནུས་མི་ཤེས་མི
བཏེན་ཕྱིར། ། ས་ཐང་པའི་ཕྱོགས་བ་མེད་ཅེ་ན། ། ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་དྲི་མ
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ས་ཐང་མི་ནུས་ལ། ནུས་ཀྱང་ས་ས་རྒྱུ་པོས་མི་ཤེས
ཤིང་། ཤེས་ནས་ལན་ཅིག་ས་ཐང་ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་ལྟར་བླར་ལྷོག་པའི་ཕྱིར
ས་ཐང་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མེན་ཕྱིར་ཐབས
ཡོད་ཕྱིར། ། རྒྱུ་སྟོང་ཕྱིར་ན་རྣམ་གྲོལ་འཐད། ། དྲི་མ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ
བཏགས་པ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་རང་བཞིན
ཀྱིས་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁོན་མོང་པའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ཡིན
ལའི་དང་འགལ་བ་བདག་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་ས་ཐང་པ་ཉིད་ཀྱིས
ས་ཐང་མི་ལྷོག་ལྟེ་བུད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་བཞིན་དུ་འཐས་བུ་རྒྱུད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར
རོ། ། དེ་དག་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སེམས་འདིའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །
དྲི་མ་རྣམས་ནི་གློ་བུར་བ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷོང་ཤིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར
ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་རྒྱུན་ནི་ཀུན་འབྱུང་དག ། ས་ལར་ཡང་ལྷོག་ཅེས
བཤད་པ་ཡིན། ། བདག་ལྟའི་ས་བོན་ས་ཐང་པའི་ཕྱིར། ། ས་ལ་མི་ཀ་ཤེགས་པ
ཤིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། གཤིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས
པ་མི་འཐད་པ་ས་ཐང་བ་ལ་གཤིས་ལས། དང་པོ་ཁོམས་པ་མི་འཐད་པ་ས་ཐང་བ་ནི།
མཆོངས་དང་ཆུ་ དང་ གསེར་ ཀྱི་ དཔེས། ། ཁོམས་ ཀ་ ས་ ཐ་ ཞ་ ནི
མཆོངས་པ་ཁོམས་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་མི་མཆོངས་པ་ལྟར། བཙེ་བ་དང་ཤེས
རབ་ལ་ས་ཁོགས་པ་ཁོམས་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་འཕེལ་མི་སྲིད་དོ། ། ཡང་ཆུ་ཇི་ལྟར
བསྲོས་ཀྱང་མེར་མི་འབབ་བ་ལྟར་ལྷོང་ཤིད་དང་བཙེ་བ་ལ་ས་ཁོགས་པ་ཁོམས་ཀྱང
ཆུང་ཟད་ཏོགས་བ་སྲིད་ཀྱི་དེའི་ངང་དུ་འགྱོ་མི་སྲིད་དོ། ། ཡང་གསེར་བཞུ

ཡང་མེ་དང་བྲལ་བ་ནི་སྲ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་ལན་ཅིག་སྟོང་ཉིད་དང་བཙན་
སོགས་རྣོགས་ཀྱང་འབད་པ་དང་བྲལ་བ་ནས་སླར་ལྡོག་གོ། ། དེས་ན་བཙན་བ་ལ་
སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཅིང་ཚད་མེད་
འཇུང་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། འབད་ལ་ལྡོས་ཕྱིར་མི་བརྟན་ཕྱིར། སླད་འཇུང་
བསྐྱེད་ཕྱིར་དཔེར་མི་རུང་། ། མཆོངས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལྡོབས་ཡིན་པས་ཚད་ཅན་
ཡིན་ཏེ། བད་ཀན་ལ་སོགས་བ་ལྷེ་བའི་ཆོས་དག་ནི་རང་ལ་གཞུག་མར་གནས་
པའི་ལྡོབས་ཤིད་དུ་མཐར་ཐུག་ནས་གནས་སོ། ། དེས་ན་མཆོངས་པ་ལས་
མཆོངས་པ་གཞན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པའི་མཆོངས་པ་མི་སྲིད་
དོ། ། བཙན་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་ཚད་མེད་
པར་བསྐྱེད་ནུས་ཏེ། བཙན་སོགས་སྟ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར
ཤིང་དང་མེའམ་དབྱལ་ཆུར་དེ་གསེར་རམ་ས་བོན་ལས་ས་བོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ
འཕེལ་བ་བཞིན་ནོ། ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་དང་པོ་ཕྱིས་བཞིན་དུ། །
མཆོངས་མིན་ལུས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ། ཚོལ་བས་རིམ་ཀྱིས་མི་མཐུན་པ། །
བས་ལ་ནི་རང་ལྡོབས་ཤིད་དུ་གནས། ། ཞེས་བྱ་བ་དང། ། ས་ཟས་ལ་བཙན
ས་གོམས་སྐྱེ་བ། ། རང་ཀི་ངང་གིས་འཇུག་འགྱུར་ཏེ། ། མེ་ལ་ས་གས་ལ
ཤིང་དག་དང། ། དབྱལ་ཆུ་དང་ནི་གསེར་ས་གས་བཞིན། ། ཞེས་གསུངས་པ
ལྟར་ར། ། ཡང་ཆུ་བསྲོས་ཀྱང་མེར་མི་འགྱུར་པའང་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། འབར
བའི་ལྷོན་དུ་ཏྲེན་མི་བཏྲེན་པར་སྐམ་པའི་ཕྱིར་དང། མེར་འབར་བའི་རང
བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནས་ལ་འབད་ཀྱང་སླ་ལྷའི་ཐུ་གུ་མི་འཇུང་བ
བཞིན་ནོ། ། ས་ཟས་ནི་བཙན་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ་བྱད་ཤེར
བསྟེགས་པས་མེར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། དེ་འང་ཆམ་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན
དེ་འདྲ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་ནུས་པ་ཆམས། ། ཁྱད་པར་ཕྱི

མ་དག་ལ་ནི། །བསྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །རྒྱུ་ཏུ་རྟེན་གནས་མ་
ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་གསེར་གྱི་སྦ་བ་ལྟོག་པ་
ཡང་དཔེ་མ་ཡིན། །སྒྱིར་ནད་གསོ་བ་ལྟར་གཉེན་པོའི་རིགས་གཉིས་ཏེ་སྨན་
ལྟོག་པ་དང་མི་ལྟོག་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བད་ཀན་ལས་སེའུ་འབྲུའི་སྒྲོར་
བ་དང་། ཞེ་ལྦང་ཐུམས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གསེར་ལ་མེ་ལ་སོགས་པ་སྨན་
ལྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། བད་ཀན་ལ་འཕྲུ་སྐྱེ་ག་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་
གཉེན་པོར་སྟོང་ཉིད་དང་། ཤིང་མེས་བསྲེག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྨན་མི་ལྟོག་པ་
ཡིན་ཏེ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། སྨན་མི་འཐུང་བ་འགའ་ཞིག་ནི། ། ལ་ལར་
འགྱུར་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད། འགའ་ཞིག་ལྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་དཔེར། ཤིང་དང་
གསེར་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཉེས་པ་ཆུམ་པར་འགགས་པ་ནི།
སྲབཞིན་སྨན་ཡང་སྐྱེ་མེད་དེ། དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཐལ་མེད་དེ། ཐལ་བ
བཞིན་ དུ་ མ་ ངེས་ ཕྱིར། ཞེས་ བྱ་ བ་ དང་། འཚེ་ ཀ་ མེད་ དང་ ཡང་ དག
ངོན། ། ངོ་ཚ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་ཟློག་གིས། ། འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མི་ཟློག་ཏེ། ।
ཟློ་ནི་དེ་ཕྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། གཉིས་པ་ཐམས
ཅད་མཁྱེན་པ་མི་སྲིད་པ་སྒང་བ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོད་པ་དགོངས་ན། སྟོང་ཉིད
སྟེང་ཇི་ཙམས་པ་ལས། དེ་ཡི་ངང་དུ་འགྱུར་སྲིད་མོད། ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ
མཐའ་མེད་ ཕྱིར། ། ཀུན་ མཁྱེན་ བསྒྲུབ་ པ་ དཀའ་ ཞེས་ ཟེར། ། ཆུ་ ལྟེགས
འགའ་ཞིག་ལྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་འཁོར་བར་མི་ སྐྱེ་ བ་ དང་། ལྟེང་ ཇི་ ཙམས
པས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་དཔོས་པོ་ལྟོས་ཞུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་ཀྱང་ཡུལ་དུས
ཆུམ་པ་མཐའ་ཡས་ཤེས་བྱ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་སེམས
ཅན་ཀྱི་གྲངས་བཞིན་ནོ། ། དེ་མི་ཤེས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་འགྱུར་ལ
ཤེས་ན་ལོག་ཤེས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རི་ཙོང་གི་རྩ

མཐོང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཙོ་བོའི་དོན་མི་བསྟན་པ། ། ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ་ཀུན་ཚོགས་བཞིན། ། འཁོར་བ་འདུག་ལྟོག་གི་རྒྱུ་འཐས་བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་བསྟན་བར་ཚད་མས་འགྲུབ་པས་དགོས་པའི་དོན་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྱུར་ཏེ། མི་ཀུན་ཚོགས་སྣན་ཀུན་ཚང་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། ། ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། ། གང་དེ་ཚད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། ། ཐམས་ཅད་རིག་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། ། རིང་པོ་མཐོང་ངམ་མེན་ཡང་རུང། ། འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན། ། གལ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཚད་ཡིན་ན། ། ཚུ་ལ་ཤོག་བྱ་ཆོད་བསྟེན་པར་གྱིས། ། ཞེས་གསུངས་པས་ས། ། ཆུན་མཛད་པས་ཀྱང། མཐོ་རིས་དང་ནི་བྱང་གྲོལ་ལམ། ། ཇི་བཞིན་དུ་ནི་མཁྱེན་པས་ན། ། སྐྱེས་བུའི་དོན་མཁྱེན་ཙམ་གྱིས་ནི། ། སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད། ། ཅེས་བཤད་པའང་ཡིན་ནོ། ། དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པ་ལ། ། མཁས་ཆེམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཞེས་ཟེར། ། ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཉན་པ་ལ། ། བ་ལང་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན། ། བར་སྣང་གྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། ། དེ་ནས་འཁོར་བ་ལས་ཐོལ་བར་འདོད་པས་དེའི་ཐབས་ཀུན་མཁྱེན་པས་ཆོག་མོད། ཉེ་བར་མི་མཁོ་བ་སྲིན་བུའི་གང་ས་དང་རྩལ་ལྡན་གྱི་གང་ས་ལ་སོགས་པ་མཁྱེན་ཡང་ཅི་དགོས། ། ནད་གསོ་བ་ལ་སྨན་ཀུན་ཤེས་པས་ཆོག་མོད། བ་ལང་གི་སོ་མི་ཤེས་ཀྱང་སུ་ཞིག་སྟོང། ཆམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་བསྟན་བྱ་བྱ། ། ཐུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆམ་དཔྱད་བྱའི། ། འདི་ཡིས་སྲིན་བུའི་གང་ས་མཁྱེན་པ། ། དེ་ལ་འཁར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཞོ་ན་ཤེས་བྱ

ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འགོག་གམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེ་བར་
མཁོ་བའི་ངོན་ཤེས་པས་ཆོག་གི ། མི་མཁོ་བ་ཀུལ་ལྷན་གྱི་གང་ས་མཁྱེན་ཡང་
ལེགས་མ་མཁྱེན་ཡང་བློ་ཞེས་བཏང་སྟོམས་སུ་འཇུག་སྟེ། ནད་གསོ་བ་ལ་སྨན་
ཤེས་པས་ཆོག་གི་གཞན་བཏང་སྟོམས་སུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། ། རྒྱན་མཛད་
པས། ཐམས་ཅད་རིག་པར་མཛད་པ་ཡི། ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འགོག་པ་
མིན། ། ངེད་ཀྱིས་ཤེས་པར་མི་ནུས་པར། ། ཆོག་ཤེས་པར་ནི་འདོད་པ་
ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་རྟེས་སུ
དཔག་པ་ཡིས། ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། ། ཡང་ན་ཤེས་བྱ་ཀུན
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་སྟེ། གང་ཕྱ་ཞིང་བ་མཐོང
བདེས་ཡིད་གཏད་ན་རགས་ཤིང་སྣ་བ་མཐོང་སྟེ། ཁྱེ་ཟེར་གྱི་རྟལ་མཐོང་བ
དེས་ཡིད་གཏད་ན་ལུམ་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་ཕ
ཞིང་དཀའ་བ་བདེན་པ་བཞིའི་ངོན་གཟིགས་ཤེས་ཆེས་བྱ་བའི་རྒྱགས་ཀྱིས་འགྲུབ
སྟེ། ཆམ་འགྲེལ་ལས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། ། ཐབས་བཅས་རབ
ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། ། གཙོ་བོའི་ངོན་ལ་མི་བསླུའི་ཕྱིར། ། གཞན་ལ་རྟེས་སུ
དཔག་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏོ། ། ཤེས་བྱ་གཞན་ལ་ཉེ་བར་མི
མཁོ་བའི་ཕྱིར། ཐུགས་མི་གཏོང་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། འགའ
ཞིག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་གང་རྒྱང
གཅིག་མ་མཁྱེན་ཡང་དེ་དང་འཚམ་པའི་ས་ཐམས་ཅན་གྱི་ངོན་མི་ནུས་པས་ཐམས
ཅད་མཁོ་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་མི་གཏོང་པ་མི་སྲིད་དོ། ། འོ་ན་ཐམས་ཅད་མཁོ་རྒྱ
མེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་ངོན་ལ་མི་མཁོ་ལ་གཞན་ངོན་ལ
མཁོ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ལོ། ། དེ་ལྟ་ན་ཐམས་ཅད་འཕྲལ་པ་ཡིན
པས་འཕྲལ་སྣང་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གནས་མ་ཐུར་པར་ཤེས་ན

འཕྲུལ་པ་ཡིན་ཡང། གྱུར་པ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་ཡིན་པས་ བསམ་གྱིས་མི་ཕྱུབ་པོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། བསྐལ་པའི་བར་དུ་བརྟེན་རྒྱ་ཡང། ། མེ་ལོང་ནང་དུ་ཅིག་ཅར་འཆར། ། དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་པ། ། མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཁྱེན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་ བཅད་པའོ། ། གཉིས་པ་བརྗོད་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྟང་ལ་གཉིས་ལས་ དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། འཕྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། ། མངོན་སུམ་ ལྟར་སྟང་ཉིད་དུ་འདོད། ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྟང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ། ཤེས་པ་ འཕྲུལ་པ་ལ་སྟང་བའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དེ་ལ་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་གཉིས། ། རྟོག་མེད་ལ་ཡང་ ཡིད་དབང་གཉིས། ། རྟོག་པ་གསུམ་ཡིན་དྲུག་བཤད་པ། ། ལོག་རྟོག་བརྗོག་ ཕྱིར་ཕྱི་སྟེ་གསུངས། ། རྟོག་མེད་གཉིས་ནི་རྣ་བ་གཉིས་སྟང་ལ་སོགས་པ་དབང་ ཤེས་འཕྲུལ་པ་དང། ཟླ་ལམ་གསལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཤེས་འཕྲུལ་པའོ། ། རྟོག་ པ་ གསུམ་ ནི་ ཀུན་ ལས་ བཏུས་ ལས། ། འཕྲུལ་ དང་ ཀུན་ ཟློག་ ཤེས་ ཀ་ དང། ། ཟེས་དཔག་ཟེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང། ། ཏྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་ ཏྲའོ། ། ཞེས་བྱུག་ཏུ་ཕྱི་བ་ལ་སྨྲིག་རྒྱ་ལ་ཆུར་འཛིན་པའི་འཕྲུལ་པ་དང། ཀ་ ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་པ་འཛིན་པའི་ཀུན་ཟློས་གཉིས་ཕྱི་རོལ་པས་དབང་ ཤེས་སུ་འདོད་པས་དགག་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། ཟེས་དཔག་ དང་ཟེས་ སུ་ དཔག་ པ་ ལས་ ཐུང་ བའི་ རྟོག་ པ་ གཉིས་ ཏུ་ གསས་ ལ་ ཏེན་ པ་ ཡིན་ ལ། ཏྲན་ དང་ མངོན་ པར་ འདོད་ པའི་ རྟོག་ པ་ གཉིས་ མངོན་ སུམ་ དང། ། ཏུ་ གསས་ གཉི་ ག་ ལ་ མ་ ལྷོས་ པ་ ཡིན་ ནོ། ། དེ་འང་ ཆུམ་ འགྲེ་ ལ་ ལས། ། མངོན་ སུམ་ ལྟར་ སྟང་ ཆུམ་ པ་ བཞི། ། རྟོག་ པའི་ ཤེས་ པ་ ཆུམ་ གསུམ་ དང། ། ཏེན་ བསླད་ པ་ ལས་ ཐུང་ བ་ ཅན། ། རྟོག་ པ་ མེད་ པ་ ཅིག་ ཡིན་ ནོ། ། ཞེས་ གསུངས་ པ་ ལྟར་ ར། །

གསུམ་པ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་སོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ལྷགས་དགག་ན། ། ཕྱི་དང་ངེས་པ་ཚད་འབྲས་དང་། ། ཆུ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་བདོན་ལ་ཕྱི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་མར་དོན་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཚད་མ། ། དེའི་འོག་ཏু་ངོན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཚད་འབྲས་ཐུ་འདོད་དོ། ། ཇི་སྐད་དུ། ། དང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱི་བོ། ། ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཅན། ། བྱིས་དང་ལྷག་ཕོག་ཐོ་འདྲ་བ། ། དག་པ་དངོས་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། ། དེ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད། ། དེ་ཡི་འོག་ཏু་ཐོ་གང་གིས། ། དངོས་ཆོས་རིགས་ལ་སོགས་ཆུམས་ས། ། ཐོ་ནི་ཞེན་པར་ཟྱད་པ་གང་། ། དེ་ནི་འཐས་བུ་ཉིད་དུ་འདོད། ། ཅེས་ཟེར་རོ། ། དེ་མི་འཐད་དེ། དོན་དང་མི་འདྲ་ན་དོན་ལ་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཕྱད་དང་དོན་རྟོགས་ཚད་འབྲས་འདོད། ། རིགས་ཅན་དབང་པོ་དང་དོན་ཕྱད་པ་ཚད་མ་དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། དབང་པོ་དང་དོན་ཕྱད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འཕྱོད་པ་འདུ་བ་ཅན་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀུན་དང་ཕྱད་པས་ཀུན་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁྱད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་སྟེ། ། ཆེ་བཤད་པ་ཚོགས་གི་དོན་བྱ་ལས་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ཚད་མ། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐུན་རྟོགས་པ་འཐས་བུར་འདོད་དེ་ཇི་སྐད་དུ། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལ་ཐུན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ཚད་འབྲས་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་ན་ཡོན་ཏན་གཞལ་བས་ཐུན་རྟོགས་པར་མི་འཐད་དེ། ཐོན་པ་གཞལ་བས་ས་ཕར་པ་བཞིན་ནོ། ། ལ་ལ་དབང་ཤེས་ཚད་མར་འདོད། ། ཅན་ཐོས་ཆེ་ཟླ་བཤད་ཏু་ཐལ་བ་ནི། དབང་པོ་ཉིད་ཡུལ་ཆུམ་འཇོག་གི་ཚད་མ་དེ་ལས་ཐྱུང་བའི་

ཤེས་པ་འབྱས་བུར་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། མིག་གིས་གཟུགས་ཆུམས་མཐོང་ཏེན་བཅས། །དེ་ལ་རྟེན་པའི་ཆུམ་ཤེས་མིན། །གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་ཆུམས་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ཏོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་ཙམ་དོན་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་ཅིང་བེམ་པོས་ཡུལ་རིག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ཚད་འབྱས་ངོས་གཟུང་བ་ནི། དེས་ན་ཆུམ་པར་གཞན་འཛིན་གི། ། རྒྱུ་འབྱས་གཉིས་ལ་ཚད་འབྱས་བཞེད། ། ཚད་འབྱས་གཉིས་བསྟུད་ཏུ་སྟྲིད་ཅིང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཡིན། ། དེས་ན་འབྱས་བུ་དོན་གཞན་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཆུམ་པར་གཞན་འཛིན་ཅན་ཡིན་པར། ། རང་ཉིད་བྱེད་པ་མིན་ན་ཡང། ། དེ་ཡི་དབང་གིས་དེར་བཞག་ཕྱིར། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྦྱར་ན། ། དེ་ལ་རང་རིག་ཚད་འབྱས་ནི། ། ཆུམ་གཞན་གྲུབ་མཐའ་ལལ་ཆེར་མཐུན། ། ཕྱི་ཕྱག་ཏུ་སྣ་བར་རང་རིག་མི་འདོད་ཕོད། ། རང་རིག་འདོད་པའི་ལྷ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ན། ། རང་གཞན་བྱ་ཐོང་བར་སྐྱེས་པ་ཚད་མ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པའི་ཐ་སྙད་འབྱས་བུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་ས་ཁགས་ཚོར་བཞིན། ། དེར་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། ། གཞལ་བྱ་འཛལ་ཕྱིད་འབྱས་གནས་པ། ། འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཅོན་ཀྱང་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྱས་མི་མཚུངས་ཏེ། དོན་རིག་སྣ་བས་རང་རང་གི ། གྲུབ་མཐའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚད་འབྱས་འཛིག ། ཕྱི་ཕྱག་ཏུ་སྣ་བ་གཟུགས་ལ་ས་ཁགས་པ་ཐུག་ཕྱད་སྣང་བའི་དོན་དངོས་གཞལ་བྱ། དོན་མཐོང་བ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་མཚན་ཉིད་པའི་ཐ་སྙད་འབྱས་བུར་ སྣ་བས་ གཞལ་ བ་ དང་ ཚད་ འབྱས་ གཉིས་ ཐ་ དང་ དུས་

མཁན་པར་འདོད་དོ། ། མངོ་སྐྱེ་པས་དོན་ལྟོག་ན་མོ་གཞལ་བྱ་དོན་དང་འདྲ་
བར་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། ། དོན་རྟོགས་བརྡུག་པའི་ཐ་སྙད་འཐས་བྱེར་
འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འཐས་གཏེས་དུས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །
སེམས་ཙམ་པའི་ལྷར་ན། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག ། ཡོད་པ་མེད
ཡང་གཞལ་བྱ་དང་། ། འཇལ་བྱེད་འཐས་བྱེར་གནས་པ་འདི། ། ཇི་ལྟར་སྣང
བ་བཞིན་དུ་བྱས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཆོས་བཅས་པ་དག་གཟུང
བར་སྣང་བའི་རང་རིག་གཞལ་བྱ། དེ་འཛིན་པར་སྣང་བ་ཚད་མ། རང་རིག
མཚན་ཉིད་པ་འཐས་བྱེར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འཐས་བའི་སྒྲུག་ཕྱོང
བ་ལྟར་དུས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། ། ཆོས་ཕྱོགས་པ་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཟློ
བཏགས་གཞལ་བྱ་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། རང་རིག་བཏགས་པ་པའི
ཐ་སྙད་འཐས་བྱེར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འཐས་གཏེས་ལྷ་ཕོགས་སྣང
བ་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པར་འདོད་དོ། ། དེ་ལྟར་ཐུབ་མཐའ་བཞི་ལས་ལྷོག
དཔོན་ནི་ཕྱིར་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ན་མངོ་སྐྱེ་པ་ལྟར་མཛད་ལ། ཤེས་བྱ
ནང་ལ་འཇུག་པ་ན་ཆོས་མེད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། ། གཏེས་ཀ་ལྟར་ཡང
དོན་དམ་པར་རང་རིག་ཚད་འཐས་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ
དཔྱོད་པ་ན། ། རང་རིག་འཐས་བྱ་ཡིན་པར་བཤད། ། ཅེས་གསུངས་པས
སོ། ། ཐ་སྙད་ཀུན་ཇོག་ཏུ་མངོ་སྐྱེ་པ་ལྟར་ན། དོན་རིག་ཚད་འཐས་ཡིན་ཏེ།
དོན་འཛིག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད
ཅེས་གསུངས་ལ། གང་ལྟར་ཡང་བློ་ཚུལ་གཏེས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རིག་ལྟར་ན
ཡང། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ། ཚུལ་གཏེས་བཟློད་ཡིན། ཞེས
གསུངས་པས། དོན་ཤེས་པ་དང་བློ་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཏེས་ཡིན་ལ། ཆོས་རིག
ལྟར་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ལྟོས་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཏེས་ཡོད

ཅིས་གསུངས་པས། ། བློ་གཅིག་ལ་མ་རིག་པས་བསླད་པས་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སོ། ། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚུལ་འདིའི་རྟེས་སུ་འཐད་ངེ། ། བོད་ཕལ་ཆེར་ཕྱི་ཐག་ཏུ་སྣྲ་བའི་རྟེས་སུ་འཐད་མོད། དེ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །

དེ་ནི་བཤད་པའི་སྐབས་བདེ་བས་རྟེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་འཐས་པ་ཤད་ན། གཉིས་ལས་དང་པོ་དོན་རིགས་པའི་ལུགས་ནི། མེ་ཡི་རང་མཚན་གཞལ་བྱ་ལ། དུ་བ་ལས་བྱུང་གཞན་སེལ་བློ། ། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་དེ་རྟོགས་པ། ། འཐས་བྱ་ཡིན་ཞེས་མ་ཁས་ཆམས་བཞེད། ། གཞན་སེལ་ལ་དོན་རང་མཚན་ཀྱི་མེར་འཇུལ་པ་གཞལ་བྱ། ། དུ་བའི་རྒྱས་ལས་དེ་རྟོགས་པའི་བློ་ཚད་མ། དེ་ལས་མིའི་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་རྟེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་ཚད་མའི་འཐས་བྱ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག་འཐས་བྱའི་རྒྱས་མི་སྲིད་དེ། ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་ཚེ་ལ་ཆུབ་ན་མེ་ཡོད་ན་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་བེམས་པོར་འགྱུར་ལ། མེ་མེད་ན་རྒྱས་ལ་ཟློས་པ་ཡོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ། ། གལ་ཏེ་དཔྱད་མེ་མེད་ཀྱང་དུ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཕྱིས་སྐྱེས་བྱས་ཕྱིན་པ་ནི་མེར་སྣང་བ་སྐྱེ་བའི་དུ་བ་ཆུ་དང་མེ་འཐས་བྱར་འགྱུར་བས་ཆུ་འཐས་གོ་བཟློག་པ་མི་སྲིད་ལ། དེས་ན་ས་ཞིམས་ཙམ་པའི་འཐས་རྒྱས་ལ་ཚད་འཐས་མི་སྲིད་དོ་ཞེན། མེར་སྣང་བ་ཆགས་སྲིང་པོ་ལས། ། དུ་བར་སྣང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི། ། དེས་ན་ཕྱིས་བྱ་མི་བསླུ་བ། ། རྟེས་དཔག་ཡིན་ཞེས་མ་ཁས་ཆམས་བཞེད། ། དུ་བར་སྣང་བའི་ཐོག་ཏུ་མེད་སྣང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྲིང་པོ་ཅན་དེ་དང་རྟེས་སུ་འཐད་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་ཡོངས་སུ་ཀྱུར་པས་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་ཅན་སྲིག་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མེར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་ནུས་པ་

དཔོག་ལ། དེས་སྐྱེས་བུ་མི་བསླུ་བས་ཆལ་འཇོར་སྤྱོད་པའི་ཇེས་དཔག་གྲུབ་པོ། ། སྟོབ་དཔོན་ཎཀ་ཐོག་ལ་ཕོགས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་དཔོག་པ་ན་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ་ཞེམས་ཀྱི་མེ་དཔོག་པ་ན་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཅིང་། གཞན་མེད་ན་མི་བསླུ་བ་གཏེས་ཀ་མཚུངས་སོ། ། དེས་ན་མེར་སྣང་བའི་བློ་སྐྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེ་བས་དུ་བར་སྣང་བའི་བློ་མེ་ལས་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ངོས་ལས་མ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་རྒྱུའི་ཚོས་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ། ། ནང་གི་ལུགས་འདི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལའང་དུ་བར་སྣང་བའི་ཐོས། ། བག་ཚགས་གསལ་བར་ས་ད་ཅན། ། མེར་སྣང་བ་ཡི་ཐོ་ཞིད་ནི། ། ཏོག་ལ་འགྱུར་མེ་ཞིད་མ་ཡིན་ནོ། ། ས་ཞེམས་རྒྱུད་དེར་ནུང་བག་ཚགས་ཀྱི། ། སྟེང་པོ་ཅན་ཞིད་དུ་བར་ནི། ། སྣང་བའི་ཐོ་ནི་གསལ་བྱེད་པ། ། དེས་ན་མེ་ལས་དུ་བ་ཡིན། ། མ/ལས་པ་ཆེམས་ལ་བརྟུད་འདི་ཡོད། ། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། མངོན་སུམ་བརྟགས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དགུ་པའོ། །

བཅུ་པ། རང་དོན་ཇེས་དཔག་བསྟན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

གཞིས་པ་ཇེས་དཔག་བཤད་ན། ཇེས་དཔག་ཆེམ་པ་གཞིས་རང་དོན་ནི། ། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། ། ཇེས་དཔག་ཆེམ་པ་གཞིས་ཏེ། རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཏོ། ། དེ་ལ་རང་དོན་ནི་ཇེས་དཔག་མཚན་ཞིད་པའོ། ། དེ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་མཚན་ཞིད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་གཞིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་གཞལ་བྱ་ཏོགས་པའོ། ། ཇེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་མཚན་ཞིད་ཡོག་པ་མི་དགོས་ཏེ། ཆེམ་གཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཤིས་པ་ལ་གཤིས་ཏེ། གང་གིས་རྟོགས་པའི་ཤུགས་དང་། དེས་རྟོགས་པའི་བསྟན་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཤིས། ཤུགས་ཀྱི་སྟོས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། དེ་ལ་སྟོས་པ་ཤུགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །སྟོས་གཞི་ལའང་། ཚུལ་དང་པོའི་སྟོས་གཞི་ཕྱོགས་དང་། རྗེས་སུ་འཛིན་ལྷག་གི་སྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་དག་སྟོས་གཞིར་འཇུག་པའི་འཐད་པ་སྟེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལའང་གཤིས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྒྲ་ངོན་ཕྱིར་བསམ་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་ངོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ། གང་དུ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཅེས་པ། ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། །ཕྱོགས་ནི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི། ཚོགས་དང་བརྗེད་ལ་དངོས་མེད་ཡིན། དེ་ཡི་ཕྱོགས་རེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ། ཡ་ཀྱལ་གཤིས་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག ། རྟོག་གེའི་གཞུང་ལས་ཕྱོགས་དང་བསྟན་བྱ་དང་། ། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ཞེས་གང་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཆམ་གང་ས་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ལ་དེ་དག་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་བསྟན་བྱའི་ཚོས་གཤིས་ལ། ། བཏགས་མེད་དུ་འཇུག་ལ། དེ་དག་གི་ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་མེད་དུ་འཇུག་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པས། ཆུགས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་ཚོགས་པ་ཤིད། ། ཡིན་ཕྱིར་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དག ། གཙོ་བོ་མེན་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱིར། ། བསྟན་བྱ་ཤིད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་འཇུག་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས། ཕྱོགས་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི། ། འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། རིས་མཐུན་པ་ལས་ཡོད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཚོས་ལའང་འཇུག་པར། གཏན་

ཆོགས་བསྡུས་བྱའི་ཕྱེས་འགྲོ་བ། ། བསྡུས་བྱ་མེད་ན་མེད་པ་ཉིད། ། ཅིས་
གསུངས་ལ། ཆོགས་དོན་ལའང་། བསྡུས་བྱ་བརྗོད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོག །
བཏུད་པ་ཡིས་ཀྱང་ནུས་པ་མེད། ། ཅིས་གསུངས་པས་སོ། ། དེ་དག་ལས
གཞན་ལས་མི་འཇུག་སྟེ། སྒྲའི་དོན་ངེས་པ་ལ་ཀུན་པ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར
རོ། ། གཉིས་པ་ནི། འོན་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམ
ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཐམ། ཆོགས་དོན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ཞེས་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར
རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའང་ཕྱེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྒྲའི་འཇུག་པའི་སྐབས་གསུམ་ལས་གཏན
ཆོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ལ་འཇུག་ལ། ཁྱབ
པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ལ་འཇུག་ཅིང་བསྡུས་བྱའི་སྐབས་སུ་ཆོགས་དོན་ལ་འཇུག
པས་མི་འཁྱལ་ཏེ། སེན་ཏ་པའི་སྒྲ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ལ་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཚན
ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ། ཁ་ཅིག་རྒྱགས་སྨྲའི་མཚན་ཉིད
ཚུལ་གསུམ་དང་། མཆོན་བྱ་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ
ཟེར་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱགས་ཀྱི་སྒྲ་ཚུལ་དང
པོ་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཁྱབ་པའི
མཚན་ཉིད་ཀྱང་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར
རོ། ། དེས་ན་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཚུལ
དང་པོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐུབ་ན་གཏན་ཆོགས་ཐུབ་པ་དང་། མ་ཐུབ་ན་མ
ཐུབ་ཅེས་ཟེར་བས་ཐུང་བས་ཉེ་བ་དང་། འདིར་དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས
པ་ཡིན་པས། སྐབས་ཀྱི་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་གསུམ་པོར་རེ་རེ་ལའང
སྐབས་གསུམ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཆོན་བྱའི་འབྲེལ་བ་གཏན་ལ
འབེབས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་རིག་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱིས

མཚོན་བྱ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པའི་སྐབས་སོ། ། དེ་དག་དཔེར་བརྗོད་པར་ཤེས་པར་
བསྟའོ། ། དེ་ལྟར་དགུ་ལྡན་ལོངས་པའི་བཏགས་པ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་དང་པོ་
ལ་བརྟེས་མིང་འཇུག་ལ། སྐབས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རང་མིང་གིས་བརྗོད་དེ།
ལྷར་བཏང་བཏགས་པ་བྱན་པར་བྱེད་ཅིང་གསར་དུ་བཏགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་ཟེར་བའང་དེ་ལྟར་མ་ངེས་ཏེ། གྲགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས
སྐབས་ཡིན་ན་གང་ལྟར་ཡང་གོ་བས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཅི་རིགས
སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ལ
གཉིས་ཏེ། དངོས་མིང་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར་དང་དངོས་དང་བཏགས
པའི་ཆོས་བསམ་པའོ། ། དང་པོ་ནི། ། བརྗོད་པར་འདོད་པས་སྟོན་སྒྲུར
ན། ། དེ་ཉིད་གོ་བ་དངོས་མིང་ཡིན། ། དེ་བཞིན་རྒྱ་མཚན་འགའ་ལས
གཞན། ། རྟོགས་པ་བཏགས་པའི་མིང་དུ་འདོད། ། ངོན་ལངོ་བོས་གྲུབ་པའི
མིང་གང་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་མ
ལྟོས་པར་འདོད་རྒྱལ་བས་ཐོག་བས་ཐོག་མར་སྒྲུར་བས་དངོས་མིང་ཡིན་ཞིང།
དེས་ངོན་གོ་བ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་ལ། ། གཞན་ལ་གྲགས་པའི
མིང་དགོས་པ་དང། རྒྱ་མཚན་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་ལ་སྒྲུར་བ་བཏགས་མིང
ཡིན་ཞིང་དེས་ངོན་གོ་བ་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པ་འཆར་ཏེ། དཔེར་ན
ནོ་གཟློག་ཤལ་ཅན་ལ་བ་ལང་དུ་བཏགས་པ་དངོས་མིང་དང། མི་བྱེད་པོ་ལ
བཏགས་མིང་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་དེ་དག་ལ་བརྟ་འདོགས་པ་དང
ངོན་གོ་བའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་ཚང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཕྲུལ་མེད་ཅན
ཤེས་དང་པོ་ཡི། ། བརྟ་ཡི་སྟོང་ཡུལ་གང་ཡིན་དངོས། ། ཞེས་བྱ་བ་དང།
འཕྲུལ་རྟོགས་ཅན་གཞན་ཕལ་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཆུར་ཏི
ཀ་རས་ཀྱང། བྱེད་པོ་ལ་ནི་བ་ལང་ཞེས། ། རྟེས་འབྲེལ་རྒྱུན་མཚན་འགའ

ལས་འདོད། ། དོན་ཅོམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་ནི་རང་གི་དོན་ལ་གནས། ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཏོ། །

གཉིས་པ་དངོས་དང་བཏགས་ཆོས་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཆོགས་དོན་ལ་དངོས་ཆོས་བསམ་པ་ནི། ཆོགས་དོན་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ། ། མ་ལས་པ་ཆུམས་ལ་གདོད་ནས་གྲུབ། ། ཆོགས་དོན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་གདོད་མ་ནས་མུ་སྟེགས་ཚུན་ཅད་ལ་གྲུབ་པས་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་སྣང་། ། གཉིས་པ་ཡ་ཀྱལ་གཉིས་ལ་བཏགས་ཆོས་བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བཏགས་པ་ལའི་འདུ་བ་དང་། ། འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལ་ལྟོས། ། བཏགས་མེད་ལ་འདུ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་སྟན་བྱ་རོག་ཏུང་ངམ། སྐྱེས་བུ་ས་ཅང་གི་ལྟ་བུའོ། ། འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའང་གཉིས་ལས། རྒྱ་འཐས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལའི། རྒྱ་མེད་འཐས་བུ་ལ་བཏགས་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། འཐས་མེད་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་ཆང་ལ་ཐྱོས་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཆོགས་པའི་འབྲེལ་བའང་སྐྱེར་རྒྱ་འཐས་ལས་མ་འདས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཐུན་མོང་བ་ཟེར་བ་ལྟར་དཔེར་བརྗོད་ན། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཆོགས་པའི་མིང་ཡ་ཀྱལ་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཇའི་སྒྲའམ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡ་ཀྱལ་ཀྱི་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀུང་པ་གཉིས་ལ་ཇེས་སུ་དཔག་བྱའི་མིང་བཏགས་པ་ནི་ཇེས་སུ་དཔག་བྱའི་ཕྱོགས་རེ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཏེ། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རས་ཡུག་དུ་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྒྲ་པ་དག་གིས། དགོས་པ་མེད་པར་གཙོ་བོ་ཡི། སྒྲ་དོན་ལས་འདས་འདོད་མ་ཡིན། ། ཞེས་པས་དགོས་པ་

མེད་པར་གཞན་གྱི་མིང་གཞན་ལ་འདོགས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆོས་ལ་བསྟན་བྱར་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་ལ་
བསྟན་བྱར་མིང་བཏགས་པ། ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ། །
ལོག་པར་རྟོག་པ་སྤང་ཕྱིར་རམ། ། སྔོན་སྨྲོར་དོར་བྱས་བཏགས་པ་ཡིན། །
དེའང་གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཀྱི་རྟེས་འཇུག་བ། ཞེས་བརྗོད་ན་འགལ་བའི་ཆོས
ལའང་རྟེས་སུ་འཇུག་པ་ཡོད་དམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྲིད་པས་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར
གཏན་ཚིགས་བསྟན་བྱའི་རྟེས་འཇུག་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྔོན
སྨྲོར་གྱི་ངར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་ལ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི་བཏགས་པའི་དགོས་པ
དངོས་དང་། མ་བཏགས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་གཉིས་ལས་དང
པོ་ནི། ། ཆོས་ཅན་བརྗོད་ན་འཁྱལ་གཞི་ཡོད། ། མཐའ་རྣམས་བཀག་ན་ཡུན
རིང་འགོར། ། དངོས་མིང་བརྗོད་ན་སྔོན་སྨྲོར་ཉམས། ། བདེ་བླག་རྟོག་ཕྱིར
ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས། ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཚུལ་དང་པོ་ལ་མི་གོ
བར་མཐུན་དགེ་ཆོས་ཅན་ནམ་མི་མཐུན་དགེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའང་ཚུལ་དང
པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ལ་སྐྲ་ཆོས་ཅན་མི་རུག་སྟེ་མིག་གིས་གཟུང
བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལའང
རུགས་མཐུན་དགེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་པོ་དང་། རྟེས་སུ་འཇུག་ལྟ
གཉིས་ཀ་ཚང་བས་ཡང་དག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ
ལའི་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཅེས་འདོད་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས
བཏགས་ས། ། ཇི་སྐད་དུ། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། ། དགོས་པ་མེད་པའི
ཕྱིར་ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི
ཆོས་དགག་པའི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་ར། ། ཞེས་གསུངས་པས་ས། ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག

ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་མཐུན་དཔེ་ལ་མི་གོ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའམ་དེའི་ཆས་ཁྱབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཚུལ་དང་པོ་ཉིད་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འཐད་དེ། མཐའ་དེ་ལྟར་འགོག་ནས་ཙོད་པ་བཏུད་པས་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཟེར་རོ་ཞེས་བཤད་དགོས་པས་སོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཀྱང་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་དོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཙོད་གཞི་ཡིན་པོ་ཞེས་ལན་གཏེས་པ་བཤད་པ་ན་ཚུལ་དང་པོ་ལ་གོ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་ན་གོ་ཡང་ལན་གཅིག་གིས་གོ་བ་ལ་གཏེས་བརྗོད་པ་ཉིད་མི་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། སེན་ཚོས་ཆོད་པ་ལ་སྟེ་རེ་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་བདེན་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་ན་བརྟེས་མེད་དུ་འགྱུར་བས། གཏེས་ཀ་ལྟར་མི་བརྗོད་པར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་རང་མེད་ནས་སྨོས་ན་གོ་བདེ་མོད། ཁར་ཟན་འཏུད་པ་ལ་ལྟག་པ་བསྐོར་ཅི་དགོས་སྙམ་ན། དངོས་མེད་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན། མི་འགྱུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཇེས་འགྲོ་ལྟོག་པ་ཞེས་ཚུལ་གསུམབརྗོད་པའི་ཡི་ཀེ་མི་མཉམ་པས་མི་བདེ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་ མེད་ དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ སོགས་ པའི་ ཆོག་ ལེའུར་ བྱས་ པ་ མི་འགྲིགས་པས་མཁས་པ་ཆུམས་ཀྱིས་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་དེ། གཏན་ཚིགས་ཕྱིགས་པ་ལས། ཤུགས་ཀྱིས་དོན་གོ་ཡང་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཅམ་ཡི་ཀེ་མཉམ་པས་བསྟོད་དཀའ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ། སྔོན་སྨྲོར་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། ཡི་ཀེ་ཉམས་པ་བླའི། སྔོན་སྨྲོར་ཉམས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། དེས་ན་ཡོད་རྟོག་སྐྱེ་ཞིང་བརྗོད་དཀའ་བ་

དེ་དག་དོར་ནས་ཡོག་རྟོག་མེད་ཅིང་བརྗོད་སྣ་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་ཆོས་ཞེས་བརྟགས་མིང་གིས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བཏགས་པ་ལ་མ་བཏགས་པའི་ཐུགས་དང་མཚུངས་པའི་རྫོད་པ་སྒང་བ་ནི། ཐུགས་དང་ཆོས་ཅན་མཚུངས་ཤེ་ན། གཏགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད། ཁ་ཅིག་ཚོག་བརྗོད་བདེ་མོད། དོན་ལ་ཡོག་རྟོག་མི་ཤེས་ཏེ། ཐུགས་ཀྱི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་དང་ཆོས་དང་ཚོགས་དོན་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ཐུགས་ཆོས་དང་ཚོགས་དོན་ཐུགས་ལ་རྟགས་ཡོད་པའང་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྨྲས་པའི་ཡོག་རྟོག་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་སྐྱེས་ན་མིག་གིས་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའང་རྟགས་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་པོ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཚང་པས་ཡང་དག་པའི་རྟགས་ཡིན་ནམ་སྨྲས་པའི་འོག་རྟོག་ལྡན་བཞིན་དུ་སྐྱོའོ། ། ཞེན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཐུགས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་ཡིན་པ་བདེན་ཡང་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་བ་ནི། སྒྲ་ལ་མི་འཇུག་པར་བྱེ་བྲག་གིས་ཐོབ་སྟེ། དཔེར་ན་ལག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་མི་དང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ལ་འཇུག་ཀྱང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་བ་ན་གཞན་ལག་པ་དང་ལྡན་ཡང་ལག་ལྡན་ཀྱི་སྒྲ་མི་འཇུག་གི་གླང་པོ་ཆེ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། ། ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་ཡིན་པ་སྔ་མ་དང་འདྲ་ལ། ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱི་དང་འབྲེལ་ཡང་ཚུལ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་མི་འཇུག་གི་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཉིས་ལའང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་མཚོ་བཞི་སྒྲ་དེ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་ཡང་ཕྱི་བྱག་གླང་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མི་འཇུག་གི་མཚོ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚོ་ལྡན་ཞེས་འཇུག་སྟེ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་སྒྲའི་དོན་ངེས་པ་ལ་གྱས་པ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་གསུམ་ཀ་ལ་

གྲགས་པས་ཕྱི་ཆོམ་ཟ་ལ། ཐུགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་མུ་སྟེགས་ཚུན་ཅད་ལ་ཚུལ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་ཀྱི་གཉིས་པོ་ལ་མ་གྲགས་པས་ཕྱི་ཆོམ་མི་སྲིད་དེ། སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ལས། མཆོ་ལྟམ་ལ་ནི་མཆོ་སྒྲིས་ཞེས། ། རྒྱ་མཚན་སྒོ་ནས་འདིར་མི་བརྟད། ། ངོན་གྱི་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་ན་ཡང། ། གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་མ་ཡིན། ། ཞེས་བཤད་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་ལག་ལྟན་ཕྱིར། ། རྟ་ཅན་གླང་པོ་རྡེས་དཔོག་བྱེད། ། འདི་ཡི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱ་ནི། ། གྲགས་པས་ཡིན་ཀྱི་བརྗོད་འདོད་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱགས་རྡེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲ། ། ཇོད་གཞི་ཉིད་ཡིན་ལག་ལྟན་བཞིན། ། ཆོས་དང་འབྲེལ་ཡང་ཆོས་ཅན་སྒྲས། ། ངེས་པར་མི་ནུས་མགོ་ལྟན་བཞིན། ། བསྟུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

འདི་ལས་གཞན་པའི་ལན་འདེབས་པ་མང་པོ་ཡོད་མོད་ཀྱི། གྲགས་པའི་སྒྲ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་སུ་ཇོད་པ། དཔེར་ན་ལག་པ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་མིའང་ལག་ལྟན་དུ་ཐལ་ལག་པ་དང་ལྟན་ཡང་མ་ཡིན་ན་གླང་པོ་ཆེའང་ལག་ལྟན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་ཇོད་པ་དང་མཚུངས་པས་ལྟ་ཆམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཏོག་དགྱོད་ཁོ་བོས་མ་བཀོད་དོ། ། དེས་ན་འདིར་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད། ། མ་ཡིན་མཚན་ཉིད་མེད་ཕྱིར་རོ། ། བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་བསལ་མེད་ལ་དཔག་བྱར་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡ་ཀྱལ་གཉིས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་དོན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། འདོད་པའི་སྒྲ་ལས་བྱེད་པོ་བྱ་བ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ལས་སུ་ཐྱུར་པའི་ཡུལ་བསྒྲུབ

བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ལ་འགལ་བའི་ཐོན་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱིད་པ་པོའམ་བྱ་བར་ཐྱོར་པ་འདོད་བཞིན་པའི་བློའང་མ་ཡིན་ཏེ་གློ་བུར་པའི་ཇེས་དཔག་གམ་ལོག་ཏུ་ཀ་དང་བློ་ཁམ་ཕྱོགས་པའི་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁ་ཅིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་བས་ལ་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའང་ཁྱབ་ཆེས་པས་མ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན། དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་ཤེས་འདོད་ཡིན། ། ཤེས་འདོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་བས་ལ་མེད་ལ། དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་དོན་གྱི་ཤེས་འདོད་ནི་ཆོལ་བས་བཟུང་བ་ཡིན་ཞིང། གཞན་དོན་ནི་ཕྱིར་ཆོལ་གྱིས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། ། དེའང་སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་དཔྱོད་པ་ནམ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་ལ། ། རྟེས་དཔག་གིས་སྒྲ་འདོད་ཚེམ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། ། དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ས། ། ཤེས་འདོད་ལ་རྟགས་མངོན་སུམ་མམ་ཇེས་སུ་དཔག་པས་གྲུབ་པ་ནི་ཚུལ་དང་པོ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཇེས་སུ་འཐོ་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ལྟེས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་དགོད། དེ་དག་ལ་ཚོད་པ་སྦང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་མི་ལྡན་ལ། ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱེ་བའི་ཇེས་སུ་འཐད་ནས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་མཐུན་ཕྱོགས། མི་ལྡན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་ཟེར་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་ནུས་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་འདོད་ལ་དཔག་བྱར་བཟུང

པའི་སྒྲུ་རིགས་མེའམ་མི་རྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ལྷན་པའི་དོན་ཡང་ཅིས་འདོད་ལ་རྗེ་ལྟར་བསྟན་ལྱགས་ལྟར་ལྷན་པ་སྟེ། དུ་བས་མེ་བསྟན་པ་ན་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུགས་ངོ་བོར་དབྱེར་མེད་དང་། ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ན་རང་ལྷོག་ལ་བརྟེན་པར་ལྷན་ནོ་ཞེས་རྗེར་རོ། ། ཁ་ཅིག་བསྟན་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་འདོད་ནའང་ཁ་ཅིག་ལས་མ་འདས་སོ། ། ཕྱོགས་གཅིས་དངོས་འགལ་དུ་བས་མས་ནས། ། ཕུང་གསུམ་བྱང་བར་དོགས་པ་ལ། ། ཕྱོགས་གཅིས་པོ་དངོས་འགལ་དུ་ཆོམ་ནས་ཅིས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིས་སུ་ཐུས་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་དམ། ལྷོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཚེ། བུམ་པའི་ཐུས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་བུམ་པའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའང་མེད་དགག་ཏུ་འགྱུར་ལ། མེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་བུམ་པའི་བདེན་དངོས་དང་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་ཆུམས་ཀྱང་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་བུམ་པའི་ཐུས་གཉིས་གང་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་གསུམ་པར་འགྱུར་ན་གང་རུང་དུ་ཁ་ཚོན་དུ་ཚོད་པ་ཉམས་སོ། ། ཡང་ལྷོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ན་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་བསྟན་པའི་ཚེ་ཅིས་བྱ་ཙམ་ལྷོག་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་རྟག་པར་ཅིས་བྱ་ལ་མི་ལྡོད་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་མི་ལྡོད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཡང་དེའི་ཚེ་ཅིས་བྱ་ཙམ་ལྷོག་གཉི་ག་ཡིན་པའམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ལྷོག་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ཉམས་སོ། ། དེས་ན་གང་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དོ། ། ཞེས་དགོངས་པ་ལ། ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཅིས་པ་འགའ། ། རྟས་ལྷོག་ཆུམ་པར་ཕྱི་ལྟ་སྟེ། ། ཚད་པའི་ཡུལ་མི་ཅིས་པའི་བོད་འགའ་ཞིག་མེ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་བསྟན་པ་ཐུས་ལ་ཁ་ཚོན་ཚོད། ལྷོག་པ་ལ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཁྱིད་ཀྱང་མི་སྐྱོན་ཏེ་ལྷོག་པ་

ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཏན་ཚིགས་དང་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ལྟོག་པ་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད། ། རྟས་ལ་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་སྲིད་ཀྱང་མི་སྐྱོན་ཏེ། ། རྟས་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང། རྟས་ཆོས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལྡན། ། ལྟོག་ཆོས་རང་ལྟོག་རྟེན་ཅེས་རེར། རྟས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དང་ཐ་དད་ལྡན་པར་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་དང་ལྟོག་པའི་ཆོས་རང་ལྟོག་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དང། དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པ་ཐ་དད་ལྡན་པ་དང། བྱས་པའི་རང་ལྟོག་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་ལྟོག་ལ་བརྟེན་པར་བསྒྲུབ་པའོ། ། དེ་དག་གི་སྟོར་བའི་དོན་གསུམ་ཞིང་ཀྱང། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་གཉིས་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས། འགལ་བ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཏེས་པ་ལ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་བཤད་རོ། ། གཉིས་པ་དེ་དག་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁོན་ཆོད་པ་མི་འཐད། རྟས་ལྟོག་ཕྱེ་སྟེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་ལྟོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁོན་ཆོད་མི་ཆོད་པ་ནི། རྟས་ལྟོག་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ན་ཡང། ཕྱོགས་གཉིས་ཉིད་དུ་ངེས་མི་ནུས། ། གཉིས་ལ་འདུག་པའི་རྟས་ལྟོག་ཀྱང། མཁས་པ་ཆགས་ལ་གྱུབ་པར་མཐོང། རྟས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ནི་ རྟས་ལ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ན། ལ་མེ་ལྟན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནི་སྐྱ་པོའི་རྟས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། སྐྱ་པོའི་རྟས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཆུངས་པཱའ་ཏ་ལ་ལ་ཡ་ཏ་ལ་ལ་ཡ་ཏ་ལ་ལ་ཡ

བྱང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་དོན་ཕྱིད་ནུས་པ་རྣམས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་དོན་ཕྱིད་ནུས་པ་
མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། ། གློག་དང་ནགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཀྱང་རྩོལ་བྱང་དང་ལྡན་
པར་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་བུམ་པ་དང་རྫ་སྒྲའང་རྩོལ་བྱང་དང་
མི་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། ། གཏེར་ཀ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་གཏེར་སུ་ཚོན་ཆོད་པ
ཉམས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྟོག་པ་ལ་ཚོན་ཆོད་ན་བྱས་སྟོག་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད
དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བཀོད་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཅམ་སྟོག་མཐུན་ཕྱོགས
ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཅམ་གྱི་རང་སྟོག་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་རྟེན་པར
ཐལ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤེས་བྱས་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཁྱབ་ན
འགལ་བའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་མ་ཁྱབ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར
འགྱུར་རོ། ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དེའི་ཚེས་ཤེས་བྱ་ཅམ་སྟོག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན
ནོ་བོན་ཀྱང། འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་གཏེར་སྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར
དཔེར་ན་སྟོན་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མས་ཁྱབ་ཀྱང་སྟོག་གྱུར་གྱིས། ཁྱབ་པར་མི
འགྱུར་ཏེ། དེ་གཏེར་སྟོག་པ་ཐ་དད་བཞིན་ནོ་སྙམ་ན། ། སྟོན་པ་དང་སྐད
ཅིག་མ་ཇས་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་གཞན་ཞེལ་ལ་མ་ཁྱབ་པས་དཔེར་མི་མཚུངས་ཤིང།
སྟོག་པ་ཐ་དད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ན་འགལ་བའི
གཏན་ཚིགས་གཏན་མི་གྲོད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་བྱས་སྟོག་སྒྲ་མི་རྟག
པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས
ཡིན་ཏེ་ཤེས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་རྒྱང་ལ་སོགས་པ
དགོས་པ་ན། ཤེས་བྱ་ཅམ་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཁྱར་རྒྱང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར
རོ། ། རྟགས་ཅམ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་ཤེས་བྱ་ཅམ་གྱི་རང་སྟོག་ལ་སྒྲ་མི
རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་མི་ལྡན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་

ཞེས་གསུངས་པའང་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་རྒྱང་སྟེ་ཤེས་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱས་མ་ཁྱབ་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་ཁྱབ་ན་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། ། མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་འཇུག་ན་མ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། ། གལ་ཏེ་ཟློས་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ལ་ལྷོག་པས་མ་ཁྱབ་པས་འགལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། སྐྱེས་ནས་ཟློས་ལྷོག་བསྟེས་པར་སོང་གི་ལྷོག་ཚོས་ཀྱང་པར་གཅ་ལ་འགྱུར། དེས་ན་ལྷོག་པའང་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཐུང་པོ་གསུམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་དཔྱད་ན། ཆུམ་གཞག་འཇིག་པ་ལ་བཞི་ལས། བརྒྱགས་ནི་མི་འཐད་པ་ནི། ངོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ། ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར། ། བློ་ངོར་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ། ཡོད་མེད་མ་ངེས་གསུམ་དུ་འགྱུར། ། ངོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི་ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་བརྟེན་མེད་སྒྲ་ངོན་ལ། ། བརྟེན་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ་བློ་ངོར་བྱེད་ན་ཡོད་པ་ངེས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་པར་ངེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་པ་སྟེ་ལྷུང་པོ་གསུམ་ཅི་སྟེ་མེད།

གཉིས་པ་ཅ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཤེས་འདོད་ཕྱོགས་སུ་མི་འདོད་ཕྱིར། ། ཟློས་གཞི་དང་པོ་མེད་པར་འགྱུར། ། ཟློས་གཞི་དང་པོ་མི་འདོད་པ། ། འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མཚན་ཉིད་དགའ། ། བསྟན་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདོད་ན་བར་དེར་ཚུལ་དང་པོའི་ཟློས་གཞི་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་མི་རྟེད་དེ། ཡང་དག་ལ་རྫོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་འགལ་བ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཁྱེད་ལྟར་ན་ཕྱོགས་མེད་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་མི་བརྗོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཚུལ་དང་པོའི་

མཚན་ཉིད་ཤེས་འདོད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཇི་ལྟར་དགོངས་བྱ་ལྟར་གྱུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། འགལ་བའི་སྐབས་སུ་ཤེས་འདོད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཇི་ལྟར་དགོངས་བྱ་
ལྟར་གྱུབ་པ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་གཅིག་ཏུ་ངེས། ལྷོས་གཞི་དང་པོ་
ཕྱོགས་གཉིས་སུ། ། འདས་ནས་ལྷོས་གཞི་གཞན་གཉིས་ཀྱི། ། ཡོད་མེད་འདས་པའི་
འགྲེ་ལྷོག་ཀྱང་། བརྗོད་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡིན། ། ཆོད་གཞི་ཕྱོགས་གཉིས་
སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ན་མཐུན་དགེ་ལ། མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་མི་ནུས་ཏེ། །
ཆོད་གཞིའང་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ར། ། དེས་ན་མཐུན་དགེའི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་རྟེས་འགྲོ་ཞེས་དགོས་ས། ། ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ
ལྷོག་པ་ཞེས་བརྗོད་མི་ནུས་ཏེ། འགལ་བའི་ཆོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན
པས་ཆོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་དོགས་པས་མི་མཐུན་དགེའི་མི
མཐུན་ཕྱོགས་ ལ་ མེད་ པ་ ལྷོག་ ཕ་ ཞེས་ བརྗོད་ དགོས་ ཏེ། གཞན་ ཏུ་ ན་ ཚུལ
གསུམ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར་ར། ། དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་ཆམ་གཞག་ཐམས
ཅད་འཇིག་གོ། ། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ། ། གཅིག
ལ་ལྷོག་པས་འཇྱེད་ན་ནི། ། ཏག་ཀུན་ཕྱོགས་སུ་ལྟུང་གྱུར་པའི། ། གཏན
ཚིགས་མ་ངེས་ཀ་ལ་སྲིད།ཡ ང་ཏ་ཀས་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོངས་བྱ་ལྟར
གྱུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་བསྒྲུབ་བྱའི
ཆོས་དང་ལྡན་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཞིང་འགལ་བའི་སྐབས་སུ་བསྒྲུབ་བྱའི
ཆོས་དང་མི་ལྡན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཀཱུ་ཏ་ཀ་ཏ། དེ
ལྟ་ན་ཏ་ཀས་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ལ་ཆད་པས་མ་ངེས་པའི་ཏ་ཀས་ལྟར
སྣང་མི་ཕྱེད་པར་འགྱུར་ར། ། དེའང་ཐོག་མར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས
པ་ཕ་ ཕྱེད་ དེ། ཐུ་ མི་ ཏ་ ཀ་ ཕ་ ཏ་ ཏ་ ཀ་ ཕ་ ར་ བ ས ྲ ུ ་ ཕ ་ ལ ། ཆ ཤ ད ་ ད ུ ་ བ ཀ ོ ད ་ ན ་
ཡང་དག་ཀམ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཅིང་མཐུན་ཕྱོགས་ཁམ

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟེས་སུ་འཛིན་བཞམ་ལྷོག་པ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ། སྒྲ་རྟག་པཞམ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་ཤེས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན་ཡང་དགེ་གམ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་བཞམ་མི་རྟག་པའི་ཤེས་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་གཉིས་ཡིན་ན། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁཧོན་མ་ཆོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཡང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ་རང་ཉིད་རང་ལ་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག ། ཆོགས་ངོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་ན། ། དེ་ཡི་ཡན་ལག་དེ་ལྡན་ཉིད། ། ཅེས་ཟེར་བ་ལྟར་ཆོགས་ངོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དེའི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདུའོ་ཞེས་དེ་ལྟ་ན་དགྱེ་པ་གྱུབ་པས་དགྱེ་པ་ཅན་འགྱུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཆུམ་གཞག་འགལ་བ་ནི། ། ཤེས་བྱ་ཕྱོགས་གཉིས་ངེས་པ་དང་། ། ལྟོས་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་པ་འགལ། ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁཧོན་ཆོད་པ་དང་། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི། ཕྱོགས་དང་རྟེས་སུ་འཛིན་ལྟོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཏེ་ལྟོས་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་པར་གཉིས་འགལ་ལོ། ། ཡང་དགེ་པར་ན་ལྟོས་ གཞིའང་ གཉིས་ ཉིད་ དོ་ ཞེ་ ན། ལྟོས་ གཞི་ གཉིས་ ཐུ་ འདོད་ ན་ ནི། ། དེ་ལྟོས་རྟགས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་འགྱུར། ། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་བཞི་ཤེས་འདོད་ཕྱོགས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཆོད་ཆོད་ན། རྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུབ་པ་ཚུལ་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་དགོས། ཡང་དགེ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྟོག་པ་ཚུལ་གཉིས་པ། འགལ་བ་ལ་དེ་ལས་བརྗོག་པ། མ་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ལྟ་ཚུལ་གཉིས་པར་ཇི་ལྟ་མི་བརྗོད། གལ་ཏེ་དེ་

ལྟར་བརྗོད་ན་ཚུལ་བར་པའི་སྟོས་གཞི་མི་འགྱུར་ཏེ་ན། འོ་ན་སྟོས་གཞི་
གཏིས་སུ་འདོད་ཀྱང་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། ། བཞི་པ་སྨྲས་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པ
མ་ཡིན་ཏེ། ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཏིས་སུ་ངེས་པ་སྨྲས་དཔོན་མ
བཞེད་དོ། ། ཆུམ་ངེས་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དགའི་བར་དུ་དབྱེ་བ་མི་རྒྱང་བ
དང་། གཞན་ཡང་གཏི་གར་ཡང་སྲིད་པ་མི་འགལ་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་གྱི། དེ
ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་སྒྲུབ་མ་གྲུབ་ཅིང་། ། དེ་ལྟར་ཆུམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དེ་ནི
ཕྱོགས་ཅིང་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ནི
མ་ཡིན་ཏེ། ། ཆུམ་པར་བརྟག་པ་དང་གཅིག་ཏུ་ས་ས་ངེས་པ་འགལ་བའི
ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཅིང་ལ་ངེས་ཞེས་ངེས་པར
གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་གཞན
དགག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་སྤྱད་པའི་ངེས་པར
གཟུང་བས་ནི། གཞན་ཆུམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དང་པོ་རང
ལས་བྱ་གཏིས་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། ། ན་ར་དང་ནི་ཐེད་མེད་བྱ་ཞིང་། ། ཞེས
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། ། དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་གཞི་ཡིན་པས་བློ་ངོར
ལྷང་པོ་གསུམ་དུ་གནས་ས། །

གཏིས་པ་ཟླས་ལྡོག་ཕྱི་ལྟ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། ། ཟླས་ལྡོག་ས་ས
ཕྱི་བ་ཡི། ། རྟེས་སུ་འཇུག་ན་ཐ་སྙད་འཇིག ། ཟླས་ཆོས་ལྡོག་ཆོས་ས་ས
ཕྱི་ནས་འཇུག་ན། དོན་རང་མཚན་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ
གཞན་སེལ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཀུན་པར
འགྱུར་རོ། ། གལ་ཏེ་ཟླས་ནི་བློ་ལམི་ལྟོས་པར་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་ལྡོག་པ་ནི
བློ་ལ་ལྟོས་ནས་བསྒྲུབ་པས་གཏིས་སུ་བསྒྲུབ་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཟླས

ལ་བརྟེན་ནས་ཟས་བསྒྲུབ་བམ། ། ཟས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷོག་པ་བསྒྲུབ། དེ་
བཞིན་དུ་ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷོག་པ་བསྒྲུབ་པཱམ་ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟས་
བསྒྲུབ་པ་བཏགས་གང་། དང་པོ་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་ཏེ་ཟས་ལ་རྟེས་འཇུག་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པའང་མི་ནུས་ཏེ། ཟས་ལ་རྟེས་འཇུག་མེད་ཅིང་ལྷོག་པ་
རྒྱང་པ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པའང་མི་འཐད་དེ་ལྷོག་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ལྷོག་རྒྱང་འགྲུབ་ཀྱང་འཐུས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཞི་པ་
འཐད་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་ཟས་ལྷོག་ས་ས་ར་མ་ཕྱི་བར་ལྷོག་པ་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་
ནས་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་པའི་སྨོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་གང་ས་ཅན་པ་
ལྟར་གང་ཅན་བས་ཀྱང་ཚད་མའི་ཡུལ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་རང་ལྷོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། རང་ལྷོག་
བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་པ་ཡི། ། ཚུལ་འདི་བཏགས་ནས་སྟོང་པོ་མེད། ། ལྷོག་པ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཆོས་རང་ལྷོག་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད
དམ། ཐ་དད་ལྡན་པཱམ། དེ་གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་བརྟན་པ་གཅིག་ཡིན།
དང་པོ་གཉིས་ནི་རང་བཞིན་དང་འཐས་བྱ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། གསུམ་པ་མི་སྲིད
དེ་དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ། དངོས་མེད་ཡིན
ན་བརྟེན་པར་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉི་ག་ལྟར་མ་ཡིན་ཏྲི་ཏ་ཡིས་རང
ལྷོག་ལ་བརྟེན་པར་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཟློམ་ན་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཏ་ཡིས་ངོ་པོ
དབྱེར་མེད་དམ་ཐ་དད་ལྡན་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་བརྟེན་པར་འཛིན་དགོས་ལ། དེ
ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྒྱགས་ཀྱི་གང་ཟས་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་ལྷང་བ་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་དངོས
འགལ་མ་ཡིན་ཕྱིར། ། དགག་ཟློག་ཆུམ་གཞག་འཇིག་ཅེན། ། གལ་ཏེ་མཐུན
ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཐུ་ཚོན་མ་ཆོད་ན་དགག་བྱ་ལེགས་པས་བསྒྲུབ

བྱ་འགྲུབ་པ་དང་། བསྟན་བྱ་གྲུབ་པས་དགག་བྱ་ཁེགས་པའི་ཆམ་གཞན་མི་རྟང་ངོ་སྟམ་ནི། དགག་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་མིན། ། ཚད་མའི་འགལ་འཛིལ་ངེས་པས་འགྲུབ། ། དགག་བྱ་ཁེགས་པ་དང་བསྟན་བྱ་བསྟན་པའི་གནད་ནི། ཕྱོགས་གཏེས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་འགལ་འཛིལ་ངེས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། དཔེར་ན་ལ་མེ་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་ནི་མཐུན་དཔེ་ཚང་མང་དུ་མེ་དུད་ཀྱི་འཛིལ་བ་ཚད་མས་འགྲུབ་པས་གང་དུ་བ་ཡོད་པ་ན་མེ་གྲུབ་པའི་ཚེ་མི་མཐུན་དཔེ་ལས་གཞི་ཡོད་ཀྱང་རྩང་མེད་ཀྱང་རྩང་མེ་ཡོག་པས་དུ་བ་ལྟོག་པར་ངེས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་མོད། ལྷས་བྱིན་གྱི་ཁང་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་བློ། མ་ཡིན་ཡང་བློ་ཞེས་བཏང་སྟོམས་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཁང་པར་མེ་ཡོད་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་མེད་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བཏང་སྟོམས་སུ་ཀ་ལ་རུང་ཞེ་ན། མེ་ཡོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་མེད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པས་དེའི་ཚེ་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ལ། ཕྱོགས་གཏེ་གར་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་བློ་ལ་ཟློས་ནས་གཏེ་ག་མ་ཡིན་པའི་ཐུང་པོ་གསུམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྟན་ནའང་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པར་ངེས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་ལྡན་པར་ངེས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཏེ་གར་མ་ངེས་པ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ངེ་སྐད་དུ། གཅིག་བསྟན་པ་ནི་དེ་ཏེན་དང་། ། གཞན་ཆམས་བཏང་སྟོམས་ལྟ་བུ་དང་། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། ། དེས་ན་སྟོར་བ་སྐོར་གཅིག་ལ་ཟློས་ནས་ཕྱོགས་གཏེས་སུ་ཆོན་ཆོད་པ་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་ཆམ་པར་འཕྲམས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཏེས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གཏེས་ལས་དང་པོ་གང་ཟློས་པའི་ཕྱེས་སུ་འགྱོ་ཟློ་ནི། ། ཏུགས་དང་བསྟན་བྱ་འབྲེལ་ཟློས་ཀྱིས། ། ཡོད་མེད་ངེས་པ་ཕྱེས་འགྱོ་ཟློ། ཏུགས་དང་བསྟན་བྱའི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ནས་ཏུགས་ཀྱི་

རྟེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲོ་བ་རྟེས་འགྲོ་དང། བསྒྲུབ་བྱ་ལོག་ན་ཏྲགས་ལྟོག་པ་ནི་ལྟོག་པའི་ཚུལ་ལོ། ། དེ་དག་ཤེས་འདོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངེས་མི་ནུས་པས་དཔེའི་སྟེང་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ གང་ ལ་ ལྟོས་ པའི་ ལྟོས་ གཞི་ ངོས་ གཟུང་ བ་ ལ་ གསུམ་ སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་དཔྱད་པ་དང། རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང། གཞན་ཞལ་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། ། དང་པོ་ལའང་ གསུམ་ལས་ མཚན་ ཉིད་ ནི། ཕྱོགས་ དང་ བསྒྲུབ་ བྱའི་ ཆོས་ ཀྱི་ ཕྱིས། ། མཚུངས་ དང་ མི་ མཚུངས་ ཕྱོགས་ གཉིས་ ཡིན། འདིའང་ རྣམ་ངེས་ ལས། མཐུན་ཕྱོགས་ནི་ བསྒྲུབ་ བྱའི་ ཆོས་ ཀྱི་ ཕྱིས་ དོན་ མཐུན་ པའོ། ། དེ་ མེད་ པ་ནི་ མི་ མཐུན་ ཕྱོགས་ སོ་ ཞེས་ གསུངས་ པས་ སོ། ། དེ་ ཉིད་ ས་ ཡིན་ ཞེས་ བྱ་ བ་ དང། ཨ་ས་ཡིན་ ཞེས་ བྱ་ བའི་ སྒྲ་ དོན་ ཡང་ ཡིན་ ནོ། །

གཉིས་ པ་ མཐུན་ ཡུལ་ ངོས་ གཟུང་ བ་ ནི། མཐུན་ ཡུལ་ ཕྱོགས་ ཀྱང་ བཏགས་ པ་ཡི། ། གཞན་ ས་ ལ་ ཉིད་ ཡིན་ གཉིས་ པོ་ མེད། ། འོ་ན་ མཐུན་ ཡུལ་ ཕྱོགས་ དེ་ བཏགས་ ཡ་ ཤེས་ འདོད་ དང་ མཐུན་ པ་ ཡིན་ ནམ། མཚན་ ཉིད་ ཀ་ ཆོགས་ དོན་ དང་ མཐུན་ ཡང་ མ། གཉི་ གཤི་ སྒྲ་ དོན་ དང་ མཐུན་ ཡ་ ལ་ ཟེར་ ཞེ་ ན། དང་ མཚན་ ཉིད་ ཀ་ ཆ་ ཡ་ ཡ ལ ལ ཏ ལ ལ ཏ ལ ལ ཏ

ཞེས་ཟེར་དགོས་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་མི་འགྱུར་བོ། ། སྒྲོན་དཔེན་ཀྱིས་ཀྱང་མཐུན་ཡུལ་ཆོས་ཅན་ལ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། ། དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བའི་ཕེལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྫོང་པ་སྦང་བ་ནི། འདི་ལ་གཞན་གྱི་གླན་ཀা་མེད། ། གཞུང་གི་དགོངས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན། འདིར་གཞན་གྱི་གླན་ཀা་གསུམ་སྦང་བ་ལས་ཁ་ཅིག་རེ། ཁྱབ་པ་བསྟན་པའི་དུས་སུ་བསྟན་བྱ་གྱུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་ཡོད་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ངེས་པ་ལ་སྟོས་ལ། དེ་གྱུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་དང་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཡོད་དུ་མཐུན་པ་ལ་སྟོས་ཤིང་དེའང་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཡོད་གྱུབ་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལའང་མཚུངས་སོ། ། འདིར་ལན་དངོས་ནི། ཚད་མང་དུ་དུ་བ་མེད་དང་འབྲེལ་བར་ངེས་ནས་ལའང་དུ་བས་མེ་གྱུབ་ན་མཐུན་དཔེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་འཇུག་གོ། ། དེས་ན་དུ་བ་དང་མེའི་འབྲེལ་བ་གྱུབ་པའི་ཚད་མང་འདི་དང་ལ་གཏེས་མེ་དང་ལྡན་པར་མཐུན་ནོ། ། ཞེས་ཆོལ་བས་བསྟན་ནས་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། ། སྒྲོན་དཔེན་ཤ་ཀ་ཡ་ཅང་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ལྡན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་ཚོགས་སུ་བཅད་པའི་ངར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཏེས་པ་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་འགལ་བར་ཐལ་བ་སྦང་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྒྱགས་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་སྒྲ་དང་རྒྱགས་པའི་ཆོས་ཡོད་དུ་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱགས་པའི་རང་མཚན་མི་སྲིད་ཀྱང་གཞན་ཕེལ་སྲིད་ཅིང་དེ་དང་མཐུན་པ་ནམ་

མཁའ་ལ་སོགས་པ་སྲིད་པས་དེ་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཤེས་བྱས་ཕྱབ་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏྲི་འགལ་བར་གཏ་ལ་འགྱུར།

གསུམ་པ་ཡང་དག་གི་ཚོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་པ་སྒང་བ་ནི། ཡང་དག་གི་ཚོད་གཞི་རང་ཉིད་རང་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་ལ་རྒྱགས་ཤུགས་པས་རྒྱ་ལྟོག་པ་མ་གྱུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚོད་གཞི་མཐུན་ཡུལ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཏ་ལ་འགྱུར། སྟོན་དགོན་ཀྱིས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་གཟུང་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་ཡོད་པ་འགོག་གི ། ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མི་འགོག་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་ན། ། རྫས་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན། ། གཞན་སེལ་ལས་གཞན་ལྟོག་པ་མེད། ། དེས་ན་རྫས་ལྟོག་གཅིག་ཉིད་དུ། ། འཕྲུལ་པ་ཉིད་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། ། རྫས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་མ་སྟེགས་བྱེད་ལ་གྲགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་ལ། དོན་རང་མཚན་ཉིད་ལ་རྫས་སུ་འདོད་ན་མིང་དུ་འདོགས་པ་ལ་རག་གོ། ། ལྟོག་པ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་པ་ངོ་བོར་གྱུར་པ་མེད་པས་དངོས་མེད་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་རང་མཚན་ལ་གོ་བའི་འཐད་པ་དང། དངོས་པོ་དང་ལྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེའང་འཛིན་པའི་ཚེ་སོ་སོར་འབྱེད་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་ནས་འདྲུག་ཡུལ་གོ་བའི་འཐད་པ་གཞན་སེལ་ཀྱི་ལེའུར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གཞན་སེལ་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། ། ཡོད་མེད་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་ནས། ། སྒྲ་དོན་གསུམ་ཀྱིས་ཆོས་གཉིས་བསྒྲུབ། ། ཡོད་པའི་ཆོས་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང། མེད་པའི་ཆོས

དངོས་པོའི་ཁེར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་པ་རི་གོང་གི་རྟ་ལ་སོགས་པ་དང། གཏེ་གཤི་ཆོས་ གཏེས་ ཀར་ གཞན་ སེལ་ ཀྱིས་ སྒྲ་ གདགས་ ཐུ་ ཟུང་ བ་ ཤེས་ ཏྲ་ ལ་ སོགས་ པའོ། ། དེ་སྐད་དུའང། ཐོག་མེད་བཀ་ཆགས་ལས་ཐྲུང་བའི། ། ཆུམ་པར་ རྟོག་པས་ཡོངས་བསྒྲུབ་པ། ། ཡོད་མེད་ གཏེས་ ཀ་ ལ་ བརྟེན་ པའི། སྒྲ་ དོན་ ཆོས་ནི་ ཆུམ་ པ་ ཀན་ཐུམ། ། ཞེས་ ཀན་ཐུངས་ པ་ལྟར་ རོ། །

ཀན་ཐུམ་ པ་ ཏེ་འང་ ཕྱི་ ར་ལ་ ཏུ་ ཞེན་ ནས་ ཡུལ་ ཏུ་ འཛིག་ ལ་ ཏེ་ ལྟ་ ཏུའི་ ཡུལ་ ཀན་ཐུམ་ཀྱི་ སྒྲ་ དོན་ ལ་ བརྟེན་ ནས་ ཆོས་ ཀཏེས་ བསྒྲུབ་ ཕ་ ནི་ དོན་ ངང་ ཐ་ སྙད་ ཡིན་ ཞིང། ། ཏེ་ དག་ ལའང། ། དོན་ ཡོད་ ཕ་ ངང་ མེད་ ཕ་ ཀཏེས་ ངང། ཐ་ སྙད་ ཡོད་ ཕ་ ངང་ མེད་ ཕ་ བསྒྲུབ་ ཕ་ ཀཏེས་ ཀཏེས་ བཞི་ ཡིན་ ནོ། ། ཏེ་ འང་ ཏུ་ ཀས་ ཀན་ཐུམ་ ཕའི་ དོན་ ལ་ ངག་ ཐུབ་ ཅིང་ ནི་ ཐ་ ཐ ངང ཐ ཐ ངག ཐ ཅ ངག ཐ ཐ ངང ཐ ཐ ངང ཐ ཐ ངང

ལ་འབྲེལ་ཕྱིར་འཐད། ། ཁོ་ཕོ་ལ་བློ་ངོར་ལུང་པོ་གསུམ་པ་མི་སྐྱོན་པས་དུ་བས་ མེ་བསྲེག་པ་ནི་དུ་བའི་སྐྱ་པོ་མཐུན་ཕྱོགས། དུ་མིན་ཀྱི་སྐྱ་པོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། གཉིས་ཀས་ཁྱད་པར་ དུ་མ་བྱས་པའི་ སྐྱ་པོའི་ གཞན་ ཞེལ་ ནི་ གཉི་ གའི་ ཆོས་ ས། ། དེ་བཞིན་ དུ་བྱས་ལྟོག་ གཏན་ ཆོགས་ཀྱི་ ཐ་སྙད་ དུ་ བསྲེག་ པ་ ན་ ཤེས་ བྱ་ ཅམ་ལྟོག་ ཀྱང་ ཚུལ་ གསུམ་ ཚང་ བའི་ ཤེས་ བྱ་ མཐུན་ ཕྱོགས་ ཡིན་ པས་ ཚུལ་ གསུམ་ ཤེས་ བྱ་ མ་ ཡིན་ པའི་ སྐྱོན་ ལས་ ཁྱོལ་ ལ། མ་ ཚང་ བའི་ ཤེས་ བྱ་ མི་ མཐུན་ པའི་ ཕྱོགས་ ཡིན་ པས་ ཤེས་ བྱའི་ ལྟོག་ པ་ ལ་ ཚུལ་ གསུམ་ ཚང་ བར་ ཐལ་ བའི་ སྐྱོན་ ལས་ ཁྱོལ་ ཞིང་། གཉི་ གས་ ཁྱད་ པར་ དུ་ མ་ བྱས་ པའི་ ཤེས་ བྱའི་ གཞན་ ཞེལ་ ནི་ གཉི་ གའི་ ཆོས་ ཡིན་ ནོ། ། དེ་ ལྟ་ ན་ ཁྱེད་ རང་ ལའང་ ཤེས་ བྱ་ ལ་ དངོས་ པོ་ དངོས་ མེད་ གཉིས་ སུ་ ཐོན་ མ་ ཆོད་ པར་ ཐལ། ཤེས་ བྱ་ ཅམ་ ལྟོག་ ལུང་ པོ་ གསུམ་ པར་ ཡོད་ པའི་ ཕྱིར་ ཏེ་ ན། དོན་ ལ་ ལུང་ གསུམ་ མེད་ ཀྱང་ ཐོ་ ངོར་ ཤེས་ བྱ་ ཅམ་ ལྟོག་ ལུང་ གསུམ་ དུ་ རྟོག་ པ་ འགལ་ ཕ་ ཝགལ་ ཕ་ མེད་ དོ། །

གཉིས་ པ་ རྒྱས་ དང་ དགག་ བྱ་ ལ་ བརྒྱ་ ན་ མི་ འཐད་ པ་ ཐུང་ ཕ་ ལ་ གཉིས་ ལས། དང་ པོ་ ཐ་ ཆད་ པ་ བཞི་ ལས། གཞན་ ཀྱི་ ལན་ དགག་ ཕ་ ནི། ལྟོག་ འགོག་ ཆོས་ རྒྱ་ ལྟོག་ ཕ་ ཀ་ ཡ ། ། ཐ་ ཆད་ ཕ་ ཕ་ ནི་ ལ ། ། ལ ། ། །

དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་བཀོད་པ་རང་གི་ཆོས་ཅན་ལས་ལྡོག་
པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་ཅན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
པས་སོ། །འདོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་ཆོས་ཅན་ལ་མི་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་ན་རེ་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་ལ་ཐོན་ཀྱང་རྫས་
འགྲོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྫས་འགྲོ་ནི་རྟགས་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་འགོག
བྱ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལ་འཇུག་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་ན་མེད་དགག་ཉིད་འགྱུར་ལ་ཐ་དད
ལྡན་པར་ཞུགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་རྫས་འགྲོ་མི་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར
རོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚེ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་འགོག་ན
ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དེས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཉིད
འགོག་པར་ཐལ་ལ་འདོད་ན་ཆོས་འགོག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཡང
དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་ན་འགལ་ཕྱིར་དམིགས་པའི་རྟགས་དེས་རང་གི་ཆོས
ཅན་ཉིད་འགོག་པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་ཅན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་དགག
བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདོད་ན་ཆོས་ཅན་འགོག་པའི་འགལ་བར
འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་སྔ་མ་ལྟར་ལན་འདེབས་མོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་མ་མཛེན
པར་ཟད་དོ། ། གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན། བསྒྲུབ་བྱའི
ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང
ལྡོག་ལ་བསྒྲུབ་ཆོས་ངོ་བའི་རྟེན་པར་ཐལ་ལ། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ
ལ་རྟགས་ཞུགས་ན་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་མ་ཞུགས་ན་རྟགས་རྫས་འགྲོ
མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན
ལ་རྟགས་བསྒྲུབ་ཆོས་ངོ་བ་མི་འཐུག་མོད་ཀྱི་རྫས་འགྲོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།

ཆོས་ལྡན་ཀྱི་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའང་གཞན་སེལ་གྱི་ རྣམ་གཞག་མ་མཁྱེན་པར་ཟད་དོ། །

བཞི་པ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟོན་པ་ན་གཏན་ ཚིགས་ཚུལ་གསུམ་དེ་ཉིད་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་ པར་བསྒྲུབ་བའི་ ཚུལ་ གསུམ་ཡང་ ཚང་ བར་ ཐལ་ ལ་ མི་ མཐུན་ ཕྱོགས་ ཡི་ན་ ན་ མཚན་ཉིད་ལ་མཆོན་བྱ་མི་ཕྱིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བྱས་པ་ གཏན་ཚིགས་ཅམ་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་སྒྲ་མི་ རྟག་པར་ བསྒྲུབ་ པའི་ ཁྱད་ ཆོས་ ཀྱི་ ཐ་ སྙད་ ངང་ མི་ ལྡན་ ཕའི་ ཕྱིར་ རོ་ ཞེས་ གསུངས་ པ་འང་། སྐབས་ ཕྱི་ནས་ ལན་ འདེ་ བས་ ཀ་ ཉིས་ ཚུལ་ གསུམ་ ཀྱི་ རང་ ལྡོག་ ལ་ ཕོ་ ཁ་ ཐ ལ ལ ལ

བཞི་པ་བྱས་པ་རྣམས་སུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་སྟོན་པས་ཕྱི་ན་ཕྱོགས་གསུམ་ཀར་འཕྲོ་བ་མི་འགལ་བས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ལས་རང་གྲོལ་ལོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ནོག་ལྟོག་ཤལ་མཚན་ཉིད་དུ་འཕྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། ། གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟ་ན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མྱ་ངན་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་དགག་སྟབ་དོན་ལ་བྱེད་ལ་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་དོན་ལ་དངོས་འགལ་དུ་འདོད་པ་དང་། ཐོ་ངོར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དོན་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདོད་པས་དེ་དག་འགལ་བར་དགོངས་ནས་ཐལ་བར་བརྗོད་པ་མི་འགལ་ལོ། ། དེས་ན་དོན་ཕུང་གསུམ་སེལ་བར་གནས་པ་དང་། ཐོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆམ་གཞག་བྱེད་པའི་ངོར་ཕུང་གསུམ་མི་སེལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཆམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་ལྟོག་པ་ཕྱོགས་ཆམ་པར་གཞག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ་དག་ནི། ཕན་ཚུན་སྤང་བ་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ལྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། གསུམ་པ་དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཇུག་པའི་འཐད་པ་ནི། ཇི་སྐྱེད་ཀུན་གས་བ་གོང་གྱུར་པ། ། དེ་སྐྱེད་ཕྱོགས་ གསུམ་ ལ་ ལྟོས་ པ། ། དངོས་ སུ་ གང་ རུང་ མ་ ཚང་ ཡང་། ། ལྟོས་གཞི་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། ། ཕྱོགས་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲིལ་ཀུན་གས་བ་གོང་ཚད་ཀྱི་སྟོན་ཡོན་བཟེ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གྱུབ་དགོས་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་གྱུབ་ཀྱང་སྟོན་མེད་དོ། ། དགག་སྟབ་སེལ་བས་བྱེད་འདི་ལ། ། ཇས་ལྟོག་ཕྱེ་ནས་ ཕྱོགས་ གཉིས་ སུ། ། ཆོད་ པའི་ ཉེས་ པས་ མི་ གནོད་ དེ། ། ཚད་ མའི་ ཡུལ་ ལ་ མ་ལས་ ཕྱིར་ རོ། ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་རྒྱས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་དང་། དེ་དག་གི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བཤད། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ཀྱི་ལུགས་དགག་ན། ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་རྒྱ་གཅིག་བར། །ཉི་ཚེའི་ཚུལ་གཞན་འདོད་པ་འཕྲལ། ། སྒོད་ཀྱི་རྟེ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཡན་ལག་ཅིས་བྱ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཉིད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཆོས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན། མིག་གི་གཟུང་བྱས་སྣ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་ཆོགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ལྷོས་པར་འགྱུར་ལ་གོ་བྱེད་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་ལས་མི་འདའོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་ཟླས་འགྲོའམ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྡོག་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ་ཟླས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལྡོག་པ་འདུས་པས་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་མཐོང་མ་མཐོང་ཙམ་ཀྱི་ཟླས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འཕྲལ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་རིགས་པ་ཅན་འགལ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པ་སྟ་མ་ཅན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ལྟག་མ་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་སྟ་ལམ་མཐོང་ལ་མངོན་སུམ་དང་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་མི་གནོད་པ་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞིར་འདོད་པཡིན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཞེས་པའི་ཟློག་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་ན་འགལ་བ་མེད་ལ་འགལ་ན་ཚུལ་གསུམ་མི་ཁྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་དང་དེ་ཞེས་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞིར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཚུལ་གསུམ་དང་གང་ཟས་ས་ས་ཟེས་པ་དང་། གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་

དང་ལྡན་འདོད་པའང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པའི་རྟགས་འགྱུར་ཡིན་པས་མི་འཐད་པར་གོ་སྟབས། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གཞོན་པ་འབབ་པའི་རྟགས་གཅོད་པ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན། འགལ་བ་ལ་མི་འཕྲུལ་པ་གཅོད་པ་ལ་ཇོད་པར་འདོད་པའི་གཏན་གཅིག་པ། ཚུལ་གསུམ་བློས་མ་ངེས་པ། གཅོད་པ་ལ་ངེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚུལ་དྲུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེའི་ཚུལ་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་མི་འཐད་པ་ལ་རེ་ཞིག་གཞོན་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པ་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས་གཅོད་ཅིང། གཞོན་པ་དོགས་པ་མེད་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་གྲུབ་དགོས་ལ་དེ་གྲུབ་ན་རྟགས་མི་དགོས་པས་གཞོན་པར་དོགས་པ་ནི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པས་གཅད་མི་དགོས་སོ། ། ཡང་བཟློག་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཅན་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཕྲུལ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ན་མི་འཕྲུལ་པ་མེད་ལ་ཡོད་ན་དེ་དང་འགལ་བ་མི་སྲིད་དོ། ། ཡང་ངེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་ངེས་པ་ལ་ཟེར་ན་ཚུལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་མི་དགོས་ཏེ་ཆམ་གཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འཇིལ་བ་ངེས། ། གཏན་ཚིགས་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཡིན། ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཚུལ་དང་པོ། ། ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྟེས་འཇུག་དང། ། ལྷག་ན་ལྷག་པའི་ལྷག་པ་ཚང་ན་འཇིལ་བ་གྲུབ་པས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཅི་ཡིན་ནོ། །

པར་ཅན་ནམ་ལྷོག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་སམ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་འཕྲེལ་བ་གྱུབ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པས་རྒྱས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ཟེར་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བསྒྲུབ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་མེད་ན་འཕྲེལ་བ་མི་འགྱུབ་ཅིང་འཕྲེལ་བ་གྱུབ་ན་རྟེས་སུ་འཐོ་ལྷོག་གི་ཚུལ་གཉིས་གྱུབ་པས་ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཡང་རྟེས་འཐོ་ཅམ་པོ་འགྲུལ་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལྷོག་པ་འདུས་ན་རྟེས་འཐོས་ལྷོག་པ་འཕེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེན། ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྟེས་འཐོ་དེ་ཉིད་ཟོག་ན་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་ལ་མི་འགྲུལ་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། ། དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆོས་ཁྱབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་འཕྲེལ་བ་གྱུབ་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་དེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ། །

གཉིས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། ཡང་དག་གི་རྒྱུགས་ཚུལ་གསུམ་དེས་པའམ། དེས་སུ་རུང་བ་ཅམ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་ཀྱི་ལུགས་དགག་ན། དེས་རུང་རྒྱུགས་མེད་ཕྱེ་ཚོམ་ཕྱིར། ། དེས་རུང་ནི་མ་དེས་པས་ཕྱེ་ཚོམ་ཡིན་ལ། ཕྱེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀོད་ན་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ནམ་དེས་ལས། རང་ཉིད་དམ་དེའི་གཞི་ལ་ཕྱེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན་རྒྱུགས་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རླུང་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཕྱེ་ཚོམ་ཟ་བའི་འཁྱུང་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་དང་གཟུགས་ལ་སྣོན་མ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། ཁྱབ་པའམ་ཆོས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་མ་དེས་ན་ནི་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་སྒྲུབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཕྱེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་མ་གྱུབ་ཕྱེ་ཚོམ་ཟ། ། རྟོགས་པ་པོ་ཡི་

སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ རང་ གི་ ལུགས་ བརྗོད་ ན། ངེས་ པ་ ཆགས་ ཡིན་ གོ་ བྱེད་ ཕྱིར། ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་ལ་ སེལ་བའི་ངོར་ཚུལ་གསུམ་ཙམ་གྱུབ་པ་ལྟག་ལྟན་ལའང་ཡོད་ཅིང་གོ་བྱེད་དུ་འགྱོ་ བ་ལ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ་ངེས་པ་མེད་ན་འཇུག་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་འཇུག་པ་ལ་དགོངས་ནས་ངེས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ངེས་རྩང་ཙམ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་འགའ་ཞིག་ ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ཆགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་རྟེན་མེད་སྒྲ་དོན་ལ། ། བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་བསྒྲུབ་པ་དང་། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྟེས་སུ་དཔག་པ་ དང་རྟེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ནི་ཤེས་པ་ལ་གྱུར་པའི་ཐ་དད་པ་ལ་ བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཐ་མར་སྨོས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། དེས་ན་འདི་ དག་བང་ཤེས་ཀྱི་ སྒྲ་ཡུལ་འཛིན་ནུས་ལ་མི་ཟེར་བར་འཛིན་པ་ལ་ཟེར་བ་ལྟར། ཆགས་ཀྱི་ སྒྲའང་གོ་ནུས་ལ་མི་ཟེར་བར་གོ་བྱེད་ཉིད་ལ་གསུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྫོད་པ་ལྟང་བ་ནི། འདི་ལ་གཞན་ཀྱི་ཀློན་ཀ་མེད། ། དེ་ལ་ གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ངེས་པ་ལ་ཆུམ་གཅད་མེད་དེ་མ་ངེས་ཀྱང་ཆགས་ ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲོམ་ཀྱི་ས་བོན་ཡང་ས་བོན་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བསྟན་ན། ཕེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་གཅོད་ལ་སྒྲོམ་ཀྱི་ས་བོན་ཀྱང་ ཀློན་དང་མ་ཕད་ན་བྱེད་ཆུར་མི་འདོད་ཅིང། ཆགས་ཀྱང་མི་ངེས་ན་གོ་བྱེད་ཀྱི་ ཆུ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོན་ཀྱི་ཚོས་སུ་མི་འཐད་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་

ངེས་ཕྱིད་ཀྱི་བློ་ལ་སྟོས་ནས་དུ་བ་དང་ཐུས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ཆོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ་མི་སྟོས་ནས་ཕྱི་ཆོམ་ཟ་བའི་དུས་ནའང་ངེས་པར་ཐུས་པ་ཡོད་པས་ཕྱི་ཆོམ་ཟ་བའི་རྒྱས་ལྟར་སྦང་གཅོད་མི་བྱས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ན། བློ་ལ་སྟོས་ཀྱང་དུ་བ་དང་ཐུས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ཆོས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྦང་བརྒྱས་གཅིག་ཏུ་འཇོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཅ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་སྐྱེས་བུ་ཀུན་ཀྱིས་ངེས་ཐུར་ཐལ་བ་ནི། བཅོ་ཐུན་ཕྲ་ཡི་ལྷོན་པོ་དོན་ཆོས་ཡིན་པས་སྐྱེས་བུ་ཀུན་ལ་སྟོས་ནས་ལྷོན་པོར་གནས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་པོ་ཅག་བློའི་ཆོས་དོན་དུ་འཇོན་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་ལས་རྒྱས་འཇོན་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་ནི་ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་པའི་ལྷར་རྒྱས་མ་ཡིན་པས་དེ་ལས་རྒྱས་འཇོན་སྐྱེས་པ་དེ་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱས་འཇོན་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ། ། འདོད་ན། འདི་ལྟར་དངོས་གང་ཅི་འདྲ་བ། ། དེ་ནི་དེ་འདྲའི་རྒྱས་སེམས་ཀྱི། ། རྒྱུ་ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། ། དངོས་ལས་དེ་བསྐྱེད་རྒྱས་ཅན་བློ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་རྒྱས་སུ་དགོད་ཐུབ་པ་ཡོ་ཡ་ཡ་ལ་ལ་ལ

བཞི་པ་དགག་རྒྱས་མི་རྒྱ་པར་ཐལ་བ་ནི། དོན་རྟེན་པས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་མི་རྒྱ་པར་འགྱུར་ཏེ་ལྷར་མ་ངེས་པ་ན་རྒྱས་མ་ཡིན་ལ་ངེས་པ་ན་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འདོད་ན་དངོས་པོར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་ན་མི་རྒྱ་པར་འགྱུར་གྱི་བློས་རེས་འཇོག་ཏུ་བཟུང་བས་དོན་མི་རྒྱ་པར་འགྱུར་ན་ཅི་ཙམ་ཐལ་ལོ། ། དེ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ན། ངེས་རྩུང་བ་ལའང་མཚུངས་སོ། །

ལྔ་པ་མཚན་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་བ་ནི། གཏན་ཚིགས་ལ་ངེས་པ་དགོས་པ་ན་མཚན་ཉིད་ལའང་ངེས་པ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་མི་རྟེན་པར་སྒྲ་དོན་ལ་རྟེན་པས་མཚོན་བྱ་ངེས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་དགོས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་དོན་ལ་ནི་མཚན་མཚོན་གྱི་ཆམ་པར་གཞག་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་རྟེན་ཡིན་ལ། དེའང་དངོས་སུ་གོ་ན་ངེས་པ་དགོས་ལ་བརྒྱུད་ནས་གོ་ན་ངེས་རྩུང་གིས་ཆོག་གོ་ཞེས་ཟེར་ནས་ངེས་པ་བ་ཆམས་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐྱོན་སྟོང་བ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆམ་གཞག་མ་མཐེན་པར་ཟད་དོ། ། དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་རྟོག་དཔྱོད་མཐའ་དག་གཞན་སེལ་ལ་བློ་ཁམ་ཕྱོགས་པའི་ཆམ་གཞག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་ན། ཁ་ཅིག་རྩོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ། ཐུས་པ་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད། ། རྟེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱི་ཁྱབ་ངེས་པ་དང་གཞི་ལ་བཀག་པའི་ལྷག་ཁྱབ་ངེས་པས་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་དག་གིས་མི་འགྲུབ་ན་ཅི་ཙམ་ཐལ་བའི་སྐོ་ནས་བསྒྲུབ་སྟེ་རྒྱས་ལའི་དུ་བ་ཉིད་དཔེ་ལ་རྟེས་སུ་མི་འཇུག་ཡང་མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་ཚད་མས་དུ་ཙམ་ཀྱི་ཕྱི་ལ་མེས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ན་ཡུལ་དུས་ཆམ་པའི་ཁྱ-

བྱགས་གི་དུ་བ་ཡིན་ནའང་མེས་མ་ཁྱབ་པའི་ངོགས་པ་ཆོད་པས་འགྲུབ་པོ། ། གལ་ཏེ་སྒྲོ་ཁྱབ་གྱུར་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ལ་མི་འགྲུབ་ན་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་སྒྲོ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་ཁྱབ་པ་གྱུར་ཀྱང་ཡང་དག་གི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་དག་གི་གཅིག་དང་དུ་མས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུར་སྟེ་ཁྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་དངོས་པོ་ཉིད་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདོད་ན་གཅིག་དང་དུ་བྱ་ལ་གྱི་བརྗོག་ཁྱབ་མི་འགྲུར་རོ། ། གལ་ཏེ་ཡང་དག་གི་ཡོད་པ་མ་གྱུར་ཀྱང་སྒྲོ་ངོས་པོ་ཙམ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་ཁྱབ་པ་གྱུར་པས་ཡོད་པ་ཙམ་པོ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་དག་གི་གཅིག་དང་དུ་མས་མ་ཁྱབ་བམ་སྟམ་པའི་ངོགས་པ་ཆོད་པས་ཁྱབ་པ་འགྲུར་པོ་ཞེན། འདིར་ཡང་ཁྱབ་བྱ་ལའི་དུ་བ་ཉིད་ལ་ཚད་མས་མ་གྱུར་ཀྱང་སྒྲོ་དུ་བ་ཙམ་ལ་མེ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་གྱུར་པས་དུ་ཙམ་ལའི་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་མེས་མ་ཁྱབ་བམ་སྟམ་པའི་ངོགས་པ་ཆོད་པས་ཁྱབ་པ་ཅི་སྟེ་མི་འགྲུབ། །

གཉིས་པ་དུ་ཙམ་མེ་མེད་ལ་འཇུག་པ་ཁེགས་ལ་བྱེ་བྲག་ལའི་དུ་བའང་མེ་མེད་ལ་འཇུག་པ་ཁེགས་པས་ལའི་དུ་བ་ལ་མེས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་སྟེ། གཞོན་པ་ཅན་གྱིས་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པས་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་གྱུབ་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་ན་ཅ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། དབུ་མ་པའི་གྱུབ་མཐས་དངོས་པོར་སྒྲ་བ་མི་སེལ་བར་ཐལ་བ་དང། ལྷོ་ག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་ནས་གསུང་ངོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། མི་ལྡན་གཅོད་པ་རྫོད་གཞི་ཡིས། ། ཡིན་ན་ཡུ་བུ་རྫོད་པ་མེད། ། གཞན་ལྡན་གཅོད་ན་ཇེས་འགྲོ་མེད། ། ཆོས་དང་བསྟུན་ཏེ་དང་འདྲ། ། ལའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྫོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དེ་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་དུ་སྒྲོར་ན་ཁོ་བོ་ཅག

ཀྱང་འདོད་ལ་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་ན་རྟེས་འགྲོ་མེད་དོ། ། རྟེས་སུ་
འགྲོ་བའི་སྒྲུབ་ཅེས་པར་འགྱུར་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྩོད་གཞིའི་ཆོས་
མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་ཞེས་ངག་སྡུད་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི་རྒྱགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞན་སེལ་བ་ཡིན།
ཡུལ་དུས་ནམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཐུས་པའི་དུ་བ་དང་ཐུས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུ
སྟོག་རྒྱགས་ཀྱི་མཚན་གཞིའོ། ། དེ་ལ་རྩོད་གཞི་ལ་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་དུ་གྱུར
པ་ཐུགས་ཆོས་རྒྱགས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འགྱུར་ཐུ་འགྲོ་བ་རྟེས་འགྲོ་བསྒྲུབ་ཐུའི་ཆོས་ལྟོག
སྟོངས་ཀྱིས་རྒྱགས་ལྟོག་པ་ནི་ལྟོག་པའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་ཐུའི་ཆོས་ཀྱང་མི
ལྡན་ནམ་གཅོད་དུ་སྦྱོར་རོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་གཞན་གྱི་བློན་ཀ་མེད། ། ཁ་ཅིག
རྒྱགས་ཀྱི་སྒྲ་མི་གྲོད་དོ་ཞེ་ན། རྫས་ཀྱི་སྒྲ་མེད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་མི་འགལ
ལོ། ། ཡང་སྒྲ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་ཚུལ་གཉིས་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སེལ་བའི་སྒྲ་དེ
ཉིད་ཐུགས་དང་མཐུན་ཐུགས་གཉིས་དང་འབྲེལ་བས་མི་འགལ་ལོ། ། ཡང
ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་ཅེས་དགོས་ན་ཐུགས་ཆོས་གྱུར་པ་ན་བསྒྲུབ་ཐུ་གྱུར་པར
འགྱུར་ལ། རིམ་ཅན་དུ་ཅེས་པས་ཆོག་ན་མཉན་ཐུའང་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ
ཞེ་ན། སྒྲིར་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པས་རིམ་གྱིས་ཅེས་ལ། འོན་ཀྱང
སྐབས་འགར་ཅིག་ཅར་ཅེས་པར་གོ་བ་ནི་ཚུལ་གསུམ་གོམས་པ་གསལ་བས
ཐུགས་ཆོས་གྱུར་པ་ཉིད་ན་བསྒྲུབ་ཐུ་གྱུར་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་སྒྲ
བསྒྲུབ་ཐུ་ཡིན་ན་གྱུར་པ་ལ་བསྒྲུབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ཅན
ལ་མི་ལྡན་ནམ་གཅོད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཚུལ་འདི་རྟོགས་ན་ཁྱད་པར
ལ་རྟེས་འགྲོ་མེད་པའི་རྩོད་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་མཚོན་ཐུའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྗེ་ལྟར་འཐུད་པའི

ཚུལ་དང་། ཕྱི་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ཟོག་རྟོག་དགག་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་དངོས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡི། ། གཏན་ཚིགས་དབྱེ་སྒོས་དུ་མར་འགྱུར། ། ཚུལ་གསུམ་པ་དེའང་རྒྱས་སུ་དགོད་ཀྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མེད་དགག་རྒྱས་སུ་དགོད་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་དང་། བསྒྲུབ་ཀྱའི་ཚོས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་མེད་དགག་སྒྲུབ་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པ་གཉིས་དང་། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་དབྱེ་ན་བདག་གཅིག་པ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་དང་། དེ་ལའང་དངོས་འབྲེལ་བརྒྱུད་འབྲེལ་གཉིས་དང་། བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན། དོན་བསྒྲུབ་དང་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་གཉིས་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་དབྱེ་ན། ཀློག་པ་དང་དངོས་པོ་སྟོན་ཞུགས་ཀྱིས་སོ། ། གཉིས་པ་སྒོར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མི་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའི་རྒྱགས་གསུམ་མོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཆོད་པ་སྦྱང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་སྒྲུབ་རྒྱགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་ན་དགག་རྒྱགས་ཀྱང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་བཞིར་འགྱུར་ལ། དགག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་ན་སྒྲུབ་པའང་གཅིག་ཏུ་འདུ་བས་ཡང་ན་བཞིའམ་མེད་ན་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། ། ཞེ་ན་འདིའི་ལན་ལ་གཞན་དག་རྒྱགས་གསུམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་དང་བཞིའི་གྲངས་ངེས་བྱེད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། ། རིགས་པའི་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྒྲོར་བ་ཡི། ། སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་མཛད། ། དགག་རྒྱགས་མཐའ་དག་སྔང་ཟུང་མེ་དམིགས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་ཏུ་ཟུང་བས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ལ་སྒྲུབ་རྒྱགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྒྲུར་དུ་མི་ཟུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་སྒྲོར་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱགས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་

ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་དམིགས་པ་དང། རང་བཞིན་དང། འབྲས་བུའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། དགག་བྱ་འགོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ལ་བཞི་ས་ཐོགས་སུ་བྱམ་པ་སྟང་ཏུང་མི་དམིགས་པས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང། མེ་བཀག་ནས་དུ་བ་འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང། ཤིང་བཀག་པས་ཤ་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་དང། དུ་བ་བཀག་པས་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པའོ། ། དེ་དག་འཇིལ་ཡུལ་བཀག་པས་འཇིལ་ཆོས་འགོག་པ་མི་དམིགས་པ་བཞིའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགལ་བ་དམིགས་པ་ཆུམ་པ་གཉིས། ། དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་དང། ཕན་ཚུན་སྤང་བར་འགལ་དམིགས་པའོ། ། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། གཞན་གྱི་གང་བར་དགག་ན། ། ཚ་རིག་སྐོར་བཞིས་གང་རིག་བཞི། བཀག་པས་སྤྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཟེར། ། མེ་དང་མེའི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད། མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ། མེའི་ཁྱབ་བྱ་ཙནྡན་གྱི་མེ་སྟེ་བཞིའོ། ། གང་རིག་ལའང་གང་རིག ། གང་རིག་གི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད། དེའི་འབྲས་བུ་ཐུ་ལོང། དེའི་ཁྱབ་བྱ་བ་མོའི་རིག་པ་སྟེ་བཞིའོ། ། དེའང་གང་རིག་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་སྟང་ཏུ་མི་ཏུང་བའི་ཁྱི་ལས་མེས་འགོག་ནར་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། ། ཙནྡན་གྱི་མེས་བཞི་པོ་འགོག་ནར་བཞིན་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། ། ཏུ་བས་བཞི་པོ་འགོག་ནར་བཞིན་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། ། མེ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཞི་པོ་འགོག་ནར་བཞིན་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་འདོད་པ་ལ་ཕྱི་མ་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་བཞི་མི་འཐད་དེ།

ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེ་མེན་ཞིང། ། རྒྱུན་མེད་ཕྱིར་ན་འགོག་མི་ནུས། རྒྱུ་ཙམ་ལ་འཕྲལ་པས་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་རྟགས་སུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྟན་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་མི་རུང་ཡང། དགག་ཏུ་འགོག་པ་ལ་རུང་ངོ་སྙམ་པའང་མི་འཐད་དེ། ནུས་པ་ཐོགས་མེད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་མེ་སྐྱེད་པའི་བྱད་ཤིང་ཉིད་ཡིན་པས་མེ་མ་ཡིན་པ་དེས་གང་རེག་མི་ལེགས་ལ། ཐོགས་མེད་མེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ན་མེ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པས་རྒྱུའི་རྟགས་མི་དགོས་ཤིང་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇོག་པ་སྐད་ཅིག་གིས་ལྷོག་པ་ཡིན་ལ་མེར་འཇོག་པ་རྒྱུན་ལ་བྱེད་ན། སྐད་ཅིག་གི་མེས་གང་རེག་མི་ལེགས་པས་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའང་ཙཏྟན་ཀྱི་མེ་མེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་ཁྱིས་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཙཏྟན་ཀྱི་མེ་མེ་ཉིད་ཡིན་པས་གང་རེག་དང་འགལ་ལ། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཐ་དད་ཕྱིར། ། ཞེས་གསུངས་པས་རྟགས་སུའང་རུང། དེ་ལྟ་མཡིན་ན་མུན་པ་འགོག་པ་ལ་མར་མེ་དང། རྟག་པ་འགོག་པ་ལ་ཟོལ་བྱུང་བགོད་པ་དང། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་འགོག་པ་ལ་དགེ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷང་རིགས་ལས་བྱེ་བྲག་བགོད་པ་ཐམས་ཅད་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་མཐར་སྣང་བ་དང་བྱས་པ་དང།ཕ་ཅན་ལས་འདས་པ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར། ། །

ལ་ནི། ། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཡོན་མ་ཡིན། ། ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་
དངོས་ནི་རྣམ་གཅད་ཡོངས་གཅོད་ཡིན་པས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་དེ།
ཇི་སྐད་དུ། ཡང་ན་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་ཏུ། གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ
བ་ཡིན་ཏེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། དེ
ཡིས་ཁྱད་པར་བྱས་པ་ནི། ། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན། ། དཔེར་ན
སྒྲ་ཆོས་ཅན་རྟག་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱས་པ
ལ་དགག་བྱ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་དེ་དང་འགལ་བ་བྱས
པ་དམིགས་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚད་མས་གནོད་པའི
འགལ་བ་ཡང། ། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པར་འདུས། ། ཚད་མས
གནོད་པའི་འགལ་བ་སྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པ་དང། ། སྟོས་མེད་ཀྱི་མ་ངེས་པ
འགོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དཔེར་ན་གང་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ་གོས
ལ་ཚོན་བཞིན། འཇིག་པའང་རྒྱུ་གཞན་ལ་སྟོས་ཤེ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ངེས་པ་དང
འགལ་བ་མ་ངེས་པའི་ཁྱབ་བྱ་སྟོས་པཅས་པཀོད་ནས་ངེས་པ་འགོག་པའོ། །

གཉིས་པའང་གང་ཡོད་པ་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པ
ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆོགས་པ་ཐ་མ་འཕྲས་བུ་སྐྱེད་པར་ངེས་པ་བཞིན་བྱམ་པ་འཇིག
པའང་དེ་ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ལ་མི་སྟོས་ཤེ་ཞེས་མ་ངེས་པ་དང། འགལ་བ་ངེས
པའི་ཁྱབ་ བྱ་ སྟོས་ མེད་ བཀོད་ པ་ ལྟ་ བུ་ སྟེ། འགལ་ ཁྱབ་ དམིགས་ པར
འདུའོ། ། ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཙམ་ལ་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་བ་འདོད་པ་དེ་དག
ནི་སྔར་བཀག་ཟིན་ལ་ཅི་ནས་འདོད་ན་སྟོན་པོ་སྐོར་བཞི་ཞེར་པོ་སྐོར་བཞི
འགོག་པ་ལའང། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་ཐོ་ར་བཞིན་ཁས་ལེན་དགོས
པས། ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལ་ཚོགས་པ་ནི་རང་གི
འཇུག་པ་ལ་ཅོ་འདྲི་བ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་ཡ་ཀྱལ་སྣང་དུ་མི་རུང་ཞིང་ཡིན་པར

ངོགས་པ་ལ་འགལ་བའི་སྐོ་ནས་འགོག་པས་ཕན་ཚུན་སྦྱངས་འགལ་ཀྱི་སྐྱོར་བ་
འདྲུག་ལ། གཉི་ག་སྣང་རྩང་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་
འགྲུབ་པས་འགལ་བའི་རྒྱུས་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །

གསུམ་པ་དགག་རྒྱས་ཀྱི་འཇུག་བ་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་
ལྟགས་དགག་ནི། དངོས་འཇུག་བཀག་ཟིན་ལྟན་ཅིག་ནི། ། མི་གནས་ཚོགས་
པས་སྐྱེང་པ་འཕྲལ། ། དགག་སྒྲུབ་གཉི་ག་ལ་དངོས་པོའི་འཇུག་པ་འདོད་པ་ནི་
བཀག་ཟིན་ལ་ཅི་ཅིག་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་དམིགས་བརྗོག་པ་དེ་ལས
བྱང་བ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་དེ། དགག་བྱ་གང་རེག་སྐོར་བཞི་པོ་རྒྱས་མེ
ལྟོས་ལྟན་ལ་ས་ཁགས་པ་བཞི་པོ་མེད་པའི་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི
འཐད་དེ། རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་ཁྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ རང་ གི་ ལུགས་ ནི། འཇུག་ ཡུལ་ ལོག་ པས་ འཇུག་ ཆོས
ཉིད། ། ལྟོག་པས་བརྗོག་འཇུག་བློ་ངོར་འགྲུབ། ། ངོ་ཚ་མི་དམིགས་པ་ནི།
བསྒྲུབ་པའི་རྒྱས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་བཀག་པས་འཇུག་ཆོས་ལེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས
བརྗོག་འཇུག་ངེས་ཏེ། རྒྱུ་མི་དམིགས་པར་དང་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ནི་དེ
བྱང་གི་འཇུག་བ་བརྗོག་པ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད
མི་དམིགས་པ་ཕན་ཚུན་སྦྱངས་འགལ་ཆགས་ནི་བདག་གཅིག་པ་བརྗོག་པ་ཡིན
ནོ། ། དེས་ན་འཇུག་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ། མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྒྱས་ལ་བསྒྲུབ
བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་བསྒྲུབས་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དཔེ་གྲུབ་བམ
མ་གྲུབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། གཞོན་པ་ཅན་ཀྱིས་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པ་ན་འཐད
བྱ་དང་ཁྱབ་བྱ་ལེགས་པས་འཇུག་བ་བློ་ངོར་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན
དཔེ་ལ། ། ངེས་པ་འདི་ལ་གཞི་མེ་འདོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། འགལ་ཟླ་གྱུབ་ནི་ཅིག་ཤོས་ལ། ། གཞོན་པས་ཁེགས་ཀྱི་འཇྲེལ་ཟླ་འགོག་པ་ལ་མི་སྟོས་པས་བཟློག་འཇྲེལ་དཔྱད་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་ལ། གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ། ཡིན་པ་བསྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། རྒྱས་དངོས་ནི། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་རང་བཞིན་རྒྱས། ། དེ་ལའང་རྒྱས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་། ཁྱད་པར་ལ་མ་སྟོས་པ་དང་སྟོས་པ་གཉིས་སོ། ། དང་པོ་ནི་མི་རྒྱ་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ། ཡོད་པ་རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དག་པ་བ་དང་། གཉིས་པ་འཇྲེལ་བ་གཞན་ལ་སྟོས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ལྷན་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདིས་མཚོན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཆོས་གང་བཀོད་དོ་ཅོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་ཡིན་ནོ། ། བསྒྲུབ་བྱའི་དབང་གིས་དབྱེ་ན། དོན་བསྒྲུབ་དང་ཐམ་པ་བསྒྲུབ་གཉིས་སོ། ། གཉིས་པ་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ནི། དེ་ཡི་ཚ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ། ། ཟུ་སྟེགས་བྱེད་རྒྱས་ཡོག་པར་འདོད་པ་རྒྱུ་ཆོགས་པ་ཚང་བ་ལས་འཐས་བ་སྐྱེ་རྩང་དཔོག་པ་དང་། དུ་རྒྱ་ནས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དུ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་གཞན་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཁོངས་སུ་འདུའོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྦང་བ་ནི། གཅིག་ཕྱིར་ཐ་དད་སྐྱོན་མི་འགོ། ། གལ་ཏེ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འཇྲེལ་བ་དགོས་ན་དུ་རྒྱ་ནས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་རྒྱ་པའི་དུ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ་ཐ་ཡད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེ་ན། དུ་

རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དང་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་གཉིས་ཟས་མི་གཅིག་ཀྱང་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པས་དོན་དུ་ན་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་བདག་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་ཉིད་ལ་སེམས་ན་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་ རྟགས་ ལ་ གསུམ་ ལས་ དང་ པོ་ མཚན་ ཉིད་ ནི། ཡོད་པ་བསྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ དབྱེ་ བ་ ལ་ གཉིས་ ལས་ འབྲས་ བུའི་ རྟགས་ དངོས་ ནི། དེས་ བྱང་བ་ ལ་ འབྲས་ བུའི་ རྟགས་ དེ་ འང་ སྤྱི་ འབྲས་ ཀུ་ ཐུན་ དུ་ ས་ཏང་ བ་ ཡིན་ ཨོང་ ཀྱི། ཧོན་ ཀྱང་ དུ་ བས་ མེ་ ཙམ་ བསྒྲུབ་ ན་ རྒྱུའི་ ལྟོག་ པ་ བསྒྲུབ་ པའི་ འབྲས་ རྟགས་ དང་། ཆོག་ ཙམ་ ལས་ སྐྱེས་ བུས་ བྱས་ པ་ དང་། ནམ་ མཁའི་ དུ་ བས་ མེ་ ལྟོན་ དུ་ ས་ཏང་ བ་ ལ་ ས་ཁ་ ལ་ ལྟོན་ དུ་ ས་ཏང་ བ་ བསྒྲུབ་ པ་ དང་། ལྷ་ བའི་ རྟགས་ ལས་ བཟློ་ ཕར་ འདོད་ པའི་ དོན་ ངོག་ པ་ དང་། དུ་ བས་ བུད་ ཤིང་ ཁ་ འགྱུར་ བ་ དང་། དུ་ བ་ ཁྱད་ ཕར་ བས་ མེ་ ད་ ལྟར་ བ་ བསྒྲུབ་ པ་ དང་། མཚན་ མོ་ ནགས་ མེར་ འབར་ བ་ ལས་ དུ་ བ་ ངོག་ པ་ དང་། ཇ་ ལས་ གཟུགས་ ངོག་ པ་ ལ་ ས་ ཁ་ ལ་ ཐུའི་ ཆོས་ ངོག་ ཁའི་ འབྲས་ རྟགས་ ས།། །

གཉིས་པ་ ཁོངས་ སུ་ འདུ་ བ་ ནི། དེ་ ངང་ ཚམ་ ཟློག་ ཁོངས་ སུ་ བསྡུ། ། ཆུ་ ལྟེ་ གས་ ཏེད་ རྟགས་ ཡོག་ པར་ འདོད་ པ་ ཚུ་ སྐྱར་ ལས་ ཚུ་ དང་། ཚུ་ མི་ གཡོ་ བ་ དང་། རྒྱུ་ ཤུ་ གན་ ས་ ལས་ རྡེན་ བརྡེན་ ཁ་ ད་ ལྟོག་ ཁ་ ལ་ ས་ ཁ་ ལ་ ནི་ ངོན་ ཀ་ ཞིས་ ཕན་ འདོ་ ཐུས་ ཁའི་ ཕྱིར་ འབྲས་ བུའོ་ ཁོངས་ ཆུ་ འདུ་ བ། ། །

འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་འབྲས་རྒྱས་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། མེ་སྟོན་དུ་སོང་
བ་ཅན་དང་དུ་ཙམ་གཉིས་ཟླས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཟླས་གཅིག་པའི་ཚ
བསྒྲུབ་ན་འབྲས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་བདེན་ཡང་། ལྷར་གྱི་མེ་དེ་ལས་དཔྱར་གྱི་དུ
བ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས། རྒྱུ་སྟོན་དུ་སོང་བ་བསྒྲུབ་པས་མི་འགལ་ཏེ་དཔྱར་གྱི་ལུས
ལས་ལྷའི་ལས་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། ། ཡང་བྱམ་པའི་ངག་ལས་བྱམ་པའི་ཕྱི
རྟོག་པ་ལ་ཤར་བ་དཔོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་དངོས་མེད་ལས་ངག་དངོས་པ་མི
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེ་ན། ཕྱི་ཤར་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཁེར་ལེན་བྱས།
ཀན་དང་བྱེད་པ་ཕྱད་པས་ལྟེན་ཅིག་བྱེད་པའི་ཆྱེན་བྱས་པ་ལས་ངག་འབྱུང་བས
རྒྱུའི་ཆོས་དཔོག་པ་མི་འགལ་ལོ། ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་པ་འདིའི་ཕྱིའི
མཚན་ཉིད་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་ལ་གཉིས་སུ
འབྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི། ཡོད་པ་གང་མི་འབྱུང་བའམ། ། རང་བདག་རྟམས་དབྱེར
མེད་ཅན་གང་། ། དེ་ནི་དེ་ལས་འཕྲུལ་མི་འགྱུར། ། ཞེས་བྱ་བའི་ངོན་དུ་དེ
རབ་ཕྱེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེ་ལྟར་རྟགས་གསུམ་པོ་དེའང་གཉིས་ནི
དངོས་པོ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ་གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། ། ཞེས
གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འཕྲལ་བ་ལ་ཡོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས
ཕྱོགས་ལྔ་མ་བརྗོད་ན། ཁ་ཅིག་འཕྲལ་བ་མ་ཐུག་ལ། ། གོ་བྱེད་འཕྲལ་བ་བཞི
ཡོད་ལོ། ། རྟགས་ཐམས་ཅད་འཕྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ན་དངོས་འཕྲལ་ལམ་བརྗོག
འཕྲལ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། འཕྲལ་ཆོས་དངོས་དང་འཕྲལ་ཡུལ་དངོས
འཕྲལ་དགོས་ན་ངག་ལ་ཕྱི་ཤར་བ་དང་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག
པའི་དུ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལ་མ་ཁྱབ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར
ཅས་ཆོས་དང་བྱེད་ཆོས་འཕྲལ་བ་ཙམ་ཀྱིས་འགྲུབ་ན། དུ་བས་ཙནྡན་ཀྱི་མེད

བསྒྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཐུན་པས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་
པའང་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དུ་བ་དང་ཐུན་པ་མེ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་འཇྲེལ་བའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་འཇྲེལ་བའི་ཚུལ་དགུར་འགྱུར་ཏེ། འཇྲེལ་ཆོས་ལ་འཇྲེལ་
ཆོས་དངོས་དང་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་ཐུས་ཆོས་
གསུམ་དང་། འཇྲེལ་ཡུལ་ལའང་དེ་ལྟར་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། འཇྲེལ་ཆོས་
དངོས་འཇྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་འཇྲེལ་བ་དང་། འཇྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་
ཆོས་དང་། འཇྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཐུས་ཆོས་གཉིས་པོའང་འཇྲེལ་ཡུལ་གསུམ
ལ་ས་སོར་འཇྲེལ་བ་སྟེ་དགུ་ཡོད་པ་ལས། འཇྲེལ་ཆོས་ནི་འཇྲེལ་ཆོས་དངོས
དང་། དེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་གཉིས་འཇྲེལ་བས་ཕན་ཕྱི། ཁྱད་པར་དུ་ཐུས
ཆོས་འཇྲེལ་བས་མི་ཕན་ཏེ་ཐུས་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པས་བྱེད་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པ་མི་འགྱུབ
པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཇྲེལ་ཡུལ་ནི་དངོས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐུས་ཆོས་གཉིས་ལ
འཇྲེལ་བས་ཕན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་ལ་འཇྲེལ་བས་མི་ཕན་ཏེ། ཁྱད་པར
དུ་བྱེད་ཆོས་ཡོད་པ་ནི་ཐུས་ཆོས་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་ན
འཇྲེལ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོའམ་ཁྱད་པར་དུ་ཐུས་ཆོས་གཉིས་ལ་འཇྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོའམ
ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་གཉིས་འཇྲེལ་བ་སྟེ། བཞིས་ཕན་ལ་ལྷག་མ་ལྔས་མི་ཕན
ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་ཀ། འདི་ནི་རྣམ་གཞག་འགལ་བ་དང་། ། གཞུང
གི་དགོངས་པར་འཐད་མ་ཡིན། ། སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མེ་དང
དུ་བ་དེ་ཐུང་གི་འཇྲེལ་བ་ཞོ་ཆོད་པར་འདོད་པ་དང་། འདིར་འཇྲེལ་ཡུལ་གྱི
ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ལ་འཇྲེལ་བས་ཞོ་མི་ཆོད་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ
གཞག་འགལ་བ་དང་། རྒྱུའི་ཆོས་ལ་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འཇྲེལ་བར་འདོད་གས
ན། རྒྱ་ཆོས་དཔོག་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཆུ་དགུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དཔོང་ས་མ

ཡིན་ཞིང་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བས་གོ་ཆོད་ན་ཀ་ཅང་ཐལ་ལོ། ། ཁྱད་
པར་བྱ་བྱེད་དུ་གྲགས་པས་འགའ་ཞིག་གོ་བྱེད་དུ་འགྱོ་ན་དེ་ལས་བྱུང་བར་
འདུའོ། ། ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒོམ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་འབྲེལ་ཐ
གཏིས་ལས། གཞན་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད
འབྲེལ་བ་ཡི། ། སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བ་མིན། ། དེ་ཡི་ངོ་བོའམ་དོན
གཞན་གྱི། ། འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཟད། ། བར་སྣང་ལས་ཀྱི
ཚོགས་བཅད་དོ། །

གཏིས་པ་ལྟར་སྣང་ལ་གཏིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རྒྱས
གང་ཚུལ་གསུམ་མ་གྱུར་པ། ། ཞེས་བྱ་བའོ། །

གཏིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་གྱུར་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་
འགལ་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ། ཕྱོགས་དང་རྒྱས
མེད་མ་གྱུར་པ། ། མ་གྱུར་པ་ནི་རྒྱས་ཕྱོགས་ཆོས་བཀོད་པ་ལྟར་མི་གནས
པའོ། ། གཏིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོན་ལ་མ་གྱུར་པ་དང་། ཐུན
ངོར་མ
གྱུར་པ་དང་། ཆོ་ལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྱུར་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས
ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྱུར་པ། རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྱུར་པ། དེ་དག་ཕྱོགས་རེ་ལས་མ
གྱུར་པའོ། ། དང་པོ་ལའང་གཏིས་ལས། ཐོག་མར་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་ཤིང
ནས་མ་གྱུར་པ་དཔེར་ན་བདག་ཐམས་ཅད་ན་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེའམ། དོན
དམ་པའི་ཐུན་མི་རྟག་སྟེ་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཏིས་པ་ཤིད་ཀྱང་ཐོད་གཞིར་མ་གྱུར་པ་ཐུ་མ་ཉན་ཐབས་མ་ཉན་ཐ་མ
ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཏིས་པ་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྱུར་པ་ལ་གཏིས་ལས་དང་པོ་མི་ཤིད་ནས་མ
གྱུར་པ་སྐྱེས་བུ་འདི་བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན

པའི་ཕྱིར་ཞེའམ། རེ་ཥང་གི་རྣས་ལུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་སྒོད་ཀྱང་ཤེས་འདོད་དང་འཕྲེལ་བར་མ་གྱུར་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ དང་པོ་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནས་མ་གྱུར་པ་སྒྲ་མེག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྱུར་པ་ལ་གཉིས་ལས་གཞི་ རྣགས་ཐ་དད་མེད་པ་སྒྲ་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་ རྣགས་ཐ་དད་མེད་པ་མི་རྣག་པས་མི་རྣག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདི་གཉིས་ ཀྱི་དམ་བཅའ་བའི་ངོན་གྱི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཅིག་མ་གྱུར་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྣགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྱུར་པ་ནི་མ་གྱུར་པར་མཚོན་ མི་ནུས་ཏེ་མཚན་གཞིའི་སྒྲིང་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་རྟགས་ གཞག་མ་མཁྱེན་པར་ཟད་དོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་ བཅས་པ་ལ་མཉན་བྱས་བསལ་བའང་བསལ་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་མཚོན་མི་ནུས་པར་ འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྱུར་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣགས་ཆོས་ ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྱུར་པ་དང་། རྣགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་ མ་གྱུར་པའོ། ། དང་པོ་ལའང་རིགས་ཀྱི་སྦྱི་དང་ཆོགས་པའི་སྦྱི་ཆོས་ཅན་དུ་ གཞག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཟད་བྱེད་པས་ཤིང་རྣམས་སེམས་པ་དང་ བཅས་ཏེ་ཉལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འཁྱམས་པ་ལ་ཉལ་བར་བརྗོད་ལ་དེ་ཤིང་གི་ཕྱོགས་ གཅིག་ལ་མ་གྱུར་པའམ། ཉལ་བ་གཉིད་ལོག་པ་ལ་ཟེར་ན་རྣགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་ གྱུར་པའམ། གྱུར་མཐའ་ལ་ལྷོས་ནས་ཕྱིར་ཆོ་ལ་ལ་མ་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། ། ཆུ་ལ་ ཐུང་གིས་སྒྲ་མི་རྣག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་སྒྲའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆུ་སྒྲ་ལ་མེད་པ་ལྟ་ བུའོ། ། འདི་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྱུར་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ ནོ། ། ཆོགས་པའི་སྦྱི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་དཔེར་ན་ཚུལ་གསུམ་རྣགས་སུ་མཚོན་

པ་ལ་འདིས་མཚོན་ནུས་བཀོད་པ་ན་ཡ་གྱལ་ལ་མ་གྱུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞིས་པ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་མ་གྱུབ་པ་ལ། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་གཞི་རྟགས་ སུ་བྱས་ པ་ དང་། ཆོགས་ པའི་ སྒྲ་ གཞི་ རྟགས་ སུ་ བྱས་ པའི་ ཆེ་ མཚུངས་པ་གཞིས་ལས་དང་པོ་ལའང་གྱུབ་མ་གྱུབ་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་ཅམ་གྱི་ སྒྲ་ལ་ རྟག་ པ་ རྟགས་ སུ་ བཀོད་ ན་ མ་ གྱུབ་ པ་ བཞིན་ རྟག་ པ་ ལ་ བྱས་ པ་ བཀོད་ ནའང་ མ་ གྱུབ་ པ་ ཡིན་ ནོ། ། གྱུབ་ པར་ མཚུངས་ པའང་ སྒྲ་ ལ་ བྱས་ པ་ རྟགས་ སུ་ བཀོད་ ན། སྒྲའི་ བྱས་ པ་ གྱུབ་ སྒྲ་ ཡིན་ ཀྱི་ མ་ གྱུབ་ ཀྱང་ བྱས་ ཅམ་ གྱུབ་ པ་ མི་ སྐྱོན་ པ་ བཞིན། སྒྲ་ ཅམ་ ཀྱི་ ཕྱོགས་ གཅིག་ ལ་ རྩོལ་ ཐུང་ གྱུབ་ ལ། ཕྱོགས་ གཅིག་ ལ་ མ་ གྱུབ་ པ་ མཚུངས་ པ་ ཡིན་ ནོ། ། གཞིས་ པ་ ནི་ རྒྱ་ བ་ གཞིས་ སྣང་ གི་ ཤེས་ པ་ ལ་ རྟོག་ བཟློ་ མ་ འཕྲུལ་ པ་ རྟགས་ ཐུ་ བཀོད་ པ་ ན། ཡ་ གྱལ་ རྟོག་ བཟློ་ གྱུབ་ ཀྱང་ མ་ འཕྲུལ་ པ་ མ་ གྱུབ་ པས་ རྟོག་ བཟློ་ མ་ འཕྲུལ་ པའི་ ཆོགས་ ལ་ མ་ གྱུབ་ པ་ བཞིན་ ཆོགས་ པའི་ སྒྲ་ ཚུལ་ གསུམ་ ཆོགས་ པ་ ཆོས་ ཅན་ དུ་ བཞག་ ན། འདི་ ཅམ་ ཀྱི་ རྟགས་ ཐུ་ མཆོན་ ནུས་ བཀོད་ པ་ ན་ རྟགས་ དེ་ ཆོགས་ པའི་ ཕྱོགས་ གཅིག་ ཕྱོགས་ ཆོས་ ཀྱང་ པ་ ལ་ མ་ གྱུབ་ པས་ ཆོགས་ པའི་ ངོ་ བོ་ མ་ གྱུབ་ པར་ མཚུངས་ སོ། ། གཞན་ སྒྲུབ་ པ་ ཆུམས་ རང་ གིས་ ཤེས་ པར་ ཟད་ པས་ མཁྱོས་ སོ། །

གཞིས་ པ་ ཐུན་ ངོར་ མ་ གྱུབ་ པ་ ལ་ གསུམ་ སྟེ། ཆོས་ ཅན་ དང་། རྟགས་ དང་། དེ་ གཞིས་ ཀྱི་ འབྲེལ་ བ་ ལ་ ཐེ་ ཚོམ་ ཟ་ བའི་ མ་ གྱུབ་ པའོ། ། དང་ པོ་ ལ་ གཞིས་ ལས། ངེས་ རྩང་ མེད་ ནས། ཐེ་ ཚོམ་ ཟ་ བ་ ཤ་ ཟའི་ ཏུམ་ པ་ ལྟ་ བུ་ ཆོས་ ཅན་ བསྐལ་ པ་ དང་། གཞིས་ པ་ ངེས་ རྩང་ ཡོད་ ཀྱང་ ཐེ་ ཚོམ་ ཟ་ བ་ ནོར་ བུ་ འབམ་ སྒྲོན་ མར་ མ་ ངེས་ པ་ ན་ ནོར་ བུ་ ཆོས་ ཅན་ དུ་ བཞག་ པ་ ལྟ་ བུའོ། ། །

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་དེས་རྒྱང་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་ཚོམ་ཟ་བ་དུ་བའམ་རླངས་པར་ཕྱི་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་དུ་བ་རྣགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལའང་གཉིས་ལས། ངེས་རྒྱང་མེད་ནས་ཕྱི་ཚོམ་ཟ་བ་ལྟའི་དགེ་བས་སྟ་མའི་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ངེས་རྒྱང་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་ཚོམ་ཟ་བ་ཆ་ཅིའི་སྒྲ་ཀྱས་པས་རི་སྲལ་དབུ་མར་ཆ་ཅི་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། ། གསུམ་པ་རྐོལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྐོལ་བ་རང་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པ་གང་ཙམ་ཅན་པས་བློ་དང་བདེ་བ་སེམས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཅན་ནམ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཀོད་པ་ན་རང་ཉིད་མངོན་པར་གསལ་བ་ན་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་འདོད་ཀྱི་ སྐྱེ་འཇིག་ཏু་མི་འདོད་པ་ལྟའོ། ། འདིའང་གྲུབ་མཐའ་ལ་གྲགས་པའི་བློ་དང་བདེ་བ་ཆོས་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ བློ་དང་བདེ་བ་གྲུབ་ཚོད་ལ་བསམས་ནས་རྣགས་རྐོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བཏགས་ལ། ཡང་དག་པར་ན་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་ན་ཁྱབ་པའི་ སྐྱོན་ཡོན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ སྐྱོན་མེད་ཡིན་མོད་ཀྱི། གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླངས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་བཏགས་སོ། ། གཉིས་པ་ཕྱིར་རྐོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི་འཇོམ་མེད་པས་ཤེན་པ་བཤེས་ན་འཆི་བས། ཤིང་སེམས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཤིང་ཤྲིམས་པ་ཡིན་ཀྱི་འཆི་བའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་ སངས་རྒྱས་པའི་ གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིར་རྐོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བསྟན་པར་ཟད་དོ། ། དེས་ན་ དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་ན་རྐོལ་བ་གཉིས་ལ་སྒྲ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྣགས་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ ལམ་གྲུབ་ན་རྐོལ་བ་གཉིས་ཀ་སྒྲ་འདོད་ཀྱང་རྣགས་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ན་ དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན་དང་། རྣགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་ བའི་དབྱེ་ ། བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ལས་གསུམ་ལས་ཕྱི་བའི་དབྱེ་ལྟ། ཕྱི་ན་བཅུ་

གཏེས་ཡིན་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལས་ཕྱི་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱོ་བའི་ཚ་ཆུམས་ནི་རྒྱགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འདུལ། གཞན་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཞིང་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྟོས་པའི་སྐྱོན་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླང་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི། ཡང་དག་པར་ན་ཆོས་ཅན་ནམ་རྒྱགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ཞིང་ཡིན་ནོ། ། ཕྱོགས་ཆོས་དོན་ནི་བློ་ངོ་ལ། ། མི་གནས་མ་གྲུབ་པ་ཞིང་ཡིན། ། ཕྱོགས་རེའམ་ཆོལ་བ་རྣམས་གཏེས་ལ། ། མ་གྲུབ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད། ། བསྟན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཏེས་པ་མ་ངེས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། མ་ངེས་ཕྱེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱགས། ། མ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་བཟློག་པ་མི་ཚོད་པའོ། ། གཏེས་པ་མཆོན་བྱའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཏེས་སུ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཐོད་པ་སྦང་བ་དང། དེ་ལ་དགེ་དང་ཐོད་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བོ། ། དང་པོ་ནི་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མི་འདུག་ན་ཕྱན་མོར་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། འདུག་ན་ཕྱན་མོར་ཐ་ཡིན་ནོ། །

གཏེས་པ་ནི་གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟོག་པ་གཞན་ཡིན་ན་མཁན་བྱས་མི་རྒྱ་པ་བསྒྲུབ་པའང་ཕྱན་མོར་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་ལས་ལྟོག་པ་གཞན་ཐ་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུག་པས་སོ། ། ཇས་གཞན་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་སྟེ་བྱས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་པའང་ཕྱན་མོར་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇས་གཞན་ལ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཇི་ན། གཏེ་ག་ལ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་འདོད་ལས་གཞན་མཐུན་ཕྱོགས་མེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པར་ནུས་མི་ནུས་ལ་ཐུན་མོར་དང་ཐུན་མོར་མ་ཡིན་པར་འཇུག་གོ། ། གསུམ་པ་ལ་གཏེས་ཏེ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱིས་དགེ་དང་ཐོད་གཞིར་འགྱུར་བ་དང། ངོ་བོ་གཅིག་ལའང་གཞན་སེལ་འདུག་ཚུལ་ཀྱིས་

འགྱུར་བའོ། ། དང་པོ་ནི་མི་དང་མི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ན་ལ་དང་སྐྱ་ཤེས་འདོད་
དང་། ཚང་མང་དུ་བྱམ་པ་དཔེར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ལའང་གཉིས་ལས། ཐ་སྙད་གྱུབ་མ་གྱུབ་ཀྱི་འགྱུར་བ་བྱམ
ལྷོག་ཆོས་ཅན་གཞན་སེལ་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་རུང་སྟེ། དངོས་འཛིན་བཅད
ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་རྣམ་པའི་ལྷོག་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ། ཁ་ཅིག
ངོ་བོ་གཅིག་ལ་མངོན་གྱུར་ལྷོག་གྱུར་གྱིས་དཔེ་དང་རྟོད་གཞིར་འགྱུར་བ་ཞེས
ཟེར་བ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་མངོན་ལྷོག་གཉིས་མི་སྲིད་མོད། འོན་ཀྱང་ངེས་པ
དཀའ་སྒལ་མངོན་གྱུར་ལྷོག་གྱུར་དུ་འདོགས་པར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གིས་འགྱུར་བ་ལའང་གཉིས་ལས། ཁྱབ་ཆེ
ཆུང་ནི་ཤེས་བྱ་ཙམ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་ན
དངོས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དཔེ་དང་ཤེས་བྱ་ཙམ་ཤེས་འདོད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན
ནོ། ། གལ་ཏེ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྟོད་གཞི་དང་དཔེར་རུང་ན་མཁན་བྱས་མི་རྣག
པ་བསྟན་པ་ནའང་སྒྲ་ཙམ་དང་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི
ཡིན། འདི་ཡང་འདྲི་ན་དཔེ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ལ་རྣག་གཅིག་དང་དུ
བྲལ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་གྱུབ་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལ་མི་འགྱུབ་སྟེ། གཅིག
དང་དུ་བྲལ་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཤེས་བྱ་འགལ་ཞིག་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི
ཡང་ཐ་སྙད་ལ་ལ་ཁ་ལ་ཆ་ཤས་ཁྱབ་པ་གྱུབ་ཀྱང་སྒྲ་ཙམ་ལ་མི
འགྱུབ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་མཁན་བྱས་མ་ཁྱབ་པའི་སྒྲ་ཙམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ
ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་ཙམ་འཛིན་པའི་ཚད་མས་མཁན་བྱ་མི་འགྱུབ་པར་འགྱུར་ལ
འདིར་ཤེས་བྱ་ཙམ་འཛིན་པའི་ཚད་མའང་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་དུ་མི་འགྱུབ་པར
འགྱུར་བ་འདོད་པས་ཀ་ལ་མཚུངས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མི་རྣག་སྟེ་སྒྲའི་བྱས་པ
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་བཞིན་ཞེས་བསྟན་པ་ན་བྱེ་བྲག་དཔེར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས

པ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཁྱབ་མཁན་གྱི་ མངོན་ སུམ་ ཙམ་ ཆོས་ ཅན་ ཤེས་ པ་ ཡིན་ ཏེ། བེམ་པོ་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར་རང་རིག་མངོན་སུམ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན་མངོན་ སུམ་དང་ རང་ རིག་ཁྱབ་མཁན་ཡང་ དཔེ་ དང་ ཤེས་ འདོད་ དུ་ འགྱུར་ བ་ཞིན་ ནོ། ། དེས་ན་ གཞན་ ས་ལ་ ཀྱི་ ལྷོ་ ནས་ ཐྲོ་ ངར་ གྱུབ་ མ་ ཐུབ་ ཀྱི་ ཁྱད་ པར་ ཡོད་ ན་ ཐུ་ སངས་ ཁ་ ལྟར་ ཕ་ ཞབ་ ཏུ་ ཐ་ ཕ་ ཆོ་ ཏ་ ཡིན་ ཡང་ རྒྱང་ ཐ་ ཀང་ ཐོ་ ངར་ ཐམ་ ཁ་ ཁ་ ད་ ཕེར་ ཏ་ ཀང་ ཕ་ ཐ་ ཀ ཡ ཀ ཡ ཀ ཡ

ལའང་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བཟློག་མི་ཚོད། ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་ཕྱོགས་གཉི་ག་ལ་མཐོང་ཡང་བཟློག་པ་མི་ཚོད་པའོ། ། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། གཉི་ག་ལ་ཁྱབ་པར་མཐོང་བ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་གཞལ་བྱ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པར་མཐོང་བ་སྒྲ་རྫོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ལ་མི་རྟག་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པ་སྒྲ་རྫོལ་མ་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉི་གའི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མཐོང་བ་སྒྲ་རྟག་པ་ལ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ལྟག་ལྡན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་དང་འགལ་བའི་ལྟག་ལྡན་ནོ། ། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། ཡང་དག་ལྟག་ལྡན་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བའོ། ། ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་བཟློག་པ་མི་ཚོད་པའོ། ། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ་དེའང་རྒྱགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། མེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་སྟོ་བསངས་མ་ཡིན་ཏེ་ལྷས་བྱིན་ཀྱི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། འགལ་ཡང་མ་ངེས་པ་བྱས་པ་རྒྱག་པ་དང་འགལ་བར་མ་ཤེས་པ་ལ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། ། འདི་འགལ་བར་ངེས་ན་ཡང་དག་ཉིད་དོ། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། ། མ་མཐོང་འགལ་བའི་ལྟག་ལྡན་ཡིན། ། དེ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་བཟློག་པ་མི་ཚོད་པའོ། ། གཉིས་པ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། རྒྱགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ། མེད་ཀྱང་མི་ འགལ་ བ་ སྟོ་ བསངས་ ཡིན་ ཏེ་ ལྷས་ བྱིན་ ཀྱི་ བུ་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར་ ལྟ་ བུ། འགལ་ཡང་མ་ངེས་པ་བྱས་པ་རྒྱག་པ་དང་འགལ་བར་མ་ཤེས་པ་ལ་རྒྱག་སྟེ་བྱས

པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། ། འགལ་བར་ཤེས་ན་འགལ་བའི་རྒྱས་གཏིན་དོ། ། འདི་
གཉིས་ཀྱི་ཐུན་པའི་འདོད་པའི་ལྷག་ལྡན་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་ངེས་ན་ཡང་དག་དང་
འགལ་བར་འགྲོ་བ་ལས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་ཡོད་པས་ལྷག་ལྡན་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་འགལ་བ་ལ་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། རྒྱས་གྱུབ་བརྗོག
པས་ཁྱབ་ན་འགལ། དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་ཅིང་བརྗོག་པས་ཁྱབ
པའོ། ། གཉིས་པར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་པའི་སྒྲུབ་ནས་དབྱེ་བ
དང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒྲུབ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ
དགག་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཕྲལ་བའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ
བ་དང་། སྒྲོར་བ་ལ་སྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས
གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། མི་དམིགས་རང་བཞིན་གཏན་ཚིགས་སུ། །
བསྟན་པས་འགལ་བ་གཉིས་ཉིད་ཡིན། ། མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དཔེ་ལ
སྣང་རུང་མི་དམིགས་པར་འདུ་ལ་དེ་བདག་གཅིག་པའི་འཕྲལ་བ་ལ་བརྟེན་པས
རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱས་ཡིན་ཅིང་དེ་དག་བརྗོག་པས་མི་དམིགས་པའི་འགལ
བའང་རང་བཞིན་འགལ་བའི་ལྟར་སྣང་དུ་འདུ་བས་འགལ་བའང་གཉིས་ཉིད
དེ། རང་བཞིན་འགལ་བ་སྒྲ་རྒྱ་སྟེ་ཐུས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་དང་། འཕྲས་བུ
འགལ་བ་སྒྲ་རྒྱ་སྟེ། བཅོལ་མ་ཐག་ཏུ་འཐུང་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། ། དེ་སྐད་དུ།
རང་བཞིན་འཕྲས་བུ་བསྒྲུབ་དོན་དུ། ། གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་བརྗོག་པ
གཉིས། ། རྩོད་ཕྱིར་ཁྱད་པར་སྟེ། ། ལྟ་མ་ལྟོ་བའི་སྒྲུབ་ཅེད
ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་འཕྲས་བུ་འགལ་བ་རྩོད་པ་སྒང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ། རྩོད་པ
དགོངས་པ་དང་། ལན་གདབ་པའོ། ། དང་པོ་ནི་རྒྱས་དེ་འགལ་བ་མ་ཡིན

ཏེ། ། རྩོལ་བྱེད་རྒྱ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེའོ། ། གཉིས་པ་ལན་
ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཉན་ཐོས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་བསྒྲུབ་ན། བཙལ་
མ་ཐུག་བྱེད་མི་རྟག་འབྲས། ། ཉན་པའི་ཐེས་པ་ཆོས་ཅན་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་བཙལ་མ་ཐུག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་དེ་རྟག་པའི་
འབྲས་བུར་མི་འཐད་པ་ནི། ། རྟགས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་འགལ། ། གལ་ཏེ་
རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་བཙལ་བའི་སྔ་རོལ་དུའང་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ་རྟག
པའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྒྲིགས་པས་མི་ཐོས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲིག་བྱེད་དེས་ཡུལ་ལ་ཕན
གནོད་བྱས་ས་མ་དབང་པོ་ལ་བྱས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་ན
མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། མ་བསྐྱེད་ན་བསྒྲིགས་པར་འགལ་ལོ། ། གཉིས་པ
དབང་པོ་ལ་བསྐྱེད་པས་སྒྲའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་འང
ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་དེས་སྒྲ་རྟག་པ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་ཞེས་བརྟག་པ་སྔར་དང
མཚུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྦྱང་བ་ནི། མི་རྟག་འགྱུར་ཕྱིར་འདི་མི
མཚུངས། ། འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལྟར་ཡང་བུམ་འཛིན་གྱི་ཆུམ་ཤེས་ལ་རྫོག་པ་ལ
སོགས་པས་བསྒྲིགས་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་རྟག་པ་བསྒྲིགས་པར་འདོད
ན་བདེ་ན་ཡང་མི་རྟག་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་ཆུམ་ཤེས་ཀྱི་ཆུར་མི་འདོད
ཀྱི། ཆྱེན་གསུམ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་ཆུར་འདོད་པའི
ཕྱིར་རོ། ། བཞི་པ་འགྱུར་མེད་ལ་དེ་མི་མཚུངས་པ་ནི། ངེད་ཀྱང་དེ་ལྟར
འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་འགྱུར་མེད་ལ་མི་འཐད། ། ཁྱེད་ཀྱི་རྟག་པ་ལ་ཆྱེན
ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་ཀི་ངོ་བོ་ལས་མ་གྱུར་པས་རྟག་ཏु
དམིགས་པའམ་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར། བཙལ་མ་ཐུག་ཏु
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ། ཐེས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་སྟེ། ལྷར་ཡོད

པའི་ཤེས་པ་ནི། བཙན་མ་ཐག་འཐུང་ངེས་མེད་ཏེ། ། སྒྲིབ་བྱེད་དབང་པོ་སྒྲ་
དག་ལ། ། ཆུམ་ཀུན་ཞེར་སྣོར་མེད་ཕྱིར་རོ། ། ལྟོས་པ་མེད་པར་རེས་འགའི་
ཚེ། ། འཕྲས་བུ་མི་བྱེད་འགལ་བའི་ཕྱིར། ། ཤེས་པ་དེ་འདྲ་རེས་འགལ་
བའི། ། འཕྲས་བུར་གྱུར་པ་དེ་རྣམས་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་རོ། །

གཞིས་པ་སྣོར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་ན། མི་དམིགས་གསུམ་
པར་འབྱེད་ན་ནི། ། དེ་བཟློག་འགལ་བཞང་གསུམ་དུ་འགྱུར། སྣོར་བའི་དབྱེ
བས་ཡང་དགེ་རྣམས་གསུམ་དུ་འབྱེད་ན། དེ་དག་བཟློག་པ་ཞིང་འགལ་ཕ
ཡིན་པས་འགལ་བཞང་གསུམ་ཞིང་དེ། སྐང་རྒྱང་གི་བྱམ་པ་ཡོད་དེ་མི་སྐང
བའི་ཕྱིར་སྟེ་བྱའོ། །

གཞིས་པ་ བཤོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ དབྱེ་ ན་ གསུམ་ ལས། གཞན་ ཀྱི
ལུགས་དགག་པ་ནི། ། འགའ་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི། ། དབྱེ་བས་འགལ
བ་བཞི་ཞེས་ཟེར། ། རྟོག་གེ་པ་འགའ་ཞིག་སྒོས་དཔོན་ཀྱིས་དེ་ནི་རེས་འགའ
ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལམ། ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལམ། དེའི་ཕྱད་པར་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱེད
པའི་ཕྱིར་དེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དང
ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཕྱད་པར་གཞིས་འགྲེལ་པའི་འགལ་བ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས
ཟེར་རོ། ། དེ་ལ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་འགྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ
ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཕྱད་པར་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་ཅིང་ངོ་བོ་དང་འགལ་བས་ཆོགས་དོན
ཀྱི་སྒྲ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའོ། ། མཚན་གཞི་དཔེར་བཤད་ན་དངོས་པོར་གྱུར
པའི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་པ་ན། ཆོས
ཅན་ཀྱི་ཕྱད་པར་ནམ་མཁའ་སྐང་ཙམ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་ཅིང། ཆོས་ཅན་ཀྱི
ངོ་བོ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་དང་མ་བྱས་པ་འགལ་བས་ཆོས་ཅན་ཀྱི
ངོ་བོ་འགྲེལ་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྱུར་སྟེ།

དོན་དམ་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དང་མཚུངས་པས་སོ། ། འདི་ལ་ཆོས་
མཆོག་ནི། ནམ་མཁའ་མ་བྱས་ཤིང་ཡོད་པར་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ནམ་
མཁའ་ཆོས་ཅན་རྒྱ་སྟེ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ། རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་
པ་ནི། རི་བོང་གི་རྭ་དང་མཚུངས་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་མེད་
པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱི་འདི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག
ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་ཆོས་ཅན་མི་ཁེགས་ཤིང་
བསྒྲུབ་བྱ་ནམ་མཁའ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པར་
འགྱུར་བས་རིགས་པས་མི་འཐད་ཅིང་སྒོམ་དགོན་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་མཐུན་པར་
ཟད་དོ། །

ཡང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་ནི་སྒྲ་རྒྱ་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་
བཞིན་ནོ། ། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པའི་འགལ་བ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་འདུས
པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ
བྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་གཞུང་མི་འཕྲོད་པས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དངོས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི། །
འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན། ། ལ་ལ་དངོས་སུ་འགལ་བ་བརྗོད་པ
དང་། ལ་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་འགལ་བར་གྱུར་པ་དང་། ལ་ལ་ཆོས
བརྗོད་པ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་བར་ཟད་ཀྱི། ། དོན་ཀྱི་སྟོར་བ
ཐད་པས་ཕྱི་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། དངོས་སུ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་མི་རྒྱ་པའི་སྒྲ
རྒྱ་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། བརྗོད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་འགལ་བ་རྒྱ་པ་ཕྱི་ད
པོ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་འགལ་བ་ལ་ཡེ་ཤེས
དཔལ་ལ་སོགས་པ་ཟེར་བ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་དཔེར

ན་མིག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱར་ན། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཞེས་བྱའོ། ། གཞན་གྱི་དོན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་འགལ་བའང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཞེས་ཟེར་ལ་འདོད་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ནི་གཉི་ག་མཚུངས་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ལའང། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དང། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པའང་ཁྱད་ཀྱིས་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་གོ། ། དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པའི་སྒྲའི་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བའང་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་ནས་བརྗོད་པ་སྟེ། རྟག་པའི་སྒྲ་ལས་སྒྲ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། ། སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ཅན་སྒྲས་མི་རྟག་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། སྒྲ་མ་ཡིན་ཏེ་མི་རྟག་པ་ལས་སྒྲ་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། ། དེ་གཉིས་ཀའང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་ཁོང་ཁོ་ན་ལ་ཁྱད་པར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ། འདི་དག་ནི་དོན་ཏེ་སྐྱོན་ཡོན་རང་དོན་ཏེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ལ། ། སྒྲ་བློའི་སྐྱོན་ཡོན་གཞན་དོན་ཏེ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཟོར་ཡང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཡང་དག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤེ་ན། ། བྱེད་པཆུང་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་མཛད། ། འོ་ན་ཡང་དག་ལའང་དེ་ལྟར་ཅི་སྟེ་མི་འབྱེད་ཅེ་ན། ཕྱི་ནའང་སྐྱོན་མེད་མོད་བྱེད་པ་ཆུང་བས་མ་ཕྱི་སྟེ། ཆུམ་ངེས་ལས། འགལ་བ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱང། ། ཅི་སྟེ་ཐ་མི་དད་ཅེ་ན། ། ཆུམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་སྒྲས་འགོག ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་འགལ་བ་ནི། ཞེ་འདོད་དང་ནི་སྒྲས་པ་གཉིས། །བསྒྲབ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་དོན་བསྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་སོགས། །འགལ་བ་གསུམ་པ་འདིར་མི་བཞེད། །གྲངས་ཅན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ཞེས་བའི་རྒྱས་དེ་ཞེ་འདོད་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་བཟློག་པ་བསྒྲུབས་པས་འགལ་བ་གསུམ་པའང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ངག་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་ཞི་བས་འདོད་པ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁྱད་མེད་པས་སྟ་མའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་རྒྱས་དེ་དག་གི་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐའ་འཕོག་གི་ངེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ནུས་པ་ངེས་པའོ། ། དང་པོ་ནི། མཐའ་གཞན་འཕོག་པའི་ངེས་པ་ཡིས། ། རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནུ་ངེས། ། རྒྱས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ལས། མ་གྱུར་ན་མ་གྱུར་པའི་རྒྱས་ལྟར་སྐྱོང་ངོ་། ། གྱུར་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་ངེས། འཕོག་ངེས། གཉིས་ཀར་མི་ངེས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡང་དག ། གཉིས་པ་འགལ། གསུམ་པ་མ་ངེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལའང་ གཉིས་ལས་ ཇི་ལྟར་ ནུས་ པའི་ ཚུལ་ ནི། རྒྱས་ སུ་ བཀོད་ པ་ བཞི་ པོ་ ལ། ། ནུས་ པ་ ངེ་ ཡང་ ཆུམ་ བཞི་ ཡོད། ། མ་ གྱུར་ ཕས་ ཆོས་ ཅན་ ཀྱི་ ཕྱེང་ དུ་ ཐེ་ ཚོམ་ ཡང་ བསྐྱེད་ མི་ ནུས་ ས། ། མ་ ངེས་ ཕས་ ཐེ་ ཚོམ་ ཙམ་ བསྐྱེད་ ཅིང་ འགལ་ ཕས་ མི་ འདོད་ པའི་ ངེས་ པ་ དང་། ཡང་ དག་ གིས་ འདོད་ པའི་ ངེས་ པ་ བསྐྱེད་ པ་ ཡིན་ ཏེ། མ་ཁས་ པ་ ཆུམས་ ཀྱི་ གཙུག་ གི་ ནོར་ བུས། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་ སོམ་ ཉིད་ ། ། མི་ འདོད་ འདོད་ པའི་ ངེས་ འགྱུར་ ཕྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ལ་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་ན་མི་འགོད་ཅིང་། མ་ཤེས་པར་བཀོད་ན་རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་མི་བསྐྱེད་པ་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། མ་གྲུབ་པར་ཤེས་ཀྱང་རྒྱགས་དེ་ལྟར་བཀོད་ན་ཞེས་བརྒྱ་པ་མཐའ་གཟུང་བའམ་རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱགས་ལ་མ་ལྟོས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་འགལ་བ་ལ་སྤང་བ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དང་བཟློག་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ན། འགལ་བ་ལ་ནུས་པ་མེད་ལ། ངེས་ན་འགལ་བ་ལ་དཔེ་ཁའི་འདོད་མི་ཕྱེད་དོ་ཞེ་ན། ངེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཞེའམ་བཅོལ་དུ་བཀོད་པ་ལ་ཕྱིས་ངེས་པའི་ཚོ་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་སྟོན་པས་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྒྱགས་དེས་རྟོགས་པའི་བསྟན་བྱ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དགོད་པ་དང་། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚམ་གཅད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྡར་བསྟན་པ་དང་། ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། ། དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། མཚན་ཉིད་ལྡན་ལྡན་གསུངས། ཇི་སྐད་དུ། ངོ་བོ་ཁོན་བསྟན་བྱ་བ། ། བདག་ཉིད་འདོད་དང་མ་བསལ་བ། ། ཞེས་ཆོས་ལྡན་ལྡན་དུ་གསུངས་ལ། དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ནི། བསྟན་བྱར་བཟུང་བ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དྲན་ནུང་མེད་པའོ། ། དེའི་ཚམ་གཅོད་ནི། དམ་བཅས་ཅམ་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་གཅོད་པའོ། ། འདོད་པ་ནི་ངག་ཏུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་ཞེ་བས་བསྟན་བྱར་འདོད་པའོ། ། དེའི་ཚམ་གཅོད་ནི། ། མུ་སྟེགས་བྱེད་དག་ཆོས་བས་མ་བརྗོད་ཅིང་ཕྱིར་ཆོས་གྲོས་དངོས་སུ་མ་ཕྱས་ནི་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསམ་ནས་མིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་འདུས་པ་མ་ཡིན་

པ་གཞན་ཀྱི་དོན་བྱེད་དེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན་གཞན་དོན་དུ་བརྟགས་ནས་རང་དོན་བསྒྲུབ་པ་སྒྲུ་ཐབས་ཀྱིས་སྒྲོར་བ་ལ་ཞེ་འདོད་མ་ཡིན་པ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་གཙོད་དོ། །

གལ་ཏེ་སྒྲས་པ་ལ་རྟེས་འཇོག་མེད་ན་སྐྱོན་ཡིན་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ལ་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲས་མ་སྒྲས་གཉིས་ཀ་ལ་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་བདག་ཉིད་ལ་གཞན་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་ན་དཔེ་ལ་རྟེས་འཇོག་མེད་དེ་སྦྱོར་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན་ཀྱིས། བདག་གཞན་ཞེ་ན་དེ་མ་གྱུར། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ལའང་རྟེས་འཇོག་མེད་དེ། ཐུམ་པ་ཚོས་ཅན་མངོན་པར་གསལ་བའི་སེམས་པ་ཅན་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དང་ཐུམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕུག་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྩིག་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་མངོན་པར་གསལ་བའི་སྐྱེས་བུ་དཔེ་རྩིག་པ་ལ་རྟེས་འཇོག་མེད་དོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསལ་ཏེ། ། ཚོགས་པའི་སྒྲ་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྟེས་འཇོག་གཉིས་ཀ་མེད་ཅིང་རྟག་པའི་སྒྲ་འཇོད་ན་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བདག་ཉིད་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་ཆོལ་བ་རང་འདོད་པའོ། ། དེའི་རྣམ་གཅོད་ནི་ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ལས་མཛོང་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཞོད་ནའང་གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་ནས། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་གཙོད་དོ། ། དེ་ལའང་དངོས་པོ་སྟོན་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལྟང་ལ་མི་སྟོན་ལ། གནས་གསུམ་པར་འཕོ་བ་ན་རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བའི་

ལུང་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གོ་ནའི་ངེས་བརྗོད་ནི། བསྟན་བྱ་སྟོན་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་གྱི་བསྟན་བྱ་གོ་ནར་འདོད་པའོ། ། དེའི་རྣམ་གཅོད་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ཉིད་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཡིས། ། འོས་བཟུང་དོན་ནི་རྟོགས་ན་ཡང། ། ཕྱིད་པའི་མཐའ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ། དུས་གཞན་གཅད་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟན་བྱའི་སྒྲ་དུས་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་ལ་འདོར་བསྟན་བྱའི་སྒྲ་གཅོ་ཏོ་ཡིན་ཞིང་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་གཉིས་དེའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་གཅོ་ཏོའི་ཞེར་ལས་གཉིས་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་བརྗོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐ་ན་ཕ་ཆ་ཙ་ཡ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ནི་ཟ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པས་མ་ཁོངས་པ་ན་བསྟན་བྱ་གཅོད་མི་ནུས་ས། ། ཁ་ནའི་སྒྲ་ཡོད་ན་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་གཉིས་བསྟན་བྱ་ཁ་ནར་བསྟན་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་མེད་དེ། སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁོ་ན་རིག་པའི་སྐོར་ཡང་ཁ་ནའི་སྒྲ་དགོས་ཏེ་བསྟན་བྱར་འདོད་པ་ནི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལའང་བྱེད་ལྡན་གྱི་མཐའ་ཅན་བསྟན་བྱའི་སྒྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱམ་ན། འདོད་པའི་ཚིག་ལ་ནེ་ཐུ་ཡན་ལག་ཡིན་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ། མ་འོངས་པ་གཅོད་ནུས་པས་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་འགོག་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་ལ་བྱས་པ་དཔྱོད་པ་བ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཆོལ་བ་བསྟན་བྱར་མི་འདོད་ལ། གང་ཙམ་ཙམ་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསྟན་

བྱར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་པ་ཐུགས་མ་ཡིན་པ་བཤད་ནོ། ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆྱེན་འདིར་ནི་ཡན་ལག་མིན། ། འདོད་པར་འགྱུར་བའི་ཚོག་དག་ལ། ། ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡིས་ནི། ། གཏན་ཚིག་མ་གྱུར་ལ་སོགས་འགོག ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བསྟན་པར་བྱས་མི་འཐད་ཅོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་ཁྱོད་བསྒྲུབ་བྱ་ཁ་ཅོག་ཏུ་འཕྱེན་པར་འདོད་པ་ལྟར་ནའང་བསལ་བ་བཞི་མ་ཞུགས་པ་ཅིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དགོངས་ཏེ་ཆུམ་ངེས་ལས། གལ་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཡང་ན་ཏུགས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་ཚིགས་སྡུད་པས་མི་འགལ་ལོ། ། མ་བསལ་བ་ནི་བསལ་བ་བཞི་མ་ཞུགས་པའོ། ། དེའི་ཆུམ་གཅད་ནི་བསལ་བ་བཞི་ཞུགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བས་དེ་གཅོད་པའོ། གཉིས་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྷོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་ན། བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་རིགས་པའི་སྒོར། ། རིགས་པའི་སྒོར་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ཐུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱེས་སུ་འབྱངས་ནས་ཐུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླང་ས་ཉིད་ཡིན་ལ། ། དེ་ཡང་དངོས་སམ་ཕྱུགས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའོ། ། གསུམ་པ་རྫོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་དང་། ། ཏུགས་ལ་མཚུངས་པའི་བཙད་པ་མེད། ། འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མ་ཁྱབ་པ་སྤང་བ་ནི། སྒོ་བྱར་བའི་ཕྱེས་དཔག་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྒོ་བྱར་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། འོན་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞིར་རུང་བའི་ཚིགས་དོན་རྣོགས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་རྣོགས་པར་བཟློད་དོ། ། ཡང་དེའི་ཚེ་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་མེད་ཀྱང་། སྒྲུབ་བྱེད་སྒོ་བྱར་པ་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱའང་སྒོ་བྱར་དུ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དུ་

བ་གློ་བུར་པ་མཐོང་བས་བསྟན་བྱ་མེ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཏེས་པ་ཁྱབ་ཆེས་པ་སྒང་བནི། སྐབས་སུ་བབ་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་དྲིས་པ་ན་ཐ་དད་པ་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སྒྲ་ཉིད་ཀྱི་སྟྭི་དང་ངོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་སྒྲ་ལྡན་ནོ་ཞེའམ། ལ་མེ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བ་ལ་སོགས་པའང་བསྟན་བྱར་ཐལ་ལ། འདོད་ན་དེ་ཚར་གཅད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེ་ན། བསྟན་བྱར་ལས་བློངས་ན་བསྟན་བྱ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆ་གཞན་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་བ་མི་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་རྟགས་ལ་མཚུངས་པ་སྒང་བ་ནི་བསྟན་བྱ་ལ་ལས་ཐློངས་པ་དགོས་པ་ལྟར། རྟགས་ལའང་ལས་ཐློངས་པ་ཅི་སྟེ་མི་དགོས་ཤེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་ན་ལས་མ་ཐློངས་ཀྱང་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་གྱུབ་ན་ལས་ཐློངས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཞིང་བསྟན་བྱ་ལ་དངོས་སམ། སྐབས་ཀྱིས་ལས་ཐློངས་ནས་རྟགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་བསྟན་བྱ་འདི་ཆོས་ཕྱིར་ཆོས་གང་ལ་ལྟོས་ནས་འཇུག་ཅེ་ན་གཏེས་ག་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྟན་བྱར་འོས་པ་ཞེག་ལ་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱིས་ཆ་གཏད་པར་འོས་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཚར་གཅད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཏེས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་ན། བསྟན་བྱའི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོའམ། ། བརྟགས་པར་ཕྱི་སྟེ་བསྟན་པ་འབྲལ། བསྟན་བྱའི་མཚན་གཞི་དངོས་པོའི་ཚོགས་དོན་ནམ། བརྟགས་པའི་ཚོགས་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བརྟགས་པ་ཙོ་ན་ཡིན་ཏེ་ཀུན་བསལ་མེད་པ་ཞིག་བསྟན་བྱར་ལས་ཐློངས་ན་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའང་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ་སྒྲ་དོན་བསྟན་པས་རང་མཚན་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་བཤད་

ཟིན་ཏོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ཆོགས་དོན་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཀྱི། སྒྲ་རྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་ཚད་མས་བསལ་བ་འདྲུག་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང། རྒྱས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེའོ། ། འདིའང་མི་འཐད་དེ། བསལ་བའི་དོན་དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ནི་བསལ་བ་དྲན་རྩང་ལ་བརྟེད་པའི་ཕྱིར་དང། རྒྱས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ནི། གཙོ་བོ་བདག་གི་དོན་བྱེད་པ་དང། བྱམ་པ་སྐྱེས་བུས་གཉིས་བཅས་ལ་ཕོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང། སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པའང་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི་དངོས་པོ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱོན་ཡོན་བཙན་བ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱས་ཀྱིས་ཁོར་རྩང་དང། ཐེ་ཚོམ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ལ་འདོད་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའོ། ། ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ལྟར་ཀྱི་ཐུན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་དང། དཀོངས་པར་མི་རྩང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། ཐུལ་ཡིད་ལ་རང་མཚན་དུ། ། འགྲུལ་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན། ། ཐུལ་དོན་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་ཆོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱའོ། ། ཞེས་བརྗོད་པས་རྒྱས་ལ་བྱས་ཀྱང་རང་མཚན་ཁོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་རྟེན་ཅན། ། ཕྱིར་རོལ་རྟེན་མིན་ཞེས་བྱ་བ་དང། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། དེའང་ཐུལ་མི་རྟག་པ་དང། ལམེ་ལྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པ་དངོས་པོ་དང། ཐུལ་རྒྱ་པ་དང་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་དང། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག

མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་པ་རྒྱང་པ་རྣམས་ལ་གཞལ་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་གཞལ་བ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་དངོས་པོའི་ཆ་ཤས་ལེན་མི་ལེན་གྱིས་མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་གི་འདུག་ཚུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དུ། ། བསྒྲུབ་ལ་རྩོད་པའི་གོ་སྐབས་མེད། ། ཁ་ཅིག་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མཚོན་པའི་ཚུལ་མི་འཐད་དེ། ཚོགས་པ་མི་འགྱུབ་པའི་ཚེ་མཚོན་རྒྱ་མེད་ཅིང་། གྱུབ་པའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། ཆོལ་བ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་ཅིག་ཅར་རང་ལ་གྱུབ་བས་ལ་བྱུང་ཡང་ཕྱིར་ཆོལ་མ་བྱུང་བ་ལ་བསྒྲུབ་པ་མི་འགལ་ལོ། ། ཡང་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་བསྒྲུབ་བྱར་ཇི་ལྟར་མཚོན་ཏེ་སྒྲ་དང་རྟག་པ་སོ་སོ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་ཚོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ་སྒྲ་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་བློས་བཟུང་བ་དེ་དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཅན་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བཞིན་དུ་བསལ་བ་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མི་སྲིད་པར་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་ན་རྩོད་པ་ལས་གྲོལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། ། དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། བསལ་བ་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་གྱུབ། ། དེའི་མཚན་ཉིད་དམ་བཅས་ཅམ་ཉིད་ན་དེ་སེལ་ནུས་གྱི་འགལ་བ་གྱུབ་པའོ། ། གཉིས་པ་དབྱེ་བསྟན་ནི། ལྔ་པོ་བཞི་རྡུ་བསྟན་ཏེ་བཤད། ། བསལ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རིགས་པའི་སྒོར་ལྔར་གསུངས་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་བཞིར་གསུངས་པ་དེ་སྒྲུབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱི་མའི་དགོངས་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་ངེས་ལྟན་བརྗོད་འདོད་པ། ། བདག་གཞན་ཡིད་ཆེས་མཚུངས་པ་ཡི། ། ཕྱིར་ན་རང་གི་ཚོག་དང་ནི། ། བསྟན་བཅོས་

གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་བཤད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟེས་དཔག་ལ། ། ཕྱི་སྟེ་གསལ་བ་བཞི་རྣ་གསུངས། ། རྟེས་དཔག་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་གཤིས་སོ། ། དང་པོ་ལའང་རང་གི་ཁས་བླངས་དང། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་གཤིས་སུ་ཕྱི་བས་སོ། ། དེ་སྐད་དུ། རྟེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། ། གཞོན་པ་དེ་ནི་རྟམ་བཞིར་བཤད། ། ཅེས་བྱ་བ་དང། དེ་ལ་ཁས་བླངས་འཐས་རྟགས་ཏེ། ། འགྲོ་ལ་ཀུན་པ་རང་བཞིན་རྟགས། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། མངོན་སུམ་རྟེས་དཔག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི། ། ཚད་ཡིན་ཁས་བླངས་ཀུན་པ་ཁྱིས། ། སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་ཕྱིར་ཁོངས་སུ་བསྡུ། ། མངོན་སུམ་དང་རྟེས་དཔག་གཉིས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ལ། ཁས་བླངས་དང་ཀུན་པ་ཁྱིས་ནི་རང་གི་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་དང། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་ཀྱིས་དེ་ལས་ཐུང་བ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བསལ་བ་ཁྱིས་སུ་གསུངས་ལ། ཕྱི་ཐག་ཏུ་ཁས་བླངས་ནི། གཞི་དེ་ལ་ཡོད་པར་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་གེགས་ཕྱིད་ཅང་སྒྲ་ཐོན་ཡིན་ལ་ནི་མ་གསུམ་ནི། གཞོན་ཕྱིད་དང་དོན་ཐོན་ཡིན་ནོ། ། ཁ་ཅིག་ཕྱིམ་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཡིན་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཐུ་རངས་འདོད་ཀྱིས་ཕར་མ་ཐུར་བར་དོན་ཀྱིས་ཚུར་བཞག་པར་འགྱུར་ལ་རྟེས་དཔག་ཉིད་ཡིན་པས། ཁོངས་སུ་བསྡུ་བར་གསུངས་པའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་ལྷང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ལ་ཚོད་པ་ལྷང་བ་ནི། དམ་བཅའ་དང་བསལ་བ་དུས་མི་གཅིག་ན་ཉིན་མཚན་གྱི་ལྷང་ཟུན་ལྟར་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། གཅིག་ན་བདེན་ཞེན་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དམ་བཅས་དུས་ཉིད་ན་བསལ་རྒྱང་ཡོད་ཀྱང།

གཞིའི་ཁྱིད་ལ་མ་དྲན་པས་ཁས་ལེན་པ་འཐད་ལ། ཁས་བླངས་པའི་རྒྱུན་ལ་བསལ་བ་འཇུག་པའང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞིས་པ་དབྱེ་བསྟན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཞིས་ཏེ། རྟེས་དཔག་ཏུ་མི་འདུ་བ་དང་། མངོན་སུམ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཞིས་ལས། ཁས་བླངས་རྟེས་དཔག་ཏུ་མི་འདུ་བ་སྤང་བ་ནི། བྱང་མེད་འདི་མ་ཡིན་ཏེ་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཅེས་འདོད་ཀྱི་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་ངོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་དེའི་མིང་མི་འདོད་པས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཕྱིད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་རང་མཚན་ལ་འདོད་པས་འཕྲུལ་ལ། འདིར་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྣང་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་རྒྱུ་འཕྲས་སུ་འབྲེལ་བས་འཕྲས་རྟགས་ཡིན་ནོ། ། གཞིས་པ་གྲགས་པ་རྟེས་དཔག་ཏུ་མི་འདུ་བ་སྤང་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཚམ་ལ་བྱེད་ན། བདག་དང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གྲགས་སོ་ཞེན། དེ་དག་གྲགས་ཀྱང་གཞོད་བྱེད་ཡོད་ལ་བརྗོད་རྩང་གི་གྲགས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པས་རྩང་བ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། ། གཞིས་པ་མངོན་སུམ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། རྟེས་དཔག་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལའང། བསལ་བ་གཞིས་པོ་འཇུག་ཅེ་ན། ། རྟེས་དཔག་ལྟར་མངོན་སུམ་ལའང་རྒྱ་བ་གཞིས་མེད་ཅོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལའང་གཞིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པས་བསལ་བ་དང་། སྒྲས་བརྗོད་བྱང་དུ་འཇོག་པ་ལྟ་བུ་གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ཡང་ཡོད་པས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཅོ་ཞེན། ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ལས་གཞན་མིན། ། བྱང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ། ། རྒྱ་བ་གཞིས་སྣང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པས་སེལ་བ་ནི། རྒྱ་བ་གཞིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་བརྗོད་པའི་

ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ཆོག་ལས་དོན་དཔག་པའི་རྟེས་དཔག་ལས་མ་འདས་
ཏེ། མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པའི་ཆོག་ལས་དོན་དཔག་ཀྱང་རྟེས་དཔག་ལས་མ་
འདས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཁས་བླང་གི་རྟེས་དཔག་ཀྱང་
ཚིགས་སུ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཆོག་ལ་དོན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླང་ཀྱང་
རྒྱགས་ལས་གྲུབ་པས་མཐར་ཆོག་ལ་དོན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླང་གི་མཐར་ཐུག་
པའི་ཕྱིར་ར། ། ཡང་གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
སྒྲས་བརྗོད་རྩང་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་ཅིང་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པ་ནི་མངོན་
སུམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ར། ། དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱར་དམ་བཅས་པ་ཉིད་ནོ་ནོ་
དང་སྒྲའི་རྒྱུན་གྱིས་ཐོལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་ཕྱིར་བསལ་བ་ཕྱོགས་སུ་མི་རུང་བ
ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ས་ས་པའི་རང་བཞིན་ལ་བཞི་ལས་ཐོག་མར་མངོན་སུམ་གྱི
བསལ་བ་བཤད་དོ། ། དེ་ལ་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཉིད་ནས
སྟོང་པ་དང་། ། འགལ་བ་མངོན་སུམ་བསལ་བ་ཡིན། ། དེའི་མཚན་ཉིད
ནི། ། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ནས་སྟོང་ལྡོག་ཀྱིས་འགལ་བ་གྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར
ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ཐོན་པ་སྦྱང་བ
ནི། གལ་ཏེ་སྒྲ་གྲུབ་ནས་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་ལ། ཆོ་ཀར་པས
ཐམ་ལ་ཡོག་པར་ཞེན་ན་ཐ་ལྡན་བསྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ
བ་མི་འཐད་ཅིང་སྒྲ་མ་གྲུབ་ནས་མཉན་བྱ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཞེལ་བ་མི་འཐད་དོ
ཞེན། ལྷར་གྲུབ་པ་མ་དྲན་པས་དམ་བཅས་པ་ནས་དྲན་པ་ལ་སྟོར་བས་མི་འགལ
ལོ། ། གཉིས་པ་རྟེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ལའང་གཉིས་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད
ནི། ཚུལ་གསུམ་དང་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་། ། དམ་བཅས་འགལ་ནས་རྒྱགས
བསལ་ཡིན། ། དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ནས་ཚུལ་གསུམ
དང་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་འགལ་བ་འགྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་རྒྱ་གར་ཞེས

དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་དེ་ལ་རྫོད་པ་སྦང་བ་ནི། ། གྲངས་ཅན་ནི་རེ། སྒྲ་རྒྱ་ཀྱང་སྐྱེ་འཇིག་ཏུ་སྣང་བ་ནི་མངོན་པར་བསལ་བ་དང། ཁེ་བར་ཞུ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཁངས་རྒྱས་པ་ལྟར་མེད་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང། ཡོད་པ་གཏན་ནས་འཇིག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁེ་བར་ཞུ་བའི་གནས་སྐབས་ན་མངོན་པར་བསལ་བ་ཞིག་ན་མི་རྒྱ་པ་ཡིན་ལ། མ་ཞིག་ན་ཁེ་བར་ཞུ་བ་ཉིད་འགལ་བོ། ། དེས་ན་མི་སྣང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང། གནས་སྐབས་འགྱུར་ཡང་རྒྱ་པར་འདོད་པ་དང། གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བུ་ཕ་དང་བུ་འདོད་པ་དང། རང་བཞིན་དང་ཆུམ་འགྱུར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་དོ། །

གསུམ་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཡིད་ཆེས་ཚིག་དང་དམ་བཅའ་བ། ། འགལ་བ་ཁས་བླང་བསལ་བ་ཡིན། ། དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་དང་འགལ་བར་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དེ་ལ་ཁས་བླང་རང་ཚིག་གཉིས། རིགས་པའི་སྒོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་བླང་གྱི་བསལ་བ་དང། རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་གཉིས་སོ། ། གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དོན་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་རང་ཚིག་གི་ཁྱད་པར། དེ་འགལ་ན་དམ་བཅས་འཇིག་ལ་དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་སྒྲ་སྐྱེན་དུ་འགྱུར་བའོ། ། དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས། ཐུ་རབས་པ་ཡི་ལུགས་དཔྱད་ན། ། གཞན་དག་ལུང་དང་རང་ཚིག་ཟེར། ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཐུ་རབས་པ་དག་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་དང། ཆོས་པ་རང་གི་ངག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངག་གི་ དབྱེ་ བར་ འགྱུར་ བའི་ ཚུལ་ ནི། ། སྒྲོབ་ དཔོན་ ངག་ གི་ དབྱེ་ བར་

བཞེད། །ངག་གི་དབྱེ་སྟེ་ཞེས་པས་ཁས་བླང་པ་ནི་སྔར་དམ་བཅས་པ་དང་ཕྱིས་བརྗོད་པ་གཉིས་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྔར་མར་དམ་བཅས་ནས་ཕྱིས་མོ་གཤམ་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རང་ཚོགས་ནི་དམ་བཅས་པའི་ངོན་དེ་ཉིད་ལ་དཔགས་ན་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་སྒྲུ་གཞལ་བྱ་བདེན་པ་བཀག་ནས་བྱེ་བྲག་རང་གི་ཚོགས་གཞལ་བྱ་ཁས་ལེན་པས་རང་ཚོགས་གི་བསལ་བའོ། །ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གཉིས་ཀ་འདང་དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན། གཞལ་བྱའི་ངོན་ཅན་ཀྱི་ཚད་མ་དག་མེད་ངོ་ཞེས་ཁས་བླང་དང་རང་ཚོགས་གཉིས་ཀ་དཔེ་གཅིག་གིས་གསུངས་ལ། རིགས་པའི་སྒོར་ལུང་ལ་དཔེར་བརྗོད་གཞན་དུ་གསུངས། དེའི་དགོངས་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཆོས་ནི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་ཁྱད་པར་བ་རྟེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་དང་། ལུང་ཕལ་བ་རང་གི་ཚོག་ དང་ མཚུངས་ པའོ། །ངང་ པོ་ ནི། གཞལ་ བྱ་ གཉིས་ ལ་ ཚད་ མ་ གཉིས། ། བསྐལ་པའི་ངོན་ལ་རང་ཚོག་གིས། ། མི་གནོད་གསུང་རབ་ངེད་ཀྱི་ ལུང་། ། རྟེས་སུ་དཔག་པར་བསྟན་ཏེ་གསུངས། ། མངོན་ཀྱུར་ལ་མངོན་སུམ་ དང་། ཟློག་ཀྱུར་ལ་རྟེས་དཔག་དང་། ཤིན་ཏུ་ཟློག་ཀྱུར་ལ་ལུང་གི་ཚོག་ཕན་ ཚུན་ནང་མི་འགལ་བའི་ གསུང་ རབ་ ངེད་ ཀྱི་ ལུང་ ཡིན་ ལ་ དེ་ ལྟ་ བུའི་ ལུང་ དེ་ ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་རྟེས་སུ་དཔག་པར་བསྟན་པས་ཚད་མ་གསུམ་པར་མི་བཞེད་ ཅིང་། གནོད་བྱེད་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཆུམ་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཆེས་ཚོག་ནི་མི་བསྟུ་ བའི། ། སྒྲུ་ལས་འདི་ཡུལ་ཟློག་ཀྱུར་ནའང་། ། ཞོ་སྐྱབས་མེད་པའི་ཕྱིར་བློ་ ནི། ། རྟེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་བཞེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ।

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལུང་། ། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་

མ་གྱུར་ན། ། རང་གི་ཆོས་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ། དགག་བྱེད་ཉིད་དུ་
བཞེད་པ་ཡིན། ། དངོས་པོ་སྟོང་བས་ཞུགས་ཀྱིས་གྱུར་པའི་ལུང་རྒྱས་ནི་རྟེས་
དཔག་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ལུང་རྒྱས་ནི། རང་ཆོག
དང་ཁྱད་པར་མེད་པས་དེ་བླངས་ནས་འགལ་ཡང་རང་ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་
ཕན་ཚུན་སྟོང་བས་མཚུངས་པས་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་བྱེད་ཉིད་ཡིན
ནོ། ། ལུང་དུ་གྲགས་ཚད་ཚད་མ་མིན། ། ཚད་མས་གྱུར་པ་དེ་ལུང་ཡིན། །
ཁས་བླངས་ནས་ནི་དཔྱོད་པ་ཟླུན། ། དཔྱོད་ནས་ཁས་བླངས་མཛངས་པའི
ལུགས། ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་དོ། ། རྒྱམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང། མཐོང
ངང་མ་མཐོང་ངོན་དགེ་ལ། ། རིགས་པས་གྱུར་དང་རང་ཆོག་གིས། ། གནོད
མེད་བསྟན་ བཅོས་ གང་ ཡིན་ དེ། ། གཟུང་ བར་ བྱ་ ཕྱིར་ དཔྱོད་ འཇུག
འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། གསུམ་པ་རྫོད་ལྡང་བ་ལ་གཉིས་ལས
དང་པོ་གཞན་གྱི་ལུང་དང་མཚུངས་པ་སྒྲུབ་བ་ནི། ལུང་གཞན་འགལ་བཤད
དེར་འགྱུར་ལ། འོ་ན་རིག་བྱེད་ལས་ཟླུས་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་འདག་པར་བཤད་པ
དང་འགལ་བཤད་ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆགས་ས་ཁགས་ཆོས
མིན་ཆགས་བྲལ་ས་ཁགས། ། ཆོས་སྣ་ཚད་ལྟ་མིན་རྣམས་འཆད། ། ཆགས་སྟང
ཟོང་ས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང། དེ་རྣམས་མེད་པ་ཆོས་ཡིན་པར་རྒྱང་འཕེན་པ
ལས་གཞན་པའི་གྲྭ་མཐའ་ཐམས་ཅད་འདོད་དོ། ། ཟླུས་དང་ཆགས་ས་ཁགས
རྒྱ་མི་འགལ། ། དེ་ལྟའི་གཞུང་རྣམས་ལུང་མ་ཡིན། ། ཆོས་ཡིན་མི་མཐུན
བཞིན་དུ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལ་མི་གནོད་པའི་ཟླུས་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་འཇོམས་པར
འདོད་པ་དེ་རང་ཆོག་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། རྒྱ་ལ་མི་གནོད་པའི་སྒྲན་ཀྱིས་ནད
ས་ལ་ལས་ཁས་བླངས་ན་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། ། དེ་འདྲའི་རིགས
པ་དང་འགལ་བའི་གཞུང་མཐའ་དག་ལུང་དུ་མི་འདོད་དོ། ། གཏེར་པ་གགས

བྱེད་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཚོད་པ་སྦྱང་བ་ནི། གལ་ཏེ་རང་ཚོགས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། །གཏན་ལས་ཕྱེ་ཚོམ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཅིང། །ཡིན་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱོན་མེད་ཞེ་ན། རང་གི་ཚོགས་དང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བས་གཏན་བྱས་ནས་ཕྱེ་ཚོམ་སྐྱེ་མོད། དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་གཏན་ལ་འགྱུར་ཞེ་ན། གཏན་ཀྱི་ཕྱེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ཡི། །སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་སོང་བ་མིན། །ཚོགས་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི། །སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན། །ཚོགས་ཕན་ཚུན་ཀྱི་གཏན་ལས་ཕྱེ་ཚོམ་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་མི་བཏང་གི། །གཏན་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་མི་བསྒྲུབ་པས་སྐྱོན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་འགལ་ན་དམ་བཅའ་འཇོག་པ་ནི། །དམ་བཅས་རང་གི་བསམ་པ་སྟོན། །འགལ་བར་འདུས་ན་དམ་བཅའ་འཇོག །དམ་བཅས་རང་གི་བསམ་པ་ཡོད་པར་སྟོན་ལ། རང་ཚོགས་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགལ་བ་གཞི་གཅིག་ལ་བསྡུས་ནས་ཕྱི་ངན་པའི་ཞོ་ལྟར་ཡང་གོས་འདོད་པ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་སྒྲ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། དེས་ན་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་ཡིས། །ཚོད་པའི་སྐབས་སུ་ཐམ་པ་བསྐྱེད། །ཚོགས་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་ཇེས་དཔག་ལ་བློན་གར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་གྲགས་པས་བསལ་བའང་གཉིས་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཉིད་ན་འཇོག་རྟེན་དང། །འགལ་བ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་འཇོག་རྟེན་ཀྱི་ཚུལ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་བསྟན་ཏེ་བཤད་ན། བརྡ་སྦྱོར་པ་དག་ཐུན་དོན་ལ། །དངོས

འཕྲེལ་འདོད་པ་སྟར་བཀག་ཅིང། ། ཆུ་སྟེགས་བརྒྱ་སྦྲོད་པ་བ་དག་སྒྲ་དོན་ལ་
དངོས་པོའི་འཕྲེལ་བ་ཡོད་པར་བསམས་ནས་གང་ལ་བརྟེན་ཏུ་རྟེན་ཏེད་ཀྱི
འཕྲེལ་བཡོད་པ་དེས་བརྟེན་ཏུ་རང་གི ། དེ་མེད་པས་བརྟེན་ན་སྒྲ་ཐོབ་ཅན
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དངོས་འཕྲེལ་འདོད་པ་བརྟེན་ཏུ་བརྡུག་པའི་བར་དུ
ཏེད་པར་བཀག་ཟིན་ཏོ། ། བརྟེན་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང། །
བསྒྲུབས་ཟིན་དེས་ན་གཏན་པའང་འགྲུབ། ། གཞན་ཞེལ་ཀྱི་སྐབས་ལ་ཐུ
ཐམས་ཅད་བརྟེན་འདོད་ཀྱིས་ཐུ་ར་བ་ཐུབ་ལ། དེ་ཐུབ་ན་གཏན་པའང་ཐུབ
ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་ལྟེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐོག་མར་མདོའི་ཚིག་དགོངས་ན
གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེས་ས་ཏདག་པ་མེད་ལ་ཐུ་ལས་ཏུང་བའི
ཏཏགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་ཀྱིས་ན་བསལ་བ་དེའང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཤད་ཚུལ་དང
པོ་དང། གཉིས་པ་དང། དེ་དག་གི་དགོངས་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ
གཞན་ཀྱིས་བརྡུགས་པ་དགག་པ་དང། རང་གིས་འཐད་པ་བརྟེན་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྟེན་ན། ། ཡོད་པའི་རྡུགས་ཀྱིས་རི
བོང་ཅན། ། ཟླ་བ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ། ། བར་སྒྲོད་པ་བ་དག་རི་བོང་ཅན
ཆོས་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྟེན་མི་ཏང་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་ཀ་ལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར
འགྱུར་བའི། འདི་ལ་དཔེ་མེད་ཡོད་ཆམས་ལ། ། ཟླ་ཀུན་བརྟེན་ཏུ་ཏུང་ཕྱིར
རོ། ། ཡོད་པའི་རྡུགས་ལ་དཔེ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར
གང་བཞག་པའི་ཆོས་དེ་ལའང་ཟླ་བའི་ཟླས་བརྟེན་ཏུ་ཏུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས

ན་རྒན་ཀྱི་གཙོ་པོ་ཡོད་པ་ལའང་རྟེས་འགྲོ་མེད་ན་རྒན་ཕལ་པ་དེ་ལས་གཞན་བཀོད་ཀྱང་རྟེས་འགྲོ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མིན་པ་འགྱུར་བ་སྨོས་ཅི་དགོས། ཡོད་པ་དཔེར་བརྗོད་པའི་འཐས་བུ་འདི་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། སྒྲ་ཡི་དོན་ཀྱི་ཡོད་པ་ལ། ། རྒྱ་བར་རྒྱང་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན། ། ཆུམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཡོད་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བར་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འཐད་པ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྗོད་དུ་རུང་བའི་གྲགས་པ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་བརྗོད་རྒྱང་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་ན། འཇིག་རྟེན་དཔྱོད་པའི་སྒྲ་ལས་བྱུང་། ། དེ་ཉིད་གྲགས་པ་ཡིན་པར་བཞེད། ། འཇིག་རྟེན་ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཉིད་ལ་སློབ་དཔོན་ཀྱིས་གྲགས་པའི་བརར་མཛད་དེ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་སྐྱེས་པ་ཡི། ། ཆོས་དང་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད། ། ཅེས་གསུངས་པས་ས། ། གཉིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། ། རྒྱང་ཕྱིར་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ། ། ཡུལ་དུས་ཆུམ་པ་གང་ཡིན་ཡང་རུང། ། ལྷར་བརྟག་བྱས་ས་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་ས་མ་གྲགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཐམས་ཅད་ལ་གྱུབ་པས་གྲགས་པའང་ཐམས་ཅད་ལ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་བར་དགོངས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཐུང་བ་ཅན། ། འདོད་པས་འཇུག་ཕྱིར་དགག་མེད་པ། ། བྱས་དང་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དུ། ། ལྷ་ཆོགས་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རུང། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་རྫོད་ལྡང་བ་ནི། མ་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ། ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། ། རྒྱང་བ་ཅམ་ཡོད་མོད་ལྷར་མ་གྲགས་པ་ལ་

གྲགས་པར་མིང་འདོགས་པ་འཇིག་རྟེན་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྟེས་བྱ་ཀུན་
དང་རྩང་བ་ལ། ། གྲགས་པའི་སྒྲ་མཛད་འཚོད་པ་བཞིན། ། དངོས་སྒྲ་མེད་
ཀྱང་ཆུས་པ་ཡོད་པས་དེར་བརྡ་མཛད་དེ་འཚོད་པའི་ཆུས་པ་ཡོད་པ་ལ་འཚོད་
པ་དང་། བཏུང་དུ་རྩང་བ་ལ་བཏུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། ། ཆུམ
འགྲེལ་ལས། གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ། ། རྩང་ཁྱད་དེ་ཡི་སྟོབས་ཁྱད
ལས། ། དེ་ལ་སྒྲ་ཀུན་འཇུག་ལ་དེས་ན། ། དེ་ལ་དེ་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། ། ཞེས
གསུངས་པས་སོ། ། གཉིས་པ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་ན། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ
དང་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་། གྲགས་རྩང་དོན་ལ་གྲུབ་ན
ཡང་། ། བརྡ་དང་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་པའི། ། སྒྲ་གྲུབ་ན་ནི་གྲུབ་པོ
ཞེས། ། བསྟན་ཕྱིར་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་གསུངས། ། སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩང་བ
དོན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་མོད་ཀྱི། སྒྲ་བརྡ་དང་བརྡ་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན
ནས་གྲུབ་ནའང་གྲགས་པ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས
གསུངས་ཏེ། སྒྲ་ནི་བརྡ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། ། དེ་ཡང་འདོད་ཙམ་བརྟེན་པ
ཡིན། ། སྒྲ་ཡིས་གྲུབ་ པ་ མི་ འགྲུབ་ མིན། ། དེ་ལྟར་ སྒྲ་ བྱུང་ ཀྱི་ གྲགས་ པ
གསུངས། ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། ། གཉིས་པ་དེ་རྟེས་དཔག་ཏུ་འདུ་བ་ནི།
ཀྱི་ གྲགས་ པའི་ རྟེས་ དཔག་ གི་ ཁ་ ཅ་ ལ ། ། འགལ་ བ་ མི་ ལ ཁ ། ། ཁ
ཀ ། ། ཁ ། ། ཁ ། ། ཁ

ཞེས་བྱ་བའི་དོན། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྗོད་པ་ལ་རྟེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པར་སྟོན་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟེས་དཔག་ལས་ཀྱགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་པར་གསུངས་སོ། ། ཇི་ལྟར་ཡུལ་མི་གཅིག་ཅེ་ན། ཀྱགས་པ་དངོས་པོས་བསྐྱེད་ན་ནི། ། རྟེས་དཔག་བཞིན་དུ་ཡུལཅེས་འགྱུར། ། བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་སྒྲུར་བ་ལ། ། སྒྲ་ཆུམས་གང་ལའང་མི་འཇུག་མེད། ། ཀྱགས་པ་དངོས་པོས་བསྐྱེད་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའམ། ། མི་དང་དུ་བ་ལྟར་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཅེས་པ་ཞེག་ན། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཕར་སྒྲུར་བས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་སྲས་ཤེགས། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། དེས་ནི་དངོས་ཆུམས་ཡོད་མེད་པའི། ། རྟེས་སུ་འཇུག་ཅན་རྟེས་དཔག་ལས། ། ཐ་དད་དེ་དབང་མི་འཇུག་པ། ། དེ་འདོད་ལས་སྐྱེས་ཡིན་ཞེས་བསྟན། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་ཀྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བཏང་སྙོམ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི། དེས་ན་ཀུན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ། ཀྱགས་པ་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་ཅེས། ། བརྗོད་པའི་དཔེ་གཞན་ཏེད་དཀའ་བས། ། ཐུན་མོང་ཉིད་མིན་མཉན་ཏྲ་བཞིན། ། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལ། ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་གང་ལའང་རྒྱ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བའི་དཔེ་མེད་པས་མཉན་ཏྲའི་རྟགས་བཞིན་དུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་རང་གི་སྡེ་པའི་འཛིན་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ནི། ཕྱི་མཚན་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། རི་བོང་ཅན་ལ་དཔེར་མཛད་ནས། ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་བསྟན། ། དཔེ་ཇི་ཤེང་མིན་སོགས་ལའང་མཚུངས། ། ཏྲི་ཀཱཡིད་པ་དག་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རྒྱང་དཔོག་པའི་ཀུན་ལ་དཔེ་མེད་པས་

གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་དཔེ་མེད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་ད་ཏྲི་ཤིང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལའང་གཞོན་པས་སོ། ། གསུམ་པ་སྨོན་དཔོན་གྱི་དགོངས་པས་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་རྣྲ་བའི་སྒྲ་ཐུན་མོང་བར་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ངའི་ངུལ་སོགས་ལ། ། ཟླ་བའི་སྒྲ་ནི་གཞན་དུ་ཐལ་གས། ། དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་བསེལ་ཟེར་ཅན། ། ཟླ་བར་བསྟན་པ་ཐུན་མོང་རྣམས། ། སྤོས་སྟོར་ལས་ཀ་ཡུར་དང། བཙུད་ལེན་ལས་དངུལ་ཚུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་མཐོང་ལ་དེ་དཔེར་བྱས་ནས་བསེལ་ཟེར་ཅན་ལའང་ཟླ་བར་བརྗོད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམས་སྤྱ་ལ་འགྱུར།

གཉིས་པ་དེ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། བརྡ་ལ་འཇུག་ཆགས་ཐུན་མོང་པ། ། གཅིག་ལ་གྱུབ་ན་ཀུན་ལ་གྱུབ། ། འདི་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཡིན། ། གྲགས་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་ཀྱིའང་འཇིག ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བརྡ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་དེ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དོ། ། གང་ཡང་ཟུང་བ་ཅིག་ཏུ་བརྡ་འགྱུབ་ན། དེ་དཔེར་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་གྱུབ་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཁས་མི་ལེན་ན་ཁྱེད་རང་ཁས་ལེན་པའི་རི་བོང་ཅན་ལ་སོགས་པར་འདོད་པའང་འཇིག་པས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་བརྗོད་ཟུང་འགོག་ན་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། དེས་ན་འདོད་པས་སྟོར་བའི་བརྡ། ། ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་ཟུང་བཞིན་ཏུ། ། འགོག་ན་འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་གནོད་པས། ། གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་དགོངས། ། སྟོར་ཚུ་མཚན་ཅན་དང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བརྡ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བསེལ་ཟེར་ཅན་ནམ་འཚེད་པ་ལ་སོགས་པ་དཔྱད་ན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇུག་པ་སྲིད་ཀྱང་གཉིས་པ་འདོད་པ་ཅམ་ཀྱིས་གྱུབ་བཞིན་ཏུ་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བ་ལ་སོགས་པ་

འགོག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་ཞེས་དགོངས་ས། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང། ། རང་གི་འདོད་པ་བཟློག་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་དུ་འཇུག་པ་དགག་ན། ལ་ལ་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི། ། གྲགས་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་ཡོད། ། ཕྱང་ཕྱོགས་པ་གོང་དག་མིང་གི་ཆུམ་པ་ཙམ་ཀྱིས་ཞེན་དང་བརྡའི་གྲགས་པ་ཡིན་ལ་དོན་ལྟོག་ངེས་པ་ལ་སྒྲ་བློས་ཞེན་དུང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་འདི་ཡི་སྐབས་དོན་མིན། ། མཚན་ཉིད་དེ་འདྲ་སྟར་བཀག་ཟིན། ། ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་ལྟོག་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཕྲལ་པ་ལ་འདོད་པ་སྟར་བཀག་ཟིན་ལ། མཚོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱིད་ན་འདིའི་སྐབས་དོན་མ་ཡིན་ཞིང། འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ་ཕྱིད་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་འགའ་ཞིག་ཡིན་ལ་འགའ་ཞིག་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བརྡ་ལ་དངོས་དང་ཞེན་པར་འཇུག་པ་དགག་ན། དངོས་དང་ཞེན་པའི་བཟློག་དུང་གི། ། བརྡའི་གྲགས་པའང་གཉིས་ཞེས་ཟེར། ། བོད་ཆུམས་བརྡའི་གྲགས་པ་ལ་དངོས་སུ་བཟློག་དུང་དང་ཞེན་པའི་བཟློག་དུང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དངོས་ཀྱི་བཟློག་དུང་དོན་སྤྱི་ཡིན་ལ། ཞེན་པའི་བཟློག་དུང་དོན་དངོས་པོར་ཐུས་ནས་རི་བོང་ཅན་ཀྱི་ཆུམ་པའམ་རང་མཚན་ཆོས་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་དངོས་སམ་ཞེན་ནས་རྟེས་སུ་དུང་ཕྱེ་རྟོག་པའི་སྣང་ངོར་ཡོད་པའམ་རང་མཚན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པའི་སྤྱི་འམ། རང་མཚན་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོར་པ་གཉིས་འགོད་པར་བྱེད་དོ། ། འཆད་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། ། འཇུག་པའི་ཚེ་ན་ཆུམ་དབྱེ་ཞེད། ། འཆད་ན་སྤྱི་དང་རང་མཚན་དུ་འབྱེད་མོད་

ཀྱི། འཇུག་ན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་ཞེན་བྱར་མི་འཕྱད་དོ། ། ཞེས་བརྗོད་
བྱ་བཤད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་དེས་ན་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལ་སྒྲུར་བ་འཕྲུལ་པ་ནི། དེས
བཤད་ཚུལ་ཆུམ་པ་གཉིས། ། དངོས་དང་ཞེན་པར་འཆད་པ་འཕྲུལ། །
མདོའི་བཤད་ཚུལ་དང་པོས་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱང་གི་གཏམ་པ་དང། ཕྱི་མ
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱང་གི་གཏམ་པར་འཆད་པ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ན། སྔ་མས་སྒྲ་བྱང་གཏམ་པ་ལ། །
རྟེས་དཔག་མེད་ཕྱིར་མི་ལེགས་པའམ། ། ཡང་ན་དེ་ལ་འགལ་ཟླ་མེད། ། དེས
ན་དེས་ཕྱིར་གཞོད་བྱེད་ཡིན། ། སྒྲ་ལས་བྱང་བའི་གཏམ་པ་དང་འགལ་བ་ལ
དཔྱད་ཚུལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སྒྲ་ལས་བྱང་བའི་གཏམ་པའི་ཆོས་ནི་རྟེས
དཔག་མེད་པར་དགག་པར་མི་རུས་སོ། ། ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན
རྟེས་དཔག་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཕྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་ཡིན་པས་སྒྲ་ལས
བྱང་བའི་ རྟེས་ དཔག་ གཞོད་ བྱེད་ ཡིན་ པར་ བསྟན་ ཏེ། ཆུམ་ འགྲེལ་ ལས།
གཏམ་པར་རྟེས་དཔག་ཕྱིར་དེ་ལྟར། ། རྟེས་སུ་དཔག་པས་གྲུབ་པ་ལ། །
འགལ་བ་འཕྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན། ། མེད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ། ཞེས
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཕྱི་མ་གཏམ་པའི་རྟེས་དཔག་ལ། ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ
བསྟན་པ་ཡིན། ། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཕྱིར། ། ཞེས་བྱ་བ་དེས་འཇིག
རྟེན་གྱི་བརྗོད་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པ་ན་རྟེས་དཔག་མེད་པར་དགོངས་ཏེ། རྟེས
དཔག་གི་ཡུལ་དངོས་པོ་ཡིན་ལ་འདིའི་ཡུལ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ
དགོངས་སོ། ། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་གཏམ་པ་ཡི། ། བསམ་པ་མ་ཚན་པའི་དགོངས
པས་འགྲུབ། ། གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཤེས་ན་གཏམ་བསལ
གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་ཤེས་སོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་རང་དོན

རྟེས་དཔག་བསྟན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པའོ།། །།

བཅུ་གཅིག་པ། གཞན་དོན་རྟེས་དཔག་བརྒྱ་པའི་ རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྟེས་དཔག་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་དོན་ རྟེས་ དཔག་ རང་ ཉིད་ ཀྱིས། ། མཐོང་ བ་ གཞན་ ལ་ སྟོན་ པའི་ ངག ། གཞན་དོན་ ཀྱི་ མཚན་ ཉིད་ ནི་ རང་ གིས་ མཐོང་ བའི་ རྒྱས་ གཞན་ ལ་ སྟོན་ པའི་ ངག་ གོ། ། འདིར་ རྟེས་ དཔག་ ཤེས་ པ་ ཡིན་ ལ་ འདི་ ངག་ ཡིན་ པས་ རྟེས་ དཔག་ དངོས་ མ་ ཡིན་ ཡང་ རང་ གིས་ རྟོག་ པའི་ འཐད་ བྱ་ གཞན་ ཀྱིས་ རྟོག་ པའི་ རྒྱུ་ ལ་ བཏགས་ནས་ རྟེས་ དཔག་ ཏུ་ གསུངས་ ས། །

གཉིས་ པ་ སྒྲ་ བ་ པོ་ གང་ ཟག་ ལ་ གསུམ་ སྟེ། ས་ སོའི་ མཚན་ ཉིད་ ངང། དེ་ ངག་ ཚམ་ རྒྱ་ ཀྱི་ ཆུམ་ གཞག་ ངང། ། དེ་ ལ་ དབང་ པོས་ ཇི་ ལྟར་ བསྒྲུབ་ པའི་ ཚུལ་ ལོ། ། ངང་ པོ་ ནི། ཆོ་ ལ་ ངང་ ཕྱིར་ ཆོ་ ལ་ དཔང་ པོ་ གསུམ། ། བསྒྲུབ་ ངང་ སྒྲ་ འབྱིན་ བར་ སྤྱོད་ པའོ། ། སྒྲུབ་ བྱེད་ བརྗོད་ པར་ ཁས་ ལེན་ པ་ ཆོ་ ལ་ བ། སྒྲ་ འབྱིན་ བརྗོད་ པར་ ཁས་ ལེན་ པ་ ཕྱིར་ ཆོ་ ལ། ། དེ་ གཉིས་ ཕམ་ ཆུ་ ལ་ བརྗོད་ པར་ ཁས་ ལེན་ པ་ ངེས་ པ་ ཡིན་ ནོ། ། དེ་ ལ་ ངང་ ཕྱི་ ཡང་ ངག་ པར་ བརྗོད་ པ་ ཞན་ ལ། ། ཟླ་ ཆུ་ ཡང་ ངག་ ཡང་ ཁ་ ཅིག་ ཡ་ ཅིག་ ཡ ། ། ངང ། ། ངང ། ། ངང

བརྗོད་ནས་མི་འགྲུགས་ཅིང་གྲུབ་མཐའི་གནད་ཡི་གེ་ཕྱིས་ན་བསྟོན་མི་ནུས་སོ། ། ཞེས་མཁས་པ་དག་ཟེར་རོ། ། གཏེར་པ་དེ་དག་ཐམ་རྒྱལ་གྱི་ནམ་གཞག་ནི། ཆོས་བ་གཏེར་ལ་སྐྱོན་ཡོན་གྱིས། ། ཚར་གཅད་པ་དང་ཇེས་འཛིན་འཇུག ། ཆོས་ཕྱིར་ཆོས་གཏེར་པོ་གང་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་དང་། སྐྱོན་མེད་བརྗོད་པ་དེ་ཇེས་སུ་གཟུང་བའི་གནས་སོ། ། དེ་ལྟར་སྟོན་ན་རྒྱལ་ཐམ་ཡོད། ། མིན་ན་གཏེར་ཀ་མེད་པར་གསུངས། ། ཆོས་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དགེ་བཀོད་པ་ལ་ཕྱིར་ཆོས་གྱིས་སྐྱོན་མ་བརྗོད་ན་ཕྱིར་ཆོས་ཐམ་ལ། ཆོས་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བཀོད་པ་ལ་ཕྱིར་ཆོས་གྱིས་སྐྱོན་ཡང་དགེ་པར་བརྗོད་ན་ཆོས་བ་ཐམ་ཞིང། ། དེས་ སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་ སྣང་ བཀོད་ ཀྱང་ ཕྱིར་ ཆོས་ ཕྱིན་ མི་ བརྗོད་པའམ། ། ཕྱིན་ལྟར་ སྣང་ ཚིག་ བརྗོད་ ཀྱང་ ཆོས་ བས་ ཆོར་ མ་ འཕྱིན་ མ་ ཤེས་ན་ དེ་ ཀཏེས་ ཀ་ ལ་ ཐམ་ རྒྱལ་ ཞེད་ དེ། ། ཕྱིན་ ཅན་ ཡིན་ ཡང་ བསྒྲུབ་ ཕ་ དང་ ས་ན་ འཕྱིན་ མ་ ཤེས་ པའི་ ཕྱིར་ དང་ རྒྱལ་ ཐམ་ གྱི་ ནམ་ གཞག་ ཆོས་ ཕ་ ཀཏེས་ ཀྱི་ ཕ་ བ་ ཐ་ ཞ ས ལ ལ ར ཁ ལ ལ ཕ ལ ལ ལ

འདོད་པས་གཡོ་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཁུ་ཚུར་དང་། ཐལ་ལྷག་དང་། མཆོག་བསྟན་པ་དང་། མེ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ན། འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུང་བའི་ཐབས་དམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་དཔང་པོས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། སྐྱེར་ཚར་གཅད་པ་དང་རྟེས་སུ་གཟུང་བའི་ཚུལ་ནི། ཕྱོགས་དང་སྐྱེན་པས་འཇིགས་ཏེ་པ། ། ཚར་གཅད་པ་དང་རྟེས་འཇོག་འདོད། ། འཇིགས་ཏེན་ནི་ལྷག་དང་ནོར་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པ་དང་། གདོང་ཐལ་བས་བྱུགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཚར་གཅོད་ལ། གོ་འཕང་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པས་རྟེས་སུ་འཇོག་ཏོ། ། གླུབ་མཐའ་ཐུང་ངོར་ཕྱིད་པ་ལ། ། དམ་པའི་ཚར་གཅད་རྟེས་འཇོག་འདོད། ། མཁས་པའི་གྲར་ནོར་པ་འདོར་བ་དང་། བདེན་པ་ལེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲུགས་པ་ཉིད་དོ། ། ཐམས་ཅད་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་དག་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཕྱིད་དོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་བྱག་ཏུ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གཏན་ལ་དཔབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ། འཐད་པ་བརྗོད་པ་དང་འཕྲུལ་པ་དགག་པའོ། ། དང་པོ་ནི། ཚར་གཅད་གཉིས་ལས་ཕྱི་བའི་བཞི། ། རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན། ། ཆོལ་བས་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་དང་། ཕྱིར་ཆོལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མེད་བརྗོད་པ་གཉིས་སོ། ། དེ་ལྟར་ཡང་། བསྟན་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང་། ། སྐྱོན་མེད་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་དག ། ཚར་གཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་ཏེ། ། གཞན་ནི་མི་རིགས་ཕྱིར་མི་འདོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་འཕྲུལ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། གང་ཟན་པའི་ལུགས་

ནི། རྒོལ་བ་ལ་ནི། གསུམ་གཏིས་དྲུག ། ཕྱིར་རྒོལ་ལ་ཡང་གསུམ་གཏིས་
དྲུག ། དཔང་པོ་ལ་གསུམ་ཀུན་ལ་གཅིག ། གང་ས་ཅན་པ་ཆུམས་བཅུ་དྲུག
འདོད། ། རྒོལ་བ་དྲིས་པའི་ལན་མི་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་མ་དྲིས་པ
བརྗོད་པ་ཐེ་གསུམ་དང། སྐྱོན་སྤོང་བའི་ཚེ། སྐྱོན་མི་སྤང་བ། ལན་ལྟར
སྤང་བ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ལན་བརྗོད་པ་ཐེ་དྲུག་གོ། ། ཕྱིར་རྒོལ་འདྲ
བའི་ཚེ་མི་འདྲ་བ། མི་འོས་པ་འདྲ་བ། མ་འཕྲེལ་བ་འདྲ་བ་དང་གསུམ
སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཚེ། སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ། སྐྱོན་ལྟར་སྤང་བརྗོད་པ། སྐབས་སུ
མ་བབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཐེ་དྲུག་གོ། ། དཔང་པོ་ལ་ཤན་མི་འཕྲད་པ། ཕྱིན
ཅི་ལོག་ཏུ་འཕྲད་པ། སྐབས་མ་ཡིན་པར་འཕྲད་པ་ཐེ་གསུམ་མོ། ། ཐུན་མོང
དུན་མི་གཏོད་པ་དང་བཅུ་དྲུག་གི་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། ཚར
གཅད་ཡིན་ན་ཐར་མ་འདུས། མིན་ན་ཚར་གཅད་ཉིད་མ་ཡིན། ། དཔང་པོ
ལ་ནི་ཚར་གཅད་མེད། ། ཅི་ནས་འཕྲད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ། ། ལན་མི་བརྗོད་པ
དང། སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་དང། སྐྱོན་མི་སྤང་བ་དང། ལན་ལྟར་སྤང་བ
བརྗོད་པ་ནི། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་ཕྲེད་མི་བརྗོད་པཞམ། མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པར
འདུ་ལ། མ་དྲིས་པ་བརྗོད་པ་ནི་སྐབས་སུ་མཚོན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ཞིང། མི
མཚོན་ཡན་ལཱ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིར་རྒོལ་ཁས་བླང་བ་ནས་མི་འདྲ
བ་དང། མི་འོས་པ་འདྲ་བ་ནི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། མ་འཕྲེལ་བའི
འདྲ་ཡང་བསམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འདྲ་ན་མ་འཕྲེལ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང།
ཆུན་ནས་མ་འཕྲེལ་ན་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། སྤྲོས་པ་མེད་པ་ནི
ལྷོ་དཔོན་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པཞམ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་བསྟ
ན། ཆོད་རིགས་ལས། གང་གི་ཚེ་ཆོད་པ་ཁས་བླང་ནས་ཞུམ་པ་ཉིད་ཀྱིས
ཅུང་ཟད་མི་སྨྲ་བཞམ། གཞན་ཅུང་ཞིག་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་གཏན

ཆོགས་ལྟར་སྣང་བའི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་ཞེས་དྲིས་པའི་མཐར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། དེ་དག་ལས་གཞན་ནི་ཚར་གཅད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མའི་རྒྱལ་བ་དག་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྣང་བ་དང་སྤོབས་པ་མེད་པ་དག་ལས་གཞན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་ཀའི་ཆོག་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་འདུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཆོག་ལས་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་སྤོས་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། དཔང་པོ་ལ་ཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པོ་དག ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ལ། གཞུང་གི་ཚ་འགར་ཡང་དེ་མ་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ཆང་མེག་གི་ལུགས་དགག་ན། དམ་བཅས་ལ་གནོད་དམ་བཅའ་གཞན། ། དམ་བཅའ་འགལ་དང་དམ་བཅའ་སྐེལ། ། གཏན་ཚིགས་གཞན་དང་དོན་གཞན་དང་། ། དོན་མེད་པ་དང་དོན་མི་ཤེས། ། དོན་བྱེལ་དུས་ལ་མ་བབ་པ། ། མ་ཚང་ལྷག་དང་ཡང་བརྗོད་དང་། ། རྟེས་སུ་མི་སྒྲ་མི་ཤེས་དང་། ། སྤོབས་པ་མེད་དང་ནམ་གཡེང་དང་། ། འདོད་པ་ཁས་ལེན་བཏལ་བཏགས་ཀ་འདོར། ། རྟེས་སུ་སྤོར་མེད་ལ་སྤོར་དང་། ། གྲུབ་མཐའ་ཉམས་དང་རྒྱས་ལྟར་ལྟར་ཅང་། ། ཕྱབ་པ་ཆང་མེག་གིས་བཤད་པའི། ། ཚར་གཅད་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ཡིན། ། དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཡིས། ། འགའ་ཞིག་ཚར་གཅད་མེད་པར་བཤད། ། ཚར་གཅད་ཡིན་ན་གཉིས་པོར་སྣང། ། དེ་དག་ཕྱི

སྟེ་བཤད་ན། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་ཚར་གཅད་ནི། ། བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་བརྗོད་ཡིན། ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རང་གི་དཔེ་ལ་ཁས་ལེན་ན་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པའོ། ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱིར་ཏོ་ལ་གྱིས་སྒྲིའི་སྐོ་ནས་བརྗོག་སྟེ། དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་རྟག་ཅེས་བརྗོད་ན་ཐུར་གྱི་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་པས་ཚེ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཕྱིར་ཏོ་ལ་གྱིས་བརྗོག་པས་ཏོ་ལ་བའི་དམ་བཅའ་གཏོང་བའི་ངེས་པ་སྲུས་བྱས། ཁོ་ཡི་ལུགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པ་དབང་པོས་གཟུང་བྱར་འདོད་པ་ལ་སྒྲ་དབང་པོས་གཟུང་བྱས་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པས་ཕེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་གྱི། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་མ་བྱས་ས། ། ཆོང་ས་ལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཆོང་ས་ལ་སྒྲིའི་རྟགས་ཅི་དགོས་ཏེ། རྟག་པར་ཟུང་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཆོག་སྟེ་དཔྱད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་མི་མཐུན་ཕས་བློང་ས་ཚར་གཅད་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། །

དམ་བཅའ་གཞན་པའི་ཚར་གཅད་ནི། ། ས་ན་འཕྱིན་ཤེས་ན་མ་ངེས་འདུས། ། དམ་བཅས་པ་བཀག་པ་ལ་ཆོས་ཆུམ་པར་བརྟགས་ནས་དེའི་ངོན་སྟོན་པ་ནི་དམ་བཅའ་གཞན་ནོ། ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དབང་པོས་གཟུང་བྱ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་བཀོད་པའི་ཆེ་རྟགས་དེ་མ་ངེས་པར་བསྟན་ཏེ་བཀག་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱི་ཐག་སྒྲ་ངང་བུམ་པ་གཉིས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་བརྟགས་ནས་བུམ་པ་ ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་སྒྲ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅའ་གཞན་པ་སྟོན་པ་ནི་དམ་བཅའ་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སོ། ། དེའང་དམ་བཅའ་དང་དམ་བཅའ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པས་སྐྱོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དེ་ནི་དམ་

བཅའ་གཞན་དམ་བཅའ་གཞན་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཀྱི། དབང་པོས་གཟུང་བྱ་སྒྲོ་ལ་འཇུག་པས་མ་ངེས་པའོ། ། ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་དབང་པོས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་སྟར་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལས་དམ་བཅའ་གཞན་བསྟན་ནས་བདེན་ཡང་འདི་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་འདིས་ཆོལ་བ་ཚར་གཅོད་ཅེས་ན་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། ། དམ་བཅའ་རྣགས་སོགས་འགལ་བ་ནི། ། དམ་བཅས་བརྗོད་ན་ལྷག་པའི་སྐྱོན། ། མ་བརྗོད་རྣགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་འགྱུར། ། རྣགས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཚར་གཅད་མེན། ། དམ་བཅའ་དང་རྣགས་འགལ་ན། དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའོ། ། དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཟས་ཞེས་དམ་བཅས་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ངོན་གཞན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྣགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། དམ་བཅའ་དང་དཔེ་འགལ་བ་དཔེར་ན་སྒྲ་རྣ་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དམ་བཅའ་དང་རང་ཚིག་འགལ་བ་དཔེར་ན་དགེ་སློང་མ་སྨྲམ་མའམ་བདག་མེད་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་རང་ལ་གྲུབ་པའི་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པའང་གཞན་ལ་མ་ངེས་པར་སྟོན་ན་འགལ་བ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་ལའང་མ་སྟོས་པའི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་གྲུབ་པའི་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མི་རྣ་བ་དང་འགལ་བས་འགལ་བ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་ཀས་ཁས་བླང་ཐམས་ཅན་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་དག་མི་འཐད་དེ། རྣགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ལ་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་བས་དམ་བཅའ་ལ་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་དཔྱད་པར་ཟད་དོ། ། གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་ཁར་མ་ཐུང་ཡང་ཞེ་འདོད་དང་རྣགས་འགལ་ན་འགལ་བར་

འགྱུར་མེད་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དམ་བཅའ་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ་ རྒྱས་འགལ་བས་ཚར་གཅད་པ་ཡིན་ནོ། ། དམ་བཅའ་ལར་ཐུང་ན་མི་དགོས་ པ་བརྗེད་པས་ཚར་ཆོད་ཀྱི། འགལ་བ་བརྗེད་པ་དོན་མེད་དེ་ཕམ་པ་ལ་འཕམ་ པ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་མགོ་བཅད་པ་ལ་ཡན་ལག་ཐུག་པ་བཞིན་ནོ། ། བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ལ་རྒྱས་མང་པོའང་མི་འཇུག་སྟེ། ཕྱི་མ་ཆམས་དོན་མེད་ པའི་ཕྱིར་རོ། ། བདག་མེད་པའང་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་མེད་དེ་དངོས་ པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་འགོག་གི་སྒྲོ་ཏོན་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའ་འགལ་བ་དཔེར་ན་ ཐམས་ཅད་ཐ་ དད་པ་ཡིན་ཏེ་ཚིགས་པ་ལ་དངོས་པོའི་སྒྲ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ ལའང་འདི་ལ་དམ་བཅའ་དང་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་གཉིས་ཀ་མེད་ཀྱི་བསྟན་པའི་ ངོན་ཉེ་བར་བศད་པའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་ཚིག་གམ། ཡང་ན་དཔེ་སྟོན་ པ་ཡིན་ཏེ་ སྒྲ་མི་རྒྱ་སྟེ་བྱས་པ་ཉིད་མི་རྒྱ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། མངོ་ལས། དེ་ལ་ལྟ་པ་དཔེ་ཡིན་ཏེ། ། གཏན་ཚིགས་ཉེ་བར་སྒྱུར་བ་ལས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེས་ན་གཅིག་མི་འདོད་པ་ལ་དེ་བསྟུས་པའི་ཚིགས་ པ་གཅིག་མི་འདོད་པས་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐབས་མེད་དོ། ། དྲུག་གི་ཅིག་ ཅར་སྒྲུབ་པའང་ཚིགས་པ་གཅིག་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ མེད་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་འདི་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་མ་ གྲུབ་པའམ་འགལ་བའི་སྐོན་ནས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་གྱི་ལོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྒྱས་དང་དཔེ་འགལ་བ་དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུ་ཆུང་དཔེར་ བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་བའང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྟོག་མེད་པས་མ་ ངེས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་རྒྱས་དང་དཔེ་འགལ་བའི་སྐོན་ནས་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། ། ཐུན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ ཅི་འགལ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ལ་ སྟར་

གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྒྱུན་བརྗོད་པས་ཕམ་པ་ལ། ཕྱིས་དེ་ལ་དང་འགལ་བའི་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱས་དང་ཚད་མ་འགལ་བ་དེ་ལར་ན་མེ་སྲེག་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ་གང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའང་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱས་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་པས་ཁོགས་སུ་མི་འཐད་དོ། །

ཡང་ལན་འགལ་བ་གཞན་ཀྱི་ཐུགས་ལ་བ་ལང་ཉིད་ལ་ཁོགས་པ་རྩང་ལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་མ་ངེས་པར་སྟོན་པའོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བ་ལང་ཉིད་ཡོད་པའམ་མེད་པའང་རྩང་སྟེ་དེ་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་བརྗོད་ན་ཐེ་ཚོམ་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་ན་བ་ལང་ཉིད་ལ་རྒྱས་མི་འཇུག་པར་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ། ། གཉིས་གའི་ཐུགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་ལོགས་པའི་མི་འཐད་དེ་རྒྱས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་དཔེ་རྒྱུན་ཅན་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་ཀྱང་ལོགས་སུ་མེད་དེ། དཔེ་རྒྱས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ཆོལ་བའི་ཐུགས་སྣ་མ་རྒྱས་ལྟར་སྣང་དང་མ་འབྲེལ་ན་ཚར་གཅད་མ་ཡིན་ལ། དེ་དང་འབྲེལ་ན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པའི་ཚར་ གཅད་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚར་ གཅད་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །

དམ་བཅའ་སེལ་བ་མ་ངེས་འདུས། ། ཚར་གཅད་གཉིས་པ་དོན་མེད་ཡིན། ། ཐུགས་ལ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་སེལ་བ་ནི། དམ་བཅའ་སེལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྒྱས་སྒྲ་ལའང་འཇུག་པས་མ་ངེས་སོ། ། ཞེས་བཀག་པའི་ཚེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྲུ་སྒྲ་ཞེས་སྣར་ཀྱི་དམ་བཅའ་འདོར་ན་དམ་བཅའ་སེལ་བའི་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེའོ། ། འདིའང་མི་འཐད་དེ། སྣ་མ་ངེས་པ་བརྗོད་

པས་ཚར་གཅད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཚར་གཅད་དོན་མེད་དོ། ། དེ་ལྟར་ཡང་ཚར་གཅོད་དོ་ཞེན། ཇ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ཕྱོགས་བཀག་པ་ལ་མི་སྣྲན་མི་སྣྲ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཕྲོས་ནི་འཕྲོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚར་གཅད་གཞན་ཡང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་ངག་རྫོགས་ན། ། མ་ངེས་མ་རྫོགས་ཚར་གཅད་མིན། ། རྒྱགས་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཀག་ནས་ཁྱད་པར་འདོད་པ་གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསལ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཚད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ནི། འཇིམ་པའི་ རང་བཞིན་ཀྱིས་ལམ་ཕོར་ལ་སོགས་པའི་ ཚད་མཐོང་བའི་ ཕྱིར་རོ། ། བདེ་སྟུག་མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གསལ་བ་འདི་དག་ཚད་དང་ལྡན་པར་འཇོན་པར་འགྱུར་རོ། ། དེའི་ རང་བཞིན་གཅིག་དང་ དུ་མ་ལ་ ཚད་མ་ མཐོང་བས་གཅིག་དང་འབྲེལ་བ་མ་ངེས་པའི་རྒྱགས་སོ། ། ཞེས་སྟན་ཕྱུང་ནས་ དེའི་ངོ་བོ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་ན་རྒྱགས་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཀག་ནས་བསྟན་ཏེ། ཁྱད་པར་འདོད་པས་རྒྱགས་གཞན་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རྒྱགས་ གཞན་ཡོད་ན་ རྒྱགས་ སྟ་མ་ སྨྲ་བ་ བྱེད་ མ་ ཡིན་ པས་ ཚར་ གཅད་ཡིན་ནོ་ ཞེས་ ཟེར་ རོ། ། འདི་འང་ མི་འཐད་ དེ། ཐ་མའི་ ངག་ རྫོགས་ ན་ མ་ངེས་ པའི་ ཐུན་ ཡིན་ ཕས་ ཀ་ཁྱེས་ ཕ་ ངལ་ བ་ ཅི་ ངོས། ངག་ མ་ ཐ་ རྫོགས་ ཤིང་ ལན་ ཀྱི་ ཚོ་ ཐུབ་ པས་ མི་ ལ་ ཏེ ར་ ན་ ངག་ ཐ་ ཚ ོ ས ་ ཕ ས ་ ཚ ར ་ ག ཅ ད ་ ཉ ི ད ་ ม ཡ ི ན ་ ནོ ། ། ། ། ངོ་ན་ གཞན་ ཆོ་ ལ་ ཐ་ མ་ ངེ ས ་ ཕ ས ། ། ཚ ར ་ ག ཅ ད ་ ཕ ྱ ི ར ་ ཆ ོ ་ ལ ་ ཐ ུ ན ་ ม ི ན ་ ཕ ། ། ཐ ཚ ོ ད ་ ཕ ་ ཁ ོ ན ས ་ ཚ ར ་ ག ཅ ད ་ ཀ ྱ ི ། ། ད ེ ་ ལ ས ་ ག ཞ ན ་ ཕ ་ ཚ ར ་ ག ཅ ད ་ ม ི ན ། ། ཆ ལ ་ ม ཡ ི ན ་ ངོ ན ་ ད ང ་ ม ་ འ ཐ ེ ལ ་ ཐ ་ ནེ ་ ངོ ན ་ ཅ ན ་ ག ཞ ན ་ ཞ ེ ས ་ ཟ ྱ ་ ཐ ་ ཡ ི ན ་ ཏ ེ ། ། ད པ ེ ར ་ ན ་ ས ྨ ྲ ་ ཏ ེ ॥ ཁ ེ ར ་ ཕ ར ་ ཟ ྱ ་ ཐ ་ ม ་ ཡ ི ན ་ ཕ ་ ཡ ི ན ་ ཏ ེ ། ། ཞ ེ ས ་ ཕ ོ ས ་ ལ ་ ཏ ེ ། ། ཐ ཚ ོ ད ་ ཚ ོ ས ་ ཀ ྱ ི ། ས ྨ ད ་ ཀ ྱ ི ། ཕ ྱ ི ད ས ་ ནེ ་ ཏ ེ ། ཁ ེ ར ་ ས ྨ ྲ ེ །

ཀྱེན་བྱས་པའི་མཐའ་ཅན་ཀྱི་ཆོག་གོ། ། དེ་ལ་མིང་དང་ཚགས་ར་དང་ཉེར་བསྡུར་ལ་སོགས་པ་སྐབས་མ་ཡིན་པ་འཆད་པ་ནི་ངོན་གཞན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་བའང་ཡོག་པ་ཡིན་ཏེ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་བསྡུས་པའི་ཡན་ལག་དང་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ངོན་མེད་པ་ནི་བསྡུས་པ་ཡི། ། ཡན་ལག་མིན་བརྗོད་ལས་གཞན་མིན། ། ཡི་གེའི་གོ་རིམ་སྟོན་པ་དང་འདྲ་བ་ནི་ངོན་མེད་པའོ། ། དཔེར་ན་སྒྲ་ཏ་ཀ་ཤ་ཏ་ཀ་ཀ ། ཏ ། ཏ ། ཏ

ལྷན་གཅིག་མཚོན་བརྗོད་ཕྱིར་ཆོལ་ཀྱིས། ། མི་རྟོགས་ཆོལ་བ་ཚར་གཅད་མེན། ། ཆོགས་པ་དང་ཕྱིར་ཆོལ་བ་ལ་ལན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་མི་གོ་ན་དོན་མི་ཤེས་པའོ། ། འདི་ལྟར་ཆོགས་པ་དང་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་ལན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་དང་། དྲི་མ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་། མ་གཏགས་པ་དང་། ཐུར་ཞེས་པས་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུས་དོན་མི་ཤེས་པས་བསྟན་པར་འདོད་ན་ཚར་གཅད་པ་ཞེས་རྗེར་རོ། ། འདི་ལའང་དྲི་མ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་མ་གོ་ན་ཕ་རོལ་པོ་བློན་པས་ཚུ་རོལ་ཚར་གཅད་པ་གཅ་ལ་རིགས། དེའི་ཚེ་ཕྱིར་ཆོལ་ཉིད་ཚར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཅོད། བློན་པོས་མ་གོ་ན་མ/བས་པ་མ་ཆུལ་མོད། ཚར་གཅད་པ་གཅ་ལ་འོས། འཕྲེལ་མེད་ཀྱི་དོན་བརྗོད་པའང་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་མི་ཤེས་པ་ལས་ལོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དོན་བྱལ་བསྟོན་ཚིགས་མ་འཕྲེལ་བ། ། བསྟན་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས། ། ལྷ་ཕྱི་མ་འཕྲེལ་བ་ནི་དོན་དང་བྱལ་བའོ། ། དལེར་ན་ས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ཕྱིའི་ཚིག་མ་འཕྲེལ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་ན་ཡི་གེ་མ་འཕྲེལ་བའང་དོན་མེད་པ་ལས་ལོགས་སུ་སྣང་། ། དེ་ལྟ་ན་འཕྲེལ་མེད་ཀྱི་དག་ཀྱང་དོན་དང་བྱལ་བ་ལས་ལོགས་སུ་བརྗོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ཕྱི་ན་ཅ་ཅོ་ཅང་མ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར་འདིའང་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པའི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །

དུས་ལམ་བབ་གོ་རིམ་བརྟོག ། དེ་ལས་གོ་ན་ཚར་གཅད་མེན། ། དོན་མི་གོ་ན་བསྟན་པ་ཡི། ། ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར་འདུས། ། ཡན་ལག་གོ་བརྟོག་ནས་བརྗོད་ན་དུས་ལ་མ་བབ་པའོ། ། འདི་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་

ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གོ་ན་ཚར་གཅད་དོ། ། གོ་བརྗོག་ཀྱང་དོན་གོའོ་ཞེ་ན། གོའང་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་སྐྱོར་བ་དང་བྱལ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་སྒྲ་ཟུར་ཆགས་པ་ལས་ལེགས་པར་སྐྱར་བ་གོ་ལ། དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལས་གོ་རིམ་དང་དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། ། འཇིག་རྟེན་ནའང་ལས་དང་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་འདུག་གོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་ཟུར་ཆགས་གིས་སྒྲ་ཉིད་རྟོགས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་མོད། བཏུད་པ་ཅི་དགོས། ཟུར་ཆགས་གིས་སྒྲ་གོ་བའི་བང་སྐྱར་བས་དེ་ཉིད་གོའོ་ཞེ་ན། བང་ལས་གོ་ན་ཟུར་ཆགས་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལ་བང་སྐྱར་བས་གོ་མོད། བང་མི་ཤེས་ཀྱང་འཕྲལ་སྣང་ལས་དོན་གོ་བ་མཐོང་བས་སྒྲའི་རྟེས་སུ་འཚད་པ་དོན་མེད་དོ། ། མ་ཡིན་ཏེ་ལེགས་པར་སྐྱར་བས་བཟློད་ན། མཐོ་རིས་སུ་འགྲོའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལེགས་པར་སྐྱར་བ་འཚད་མཁན་ཀྱི་མགོ་ཆོད་ཅེས་ལེགས་པར་སྐྱར་བས་བཟློད་ནའང་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རམ། རིགས་བྱེད་སྤྱང་བ་ལ་སྒྲ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ངེད་ལ་རིགས་བྱེད་སྤྱང་བ་མི་དགོས་སོ། ། དེས་ན་དོན་ཚུང་ལ་དཀར་བའི་སྒྲ་སྐྱར་མི་དགོས་ཏེ། ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་གོ་ལ་རང་རང་གི་གོམས་པས། སྒྲ་དང་སྒྲ་ཉམས་ཤེས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་སྐྱར་བའང་དེ་ལྟར་ཤེས་སོ། ། དེས་ན་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐོ་ནས་འདུག་པ་ནི་ཆོར་བའི་འདུག་པའོ། ། དོན་གོ་ན་གོ་རིམ་བརྗོག་མ་བརྗོག་མཚུངས་ཏེ། ཡུན་ཐུང་ལ་ཐོན་པ་འམ་ཐོན་པ་ཡུན་ཐུང་ལ་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་སྒྲའི་གོ་རིམ་ཡང་མི་དགོས་ལ་དོན་ལའང་དམ་བཅའ་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་དོན་གོ་བས་གོ་རིམས་བསྒྲིག་ཅི་དགོས། དོན་གོའང་བཟློད་དགོས་ནི་ཅང་ཐལ་བས་དེའང་འདྲ་བ་ཉིད་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། ། གོ་བ་མེད་པའི་ངག་སྒྲུལ་བ་ནི་དོན་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཚར་གཅད་

ལོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། མ་ཚང་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་སྐྱོན། ། དམ་བཅའ་མེད་ སོགས་ཚར་གཅད་མིན། ། ཡན་ལག་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་ན་མ་ཚང་བའོ། ། ཡན་ལག་ལྷ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་མ་བརྗེད་ན་མ་ཚང་བ་བརྗེད་པས་ ཚར་གཅད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། མ་ཡིན་ཏེ་དམ་བཅའ་མེད་ཀྱང་ཁོ་བའི་ཕྱིར་ ། དོན་ཁོའང་ངག་མ་ཚང་ངོ་ཞེ་ན། ཁོ་བཞིན་དུ་དོན་མེད་སྨྲོར་བ་ཚར་ གཅད་པར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། ། ངེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ངག་མ་ཚང་ན་ བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་བརྗེད་པར་འདུས་སོ། ། ལྷག་བརྗེད་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ པར་འདུས། ། ཕྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཚར་གཅད་མིན། ། རྒྱགས་དང་དཔེ་ལྷག་པ་ བརྗེད་ན་སྦྱ་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཕྱིས་བསྟན་པས་ལྷག་པ་བརྗེད་པས་ཚར་གཅད་དོ་ ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདིའང་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ངེས་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཁོ་པོ་ ཅག་གི་ཐུགས་ལ་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། ཕྱིད་གཏམ་རྒྱུད་སྟ་ཆོགས་པ་ཅན་ལ་སྐྱོན་མེད་ ད། མི་དགོས་པ་བརྗེད་པ་སྐྱོན་དུ་མི་བཟློ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་བརྗེད་སྒྲ་བློས་སྐྱོན་མ་ཡིན། ། དོན་བློས་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འདུས། ད་ཡང་བསྒྲུབ་པའི་ངག་ལ་མིན། ། གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་ལ་འདི་སྐྱོན་མིན། ། རྗེས་སུ་སྒྲ་བ་ལས་གཞན་སྒྲ་དང་དོན་དག་བློས་པ་ནི་ཡང་བརྗེད་པ་སྟེ། དཔེར་ ན་སྒྲ་བློས་པ་སྒྲ་མི་རྒྱ་མི་རྒྱ་ཅེས་བརྗེད་པ་ལྟ་བུའོ། ། དོན་བློས་པ་སྒྲ་མི་རྒྱ་ སྒྲ་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་བརྗེད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདིར་ སྒྲ་བློས་པ་ལོགས་སུ་བརྗེད་མི་དགོས་ཏེ་དོན་བློས་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དོན་མི་བློས་ན་སྒྲ་བློས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁྱོད་དགའ་ན་ང་དགའ། ལྟ་ན་ལྟ། ཟ་ན་ཟ་ཞེས་བརྗེད་པའམ། གང་གང་ཡོད་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་མེད་ན་ མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་འཐད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ བརྗེད་པ་ལྟ་བུའོ། ། དོན་བློས་ན་ནི་དམ་བཅའ་བརྗེད་པ་ལྟར་སྐྱོན་ཡིན་

ནོ། ། འདིའང་བསྟན་པའི་ངག་དགོངས་པ་ནི་སྐྱོན་ཡིན་ཀྱི། གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པའི་ཚེ། སྐྱོན་མ་ཡིན་ཏེ་ཕ་རོལ་པོས་མ་གོ་བར་ངོགས་པའི་ཚེ་དཔང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་བརྗོད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་སློབ་མ་ཡིན་ནབདེན་མོད། ཕྱིར་ཆོལ་དང་དཔང་པོ་སློབ་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་བརྗོད་པ་ཉིད་ཚར་གཅད་པའོ། ། ཞེ་ན། དཔང་པོས་གོར་གཞུག་པ་དང། མ་གོ་ན་སྐྱོན་ཡོན་མི་ཕྱིད་ལ་བསྟན་བྱ་ཡིན་པས་སློབ་མ་དང་ཁྱད་མེད་ཅིང་རྒྱལ་བར་འདོད་པའི་ཐུགས་པ་དགག་བྱ་ཡིན་ལ་ཁྱེད་རང་ལྟར་ནའང་ལན་གསུམ་དུ་བརྗོད་དུ་ཡོད་ཅིང། གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ལ་ལྟག་ཚད་ཀྱི་བརྡ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡང་བཟློས་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་ཐུགས་པའི་རིགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། བསྟན་པའི་ངག་ལ་ནི་ལྟག་པ་བརྗོད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པས་སྐྱོན་ཡོགས་པར་མི་བགྲང་ངོ། ། དེས་ན་ལྟག་པར་བརྗོད་པ་དང། ། ཡང་བརྗོད་པ་ཐ་དད་དུ་ཏ་ཅང་ཐལ་བས་ཟློན་པོའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། དོན་གཅིག་ཡང་བརྗོད་ན་སྐྱོན་ཡིན་ཀྱི། ཉན་ཐོ་ཐམ་བྱ་དུ་མ་ལ་སྐྱེ་ཕྱེད་དུ་མ་འདོད་པའི་ཚེ་ཏ་ཀགས་ཡང་བརྗོད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ་མི་འདྲ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྟེས་སུ་མི་སྣ་ཕྱིར་ཆོལ་ཀྱིས། ། ཆོལ་བའི་ངག་ཀུན་མ་བརྗོད་པ། ། སྐྱོན་མེད་དགོས་པ་མ་བརྗོད་ན། ། སྒོ་བས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས། ། ཚོགས་པ་ལ་ཆོལ་བས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་ངག་གོ་འང་ཕྱིར་ཆོལ་ཀྱིས་རྟེས་སུ་མི་བརྗོད་ན་རྟེས་སུ་སྣ་བ་མེད་པའི་ཚར་གཅོད་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདིའང་མི་འཐད་དེ། དང་པོར་ཐམས་ཅད་རྟེས་སུ་བརྗོད་ལ་ཕྱི་ནས་ལན་གཉིས་པོ་ཞེས་སུས་དམ་བཅས། རྟེས་སུ་བརྗོད་ཟུང་མ་བརྗོད་ཟུང་ལན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བརྗོད་པས་ཆོག་མོད། ལན་མི་བརྗོད་ན་སྒོ་བས་པ་མེད་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ། ། ཆོལ་བས་བསྟན་ཏྲའི་ཞར་ལ་སྐྱ་ཐབས་ཀྱིས་སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་ཅི·

བྱང་བྱང་ལས་བློངས་པའི་ངག་རྒྱས་པས་རྟེས་སུ་བརྟོད་པ་ལ་དགོས་ཆུས་མེད་དོ། ། དེས་ན་བསྟན་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མི་བརྟོད་པ་དང་། སྒྲུབ་འཕྲིན་པ་ལ་སྐྱོན་ཡང་དག་པ་མ་བརྟོད་ན་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ་རྟེས་སུ་མ་བརྟོད་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་སྔར་རྟེས་སུ་བརྟོད་ནས་ཕྱིས་སྒྲུབ་འཕྲིན་ནའང་ལན་གཉིས་བརྟོད་པས་མི་དགོས་པ་བརྟོད་པས་ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཕྱོགས་སྔམང་པོ་ཞིག་སྒྲུབ་འཕྲིན་ནའང་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དེ་རྟེས་སུ་བརྟོད་པ་སྒྲུབ་དབྱུང་གི་གཞན་རྟེས་སུ་བརྟོད་པ་ནི་སྐབས་དེར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་དགོས་པ་བརྟོད་པ་དེའང་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྟོད་པའམ་སྐྱོན་མི་བརྟོད་པར་འདུ་བས་ཚར་གཅད་ལོག་ས་ལ་ཆེ་ཏེ། ། ཡང་ལན་གསུམ་བརྟོད་དགོས་པའི་ངེས་པའང་རྩལ་ཀྱི་གོ་བའི་ངོད་ཏུ་བརྟོད་ན་ནམ་གོ་བའི་བར་ཏུ་བརྟོད་དགོས་ལ། གོ་བར་མི་འདོད་ན་ལན་གཅིག་ཀྱང་བརྟོད་ཅེ་དགོས། ཕ་རོལ་གཏུང་བ་བཀྲོད་པའི་ཕྱིར་བརྟོད་ལ་མ་གོ་བས་སྐབས་དོན་འགྲུབ་པོ་སྟམ་ན། དེ་ལའང་ལན་གསུམ་ཅེ་དགོས། དབང་པོའི་ཆ་བར་བཤད་པ་དང་། ངག་ཚུར་བ་དང་། ཚོག་བསྡུས་པ་དང་། མ་གཏགས་པ་བརྟོད་པ་དང་། ངམ་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་། ཀུས་འདེབས་ཤིང་བརྟོད་ནའང་དེར་འགྱུར་ཏེ་མ་གོ་བ་ལ་ལན་སྒྲས་ཤེས་མི་སྣ་བ་ལས་འོས་ཅེ། ཞེས་བསྟེགས་ཏེ་མི་སྣ་བར་འདུག་ན་སྐབས་དོན་གྱུབ་པོ་སྟམ་ན། ཟླ་ཟླིའི་སྐད་དང་། མ་འཛེལ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཆུར་བ་ཆུར་བར་ལྭ་བ་ལྷིད་པོ་ལན་གསུམ་བརྟོད་ན་ཁྱེད་ཀྱང་ཚར་གཅོད་དེར་འགྱུར་མེད། ། ཆོད་རིགས་ལས། དེ་ཕྱིར་ཇི་སྲིད་མ་བཟུང་བ་དེ་སྲིད་དུ་བརྟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ལན་གསུམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་གཏུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དམ་པ་འཇུག་པའམ། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ།

དཔྱིས་གཅིན་ཀྱིས་ཀྱང། གང་ཞིག་རྒྱལ་འདོད་འབའ་ཞིག་གིས། ། རྟོད་པ་སྣ་བ་དམ་པ་མིན། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་མི་ཤེས་པ་ཕྱིར་ཆོལ་ནི། ། སྨོན་ས་མེད་ལས་གཞན་དུ་མིན། ། དཔང་པོས་ཤོ་ཡང་ཕྱིར་ཆོལ་ཀྱིས་མ་ཤོ་ན་དོན་མི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་པའོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདིའང་རྟེས་སུ་མི་སྣ་བ་དང་འདྲ་བར་སྨོན་ས་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདུའོ། ། འདི་ལྟར་རྟེས་སུ་སྣ་བ་མེད་པ་ནི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་མི་ཤེས་ན་ལན་ཤེས་པ་ཀ་ལ་གྲོད། ལན་མི་ཤེས་ན་རྟེས་སུ་སྣ་ཤེས་ཀྱང་དོན་མེད་དོ། ། མི་ཤེས་པའང་ལན་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་གཉིས་ཀ་སྨོན་ས་མེད་པ་ལན་མི་ཤེས་པས་ཚར་གཅད་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་དག་ལ་ཡུལ་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣང་ཟད་ཡོད་པས་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་དང་། ལན་མི་ཤེས་པ་ཐ་དད་དུ་འཇོག་ན། འོ་ན་མི་ཤེས་པ་ལའང་ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་པ་དང་ཕྱེད་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚར་གཅད་གཞན་ཡང་དགོས་པས་ཆ་ཅང་ཐལ་ལོ། ། །

ནའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྫོང་པའི་སྐབས་གཅོད་ནི་རྟགས་པར་གཡེང་བ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཚར་གཅད་པའོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་འང་སྒྲུབ་དང་སྟོམ་པ་ལ
སོགས་པའི་ཕྱིར་མི་བྱར་རྩང་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་གམ། སྒྲ་མི་ནུས་པའི་ནད་ལ
སོགས་པ་བདེན་ན་ཚར་གཅད་པའང་གা་ལ་ཡིན། ལན་མི་ཤེས་པའི་སྒྲ་ཐབས
ས་ལ་ཅང་འདོགས་ན་སྒོ་ཐས་པ་མེད་པར་འདུའོ། ། གལ་ཏེ་རྫོང་པ་ཐམས་ཅད
ཆོས་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ས་ནན་འཕྲིན་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ན་རྒྱགས་ལྟར
སྣང་དང་སྒོ་ཐས་པ་མེད་པ་གཉིས་ས་ཚར་གཅད་ཐམས་ཅད་འདུ་བ་བདེན་མོད
ཀྱི། འཕྲེལ་མེད་ཀྱི་རྫོང་པ་གཞན་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཚར་གཅད་གཞན
ཡོད་དོ་སྙམ་ན་མི་གྲོད་དོ། ། རྒྱན་གཅིག་ལ་འགལ་བ་ཁས་མི་ལེན་ན་རྫོང་པ
མེད་ཀྱི་ཁས་ལེན་ན་རྫོང་པ་མ་འཁྲུལ་ན་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ། འཁྲུལ་པ་སྒྲ
བཤམ། མི་སྒྲ་བར་འདུག་གམ། འཕྲེལ་མེད་དམ། ཇི་བ་ཇུ་བ་བམ་བཞད
གད་ལ་སོགས་པ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་རྒྱགས་ལྟར་སྣང་གྲོ་ཐས་པ་མེད་པ་གཉིས་ལས་མ
འདས་སོ། ། འོན་རྫོང་པ་ཁས་བླངས་ནས་ཞུམ་སྟེ་ཅང་མི་སྒྲ་བཤམ། འཕྲེལ
མེད་གཞན་སྒྲ་ནན་རྒྱགས་ལྟར་སྣང་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། བསྟན་པའི་ཡན་ལག་མི
བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །

འདོད་པ་ ཁས་ ལེན་ ཤེས་ མི་ ཤེས། ། རིམ་ བཞིན་ མ་ ངེས་ སྐྱོན་ མི
བརྗོད། ། རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཁས་བླངས་ནས་གཞན་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཞུ
ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་འདོད་པ་ཁས་ལེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྱེད་ཀུན་མ་ཡིན་ཏེ
སྐྱོས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དེས་ཁྱེད་ཀྱང་ངོ་ཞེས་ཕྱིར
སྒྲ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདིའང་བརྟག་སྟེ་སྐྱོས་བུ་ཡིན་ཡང་ཀུན
མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཁྱོད་ཀྱང་འགྱུར་ལ། ཁྱེད་རང་དེར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར
སྐྱོས་བུ་ཀུན་མ་ལ་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བརྗོད་ན་སྐྱོན་མེད་དེ་རང་ཀུན

མར་མི་འདོད་པས་རྒྱས་མ་ཏེས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ར། ། སྐྱེས་བུའི་རྒྱས་ལྟར་སྣང་དུ་མ་ཤེས་པས་ཡང་དག་ཏུ་བཟུང་ནས་རང་དེར་ཁས་བླང་བས་ཏེ་གཞན་ལ་དགོངས་ན། འདོད་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཚར་གཅོད་ཅི་སྟེ་མིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་རང་གི་སྐྱོན་གཞན་ལ་སྤྱོར་བས་ཚར་གཅད་མ་ཡིན་ཏྲི་འོན་ཀྱང་རྒྱས་སྐྱོན་ཅན་ལ་སྐྱོན་དུ་མ་ཤེས་པས་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་ཚར་གཅད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

བཟླ་ལ་བརྒྱས་འདོར་བ་ཆོལ་བ་གཉིས། ། སྒོམས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས། ། ཚར་གཅད་ཐོབ་པ་ལ་མི་གཅོད་པས་ནི་བཟླ་ལ་བརྒྱས་འདོར་བ་སྟེ། ཆོལ་བའི་སྒྲུབ་ཏྲེད་སྐྱོན་ཅན་ནི་བཟླ་ཞིང་བརྒྱ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཚར་མི་གཅོད་པའི་འདོར་བ་སྟེ་ཚར་གཅད་པའོ། ། ཞེས་ཟེར་ར། ། འདི་ཡང་ཆོལ་བའི་ངག་སྐྱོན་ཅན་སུན་འབྱིན་མ་ཤེས་པས་སྒོམས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏྲི་ཚར་གཅད་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་གཉི་ག་ལ་ཆུལ་བ་དང་འཕམ་པའི་ཐ་སྙད་མི་འདུག་གོ། ། ཇི་དེ་རིགས་ལས། རིགས་པས་དཔྱད་ན་གཉིས་ལས་གཅིག་ལའང་ཆུལ་བ་དང་འཕམ་པ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་ཏྲེད་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ར། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྗེས་སུ་སྤྱོར་མེད་ལ་སྤྱོར་བའང་། ། སྒོམས་པ་མེད་པ་ལས་གཞན་མིན། ། གཞན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་སྤྱོར་བ་ནི་རྗེས་སུ་སྤྱོར་བ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་སྤྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་དོ་ཞེས་ཟེར་ར། ། འདིའང་བརྒྱ་སྟེ། ཆོལ་བས་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱིར་ཆོལ་ཏྲིས་ལྟར་སྣང་གི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་སྒྲུབས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདུ་བས་ཝོགས་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་ནི་ཕྱིར་ཆོལ་ཏྲིས་སྐྱོན་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ་ཆོལ་བ་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་དུ་སྒྲུ་བཏགས་ནས་ཚར་གཅོད་ན་རྒྱགས་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པར་འདུ་བས་ཚར་གཅད་ཝོགས་པ་

མེད་དོ། ། གྲུབ་མཐའ་ཁྱམས་པ་བསྟན་པ་ཡི། ། ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན། ། གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླང་ནས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཚོག་ཞར་ལ་འོངས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཁྱམས་པའོ། ། དཔེར་ན་གང་ངས་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འཇིག་མེད་པ་མི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླང་ནས་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གཅིག་གིས་གསལ་བ་འདི། ། འགྱུར་བའི་རྟེས་འཇོག་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་ནམ་འགྱུར་དུ་མ་མཐོང་བར་བརྗོད་པ་ནི། མེད་པ་མི་སྐྱེ་ཡོད་པ་མི་འཇིག་པའི་དམ་བཅས་མ་ངེས་པ་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མངོན་པ་དང་མི་མངོན་པར་འདོད་པ་ནི། ཡོད་པ་འཇིག་པ་དང་། མེད་པ་ཐོག་པར་ཁས་བླང་པས་གྲུབ་མཐའ་ཁྱམས་པའོ། ། དེ་ཁས་མི་ལེན་ཕྱོགས་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདིའང་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་པ་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚོག་ཞར་ལ་འོངས་པས་ཚར་གཅད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། གཏན་ཚིགས་ལྔར་སྦྱར་ཚར་གཅད་གནས། ། དཔེར་ན་ལྔ་ཚོད་བརྗོད་པ་བཞིན། ། དེ་ཡང་མ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་ཆེ་ཕྱོགས་ཏེ་ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ལ་ཁ་ཅིག་ཚད་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ཕ་ཅད་ཅོ། ། ཁ་ཏན་ཚིགས་ལྔར་ལྷང་ཚར་གཅད་གནས། ། དཔེར་ན་ལྔ་ཚོད་བརྗོད་པ་བཞིན། ། ཡང་མ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་ཆེ་ཕྱོགས་ཏེ་ཁ་ཅིག་ཚད་ལ་ཕྱིན་ཏེ་ལ་ཅོ། ། ཕྱད་དང་མ་ཕྱད་ཁ་ཏན་ཚིགས་དང་། ། ཏ་ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ལ། ། འབྲས་བུ་ཆོས་མཐུན་མི་མཐུན་དང་། ། ནམ་ཏོ་ཁ་ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ལ། ། ཐེ་ཚོམ་དོན་གོ་ཐལ་འགྱུར་ནམས། ཀུན་ལས་བཏུས་ཡིན་རིགས་བཏགས་ལས། ། འཕེལ་འགྲིབ་བརྗོད་དང་མ་བརྗོད་དང་། ། རིགས་པ་དང་ནི་ཚོ་ཚའི་དབེ། ། བསྟན་བྱ་མི་ཏ་ཁ་རབ་ཅིད་དང་། ། དུས་འདས་མཚུངས་པའི་ལྔ་ཚོད་ནི། ། ཉི་ཤུ་རྩ་བའི་ཕྱོགས་བླང་གིས། ། བཀག་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ཡས་བཏང་སྟོམས་མཛད། ། ཕྱད་པ་དང་མ་ཕྱད་པ་ཚོ་ཚར་ཕྱེ་ན་ཉི་ཤུ་ལྔ་ཡོད་

མོད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འདུ་བས་སོ། ། མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཅེས་ཆོག་རེ་རེ་ལ་སྒྲུར་བར་བྱ་སྟེ། ཕྱད་པ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་རོ། ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་བསྡུས་ཏེ་གསུངས་ལ། རིགས་པ་བརྒྱ་པར་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། ། ཆོས་ཀྱི་གཏམ་པས་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་བཀག་ཟིན་པ་དང། ལྷག་ཆོད་དེ་དག་སྟོས་ན་ཤུངས་ལ། བསྡུས་ན་མངས་པར་དགོངས་ནས་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་དེ་ཐུང་རིགས་ལས། ཅི་དེ་དག་ཇི་སྐད་དུ་མཆོད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དམ་འོན་ཏེ་ཆུམ་པ་གཞན་ཡང་ཡིན་ཞེས་དེ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནའང་འདིར་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མ་སྟོས་ཏེ། ། ཇི་ལྟར་རིགས་པས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྟང་བ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་འདིར་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདིར་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་གཞུང་གཉིས་ལ་བཏེན་ཏེ་བཤད་ན། ཕྱད་པ་མཚུངས་པ་དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྫོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཕྱིར་ཏོལ་ན་རེ་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྱད་ན་རྒྱ་མཚོ་དང་ཕྱད་པའི་ཆུ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ་མ་ཕྱད་ན་སྒྲ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ལྟར་བསྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། གཏན་ཚིགས་མཚུངས་པ་དཔེ་སྟ་མ་ལྟ་བུ་ལ་རྟགས་སྟ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པས་མི་ནུས་ལ་འཕྱི་ན་གྱུབ་ཟིན་པས་མི་དགོས་ཤིང་དུས་མཉམ་ན་གྲུང་གི་རྟ་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདི་གཉིས་ཀ་རྟགས་སྒྲོ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པའི་རྟམ་འགྱུར་ཡིན་པས་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་ལྟར་སྟང་ཡིན་ནོ། ། མདོ་ལས། ཕྱད་དང་མ་ཕྱད་དུས་གསུམ་

ལའང་། ། གཏན་ཚིགས་མི་འདོད་རྟོག་བྱེད་པ། ། དེ་དག་ལྟད་མ་ལྟད་གཏན་
ཚིགས། ། བརྟོད་པ་གཏན་ཚིགས་མ་ཚང་མཚུངས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། ། རྒྱུ་པ་མཚུངས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྒྱ་ཅེས་བརྟོད་པ་ན། ཁོ་ན་
མི་རྒྱ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་རྣམས་མི་འཐོ་བའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདིའང་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ལྟར་སྦྱང་བ་
ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་བྱུང་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་མི་
རྒྱ་པར་འདོད་ཀྱི་མི་རྒྱ་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མདོ་
ལས། མི་རྒྱ་འཕྲལ་ཕྱིར་རྒྱ་པར་འདོད། ། རྒྱས་ཉིད་ཐལ་ཏེ་འདི་ལ
ཡང་། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ལྟར་སྦྱང་བ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། མ
སྒྲས་པ་མཚུངས་པ་ནི། དཔེ་སྔ་མ་ཉིད་ལ། གལ་ཏེ་མི་རྒྱ་པར་བརྟོད་པ་ལ
སྔར་རྒྱས་འདི་མེད་པས་རྒྱ་པར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདིའང་མ་གྲུབ་པ
ལྟར་སྦྱང་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བརྟོད་པ་ལས་སྔར་རྒྱས་མེད་པས། །
བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་བ། ། མ་སྒྲས་མཚུངས་འགྱུར་སྒྲ་བཏགས
ནས། ། སྒྲ་བོའི་ངག་གིས་སྒྲུབ་བྱེད་པ། ། མ་གྲུབ་ལྟར་སྦྱང་ཞེས་གསུངས་པ
ལྟར་རོ། ། ཡང་ན་འདི་མ་ཚང་བ་ལྟར་སྦྱང་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པ་ལྟར་སྦྱང་བརྟོད
པ་ལས་སྔར་སྒྲུབ་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། མ་སྐྱེས་པ་མཚུངས་པ
ནི། དཔེ་སྔ་མ་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལས་སྔར་སྒ་ཁོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མི
རྒྱ་པར་འགྱུར་ལ། ཁོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་པར་ཡང་འགྱུར
རོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་ལ་དཔྱད་ན་རྒྱས་གཞིས་སུ་འགྱུར་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལས
སྔར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒྲ་བཏགས་ན། མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྦྱང་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཕྱི་ཕྱེས་ན
ཁོལ་བྱུང་གིས་མི་རྒྱ་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཁོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར
ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱ་པར་སྒྲ་འདོགས་ན་དེའི་ཚེ། མ་ངེས་པ་ལྟར་སྦྱང་ཡིན་ནོ། །

མདོ་ལས། སྐྱེ་བ་ལས་སྟར་རྣག ས་མེན་ཕྱིར། ། མ་གྱུར་བཟློག་པའི་ངག་
དག་ནི། ། མ་སྐྱེས་མཚུངས་ཕྱིར་གཉིས་དག་ཏུ། ། སྒྲོ་བཏགས་པ་ལས་གཉིས་
སུ་འདོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། འཕགས་བུ་མཚུངས་པ་ནི་དཔེར་ན།
སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྒྲའི་ཆོས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མི་
འགྱུར། བྱམ་པའི་ཆོས་པ་སྒྲ་ལ་མེད། ། ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདི་སྒྲ་བ
པའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། བྱམ་པའི་འཕགས་བུ་ཤིད་སྒྲ་ལ
མེད་དོ། ། ཞེས་ཟེར་ན་མ་གྱུར་པ་ལྟར་སྣང་རོ། ། སྒྲའི་འཕགས་བུ་ཤིད་བྱམ་པ
ལ་ས་གསས་པའི་མི་རྟག་པ་ཆུམས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན་འགལ་བ་ལྟར་སྣང
ངོ། ། དེ་ཤིད་རྟག་པའང་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་དོ། ། ཞེས་ཟེར་ན་ཐུན་མོང་མ
ཡིན་པའི་དཔེའི་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཐུན་པས་དཔེར་བྱས་པའི
ཕྱིར་རོ། ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྗེས་དཔག་སྒྲུ་ལ་འདྲུག་གི་ཁྱད་པར་ལ་མི་འདྲུག
ལ་འདིར་དོན་ཕོ་ཕོར་ངེས་པས་རྗེས་དཔག་མི་འདྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མདོ་ལས
འཕགས་ཤིད་གཞན་ཀྱི་ཆ་ལས་ནི། ། བསྒྲུབ་བྱ་མ་གྱུར་པར་མཐོང་གང། ། དེ
ནི་འཕགས་མཚུངས་འདི་ཡང་ནི། ། སྒྲ་བོའི་བསམ་པས་རྟམ་གསུམ་མོ། ། ཞེས
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་མཐུན་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི
དཔེ་ཆོས་མཐུན་པས་བརྗོད་པ་གྱུར་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྫོ་ལ་བ
ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བགོད་པའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེར་བྱས་པ
ནི་ཕྱིར་ཆོ་ལ་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེར་བྱས་ནས་ལུས་ཅན་མ་ཡིན
པ་ལ་ས་གསས་པས། རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང། དེ་བཞིན་དུ་གཏན
ཚིགས་དེ་ཤིད་ལ་བྱམ་པ་ཆོས་མཐུན་པར་བྱས་ནས་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནམ
མཁའ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཆོས་མི་མཐུན་པ་དང

མཚུངས་པ་ནི། དཔེ་སྟེ་མ་ལས་བཟློག་སྟེ། དཔེ་གཉིས་པོ་ལ་བྱམ་པ་ཆོས་མི་
མཐུན་དཔེར་སྣྲུར་བར་བྱའོ། ། འདི་གཉི་ག་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ལ། ཇི་
ཙམ་ཞུ་འགྱོ་ལྟ་དཔེ་ལ་མ་བསྟན་པས་དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། ། མདོ་ལས།
དཔེ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དག་ནི། ། ཆོས་མཐུན་པ་ཡི་གཞན་བསྟན་པ། །
ཆོས་མཐུན་མཚུངས་ཡིན་གཞན་ཡང་ནི། ། ཆོས་མི་མཐུན་པས་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། ། ཞེས་བཀོད་ནས། གཞན་ལ་མ་གྲུབ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ། གཉིས་ནི་
ཐུན་མོང་བར་སྣང་བ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ལ་ཇི་འགྲོ་མེད་ཕྱིར་
དཔེའི། ། སྒྲོན་ལྟར་སྣང་བ་བཤད་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆུམཏྲ་ཀ་མཚུངས་པ་ནི་དཔེ་སྟེ་མ་ལ་བྱམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་མི་
ཏུ་ཀ་པ་བསྟུབ་པ་ལ་བྱམ་པ་ནི་ཆོས་པ་ཉིད་དང་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ལ་སོགས་
པའི་སྒོ་ནས་མི་ཏུ་ཀ་པར་འགྱུར་གྱི། མ་ཆོས་པ་དང་མཉན་བྱ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་
ནས་སྒྲ་ཏུ་ཀ་གོ་ཞེས་བསྟུབ་བྱ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཀ་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་
གཞན་ལའང་སྤྱོད། ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདིའང་བཏུ་ཀ་སྟེ། ཕྱིད་ཀྱི་ཏུ་ཀ་ས
འདི་སྒྲུབ་ཅིད་དུ་འགོད་ན་འགལ་བའང་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་རོ། །
ས་ན་འཕྱིན་དུ་འགོད་ན། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ལྟར་
སྣང་དུ་འགྱུར་རོ། ། མདོ་ལས། ཆོས་མཐུན་པ་ཡང་ཕྱད་པ་བཟློག། ། ཆུམ
ཏྲ་ཀ་མཚུངས་ཡིན་གཞན་ལ་ཡང། ། ཕྱད་པར་ཀྱིས་ནི་འཕྲལ་པ་དང། །
ཏུ་ཀ་པར་ཐལ་ཕྱིར་དེར་སྣང་ཉིད། ། སྒྲ་ཡིས་ཀྱང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །

ཕྱད་པར་མེད་པར་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲོར་བའི་དཔྱི་བས་གསུམ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྒྲ་མི་ཏུ་ཀ་པར་བསྟུབ་ན་བྱམ་པ་དཔེར་བྱས་པའི་ཚེ་བྱམ་པའི་ཆོས་ཆོས
པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲ་ལ་ཐོབ་ལ། ཐུན་ཆོས་མཉན་བྱ་ལ་སོགས་

པའང་བྱམ་པ་ལ་ཐོབ་པས་དེ་ལྟ་ན་ཕན་ཚུན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་ཙམ་རྟོག་མཚུངས་པ་དང་འདྲ་བར་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པས་ཡོགས་སུ་མཛད་དེ། མདོ་ལས། གཅིག་ཉིད་ཕྱིར་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཐུས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། བསྟན་བྱ་དང་རྒྱགས་ཁྱད་པར་མེད་པས་ན་སྒྲ་མི་རྒྱ་སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པ་ལ་བསྟན་བྱ་དང་རྒྱགས་ཁྱད་པར་མེད་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདི་ནི་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱགས་སོ། ། མདོ་ལས། བསྟན་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་མེད་པའམ། ། དེ་ནི་མ་གྲུབ་ལྟར་སྣང་འདོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡང་བརྗོད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ནི། ཆོས་བྱང་གི་སྒྲ་མི་རྒྱ་པ་བསྟན་པ་ལྟར་ཚོས་གཞན་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་ཅོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་ངོ་། ། མདོ་ལས། བསྟན་བྱ་གཉིས་བྱེད་ཆོས་དག་ཀྱང་། ། མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་མེད་བྱས། ། གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་ནི་འགལ་བར་སྣང་། ། སྐྱོན་མེད་ན་ནི་དེ་ལན་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དམིགས་པ་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་བྱང་བཀོད་པའི་ཚེ། ཕྱིར་ཆོལ་ན་རེ་འདི་མི་རྒྱ་པའི་རྒྱགས་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ལྷོགས་པ་མངོན་སུམ་མམ། རྒྱགས་གཞན་ཀྱིས་མི་རྒྱ་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གང་མེད་ཀྱང་གང་ཡོད་པའི་དེ་དེའི་ཆུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་བྱང་མི་རྒྱ་པའི་རྒྱགས་མ་ཡིན་ཏེ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ཐེམས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ། ། ཉལ་བ་རྒྱགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་ཅོ། ། །

མེད་ཀུན་པ་ལ་རྟགས་མེད་པས་སྒྲ་ལའང་མེད་པར་བརྟགས་ནི་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། ། རྟགས་གཞན་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདི་རྟགས་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ངེས་པའི་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། ཕྱིད་རྒྱ་ལ་འཕགས་བུ་གཞན་ལས་འབྱུང་ནི་ཏི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་བདེན་ཡང། རྟགས་ཤེས་ཕྱིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དུ་མས་གཅིག་བསྒྲུབ་ པ་ ཅི་ འགལ། མངོ་ ལས། བསྒྲུབ་ ཏུ་ ལ་ ནི་ གཏན་ ཚིགས་ གཞན། ། བསྟན་ ཕ་ ངམིགས་ ཕ་ མཚུངས་ ཕ་ ཡིན། ། མ་ གྲུབ་ མ་ ངེས་ སྒྲ་ བཏགས་ནས། ། རྟགས་ལ་ དེ་ ཡི་ གཟུགས་ བརྟན་ ཉིད། ། ཅེས་ གསུངས་ ཕ་ ལྟར་ རོ། ། ཞེ་ཚོམ་མཚུངས་པ་ནི་ དཔེ་ སྟ་ མ་ ཉིད་ ལ་ རྩོལ་ བྱུང་ གསལ་ བ་ ངང་ སྐྱེ་ བ་ གཉིས་ ལ་ མཐོང་ ཕ་ ལས་ འདིར་ གསལ་ ཕ་ ཡིན་ ནམ། སྐྱེ་ ཕ་ ཡིན་ ནམ་ ཞེས་ ཞེ་ ཚོམ་ཟ་ ཕ་ ཀུན་ ཀུན་ ལ་ ཇི་ ཀུ་ ཕ་ ཕ་ ཕ་ ཡ ལ ལ ལ

བྱེད་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། ། གང་ལ་བསྟན་བྱ་ལ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་གཏན་ཚིགས་རྒྱ་པའང་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནའོ། ། ཞེས་བསྟན་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲ་བཏགས་ནས་སྒྲོག་ལ་སོགས་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་གྱུབ་པོ་ཞེས་རྩོད་ན་དེ་རྟག་པ་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ནོ། ། མདོ་ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དོན་ཀྱིས་ནི། ། མི་འདོད་བརྗོད་ པ་ དོན་ རྣོགས་ འགྱུར། ། འདིར་ ནི་ གཞན་ བསྟན་ བྱ་ ལ་ འཕྲུལ། ། དེས་ན་བསྟན་བྱ་ལ་དེར་སྣང་། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐལ་འགྱུར་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི། དཔེ་སྣ་མ་ལ་བུམ་པ་ཁོ་ན་མི་རྟག་ལ་རྟགས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་མ་གྱུབ་པར་རྩོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདིའང་རྗེས་འཇུག་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་ལྟར་སྣང་བར་རྩོད་པ་དེས་ན་དཔེ་ལྟར་སྣང་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་འབྲས་མཚུངས་སྣ་མ་ནི་རྟགས་རྗེས་འཇུག་མེད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་བསྟན་བྱ་རྗེས་འཇུག་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། མདོ་ལས། འདོད་ པ་ ལ་ ཡང་ གཉིས་ དག་ ལ། ། གཏན་ ཚིགས་ ལེན་ པ་ ཐལ་ འགྱུར་ མཚུངས། ། དཔེ་ལྟར་ སྣང་ བ་ བཞིན་ འདི་ ཡིན། ། ཞེས་ གསུངས་ པ་ ལྟར་ རོ། ། འདིར་མ་ཚང་བ་དང་མ་གྱུར་པ་ལྟར་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་དེའང་ དངོས་སུ་ བཟློག་ ན་ མ་ ངེས་ པར་ འགྱུར་ བས་ རྗེད་ ལ་ བཟློག་ ཕྱར་ ཀེ་ བར་ བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ། དེ་ནི་རྗེད་ཕྱིད་ལ་བཟློག་ཕྱར་ཀེ་བར་ བཏགས་ནས་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མ་ཚང་བ་བཟློག་པ་ལྟར་སྣང་བ་ཞེས་ཕྱ་ བ་ ངེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བཟློག་པར་ཕྱ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ཤིན་ཏུ་ཚོགས་ ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བུའོ། ། གཞུང་གང་དུ་མོ་རྣམས་

ཀྱིས་བསྟན་པ་དེ་དག་ལྟག་ཆོད་དང་འཐེལ་ལ། མ་ནིང་གིས་བསྟན་པ་དེ་ནི་ལན་དང་འཐེལ་བ་ཡིན་ནོ། ། སྨོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཀྱིས་ཆོད་པ་གྲུབ་པར་ལྟག་ཆོད་ཆགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་མི་བདེན་པ་དང་། འགལ་བ་ཞེས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་སྨོན་དཔོན་མི་བཞེད་པས་འདིར་མི་བཤད་དེ། མདོ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་མི་བདེན་དང་། ། འགལ་ཞིང་ལྟག་ཆོད་ཆགས་ལ་ནི། ། ཆོད་པ་གྲུབ་པར་རྫོན་གསུམ་བཤད། ། འདི་ལ་ཁྱད་པར་མཆོན་པ་མེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འོན་ཀྱང་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ལྟག་ཆོད་ཆགས་ལས་ཕྱོགས་ཅམ་ཡིན། ། ཞེས་གསལ་བར་མ་གསུངས་ལ། རིགས་པ་བརྟག་པར་གསུངས་པ་དེ་ཐུང་ཟད་བཤད་ན་འཕེལ་བ་དང་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཆོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་སྒྲ་བུམ་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་དུ་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། ། འགྱོ་བ་དང་མཚུངས་པ་ནི། དཔེ་སྟ་མ་ཉིད་ལ་བུམ་པ་སྒྲ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། ། བརྗོད་པ་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ན་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་བུམ་པའང་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། ། མ་བརྗོད་པ་མཚུངས་པ་ནི་བུམ་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་ན་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པས་སྒྲའང་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། ། རིགས་པ་མཚུངས་པ་ནི། ཆོལ་བྱུང་གི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ། ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། ། སོ་སོའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་རྟེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་བུམ་པ་བཀོད་པ་ན། དཔེ་ནམ་མཁའ་བཀོད་ན། རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། ཞེས་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བཀོད་པ་ན་དཔེ་བྱམ་པ་ལའང་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བཀོད་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། ། འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟགས་གཞན་སྒྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། མི་རྟག་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི། ། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱམ་པ་བཞིན། ། ཞེས་བཀོད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་དུ་ཅི་སྟེ་མི་འཇོག་ཅེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྦྱར་བ་དག་གི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཤེས་པར་ཟད་པས་ས་ས་པའི་དག་ཀ་པ་ཡི་ཀེ་མངས་ཀྱིས་དོགས་པས་མ་བཀོད་དོ། ། རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་ལ་སྟར་བས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྟེ་ཐོ་ལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ་མཁན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཁྱིད་བཞིན་ཞེས་ཟེར་བ་མ་ངེས་པར་འདུག་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། ཐ་དེ་ཤ་ཙེ་ཀ་ཀ་ར་ཏ་ཐ་ཀ་ར་ཏཾ་ཞེས་བར་ཀྱི་ཚིགས་མི་མངོན་པར་བསྟན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྱུང་བ་ལྟ་བོ་མི་རྟག་སྟེ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ནོ། ། ཞེས་བཀོད་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་ནས་མ་ཁའི་ལ་མ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ལའང་བསྒྲུབ་མི་ནུས་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་གཅིག་ལའང་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པ་མཚུངས་པས་རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མ་གྲུབ་པར་འདུའོ། ། དུས་ལས་འདས་པ་ཡང་རིགས་པ་ཅན་ཏན་པོའི་ལུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་བཀག་པ་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་བ་ཚའི་བུ་ལ་ས་གས་པ་ན་རེ་དུས་ལས་བཏལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་དུ་སྒྲོར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ། སྒྲོར་བ་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྣ་རལ་ནས་ཡོད་ཀྱང་བྱམ་པ་དང་སྣང་བ་སྒྲོར་བ་ལས་གསལ་བར་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། ། སྒྲ་ལའང་སྣར་ཡོད་པ་ལས་ཏ་དང་

དབྱུག་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་བ་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྒྱ་གོ་ཞེས་དཔྱོད་པ་ཟེར་བ་ལ་རིགས་པ་ཅན་ནི་རེ་དེ་ནི་དུས་ལས་འདས་པའི་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་དང་སྒྲོན་མ་ཇི་སྲིད་སྦྱར་བའི་བར་སྲུ་མཐོང་བས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུས་མཉམ་པ་ཀྱི། ཇ་དང་དབྱུ་ཀུ་ལ་སོགས་པ་ལྷད་པ་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་ན་ཆུང་རིང་པོར་ཀུན་པས་དུས་མི་མཚུངས་པས་དུས་ལས་འདས་པ་ཆུ་མེད་པའི་འཐས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ར། ། ལུགས་དེ་ས་ངས་ཆུས་པ་ལ་ནི་དུས་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་མ་གྲུབ་པར་འདུས་སོ། ། རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་དང་དུས་ལས་འདས་པ་མཚུངས་པའི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཡི་གེ་མངས་ཀྱིས་དོགས་པས་མ་བྲིས་མོད། ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བཤད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། ། དེ་དག་གིས་མཚོན་ནས་ལྟག་ཆོད་ཐམས་ཅད་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེགས་སོ། ། ལྟག་ཆོད་འདི་དག་མ་ཤེས་ན། ། གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོར་འཛད་པ་ཡི། ། ཕྱོགས་སྔ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟོགས་པས། ། ཕྱོགས་ཅམ་ཕྱི་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན། ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་རྫོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་དང། དགོས་པ་དང། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། ། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གསུམ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་བྱ། ། དེའང་ཆོས་བས་ངོན་གྱི་དངོས་པོ་འཇོག་པ་དང། སྐྱོན་སྤང་གི་ངག་གཉིས་དང། ཕྱིར་ཆོས་གྱི་འདོད་པ་ཏེ་བ་དག་དང། སྒྲོན་བརྗོད་པའི་ངག་གཉིས་དང། དབང་པོས་ཇེས་སུ་བརྗོད་པ་དང། ཆུམ་པར་དབྱེ་བའི་ངག་གཉིས་ཏེ་བྱ་གོ། །

གཉིས་པ་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་པ་དང་སྲུན་འཕྲིན་པའི་ངག་གོ། །

དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཡང་དག་དང་

ལྟར་སྣང་ངོ། ། ཡང་དག་པ་ལའང་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚུལ་
གསུམ་སྟོན་པ་བསྟན་པའི་ངག ། ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་ཀྱི་གླང་པོས་
ཚུལ་གསུམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ། ། གལ་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་པའི་ངག་བསྟན་ནས་
ཕྱིར་ཆོལ་ལ་རྟེས་དཔག་མ་སྐྱེས་ན། མུ་སྟེགས་འགའ་ཞིག་ཆོལ་བ་ཚར་གཅད་
ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་
སྐབས་སུ་གཉིས་ཀ་ལ་འཕམ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པར་རྫོད་པའི་རིགས་པར་
གསུངས་ས། ། བསྟན་པའི་ངག་དེའང་ཕ་རོལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པའམ། ཐུགས་ཚོས་ཁྱབ་པ་རེས་འཇོག་ཏུ་རྟོགས་ཀྱང་གཞི་མཐུན་དུ་མ
དྲན་པ་དྲན་པར་བྱེད་ངག་གོ། ། གཉིས་པ་ངག་དགོད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ།
མི་འཐད་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། འཐད་པའི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། དེ
ལ་རྫོད་པ་སྤང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཐུ་རབས་པའི་ལུགས་དགག
པའི། ཡན་ལག་ལྔ་ལ་དམ་བཅའ་དང་། ། ཉེར་སྤྱོར་མཇུག་སྡུད་གསུམ་པོ
ལྟག ། སྤྱི་ཁྱབ་མ་ཚད་ཕྱིར་མི་འཐད། ། ཀུང་ས་ཅན་ལ་ས་གསུམ་པའི་ཐུ་རབས
པ་དག་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དེ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཚད་མང་བཞིན། ལ་ལ་ཡང་དུ་ཐ
ཡོད་པས་མེ་ཡོད་ཅེས་ལྟ་ལྟན་དུ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་ཁྱབ་བརྗོད་པ་མ
ཚད་ལ། བསྟན་བྱ་ཉེར་སྤྱོར་མཇུག་སྡུད་གསུམ་ལྟག་པའི་ཕྱིར་ཏོ། ། དེ་ལ
དགོངས་ནས། ངོན་ཀྱི་རྟོགས་ཕྱིར་སྤྱན་བྱ་ནི། ། གདོན་མི་ཟ་བ་བརྗོད་བྱ
མིན། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་། བསྟན་བྱ་བརྗོད་ཕྱིར་ཐུགས་ཀྱི་ཚོགས། ། བཏུད་པ
ཡིས་ཀྱང་ནུས་པ་མེད། ། ཅེས་གསུངས་ས། ། རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ངག་གཉིས
བརྗོད་པའང་ལྟག་པ་སྟེ། རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་དག་ལས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ
དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་གཅིག་སྤྱར་བས་ཀྱང་དོན་ཀྱིས་གོ་བས་གཉི་ག་རབ་ཏུ་བསྟན

ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་གང་ས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ། ཡན་ལག་གཉིས་པའང་ གསུམ་པ་དང་། ། ལྷ་པ་སྦྱར་ན་དམ་བཅའ་འདྲེན། ། བོད་འགའ་ཞིག་ཡན་ ལག་གཉིས་པ་ལའང་ཆམ་དབྱེ་གསུམ་པ་སྨྲོར་ཏེ། དཔེར་ན་ལ་ལས་དུ་བ་ཡོད་ པ་ཞེའམ། བྱས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ། འགའ་ཞིག་ལྷ་པར་སྨྲོར་ཏེ་ལ་ལ་དུ་ བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའམ། སྒྲའང་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་སྨྲོར་ ར། ། དེ་ལྟ་བུའི་ངག་འཕྲོ་ཅན་དེས་དམ་བཅའ་འདྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་ པས་མེ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པར་ འགྱུར་ར། ། གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་མ་བརྗོད་ན། ། ངག་མ་ཕྲོགས་ཕྱིར་དྲི་དགོས་ འགྱུར། ། གསུམ་པ་དང་ལྷ་པའི་ཆམ་དབྱེ་སྦྱར་ཡང་དམ་བཅའ་བརྗོད་མི་ དགོས་ཏེ་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་ར་སྐྱམ་ན། དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ཚོག་དེའི་ནུས་པ་ མི་ཕྲོགས་པས་ཚོགས་གཞན་འདྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཟན་ཟ་བར་དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ ཟན་ཟ་བས་ཤེའམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཟ་བས་ཅི་ཡིན། ཟ་བའི་ཕྱིར་ཅི་ཡིན་ཞེས་སྒྲར་དྲིས་ལ་བསམ་པ་བློང་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཆོས་བའི་ངག་མ་ཕྲོགས་པ་ལ་ཕྱིར་ཆོས་གྱི་ངག་གཞུགས་ན་སྒྲ་པ་པོའི་སྒྲོན་དུ་ ཚོད་རིགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ར། ། དེས་ན་ངག་ལྟག་ཚད་མེད་པ་སྦྱར་ བར་བྱའོ། ། དེའང་། གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག ། མ་སྒྲས་མ་ ཚང་སོགས་བརྗོད་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ར། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གཉིས་ལས། མི་མཐས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ ནི། ཟླུན་པོ་ལའི་ཁུང་རྒྱས་སྦྱར། ། ཚོག་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ངག་ཏུ་སྦྱར་ཏེ། ཇེས་འགྲོ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་ངག ། དཔེར་ ན་གང་བྱས་པ་དེ་མི་རྟག་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་

བྱའོ། ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་བཟློག་ཕྱབ་བརྗོད་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ཁྱི་ངག་དཔེར་ན་གང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཐུན་ཀྱི་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པོ་སྔ་ཕྱི་ཕྱད་པར་མེད། ། མཐའ་རྟེན་རྗོགས་པའི་ཚོག་ཏུ་སྣྲུར། ། ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ངག་ཇི་ལྟར་སྣྲུར་ཡང་རུང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱབ་པ་སྟོན་ལ་གང་བརྗོད་ཀྱང་རུང་འགལ་བ་མེད་ཀྱི། དཔེར་ན་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེའམ་ཚང་མང་བཞིན་ནོ་ཞེའམ། ཐུན་བྱས་སོ་ཞེའམ་བུམ་པ་བཞིན་དུའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱབ་པ་གང་སྟོན་ལ་བརྗོད་ཀྱང་རུང་སྟེ་མཇུག་རྗོགས་པར་སྣྲུར་རོ། །

གཉིས་པ་མཁས་པ་ལ་སྣྲུར་བའི་ཚུལ་ནི། མཁས་པ་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཉིད། ། གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པས་ཕྱབ་པ་དྲན་ནུས་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཅམ་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པར་ཕྱབ་པར་སྣྲ་བའི་ཚོལ་བ་མཁས་པ་ལ་དེ་ལ་འོ་ན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་འགྲུབ་བོ། ། ཚོགས་སུ་ཕྱབ་པ་ངག་ཏུ་མི་བརྗོད་ན་མཁས་སུ་ཟིན་ཡང་སྐྱབས་དེར་སྣྲུབ་པའི་ངག་རྗོགས་པར་སྣྲ་ཏེ། མ་རྗོགས་ན་ཀློན་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། ། ཆུ་དངོས་དེ་དག་མི་ཤེས་ལ། ། ཟོན་ཏེ་ མཁས་ པ་ ཆུམས་ ལ་ ནི། ། གཏན་ ཚིགས་ འབབ་ ཞིག་ བརྗོད་ པར་ ཟད། ། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། ། དེས་མཚོན་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ལར་འཕྱིན་པ་ལ་ཕྱབ་པ་ཅམ་བརྗོད་པའང་སྐྱོན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེས་ན་ཕྱིར་ཆོལ་ཀྱི་བློའི་ཐེ་བཀ་གོས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིར་ཆོལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཕྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དྲན་ནུས་མེད་པ་གཉིས་ཀ་དྲན་པ། དྲན་ནུས་ཡོད་ཀྱང་མ་དྲན་པའོ། ། དེ་ལ་སྔམ་གཉིས་ནི། བསྒྲུབ་པ་འགོད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་མི་ནུས་ གཉིས་པ་ལ་མི་འདོད་ཕྱིར་ཆོ། ། གསུམ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཕྱབ་པ་གཉིས་ཀ་

མ་དྲན་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་ངག་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་མི་ཤེས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཁྱབ་པ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པའང་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྫོད་པ་སྒང་བནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ཚིག་བསྡུ་བ། ། རྒྱས་དཔྱེར་བཤད་ནས་འགལ་ཞེས་ཟེར། ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། རང་ལས་འདས་བཞིན་གཞན་དག་ལའང། ། ཇི་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་འཐེལ་བ་དང་། ། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་བྱ་གཞན་ཆུམས་སྒང་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། བསྒྲུབ་བྱ་དང་འཐེལ་བ་ཞེས་བརྗོ་བར་བཤད་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གསུམ་པ་དེ་ཡི་སྐྱེས་བུ་ཡི། ། བསྡུ་བ་ཡིན་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད། ། ཁོ་བོ་ཅག་འཐེལ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་ཆུམ་དཔྱེ་གསུམ་པའི་དེའི་སྐྱེས་བུའི་བསྡུ་བར་འཆད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། ། གསུམ་པ་བསྒྲུབ་པའི་ངག་གི་ཕྱེད་པ་ནི། འཐས་བུ་རྟེས་དཔག་སྐྱེད་པ་ཡིན། ། བསྒྲུབ་པའི་ངག་དེས་ཕ་རོལ་ལ་འཐས་བུ་རྟེས་དཔག་སྐྱེད་པ་ཉིད་དོ། ། གཉིས་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ། ། བཀོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན། ། བསྒྲུབ་པའི་ངག་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཡན་ལག་མ་གྲུབ་ལ། ། ཤེས་བྱེད་ནུས་པ་ཡོད་མིན་པས། ། ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་ཕྱི་ཚོམ་ཟ། ། རྟོགས་པ་པོ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་ན། དོན་བློ་སྒྲ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། ། ལྟར་སྣང་དེ་ཡང་ཆུམ་པ་གསུམ། ། ཏཱ་ཐ་ཚུལ་ གསུམ་ མ་ ཚང་ བ་ བཀོད་ པ་ དོན་ སྐྱོན་ ཅན་ དང། ཏཱ་ཐ་ཚུལ་ གསུམ་ ཚང་ ཡང་ ཚད་ མས་ མ་ ངེས་ པ་ བཀོད་ པ་ ཐུལ་ སྐྱོན་ ཅན་ དང།

ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་མ་ཤེས་ན་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་དག་བཀོད་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། ། དེའང་རང་དོན་དུ་དོན་གྱི་སྐྱོན་འབའ་ཞིག་དཔྱད་ལ་གཞན་དོན་དུ་བློ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱོན་ཡང་དཔྱད་དོ། ། གཉིས་པ་སྲུན་འཕྲིན་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་དང་ལྟར་ སྣང་ངོ། ། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱོན་བརྗོད་སྒོ་ནས་ཁོག་རྟོག་སེལ། ། སྲུན་འཕྲིན་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པས་སྐྱོན་ཅན་གོ་བའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་ན། ཡུལ་དང་ངོ་བོ་བརྗོད་ཚུལ་གྱིས། ། དབྱེ་བས་སྲུན་འཕྲིན་རྣམ་པ་གསུམ། ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་དང། གཏན་ཚིགས་དང། བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་གསུམ་མོ། ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་ དང། ཐོ་དང། ཐ་སྐྱོན་ཅན་གསུམ་མོ། ། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཆལ་མ་དང་ཐལ་བར་བརྗོད་པ་གཉིས་སོ། ། གཉིས་པ་སྲུན་འཕྲིན་ལྟར་ སྣང་ལའང་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྟར་ སྣང་སྐྱོན་ལ་ སྐྱོན་མི་བརྗོད། ། དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྐྱོན་ལ་ སྐྱོན་དུ་མ་བརྗོད་པས་ སྐྱོན་ ཅན་གོ་བའོ། །

གཉིས་པ་ དབྱེ་ བ་ ལ་ གཉིས་ ལས། གཞན་ ཀྱི་ ལུགས་ དགག་ ན། ཆུ་ ཕ་ ཁ ོ ག ས ་ ད ང ་ ས ོ ད ་ འ ཁ ར ་ ཞ ི ག ། ། ཀ ླ ད ས ་ ཏ ེ ས ་ ཆ ོ ད ་ ཏ ེ ་ ཆ ི ་ འ ཕ ད ། ། ཆ ུ ་ ཕ ་ ཁ ོ ག ས ་ ཆ ེ ར ་ ག ཅ ད ་ ཅ ེ ་ ཕ ྲ ོ ་ ཆ ེ ་ ག ཉ ི ས ་ ད ང ། ལ ྷ ག ་ ཚ ོ ད ་ ཅ ེ ་ ཕ ྲ ོ ་ ཆ ེ ་ ব ཞ ི ར ་ འ ཇ ོ ད ་ ཕ ་ ནི ་ ব ག ག ་ ཟ ི ན ་ ལ ། ས ོ ད ་ འ ཁ ར ་ ཞ ི ག ་ མ ཚ ན ་ ཉ ི ད ་ ད ང ། ག ཏ ན ་ ཚ ི ག ས ་ ད ང ། ব ས ྒ ྲ ུ ব ་ བ ྱ ེ ད ་ ཀ ྱ ི ས ্ ག ཅ ོ ད ་ ཕ ་ ད ང ། ། ད ོ ན ་ ད ང ་ ཐ ོ ད ་ ব ས ྒ ྲ ུ ব ་ ཀ ྱ ི ས ্ ག ཅ ོ ད ་ ཕ ་ ནི ། ། ཞ ེ ས ་ ཟ ེ ར ་ ব ་ མ ི ་ འ ཕ ད ་ ད ེ ། ཆ ོ ས ་ ব ས ་ ব ྱ ེ ད ་ ཡ ང ་ ད ག ་ ব ཀ ོ ད ་ ཕ ་ ལ ་ ད ེ ་ ལ ་ ཕ ྱ ི ག ས ་ ནི ্ ཚ ི ག ས ་ ནི ্ ব ས ্ ད ང ། ར ང ་ ལ ་ ব ས ྒ ྲ ུ ব ་ ད ང ། འ ཕ ེ ལ ་ མ ེ ད ་ ག ཞ ན ་ འ ཆ ད ་ ནི ་ འ ཕ ད ་ ད ེ ་ ད ག ་ ཏ ུ ་ མ ི ་ འ ད ུ ་ ব འ ི ་ ཕ ྱ ི ར ་

རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། སྐྱོན་མི་བརྗོད་དང་སྐྱོན་མེད་བརྗོད། ། གཉིས་ཡིན་དབྱེ་བ་བསམ་མི་ཕྱེ། ། ཧོང་རིགས་ལས་བཤད་པ་བཞིན་མ་ཚང་བ་ལ་ས་ཁོགས་པའི་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་། མ་ཚང་བ་ལ་ས་ཁོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་བརྗོད་པའམ། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨོད་པ་ལ་ས་ཁོགས་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པའོ། ། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་མ་ཕྱི་སྟེ། ཁོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། དེ་དག་འདིར་ནི་སྒྲ་བྱ་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལ་རང་རྒྱུད་དང་། ། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡིན་རང་རྒྱུད་བཤད། ། རང་རྒྱུད་ནི་བསྒྲུབ་པ་ཡང་དག་ཡིན་པས་བཤད་ཟིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་ཐལ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཏེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་གཞག་པ། དེ་ལ་རྗོད་པ་སྦྱང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་སྔོན་བརྗོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བཞི་ལས་བཅུ་བཞི་ཞེས། ། གང་ས་ཅན་པ་དག་དེ་ལྟར་འདོད། ། བོད་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་ཐལ་བ་བགོད་ཚད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་བཞིར་འདོད་དེ། ཐལ་བའི་རྣག་དང་། ཁྱབ་པ་གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་བཞིའོ། ། དང་པོ་དཔེར་ན་ས་ངར་ཁྱུས་པ་ལ་སྒྲ་རྣག་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་ན་གཉི་ག་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ལས་ཀྱང་མི་ལེན་པའོ། ། གཉིས་པ་སྒྲ་རྣག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་ན། རྣག་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ལས་ཀྱང་མི་ལེན་པའོ། ། གསུམ་པ་སྒྲ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣག་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ། ཁྱབ་

པ་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་པའོ། ། བཞི་པ་ལའང་བཞི་སྟེ། གཉི་ག་ ཚད་མ། གཉི་ག་ ཁས་ བླངས། རྣམས་ ཚད་ མས་ ཁྱབ་ པ་ ཁས་ བླངས། ། རྣམས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི་ ས་ངས་ རྒྱས་ པ་ ལ་ སྒྲ་ བྱས་ པའི་ ཕྱིར་ མི་ རྣམ་ པར་ ཕལ་ ཞེས་ བརྗོད་ པ་ལྟ་ བུ་ འདོད་ པས་ ལན་ ཕྱིས་ པ་ལྟར་ སྟོང་ དང་། འགའ་ ཞིག་ རྣམ་ པར་ ཁས་ལེན་ པ་ ལ་ ཕལ་ བ་ དེ་ རྣམ་ དང་ ཁྱབ་ པ་ གཉི་ ག་ ཚད་ མ་ དམ་ བཅའ་ ལ་ ཁས་ བླངས་ ཀྱི་ གསལ་ བའི་ ཕལ་ བ་ ཡང་ དག་ དེ་ གནས་ སྐབས་ གཉིས་ དང་། གཉིས་ པ་ སྒྲ་ མིག་ ཀྱི་ གཟུང་ ཐུ་ དང་ དེ་ ལ་ རྣམ་ པས་ ཁྱབ་ པར་ སྒྲ་ ཀ་ ལ་ མིག་ ཀྱི་ གཟུང་ ཐུའི་ ཕྱིར་ རྣམ་ པར་ ཕལ་ ཀ་ བརྗོད་ པ་ ལ་ ཁྱབ་ ཀ་ ལ་ ཁས་ ལྟ་ ཁས་ ལ་ ཚད་ ཆ་ ལ་ ཁ་ ལ་ ཁ ལ ལ ལ

རྟགས་ཚད་མ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་དམ་བཅས་ལ་བསལ་བ་ཡི་མེད་དང། རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མ་དམ་བཅས་ལ་བསལ་བ་ཡི་མེད་བཞི་པོ་འདོད་པས་ལན་ཕེབས་པས་བདུན་པོ་ལྟར་སྟང་ངོ། ། གཉིས་པ་ཚད་མ་འདོད་ལ་ཁས་བླངས་གྱི་བསལ་བ་དང། གཉིས་པ་ཁས་བླངས་འདོད་ལ་ཚད་མ་དང་ཁས་བླངས་གྱི་བསལ་བ་གཉིས་དང། རྟགས་ཚད་མ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་དང་ཁས་བླངས་གྱི་བསལ་བ་གཉིས་དང། རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མ་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་དང། ཁས་བླངས་གྱིས་བསལ་བ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནི་ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པས་ཡང་དག་གོ། ། ཡང་དག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་དབྱེ་ན། དྲུག་དང་ཕྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ལ། ། བདུན་པའི་ཕྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་རེར། ། ཐལ་བ་སྟ་མ་དྲུག་ཀྱང་བདུན་པའི་ཕྱེད་རྟག་པའི་སྒྲ་བྱས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ། མི་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མ་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་ཡང་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་ཏེ་བཟློག་ན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པའི་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ལ་རྟག་པའི་བུམ་པའི་རང་མཚན་ཆོས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུར་རོ། ། འདི་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་མེད་དེ་གཞི་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་དམ་བཅའ་ལ་ཇི་ལྟར་ཐེལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་དངོས་བསལ་མེད་ཀྱང་གཞན་ལ་འཇུག་པའི་ཤུགས་བསལ་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་རྟག་མི་རྟག་འགལ་བའི་ཚད་མས་དེ་གཉིས་ཆོགས་པ་ཁེགས་པ་ན། བྱེ་བྲག་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་པའང་ཤུགས་ལ་ཁེགས་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཐྱི་གཅིག་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་དང། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲ་རྟག་པར་

ཡོད་ཅེས་ཟེར་བའི་ཐལ་བ་དང་། བསལ་བའང་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ར། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་ན། ། རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། ། རྒྱས་མེད་ཁྱབ་པ་འགལ་ཕྱིར་དང་། ། ལྟག་ཆོད་ངེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། ། ཐལ་འགྱུར་བཞིར་དབྱེ་མི་འཐད་དོ། ། ཐལ་འགྱུར་བཀོད་ཚད་ལ་བཞིར་ངེས་ན་རང་རྒྱུད་ལའང་བཞིར་ཅི་སྟེ་མི་འབྱེད། རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་ངེས་པས་གཞན་ཀྱིས་ཅི་བྱ་ཞེན་ཐལ་འགྱུར་ལའང་ཅི་སྟེ་མི་མཚུངས། ཡང་རྒྱས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པའང་མི་འཐད་དེ། རྒྱས་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་ཆུན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཏེ་སྒོག་ཆད་པ་ལ་དབང་པོ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་བཞིན་ནོ། ། ཡང་གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱས་མ་གྲུབ་ལ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པར་འཇུག་ན་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལྟར་ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ཆོད་པའི་རིགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱས་ཕྱིད་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་ཕྱིད་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའང་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དེ་སྟེད་ཀྱི་དབྱེ་བར་འགྱུར་ར། ། མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་ཕྱིས་ལྟག ། འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ཚད། ། རྒྱས་མེད་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་འཁྲུལ། ། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་མིན། ། གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་དང་རྒྱས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་སྲིད་དོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་སྒོག་མེད་ཀྱང་དབང་པོ་གཞན་ཚང་བ་ལྟར་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་ངོ། ། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས་མཚན་ཉིད་ནི། འདོད་པ་བརྗོད་ནས་མི་འདོད་བསྟན། ། ཐལ་བ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ལས་བླང་གི་རྒྱས་ལས་མི་འདོད་པའི་བསྟན་བྱ་འཕེན་པའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་འཛིན་པ་དང། མི་འཛིན་
པ་དང། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་ཐོག
མར་མཚན་ཉིད་ནི། བསྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་སུམ་ལྔན། །དངོས་སུ་ཐལ
བ་འཕངས་པས་བརྗོག་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་ཐལ་བ
ཆོས་སུམ་ལྔན་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྟགས་ཕྱིར་རྒྱལ་གྱིས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན
པ་བརྗོག་ཕྱིབ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། གཞི་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས
བསལ་རུང་བོ། །རྟགས་ཁས་བླངས་པས་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ལ་ཕྱིབ་པ་གྲུབ་པས
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པས་འགལ་བ་སེལ་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བསྟོས་པ་མ
ཏེས་པ་སེལ་ལ་དམ་བཅས་ལ་ཚད་མས་བསལ་བས་འདོད་པ་ལན་ཐེབས་པ
གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་བརྗོག་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་དུ་འགྱུར
རོ། །

གཉིས་པ་ བརྗོག་ ན་ བསྒྲུབ་ བའི་ ངག་ ཏུ་ འགྱུར་ བའི་ འཐད་ པ་ ནི། ངངོས་སུ་ བསྒྲུབ་ པའི་ ངག་ ཡིན་ ཡང། ། བརྗོག་ ན་ བསྒྲུབ་ པའི་ མཚན་ ཉིད་ ཡོད། ། ངངོས་ སུ་ རྟགས་ ཚད་ མས་ མ་ གྲུབ་ པའི་ ཕྱིར་ བསྒྲུབ་ པའི་ ངག་ མ་ ཡིན་ མོད། བརྗོག་ ན་ ཚུལ་ གསུམ་ ཚང་ བས་ བསྒྲུབ་ ཡ་ ཡང་ ངག་ ཡིན་ ནོ། །

གསུམ་ པ་ ཐལ་ བའི་ ངག་ ལས་ རང་ རྒྱུད་ འཛིན་ པའི་ ཚུལ་ ལ་ གཉིས་ ལས
ངང་ ཡོ་ གཞན་ ལུགས་ དགག་ ན། ཁ་ ཅིག་ ཐལ་ བའི་ ཆོས་ བརྗོག་ པས། ། བསྒྲུབ
པའི་ ངག་ ཉིད་ འཛིན་ ཞེས་ ཟེར། ། ཐལ་ བའི་ ངག་ ཀྱི་ ། ཕྱོགས
ཆོས་ འཛིན་ ན་ སྤྱོར་ བ་ འཇིག ། ཐལ་ བའི་ ཁྱབ་ པས་ རང་ རྒྱུད་ ཀྱི་ ཁྱབ་ པ་ འཛིན
མོད། རང་ རྒྱུད་ ཀྱི་ ཕྱོགས་ ཆོས་ ཐལ་ བའི་ ངག་ གི་ འཛིན་ ཞེ་ ན། འདི་ ལ་ ཁ
ཅིག་ དུ་ བ་ མེད་ པར་ ཐལ་ ཞེས་ ཐལ་ བའི་ དམ་ བཅའ་ བརྗོད་ པས་ འཛིན་ ཞེས་ ཟེར
བ་ མི་ འཐད་ དེ། བསྒྲུབ་ པའི་ ངག་ ལྟར་ འདིར་ ཡང་ དམ་ བཅའ་ བརྗོད་ ན་ ལྟག

པས་ཚར་གཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་མེ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་པས་བསྟན་བྱ་དུ་མེད་ལ་དམིགས་པའི་བློ་འཕེན་ལ། དེ
ལཡིད་གཏད་པས་བརྗོག་པ་དུ་ཡོད་གོ་བར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་ལ་མི
རིགས་ཏེ། དུ་མེད་ཀྱི་ཐོ་འཕངས་པས་དུ་ཡོད་གོ་བར་མི་ནུས་ཏེ། དངོས
ཀྱིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ནུས་ན་གང་ཅན་སྒྲ་མ་བྱས་པར་སྒྲ་ལ་གང་མ་བྱས་པ་དེ་རྣམ
སྟེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྒྲའང་མ་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་མི་རྣམ་པ་གོ་བར
འགྱུར་རོ། ། ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བསལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བརྗོག
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྟོན་ཏེ་ལ་ལ་མེ་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཁས་བླང་ས་བརྗོད་པས་ཤེས
འདོད་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། དུ་བ་མཐོང་བས་བསལ་ཞེས་བསལ་བ་བརྗོད་པས།
དུ་ཡོད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་ཅིང་དེ་གཉིས་འཚོགས་ནས་མེ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་གཞི་ལ་དུ་བ
ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའང་མི་འཐད་དེ། དུ་བ་མཐོང
བས་བསལ་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་ངག་ལ་བསལ་བ་བརྗོད་པ་གཞུང་གང་དུའང་མ
མཐོང་ལ་ དུ་ བ་ མེད་ པར་ ཐལ་ ཞེས་ བརྗོད་ ན། ཐལ་ འགྱུར་ ཀྱི་ དམ་ བཅའ
བརྗོད་པས་ངག་ལྟག་པ་ལྟར་བསལ་བའང་ངག་ལྟག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དུ་བ
ཡོད་པས་བསལ་ཞེས་པ་བརྗོག་ན། རང་རྒྱུད་ལ་དུ་བ་མེད་པས་མ་གསལ་ཞེས
བརྗོད་དགོས་ལའི་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ངག་བརྗོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་འདོད་པ་ནི། ཐལ་བའི་ངག་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི། ། དོན
འཕེན་ཏེ་ལྟར་བརྗོག་བཞིན་མིན། ། ཐལ་བའི་ངག་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཕེན
མོད། ངག་བརྗོག་པ་ལྟར་མི་འཕེན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེ་མེད་པར་ཁས་བླང
པའི་རྒྱས་མ་བརྗོད་ན་ ཐལ་འགྱུར་ ཀྱི་ ཕྱོགས་ ཆོས་ མི་ འགྲུབ་ ལ་ བརྗོད་ ན་ རང
རྒྱུད་ཀྱི་ བསྟན་ བྱར་ བརྗོད་ པས་ ངག་ ལྟག་ པར་ འགྱུར་ ཏེ། མེ་ མེད་ པར་ ཁས

ལེན་ཞེས་བརྗོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ཐལ་བའི་ངག་སྒྲོན་མེད་འདི་ལྟར་དགོངས་དེ། སྒྲ་གཅིག་དུ་མ་དང་འཐེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་མར་ཐལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་བཀོད་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་འདྲི་ན་ཐལ་བའི་ངག་འདི་ལྟར་དགོངས་དེ་གང་དུ་མ་དང་འཐེལ་བ་དེ་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱ་ཕྲག་བཞིན་སྒྲ་གཅིག་པོའང་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འཐེལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནོ། ། གང་གཅིག་མི་སྲིད་པ་དེ་དུ་མ་དང་མི་འཐེལ་ཏེ་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་དུ་མ་དང་འཐེལ་བའི་སྒྲོའང་གཅིག་ཏུ་མི་སྲིད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནོ། །

ཡང་གང་མེ་མེད་པ་ན་དུ་བ་མེད་དེ། ཚུ་གླུང་བཞིན། དུ་བ་དང་བཅས་པའི་ལའང་མེ་མེད་དུ་ཁས་བླང་ས། ། ཞེས་བརྗོད་པ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནོ། ། གང་དུ་བ་ཡོད་པ་ན་མེ་ཡོད་དེ་ཚང་མང་བཞིན་དུ་བ་དང་བཅས་པའི་ལ་ལ་ཡང་མེ་མེད་དུ་བ་ཁས་བླང་ས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་ངག་གོ། ། ངག་དེ་དག་ལ་དུ་མར་ཐལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་ཕྱོགས་ལ་གོ་བས་དངོས་སུ་མི་བརྗོད་དོ། །

གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཚེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ། ཡང་དག་ཐལ་བ་བརྗོག་མི་འཚེན། ། སྲུན་འཕྲིན་པའི་ ཐལ་འགྱུར་བརྗོག་པ་མི་འཚེན་པའོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་ན། གཉིས་ལས་དང་པོ་སྒྲུབ་བྱེད་འཚེན་པ་དང་། མི་འཚེན་པར་དབྱེ་བ་ནི། རང་བཞིན་འཐས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དེ། མི་དམིགས་གསུམ་གྱིས་བསྒྲུབ་མི་འཚེན། ། ས་ཕྱོགས་ན་བྱམ་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མེད་པར་ ཐལ་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་

དང་། ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་ འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་དང་། ནོ་གཱ་ཀློ་ཥ་ལས་ཀང་ཚ་ལང་མ་ཡིན་ པར་ཐལ་ཞེས་པ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱི་ཁྱབ་གསུམ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་ མི་རུང་སྟེ། བུམ་པ་ལ་ཕོགས་པ་ཚད་མས་འགྲུབ་ན་དམིགས་པར་ཡང་གྲུབ་ པས་ཕྱོགས་ཆོས་མེད་ལ་མ་གྲུབ་ན་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་ཅིང་ རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལྷག་མ་ཡང་དག་གཏན་ ཚིགས་ཀྱན། ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ། སྔར་བཤད་པའི་ཡང་ དག་གི་རྟགས་ཀྱི་ཤུགས་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་ལ་རང་རིག་གཞན་རིག་གཉིས་སུ་བྱེ་ན། བཟློག་པ་རང་རིག་འཕེན་པ་བཞི། ། དཔེར་ན་གང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་མེད་ པར་ཐལ་བའི་རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པས་ཐལ་བ་ལས་མེ་ཡོད་པས་གང་ རིག་མེད་ཅེས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་པ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། བ་མོའི་ རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཙནྡན་གྱི་མེ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་ཁྱབ་ བྱ་དམིགས་པས། ། ཙནྡན་གྱི་མེ་ཡོད་པས་བ་མོའི་ རིག་པ་མེད་ཅེས་འགལ་ དམིགས་དེ་ཉིད་འཕེན་པ་དང་། སྤུ་ལོང་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་མེད་ པར་ཐལ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པས་དུ་བ་ཡོད་པས་སྤུ་ ལོང་ཕྱེད་པ་ མེད་ ཅེས་ པའི་ འགལ་ དམིགས་ དེ་ ཉིད་ འཕེན་ པ་ དང་། ཕྱོས་ བཅས་ཡིན་ པས་ མ་ ངེས་ པར་ ཐལ་ ཞེས་ པའི་ ཕན་ ཚུན་ སྦྱངས་ པའི་ ཁྱབ་ བྱེད་ འགལ་བ་ དམིགས་ པས་ ངེས་ པས་ ཕྱོས་ བཅས་ མ་ ཡིན་ ཞེས་ དེ་ ཉིད་ ཅེས་ འཕེན་ པའོ། ། གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད། ། དཔེར་ན་དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ ཡོད་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་། མེ་མེད་པས་དུ་བ་མེད་པའི་ རྒྱུ་མི་ དམིགས་ པས་ གཉིས་ལ་མཚོན་ན་ ཐལ་ བཟློག་ གཉིས་ ཕན་ ཚུན་ ཀྱི་ བསྒྲུབ་ ཕྱ་ ལོག་ པ་ རྟགས་ ཡིན་

ཞིང་། གཅིག་གི་ནུལ་ཁྱབ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བརྗོག་ཁྱབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འཇྲེལ་ཞིང་ཐུགས་ཆོས་འགལ་བ་དག་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བསྡུས་ཏེ་མེད་བཞིན་དུ་རྣམས་ཁས་ལེན་པ་ལ། གཅིག་གི་ཐལ་བ་བཟློད་པས་གཅིག་གི་རང་རྒྱུད་འཕེན་ཏེ་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་རྒྱ་མི་དམིགས་པའི་ཐལ་བས་དུ་བཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་ཡོད་ཅེས་འཐད་རྣམས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་ལ། དུ་བཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེས་འཐད་རྣམས་ཀྱི་ཐལ་བས་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་ཅེས་རྒྱ་མི་དམིགས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་འཕེན་ནོ། །

འགལ་དམིགས་བཅུ་གཉིས་པོའི་སྐོར་ནས་མེ་དང་བ་མཚའི་རེག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་འགལ་བས་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། དུ་བ་དང་བ་མཚའི་རེག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བའི་འཐད་བ་ཏུ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། མེ་དང་ཁུ་ལོང་བྱེད་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་འགལ་བའི་འཐད་བཏུ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། དུ་བ་དང་གྲང་རེག་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རང་བཞིན་འགལ་བའི་འཐད་བཏུ་དམིགས་པ་རྒྱ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ཅཏ་ཐ་ཀ་ཀ་ཡི་མེ་དང་གྲང་རེག་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ཅཏ་ཐ་ཀ་ཀ་ཡི་མེ་དང་ཁུ་ལོང་བྱེད། ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འཐད་བཏུ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ཤ་པས་ཤིང་བསྡུས་པའི་ཐལ་བས་ཤིང་བཀག་པས་ཤ་པ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་དང་། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤ་པ་མེད་པར་ཐལ་བས་ཤ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཤིང་ཡོད་ཅེས་འཐད་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་རྣམས་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པས་ཕན་ཚུན་འཐད་པ་ནི། གཅིག་གི་རྟེས་འགྲོའི་ཁྱབ་

པ་གཅིག་གི་བཟློག་ཕྱིས་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་བ་ལ་མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། འདོད་བཟློག་མི་འདོད་བསྟན་པ་མེད། ། ཐལ་བ་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཁས་བླངས་ཀྱི་རྟགས་ལ་མི་འདོད་པའི་བསྟན་བྱ་འཕེན་པ་མེད་པའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་བཞི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང། འགལ་ནས་ཕྱིན་པ་མེད་པ་དང། མ་ངེས་ནས་ཕྱིན་པ་མེད་པ་དང། འདོད་པས་ལན་ཕྱིས་པ་བཞིའོ། ། གསུམ་པ་རྫོད་པ་སྦང་བ་ནི། ཁས་བླངས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནི། ། གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་ཁྱིད་པར་འགྱུར། ། ཁས་བླངས་རྟགས་ཐུ་མི་རུང་ན། ། ཐལ་བས་བསྟན་པ་མི་འཐད་ལོ། ། མུ་སྟེགས་ཅིག ཁ་ཅིག་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་རྟགས་ཡིན་ན། རྟགས་གསུམ་དུ་མི་འདུ་བར་འགྱུར་ལ། མིན་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ལ། ། ཐལ་བས་བསྟན་པ་སྐྱོན་ཡོད་མིན། ། ཕྱིར་ཏོལ་ཆོས་འགལ་ཞིག་གིས་ཁྱབ་བྱ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བྱེད་མི་འདོད་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག་འདྲུག་སྟེ། དཔེར་ན་རིགས་པ་ཅན་སྒྲ་གཅིག་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དང། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཟླས་གཅིག་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དང། གང་ས་ཅན་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྟག་པ་དང། འགའ་ཞིག་དུ་བ་མཐོང་བཞིན་དུ་མེ་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་ས་ཁོ་གས་པ་ལ་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་སྐྱོན་མེད་རོ། །

གཉིས་པ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་གཞན་ལུགས་དགག་ན། ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི་སྒོ་གསུམ་ཞེས། ། ཁ་བ་ཅན་པ་དེ་སྐད་སྨྲ། ། ཡོད་ཟམས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ལ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ། འདོད་ཐོག་ཅེས་གསུམ་ལས་མི་ཁྱིད་དོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། འགལ་དང་མ་ངེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། ། འདོད་ན་ལྟར་སྣང་གཉིས

ས་འགྱུར། ། དེ་མཐར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྦྱང་ཀྱན། ། མ་གྱུབ་གཅིག་ཏུ་འདུ་
བར་འགྱུར། ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉི་ག་ལ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པ
ངང། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་འཇིག་པའི་འགལ་བ་གཉི་ག་ལ་ཕྱོད་པ་མ་གྱུབ
པའི་ལྟར་སྦྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ་འདོད་ན་ལྟར་སྦྱང་ཐམས་ཅད་གཏན་ཚིགས
མ་གྱུབ་པ་དང་ཕྱོད་པ་མ་གྱུབ་པ་གཉིས་ས་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལྟ་ན་སྐྱོན་ཐམས
ཅད་མ་གྱུབ་པ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར་བས། མཐར་ཐལ་འགྱུར་སྐྱོན་ཅན
ཐམས་ཅད་ལ་མ་གྱུབ་ཅེས་བརྗོད་པས་ལན་ཕེབས་པར་འགྱུར་རོ། ། མ་གྱུབ
གཉིས་ས་འཕྲེད་ན་མཚུངས། ། ཡང་ན་འགལ་བདེ་འཕྲལ་འགྱུར། ། གལ་ཏེ
གཉིས་ཀ་མ་གྱུབ་ཡིན་མོད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཕྱོད་པ་གཉིས་ས་ཕྱི་ན། ངོས་མི
ཟིན་པས་ཚོད་པ་མི་བདེའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཉིས་ཀ་ཕྱོད་པ་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་མོད
ཀྱི། འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་ས་ཕྱི་ན་ངོས་མི་ཟིན་པས་ཚོད་པ་མི
བདེ་བ་མཚུངས་ས། ། ཡང་ན་འགལ་བའི་སྐབས་ས་ཕྱོད་པ་མ་གྱུབ་ཅེས་བརྗོད
ན་འཕྲལ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ཐུས་པར་འདོད་པ་ལ་ཐུས་པའི་ཕྱིར
རྟགས་པར་ཐལ་ཞེས་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ། ཐུས་ཀྱང་མི་རྟགས་ན
ཅི་ལྟ་ཕྱོད་པ་མ་གྱུབ་ཅེས་བརྗོད་ན་ཐུས་པ་ལ་རྟགས་པ་ཁྱོད་པར་ཤུགས་ལ་ཁས
ལེན་དགོས་ཏེ། ཤེས་ཐུ་རྟགས་ས་ལོངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་ལན། ། ཆོས་པར་ཐལ་བའི་སྒོ་བཞིས་གདབ། ། ཐལ་བའི་ལན་ནི། འགལ། མ་ངེས
མ་གྱུབ། འདོད་པ་གྱུབ་པ་ལྟ་ལྟ་བཞིའོ། ། ལན་ཀྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས
ན། ། དེ་ཡི་རྟེས་འཇུག་དམ་པའི་ལུགས། ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལན་ཀྱིས
བཟློག་མ་ནུས་ན་ཁྱོ་བ་དང་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང
གཞན་ལ་སྨོད་པ་དང་། གླུ་གར་དང་བཞད་གད་དག་གིས་རིགས་པ་ས་ལུབས་པ

ནི་ཐབས་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་བདེན་པའི་རྟེས་སུ་འཐང་བ་རྣམ་ཐར་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བསྟན་དང་སྒྲུབ་འཕྲིན་གྱི། ། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས། ། མཁས་པ་དེ་ནི་ཇི་གས་པ་ཡི། ། ས་ངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས། གཞན་དོན་རྟེས་སུ་དཔག་པ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ།། །།

སྐྱེས་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང། ། མཁས་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་སྦྱངས་པས། ། ཚེ་འདིར་ལན་རེ་ཟུང་རེ་ཐོས་པ་ཙམ་ཀྱིས། ། གཞུང་ལུགས་ཀུན་ཤེས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ། ། ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱོགས་གླང་གཡས་པའི་གཞུང། ། མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་དེ་འགྲེལ་དང་བཅས་རྣམས། ། ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོག་གེའི་ཚུལ་ཤེས་ནས། ། ཡང་དག་རིགས་མཚོག་རིགས་པའི་གཏེར་འདི་བསྟན་པས། ། ཐུབ་པ་ས་ལེར་སྐྱ་ཁང་མིག་པ་དང་ཉག་པའི་བུ། ། མཁའ་ཁོས་ཅན་དང་ཚུལ་རོལ་མཛོས་པའི་གཞུང་འཛིན་པ། ། ཐོས་སྒྲོགས་པ་དང་གང་ས་རིའི་ཁྲོད་གནས་སྣ་རྣམས་ཀྱི། ། རྟོག་ཀེ་ངན་འཛིམས་བསྟན་ཚོས་ཆེན་པོ་འདི་བྱས་ས། ། ཐོ་ཡི་ནུས་པ་ཐུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་མ་རྟེད་ཅིང། ། ཉིན་དང་མཚན་དུ་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ཐུགས་རེ་དཀྱིས་མ་ཕྱིན། ། རྒྱ་ཀ་ཏུ་བཙོན་པས་ཏེ་འཛིན་བསྟན་ཀྱང་ས་ངས་རྒྱས་དཀྱིས་པའི་ལམ་ལས་ཁོལ། ། སྟེགས་དུས་སྐྱེ་པོ་ཆོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་ས་ཟམས་ལ་མཁས་པ་བསྟེན། ། ཐེ་བཏུན་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས། ། ཏཱ་ཡི་པའི་ལུགས་ངན་དོར་ནས་ངས་འདི་བཤད། ། རིགས་པ་མཁྱེན་པ་དེ་དག་འདི་བཞེད་མོད། ། ལན་མང་ཐོས་ཀྱང་བློན་པོའི་སྙོད་ཡུལ་མིན། ། ལེགས་པར་བཤད་པས་བློ་ཁོས་མིག་ཕྱེ་ནས། ། ཤེས་ཚུའི་དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་ལེགས་བསྟན་པའི། ། དགེ་བ་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་

གཟིགས་པ་ཉིད། ། ཐོབ་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་གྱུར་ཅིག ། ཚད་མ་
རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ཡུལ་བྱང་ཐོག་གི་རྒྱུད་དུ
བྱང་བ་སྒྲ་དང། ཚད་མ་དང། ལྟེབ་སྦྱོར་དང། སྟན་ཁ་ད་ང། ཆོག་གི
རྒྱན་དང། མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དང། ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞུག་ལག་རྣམས་ལེགས
པར་ཤེས་པས། འཚད་པ་དང། ཟོམ་པ་དང། ཟོད་པའི་ཚུལ་ལ་སྦྱོབས་པ
དགེ་བ་ཅན། ཀུན་ལས་བཏུས་དང། ལྟེ་བདུན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ
ཆུད་ཅིང། ལུང་དང། རིགས་པ་དང། མན་ངག་གི་ཚུལ་མཐའ་དག་ལ
བློའི་ལྷང་བ་ཐོབ་པ། ། ཤ་ཀྱའི་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང
པོ་ཞེས་བྱ་བས་ལྟེབ་ཐུན་ལྷང་ནས་ཁོ་བདེ་བར་བཀྲོལ་ཏེ། དཔལ་ས་སྐྱའི
གཞུག་ལག་ཁང་དུ་སྒྲུབ་བའོ། ། བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག། ། །

༷ ། ། སྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་མ་རིགས་པའི་ གཏེར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ རིགས་པའི་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བ་ཞེས་ བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཀྱིས་བཙལ།

ཨ། ། སྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་རིགས་པའི་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ། ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་སྨོ་གསུམ་གྱས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ། ཐབས་ཤེས་རང་བཞིན་རལ་གྲི་པོ་ཏི་འཛིན། ། ཕྱག་རྡེའི་རང་བཞིན་གྱར་ཀུམ་མདོ་ག་ཅན་མཚན། ། འཕྲོ་ཏོན་ རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐུ། ། འཇམ་དབྱངས་རང་བཞིན་པཊ་ཆེན་ ཞབས་ལ་འདུད། ། ལོག་རྟོགས་མྱུན་པའི་ཚོགས་རྣམས་བསལ་བྱས་ནས། ། ཡང་དག་རིགས་པའི་སྟང་བ་རྒྱས་བྱའི་ཕྱིར། ། སྐལ་ལྡན་ཤེས་ཅན་དོན་གཉེར་ གཟུར་གནས་ལ། ། ཕྱག་དོག་འགྲན་ས་ཟློམས་ང་རྒྱལ་དུག་སྦངས་ནས། ། ཡང་ དག་རིགས་པའི་འོད་སྟོང་འདི་འགྲེང་དོ། ། ཆོལ་བ་ངན་པ་ཚར་བཅད་དེ། ཡང་དག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ ཉིད་ཤེས་དགོས་པས་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་འཛིན་ པ་ལ། ཐ་སྙད་རྟོགས་ཕྱིར་མཚན་ངོན་སྨོས། བར་ཚད་ཞི་ཕྱིར་མཆོད་བརྗོད་ དགོངས། དགོས་པ་བརྗོད་དེ་ཐོམ་པའི་ཚུལ། དགོས་ལྷན་བསྟན་བཅོས་ལུས་ དངོས་བཤད། བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྟན་པའོ། །

ཐ་སྙད་རྟོགས་ཕྱིར་མཚན་དོན་སྟོན་པ།

དང་པོ་ནི་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཕྱམ་ཏ་ཡུག་ཏ་ནི་རྣི་ཞེས་རེར་ལ། བོད་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་པའི་མཚན་འདོགས་སོ། ། མཚན་བཤད་ན་བརྗོད་བྱ་ཚད་མ་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་འགོར་བཅས་རྗོད་བྱེད་ཚད་མ་སྔེ་བདུན་དེ་ནས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རིགས་པ་མི་ཟད་པ་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་དེའི་གཏེར་ཞེས་པའོ། །

བར་ཚད་ཞི་ཕྱིར་མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

གཏེས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་འཕགས་པ། ཕྱགས་རྒྱུད་སྲིག་པ་དང་བྲལ་བས་འཇམ་པ། མཐའ་ཡས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དབང་འབྱོར་བས་དཔལ། ཆུས་པའི་སྒྲོན་གྱིས་མ་གོས་ཤིང་དག་པའི་ས་ལ་གནས་པས་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངའ་བདག་ས་རྒྱ་ཏ་ཆེན་གྱིས་སྒོ་གསུམ་གྱས་པས་ཕྱག་འཚལ་བོ། ། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པས་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡངས་པ། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་དགེ་ལེགས་དུས་ལ་བབ་པ་ན་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་བསྟྲིས་པས་ཐུགས་རྗེ་ཅན། བསམ་གྱིས་ཡས་པའི་ལྷུན་གྱུབ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་མཛད་པས་སྟོབས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བ་འཇམ་དབྱངས་མགོན་པོ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་བླ་མ་རྗེ་བཙུན་གཐུགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པད་མོ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་བོ། ། ཟླུའི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་པའི་དཔལ་ལྡན་ཐོག་གས་གླང་ཆོས་གྲགས་གཤིས་རྒྱལ

བར་ཐུར་ཅིག ། མཚུངས་པའི་ཚུ་མཚན། དཔལ་ལྡན་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཆོས་ཅན། གླའི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་ཏེ། བློ་གྲོས་ཀྱི་ཕྱི་གཙུག་ཡོན་ཏན་ནོར་བའི་ཆུན་ཀྱིས་སྒྲས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་གཉིས་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕུད་སྒྲའི་སྒྲ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཁྱེན་པ་དང་བཟེ་བའི་ལྷ་བའི་ཟིར་ཕས་ཆོལ་སྐྱེ་བོས་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བློ་གསལ་དོན་གཉིར་ཆུ་མཚོའི་ཆུན་དུ་ཐུར་པའི་ཕྱིར།

དགོས་པ་བཤད་དེ་ཚོམ་ཚུལ།

གསུམ་པ་ནི། ཁེ་བདུན་ཀྱི་དགོངས་པ་སྤར་ནས་མཁས་པ་མང་པོས་བཀོལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདི་བཙན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ངོ་ཞེ་ན། སྟོན་ཆད་གང་རས་རིའི་ཁྲོད་བོད་ཡུལ་འདིར་ཆ་པ་ས་སོགས་མཁས་པ་ཆུ་སྐར་ལྟ་བུ་ཕྱེ་བ་བཆུས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་པད་མོ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་འདབ་མ་ལྟ་བུའི་ཁ་རབ་ཏུ་ཕྱེ་མོད། བདག་གི་བློ་གྲོས་ཉེ་མའི་འོད་ལྟ་བུའི་སྣང་བས་མ་ཕྱལ་ཀྱི་བར་དེ་ལྷིད་དུ་གཞུང་ལུགས་སྟེ་བདུན་ཀྱི་དགོངས་དོན་པད་མོའི་གེ་སར་ལྟ་བུའི་སྙིང་པོ་གསལ་བར་མ་ནུས་པས་དེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིགས་པའི་གཏེར་འདི་བཤད་ཅིང་ཚོམ་མོ། ། གདུལ་བྱ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ། བློ་གཟུ་བོར་གནས་པ། བསྟན་བཅོས་འདི་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་འདུན་པ་བཙོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་གཞན་ལའོ། ། དགོངས་པ་བཟེ་བ་ཆེན་པོའི་བསམ་པས་སོ། ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་གཞུང་སྟེ་བདུན་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཇི་ལྟ་བར་བློ་གྲོས་གསལ་བའི་མིག་གིས་ལེགས་པར་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། ། ཇི་ལྟར་ན། དགོངས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུའོ། ། དགོས་པ་ཡང་དག

པའི་ཤེས་པ་འཕོར་བཅས་ལ་རིགས་པར་སྣྲ་བ་ཁས་འཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མ-
རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་མཐོང་བས་དེ་སྲུན་དབྱུང་བ་དང་ཡང-
དག་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་དུའོ། ། གང་གིས་ན། མཁྱེན་རབ-
ཀྱི་མཐའ་བདག་ས་སྐྱ་པ་ཏ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་པས་སོ། །

དགོས་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལུས་དངོས་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལ། ཤེས་བྱ་སྒྲིབ་ལྔ་ཁས་གཏན་ལ་དབབ། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི-
རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། ། དང་པོ་ལ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ།
བློ་དེ་ཡུལ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་སོ། །

དང་པོ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡུལ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བློས་རིག་པར་བྱ་བ།
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། བོད་ཀྱི-
རྟོག་གེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་པའི་ཡུལ་དོན་སྒྲིབ་དང་རྟོག་མེད་འཕྲུལ་ཤེས་ཀྱི-
ཡུལ་མེད་པ་གསལ་སྣང་གཉིས་འཕྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་སྒྲིབ-
དང་མེད་པ་གསལ་བ་དེ་གཉིས་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་འཕྲུལ་པ་ཡིན་པར-
འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ-
གཟུགས་འཇོག་པའི་མིག་ཤེས་མ་འཕྲུལ་བ་བཞིན་ནོ། ། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ-
གཉིས་ལ། གཟུང་ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཐག་པ་ལ་སྣྲ་ལ་དུ་འཇོག་པའི་ཤེས་པ-
བཞིན་དུ་འཕྲུལ་ཞེ་ན། ཐག་ཕྲ་འཇོག་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། མ་འཕྲུལ་བ-
ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐག་ཕྲ་ལ་སྣྲ་ལ་དུ་འཇོག་པའི-
རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། འཕྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དོན་ལ་མེད་པ་སྒྲ་བཏགས་ནས-

བཟུང་བས་སོ། ། ཆོས་ཅན། ཕྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དོན་ལ་མེད་པར་ཐལ། ཕྱོད་སྒྲུལ་
དོན་ལ་མེད་པ་སྟོ་བཏགས་ནས་འཇོན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྔར་གྱི་ཁྱབ་པ
གྲུབ་པོ། ། ཕྱོད་འདོད་པའི་སྔང་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་པོ
ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་བར་གཏད་པ་ནི་ཡོད། འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་ན་ཡུལ་རིང
བ་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ། ཤེས་པ་ལས་ཐ
དད་པའི་སྔང་ཤུང་གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མ་དཔྱད་པ
ན་བུམ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བ་ན་གནས་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཞེས
བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། ། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ནང་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན
ཡིན་ཡང་གཞན་ཀྱིས་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་སྣང་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ
གསལ་བ་གཉིས་ཀྱང་གང་ཟག་གཞན་ཀྱིས་རྟོགས་པ་མེད་དེ། རང་སྣང་མཁན
ཀྱི་བློ་ལ་རྟག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ནང་གི་ལུས་ཡུལ
སྔང་ཤུང་གི་མཐུན་དཔེར་མི་ཤུང་བར་ཐལ། དེ་སྔང་ཤུང་མིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ
མཚན་དེས་ན་རང་གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ། ། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་ཕ
གཉིས་པོའང་ཡུལ་ སྔང་ ཤུང་ མིན་ ཏེ། ། ཤུང་ མཁན་ རང་ གི་ བློ་ ངང་ རྟག་ ཏུ
འཛིན་པས་སོ་ཞེ་ན། ། དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཕྱོད་བརྗོད་ཀྱང་གང་ཟག་གཞན
ཀྱིས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། ཤུང་མཁན་རང་གི་བློ་ཁོ་ན་དང་འཛིན་པའི་ཕྱིར།
གང་ཟག་རང་རང་གི་བློའི་ཡུལ་དེ་རང་གི་བློ་དང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བརྗོད
པས་རང་རང་གི་བློའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན། བུམ་པ་ལ་འཛིན་ཤེན
པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཆོས་ཅན
རང་ཤུང་མཁན་ཀྱི་བློས་གཅིག་ཏུ་མཚམས་སྦྱོར་མི་ནུས་པར་ཐལ། རང་ཤུང
མཁན་ཀྱི་བློས་སོ་སོར་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཛིན་ཤེན་པའི
གང་ཟག་སོ་སོའི་བློ་ལ་ཤར་བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་འདྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ

ཞེན་ནས་གཅིག་ཏུ་ཐ་སྙད་སྤྱོར་བའི་ཕྱིར། ས་སོར་བཟུང་ཡང་གཅིག་ཏུ་སྤྱོར་བ་མི་འགལ་ཞེན། འཚང་ཁན་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གཏི་ཀ་ལ་རང་གི་དོན་སྤྱི་ཡི་ཆུམ་པ་ཤར་རམ་མ་ཤར། ཤར་ན། རང་རང་གི་ཡུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་དུ་མི་འཛིན། ཆུམ་པ་མ་ཤར་ན། དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་མིན་པས་ལན་ཚུན་འདྲ་བར་མི་ཤེས་སོ། ། ཆུ་མཚན་དེས་ན་དེ་གཏེས་ཐ་དད་དུ་བཟུང་བ་ལ་དེ་གཏེས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་གা་ལ་སྲིད། འཚང་ཁན་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གཏི་ཀ་བློའི་ཡུལ་དོན་སྤྱི་གཏེས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་འཁྲུལ་པའི་སྐོ་ནས་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ཞེན། འཚང་ཁན་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་ཐ་དད་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་བརྟགས་ན་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཏེས་མེད་བཞིན་དུ་ཏང་ཐོད་ཕལ་ཆེར་བཟུང་ཡུལ་ཏུ་ཞེན་པ་ནི་ས་ཚོར་མ་ཟིའི་རྩེ་མོས་བསྟན་པ་ན་ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་བྱྱན་པ་སྣྲ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །

གཏེས་པ་རང་ལུགས་གཞུག་པ་ནི། གཞལ་བྱ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་དཔྱད་ན་རང་མཚན་གཅིག་ཏོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཐུང་དོར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་མཚན་ཁྱད་ལ་འཇུག་གི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འཇུག་ལ་སྤྱི་མཚན་རྟོག་པས་ཐུན་ཕའི་ཕྱིར། ཐུས་འཇུག་ཚུལ་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན། བཟུང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ་གསུམ། དང་པོའི་མཚན་ཁྱད། རང་འཛིན་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་རང་འདྲའི་ཆུམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད། དེ་ལྟར་ཆུམ་འགྲེལ་ལས། ཆུ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། བཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅིའང་མེད། ཅེས་དང་། ཆུམ་ངེས་ལས། ཆུམ་པ་གཏོད་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་ཆུ་ཡིན་ལ། རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྟེས་སུ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཆུ་མ་ཡིན་ཞིང་ཆུ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཟླཱ་ཀ་ཀྱུར་དུ་རིག་པར་བྱ་བ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟླང་དོར་བྱ་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ནི་མི་བསླུ་བ། འཇུག་ཡུལ་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཐོག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་མཆོག་གིས་མངོན་སུམ་གྱིས་ཐོག་པར་བྱ་བ་ཡང་རྒྱུན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཐོག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས། ཆོས་མཆོག་གིས། ཤེས་པ་ཆུམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཆུམ་པ་གཉིས་ཏེ། བཟུང་བ་དང་ཞེན་པའོ། ། ཆུམ་པར་རྟོག་པས་ནི་སྒྲ་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་འཛིན་ཅིང་། དེ་དང་འདྲ་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། དབང་པོའི་ཤེས་པས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་འཛིན་ཅིང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དེའི་ཚ་ཤས་ཆུན་མཐོང་ངོས་བུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱི། འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་གས་ཀྱང་དེར་ཞེན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཀྱི་བཟུང་བའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐོག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཐོག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་མངོན་སུམ་ཀྱི་བཟུང་ཡུལ་སྐད་ཅིག་མ། རྟོག་པའི་བཟུང་ཡུལ་སྒྲ་བཏགས། ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་འཇུག་ཡུལ་རྒྱུན་ལ་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ཐོང་པ་སྦང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཕྲལ་ཤེས་ཡོད་མེད་ལ་ཐོང་པ་སྦང་བ་ནི། གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཡིན་ན་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། ཚད་མཁོ་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ། ཞེས་ཡུལ་རང་ཕྱི་གཉིས་བཞེད་པས་གཅོད་ཅེ་ན། དོན་ལ་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་ཡིན་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་དོན་ལ་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གཉིས་སུ་གསུངས་

པ་མ་ཡིན་གྱི། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་གྱུར་གྱི་རང་མཚན་རང་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ། ཕྱོགས་གྱུར་གྱི་རང་མཚན་གཞན་དོན་སྤྱིའི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འོ་ན་དོན་སྤྱི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱར་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་རྟོག་མེད་འཕྲུལ་པའི་དམིགས་པ་མེད་པ་གསལ་བའང་གཞལ་བྱར་མཚུངས་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྒྲ་ཤད་སོགས་མེད་པ་གསལ་བ་དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་དགོས་ཆུས་མེད་དེ། དེའང་ཕྱི་རོལ་ན་ཡུལ་དངོས་པོ་ལའང་མེད། ཡུལ་དུ་ཞེན་པའང་མེད། ཞེན་པ་བྱས་ཀྱང་དོན་དང་ལྡན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་སྤྱི་ལ་འཕྲུལ་ནས་ཞུགས་པ་ན་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པར་ཆུས་པས་ཡུལ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་འདི་དོན་བྱེད་མི་ཆུས་པས་རང་མཚན་མ་ཡིན་ལ། རྟོག་པས་མ་བཟུང་བས་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན་པས་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། སྒྲ་ཤད་སོགས་སྣང་བའི་ཡུལ་ཅན་ནི་བློ་ཉིད་ཡིན་པས་རང་མཚན་ཡིན་ལ། སྒྲར་སྣང་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་དུ་བློམ་པ་ནི་གཞི་མེད་ལ་འཕྲུལ་པས་ཡུལ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། སྒྲར་སྣང་དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཅེས་རྟོག་པས་དཔྱད་པ་ན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་སྒྲ་དོན་དེ་ནི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པས་སྤྱིའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། ། དངོས་མེད་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་པོ་ཡུལ་དུ་མེད་ན་འཕྲུལ་ཤེས་གཉིས་ཐོང་བའི་རང་རིག་གིས་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པས་བསལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་འཕྲུལ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བཟུང་ཡུལ་དུ་ཆུས་ན་གཙོ་བ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མེད་ཅིང། དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཚོས་ཅན། ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་གིས་ཐོང་བའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། འཕྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དོན་ལ་ཞེད་པ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་བར་ཐལ། རང་མཚན་མེད་པའི་ཡུལ་དོན་ལ་ མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་མེད་པའི་ཡུལ་དོན་ལ་ མེད་ན་དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་བ་མེད་དེ། དོན་ལ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་ན་ དངོས་པོར་ཡོད་ཅེས་བསྒྲུབ། དགག་བྱ་དོན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་ན་དངོས་པོར་ མེད་ཅེས་འགོག་པས་ཆམ་བཅད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འཇོག་པའི་ ཕྱིར།

གཉིས་པ་ གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་ཐུན་པ་སྟང་བ་ལ། ཐུན་པ་ནི། ཕྱིའི་གཟུང་ཡུལ་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་བཀག་ལ། ཤེས་པ་རང་ རིག་གི་གཟུང་ཡུལ་འདིར་མི་ཁྱོད་པས་དེས་ན་གཟུང་ཡུལ་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ གཅིག་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ཅེས་བོད་བསྟུས་པ་ལ་ཅིག་སྨྲ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ། གྲུབ་མཐའི་ཆམ་གཞག་སྤྱིར་ངཡྱད་པ་ངང། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལུགས་ སྨྲབ། དེ་སློབ་དཔོན་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚུལ་ལོ། ། ངང་པོ་ནི། མུ་ཁྱེགས་ངཡྱད་པ་པ་ལ་ས་ཁགས་པ་ཀོ་ཏོ་ཉིད་རྒྱུར་སྨྲ་བ་ནི་ངངས་པོ་ཐམས་ཅད་ རྒྱུམེད་ཀོ་ཏོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་སྨྲ་ལ། ངབང་ཕྱུག་པ། ཐམས་ཅད་ངབང་ ཕྱུག་ཀིས་བྱས་པར་འདོད། གྲངས་ཅན་པ། ཐམས་ཅད་གཙོ་བོས་བྱས་པར་ འདོད། གཟེགས་ཟན་པ་ངང་ཉན་ཐོས་ལ་ཅིག་དོན་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟལ་ཕྱན་ ཏུ་འདོད། ས་ཐམས་ཅམ་པ། ལས་ཐམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་ ས་ཐམས་ལས་ གཞན་མ་ཡིན་པར་འདོད། ངག་ཏུ་མ་པ། ཡིན་ལུགས་ལ་རྟེན་ འབྲེལ་སྟ་ཚོགས་འདི་སྒྲུབ་པའི་མཐའ་ངང་བྱལ་བ། ཀུན་ཏོག་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ མདོ་ལྟ་པ་ངང་ས་ཐམས་ཅམ་པ་ངང་སྒོ་བསྟན་ནས་འཇུག་པ་ངང། འཇིག་རྟེན་ ཀུན་པ་ངང་བསྟན་ནས་འཇུག་པ་ལྟ། རང་ངང་གཞན་ཀྱི་ལྟ་པ་གྲུབ་མཐའ་ ཐ་ངང་འདོད་པ་དེ་ངག་གང་ལྟར་ཡང་ཀུན་ཏུ་ཐ་ལྟད་པ་ལ་དོན་ཤེས་གཤིས་ལ

ཁ་ཆོན་ཆོད་དོ། ། གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་པས་ཕྱི་རོལ་ལ་དཔྱོད་པ་ན་རྒྱལ་ཕན་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ལ་དཔྱོད་པ་ན་ས་མས་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་ལ། དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ན་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བར་འཇུག་པར་མཛད་དོ། ། གསུམ་པ་ནི། སྨོན་དཔོན་ཀྱིས་ཚད་མ་སྔོ་བདུན་དུ་དོན་རིག་དང་ཆུམ་རིག་པའི་ལུགས་གཉིས་སུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དང་པོ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁྱན་ཐོས་ཐུ་ཐུག་ཏུ་སྣ་བ་ནི། བར་དུ་ཆོད་པའི་དོན་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཆུམ་ཤེས་དོན་ལ་བལྟ་བྱེད་མིན་ལ། རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་བལྟ་བྱེད་ཡིན་ལོ། ། རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དོན་ལ་བལྟ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་དང་ཡུལ་དུས་མཉམ་པ་གཟུང་འཛིན་དུ་མི་འཐད་དེ། དུས་མཉམ་པ་ལ་འཛིལ་བ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར། དུས་མི་མཉམ་ན་ཡུལ་དུ་མི་རུང་ལ། དབང་པོ་བལྟ་བྱེད་མིན་པས་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་དང་ཆུམ་ཤེས་གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེས་གང་ཟན་ཅན་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་ཁ་ཅིག་སྨྲའོ། ། དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་དང་ཆུམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་མེད་པར་ཐལ། འཛིལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་སྣང་གི་དབང་ཤེས་འགལ་བར་ཐལ། ཆུམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་འགལ་ཏེ། སྐད་ཅིག་གིས་སྣ་བའི་ཡུལ་ཆུམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆུ་ཡིན་ཀྱི་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་གིས་སྣ་བའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དོན་ཐུང་གི་དབང་ཤེས་གྲུབ་མོད། དེ་ལ་ དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །

རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། དམིགས་ཏྲེན་ཡུལ་དང་བདག་ཏྲེན་དབང་པོ་ དང་དེ་མ་ཐག་ཏྲེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཤེས་པ་དང་

འདྲ་བའི་སྐྱོང་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དབང་ཤེས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ཆུམ་པ་འདྲ་བར་སྐྲོས་པ་དེ་ཉིད་སྐྲོས་ལ་འདྲ་བའི་ཆུམ་ཤེས་ཡིན་ནོ། ། དེ་གཉིས་ཆུ་འཐུས་ཡིན་པས་གཟུང་འཛིན་དུས་མཉམ་མིན་ནོ། ། འོ་ན་ཀྱེན་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་ཆུར་མཚུངས་པ་ལ་ཤེས་པ་ཡུལ་ཁོ་ན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་ལ། དབང་ས་གས་དང་འདྲ་བར་མི་སྐྱེ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་དང་ངོ་ལ་ས་གས་པ་བུའི་ཆུ་ཡིན་ཡང་ཕ་མ་གང་ཡང་རུང་བའི་གཟུགས་འཛིན་པ་བཞིན། ཀྱེན་གསུམ་ཆུ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཡུལ་ཁོ་ནའི་ཆུམ་པ་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཆུ་མཚན་དེས་ན་ཡུལ་བུམ་གཟུགས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཁོས་ཉེར་ལེན་བྱས་ན་བུམ་གཟུགས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཞེམ་པོར་ སྐྱ་ བ་ དང་། དབང་ པོའི་ ཐོགས་ བྱས་ ནས་ མེག་ ཤེས་ གཟུགས་དང་ འདྲ་ བར་ སྐྱ་ ཕ་ ལ། ལག་ རྟེས་ འཐུས་ བུ་ གཉིས་ སྐྱེས་ ཕ་ ཡིན་ནོ། ། ཡུལ་ཅན་ཐོ་ཡང་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཐོ་དང་ཐོ་དེ་ཤེས་པའི་ཐོ་ལྟ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པར་སྟོན་དཔོན་གྱིས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆུམ་རིག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བདེན་པ་མེད་དེ། རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཕུས་གཅིག་དང་ཕྲ་མོ་ཆ་མེད་ཀྱི་དུ་མར་བདེན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཕུས་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ཐུགས་ཆ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འཐུའི་ཕུང་པོ་བཞིན། རྡུལ་ཕྲ་མོ་ཆ་མེད་ཀྱི་དུ་མར་བདེན་པ་མེད་པར་ཐལ། རྡུལ་དྲུག་གི་དབུས་སུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་བཞག་པ་ནི་ཆ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཁང་པ་བཞིན་ནོ། ། དོན་མེད་པ་དེས་ན་དེས་བཞག་པའི་ཆུམ་པཉང་མེད་དོ། ། ཡང་རྟོག་གེ་པ་ཁ་ཅིག་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བ་ཀུན་པ་དང་མཐུན་པར་ཀུན་ཕྱོད་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཐེ་དང་བསྟུན་ནས་འཇོག་ལ། དེའང་གང་ཟག

འཇིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་བློ་འཇིག་རྟེན་པ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇུག་པ་
དང་མཐུན་པར་འཇོག་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་དང་ཚད་མ་མ
ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆུམ་གཞག་སྟེ་བདུན་ནས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་འགལ
བར་ཐལ། མ་བརྟག་པའི་བློ་ངོར་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང་སྒྲུབ་པ
དང་གཞན་ཕལ་ལ་སོགས་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཆུམ་རིག་ཏु་བསྒྲུབ་པ
དངོས་ནི། གསལ་ཞིང་རིག་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལྷག་པ་ལ། ཤེས
པའི་མཚན་ཉིད། གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས
བྱ་མི་གཅིད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱུག
ས་ལ་ཕྱུག
ས་ལ། འདི་ལྟར་རྒྱས་དགོངས་པ་ནི། གང་ལྷན་ཅིག་དམིགས
ངེས་ཡིན་ན་ཇས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྟང་བཞིན། ཐོན
པོ་དང་ཐོན་འཇོན་ཡང་ལྷན་གཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱབ་བྱེད
འགལ་བ་དམིགས་པའོ། ། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་རང་རིག་གྱུབ་ལ། ཁྱབ་པ་ཟླ
གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་འགྲུབ་ཅིང་གཞན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ
མཐའ་གཞན་བཀག་པས་ལེགས་ཏེ། འདི་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་པོ་ཐ
དད་དུས་མི་མཉམ་པ་ལ་དུས་མི་མཉམ་པར་འཇོག་པས་ལེགས། དུས་མཉམ
ལའང་སྒྲ་བཏགས་ནི་སྒྲ་བཏགས་པར་ཤེས་པས་ཟློས་གཞན་མེད་པར་གྱུར
ཟློས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ལེགས་ཏེ། གང་ཟློས
ཐ་དད་འཕྲེལ་བ་མེད་པ་དེ་ལ་རྟགས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མི་གྲོད་དེ
དཔེར་ན་ཐོ་ཞིར་བཞིན། མིག་དང་གཟུགས་ཀྱང་ཟློས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པར
ཕྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ས། ། ཞེས་པས་ལེགས་ས། ། གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྒང་བ
ནི། དགུ་མ་པ་ལ་ཅིག་ནི། ས
ེ
ས
ེ
ས
ེ

ཕྱིར། སེམས་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་མེད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་བཞིན་དུ་
དུས་ཆ་ཐ་དད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་མར་བདེན་པ་མེད
དེ། རྟལ་གྱི་ཆ་ཤས་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་ནི་སྐྱེས་འཇིག་གནས་པ་གསུམ་གྱི
བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སེམས་ཀྱང་བདེན་པའི་གཅིག
ངང་དུ་མ་ངང་བླལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་མཚུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས
ཅན། སྐད་ཅིག་རྒྱང་པ་གཅིག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་སྐྱེ
འཇིག་གནས་པའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཇོམ་བྱེད་སྐད་ཅིག
གཅིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྟལ་ལྡན་ཡང་གཅིག་ཡིན་ན་དྲུག་ཡིན་པར
འགལ། དྲུག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་བས་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ
ཡང་དེ་འདོད་པས་རྟལ་ལྡན་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྐད་ཅིག་ཡང་སྐད
ཅིག་ཡིན་ན་གསུམ་ཡིན་པར་འགལ། གསུམ་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ
བས་སྐད་ཅིག་ཡང་འཇིག་གོ་ཞེ་ན། དུས་གསུམ་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་ན་བདེན་པ་ཞིག
ན། ཁོ་བོ་ཅག་ཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱོན་ཀ་ལ་ཡོད། རྟལ་དང་སྐད་ཅིག་མི
མཚུངས་ཏེ། རྟལ་ལྡན་ དུས་ གཅིག་ ཏུ་ མ་ བསྐོར་ ན་ རགས་ པ་ མི་ ཇོམ་ ལ
བསྐོར་བ་ན་དབུས་ཀྱི་རྟལ་ལྡན་ཆ་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། དུས་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་ན
འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀྱང་དང་ལྡུར་བར་ཐལ་བ་ལས། འདས་པ་འགགས
མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་ནས་དངོས་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུས་གསུམ་ཅིག
ཆར་མི་སྐྱེ་བས་ད་ལྟར་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དངོས
པའི་ཆོས་གཞན་མི་སྲིད་པས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དེ
ཡིན་ནོ། །དུང་དཀར་པོ་ཞེར་པོ་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་ཞོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི
ཡུལ་མེད་པ་འཇོག་པར་མཚུངས་པ་ལ། ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཆེམ་གཞན

འགལ་ཟླ་ཞེ་ན། དོན་དུ་སྣང་བ་ཅི་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་བློ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྣང་
བ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་ན་མེད་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་།
དུང་གི་ཁ་དོག་དཀར་པོར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་ཚད་མ་དང་དུང་གི་ཁ་དོག
ཞེར་པོར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆམ་གཞག་འཐད་དེ། དུང
གི་ཁ་དོག་དཀར་པོར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ནི་བག་ཆགས་བརྟན་པས་ཐ་སྙད་ལ
མི་བསྟུན་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་པ་ཚད་མ་དང་། དུང་གི་ཁ་དོག་ཞེར་པོར་སྣང
བའི་མིག་ཤེས་ནི་བག་ཆགས་མི་བརྟན་པས་མི་མཁས་པས་ཀྱང་ཐ་སྙད་ལ་ཡིད
བརྟན་དུ་མེད་པར་མཐོང་བས་བརྫུན་པ་ཚད་མ་མིན་པའི་ཆམ་གཞག་བྱེད་པའི
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཆམ་དེས་ལས། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་བརྗོག་པ་ན
བསྟད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་ཇི་ལྟར་སྣང་སྟེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉེ
བར་བསྟད་པའི་བག་ཆགས་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་མཁས་པས
ཀྱང་ཐ་སྙད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པར་མཐོང་བས་གཅིག་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན
པར་བརྗོད་ལ། གཞན་བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་འཕོར་བ་ཇི་སྲིད་མི་འབྱལ
བར་ཟྲེས་སུ་འབྱེལ་བ་ནི་ཐ་སྙད་ལ་མི་བསྟུན་ལ་ལྟོས་ནས་འདིར་ཚད་མ་ཡིན་ནོ
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ལས། ངར་ལྟའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས། །གནོད
བྱེད་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །མ་འཁྲུལ་པར་བཤད་དོན་དམ་དུ། །དམིགས
པ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་ཉིད། །ངར་ལྟར་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣོག་པའི་སྣང་བ་མ་ཤེས་པ
ཆམས་ལ་འདི་མ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནོ
ཞེས་དེ་སྐད་བཤད་པར་ཟད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ
འཁྲུལ་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་སྟེ་བདུན་འདིར་རང
ལུགས་ལ་ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་དེ་སྲིད་དུ་རང་འདྲའི
ཆམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བཟུང་ཡུལ་ཟེར་ལ། རང་ལུགས་ཤེས་བྱ་ནང

སེམས་སུ་སྐྱེ་བ་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དང་ དེས་ཆུམ་པ་གཏན་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མེད་དོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་ གཏེར་ལས་ཡུལ་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའི་གསལ་བྱེད་རེ་ཞིག་ཐུགས་ ས། །

གཞིས་པ། ཤེས་བྱེད་བློ་བཤད་པ།

གཞིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། བློའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ། གཞིས་པ་བློའི་དབྱེ་བསྟན་ནི། བློ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྣོ་ནས་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་དང་རྟོག་ མེད་གཞིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། བློའི་ཡུལ་ལ་རང་སྤྱི་གཞིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་གས་ པ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་བཟུང་ནས་གྱི་སྣོ་ནས་དབྱེ་ན། འཕྲུལ་མ་འཕྲུལ་གཞིས་སུ་ འགྱུར་ཏེ། ངོན་རིག་མངོན་སུམ་བཟུང་ནས་ལ་མ་འཕྲུལ་ལ། རྟོག་པ་ནས་ གཟུང་ནས་ལ་འཕྲུལ་བའི་ཕྱིར། འདུག་ཚུལ་གྱི་སྣོ་ནས་དབྱེ་ན། ཤེང་གཅོད་ པ་ལྟར་ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། འདུག་བཞིན་པ་དང་། ཞུགས་ཟིན་པ་ གསུམ། དེ་ལྟར་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བའི་སྣོ་ནས་དབྱེ་ན་དབྱེ་སྣོ་གསུམ་ པོ་དེའང་ཤེས་པ་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ལུགས་ཀྱི་སྣོ་ནས་དཔྱད་ན་རང་རིག ཁོ་ནར་འདུའོ། ། མདོར་ན་ཡུལ་ཁོ་རང་གིས་ལུགས་ཀྱི་སྣོ་ནས་དཔྱད་ན་རང་ མཚན་ཁོ་ནར་འདུ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁོ་རང་གིས་ལུགས་ཀྱི་སྣོ་ ནས་དཔྱད་ན་རང་རིག་ཏུ་འདུའོ། །

གསུམ་པ་དེའི་ངོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཞིས་ལས་ཚད་མ་འོག་ཏུ་ འཆད་དོ། ། ཚད་མིན་ཀྱི་བློ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ། དགག་པའི་ཡུལ་ སྤྱི་བསྟན་པ་ནི། བོད་སྤར་བས་པ་ཕལ་ཆེར་ཚད་མིན་ཀྱི་བློ་ལ་དབྱེ་ན། ཡིད་ དཔྱོད་སྣང་ལམ་ངེས་པ་བཅད་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཕྱི་ཚོམ་དང་ལྟ་ཟེར་རོ། །

དེ་དག་གི་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ་ལ། མ་རྟོགས་ཝོག་རྟོགས་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དགག། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དགག། ། དཔྱད་ཤེས་དགག་པའོ། ། དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བཟློག་པ་ནི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐར་མ་རྟོགས་པའི་ཟླཱ་ཐུར་དོན་དང་མཐུན་པར་ངེས་པ། དབྱེ་ན་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཁོན་པ་རྣམས་པ་ནི་ཆུ་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཤ་བསྲེགས་པའི་གསུར་ལ་འདུས་པའི་སྦྱང་མའི་ཚོགས་ལ་མེར་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པ་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཀྱང་ཐུས་པའི་རྟགས་ལས་མི་རྟག་པ་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ་ཟེར་ན། དེ་དགག་པ་ལ་སྒྲིར་དགག་པ་ནི་ཁྱོད་འདོད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དེ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་དེ། ཡིད་དཔྱོད་དེ་རྟགས་ལ་ལྟོས་ཟམ་མི་ལྟོས། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་གཏན་མི་ལྟོས་ན་དམ་བཅའ་ཙམ་ཡིན་པས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ལ། ཡིད་དཔྱོད་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་དེ་ཚད་མ་དང་ཝོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དུ་འདུས་པར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་ལྟོས་ས་རྟགས་དེ་ཡང་དག་གམ་ལྟར་སྣང་གསུམ་ལས་འདའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ནས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་འཇུག་ན་ཡང་དག ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་འཇུག་ན་འགལ་བ། གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའམ་མི་འཇུག་ན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་རྟགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་གསུམ་དུ་འདུའམ་མི་འདུ། འདུ་ན་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མ་རྟོགས་ཝོག་རྟོགས་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དུ་འདུ་བར་ཐལ། རྟགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། མི་འདུ་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡིད་

དཔྱོད་བསྐྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཞི་པ་སྲིད་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཞིས་རྒྱགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་གསུམ་དུ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཡིད་ དཔྱོད་ ཆོས་ ཅན། ཁྱོད་ ཚད་ མ་ གསུམ་ པར་ ཐལ། རྒྱགས་ལྟར་ སྣང་ གསུམ་ལ་ བརྟེན་ པའི་ བློ་ གསུམ་ དུ་ འདུ་ ཀ་ མ་ ཡིན། ཚད་ མ་ གཞིས་ གང་ ཡང་ མ་ ཡིན། ངོན་ བདེན་ པ་ ངེས་ པའི་ ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ སྟེ། ཡིད་ དཔྱོད་ དེས་ ངོན་ བདེན་ པ་ གསར་ དུ་ ངེས་ ཀྱང་ ཚད་ མ་ མེན་ ཞེ་ ན། དེའི་ ཕྱིར་ རྟེས་ དཔག་ ཀྱང་ ཚད་ མ་ མེན་ པར་ ཐལ་ ལོ། ། མི་ མཚུངས་ ཏེ། ཡིད་ དཔྱོད་ ཀྱིས་ ངོན་ བདེན་ པ་ ངེས་ ཀྱང་ སྒྲུ་ འདོ་ གས་ མི་ གཅོད་ པའི་ ཕྱིར་ ཟེར་ ན། ། དེའི་ ཕྱིར་ ཞེན་ ཡུལ་ གཅིག་ ལ་ འཇུག་ པའི་ ངེས་ ཤེས་ དང་ སྒྲ་ འདོ་ གས་ གཞོ་ བ་ ཁོ་ ནར་ ཐལ་ ལོ། ། གལ་ ཏེ་ ངེས་ པ་ མེད་ ཀྱང་ ཁོན་ པ་ ན་ ཚུ་ ཡོད་ དམ་ སྙམ་ པ་ བདེན་ པའི་ ཡིད་ དཔྱོད། མེད་ དམ་ སྙམ་ པ་ བརྫུན་ པ་ ལོག་ ཤེས་ དང་། གཞིས་ ཀར་ འཛིན་ པ་ ས་ མ་ ཞི་ ཐེ་ ཚོམ་ སྟེ། བློ་ གསུམ་ དུ་ འཕྱེད་ པ་ མི་ འགལ་ ལོ་ ཞེ་ ན། ངེས་ པ་ མེད་ ཀྱང་ ཡིད་ དཔྱོད་ ཡིན་ པ་ མི་ འགལ་ ན། ཡིད་ དཔྱོད་ ཡིན་ ན་ རྒྱགས་ ལ་ མ་ ལྟོས་ པར་ སྤར་ མ་ རྟོགས་ པའི་ ལྷག་ ཀྱུར་ ངོན་ དང་ མཐུན་ པར་ ངེས་ པ་ ཡིན་ པ་ ཉམས། ཡོད་ དམ་ སྙམ་ པ་ ཡིད་ དཔྱོད། མེད་ དམ་ སྙམ་ པ་ ས་ ཞི་ ཐེ་ ཚོམ་ རྟེད་ པ་ ད་ ཀཱའོ། ། ཡང་ ན་ རྒྱགས་ ལ་ མ་ ལྟོས་ པར་ སྤར་ མ་ རྟོགས་ པའི་ ལྷག་ ཀྱུར་ ངོན་ དང་ མཐུན་ པར་ ངེས་ པ་ བདེན་ པའི་ ཡིད་ དཔྱོད་ ཡིན་ པ་ ལྟར་ རྒྱགས་ ལ་ མ་ ལྟོས་ པར་ སྤར་ མ་ རྟོགས་ པའི་ ལྷག་ ཀྱུར་ ངོན་ དང་ མི་ མཐུན་ པར་ ངེས་ པ་ ཏེ་ ས་ ཞི་ བ་ ཡིད་ དཔྱོད་ ཡིན་ པ་ འཐད་ པར་ ཐལ། རྒྱུ་ མཚན་ མཚུངས་ པའི་ ཕྱིར། འདོ་ ན། ཡིད་ དཔྱོད་ ཡིན་ ན་ བདེན་ པ་ ཉམས། ཏེ་ ཡིད་ དཔྱོད་ མིན་ ན་ སྤ་ མ་ འདང་ ཡིད་ དཔྱོད་ མེད་ པར་ མཚུངས་ ས། ། ཞི་ བ་ པའི་ ཡིད་ དཔྱོད་ ཀྱིས་ ཀར་ ངོ་ ཐ་ ས་ ཞི་ ཐེ་ ཚོམ་ དུ་ འགྱུར་ ན་ བདེན་ པའི་ ཡིད་ དཔྱོད་

ལའང་མཚུངས་ལ། གལ་ཏེ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་ཚད་མེན་རྒྱ་ཏུ་འགྱུར་བས་ སྟར་གྱངས་ངེས་པ་འཇིག་གོ། །ཟོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཟོག་ཅེས་ཡིན་ན་བདེན་ པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཚད་མར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་ ས་ར་དགག་པ་ནི་གལ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་ན་ར་ང་འགག་ ཇིན་པོ་ཆེ་ཡོད་དམ་སྐྱམ་པ་ལ་ས་ཟགས་པ་ཆོད་དཔག་ཀུན་བདེན་པར་འགྱུར་ ཏེ། ། གལ་ཏེ་ཟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་བློ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་མཁན་ཏྲས་ཐྲ་ མེ་ཏུ་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ས་ཟགས་པ་མ་ངེས་པའི་ཏུ་གས་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་དང་ མེག་གི་གཟུང་ཏྲས་ཐྲ་མེ་ཏུ་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ས་ཟགས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཏུ་གས་ལ་ བརྟེན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་ཟོམ་ཉི་ དང་། ། ཞེས་པའི་གཞུང་དང་འགལ་ཟེ། ། གལ་ཏེ་ལུང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་ བའི་ཤེས་རབ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིད་དཔྱོད་ མེན་པར་ཐལ། རང་སྟེའམ་གཞན་སྟེའི་ལུང་ལས་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཏོག་པའི་བློ་ དེ་ཚད་མ་དང་ཟོག་ཅེས་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་ཏོག་པའི་བློ་སྟེ། བློ་རིགས་བཞི་ ཟ་དེ་དང་དེར་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་གཉིས་ལ་ཟོག་པ་སྟོན་པའི་ ལུང་ཆམ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་གཉིས་ཏོག་པའི་བློ་ནི་ཚད་མ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟེགས་པ་དག་པ་ལ་ཟོག་པར་སྟོན་པའི་བརྗོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པའི་ ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོས་ཀྱིས་སྟེགས་པ་ དག་པར་འཇིན་ པའི་ ཏྲ་ནི་ ཟོག་ ཅེས། བརྗོད་བྱ་ལ་གནོད་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་མཐོང་བའི་ལུང་ལ་བརྗོད་བྱ་ ཀཱ་ཤ་ནི་ དེ་ ལ་ བརྟེན་ པའི་ ཏྲ་ ཐེ་ ཚོམ་ ཡིན། ། བརྗོད་ བྱ་ ཀཱ་ ཤ་ ནི་ ལ་ ཟ ག ས་ ཏ ེ ། ། ཏ ེ ། ། ཏ ེ ། །

འདོགས་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་རང་མཚན་སྟང་བ། དེ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་མིན་ཞེན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟང་ལ་མ་ངེས་པ་ཚད་མ་མིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཀུན་ཚད་མར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་ངེས་པ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་དེ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་ནི། མཚན་ཉིད་སྔར་རྟོགས་ཟིན་ཀྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་ལ་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་པ། དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་དཔྱད་ཤེས་སྔར་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་རྟེས་ལ་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་མངོན་སུམ་དང་རྟེས་དཔག་གི་རྟེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་དང་དྲན་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་དགག་པ་ལ་སྒྲིར་དགག་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་ཤེས་དང་ཚད་མ་ཆུམས་ལས་གཞན་པའི་སྒྲ་བཅད་ཤེས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་པའི་བཅད་ཤེས་རིགས་པས་མཐའ་དཔྱད་པ་ན་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོགས་དང་ཡང་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ཚད་མ་སྟོ་མའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་བློ་ནི་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་རྟོགས་ཟིན་པས་ད་ལྟ་རྟོགས་པར་བྱ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེང་བཅད་ཟིན་ལ་སྟ་རེ་གཅོད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ། སྔར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ད་ལྟར་འདི་ཡིན་ཞེས་འཛིན་པའི་བློ་ནི་ལོག་ཤེས་སུ་འདུ་སྟེ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟ་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྔར་ཀྱི་ཐོང་བ་དགོག་པའི་བློ་ནི་ཚད་མར་འདུ་བའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་བཅད་ཤེས་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་དང་དུས་དང་ངོ་བོ་དང་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་ངོ་བོ་རྟོག་བྱེད། ཡུལ་རང་མཚན། དུས་ད་ལྟར་བ།

འཇོན་སྟངས་གསལ་ལ་མ་འདྲེས་པར་འཇོན་པ་ཡིན་ལ། བཅད་ཤེས་ནི་དུས་འདས་པ། ངོ་བོ་རྟོག་པ། ཡུལ་སྣང་དོན། འཇོན་སྟངས་མི་གསལ་ལ་འདྲེས་པ་འཇོན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔོན་པའི་རིགས་རྒྱུན་འཇོན་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྔོན་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མཐོང་བ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་ལ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་དེ་སྐད་ཅིག་གི་ཕྱིང་བ་ལ་བྱེད་ན་ཇས་ཡིན་གྱི་རིགས་མ་ཡིན། ཆུ་སྟེགས་པ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་ལྷོད་ལ། གཞན་སེལ་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཇི་ལྟར་ཡིན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་བྱེད་ན། སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་རང་མཚན་འཇོན་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་ལ། བྱ་རྫོགས་ལ་བྱེད་ན། ཡུལ་དང་དབང་པོ་མ་ཐུལ་གྱི་བར་དེ་སྲིད་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་པས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་སོང་གི་བཅད་ཤེས་མི་སྲིད་དོ། ། དང་པོ་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ། ཕྱིས་མཐོང་བ་ ཐམས་ཅད་ བཅད་ ཤེས་ སུ་མིང་ འདོགས་ ཞེ་ ན། མིང་འདོགས་པ་ལ་རག་མོད་དང་པོ་དང་ཕྱིས་མཐོང་བའི་སྟོན་པོ་གཉིས་སྤར་མ་མཐོང་བའི་དོན་རང་མཚན་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བས་མཐོང་བར་ཁྱད་མེད་པས་སྤ་ཕྱི་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་དོ། ། ཡུལ་དེ་སྟོན་པོར་ཉམས་སུ་ལྷོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་རྫོགས་ལ། ང་བཟོད་སྟོན་པོའི་སྐྱམ་དུ་སྤར་གྱི་དེ་རྟོག་པས་ངེས་མཐན་ཆད་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་སུ་མི་འཐད་དེ། ངེས་པ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདུ་བར་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདུ་བར་འཇོན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ མངོན་ སུམ་ བཅད་ ཤེས་ དང་ གཞི་ མཐུན་ རིགས་ པ་ ཤེས་ པ་ ཕྱོགས་ བླང་ ཆོས་

གྲགས་ཀྱིས་བཀག་གོ། །

ཆོས་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། འོ་ན་མངོན་སུམ་ཐུས་སྐད་ཅིག་ཁོ་ན་འཇོན་པར་ཟད་པས་སོ་སྐྱེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ས་སྐྱེའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི་རྟལ་ཕྱ་རབ་རེ་རེ་ལ་མི་འཇུག་གི་རྟལ་ཕྱ་རབ་དུ་མ་འདུས་པའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་ཇི་སྙེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཚྭང་བའི་རྣམ་རྟོག་མ་འཁྲུལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གང་ས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བསྡུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ཚན་གྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་སྣོན་དགོས་གཞིས་བཞེད་དོ། །

གཞིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། ཚད་མེད་ཀྱི་བློའི་མཚན་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བ་མ་གྱུར་པའི་རིག་པ། དབྱེ་བསྡུ་ནི། ཚད་མེད་ཀྱི་བློ་ལ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ཚོམ་སྟེ། ཚད་མའི་འགལ་ཟླ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དེ་འགལམ་ངེས་མ་གྱུར་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་མ་གྱུར་པས་བསླུ་བ་ཕ་ལ་མཐུ་མེད་པ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་ལའང་བློ་གང་ལའང་འཇུག་པའི་མཐུ་མེད་དོ། ། གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་པས་ས་ཞི་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཕྱེ་ཚོམ་ཀྱིས་གནས་ལུགས་ལས་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པར་བྱེད། གཏན་ཚིགས་འགལ་བས་གང་མི་འདོད་པ་བསླུ་བ་ལྟར་ཝོག་རྟོགས་ཀྱིས་གང་མ་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གིས་གང་འདོད་པའི་དོན་བསླུ་བ་ལྟར་ཚད་མས་ཀྱང་གང་འདོད་པའི་དོན་དེ་ཡིན་པ་ལྟར་རྟོགས་ས། ། དེས་ན་ཁྱགས་སུ་བཀོད་ཚད་ལ་བཞི་ལས་མི་སྲིད་ལ། གཅིག་སྟོན་མེད་ཡིན་པས་སྟོན་ཅན་གསུམ་ལས་མི་སྲིད་པ་ལྟར་བློ་ལ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མཐའ་དག་ལ་བཞི་

ལས་མི་སྲིད་ལ། གཅིག་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཚད་མ་མིན་པའི་བློ་གསུམ་ཁོ་ནར་གྱང་ངེས་རེས་སོ། །མདོ་ལས། ཐུགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། །མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་སྒྲུབ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ངོ་བོ་ཡུལ་རྣོགས་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་མ་རྣོགས་པ་གཅིག་པུར་འདུ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ནི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེ་ཚོམ་ནི་ཡུལ་མཐའ་གཞན་དུ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཕོ་ཕོའི་ནམ་གཞག་ལ། མ་རྣོགས་པའི་བློའི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་དེ་དང་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་ནུས་པས་སྟོང་པའི་རིག་པ། དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་དེ་ལ་གཏན་མ་ཞུགས་ནས་མ་རྣོགས་པ་ནི། ཡུལ་དེ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པ་སྟེ། རྣོག་གེ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་འགྲོ་ལྟོག་ཏིས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་འཚོལ་བའི་ཐུ་བ་མ་ཟོགས་ནས་མ་རྣོགས་པ་ནི། ཐུ་རྣ་མི་རྣ་ཏིས་པ་ན་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། འཚོལ་བའི་ཐུ་བ་ཟོགས་ཀྱང་མ་རྟེད་ནས་མ་རྣོགས་པ་ནི། དཔྱད་ཀྱང་བློའི་ཡུལ་དུ་མ་ཐུང་བ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ། རྣོགས་ཐུའི་ཡུལ་མེད་ནས་མ་རྣོགས་པ་ནི། འདས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་བཅད་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། རྣོགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་བསྟད་ནས་གཞན་སེལ་ཀྱི་ངོར་མ་རྣོགས་པ་ནི། རྣོག་པས་བུམ་གཟུགས་འཛིན་པ་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནས་མ་རྣོགས་པ་ནི། ཚུར་མཐོང་བའི་བློས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་ཀྱིས་བསྐལ་པའི་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་དེར་འཛིན་པ་ལ་དེ་མིན་ཀྱིས་གཞོད་པའི་རིག་པ། དབྱེ་ན། རྣོག་པ་ཡོག་ཤེས་དང་རྣོག་མེད་ཡོག་ཤེས་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་གསལ་བར་སྣང་བའི་རིག་པ། དབྱེ་ན། ཆུམ་པ་ལ་ཡོག་པར་རྣོག་པ་ཐག་ཏུ་ལ་སྣུལ་དུ་འཕྲུལ་བ་ལྟ་

བྱེད། དུས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ད་ལྟར་གྱི་སྟོན་པོ་ལ་འདས་པའི་སྟོན་པོར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཤ་པ་འདིའང་ཅོན་དན་དང་སྤྱི་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་གསུམ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་རིག་པ། དབྱེ་ན། དབང་ཤེས་འཕྲུལ་པ་རྣྲ་བ་གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་ཤེས་བསྒྲུབ་པ་ཚེ་ལམ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ས་ས་ར་ཕྱི་ན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ལ་གསུམ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་གཉིས་ཏེ་ཆམ་པ་ལྟའོ། །

ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་གྲིད་པའི་རིག་པ། ཡང་ན་མཐའ་གཞན་དུ་འདོགས་པའི་རིག་པ། དབྱེ་ན་མངོན་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་ཤུགས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཆ་མཉམ་པ་དང་ཤས་ཆེར་འཛིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ལ་སྤྱིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང། ཕལ་ཆེར་འབྱུང་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་ཕལ་ཆེར་མི་འབྱུང་སྙམ་པ་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ནོ། ། བཀ་ལ་ཉལ་ནི་སྒོམ་ནང་གི་ས་ལོན་ལྟ་བུ་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་ནུས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་སྟོས་པ། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་མཐའ་དག་དང་། རྟགས་ལ་མ་སྟོས་པ་ཁོན་པ་ན་ཚུ་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན་རྟགས་ལ་མ་སྟོས་པར་ཟློག་ཀྱུར་ལ་འཇུག་པའི་བློ་ནི་བདེན་ཡང་རྒྱང་བརྗུན་ཡང་རྒྱང་བརྟགས་ན་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ནོ། །

འཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཚད་མའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཡང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་དཔྱད་ན་རང་རིག་ཚད་མར་འདུས་ལ། ཚད་མ་མིན་པའི་

ཤེས་པ་གསུམ་པོ་ཡང་ཡུལ་རྟོགས་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་དཔྱད་ན་ཡུལ་མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན་ནོ། ། མདོར་ན་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བློ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའི་གསལ་བྱེད་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ། །

གསུམ་པ་བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ། སྒྲ་དང་བྱ་བག་གི་རྟོགས་ཚུལ།

དང་པོ་སྒྲ་དང་བྱ་བག་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིར་བསྟན་པ་ལ་གནས་ལུགས་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་གསལ་བར་འཛིན་པའི་བློ་གང་ཡིན་རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱོན་འདི་བཅུ་དུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་འཛིན་པའི་བློ་གང་ཡིན་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་ཡིན་སྐྱོན་སྟང་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སྒྲ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རང་མཚན་དང་གསལ་བ་དང་ཟས་དང་ལོག་པ་གང་ཡིན་དང་ཟས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དང་གཞན་སེལ་དང་ལྡོག་པ་དང་ཆམ་གཅོད་དང་འདྲེས་པ་དང། འབྲེལ་བ་དང། ཀུན་རྫོབ་གང་ཡིན་ནི་དང་ཟོར་མེད་དེ། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཟས་དང་ལྡོག་པ་སྒྲ་དང་བྱ་བག་སྐང་བ་དང་གཞན་སེལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཆམས་ལ་གཞན་བོད་བསྟུས་པ་ཁ་ཅིག་ཟས་དང་སྒྲུབ་པ་སྒྲ་དང་ལྡོག་པ་ལ་ས་ཁོ་གས་པ་རེས་འགལ་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་འགའ་མི་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་བློ་ཆོས་ལྟར་འཆད། རེས་དོན་ཆོས་ལྟར་འཆད། རེས་འགའ་སྒྲ་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་འཆད། རེས་འགའ་སྒྲ་འགོག་པ་ལྟར་བྱེད་པས་སྔ་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས་རྣམ་གཞག་གཞན་དུ་འཆད་ལ། ཁོ་བོ་ནི་སྔ་བདུན་གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་བཞིན་འཆད་དེ། ཤེས་བྱ་འདི་ལ་མཐའ་བཅད་ནས་ཡུལ་ལ་ཟས་དང་ལྡོག་པ་སྒྲ་དང་བྱ་བག་ཏུ་ངེས་ཏེ།

ཡུལ་ལ་རང་སྤྱི་གཤིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་བློ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ གཤིས་སུ་ངེས་ཏེ། གསལ་བར་སྣང་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྣང་བ་གཤིས་སུ་ ངེས་པའི་ཕྱིར། འཛིན་སྟངས་ལ་སྣང་བ་དང་སེལ་བས་འཇུག་པ་གཤིས་སུ་ ངེས་ཏེ། སྒྲུབ་པ་དང་ཆ་ཤས་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པ་གཤིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ འཆད་དོ། །

སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་ཟས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་འགལ་ཟས་ གཅིག་ལམི་འདུ་བ། ལྷག་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་འགལ་ལྷག་པ་གཅིག་ ལམི་འདུ་བ་ཞེས་ཟེར་ལ། ད་ལྟའི་བོད་བསྟན་པ་ཁ་ཅིག་ཟས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ ཉིད། གཞི་གྱུབ། ཁྱོད་ཀྱང་ཁྱོད་མ་ཡིན། ཁྱོད་མ་ཡིན་དེ་ཡང་ཁྱོད་མ་ཡིན་ པ། ལྷག་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་འགལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པའམ། ཁྱོད་མ་ཡིན་དེ་ཁྱོད་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐོ་ནས་ ཁྱོད་ཡིན་པ་གང་རུང་ཡིན་པ། ཁ་ཅིག་གཞི་གྱུབ་ཟས་ཆོས་མ་ཡིན་པ། གཞི་ གྱུབ་ལྷག་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཟེར་རོ། ། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ལྷག་པ་གང་ཡིན་ ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཟས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཡང་ ཟས་ཆོས་ཡིན་པས་སྒྲའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་རྟོགས་པ་ན་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྒྲའི་སྟེང་དུ་བྱས་མི་རྟག་ཟས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་པ་ཐ་ དད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཟས་ཆོས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། ། གཞན་ཡང་ཟྭེས་ དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དེ་ལ་ཟས་ཆོས་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་སྣང་ནས་མི་འཛིན་པས་སོ། ། དེས་ན་ཆོས་ཅན། ལྷག་པའི་སྐོ་ནས་རང་བཞིན་རྟོགས་པར་བཞེད་དེ། རང་ཡུལ་ལ་ཞེལ་བའི་སྐོ་ ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཤིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལྷག་པ་ཆོས་ཅན།

རྫས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྷག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྫས་ཆོས་རྟོགས་པ་ལྷག་ཆོས་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་ཕྱི་དང་བྱེ་བག་དཔྱད་པ་ལ། ཕྱིའི་མཚན་ཉིད། གཞན་རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་ལྡོག་པ་གང་ཞིག །རང་གི་གསལ་བ་ལ་ཐུན་མོང་པར་རྟེས་སུ་འཇུག་པ། བྱེ་བག་གི་མཚན་ཉིད། གཞན་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ཀྱང་ལོག །རིགས་མཐུན་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལྟོག་པ་གཉིས་ཆོགས་པ། དབྱེ་ན། ཤ་པ་ཙཏ་ན་ལ་སོགས་པ་ཤུས་ཐ་དད་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཆུམས་ཐད་ཀའི་བྱེ་བག་ཡིན་ལ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཤིང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐད་ཀའི་ཕྱིའོ་ཞེས་པ་སེལ་ཅོ་ཡིན་ནོ། །ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལྡན་ཕྱི་མ་དུས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཆུམས་གོང་མའི་བྱེ་བག་ཡིན་ལ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་སྐད་ཅིག་ཉིད་ནི་གོང་མའི་ཕྱིའོ། །མདོར་ན་ཐད་ཀ་དང་གོང་མའི་ཕྱི་དང་བྱེ་བག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཐད་ཀའི་བྱེ་བག་ཆུམས་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པས་ནང་ཕན་ཚུན་རྫས་ཐ་དད། གོང་མའི་བྱེ་བག་ཆུམས་དུས་ལ་ལྟོས་པས་སྐད་ཅིག་ད་ལྟར་བ་དངོས་པོ། འདས་པ་འགགས། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ནོ། །

ཕྱི་དང་བྱེ་བག་ནི་རྫས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མེད་ནོ། །དེའི་ནོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྫས་ཐ་དད་དང་ཁ་ཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཆུ་ལྟོགས་བྱེ་བག་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་དང། ཉི་ཚེ་བའི་ཕྱི་བ་ལང་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ། དེ་གཉིས་ཀཱའང

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་རྒྱུ་པ་མི་སྣང་བ་གསལ་བ་དཀར་ཟླ་ལ་ས་སོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བས་སྟེལ་བ། ཐག་པ་གཅིག་ལ་བ་ལང་གི་ཚོགས་བཏགས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་གསལ་ཟས་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་ལས་ཟས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཚད་མ་ལ་སྣང་རུང་བ་གང་ཞིག་ཏུ། ཚད་མས་དམིགས་པ་མེད་པས་སོ། ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བྱག་དུ་མ་དང་ཟས་གཅིག་པ་དགག ། སྤྱི་དུ་མ་ཏུ་བྱག་དུ་མ་དང་ཟས་གཅིག་པ་དགག ཝཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི་གང་ས་ཅན། རྒྱལ་མཁན་པ་སྐྱིང་ཤུ་བས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྤྱི་གཅོ་བོ་དེ་གསལ་བ་ལ་མེ་ལ་ཚ་བ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་སྤྱི་དང་ཏེ་བྱག་ཟས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། ། བོད་བསྟུས་པ་ཁ་ཅིག་ཤིང་ཙམ་དང་ཤ་པ་ལ་སོགས་གསལ་བ་ཆུམས་ཟས་གཅིག ། དེ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཏེ་བྱག་ཟས་གཅིག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སྨྲའོ། ། འདི་སྐད་འདོད་པའི་ཁྱབ་ཅན་དང་བོད་ཆུམས་མཐུན་ནོ། །

དེ་དགག་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཏེ་བྱག་ཟས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཏེ་བྱག་ཟས་གཅིག་གི་ཡིན་ན་ཏེ་བྱག་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་ན་དེ་དང་ཟས་གཅིག་པའི་སྤྱི་སྣང་དུ་རུང་བ་གང་ཞིག་ཏུ་ཐུན་ཚོག་ཆུམས་ཀྱི་ལོག་ཆོག་མང་བས་བརྟགས་ནས་དགག ། ཇ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་གལ་ཏེ་ཡུལ་དང་དུས་དང་ཆུ་པ་ཐ་དད་པའི་ཏེ་བྱག་ཤ་པ་ཅན་ཏེ། ལ་སོགས་པ་ཆུམས་དངོས་པོ་དང་ཤེར་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་གཅིག་དང་ཟས་གཅིག་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་གཅིག་སྐྱེ་བ་ན་དངོས་པོ་

ཡང་སྐྱེ། རང་མཚན་གཅིག་འཇིག་པ་ནི་དངོས་པོ་ཡང་འཇིག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཕྱས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་སྤྱི་དངོས་པོ་དེ་དང་ཕྱས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཆར་བྱེད་པ་མིན་ན། ཅིས་བྱ་ཚོས་ཅན། དེ་ནམས་སྐྱེ་འཇིག་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ནམས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་གང་ཞིག ། སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་པ་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་འཇིག་ཆ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ནམ་ཅས་ལས། དེ་གྱུབ་ན་མ་གྱུབ་པའམ། རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི་ཅིའི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འགལ་བར་གནས་པའམ། རྒྱུ་ཐ་དད་པའོ། ། དེས་ཀྱང་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུབ་ན་ནི་འགའ་ཡང་གང་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པས་རིལ་ཕྱས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་། ནམ་འགྲེལ་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་སྟོར་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཕྱས་གཅིག་ཡིན་ན་ཅུ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ཅིས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཕྱས་གཅིག་ཡོད་པ་དག་ན་མི་ནུས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཕྱས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་མི་མཚུངས་ཏེ། གང་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོད་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱ་ཕྲག་བཞིན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཕྱས་ཀྱང་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་ཐལ་བས་ལེགས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ལེགས་སོ། ། ཡང་ཅིས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལག་པ་གཡས་པ་གཡོ

བ་ན་ལུས་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ་དང་། ལག་པ་གཡས་པ་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ་ན། མཚོན་ཀྱིས་ཁ་བསྒྱུར་བ་ན། ལུས་ཐམས་ཅད་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ་དང་། མཚོན་ཀྱིས་བསྒྱུར་བར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཡན་ལག་ཅན་རྣམ་གཅིག་ཡོད་པ་ལེགས་སོ་ཞེ་ན། ལག་པ་གཡས་པ་གཡོ་བ་ན་དངོས་པོ་ཡང་གཡོ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་སྟོན་བྱེ་བྲག་རྣམ་གཅིག་ཡིན་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ། རང་མཚན་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན་སྟོ་དངོས་པོ་བ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པ་བུད། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཚ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཆོས་འཁྱལ་ལས། དོན་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཚད་མ་ཆོས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཚ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྟོ་དང་བྱ་བྲག་རྣམ་གཅིག་ཡིན་ན། འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་རྣམ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འགལ་བ་སྣང་མྱོན་དང་། ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་དང་། བདག་འཛིན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དཀར་དམར་སོགས་རྣམ་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་དངོས་པོ་བ་དང་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མཚན་རྣམ་གཅིག་པ་ཆོས་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་དེ་རྟོག་པས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མཚན་རྣམ་གཅིག་པ་ཆོས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཆོས་འཁྱལ་

ལས། དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་ཆེས་ནི། ། རང་གིས་འདྲེ་དང་ཐ་དད་ཝེད། ། དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། ། དུ་མ་བློ་ཡིས་བསྟད་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲ་གཅིག་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་ཟས་གཅིག་པ་ཝེད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་ཟས་གཅིག་པའི་སྒྲའང་དུ་མ་ཡོད་ཅེ་ན། ཤ་པའི་སྒྲ་ལྟོག་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་ཐལ། སྒྲ་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐལ། འདོད་ན། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་ཁྱབ་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཅིང་། ཤ་པའི་བྱེ་བྲག་གྱུར་ཀྱང་ཤིང་གཞན་གྱི་སྒྲ་མི་གྱུར། ཤ་པའི་སྒྲ་ཁེགས་ཀྱང་ཤིང་གཞན་གྱི་བྱེ་བྲག་མི་ཁེགས། སྒྲ་ཡང་བྱེ་བྲག་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་པས་སྒྲ་བཀག་པས་བྱེ་བྲག་ཁེགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་གྱུར་པས་སྒྲ་འགྱུར་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆེས་པར་གཞན་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲ་གཅིག་དང་དུ་མ་མི་འདོད་ཀྱི། ཤ་ས་ཥ་ཏ་ལ་ས་ཥ་ཡ་ཡ་ཀ་ལ་འདབ་བང་ལྟན་པར་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྒྲ་གཅིག་དང་ཤ་ས་ལ་ས་ཥ་ཡ་ཡ་ཀ་ལ་ཅ་ཅ་ལ། ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། མཚུངས་པ་དོན་ལ་མེད་པར་ཐལ། མཚུངས་པ་རྟགས་པའི་བློ་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚུངས་པ་ཕན་ཚུན་སྤྱར་ཞིང་ལྷོག་མཁན་རྟགས་པ་ཡིན་པས་ས། ། དོན་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལྷོན་མ་མཐོང་བའི་བད་མ་ཏྲ་ཀ་ཀཅིག་མཐོང་བ་ན་བད་མ་ཏྲ་ཀ་ཀཞན་དང་འདྲའོ་སྙམ་པའི་ཐུན་ཕྱི་བར་ཐལ། དོན་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་ལ་མཚུངས་པའི་སྒྲ་མེད་ཅོད་རྟགས་པས་མཚུངས་པར་བཟུང་བ་ཥ་མ་སྒྲ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྟགས་ པས་ མཚུངས་ པར་ བཟུང་ བ་ ཥ་ མ་ དེ་ སྒྲ་ ཆ་ ཡིན་ པར་ ཐལ། མཚུངས་པ་ཡིན་ན་སྒྲ་ཀཅིག་ཏུ་མི་སྲིད་ལ། ཀཅིག་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲའི་ཐུ་ཐུ

འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། མཚུངས་པ་ཡིན་ན་གཅིག་ཏུ་མི་སྲིད་དེ། རང་ཉིད་རང་དང་མཚུངས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཏུ་མ་ཤར་ཡང་ མཚུངས་པར་འཛིན་པ་ཉིད་སྲིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་མ་ཤར་ ཡང་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་ཉིད་སྲིད་མིན་པར་ཐལ། བློ་ལ་རིགས་གཅིག་མ་ ཤར་ན་མཚུངས་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྲིད་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོད་ན་ དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པ་ན་ཤེང་འོན་ཅིག་ ཅེས་སྲིད་གཅིག་གི་སྐྱ་མི་འཇུག་པར་ཤ་པ་དང་འདྲ་བ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་ དགོས་དོན་འགྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤ་པ་དང་ཐུགས་རེ་ འདྲ་བ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཡོད་ལ། ཡུལ་དང་དུས་དང་ཆུམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་སྲིད་དོན་ལ་ཡོད་ ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་བསྟན་ནས། སྲིད་དོན་ལ་ཡོད་ན་རིགས་པའི་ཆུལ་ པོ་ཆོས་ཀྱི་ཀྱིས་ གསུངས་པའི་ཆུམ་ གཞན་ དང་ ཡང་ འགལ་ བར་ སྟང་ ངེ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། སྲིད་ཡི་བློ་ཡང་བསླད་པ་ཡིན། ། ཞེས་དང་། རྟོག་པའི་ཤེས་ པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། ། སྐྱ་ཡི་དོན་ནི་བཏགས་པ་ཡིན། ། དང་། སྲིད་ནི་དངོས་ མེད་ངོ་བོ་ཡིན། ། དང་། དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པ། ། དེ་ནི་དམ་པའི་ དོན་དུ་མེད། ། དང་། འདི་ལའང་ངོ་བོ་ཆུང་ཟད་མེད། ། དང་། རང་ འགྲེལ་ལས། ཁྱད་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་སྲིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར་ དེ་ཁོན་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལྟར། དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ། ། དེ་ འདི་ར་ངོན་དམ་ཡོད་པའོ། ། དངོས་པོ་དང་ དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་ངོན་བྱེད་པར་རུང་བ་ཉིད་དང་མི་རུང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་འཆད་ པར་འགྱུར་རོ། ། ངོན་བྱེད་ནུས་པར་རུང་པའི་ངོན། ། དེ་ཡང་རྟེས་འཇོག་མེད་ ཀང་ཞེག ། རྟེས་འཇོག་དེ་ལས་འབྲས་མི་འབྱུང། ། དེ་བས་ན་སྲིད་ཐམས་ཅད་

ནི་ངོན་བྱེད་ནུས་པར་རྩང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ནི་ཁྱད་པར་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་དེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ། དང་། ངོན་ཀྱི་ཐུ་བ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ཁྱད་པར་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གང་ཡང་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྒྲ་གསལ་བ་དང་ཚུས་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་རྣགས་ནས་ཚུས་སུ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ལུང་རིགས། གསལ་བ་ཆགས་ནི་རྟེས་མི་འགྲོ། རྟེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད། ། དང་། གཞན་དུ་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པ། དངོས་པོར་མི་འགྱུར་འདི་འདྲ་ལས། ། དང་། ཐ་དད་པ། མེད་ན་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་འཇིག་འགྱུར། ། དེ་ལས་ཐ་དད་པས་དེ་ལྟར། ། མི་འགྱུར་ཅེ་ན་ཅིག་འཇིག་ཆེ། ། བདག་གཞན་ན་ནི་དེ་ཡི་མེན། ། དང་། ། གཞན་ཉིད་མེན་ན་རྟེས་འགྲོ་མེད། ། གཞན་ཉིད་ན་ཡང་རྟེན་མེན་ཕྱིར། ། དང་། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། ། ངོ་བོ་བློ་གང་ཐ་དད་ལས། ། གཅིག་ནི་རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི ། ངོན་གཅིག་སྟོང་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན། ཐ་དད་འགྱུར་ན་དབྱེར་མེད་པའི། ། ཐ་ལྟད་དག་ཀྱང་རྒྱ་མེད་འགྱུར། ། དང་། ཐུན་ངོན་ཀྱི་འཇྲེལ་བ་ཚུས་འགོག་ནི། འཇྲེལ་བ་དངོས་པོ་ཉིད་འགྱུར་མོད། ། ཐ་དད་ཕྱིར་ཐུན་ལྟ་ཆོགས་འགྱུར། ། དེ་ལས་ཐ་དད་མེན་དེ་ཉིད། ། འདི་ལས་གཞན་དངོས་ཡོད་མ་ཡིན། ། དང་། ཞེག་པ་ཚུས་འགོག་ནི། མེ་ལས་ངོན་གཞན་གྱུར་པ་དག ། སྐྱེ་ན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ། ཤིང་ནི་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ། ནས། འཇིག་པ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། ། ཤིང་ཉིད་འཇིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། འདི་ལས་གཞན་པའི་ཆས་པའང་མེད། ། དང་། ཕྱི་དངོས་མེད་དུ་བསྟན་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་གསུངས་ནས་ཇི་ལྟར་ལས་བཟློག་གང་ཡིན། ། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་

འདོད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མདོར་ན་སྟེ་བདུན་འདིར་ལྷག་པ་
གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲུ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ལས་ཡོག་པའི་ལྷག་པ་ལྟ་བུ་དང། ཟློའི་
གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲུ་སྒྲུ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་རྟགས་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་བཏགས་
པའི་བཏགས་ཚ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་སྒྲ་མ་བསྟན་ལ། དེ་གཉིས་ནི་དངོས་
པོར་མེད་དེ། ལྷག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། ། གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་
མིན། སྒྲ་ཡི་ཟློ་ཡང་བསླད་པ་ཡིན། ། དེ་ཕྱིར་སྒྲ་ནི་དབྱུང་བ་མེད། དང།
དོན་རྟགས་ཀྱི་ནི་སྒྲ་གང་ཡིན། ། གཞན་ལས་ལྷག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཐུ
འདི་དག་གིས་གང་བརྗོད་པ། ། འདི་ལ་ངོ་བོ་ཆུང་ཟད་མེད། ངོ་བོ་མེད་ཅན
སྒྲ་ཟློ་ལ། སྒྲ་ཉིད་དུ་ནི་མཐོང་ཕྱིར་དང། ། དོན་ལ་འཕྲལ་བ་མེད་པ་ནི།
སྒྲིར་འདོད་དེ་ཡང་བསླད་ཕྱིར་དང། ། དེ་ཉིད་དུ་ན་དོན་དངོས་སུ། མེད
ཕྱིར་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སེམས་ལ་སྒྲ་ཡང་ཡིན་དངོས
པོཡང་ཡིན་པའི་དུག་ཆུས་མ་ཐོས་པ་མཛོད། ། སྒྲ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མེད་པ
དེའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ན་དངོས་པོར་མེད་དགོས་ཏེ། རང་གི་ཡན
ལག་དང་ཟས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཟོད་ཕྱིད་ཀྱི་སྒྲ་ལ
དཔེར་བཟོད་ན། ས་རཿ ཞེས་པའི་ཚིག་ནི་དངོས་པོར་མེད་དེ། རང་ལ་ཡོད
པའི་ཡི་གེ་ས་དང་དེའི་སྲོག་ཡིག་ཨ་དང་ཚེག་དྲག་རྣམས་དང་ཟས་དེ་ཉིད་དང
གཞན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱང་ཟས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཡི་གེ་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཡང་རང་གི་ཚ་ཤས་སྣོད་ཅིག་མང་པོ་ཡོད་ལ། དེ
རྣམས་དང་ཟས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁ་ཅིག་ན
རེ། རང་གི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་དང་ཟས་གཅིག་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་རྣམས
ནང་ལན་ཚུན་ཟས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ནི་གལ་ཏེ་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ཟས
དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཟས་གཅིག་ཡིན་ན་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ཟས་ཀྱང་གཅིག

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་སྦྱན་གཏེས་ཀྱི་ཕ་གཅིག་ཡིན་ན། ཕུ་བོའི་ཕ་དང་ཆུ་བོའི་ཕ་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་ཆམས་ཀྱང་ཟས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེན། ཡི་གེ་སྡེ་མ་ས་དང་ཟས་གཅིག་ཡིན་ན་ཡི་གེ་ཕྱི་མ་ར་དང་ཟས་གཅིག་ཡིན་པ་བྱེད། ཡི་གེ་ས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་ཟས་གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་སྐད་ཅིག་ཐུག་པ་དང་ཟས་གཅིག་ཡིན་པ་བྱེད། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཆམས་ཡང་དག་ཀུན་ཇོ་བ་ཏུ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་ཆམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆམ་འགྲེལ་ལས། ཡི་གེ་ཀུན་སྦྲོང་ཤེས་པ་ལས། ། སྐྱེ་ལ་ཤེས་པས་སྒྲ་སྐྱེའོ། ། དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ནི། ། ཆ་བས་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ། ཤེས་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཅན། ། དེ་ཐོས་ཆུར་མེད་ཐོས་པ་ཅན། ། དེ་དབྱན་པ་ལ་སྟོས་ནས་ནི། ། ཕྱིས་ནི་བདག་ཉིད་ལ་དབྱན་བྱེད། ། ཅེས་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཡེ་གེ་ཆམས་ཡང་དག་ཀུན་ཇོ་བ་ཏུ་རྒྱ་ཀུན་སྦྲོང་རིམ་ཅན་ལས་རིམ་ཅན་དུ་འཇོག། དབྱན་ཤེས་རིམ་ཅན་ཀྱིས་རིམ་ཅན་དུ་དབྱན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགལ་བོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། སྟེ་བདུན་འདིར་རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་ཙོལ་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ནི་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཟས་ཐ་དད། ཡན་ལག་ཆམས་ཀྱང་ཟས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། མི་འཐད་དེ། ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་ན་ཡན་ལག་སྔ་མ་སྔ་མ་འགགས་ཟིན་ན། འགགས་ཟིན་པས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟས་ཐ་དད་དུ་མི་འཐད་ལ། མ་འགགས་ན་ཡན་ལག་སྔ་ཕྱི་ལྟན་ཅིག་ཚོགས་པ་ཁྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དང་། སྔར་མི་འཇིག་ན་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པས་དངོས་པོར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། ། གཞན་ཡང་ས་རཿ ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཁོ་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཡེ་གེ་ས་སོགས་དང་ཟས་ཐ་དད་དུ

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་བློ་མ་འཕྲུལ་བས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཆོས་འགྲེལ་ལས། ངག་ནི་ཡེ་གེ་ལས་ཐ་དད། །ཡོད་པ་མིན་ཏེ་མ་དམིགས་ཕྱིར། ། ཞེས་དང། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་བློ་ལ་ལྷ་ལྷིན་ལ་སོགས་པའི་ཚོག་དང་ངག་ཆོས་ཀྱི་ཡི་གེ་ད་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་མ་གཏོགས་པར་ཡི་གེ་གཉིས་པ་དང་འདྲ་བ་གཞན་ནི་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཇས་གཅིག་ཡིན་ན། ས་རྣ ཞེས་པའི་ཚོག་ཆོས་ཅན། བཟོད་ཟློའི་དོན་སྟོན་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་ལ་ཡོད་པའི་ཡེ་གེ་ས་བའི་སྒྲ་ཡིག་ཙ་དང་ཇས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཆོ་གོ་ཟྭད་ཀྱི་ངག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་འགྲེལ་ལས། ཡི་གེ་དོན་མེད་ཅན་འཇུར་ཞིང། ཞེས་དང། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཇོད་པར་ཟྭད་པ་ནི་ཚོག་གི་ཡན་ལག་གིས་དེ་དང་ལྡན་པར་འཇུར་ན། ཡི་གེ་དག་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་བཇོད་པར་ཟྭ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བས་ན་དེ་དག་ལ་བཇོད་པར་ཟྭ་བ་དང་ཇོད་པར་ཟྭད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་གནས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་པར་ཐལ་བར་འཇུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མདོར་ན་ངག་ཚོག་ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འགྲེལ་ལས། ཚོག་སོགས་ཀུན་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། དངོས་པོ་ཡི་ནི་འཐེལ་བ་འདི། ། ཇི་ལྟར་བྱར་ན་འཇུག་པར་འགྱུར། ། ཞེས་དང། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བས་ན་ཡི་གེ་ཆོས་ཇོད་པར་ཟྭ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ཚོག་ལ་སོགས་པ་ཇོད་པར་ཟྭ་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་བས་ན་དབང་པོའི་ཆོས་པར་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟེས་སུ་འཇུག་པའི་རིགས་མཐུན་པའི་བག་ཚགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཚོག་དང་ངག་ནི་འཐུལ་བ་ཡིན་ནོ། ། གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་ནི་

ཝོག་པ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། གཅིག་དང་དུ་མ་ཉིད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་དུ་མའི་རིམ་པས་འཛིན་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང། དེ་ནི་གཅིག་གིས་བཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེའི་བཀོད་པ་རྣམ་གྲངས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང། ཡི་གེ་གཅིག་འཛིན་པ་ན་ཡང་བློ་དུ་མ་འགག་པའི་ཕྱིར། བློ་ཆགས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། སྐད་ཅིག་མ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་ལས་འདས་པའི་དུས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། ལྷག་པ་ཡིན་ན་ནི་ཆ་ཅན་ཀྱི་མཐའ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང། ཡི་གེ་ཐུང་དུ་ཡོངས་གྱུར་པས་པ་ནི་རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མ་འདས་པ་ཅན་ཀྱི་མིག་འབྱེད་པའི་དུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། དབྱ་པ་ཡང་དེའི་དུས་ཅན་ཁོན་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ཐོང་བ་བཞིན་དུ་དབྱ་པའི་ཕྱིར་དང། ཉམས་སུ་ཐོང་བ་དང་དབྱ་པའི་ཁོ་རིམ་དག་ཀྱང་ཁྱད་པར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོག་ལ་ས་ཁོགས་པ་དུ་མ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང། དེའི་དུ་མ་ཉིད་ནི་འགགས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆགས་པར་རྟོག་པ་དེ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡི་གེ་ནི་ཤིན་ཏུ་དུས་ཐུང་ཡང། མིག་འབྱེད་པ་ལས་བཙུམས་པ། བཙུམས་པ་ལས་འབྱེད་པའི་དུས་ཅམ་དུ་གནས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དུ་མ་གོ་ས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིས་པའི་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བས་ཟློག་ལ། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་དྲུག་བཙུ་ཚ་ལྟ་ཡོད་ཅེས་མངོན་པ་ནས་བཤད་ལ། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཚ་ལྟ་ཡོད་ཅེས་བཤད་དོ། །ཡི་གེའི་ཐུང་མཐའ་ཞེས་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་དྲུག་ཅུ་ཚ་ལྟ་ཡོད་ན། ཁོ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་འཇིག་དུས་ན་ཞིག་ན་ཕྱི་མ་ཆགས་དང་ཐུས་གཅིག་པའམ་ཐ་དད་ཡིན་པ་བྱེད། ཁོ་ཁོ་རང་ལ་ཡོད་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་འཇིག་པའི་དུས་སུ་མ་ཞིག་ན། ཕྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་པས་དངོས་པོ་ཡིན་པ་

ཀྱམས། མངོ་སྐྱེ་རྒྱུན་ལས། དང་པོ་མི་འཇིག་མཐར་མི་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཐའ་ཡང་། །མིག་བརྫུམས་ཚད་དུ་
གནས་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་ཕྱན་ནི། །དུ་མ་དག་དང་འབྲེལ་
བས་ཇོག་ས། །རྒྱལ་གཅིག་བསྟེས་དུས་ཆུང་བ་ཡིན། །མཐར་ཐུག་དུས་ཀྱང་
སྐད་ཅིག་འདོད། །ཅེས་ཀྱང་ཆམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤླཀ་བློས
ཆོག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡི་གེ་ཆམས
ལས་ཆོག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མེད་པ་དག་ཀྱང་འགལ
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་ནི་སྔང་བ་ཐ་དད་པར་དམིགས་པར་འགྱུར
ལ། མི་སྔང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་བཟློད་པར་བྱེད་པར་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། མ
བཟུང་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་པ་མེད་པ
ཡིན་ན་ཡང་ཡི་གེ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་བཟློད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ
བར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡི་གེ་ཆམས་ལས་ཆོག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཐ
དད་པ་དང་། ཐ་མི་དད་པ་འགལ་བ་དེ་བས་ན་ཆོག་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོར
གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམ་པ་ལ་དཔེ་བཟློད་ནི
བྱམ་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ཁོ་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཐུས་གཟུགས་ཏྲི་རོ་རེག་བ
བཞི། ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་དང་ཐུས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། ཐུས་གཅིག་ཡིན་ན།
ཁོ་ལ་ཡོད་པའི་ཐུས་བརྒྱད་པོ་ཐུས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དེ་ཁོ་རང་ལ
ཡོད་པའི་ཐུས་བརྒྱད་དང་ཐུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐུས་བརྒྱད
དང་ཐུས་ གཅིག་ ཡིན་ པར་ ཐལ་ བ་ ནི། ངའི་ མ་ མོ་ ཤམ་ ཡིན་ ཟེར་ ཀ་ དང
མཚུངས་ཏེ། མ་ཡིན་ན་ མོ་ ཤམ་ ཡིན་ ཕར་ འགལ་ ཀ་ ཐཙམ་ ཡིན་ ན
གཅིག་ཡིན་ཕར་ འགལ་ ཐའི་ ཕྱིར་ ཅོ། ། གཞན་ ཡང་ བྱམ་ ཕ་ ལ་ ཡོད་ ཕའི་ ཏྲི
ར་ འབྱས་ མིག་ ཤེས་ སྐྱེད་ ཆུ་ ཕར་ ཐལ། ། ངེ་ ཐུམ་ ཕའི་ ཀཱུ་ ཀ་ ཐུ

གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཟུགས་ཀྱིས་རང་འཐས་ཙོ་འཛིན་ལ্ལེའི་དབང་ཤེས་སྐྱེད་ནུས་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཙོ་དང་ཟས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་འདོད་ན། དེའི་གཟུགས་ཀྱིས་རང་འཐས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད། དེའི་ཙོས་རང་འཐས་ཙོ་འཛིན་ལ্ལེའི་དབང་ཤེས་བསྐྱེད། དེའི་དྲིས་རང་འཐས་དྲི་འཛིན་སྣའི་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་ནུས་པ་དེ་ཕོ་ཕོར་ངེས་པའི་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དྲིས་རང་འཐས་མིག་ཤེས་བསྐྱེད། དེའི་གཟུགས་ཀྱིས་རང་འཐས་ཙོ་འཛིན་ལ্ལེའི་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཕོགས་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ། སྒོང་བས་དེ་མཚུངས་འཐས་བྱ་ཡི། ། ཚུ་མེན་པ་ནི་ཆོས་གཅོད་ལ། ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྷ་དབང་བློས། གཟུགས་ལ་ཕོགས་པའི་ནུས་པ་ནི་ཆོས་པ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་ནི་ནི། དཔེར་ན་བུམ་པའི་དཀྱིལས་ཅན་དག་ཚུ་ལ་ཕོགས་པ་འཛིན་པ་ལ་ཕོགས་པའི་འཐས་བུ་ཅིད་པའི་ནུས་ལྟ་བུའོ། ། ཕ་ཕར་ངེས་པའི་ནི། དཔེར་ན་མིག་གི་ཆོས་པར་ཤེས་པ་ལ་ཕོགས་པའི་འཐས་བུ་ཅིད་པའི་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། ། ཟས་ཐ་དད་ཡིན་ན། བུམ་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཟས་བཏུད་པོ་ལས་ཟས་ཐ་དད་པའི་བུམ་པའི་ཟས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཟས་ཐ་དད་པའི་བུམ་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མེད། དྲི་ཡང་མེད། ཙོ་ཡང་མེད། ཤ་དང་ཚུ་དང་མེ་དང་ཆུ་ཡང་མེད། ཐུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་པ་དེ་ཕྱིའི་བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིའི་བེམ་པོ་ཡིན་ན་འཐུང་བ་དང་འཐུང་འགྱུར་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་དགོས། འཐུང་བ་ཡིན་ན་ས་ཚུ་མེ་ཆུ་བཞི་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་དགོས། འཐུང་འགྱུར་ཡིན་ན་གཟུགས་ཐུ་དྲི་ཙོ་རེག་བྱ་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གང་ངེས་པའི་ནུས་ཀཱུ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་ཚེ། ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

རང་ལ་ཡོད་པའི་ཟས་བཙུད་དང་ཟས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཟས་ཐ་
དད་པའི་ཕྱོད་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆོས་
འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟན་རང་གི་ངོ་བོ་དང། ། བཟློད་པ་དག་ལས་ཐ་དད་
པའི། ། གྱངས་ལྟན་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡི། ། ངོ་བོ་བློ་ལ་མི་སྣང་ངོ། ། ཞེས་
སོགས་དང། ཕྱོགས་འདིས་གཞན་ལའང་བཟློད་པར་བྱ། ཞེས་པའི་འགྲེལ
པར་ལྟ་དབང་བློས། དཔེར་ན་ཙནྡན་ཀྱི་དྲི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ཡང་ཙནྡན་ཞེས
བྱ་བའི་ཟས་ནུང་ཟད་ཀྱང་དྲི་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་ཟས་གྱུབ་འགོག་པ་ནི། རྒྱས་པར་རྣམ
འགྲེལ་དུ། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཡན་ལག་དང་ཟས་གཅིག་ཡིན་ན།
ལག་སོགས་ གཡོ་ན་ ཐམས་ ཅད་ དག ། གཡོ་ བར་ འགྱུར་ ཕྱིས་ འགལ་ ཏ
ཅན། ། ལས་ནི་ གཅིག་ ལ་ མི་ ནུང་ ཕྱིར། ། གཞན་ དུ་ ཐ་ དད་ གྱུབ་ པར
འགྱུར། ། གཅིག་བསྒྲིགས་པ་ན་ཐམས་ཅད་དག ། བསྒྲིགས་པར་གྱུར་པའམ
མ་བསྒྲིགས་ན། ། མཐོང་འགྱུར་ གཅིག་ མཚོན་ ཏིས་ བསྒྲུར་ ན། ། བསྒྲུར
བའམ་མ་བསྒྲུར་རྟོགས་པར་འགྱུར། ། དེ་ཕྱིར་ཚོགས་པ་ གཅིག་ཡོད་ མེད། །
ཞེས་པའི་ཚུལ་ཏིས་བཀག་ནས། ཡན་ལག་ཅན་རང་གི་ཡན་ལག་དང་ཟས་ཐ
དད་ཡིན་ན། དེ་ལྟན་རང་གི་ངོ་བོ་དང། ། ཞེས་པ་ནས། ཕྱོགས་འདིས
གཞན་ལའང་བཟློད་པར་བྱ། ། ཞེས་པའི་བར་ཏིས་བཀག་ཅིང། གཞན་ཡང
གོང་དུ། ལྟན་དོན་ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ། ཞེས་སོགས་ཕྱོགས་སྔ་མ་བཀོད
ནས། ཁྱད་པར་ཅན་མིན་གཞན་ཡོད་ནི། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པས་དེ
རྣམས་ལ་གཟིགས། རྒྱ་འགྲེལ་རྣམས་དཔང་དུ་ཚུགས། ཡི་དམ་ལྟ་ལ་གསོལ
བ་ཐོབ། དཀོན་མཆོག་དཔང་དུ་ཚུགས་གཟུང་བོར་གནས་པའི་བློས་དཔྱོད་ལ
བློང་དོར་ ཏིས་ གནས་ ལུགས་ ལ་ ཤེན་ ཏུ་ མཁས་ པར་ མཛོད་ ཅིག ཤེས་ ལྟན

ཆུམས་འདི་དག་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ནས་སྒྲ་བ་ཉིད་ནི་དེང་ས་ཁ་བ་ཅན་འདི་ན་ཁོ་བོ་ཙམ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷག་པའི་ལྷ་དང། ཆོས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱི་བྱིན་རླབས་ཆུ་གཏེར་བདག་གི་བློ་ཁྲོས་ཀྱི་འཛིན་མར་བཞས་པ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལྷུགས་རིས་བསྐོར་བའི་མཐུ་ལས་སྟེང་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ཆེའོ། ། ཞེབ་པར་ངག་ལས་ཤེས་དགོས་ཏེ། འདིར་ཡི་གེ་མང་དུ་དོགས་ནས་ཞེབ་པར་མ་བཀོད་དོ། ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཤད། ལུང་དང་རིགས་པས་སྒྲ་དོན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་ན། ཕྱིད་འདོད་པའི་སྒྲ་དེ་གང་ཡིན། དེ་ལ་དགག་སྒྲབ་ཀྱི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། གཞན་རང་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་ལས་ལོག་པའི་ལྷག་པ་སེལ་ངོར་གསལ་བ་ཀུན་ལ་ཕྱིས་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་དེ་གཞན་སེལ་མེད་དགག་གི་སྒྲ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྷག་པ་ལྟ་བུའོ། ། སྒྲ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཆུམ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏु་བཏགས་པའི་བཏགས་ཚ་ནི་བློའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་བུམ་པའི་སྒྲ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཆུམ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་བཏགས་པའི་བཏགས་ཚ་ལྟ་བུའོ། ། བོད་བསྟུས་པ་ཁ་ཅིག་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རིགས་སྒྲ་དང། བློའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་ལྟ་བུ་སྒྲ་དོན་གྱི་སྒྲ་ཡིན་ལ། རིགས་སྒྲ་ཡིན་ལ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཡོད། སྒྲ་དོན་གྱི་སྒྲ་ཡིན་ལ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མེད་ཟེར་བ་ཆུར་མ་འདུས་པའི་ཆུ་མཚོ་ལྟར་སྨོན་དཔོན་ངན་པའི་དུག་ཆུས་ཐོག་པའི་བརླབ་འཚོལ་ཡིན་ཏེ། བུམ་གསལ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་བུམ་ཙམ་ནི་རྟོག་པས་བཟོས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་དོན་ཡིན་ནོ། ། ཡང་བོད་བསྟུས་པ་ཁ་ཅིག་དེའི་ཕྱི་ཐག་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་ནི་ཆུམ་པར་འཁྱམས་ཏེ། རང་མཚན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྷག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱི་ཐག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྱུབ་ན།

དེར་ཐལ། དེ་ཕྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཕྱོད་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཐུན་མོང་བར་རྟེས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་མ་གྱུབ་ན། དོན་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྒྲོ་གང་ཡིན། གཞན་ལས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། ། རྩ་བའི་དེ་འདོད་ན། སྒོ་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། དེ་འདོད་ན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་ཡང་སྒྲོར་མཛོད། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་ཐོག་མ་མེད་ནས་སྔོ་བ་ དང་ བཏགས་ པ་ གཅིག་ ཏུ་ འཕྲུལ་ བའི་ བག་ ཆགས་ ཀྱི་ མཐུས་ སྔོ་ བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་ནས་གཞན་སེལ་ཀྱི་སྒྲ་དང་བྱེ་བྲག་ལ་དོན་རང་མཚན་ཀྱི་སྒྲ་དང་བྱེ་བྲག་འཕྲུལ་ནས་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་གྱུབ་པས་སྒྲ་འགྱུབ་པ་དང་སྒྲ་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་ཁེགས་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དོ། ། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཕྲུལ་བས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོག་ཁེས་དང་། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཕྱི་རོལ་དང་། ། གཅིག་ལྟར་གཞན་ལས་ཟོག་ལྟ་བུར། ། སྔོ་བ་གང་ཡིན་བཏགས་པ་ཡི། ཡན་ལག་མེད་ཕྱིར་དེ་ཉིད་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྒང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་ལ་སྒྲ་མེད་ན་གཞན་སེལ་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་གྱུབ་ཀྱང་སྒྲ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་མེད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ དགག་ སྒྲུབ་བྱས་ཀྱང་དོན་རང་མཚན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་གྱུབ་པས་ སྒྲ་ཡི་གྱུབ་པ་རང་བཞིན་ཀྱི་རྒྱས་དང་། སྒྲ་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་འགོག་པ་ཁྱབ་ བྱེད་མ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གི་རྣམ་གཞག་དང་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་ ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟོག་པས་དོན་རང་ མཚན་དང་ གཞན་ སེལ་ གཅིག་ ཏུ་ འཕྲུལ་ ནས་ ཡུལ་ ལ་ འཇུག་ པ་ ན་ འཇུག་ ཡུལ་ རང་ མཚན་ ཐོབ་ པ་ ངེ་ ཙམ་ ཀྱི་ ཚད་ མའི་ ཏྲ་ བ་ ཀྱུབ་ པ་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར་ རྟོག་ ཀྱི་ དང་

འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐོག་ཅེས་པའང་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ལྟར་ཞུགས་པ་ན་དོན་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས། མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ངག་དོན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་ན་རྟོག་གེ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་མི་དགོས་པར་ཐལ། གཞན་སེལ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་ཀྱང་རྟོག་གེ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ཟོག་པའི་རྟོག་པས་གཞན་སེལ་ལ་དོན་རང་མཚན་དུ་འཕྲུལ་ནས་ཞུགས་པ་ན་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུག་ཚ་ལ་སྟོན་པ་བྱེད་པས་ཉུག་ཕྲུག་པ་བྱེ་བྲག་པ་ནི་གསལ་བ་ལས་ཇས་ཐ་དད་པའི་སྒྲ་འདོད་ལ། ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར་གྲངས་ཅེས་པར་འདོད་པས་གྲངས་ཅན་པ། སྒྲ་དང་བྱེ་བྲག་ཇས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་འདོད་ལ། དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་བྱེ་བྲག་ཇས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་གངས་ཅན་པ་རྣམས་གྲངས་ཅན་དེའི་རྗེས་སུ་འཐད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་དང་བྱེ་བྲག་ཇས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མེད་པ་གཞན་སེལ་བར་འདོད་པ་ནི་མཁས་པ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གཏིས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པས་འཐད་དོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྒྲ་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་པའི་གསལ་བྱེད་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ། །

གཏིས་པ། སྟང་བ་དང་ཟིལ་བས་རྟོགས་ཚུལ།

གཏིས་པ་སྟང་བ་དང་ཟིལ་བས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ། འཇུག་ཚུལ་སྒྲོར་བསྟན་པ་དང་། ཕ་ཕའི་རང་བཞིན་ཇས་པར་བྱ་བ་དང་གཏིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྟང་བའི་སྣོ་ནས་འཇུག ཇོད་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་དང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་ཟིལ་བའི་སྣོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྣང་བ་དང་སེལ་བ་དེ་གཉིས་ལ་བྱེད་པ་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྣང་བ་ལ་འཕྲུལ་བ་དང་མ་འཕྲུལ་བ་གཉིས། སེལ་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ལ་སྣང་སེལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་མཐོང་བ། དབྱེ་ན་སྣང་བ་འཕྲུལ་བ་དང་མ་འཕྲུལ་བ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་རང་མཚན་མེད་པ་གསལ་བར་མཐོང་བ། དབྱེ་ན་དབང་ཤེས་འཕྲུལ་བ་དང། ཡིད་ཤེས་བསྒྲུབ་པ་གཉིས། སྣང་བ་མ་འཕྲུལ་བའི་མཚན་ཉིད་རང་མཚན་ཡོད་པ་གསལ་བར་མཐོང་བ། དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་བཞི། འདི་ལ་ཡུལ་ཀྱི་གནས་ལུགས་ནི། དོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཆུམས་ལ་ཕྱས་གཅིག་པ་བཅུ་བཏའི་སྟོན་པོ་དང་ཟླས་མི་རྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆུམས་ཕྱས་ཐ་དད་ལྟ་ཞིག་ལྟོག་པ་འདང་ཐ་དད་མེད་པས་ཐ་དད་མི་སྲིད་ཅིང། བཏུན་བཏའི་སྟོན་པོ་དང་ཕུག་ཏའི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱས་དུ་མ་ཆུམས་ལ་སྟོན་པོ་ཅམ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དངོས་པོ་བ་མེད་པས་ཕན་ཚུན་རྟེས་སུ་འཐོ་བས་སྟོང་ཞིང་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་མི་སྲིད་ལ། ཕྱས་གཅིག་ལ་གསལ་མི་གསལ་ཚ་གཉིས་མེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དམ་པའི་དོན་ཀྱི་དོན་ཆུམས་ནི། །རང་གིས་འདྲེ་དང་ཐ་དད་མེད། །དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང། །དུ་མ་བློ་ཡིས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བློའི་འཛིན་སྟངས་ནི། གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དོན་རང་མཚན་ཆུམས་ཆུམ་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་སྣང་སྟེ། དོན་ཕྱས་གཅིག་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྣང་ཞིང་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མེད། ཕྱས་ཐ་དད་པ་ཆུམས་ཕྱས་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཞིང་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཡུལ་ལ་རེས་འཇོག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་དེ། རང་ཡུལ་ལ་སྣང་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བློ་དོན་མཐུན་པ་ལ་ཇི་ལྟར་མཐུན་པའི་ཚུལ། དེ་ཚད་མས་སྒྲུབ་པ་དང།

དེས་ན་མངོན་སུམ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་ནི། བློ་དབང་པོའི་ མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོར་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་ཁྱོད་ལ་སྣང་བ་ཕན་ ཚུན་འཆོལ་བ་མེད་དེ། ངོན་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་མེད་ན་ཁྱོད་ལ་གཅིག་དང་ ཐ་དད་ཀྱི་ཆུམ་པ་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་ཇི་ ལྟར་གནས་པའི་ཚུས་པས་ངོན་གྱི་ཆུམ་ལྟན་དུ་སྐྱེས་པས་སོ། ། ཕན་ཚུན་མ་ འཆོལ་བའི་ངོན་ཡང་ཡུལ་སྟོན་པོར་གནས་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལའང་སྟོན་པོར་ སྣང་། སྟོན་པོ་ནི་བྱས་མི་རྟག་དང་ཐ་དད་དུ་མེད་ལྟར་མངོན་སུམ་ལའང་ཐ་ དད་མེད་པར་སྣང་། ཡུལ་དུས་ཆུམ་པ་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་ཆུམས་ཡུལ་དུས་ ཆུམ་པ་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལའང་ཐ་དད་དུ་སྣང་སྟེ། རྒྱ་ཐ་ དད་ཀྱི་འབྲུར་བཞིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆུམ་འགྲེལ་ལས། ངོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ གཅིག བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། ། ཚད་མ་ཆུམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་ ཡང་། ། མ་མཐོང་ཚ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ། ཅེས་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ མཐོང་བ་ཡིས། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་རྟགས་འགོད་པ་ནི། ངོན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ པ་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཚ་གཉིས་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཝཻ་ཌཱུརྱ་མཐོང་བ་ན་སྟོན་པོ་ མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། ། བྱམ་པའི་བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་ངོན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ གཅིག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཐུགས་ ཆོས་ནི་ལྟོས་མེད་དང་གཤོད་པ་ཅན་གྱིས་འོག་ཏু་སྐྱེས་ལ། ཁྱབ་པ་སྒྲོང་བས་ ཀྱང་པོ། ། གལ་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ངོན་གྱི་གཅིག་ཡིན་ན་མི་ ཕྱིད་ལ། ཀུན་ཟློས་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན་མ་ངེས་ཏེ། རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འོག་ སྣང་ཡང་སྟེང་མི་སྣང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཀུན་ཟློས་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ནོ། ། དེ་

ཡང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྱགས་པ་རྒྱ་གཅིག་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྱགས་
པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་གསུང་མོད།
མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་དོན་དམ་གྱི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཕྱས་སུ་གྱུར་ན་དོན་དམ་བདེན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་ཆུམས་ནི། ། རང་གིས
འདྲེ་དང་ཐ་དད་མེད། ། དེ་ལར་ཏོ་གཅིག་པ་དང་། ། དུ་མ་བློ་ཡིས་བསྟད་པ
ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་ཕྱས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཚ
གཉིས་མེད་ན། རྟེས་དཔག་དང་དེ་ཐོང་གཉིས་ལ་སྒྲ་དོན་འཇོག་མི་འཇོག་ཚ
གཉིས་འགལ་ཏེ། ཕྱས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཤེས་པ
གཅིག་ཉིད་རང་རིག་ཁ་ནང་བལྟ་སྣང་བས་འདྲུག རྟེས་དཔག་ཁ་ཕྱིར་བལྟ
ས་ལ་བས་འདྲུগ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཕྱས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཚ་གཉིས་མེད་ན
ངེས་མ་ངེས་ཚ་གཉིས་ཡོད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཕྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན
ངེས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པས་མི་མཚུངས་སོ། ། གསུམ་པ་ནི
མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མར་གྱུར་བ་ལ་ངེས་པ་ཡིན་མི
དགོས་ཏེ། རྗོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲུབ་པས་འདྲུগ་པ་དེས་ནའོ། ། དེ
སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་མ་ངེས་པ་མངོན་སུམ་ཀྱིས་ཀྱང་བཟུང
བ་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ནི་གང་གི་ཡང་ངེས་པར་ཟྱད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས
གང་ཞིག་འཇོག་པ་དེ་ཡང་ངེས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ངེར
སྣང་བས་སོ། ། དེ་བས་ན་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་དབང་གིས་མངོན་སུམ
ཀྱིས་འཇོག་པ་དང་མི་འཇོག་པ་དག་མ་ཡིན་ནོ། ། ངེས་པ་ཆུམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟ
མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིང་ངེས་ཀྱང་གཞན་ལ་མ་ངེས་པས་འདྲུগ་པ་ཐ་དད་པས
འཇོག་པ་དང་མི་འཇོག་པ་དག་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ
ཉིད་འདི་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆུམ་པ་གཅིག་ལ་ཡང་དེར་མི

འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཚད་མ་ལ་ངེས་མི་དགོས་ན། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འཐས་ཅན་མིན། ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་ཆོད་མ་ཡིན་ན་ངེས་པ་ཡིན་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་ངམ་གཞན་ལས་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པ་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་དངོས་སུ་མ་ངེས་ན་ཚད་མར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངེས་པ་གཉིས་ལས་རྟོག་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངེས་པ་ཡོད་དེ། མངོན་སུམ་ཀྱིས་སྒྲ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲ་འདོགས་ཆོད་པ་དེ་ཅི། སྣང་བ་ཙམ་ལ་ཟེར་ན། མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་འདོགས་མ་ཆོད་པ་མི་གྲོད་ལ། གཞན་སེལ་ཀྱིས་སྒྲ་འདོགས་ཆོད་པ་ལ་ཟེར་ན་རྗེས་དཔག་ལྟར་རྟོག་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །

རང་ལན་ལ། མངོན་སུམ་ཀྱིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ། ངེས་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བ་དང་། སྣང་ཡུལ་ལ་སྒྲ་རྟོག་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། ། འོན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གང་། དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་མ་འཕྲུལ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། རང་ངམ་གཞན་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དབང་གིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་བློ་མ་གཟུགས་རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན་དེའི་ཁ་དོག་དང་དེའི་མི་རྒྱ་པ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བས་ཁ་དོག་གི་ཐ་ཤས་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ན་མི་རྒྱ་པའི་ཐ་ཤས་ལའང་ཚད་མར་སོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་ཁ་དོག་གི་ཆ་ལ་འཕྲུལ་བའི་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། གོམས་པའི་རྒྱུན་གསལ་བ་དང་། ཡིད་གཏད་པ་ཡོད་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་ཏེ། ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམས་སྦྱངས་པ། མངོན་སུམ་ཀྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལའང་། ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། རྒྱུན་ཡོད་དེ་ནི་

རྟོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་རྟག་པའི་ལྷོག་པ་ལ་འདུ་བ་གཞན་འཐུང་སོགས་འཕྲལ་བའི་རྒྱས་ཟིན་པས་རང་སྟོང་པས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པས་གཞན་ཀྱིས་ངེས་པ་དྲངས་པ་ལ་ལྷོས་དགོས་ཏེ། འཕྲལ་བས་ངེས་པར་མི་བྱེད་པས། ། བསྟན་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། ། ཞེས་དང། གཟུགས་ཆོས་མཐུན་ པར་ མཐོང་ བ་ ལས། ཉ་ ཕྱིས་ ལ་ དངུལ་ ནམ་ པ་ ལྟར། གལ་ཏེ་འཕྲལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས། ཡོན་ཏན་གཞན་སྟོར་མི་བྱེད་ན། ཞེས་ གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་ གལ་ ཏེ་ སྐད་ ཅིག་ གི་ ལྷོག་ པ་ ལ་ གཞན་ སེལ་ འཇུག་ མོད། སྟོན་ པའི་ རང་ ལྷོག་ ངེས་ པ་ འདི་ རྟོག་ པ་ ཡིན་ པས་ མངོན་ སུམ་ དུ་ མི་ བྱེད། ཏ་ཀ་ལ་ མ་ ལྷོས་ པས་ ཟེས་ དཔག་ ཀྱང་ མ་ ཡིན། འགལ་ ཟླ་ ཆ་ བཅད་ པས་ གཞན་ སེལ་ དུ་ འདང་ མི་ བྱེད་ པའི་ ཕྱིར་ ཞེ་ ན། ངོ་ ཚ་ ཤས་ ལུ་ མ་ ཕྱི་ ཀ་ མངོན་ ལུ་ ཀྱིས་ མཐོང་ ནས་ དེའི་ ཟེས་ ལ་ ཐུང་ བའི་ ཕྱིར་ ཏེ་ ན། ཞེས་ སྟོ་ ལྷོག་ ལ་ ཕྱི་ ལ་ ཚུལ་ དུ་ ངེས་ པ་ ཆོས་ ཅན། གཞན་ སེལ་ བའི་ ཡུལ་ ཅན་ ལ་ ཕྱི་ ཀ་ ལ་ ཡིན་ ཏེ། ཆོག་ པ་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར་ དང། འགལ་ ཟླ་ གཞན་ ཀྱི་ ཚ་ ཤས་ ལུ་ ལ་ ཀ་ ཕུགས་ པར་ ལྟ་ མི་ བཅད་ ནས་ འདུག་ པའི་ ཕྱིར། ཆོས་ ཅན། ལྷང་ ཀ་ ཕུགས་ ཀ་ ཅིག་ ཏུ་ འཕྲལ་ ནས་ ཞུགས་ པས་ འདུག་ ཡུལ་ རང་ མཚན་ ཐོབ་ ཀ་ ཡིན་ ཏེ། གཞན་ སེལ་ ཕྱིན་ ཅི་ མ་ ལོག་ པའི་ ཕྱིར། ཆོས་ ཅན། ནང་ ལྷ་ མ་ འཕྲལ་ ཀ་ ཡིན་ ཏེ། ནང་ ལྷ་ རང་ རིག་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར། དེ་ སྐད་ ཏུ་ མངོ་ ལས། རྟོག་ པ་ འཁང་ རང་ རིག་ ཉིད་ ཏུ་ འདོད། ། དོན་ ལ་ མ་ ཡིན་ དེར་ རྟོག་ ཕྱིར། ། ཞེས་ དང། ། མཐོང་ ཀ་ འགའ་ ལ་ འཁང་ ཤེས་ ཀ་ གང། ། ཕྱི་ ཡི་ དོན་ ཅན་ ནམ་ རྟོག་ ཀ། ། གཞན་ ཀྱི་ ཚ་ ལྷ་ མ་ བཏགས་ ཀ། ། དེ་ ཙམ་ སེལ་ བའི་ ཕྱོད་ ཡུལ་ ཅན། ། ཞེས་ གསུངས་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། ཤེས་ བྱ་ ཆོས་ ཅན། ཡུལ་ གང་ ལ་ ངེས་ ཤེས་ དོན་ མཐུན་ ཡོད་ པ་ དེས་ ཡུལ་

དེ་ལ་དེ་མ་ཡིན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་བཅད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེན་ཡུལ་
གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་དང་དེ་མིན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་
འདོགས་གཉིས་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ངེས
པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། ། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། ། འདི་ནི
སྒྲོ་འདོགས་དབེན་པ་ལ། ། འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས
པའི་ཕྱིར་རོ། ། ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་ཆོས་ཅན། མངོན
སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད
མཐྱེན་པ་ཕྱོགས་སྒང་ཆོས་ཀྱགས་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ
ནི། གལ་ཏེ་སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཡང་དངོས་པོ་སྟང་བས་འཇལ་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་ནའང་ཅིག་ཆར་གྲུབ། དགག་ནའང་ཅིག་ཆར་ཁེགས
པར་ཐལ། སྒྲ་རྟོག་གིས་སྟང་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་འཇལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྐྱོན་མེད་དེ། དོན་གཅིག་ཀྱང་མིང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས
ཅན། དོན་ཁྱད་མེད་གཅིག་ལ་སྒྲ་དང་ངེས་ཤེས་ཇི་སྙེད་ཅིག་གིས་མིང་དུ་མར
བཏགས་ནས་བརྗོད་ཀྱང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཀྱི་ཐ་དད་ཀྱི་མིང་དང་ཐ་སྙད
ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གཅིག་པོ་དེ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། བྱས་མི
རྟག་ས་གས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྒྲ་ཐ་དད་ཀྱིས་བརྗོད་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་པར་མི་འགྱུར
ཏེ། བྱས་མི་རྟག་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱས་མི་རྟག་ལྟོག་པ
ཐ་དད་པས་ཐ་དད་དུ་འཇིད་ན་སེལ་བ་ལ་དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར
ཟད་ལ། ལྟོག་པ་དེ་ལ་སྟང་བ་དངོས་པོར་རློམ་པ་ནི་འཕྲལ་ཞིང་ལྟོག་པ་ལ་སྟང
བར་མིང་འདོགས་པ་ནི་རྟོག་གེའི་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། ། ངག་དོན
སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་དུ་ཀྱུར་པའི་བྱས་མི་རྟག་ཆོས་ཅན། སེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ
ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པ་བྱེད། གཉིས་པ

གཞན་སེལ་ལ། དངོས་འཛིན་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ནི་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་སྨྲོས་དགོས་གྱིས་བཞེད་དོ། ། དངོས་འཛིན་གཅོད་པ་ནི་ཡུལ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་གཅོད་ཡུལ་ཅན་གྱུར། ། ཅེས་དང། རྣམ་གཅོད་བརྗོད་པར་བྱེད་པར་གྱུར། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལ་སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་དང། དེའི་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས། བློའི་འཛིན་སྟངས་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་པོག་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དོན་ལ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དེ་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཕྲུལ་ནས་འཇུག་པ་ན་ཐོབ་པའི་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་དེས་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། རང་མཚན་དེ་ཡང་བྱས་མི་རུག་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་གནས་ལ། རང་མཚན་ཇས་ཐ་དད་རྣམས་ཕན་ཚུན་འདྲེ་བ་མེད་པར་ཐ་དད་དུ་གནས་སོ། ། འོན་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྒྱགས་སྒྲ་འགྱུར་བ་དང་རྒྱགས་ཇེས་འཕྱོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་པས་བཟློད་པའི་ཕྱོགས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་བློའི་འཛིན་ཐྲངས་ཤེས་དགོས་པས་བཤད་ན། དོན་རང་མཚན་རྣམས་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་རྟོག་པས་སྒྲ་བཏགས་ནས་རང་མཚན་གཅིག་ལ་ཐ་དད། ཐ་དད་ལ་གཅིག་དང། གཅིག་ལ་གཅིག་དང། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། སེལ་བའི་འཛིན་ཐྲངས་མྱ་བཞི་སྲིད་པ་ལ། གཞན་གཉིས་གོ་སྒྲ་ལ། བཟློག་པ་གཉིས་ལ། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། བློའི་རྣམ་པ། དགོས་པ་ དང་གསུམ། དང་པོ་ནི་ཅ་རྟན་གྱི་མེ་ལ་སོགས་པ་མེ་ཐམས་ཅད་བསྲེག་པའི་བྱ་བ་འབྲས་བུ་གཅིག ། ཆུ་ཐམས་ཅད་ཅམས་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཅཏྟ་དང་

ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡལ་གཡོ་འདོད་དང་ལྡན་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག ། དཀར་
ཟལ་སོགས་ནོག་ལྕགས་ཤལ་དང་ལྡན་པར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྣོ
འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ། ། བློའི་རྣམ་པ་ལ་ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཇུག
ཚུལ་ནི། ཡལ་གཡ་ནོག་དང་ལྷག་པ་དང་ངོམས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་སེལ
གཅིག་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྔོང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཇུག
པའི་བག་ཚགས་ཀྱིས་སྟོངས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ནས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ
ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། ། དོན་གཅིག
ཏུ་ནི་སྔོང་བའི་བློ། ། ཞེས་དང་། དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། ། ཐ
དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྔོང་། ། དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། ། སྤྱི་ཡོད་པར
ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། ། དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པ། ། དེ་ནི་དམ་པའི
དོན་དུ་མེད། ། གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྟེས་མི་འགྲོ། ། རྟེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྔོང
བ་མེད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དད་དུ
མཚུངས་པ་ལ། དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྣུར་ལ་འཐས་བུ་བ་ལང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཀྱི
བློ་གཅིག་སྐྱེ་ལ། ཏ་དང་བ་ལང་ལ་སྤྱི་འཛིན་ཀྱི་བློ་གཅིག་མི་སྐྱེ་བར་སྤྱི་འཛིན
ཀྱི་བློ་ཐ་དད་སྐྱེ་བ་འགལ་ཞེ་ན། ཡལ་དབང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ
མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་འཐས་བུ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་འགལ་བ
དང་། སྨན་གྱི་ཡེས་དང་པཏྲ་ཏ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པའི་ཐ་དད
ཡིན་ཀྱང་རིམས་ཞི་བར་བྱེད་པ་བཞིན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ
མེད་པའི་ཐ་དད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཡང་དཀར་ཟལ་ནག་སྣུར་སོགས་ཀྱིས་བ
ལང་གི་སྤྱི་འཛིན་ཀྱི་བློ་གཅིག་བསྐྱེད། ཏ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པས་བ་ལང་གི་སྤྱི
འཛིན་ཀྱི་བློ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་ཅིན་འཐེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་དུ། གཅིག་ཏུ་ཐོགས་དོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ། དོན་གཅིག་སྣུབ་ལ་འགའ

ཞིག་ནི། །ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས། འདས་ཏེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་
བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ནི་ཡུལ་དུས་རྒྱམ་པ་ཐ་དད་པའི་
ཤ་པ་ཙཏ་ལ་སོགས་པ་ ཐ་ད་ད་རྒྱམས་ལ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་གོ་ནས་དགག་སྒྲུབ
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཉིད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། དེ་ཡི་ཁྱད
པར་གྱིས། རྟོགས་འགྱུར་པ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར
རོ། །

གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། སྒྲ་འདོགས་པའི་རྒྱ
མཚན་ནི། སྒྲའི་ཆོས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་མོད། འོན་ཀྱང
བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཕུང་པོ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་རིགས་པ་སྒྲ་བས་ཆོས
ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱ་དང་གཏན་ཚིགས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་ནི་གཞན་སེལ་བའི་སྟོང
ཡུལ་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་ལྷོག་པ་ ཐ་ད་ད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་ཇས་གཅིག
པ་རྒྱམས་ལའང་བློས་ལྷོག་པ་ ཐ་ད་ད་དུ་སྒྲ་བཏགས་ནུ་ཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ
སྐད་དུ། མིང་དོན་གང་ལྡན་ཕན་ཚུན་དུ། ། ཐ་ད་ད་འདིའི་ས་བོན
ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བློའི་རྒྱམ་པ་ནི། གཞན་སེལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲ་ད་ང་རྟོག་པ་ལ་ཐ་ད་ད་དུ
ཐོང་བ་ལྟར་དོན་ལའང་ཐ་ད་ད་ཉིད་དུ་སྒྲ་བཏགས་ནས་ཞེན་པར་བྱེད་དོ། ། དེས
ན་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཆོས། ། གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། ། དེ་ལས
གཞན་གྱིས་ནུས་མ་ཡིན། ། དེས་ན་ཐ་ད་ད་རྒྱམ་པར་གནས། ། ཞེས་གསུངས
པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགོས་པ་ནི། དོན་ཇས་གཅིག་པ་རྒྱམས་ལ་ཇས་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པ
རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་ནས་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་རྟག་པ་མ
ཡིན་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལས་ལྷོག་པའི་སྒྲ་ནས་ཐ་ད་ད་དུ་རྒྱམ་པར་ཕྱེ་ནས་ལ

གཅིག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བསྟན་པས་པས་སྒྲ་ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་གོ་བར་
བྱེད་པ་ཁྱོད་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་། །
ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་ཅི་འདྲ། ། དེ་ཁྱོད་དུ་ནི་མ་བརྟགས་པར། ། འཇིག་རྟེན་
ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ། ། དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། ། བསྟན་བྱ་སྟོན་པ་
ཀུན་བཞག་པ། ། དམ་པའི་དོན་ལ་གཞུག་བྱའི་ཕྱིར། ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བྱས་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་དག་གི་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། ཐུན་དང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་
འགོག་པའི་རིགས་པ་བཞིན་ཅེས་པར་བྱའོ། ། དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དབྱེ་
བ་དངོས་ནི། སྒྲས་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་བརྗོད་ཅིང་རྟོག་པས་ཡོད་པ་དང་
མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་མེད་པ་གཞན་སེལ་རྣམ་པ་
གཉིས། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་མེད་པ་གཞན་སེལ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་སྒྲ་དང་
བློའི་གཞན་སེལ། མེད་པ་སྒྲ་དང་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི
སྒོ་ནས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་དོན་ལ་གཞན་སེལ་དགག་པ་ནི།
གཞན་སེལ་ཆོས་ཅན། བེམ་པོའི་དོན་རང་མཚན་དུ་མེད་དེ། བློ་རྟོག་པའི
འཇུག་ཚུལ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོད་ཁ་ཅིག་དོན་ཀྱི་གཞན་ སེལ
ཞེས་བྱ་བ་དོན་བེམ་པོ་ཁྱོད་ལ་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི
དགོངས་པ་ལོག་པ་རང་མཚན་དང་ལྡོག་པ་ཐུན་མཚན་མ་ཕྱིད་པར་ཟད་དོ། །
གཞན་སེལ་དོན་ལ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་རང་མཚན་ཀྱི
གཞན་སེལ་ཆོས་ཅན། སྔང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར
འདོད་ན། སེལ་བ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། ། གཞན་ཡང་རང་མཚན་ཁྱོད་སེལ་བ
ཡིན་ན། ཅིས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྔང་བ་གང་ཡིན་དོན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། སེལ
བ་གང་ཡིན་དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོང་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ།

རང་མཚན་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཆ་དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་སེལ་ཐམས་ཅད་བློའི་འཇུག་ཚུལ་སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་ཕན་ཚུན་བསྲེ་བ་དང་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དོན་རང་མཚན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་བའི་བརྡ་མེད་དོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་དེ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཚན་ཁོན་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེལ་བ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་དེ་དག་རྣམས་སེལ་བའི། ། ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་ནས། ། ཞེས་དང་། དེ་ནི་རྣམ་གཅོད་ཡུལ་ཅན་གྱུར། ། དེ་ལས་གཞན་པའང་དེ་དང་འདྲ། ། ཞེས་དང་། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ། ངོ་བོ་མེད་པ་དཔྱད་བྱ་ཉིད། ། མ་ཡིན་སྒྲ་ནི་དེ་དག་ཉིད། ། རྣམ་གཅོད་བཇོད་པར་བྱེད་པར་གྱུར། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་དངོས་མེད་ཅེས་བཇོད་པའི་སྒྲ་ཡང་རྣམ་གཅོད་བཇོད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སེལ་བ་རང་མཚན་མ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ཁོ་ཁའི་རྣམ་གཞག་ལ། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དངོས་མེད་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་གཅོད་པ། དབྱེ་ན། རང་མཚན་སྣང་བའི་ཡུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་དང་། རང་མཚན་མི་སྣང་བའི་ཡུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་སྐོ་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་གཉིས། མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རང་མཚན་སྣང་བ་ནས་བཇོད་ཅིང་རྟོག་པས་ངེས་པའི་ཆ་དེ་ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཀྱིས་རང་མཚན་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཇི་སྐྱེད་པས་སྟོན་པོ་དང་སྟོན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་མིང་

བཏགས་ཤིང་རྟོག་པས་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ས་ཁོགས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ལ། ངེ་
གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་སྒྲ་ཏན་ནི་ལས་ལ་ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ལ། ངེ་
གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་དང་འཇིན་སྟངས་ནི་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་
ནོ། ། དེ་ལ་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་རང་མཚན་ཡིན་པ་ནི་སེལ་བ་བཏགས་པ་བ
གཞན་གཉིས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། ། མདོར་ན་མངོན་སུམ་ལ་རང་མཚན
སྟང་བ་ལ་རྟེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཇི་སྙེད་པས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཕྱམས་ཆོས་ཅན
སེལ་བའི་ཚར་ཐུར་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་གིས་ཕྱི་བའི་ཆོས་ཡིན་པས
ས། ། སྣོག་ཐུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རང་མཚན་མི་སྟང་བ
ན་སྒྲས་བརྗོད་ཅིང་རྟོག་པས་ངེས་པའི་ཚ་དེ་ཡང་རང་མཚན་མི་སྟང་བ་སྣོག
ཐུར་ལ། སྒྲ་རྟོག་འདུག་པ་ནི་རྒྱས་ལ་སྦྱོས་ནམ་མ་སྦྱོས་ཀྱང་བྱང་སྒྲས་བརྗོད
ཅིང་རྟོག་པས་ངེས་པའི་ཚ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་གི
དངོས་ཡུལ་ཡིན་པས་ས། ། དབྱེ་ན། བདེན་པ་ལ་འདུག་པ་རྟེས་དཔག་གི
གཞན་སེལ། མི་བདེན་པ་བརྫུན་པ་ལ་འདུག་པ་ཚིག་ཤེས་ཀྱི་གཞན་སེལ
མཐའ་གཉིས་པ་ཐེ་ཚོམ་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཏེ། རྟོག་པའི་འདུག་པ་རྣམ་པ་གསུམ
མོ། ། དང་པོ་ནི་བྱས་པའི་རྒྱས་ལས་སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་འཇལ་བ་ན་འཇལ་བྱེད
རྟེས་དཔག་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་ཏེ། སེལ་བ་བཏགས་པ་ཡ
ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འཇིན་སྟངས་ཡུལ་ལ་འདུག་ཚུལ
ནི་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་དང་། དེའི་ཡུལ་རྒྱས་ཆོས་དོན་གསུམ་ནི
ལས་ལ་ཡོད་ པའི་ གཞན་ སེལ་ ཏེ། ངེ་ གཉིས་ གཞན་ སེལ་ དངོས་ ཡིན་ ཏེ།
དགག་སྒྲབ་རྟོག་པས་སྒྲ་བཏགས་ནས་དོན་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ངེ་ཤུད་དུ། ངེ
ཚེ་ཁོ་བྱེད་རྟེས་འགྲོ་བ། ། ཕྱི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོག་ས། ། དེས་ན་ཤུད་ཐུར་དོན

ཐམས་ཅད། ། ཁྱད་པར་དུ་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། ། ཞེས་དང། མ་ཡིན་
འཇིག་གྱུབ་པ་ཡི། ། སྒྲ་ནི་དེ་ལྟར་གྱུབ་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང། ཕྱི་རོལ
རྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། ། བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང། ། དགག་པ
ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། ། ཞེས་དང། དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པ
ཡི། ། དོན་གྱི་ཐ་སྙད་གནས་པ་འདི། ། ཤེས་པ་ལ་གྱུབ་ཐ་དད་ལ། ། བརྟེན
ནས་ཆུམ་པར་བཏགས་པ་ཡིན། ། ཞེས་དང། དེ་སྤྱི་སྒྲུབ་པར་བྱ་ཡིན
པས། ། གྱུབ་པ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བོད
ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཀ་ཇས་ཡིན་པས་སྒྲའི་ཇས་ཆོས་ཅན་མི
རྟག་པའི་ཇས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། བྱས་པའི་ཇས་རྟགས་ཡིན། དེ་སྐད་དུ
དངོས་ལས་དངོས་ནི་གྱུབ་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང། དོན་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་ཕྱིར
དོན་ལ། ། ཞེས་དང། དོན་ཡོང་ཤེས་ལ་ལྟོས་བཅས་ཡིན། ། མེད་པ་ཤེས་པ
སྒྲུབ་བྱེད་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་ཡིན་ན་དེ
ལྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དོན་ལ་མི་གནས་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ
བྱས་པས་དོན་རང་མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་རང
མཚན་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས
བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བ་ཆུམས་ནི་དོན་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་དག
གིས་བཏགས་པའི་ཡུལ་གྱིས་གོ་ན་ནི་དོན་མི་ཐོབ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཟེར་ན། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་བ་གཉིས
ཇས་མ་ཡིན་ཏེ། ཇས་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་འཐོ་བ་མེད་དགོས་པ་ལ། དེ་གཉིས་ནི
མཐུན་དཔེ་དང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཐུན་མོང་བར་རྗེས་སུ་འཐོ་བའི་ཕྱིར
བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བ་ཆུམས་ནི་དོན་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་དག
གིས་བཏགས་པའི་ཡུལ་གྱིས་གོ་ན་ནི་དོན་མི་ཐོབ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས

གསུངས་པའི་དོན་ནི་འཇུག་པ་ན་སྟོག་པ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ཞེ་བྱེད་ཡིན་ན་དོན་རང་མཚན་མེ་ཐོབ་སྟེ། དེ་དོན་རང་མཚན་དང་འགྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དངོས་ལས་དངོས་ནི་གྲུབ་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། འཇུག་ཏུས་ན་སྒྲ་དོན་དང་རང་མཚན་མ་ཕྱི་བའི་རྒྱས་ལས་དེ་གཉིས་མ་ཕྱི་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འཇུག་ཏུས་ན་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་ཏུ་ཞེན་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་དང་པོ་བརྡ་བྱེད་པ་ནའང་རང་མཚན་དང་སྒྲ་དོན་ཟོ་ཟོར་མ་ཕྱི་བར་བརྡ་བྱེད་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙན་ཐོ་ར་བ་ནའང་མ་ཕྱི་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཟོ་ཟོར་མི་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐུང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འགྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འགྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱས་ཆོས་དོན་གསུམ་དུ་ས་ཐ་ནི་ཐ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་འཆད་ཏུས་ཡིན་ཏེ། འཆད་ཚེ་ཆུམ་པར་ངའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐ་བྱ་ཅི་རྒྱ་པ་གསུམ་ངོས་པོ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་འཇུག་ཏུས་ཡིན་ཏེ། འཇུག་ཏུས་ཐུང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་འཇུག་ངོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཐུགས་ཏུ་རང་འགྲེལ་ལས། འཆད་པར་བྱེད་པ་ཆུམས་དེ་ལྟར་ཆུམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི། ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོ་ཆུམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ངག་ནི་རང་གི་ངམིགས་པ་ཁོ་ན་དོན་བྱེད་ཟུང་བ་ཞེམས་ཤིང་ས་ངང་ས་ཆུམ་པར་བཏགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ངག་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། དེ་མིན་རང་བཞིན་ལས་ལྟོག་པའི། ། དངོས་པོ་ཅམ་ཞིག་རབ་སྒྲུབ་ཕྱིར། ། ཏཱཀ་ས་ཐ་ཡུལ་ཅན་ཏུ་བཤད་དེ། ། ཁྱད་པར་གནས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཏཱཀ་ཆོས་དོན་གསུམ་གཞན་སེལ་ཏུ་གོའོ། ། ཡོག་ཤེས་ཀྱི་གཞན་སེལ་ནི། བདེན་པ་གཅོད་པའི་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། ། ཐེ་ཚོམ་ཀྱི་གཞན་སེལ་ནི། ཐེ་ཚོམ་ནི་གཞན་སེལ་

བའི་སྨོ་ནས་གཉིས་ཀར་ངོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་སེལ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གཅོད་པ། དབྱི་ན་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་བདམ་མེད་དང་ཀ་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་རི་བོང་རྩ་མེད་དང་རྟག་དངོས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆུམ་པ་གཉིས། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། སྣང་བའི་སྨོ་ནས་ཤེས་བྱ་མིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མིན་པས་སོ། ། ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་དངོས་པོ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཐ་ཤེས་ཕྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་དངོས་པོ་བསལ་བ་ཙམ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་བཏགས་པར་ཟད་ཀྱི་དོན་ལ་གྲུབ་མེད་དོ། ། གལ་ཏེ་དངོས་མེད་ལ་དངོས་པའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་མེད་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ལ། དངོས་པའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན། དངོས་པོ་ལའང་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གང་ཡིན་ནི་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པས་དངོས་མེད་ཁཀཱ་ཁ་ལ་མི་ལྟོས་པར་མངོན་སུམ་ཀྱི་ངོར་སྣང་བས་གྲུབ་ཅིང་། དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་མི་སྐྱེད་པས་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་ཕ་ཅ་ཀ་ནས་ཕྱུས་ཏ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་མེད་དོན་ལ་མེད་ན་ཚད་མ་དང་འགལ་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩ་སོགས་ལ་ངོ་བོ་མེད་མོད། འདུས་མ་བྱས་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྟོག་པ་འཕྲལ་བའི་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་རྟོག་མེད་འཕྲལ་བའི་ཡུལ་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་དེར་འཇོག་གཉིས་སྒྲོང་བའི་སྨོ་བས་ལས་གྲུབ་པས་འཕྲལ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་དོན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ནམ་མཁའ་དང་ས་སོར་བརྟག་འགོག་དང་བརྟག་མེད་ཀྱི་འགོག་པ་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་

དང་འཕྲུལ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་སྣང་བའི་སྒོ་
ནས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ནི་འདུས་བྱས
བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་མི་རུས། དོན་སྤྱི
དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་འཕྲུལ་ཤེས་གཉིས་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པ
ཡིན་ལ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་རློམ་པའི་ཚ་ནི་སྒོ་བཏགས་ཡིན་པས་མཚན་མས་སྣང་བའི
སྒོ་ནས་གཞལ་མི་རུས་པ་དེས་ནའོ། །ནམ་མཁའ་དོན་ལ་མེད་ན་གྲགས་པ
དང་འགལ་ཏེ། ནམ་མཁའ་དོན་ལ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་ན་ནམ་མཁའ་སྣང
བར་བརྗོད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་ནམ་མཁའ་དཔེར་བརྗོད་པ་གཉིས
དང་འགལ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ནམ་མཁའ་ཡོད་པར་འཇལ་བྱེད་ཚད
མ་མེད་པར་ཐལ། དོན་ལ་ནམ་མཁའ་ཡོད་པར་འཇལ་བྱེད་མངོན་སུམ་ཡང
མེད། རྗེས་དཔག་ཡང་མེད་པ་དེས་ནའོ། །ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད
དོན་ལ་ཡོད་པར་འཇལ་བྱེད་མངོན་སུམ་མེད་དེ། ཁྱོད་རང་མཚན་དུ་མེད
པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་ལ་ཡོད་པར་འཇལ་བྱེད་རྗེས་དཔག་མེད་དེ།
ཁྱོད་དོན་ལ་ཡོད་པ་དང་བདག་གཅིག་དེ་བྱང་གི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ
ན་ནམ་མཁའ་སྟོན་པོར་སྣང་བ་དང་ཁང་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་ཐུ་གུ་ནམ
མཁའ་སྣང་བ་འདི་དག་མངོན་སུམ་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ
ཚོས་ཅན། རྒྱན་དང་ཐུ་གུ་ནམ་མཁའ་དེ་ནམ་མཁའ་དོན་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ
བྱེད་མེད་པར་ཐལ། རྒྱན་ནམ་མཁའ་སྟོན་པོར་སྣང་བ་ནི་རི་རབ་ལ་སོགས
པའི་ཁོད་ལ་སྟོན་པོར་མཐོང་བ་ཡིན་པས་སྟོན་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁ་དོག
གཟུགས་ཡིན་པས་ནམ་ཡ་ཁང་ལ། ཐུ་གུ་ནམ་མཁའ་ནི་ཐོག་བཅས་ཀྱི
གཟུགས་ཀྱི་གོ་ཕྱི་བ་ཙམ་ལ་ནི་ནམ་མཁར་རློམས་པར་ཟད་པ་དེས་ནའོ། །
གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ན་ལུང་ལས་རྟག་པར་བཤད

པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། མུ་སྟེགས་རྒྱད་ཕྱེ་བཟག་པ་ལྟ་བུ་རྣག་ལྷ་བ་ཁ་ཅིག་དང་ཉན་ཐོས་རྣག་ལྷ་བཕྱེ་བཟག་ཏུ་ལྷ་བ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟས་ལུ་གྱུབ་པར་འདོད་པས་ནམ་མཁའ་རྣག་པའི་ཟས་ལུ་འདོད། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མི་རྣག་པ་ལོག་པ་ཅམ་ལ་རྣག་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་ལ། དོན་ལ་རྣག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་རང་བཞིན་འཇིག་མེད་པ། ། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་རྣག་ཅེས་བརྗོད། ། དེས་ན་ཕྱི་ཚའི་ལྟ་བ་འདི། ། སྒྲོངས་ལ་འདི་ནི་རྣག་པར་སྨྲས། ། ཞེས་དང་། མེད་པ་རྣག་ཉིད་ཀ་ལ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མདོར་ན་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྣག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་འཇིག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དངོས་མེད་ངོ་བོ་གྱུབ་ན་ཟས་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ནི་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆམ་པར་ཇོག་པ་གཉིས་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ནི་གཞན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་དངོས་མེད་དུ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་ཀྱི། སྟང་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་བྱེད་མི་གྲོད་དོ། ། མདོར་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ལྷག་པ་མེག་ཅན་འདྲ་སྟེ། དོན་རང་མཚན་གསལ་བར་མཐོང་ཡང་བརྡ་མི་སྤྱོར་བའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ལོང་བ་སྐྱ་མཁས་འདྲ་སྟེ། དོན་རང་མཚན་མ་མཐོང་ཡང་བརྡ་སྦྱ་ཚོགས་སྤྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཚང་བའི་སྐྱེས་བུ་འདྲ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བཏེན་ནས་གཉིས་པོ་དེའི་བརྡ་སྦྱོང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟང་སེལ་གཉིས་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཚོད་པ་སྒང་བ་ནི། བྱེ་བཟག་པ་ན་རེ། སྒྲོ་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་དེས་བཞག་པའི་སྒྲ་སྒྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་

ཏེ། རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་དོན་དངོས་པོའི་འབྲེལ་བར་བསམས་ནས་སྒྲའོ། ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ན་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྟོག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་བརྟོག་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་ཡུལ་ལ་བློས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ སྒྲ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གྱིས་ཚུར་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི་བརྟོག་འདོད་ཀྱིས་ཕར་སྒྲར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ བརྟོག་བྱེད་ཀྱི་ སྒྲ་རྣམས་དོན་གྱི་སྐོ་ནས་མ་བཞག་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། བརྡ་སྦྱོང་པ་ དགེགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྟོག་པའི་ སྒྲ་དངོས་པོ་དང་ཟས་བརྟོག་པའི་ སྐོ་ནས་སྤྱོར་བ་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་ཞེས་བརྟོག་པ་ཆོས་དང་དངོས་ པོ་བརྟོག་པ་དང་། བ་ལང་ཞེས་བརྟོག་པ་ཆོས་ཅན་དང་ཟས་བརྟོག་པའི་ སྒྲ་ཐ་ དད་དུ་སྤྱོར་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དོན་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་མ་འདྲེས་པ་ ཏྲང་པ། ཕྱི་དངོས་པོ་བ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟླ་ཆམས་དོན་གྱི་ སྐོ་ནས་མ་བཞག་ན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྟོག་པའི་ ཟླ་དངོས་ པོ་དང་ཟས་བརྟོག་པའི་ སྐོ་ནས་ཕྱོར་བ་མི་འགལ་ཏེ། དོན་ནོ་ཞེས་ཁོ་ནས་འདུས་ པའི་ཁོང་བུ་ཁ་ཅིག་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་ བརྟོག་འདོད་ཀྱིས་ཕྱོར་བ་ན། ཆོས་ས་མ་དངོས་པོ་བརྟོག་པའི་ ཟླ་བ་ལང་ཞེད་ ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟོག་པ་སྟོན་པའི་ ཟླ་ཕྱོར་ལ། ནོ་ཁ་ཁོ་ནས་འདུས་པའི་ཁོང་བུ་དེ་ལ་ བ་ལང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་རྣམས་མི་སྤོང་བའི་ བརྟོག་འདོད་ཀྱིས་ཕྱོར་ བ་ན། ཆོས་ཅན་ནམ་ཟས་བརྟོག་པའི་ ཟླ་བ་ལང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོག་པ་སྟོན་པའི་ ཟླ་ཕྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ལ་ཏེ་དངོས་འགལ་ཤེད་མེད་ཁ་ཅོད་པའི་ སྐོ་ནས་ ཤེད་ཀྱི་ཁ་ཞེན་ཁེལ་ལ་ཟླ་ཕྱོར་ན། ཤེད་དང་ཤེད་མེད་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ཡན་ཚུན་ བཏེན་པའི་ཟློག་ཡོད་དེ། ཤེད་ཁོ་བ་ཤེད་མེད་ལ་ལྟོས། ཤེད་མེད་ཁོ་བ་ཤེད་ལ་ ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོན་ན། དེའི་ཕྱིར་ཁང་རྩང་ཁ་ཅིག་འཛིན་པ་མི་

སྲིད་ཅིང། གཅིག་མ་བཟུང་ནི་མཐར་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་མེད་པས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེས་ན་གཞན་སེལ་ལ་བརྟེན་པ་མི་སྲིད་ཅོ་ཞེས་རྒྱལ་དཔག་པ་ཟེར་ལོ། ། དངོས་པོའི་རིགས་ཉིད་བརྟ་འདོགས་པ་ཕྱིད་ཀྱང་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་ཤིང་མིན་གཅོད་དམ་མི་གཅོད། གལ་ཏེ་དངོས་འགལ་ཤིང་མིན་མི་གཅོད་ན། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཕྱོད་ལས་ཤིང་དེའི་ངོ་བོ་རྟོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཤིང་མིན་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། ། གཅོད་ན་བརྟའི་སྟོན་རལ་དུ་ཤིང་གི་དོན་འཛིན་ན་ཤིང་གི་བརྟ་སྒྲར་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། མི་འཛིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འགལ་ཟླ་ཤིང་མིན་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། ཤིང་མིན་གོ་བ་ཤིང་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཤིང་བློ་དོར་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཕྱིད་ལའང་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ནི། དངོས་འགལ་བསལ་ནས་དངོས་པོ་མི་བསྟན་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྐྱོན་པ་རྣྱང་པ་འདོད་པས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་གཅིག་མཐོང་ནས་དེ་ལ་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱོན་པའི་སྐོ་ནས་བརྟེད་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ནའང་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་ཤིང་དུ་རྟོགས་པས་ཐ་སྙད་ཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། བརྟ་དུས་ན་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་མཐོང་ནས་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟ་བྱེད་པའི་ཚེ་འདི་ཡང་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་ཤིང་ཞེས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྲོར་རམ། འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་སྲོར། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་འདོད་པའི་ཤིང་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་མ་བཀག་པས་སོ། ། གལ་ཏེ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྡན་པ་གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་བཀག་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཐམས་

ཅང་ཤིང་དུ་གྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་ཡལ་གཡོ་འདོན་དང་མི་ལྡན་པ་གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་བཀག་པ་དེ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལའང་གཞན་སེལ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པོ། ། མཚོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་ནས་དངོས་ལན་ནི། ཁོ་པོ་ཅག་བརྟའ་བྱེད་པ་ན་བརྟའི་སྒོ་རོལ་ཏུ་ཡལ་གཡོ་འདོན་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ས་ཡོ་ནས་ཕྱི་ནས་ཕྱི་ཡལ་ཀ་ཡོ་འདོན་དང་ལྡན་པར་མཐོང་ནས་དེ་དང་ལྡན་པ་ཆུམས་ལ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་བློས་རིགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ཏེ། གཞན་སེལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡལ་ཀ་ཡོ་འདོན་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྟའ་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡལ་ཀ་ཡོ་འདོན་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་རིགས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་ཅིང་ཤིང་ལས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ནས་ཤིང་མ་ཡིན་ཀྱི་བརྟ་བཏགས་ལ། འཚད་པ་ན་བརྟ་དེ་རིགས་གཅིག་པ་ལ་སྒྲོར་བར་བྱེད་ལ། རིགས་ནི་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བརྟ་དེ་དག་རང་མཚན་ལ་མ་སྒྲུར་ཡང་རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཕྲུལ་བས་རང་ལ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དངོས་པོར་ཞེན་ནས་བརྟ་སྒྲོར་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཡང་སྣང་བརྟག་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་བས་དོན་རང་མཚན་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་གོ། ། འོ་ན་སྒྲ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་སྟོན་ན་ངེས་བཟུང་གི་སྒྲ་གཞན་ལྡན་ཆུམ་གཅོད་ཁོ་ན་སྒྲར་དགོས་ཞེ་ན། དོན་སྟོན་པའི་ཚེད་དུ་སྒྲར་བའི་ཚིག་ཀུན་ཆོས་ཅན། ངེས་བཟུང་གི་སྒྲ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་ཆུམ་པར་བཅད་ནས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དཔེར་ན་ཐུམ་པར་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་བཞིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་ཐུམ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་སེལ་བས་འཇུག་མོད། ཤེས་བྱ་དང་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དེ་ལ་བཅད་བྱ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ཆུམ་བཅད་འགལ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པ་དེར་མ་འདུས་པའི་ཚོས་མེད་མོད་འོན་ཀྱང་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་

པ་སྒོ་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་བཅད་ཡོད་པས་རྟོད་ཕྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་སེལ་
བས་འཇུག་པ་ལ་གཞོན་པ་མེད་དོ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཅོད་ཡོད་དེ། རང་གི་བརྟོད་བྱ་དེ་མིན་དུ་སྒྲ་
བཏགས་པ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷག་པ་དེ་དངོས་པ་
ཡིན་ན་སྒྲ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་བརྟོད་པའི་རྒྱུན་མཚུངས་ལ་དངོས་མེད་ཡིན་
ན་ཅི་ཡང་མེད་པས་དགོས་ཀུས་མེད་པ་དེས་ན་བརྡ་སྦྱོར་བ་ལ་ལྷག་པ་མི་དགོས་
ལ། ། འདིའི་ལན་ལ་གཞན་ལན་དགག་ན། འདི་ལ་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་གེ་
པར་རློམ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་དངོས་མེད་ཀྱི་ལྷག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་དངོས་
པོའི་ལྷག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
འདོད། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྒྲ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་སྒྲ་གསལ་བ་དང་ཟླས
གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྗོད་ནས་རྒྱུན་བཟློག་པ་འདི་གཉིས་པར་དཀའོ། ། རྗེ
ལྟ་ཏུ་ཞེ་ན། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཤིང་ཤ་པ་དང
ཙནྡན་དང་ཟླས་གཅིག་ཡིན་ནམ་ཟླ་ཐ་དད་ཡིན། དང་པོ་ཙནྡན་དང་ཤ་པ
དང་ཟླས་གཅིག་ཡིན་ན། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷག་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་ཙནྡན
ཁྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤིང་ཤ་པ་དེའི་རང་བཞིན་གཞན་མིན་པ་སྟེ་ཤིང
ཤ་པ་དང་ཟླས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཤིང་ཤ་པ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པར
ཐལ། ཁྱོད་གཞན་ཙནྡན་དང་ཟླས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
ཤིང་ཤ་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷག་པ་དང
ཟླས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟོའི་དུམ་བུ་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་ལྷག
པ་དང་སྒྲ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པ་དེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གང་བཀག་པ་དེ
སྟོང་ནང་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་སྣ
བདུན་གང་ཡང་རྒྱང་བཤམ་ཐམས་ཅད་བཟུང་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི

གྲགས་པའི་སྒྲ་དང་ལྷོག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་རིགས་པ་འགོག་པ་ནི་ནགས་ལ་
གནས་པའི་སྲེའུ་དག་ལྟོན་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཙང་བ་འཕོར་བ་དང་མཚུངས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། རང་གི་ལན་ནི། ལྷོག་པ་
དངོས་པོར་མ་གྱུར་པས་ཇས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལོ། ། ལྷོག་
པ་དོན་ལ་མི་གནས་ཀྱང་དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྐྱོན་འདི་གཞན་སེལ་སྒྲ་བ་ལ
མེད་དེ། བློ་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་དཔྱད་པ་ནི་རྟོག་པའི་ངོར་ལྷོག་པ་མཚུངས
པའི་དངོས་པོ་གསལ་བ་ཀུན་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་པ་ནི་ཤིང་མིན་དགག་པ་དང་ཤིང་སྒྲུབ་པའི་ནུས
པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དོན་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་བརྡ་སྦྱར་བའི་སྒྲ་ཆུམས་ནི་རང་གི
བརྗོད་བྱ་དེ་མིན་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་དེས་ནའོ། ། འོ་ན་ནུས་པ
གཉིས་པོ་དེས་ལོག་པ་དང་ལྷོག་པ་སྟོན་པའི་སྒྲ་གཉིས་དངོས་སུ་བྱེད་པ་པོར་མི
འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷོག་པ་བློ་ཚོས
དང་མཐོང་བ་དོན་ཚོས་གཉིས་རྟོག་པས་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་ནས་སྒྲས་བརྗོད
པས་ལོག་པའི་དངོས་པོ་དོན་རང་མཚན་གྱུབ་ཅིང་གོ་བར་སྲོན་དཔོན་གྱིས་དོན
མཐུན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་ནས་སྒྲ་བརྗོད
པས་རང་མཚན་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་མིན་ཀྱི་ཚོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་གཅིད་ཅིང
ལྷོག་པ་དོན་ལ་མ་གྱུབ་པས་སོ། ། བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རེ། གསལ་བ་ཐ
དད་ཆུམས་ལ་སྒྲ་དངོས་པོ་བཞམ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བས་སྒྲེལ་བ་ཞིག་མེད་ན
ཕྱུག་ལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་ན་མཐུན
པའི་ཚོས་གཞན་མེད་ལ། ཚོས་ཐ་དད་ཆུམས་མཐུན་ས་གཞི་གཅིག་ལ་འདུ་ཀ
མེད་པས་སོ་ཞེ་ན། སྟོན་པོ་ལས་ཕྱུག་ཕྲས་གཞན་མིན་ཡང་རྟོག་པས་སྟོན་པོ
དང་ཕྱུག་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་ནས་སྟོན་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲས་སྟོ་མིན་བཅད་ཅམ་ཀྱི

ཆུམ་གཙོད་གཅིག་ཏིད་སྟོན་པ་ན་ཡུཏྟ་ལ་སྦོང་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པར་གནས་ལ། སྟོན་པོ་དང་ཡུཏྟ་ལ་གཅིག་ཏु་བསྡུས་ནས་ཡུཏྟ་ལ་སྟོན་པོ་དེ་ལྟོག་པ་གཏིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་གཅིག་ཏु་སྣང་བའི་རྟོག་པའི་ངར་གཞི་མཐུན་ཏིད་དུ་འགྱུར་གྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མི་དགོས་པས་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་ལས་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་ཀྱང་ཡུཏྟ་ལ་སྟོན་པོ་དེ་ལྟོག་པ་གཏིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྣང་བའི་རྟོག་པའི་ངར་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་གཞི་མཐུན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་མཚན་ཏིད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་མཚན་སྣའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣྲོན་པ་དང་གཞན་སེལ་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཆུམ་པར་དག་པ་ཤེས་པའི་མིག་དང་བློ་ཁོས་གསལ་པོ་དང་ལྡན་པའི་རྟོག་གེ་པ་དེ་ཤེས་བྱའི་དོ་བོ་ཉིད་བལྟ་བ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དང་འདྲ་ཞེས་ཕན་ཡོན་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་བསྟན་བའོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྣྲོན་པ་དང་གཞན་སེལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏु་བྱེད་སྟེ་བཞི་པའི་གསལ་བྱེད་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ། །

གསུམ་པ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ།

གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ། རང་མཚན་རྒྱང་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག ། སྤྱི་རྒྱང་པ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་མཚན་ཁོ་ན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི་ཆུ་སྐྱོར་བའི་བྱ་བཅྱད་པ་དེ་ཉིད་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བརྡ་སྦྱོང་པ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་སྟེ། ། རང་མཚན་ཆུམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྡ་དངོས་སུ་བྱ་མི་ནུས་

པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡུལ་དུས་ཆུམ་པ་ས། ས། ས་ར་ངེས་པས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ནུས་སུ་ཚུགས་ནའང། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རང་མཚན་ལ་བརྟའ་དངོས་སུ་སྣང་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་དང་པོ་བརྟ་བཏགས་པའི་རང་མཚན་མི་རྟེད་ཅིང་གོ་མི་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བུམ་པ་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་མཚན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་པ་འགགས་མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་སྣང་ནས་འཇོན་པ་ལ་མིག་དབང་དང་སོགས་པ་སྣང་བ་དང་ཡིད་བྱེད་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲ་རང་མཚན་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དོན་རང་མཚན་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པ་སེལ་བ་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་དོན་ལ་འཇུག་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གྱི་འཇུག་བ་འཇོན་མི་སྲིད་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རང་མཚན་ཆུམས་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར། དོན་འདིའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཅེས་སྒྲུལ་བའི་བློ་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་དཔྱོད་བྱེད་མ་ཡིན་པས་འཇུག་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པས་འཇུག་བ་བསྒྲུབ་བོ། ། དེས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོ་མི་འཛིན་རྟོག་པས་རང་མཚན་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་བརྟའི་སྣ་རོལ་ཏུ་རྟོག་པས་དཔྱད་ནས་ཐུགས་ཁྲིར་ཞབས་ཞུམ་ཚུས་སྒྲོར་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་མིང་དོན་ཀྱི་འཇུག་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་བུམ་པར་རང་མཚན་བསྟན་ཡང་རུང་མ་བསྟན་ཡང་རུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བཏགས་ཀྱི་ལས་སྒྲོར་བར་བྱེད་དེ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་དུས་ན་བུམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་ཚུ་སྐྱོར་བའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཐུང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་དོན་དུ་བཏང་འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་

ཡུལ་རང་མཚན་ལ་སྒྲས་བརྗོ་མ་བྱས་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་དོན་འདྲེས་པ་
འཛིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲས་བརྗོ་སྤྱར་བ་མེད་ཀྱང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དོན་
མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་བརྗོ་རྟོགས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་དོན་འདྲེས་པ་
འཛིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་འདྲེས་པ་མེད་ཀྱང་དབང་པོའི་སྣོར་རྟེས་སུ་
འཐད་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ་བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བ་བྱམ་པ་ཞེས་སྨྱོར་བར་བྱེད་པ་
དང་མཐོང་བར་བྱེད་པ་གཉིས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འཐུང་བ་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་
རྟོག་མེད་ལྟར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ན་དོན་
རྟོགས་པ་ལ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མཐོང་རྟོག་ཡུལ་ཐ་དད་པ་རྟོག་པས
རང་མཚན་མི་མཐོང། མཐོང་བ་ལ་རྟོག་པ་མེད། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏु
འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐོང་བ་ལ་ངེས་པ་ཐོང་བས་གྲུབ་པས
མཐོང་བ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡིན་ལོ། ། འདིའི་ལན་ལ། ཆོས་ཤེས་ཅིག་ཆར་འཇུག
པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ན། བྱམ་གཟུགས་རང་མཚན་མཐོང་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི
ཤེས་པ་དང་བྱམ་གཟུགས་རང་མཚན་ངེས་པའི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ཆོས་ཅན།
གཅིག་མིན་པར་ཐལ། ཐ་དད་ཡིན་ཡང་འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཆར་འཇུག
པས་བླུན་པོ་ཆམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏु་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཤེས་རིམ་ཀྱིས
འཇུག་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ན། ཆོས་ཅན། གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིམ
ཀྱིས་འཇུག་ནའང་འཇུག་པ་ཐུར་བས་བླུན་པོ་ཆམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏु་ཞེན་པ་ཡིན
པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་རང་མཚན་ལ་བརྟ་དངོས་སུ་སྨྱོར་ཞེ་ན། ཤེས་པ་རང
མཚན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྟ་དངོས་སུ་ཐུར་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། རང
མཚན་ཡིན་པ་དེས་ནའོ། ། ཡང་ན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྟ་དངོས་སུ་ཐུར་དུ
མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བརྟ་དངོས་སུ་ཐུར་ན་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་ལ་བརྟ
དངོས་སུ་ཐུར་བ་ལ་འཕངས་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་པ་ནི་རེ། སྒྲས་གསལ་བ་རང་མཚན་བརྗོད་ན་སྒྲོན་ཡོད་པས་དེ་མི་བརྗོད་ཀྱི་རིགས་སྤྱི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་ཅེ་ན། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་སྟར་བཀག་པས་དོན་ལ་མེད་མོད། གལ་ཏེ་ཡོད་དུ་ཚུག་ན་ཡང་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱང་པ་ལ་བརྟེན་སྣར་བ་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱང་པ་ལ་བརྟེན་ཏུས་པས་དོན་རང་མཚན་གོ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱང་པ་དེ་དོན་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཀྱང་པ་ལ་བརྟེན་མི་བྱེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་ལ་བརྟེ་སྣར་བས་རང་མཚན་གོ་ཞེ་ན། རང་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེ་སྤྱོར་ན། སྤྱི་མི་དགོས་ལ། རང་མཚན་ལ་མ་སྣར་ན་སྤྱི་ཀྱང་པ་ལ་བརྟེ་སྣར་ཡང་རང་མཚན་གོ་མི་ནུས་པས་བར་དེར་ལམ་སྟོན་པ་ལ་སྟོང་ཏུམ་ལ་འདྲི་བ་ལྟར་དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྤྱི་བོར་ལ་རང་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེ་ཅིག་གལ་ཏེ་རང་མཚན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བརྟ་དངོས་སུ་སྣར་མི་ནུས་ཤེ་ན། སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་ཡང་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་བརྟ་དངོས་སུ་སྣར་མི་ནུས་པར་མཚུངས་སོ། ། གང་ས་ཅན་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་ཁ་ཅིག་རང་མཚན་དང་དོན་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་བརྗོད་ཏུར་ཏུས་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པས་སྒྲ་དོན་དོན་སྤྱི་ཁོ་ན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་ཏུར་འདོད་ལ། ཉན་ཐོས་མང་པོས་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་མིང་ཞེས་ཏྲ་བ་སྒ་ཤེས་དོན་གསུམ་ལས་ཐ་དད་པ་བཅམ་པ་ལ་སོགས་པར་བརྟ་བཏགས་པ་དེ་དང་། མཚན་མ་ཞེས་ཏྲ་བ་སྒ་ཤེས་དོན་གསུམ་ལས་ཐ་དད་པ་དོན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་དུ་ཟུང་བ། གཟུགས་དང་ས་ཕམས་དང་ས་ཕམས་ལས་ཐུང་པ་དང་མི་ལྡན་པས་ན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཁོ་ན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་ཏུར་འདོད་དོ། ། འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་པས་ཐོག་གས་གཅིག་ཏུ་དགག་ན། ཤེས་ཏྲ་ཆོས་ཅན། དོན་སྤྱི་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཁོ་ན་ལ་བརྟ་སྣར་བས་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་རྟོགས་མི་སྲིད་པར་

ཐལ། དོན་སྒྲུ་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་རྒྱང་པ་དང་གཟུགས་སོགས་རང་
མཚན་ལ་འཛིལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པས་དེ་དང་
འཛིལ་བ་མེད་པའི་བ་ལང་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དོན་རང་མཚན་
དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་འཛིལ་བ་མེད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ལྟོ་ལྡིར་བ་སོགས་ཀྱི
རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་སྒྲུ་ལ་བརྟ་ཐུར་ཡང་དོན་སྒྲུ་ལ་དོན་རང
མཚན་དུ་འཕྲལ་ནས་དོན་རང་མཚན་ལ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་ཚོ་མ་འདྲ་ནས
འཕྲལ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་མིང་སོགས་ལྡན་མིན་འདུ
བྱེད་གཉིས་འདྲ་བས་འཕྲལ་ན་ཡུལ་དུས་རེས་དགའ་འཕྲལ་གྱི། ཡུལ་ཀུན་ཏུ
འཕྲལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་སྒྲིན་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མདུན་དུ་གནས་པ
ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ན་རྒྱབ་ན་གནས་པ་ལ་མི་འཕྲལ་བ་ལྟར་ལྡན་མིན་འདུ
བྱེད་ཁོན་ལ་བརྟ་སྒྲུར་ཞེས་པར་བཟུང་ན་དོན་རང་མཚན་ལ་འཕྲལ་བ་མི
ཁྱོད་དོ། །དུས་ཀུན་ཏུ་འཕྲལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་སྒྲིན་དང་མཆོད་སྒྲིན་ལྟ
བུའི་ཚོ་མ་ལ་ཡང་འཕྲལ་ན་རེས་འགའ་ལྷ་སྒྲིན་ལ་འཇུག རེས་འགའ་མཆོད
སྒྲིན་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་འཕྲལ་ནས་ རེས་འགའ་ བུམ་པ་ལ་འཇུག
རེས་འགའ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་འཇུག་པར་ཐལ་བ་ལས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར
སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལ་འཇུག་པ་འདིར་ནི་རྟག་ཏུ་འཕྲལ
ནས་ བུམ་པ་ཉིད་ལེན་གྱི། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་བས་འདྲ
བའི་སྐོན་ནས་འཕྲལ་བ་མིན་ནོ། །ངག་དོན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན
ཁྱོད་ལས་སྐྱེས་བུ་བློ་དོར་ལ་འཇུག་པ་ན་ འཕྲལ་ནས་ རེས་འགའ་ བུམ་པ་ལ
འཇུག རེས་འགའ་ བུམ་མིང་སོགས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་འཇུག་གི་ཡུལ་དུས
ཀུན་ཏུ་ བུམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ མིན་པར་ ཐལ། བུམ་པ་ དང་ བུམ་ པའི་ མིང་ ས་
ལྡན་ མིན་ འདུ་ བྱེད་ ཀྱི་ ཆ་ ལ་ ཐ་ ལ ས་ འཕ ལ ནས་ དོ ན་ བ ུ མ ་ ཕ ་ ལ

པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འཕྲུལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་སྐྱེས་བུ་བློ་ངོར་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུས་རྣ་ཏུ་འཕྲུལ་ནས་བུམ་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བཟློག་བྱའི་མཚན་ཉིད་བརྡས་གོ་བྱ་ཡིན་པ། རྟོག་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྡ། དབྱེ་ན་འཆད་པ་དང་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་གཉིས་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་འཆད་དུས་ཀྱི་བརྟོག་བྱ་རྟོག་བྱེད་གཉིས། འཇུག་དུས་ཀྱི་བརྟོག་བྱ་རྟོག་བྱེད་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པ་བཞིའོ། །འཆད་པའི་ཚེ་དངོས་ཀྱི་བརྟོག་བྱ་སྒྲ་དོན་དང་། ཞེན་པའི་བརྟོག་བྱ་དོན་རང་མཚན་ཡིན་ལ། དངོས་ཀྱི་རྟོག་བྱེད་སྒྲ་སྤྱི། ཞེན་པའི་རྟོག་བྱེད་སྒྲ་རང་མཚན་ཡིན་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཤེས་ན་གནས་ལུགས་ལ་མ་ཁས་པར་འགྱུར་རོ། །འཇུག་པའི་ཚེ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་ས་ཕར་མ་ཕྱེ་བར་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་བ་ལ་བརྟ་སྒྱུར་བས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། འཆད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི། ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རང་གི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་དོན་བྱེད་རྩང་བར་སེམས་ཤིང་སྟང་བ་དང་རྣམ་པར་བརྟགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དག་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྟོག་བྱ་མེད་དེ། དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་ཡིན་ལ་དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་དོན་ཀྱི་སྤྱི་གཉིས་པོ་དོན་ལ་མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་བཞི་དོན་དམ་པར་དངོས་ཀྱི་བརྟོག་བྱ་མ་ཡིན་པས་སོ། ། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྱ་མི་སྲིད་པས་སོ། །

གཞི་མེད་ལ་འཕྲུལ་ནས་བརྟ་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། རྟོག་པ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་རང་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་ལམ་ལྟར་གཞི་མེད་ལ་འཕྲུལ་བས་སྒྲ

དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་བརྡ་སྦྱོར་ལ། རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་བརྙན་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བཏགས་པའི་ཆ་དེ་ནི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་ནོ། །གཞི་མེད་ཅེས་པའང་དོན་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་བརྗོད་དོ། ། ངག་དོན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད་ཀྱང་བརྡ་སྦྱར་བ་མི་འགལ་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་བརྗོད་བྱར་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕྲུལ་བ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་རང་མཚན་གོ་བའི་འཐད་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཕྲུལ་བ་བརྡ་སྦྱར་ཡང་དོན་བདེན་པ་གོ་བར་འཐད་དེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་བའི་བག་ཆགས་གོམས་པས་བརྟའི་དུས་སུ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་ས་སོར་མ་ཕྱེ་བར་གཅིག་ཏུ་བསྒོམ་ནས་བརྡ་སྦྱར་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ནའང་རང་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་ནས་དོན་རང་མཚན་གོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྫོང་པ་སྤང་བ་ནི། སྒྲ་དོན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་དོན་གཞན་ལས་མི་ལྡོག་ན་ལྡོག་པ་བརྗོད་བྱར་འགལ་ལ། ལྡོག་ན་རང་མཚན་ལྟར་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། ། དེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དོན་སྤྱི་བརྗོད་པ་དང་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་བ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་མིང་ཙམ་ལོ་རྫོང་པ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་སྤྱི་བརྗོད་པ་དང་སྤྱི་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་དོན་དམ་པར་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་མི་ལྡོག་ཀྱང་རྟོག་ངོར་ལྡོག་པར་སྣང་བ་དངོས་མེད་ཡིན་ལ། མུ་སྟེགས་བྱེད་བརྗོད་བྱའི་སྤྱི་དེ་མ་འཕྲུལ་བའི་དངོས་པོར་འདོད་པས་སོ། ། གལ་ཏེ་རྟོག་པའི་གཟུགས་

བརྟན་དོན་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་
པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། སྤྱི
འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཤེས་ཆས་རང་མཚན་གྱི་ཚ་ནི་སྣའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད
བྱ་མིན་གྱི་དེའི་ཆས་པ་ལ་རྟོག་པས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཏགས་པའི་ཚ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ལ
དེ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་ཤེས་པ་རང་མཚན་ལ་སྦྱར་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་དངོས
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན
དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་དགོས་མེད་མིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ
ཆམས་དོན་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་ལ་བརྡ་སྦྱར་བར་ཟད་པའི་ཕྱིར། གལ
ཏེ་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དོན་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ན་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་བརྡ་སྦྱོར
བའི་སྒྲོན་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དོན་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་གཟུགས་དང་སེམས
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་ལྟན་པ་ཟས་གྱུབ་ཞེག་འདོད་ན་ཁྱེད་བདེན་མོད
འོན་ཀྱང། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱར་ན་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ
བརྡ་སྦྱར་བའི་སྒྲོན་མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ། དོན་སྤྱི་དེ་དངོས་མེད་ཡིན
པའི་ཕྱིར། དོན་སྤྱི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་སེལ་བའི་དངོས་ཡུལ་དོན་ལ
མེད་ཅེས་ཤེས་ན་སྣའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད་པར་གྱུབ་བོ། ། གལ
ཏེ་དོན་ལ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད་ན་སྒ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འཐུལ
ནས་བརྡ་སྦྱོར་བ་གསོག་ཡིན་ཏེ། ཏླའི་ཆོས་རང་དགའ་བ་ཆམས་ནི་དོན་ལ་མི
བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འཐུལ་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ
མེད་པས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཆུ་ཆད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཏླང་དོར
ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་ཆམས་དོན་སྤྱི་ལ་རང
མཚན་དུ་འཐུལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་མཚན་ཁྱད་ཏླང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་ཆད་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་གོ་བས་འཐུལ་བའི་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་ལོ། །

འོ་ན་ཚད་བྱས་ཀྱི་འཕྲེལ་བ་དེ་རང་མཚན་ལ་བརྟ་ཚད་བྱེད་ན། ཚུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་བརྟེད་པའི་སྐྱོན་འབྱུང་ལ། དོན་སྤྱི་ལ་བརྟ་ཚད་བྱེད་ན་ཁྱད་ཕོས་མང་བཀུར་བ་ལ་བརྟེད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང། དོན་སྤྱི་དང་རང་མཚན་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་བ་ལ་བརྟ་བྱེད་ན། ཁོ་པོ་ཅག་གི་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པས་གང་ལྟར་ཡང་རང་མཚན་དང་དོན་སྤྱི་དང་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་བ་སྟེ་གསུམ་པོ་གང་ལ་བརྟ་ཚད་བྱས་ཀྱང་འཕྲུལ་བ་མེད་ན། བརྟ་མི་སྲོར་བས་མ་འཕྲུལ་བའི་ཚད་བྱས་ཀྱི་འཕྲེལ་བ་མྱོན་སྤྲུལ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ཁྱེད་རང་བརྟ་ཚད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བརྟ་ཚད་ཀྱིས་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་འདིར་ནི། སྒྲ་མའི་མཁན་པོ་དག་འཇིག་རྟེན་པ་དོན་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་ཀྱིས་འཕྲུལ་དུ་འཇུག་པ་ལྟར། རང་མཚན་ དང་ གཟུགས་ བརྙན་ དོན་ སྤྱི་ གཉིས་ གཅིག་ ཏུ་ འཕྲུལ་ དུ་ གཞུག་ པའི་ ཕྱིར་ དེ་ གཉིས་ གཅིག་ ཏུ་ བསྟེས་ ནས་ བརྟ་ བྱེད་ ཟན་ པོ་ ཆུམས་ཀྱིས་བརྟ་ཚད་ ཀྱི་ ལྟགས་ ཀྱིས་ འཕྲུལ་ ཏུ་ འཇུག་ ལ། དེ་ལྟར་ འཕྲུལ་ བའི་ ཐོ་ བས་ ཀྱིས་ དོན་ རང་ མཚན་ ཉིད་ བྱིན་ དོར་ ལ་ འཇུག་ པ་ ནི་ ཚུ་ ཇོལ་ མཐོང་ བ་ ཆུམས་ ཀྱི་ ཆུམ་ པར་ ཐར་ པ་ ཡིན་ ནོ། ། ཀ་ གདོན་ ནི། ཤེས་ བྱ་ ཆོས་ ཅན། དོན་ སྤྱི་ ཏུ་ རང་ མཚན་ གཅིག་ ཏུ་ བསྟེས་ ནས་ བརྟ་ བྱས་ པ་ ལ་ ངོས་ པ་ ཡོད་ དེ། དེ་ ལ་ བརྟེན་ ནས་ ས་ སྐྱ་ འགའ་ ཞིག་ དོན་ རང་ མཚན་ ཉིད་ བྱིན་ དོར་ ལ་ འཇུག་ པའི་ ཕྱིར། མདོ་ར་ ན་ དོན་ ལ་ སྒྲའི་ ངོས་ ཀྱི་ བརྟ་ མེད་ ལ། ཞེན་ པའི་ བརྟ་ བྱ་ རང་ མཚན་ ཡིན་ ཅིང། འཕྲེལ་ བ་ སྔོ་ བརྟགས་ གཅིག་ ཏུ་ འཕྲུལ་ བས་ བྱས་ ན་ ཡང་ འཇུག་ པའི་ སྐྱེས་ བུ་ བསྒྲ་ བ་ མེད་ དེ། ཞུགས་ པས་ དོན་ རང་ མཚན་ ཐོབ་ པའི་ ཕྱིར་ ཞེས་ བྱ་ བ་ ནི་ གོང་ མ་ ཐམས་ ཅད་ བསྟུ་ བའི་ ཚིགས་ སུ་ བཅད་ པའོ། ། ཚད་ མ་ རིགས་ པའི་ གཏེར་ ལས་ བརྟོད་ བྱ་ རྟོད་ བྱེད་ བརྟ་ པའི་ རབ་ ཏུ་ བྱེད་ པ་ སྟེ་ ལྟ་ བའི་ གསལ་ བྱེད་ རེ་ ཞིག་ རྟོག་ ས། །

བཞི་པ། འཕྲེལ་བ་དང་འགལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ།

བཞི་པ་འཕྲེལ་བ་དང་འགལ་བ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པའི་ཐོག་མར་འགལ་འཕྲེལ་དཔྱད་པའི་རྒྱུ་མཚན། འགལ་འཕྲེལ་དཔྱོད་པ་དངོས་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་པའི་སྟོན་ཏུ་འགལ་འཕྲེལ་དཔྱད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚད་མ་ཡིན་མིན་ལ་སོགས་པའི་དགག་སྒྲུབ་ལ་དཔྱོད་པ་ཇི་སྙེད་པ་འགལ་འཕྲེལ་ལ་སྟོས་པས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ། འཕྲེལ་བ་དཔྱད་པ་དང་། འགལ་བ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ངོན་ལ་འཕྲེལ་བ་དགག ། བློ་ངོར་འཕྲེལ་བ་སྒྲུབ། འཕྲེལ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཕྱིར་དགག ས་ས་ར་ལ་ལ་ཀ་ཀ ། ཤ ། ཤ ། ཤ

རྒྱས་ཡང་དག་སྒྲིང་པར་ཕལ་བས་ནི་དངོས་པོར་མ་ཟད་དངོས་མེད་ལའང་ དངོས་པོའི་འཇུག་པ་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་སྤྱ་རིས་མི་ཟིན་པས་བཟློག་འཇུག་ ཏེས་པ་ལ་སྟོས་ས་ཞེས་སྨྲའོ། ། དངོས་མེད་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བྱལ་ དང་། བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་ལ་དངོས་པོའི་འཇུག་པ་ཡོད་ན། བདག་གཅིག་པའི་དངོས་པོའི་འཇུག་པ་ཡོད་ན། རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོར་ འགྱུར། དེ་ལས་བྱང་བའི་དངོས་པོའི་འཇུག་པ་ཡོད་ན་འཐས་བྱའི་དངོས་པོར་ འགྱུར་རོ། ། ཕལ་བ་ལས། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་འཇུག་པ་མེད་ དེ། ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇུག་པ་སྒྲུབ་མཚན་ཉིད་ཆོས་ གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ་དེ་དོན་ལ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ ལ་མེད་དེ། དངོས་པོ་ཕ་དང་ཆུམས་གཅིག་ཏུ་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ དངོས་མེད་ལ་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འཇུག་པའི་སྒྲ་དོན་ས་ཀུས་ཀ་ དང་ཕྱི་རོལ་པ་གཉིས་ཀས་སོ་ཆ་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་བཅིངས་པའམ། ཕ་ཏི་ཆ་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་སོ་སོར་བཅིངས་ཤིང་གཉིས་ཕན་ཚུན་མི་གཏོང་བ་ལ་ འདོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཀྱི་དོན་ཀྱི་འཇུག་པ་ལ་མི་འགྱུབ་ པོ། ། གཉིས་པ་ལ། བདག་གཅིག་འཇུག་པ་དོན་ལ་དགག་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ ཆོས་ཅན། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་དོན་གྱི་སྟེང་ན་འཇུག་པ་མེད་དེ། དོན་ལ་ གཅིག་པ་ལ་ཆོས་གཉིས་མེད་ལ། ཆོས་གཉིས་མེད་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པ་དེས་ ན་བོ། ། ཆོས་ཅན་ཆོས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་དེ། འཇུག་པ་ ཡིན་ན་ ཆོས་ གཉིས་ ལ་ གནས་ དགོས་ པའི་ ཕྱིར་ ཏེ། འཇུག་ པ་ ཡིན་ ན་ ཆོས་ གཞན་མི་འདོར་ བ་ ཡིན་ དགོས་ པའི་ ཕྱིར། དེ་ སྐད་ ཏུ། འཇུག་ ཀ ་ ཀ ་ ལས། འགའ་ ཡང་ འཇུག་ ཀ ་ ཀ ་ ཀ ་ ཀ ་ ནི། ཀ ་ ཀ ་ ལ ་ ཀ ་ ནས ་ ཀ ་ ཀ ་ ལ ་ ཀ ་ ཀ ་ ཀ

མཐུན་པར། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཇས་གཅིག་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་དོན་
ལ་གནས་སོ། ། གལ་ཏེ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ལྷོག་པ་དོན་ལ་མ་འགྲུབ་པར་
བློ་བྱས་ཡིན་ན། བློའི་ཆོས་རང་དགའ་བ་རྣམས་ནི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར་དོན་ལ་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་མི་ཕྱིད་པས་བྱས་
མི་རྟག་གཉིས་དོན་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ཞེས་ཟེར་ན། སྒྲའི་བྱས་མི་རྟག
ཀཉིས་སྒྲའི་ཇས་སུ་གཅིག་པར་དོན་མཐུན་མོད། འོན་ཀྱང་བྱས་པའི་ལྷོག་པ
དང་མི་རྟག་པའི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཀཉིས་དོན་ལ་ཡོད་ན། བྱས་པ་དང་མི་རྟག
པའི་ལྷོག་པ་ཀཉིས་འབྲེལ་ལམ་མ་འབྲེལ། མ་འབྲེལ་ན། བྱས་པ་སྒྲའི་སྟེང་དུ
མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མིན་པར་ཐལ་ལོ། ། དོན་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན། བྱས
ལྷོག་དང་། མི་རྟག་པའི་ལྷོག་པ་བདག་གཅིག་གམ་དེ་ལས་བྱུང་བས་འབྲེལ
དང་པོ་ལྟར་ན། བྱས་མི་རྟག་ཀཉིས་ཇས་ཀྱང་གཅིག་ལྷོག་པཉང་གཅིག་པས
མིང་དུ་མ་བཏགས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་འགྱུར་གྱི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་མི་འགྱུར་བཉམ
ཀཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འཐས་བྱའི
རྟགས་སུ་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག མི་རྟག་པ་ལ་དེ་བྱུང་དུ
འབྲེལ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་དགག་པ་ནི།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་འཐས་གཉིས་གཅིག་ངོས་པོར་ཡོད་པ་ན། ངོས
པོར་ཞེད་པ་གཅིག་པ་བཀག་པ་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་ཞེད་དེ། ངོས་པོ
ལྟ་ཕྱི་མིན་པ་ཇས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ཞེད་ཅིང། ལྟ་ཕྱི
ཡོད་པ་དུས་མི་མཉམ་པ་རྒྱུ་འཐས་ལ་རྒྱུ་ཞེ་ཡོད་པ་ན། འཐས་བུ་དུ་བ་མ་སྐྱེས
ནས་ངོས་ཞེད་ཡིན་ལ། འཐས་བུ་དུ་བ་ནམ་སྐྱེས་པ་ན་རྒྱུ་ཞེ་ཞིག་པས་ངོས
པོར་ཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། འཇིལ་བ་བརྟག་པ་ལས། རྒྱུ་དང་འཐས
བུའི་ངོས་པོ་ཡང། ། དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པས། ། གཉིས་ལ་གནས

པ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ། གཉིས་ལ་མི་གནས་ཇི་ལྟར་འཇུག ། ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། མུ་སྟེགས་བྱེད་ནི། རྒྱུ་འགགས་པ་དང་འཕྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བར
དེར་སྤྱོད་འཇུག་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ཡོད་ཅེ་ན། འོ་ན་སྤྱོད་འཇུག་དེ་རྟག་གམ
མི་རྟག ཕྱོད་འཇུག་དེ་རྟག་ན་དངོས་པོར་མི་འཐད་ལ། དངོས་པོར་མེད་པ
དེ་བྱ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་འཕྲས་གཉིས་ཕྱོད་བའི་བྱེད་པ་པོར་མི་རུང
ཞིང་ཕྱོད་འཇུག་དེ་མི་རྟག་ན། ཕྱོད་འཇུག་དེ་རྒྱུ་མེ་འགགས་པ་ན་འཕྲས་བུ་དུ་བ
ཕྲེ་ལ་བར་མི་ནུས་ཏེ། དུ་བའི་དུས་ན་འགགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེ་འགགས
ལ་དུ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དེར་ཡོད་ན། རྒྱུ་འཕྲས་མ་འཇུག་པ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག
བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། འཇུག་བྱེད་དེ་ཆོས་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས
གསུམ་པར་ཡོད་ཀྱང་མེ་དུད་ཀྱི་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ན། མེ་དུ་གཉིས་ཉིད་འཇུག
བས་ཆོག་གི་འཇུག་བས་ཕྲུག་ཅི་དགོས། གལ་ཏེ་མེ་དུད་དང་སྤྱོད་འཇུག་ཀྱི
བར་དུའང་འཇུག་བྱེད་གཞན་ཞིག་དགོས་ན། དེ་ལ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ
གཞན་དགོས། དེ་ལའང་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་གཞན་དགོས་པས་ཕྲུག་བྱེད
ཀྱི་འཇུག་པ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། ། གལ་ཏེ་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་གཉིས་ལ་ལྟོས
མི་དགོས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི་མེ་དུ་ས་ས་པ་མཐོང་བས་འཇུག་པ་འགྱུབ་པ
ཡིན་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མེ་དུ་རྒྱང་པ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང་མེ་དུད
གཉིས་ཀའི་འཇུག་པ་ངེས་པར་ཐལ། མེ་དུད་རེ་རེ་བ་མཐོང་བས་འཇུག་པ
འགྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། འཇུག་མེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མེ་དུད་རྒྱང་པ
འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་ཀྱང་རྒྱུ་འཕྲས་ངེས་པར་ཐལ།
མེ་དུད་རྒྱང་པ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། འཕྲས་རྟགས་དང་རྒྱུ་མ
དམིགས་པའི་རྟགས་གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕན་ཚུན་མི་ལྟོས་པའི
ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་འཕྲས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་མེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་བ་ཕན

གང་གས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཕྲེལ་བ་ཆོས་གཉིས་ལ་སྟོས་པ་མི་འགལ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་འཐས་ལ་ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་ཀྱི་འཕྲེལ་བ་དོན་ལ་འཐད་པ་དཀའ་བར་ཐལ། ཕན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ན་ཕན་བྱའི་འཐས་བློ་མ་སྐྱེས་ནས་དངོས་པོར་མེད་ལ། ཕན་དགགས་བྱའི་འཐས་བློ་སྐྱེས་པ་ན་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འགགས་ནས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐུབ་པ་དང་རིང་འཕྱར་བ་བཞིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ། འཕྲེལ་བ་བརྟག་པ་ལས། འདི་ནི་གཞན་དུ་འདུག་པ་ན། ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་སྟོས། ཕྱོས་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཕན་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འཐས་བློའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་དེ་བྱུང་འཕྲེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣ་གཡས་གཡོན་དང་ཕ་རོལ་ཚུ་རོལ་དང་རིང་པོ་དང་ཐུང་དུ་སོགས་ཀྱང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཕྲེལ་བར་ཐལ། རྣ་གཡས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཡོན་པའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་སྐད་དུ། འཕྲེལ་བ་བརྟག་པ་ལས། ཅི་སྟེ་དོན་གཅིག་འཕྲེལ་བའི་ཕྱིར། ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འཐས་ཉིད་ཡིན་ན། ། གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་འཕྲེལ་བའི་ཕྱིར། ། གཡས་གཡོན་རྣ་ལའང་དེ་གཉིས་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཀྱི་དོན་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འཕྲེལ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འཕྲེལ་བ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཇས་ལྟོག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་བརྟག་པའི་སྒོ་ནས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དེ། མེའི་ཇས་མེད་ན་དུ་བའི་ཇས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ། མེ་ཙམ་ཀྱི་ལྟོག་པ་མེད་ན་དུ་ཙམ་ཀྱི་ལྟོག་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མེའི་ཇས་ལ་གསུམ་ལས། ད་ལྟར་བའི་དུ་བ་དང་འདས་པའི་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་མོད་འདས་པའི་

མེ་ཐོབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མ་འོངས་པའི་མེ་ཐོབ་ཏུ་ཆུག་ནའང་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་མེད་ན་མེ་འབྱུང་བ་མེད་ལ། དཔྱིད་བའི་མེ་ལ་མེད་ན་མེ་འབྱུང་བ་དང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། དཔྱིད་བའི་མེ་དུ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལྷོག་པ་མེད་ན་མེ་འབྱུང་བའི་འཇིལ་བ་དེ་རྟོག་པས་སྟེལ་བ་ཡིན་ཕྱི་དོན་ཕྱི་འཇིལ་བར་མེ་འཕད་དོ། ། གལ་ཏེ་རྒྱ་འབྱས་རང་མཚན་ལ་འཇིལ་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་འབྱས་རིགས་ལ་འཇིལ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། རིགས་དེ་ཅི། རྒྱ་འབྱས་རང་མཚན་ཉིད་ལ་ཟེར་ན། རང་མཚན་དུས་གསུམ་དུ་བརྟགས་ནས་བཀག་པའི་སྐྱོན་ལས་འདས་པ་མེད་ལ། རྒྱ་འབྱས་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཡོད་ན། སྒྲོ་བྱེ་བྲག་ལས་རྫས་ཐ་དད་ན། བྱེ་བྲག་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དང་རྫས་གཅིག་ན་ཀྱང་ཅན་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཀྱིས་སྤང་སྒྲོ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་འཇིལ་བ་གཞན་བཀག་པར་གྱུར་པ་ནི། བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འཇིལ་བ་དོན་ལ་གྱུར་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ལྟན་པ་དང་འདུ་བ་དང་ཕྲད་པར་ཅན་དང་བྱེད་པ་དང་ཕྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཇིལ་བ་དོན་ལ་གྱུར་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་བཀག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཁར་གཞོང་། རྒྱ་ཤུག་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཅིང་། དེ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་མེད་མོད། འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན་པ་ལྟན་པའི་འཇིལ་བ་དང་། སྒྲོ་ཤིང་ཙམ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པའི་རྟེན་ལ་བྱེ་བྲག་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་བརྟེན་པ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འཇིལ་བ་དང་། ཅུས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་ལྷ་དང་འཇིལ་བའམ། ཚོ་གཟུགས་ཤལ་ར་ཆེ་ཤ་བཞི་ལ་སོགས་པ་བ་ལང་དཀར་ཟླ་ལ་ལ་སོགས་པ་དང་འཇིལ་བའམ། ཐགས་ཀྱི་རྒྱ་ཕྲུ་སྦྱན་སྦམ་བུ་དང་འཇིལ་བ་ལ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐ-

དང་མི་འཕྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་འཕྲེལ་བ་དང་། ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བས་གཞན་དབྱེ་བ་ཅན་གོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་འཕྲེལ་བ་དང་། རྒྱུ་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་ད་ལྟར་བ་གཉིས་འཕྲེལ་བ་ལ་སྟོར་བའི་འཕྲེལ་བ་དང་། བདག་རྟག་པ་དང་བྱ་བ་མི་རྟག་པ་ལ་བྱེད་པའི་འཕྲེལ་བ་དང་། མིག་དང་གཟུགས་འདུས་པ་ནས་ལུས་དང་རེག་བྱ་འདུས་ནས་འཇོན་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱད་པའི་འཕྲེལ་བ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་ཁྱབ་རྟ་ལ་རྟེ་ཁོལ་གྱི་འཕྲེལ་བ་དང་། ཏུར་པ་བཟའ་ཚོ་ལ་ཁྱོ་ཤུག་གི་འཕྲེལ་དང་སོགས་པ་སྒྲ་དང་དོན་ལ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འཕྲེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་། བོད་བསྟུས་ཚོར་པ་འགའ་ཞིག་སྒྲ་ལ་གཙོ་བོར་བྱེ་བག་པ་སྒྲོའི། ། གཤིས་པ་ནི། ལྷན་པ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲེལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་ན། ལྷན་པ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲེལ་བ་དེ་དངོས་པོར་མེད་ན། དངོས་པོའི་འཕྲེལ་བ་མི་གཅིད་ཅིང་། དངོས་པོར་ཡོད་ན། ཐུས་གཅིག་ཡིན་ན་ཐ་དད་མེད་ལ། ཐུས་ཐ་དད་ཡིན་ན་འདྲ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་འཕྲེལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཁེགས་སོ། ། ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་དོན་ལ་འཕྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། ཁྱེད་ལྟར་གཞན་སེལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲོལ་ན་ཐུག་ངོར་འཕྲེལ་བ་ཅི་སྟེ་མི་འགྲུབ་ཅེ་ན། ལྷན་པ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲེལ་བ་དེ་དག་ལ་གཅོད་བྱེད་ཡོད་ན་འཕྲེལ་བར་མི་རུང་ལ། གཅོད་བྱེད་མེད་ན་འཕྲེལ་བ་ཐུག་ངོར་འགྲུབ་མོད་འོན་ཀྱང་བདག་གཅིག་དེ་ཐུང་གི་འཕྲེལ་བ་གཤིས་པོར་འདུས་སོ། ། གཅོད་བྱེད་ཇི་ལྟར་ཡོད། གཅོད་བྱེད་མེད་ན་གཤིས་པོར་ཇི་ལྟར་འདུ་ཞེན། འཁར་གཅོང་གིས་རྒྱ་ཤུག་ལ་ཕན་མི་འདོགས་ན། རྒྱ་ཤུག་མི་གནས་པར་ཐལ་ལ། ཕན་མ་བཏགས་ཀྱང་གནས་ན། རྒྱ་ཤུག་ལྟུང་བ་མི་སྲིད་དོ། ། འཁར་གཅོང་གིས་སྟར་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟེད་ན། སྟར་མི་གནས་པ་གནས

པར་བསྐྱེད་པས་རྒྱུ་འབྲས་ལས་མ་འདས་ཏེ། རྒྱ་ཤུག་ཕོགས་ལའང་དེ་ཡི་ཡུལ། བསྐྱེད་པ་འཁར་གཞོང་ཕོགས་པས་ནུས། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྒྲའི་ཅུས་མེ་རྡུག་འདུ་བ་མ་ཡིན་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ནོག་ལྷོག་ཤལ་ཕོགས་འདུ་བས་སྒྲོལ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་ཀྱི་ཕ་ས་མེ་འདོད་ལ། ནོག་ལ་ཕོགས་པའི་ཆོགས་པ་ཅན་ཡ་ཀྱལ་ནམས་འདུས་པ་ལས་ཆོགས་པའི་གོང་བུར་སྐྱེ་བའི། རྒལ་ཕྱན་འདུས་པ་ལས་རི་སྐྱེ་བ་ལྟར། ཕན་བཏགས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ཏེ། ནམ་ཏེས་ལས། ཆོགས་པ་ནམ་པར་འཇོག་པ་ཡི། ། རྒྱུ་ནི་ཆོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས། ། དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཕྱིར། ། བ་ལང་ཉིད་ལས་རྣ་ཅན་བཞིན། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱ་ཕུན་ལ་སྣམ་བུ་འབྱུང་བའང་འཕྲོད་འདུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྣང་དུ་བྱང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེའང་དབང་པོས་འཕྲོད་འདུ་འཇོན་མེད་ཕྱིར། འཕེལ་བ་མཐོང་བ་མེད་པར་གནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཕྲོད་འདུའི་འཕེལ་བ་སྣང་དུ་མི་བྱང་ངོ་སྙམ་ན། སྣང་དུ་མི་བྱང་བའི་འཕྲོད་འདུ་དེ་སྣམ་བུ་ལ་མི་དགོས་ཏེ། སྣམ་བུ་རྒྱ་ཕུན་བཏགས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཉིད་འཕྲོད་འདུའི་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ནོ། ། ཁྱད་པར་ཅིད་ཆོས་དབྱུག་པ། ཁྱད་པར་དུ་བྱ་གཞི་སྐྱེས་བུས་བཟང་བ་ནི། ཁྱད་ཕར་ དུ་ བྱས་ ཆོས་ དབྱུག་ པ་ ཅན་ ཞེས་ འདོགས་པ་ནི་ ཁྱད་ཕར་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འཕེལ་བ་ཞེས་བདག་གཅིག་དེ་ཆུང་ལས་གཞན་པར་མ་སྟེ་གསས་ཆེད་དང་བོད་བསྟུས་པ་ཁ་ཅིག་མཐུན་པར་སྒྲོའོ། ། དེ་ལྟར་ན་འཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་གམ། མེ་དུད་འཕེལ་བ་གཞན་ཡིན་པ་ཅིས་ དགག་ དེ་ལ་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའམ། དུས་མཉམ་པའི་མེ་ དུད་ཀྱི་ རྫས་འཕེལ་བར་མི་འདོད་ཀྱི། སྐད་ཅིག་གིས་ སྟ་བའི་འཁར་ གཞོང་ དང་ རྒྱ་ ཤུག་ གི་ ཆུ་ ཀྱེན་ ལས། ཆུ་ ཤུག་ མི་ ལྟུང་ ཀ་ ཞེས་ ཀ་ཞན་ ཐ ལ ། ། ཅ ། ། ཆ ། ། ཇ ། ། ཉ ། ། ཏ ། ། ཐ ། ། ད ། ། ན ། ། ཕ ། ། ཕ ། ། ཕ

མེ་དུད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གིས་སྤ་བའི་མེ་ལས་དུ་བ་ཕྱིས་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ནོ། ། ཞེ་ན། འདིར་ཡང་སྐྱེས་བུ་དང་དགྱུག་པ་དུས་མཉམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འདོད་ཀྱི། སྐད་ཅིག་གིས་སྤ་བའི་སྐྱེས་བུ་དང་དགྱུག་རྫུང་ལས་སྐད་ཅིག་གིས་འཕྱིས་པའི་དགྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་གཞན་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ནོ། ། གཞན་ཡང་བདག་རྟག་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འགལ་ལོ། ། ཡང་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་དུ་སྐྱེས་པ་ན་དབང་པོ་དང་གཟུགས་འགགས་ལ། དབང་པོ་དང་གཟུགས་ཡོད་པ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་གཟུགས་དང་དབང་པོ་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མེད་དོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཇི་ཁོལ་སོགས་ལ། ཕན་ཚུན་ལུས་དང་སྲོག་གནས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ། ཕན་མི་འདོགས་ན་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བོར་བའི་ངན་རྟོག་བདག་གཅིག་དེ་ཐུང་མ་གཏོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕལ་ཆེན་ཟློག་པོས་ལེན་ཏེ། སྐྱེགས་སླན་བཏང་ནས་སྐྱེགས་པ་ལ་ཕྱི་ལས་གཞན་པ་ཤེས་རིགས་ཅན་ཡ་རབས་སུ་ཡང་མི་ཟ་བ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་བློ་ངོར་འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་བློས་ཇི་ལྟར་སྟེལ་བའི་ཚུལ་ནི། དོན་རང་མཚན་ཐམས་ཅད་ཕྱས་ཅིག་ཏུ་ཐ་དད་དུ་གནས་པས་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་མོད། འོན་ཀྱང་གཞན་སེལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བློ་ངོར་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་རང་མཚན་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ལ། ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞན་སེལ་ཀྱིས་ལྟོ་ལྷེར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང། རྒྱ་ཆེན་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྦོང་བའི་ཆུམ་པ་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་རྟོག་གིས་བུམ་པ་དང། མི་རྟག་པ་དང། ཐུས་པའི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་ནས་དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་གཞན་སེལ་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་བཏགས་པའི་ཚ

མཚན་གཞི། བདག་གཅིག་འཇྱེལ་བར་མཚོན། ཆོས་གང་ཞིག་རང་དང་རང་
བཞིན་གཅིག་པའི་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ་མཚན་ཉིད་དོ། ། དེ་དག་ཀྱང་བློའི
ཆོས་རང་དགའ་བས་ཆུ་མཚན་མེད་པར་དབྱེ་བསྟུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ཏོག
གི་ཡུལ་ཐ་དད་དང་འཇིག་རྟེན་ལ་གཏགས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེ་བསྟུ
བྱས་པས་འཇུག་ཡུལ་སྣྲོབ་ནུས་པའི་ཕྱིར། བློ་ཅོར་བདག་གཅིག་འཇྱེལ་བ་གྱུབ
པ་འཐད་དེ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། མིང་དོན་གང་ལྡན་ཞན་ཚུན་དུ། ཐ་དད་པ
འདིའི་ས་བོན་ཡིན། ཅེས་དང། དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། ། བསྟོད
བྱ་བསྟོད་པར་ཀུན་བཞག་པ། དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། ། མཁས
པ་ཆམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་འཇྱེལ
བའང་ཟླས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་དང་སྔ་ཕྱི་བ་གཉིས་ཀའི་དོན་ལ་མི་ཁྱེད་མོད།
འོན་ཀྱང་སྔར་མཐོང་བའི་མེ་དང། ཕྱིས་མཐོང་བའི་དུ་བ་གཉིས་མངོན་སུམ
དང་མི་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འཐོ་བའི་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང། གཞན
སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟོག་པས་ཕྱིས་མཐོང་བའི་དུ་བ་འདི་སྔར་མཐོང་བའི
མེ་ལས་ལྟར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོལ་བས་འཇུག་ཡུལ་སྣྲོབ་ནུས་པའི་ཕྱིར། བློ་ཅོར
དེ་ལྟར་འཇྱེལ་བ་གྱུབ་པ་འཐད་མོད། དོན་ལའང་ལྟར་འཇྱེལ་བ་ཡོད་ན། ཕྱོགས
གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པའི་བཟོ་ཅི་དགོས། དེ་སྐད་དུ། འཇྱེལ་བ་བརྟག་པ
ལས། ། མངོན་སུམ་མ་དམིགས་པ་དག་ལས། ། ཆུ་དང་འཐས་བུའི་སྦྱོང་ཡུལ
ཆམས། ། འཇྱེལ་བའི་དོན་བཞིན་ཡང་དག་དོན། ། སྟོན་པའི་ཆམ་རྟོག་ལོག
པ་ཡིན། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ད
ལྟར་ཀྱི་དུ་བ་འདི་ཟླར་ཀྱི་མེ་ལས་ལྟར་བར་བཏགས་པའི་ཚ་འདི་མཚན་གཞི།
དེ་ལྟར་འཇྱེལ་བར་མཚོན། ཆོས་གང་ཞིག་རང་དང་ཟླས་གཞན་པའི་ཆོས
གཞན་མི་འདོར་བ་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཏེས་པ་རྩོད་པ་སྤང་པ་ནི། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་བློས་སྤྲོལ་བ་དོན་ལ་ གྱུབ་ནས་ལ་འཇུག་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ དོན་ལ་མ་གྱུབ་ནས་བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་ འཇུག་བ་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློས་སྤྲོལ་བ་ནི། ཐུགས་ཆོས་རང་ དགའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡིན་པའི་བཏགས་པ་ཐུགས་ ཆོས་དེ་མཐོང་བ་དོན་ཆོས་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ། སྒྲ་རང་མཚན་ལ་བྱས་པ་དང་ མི་རྟག་པ་རྣོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ཡིན་གྱི་བཏགས་པ་ཐུགས་ ཆོས་དེ་མཐོང་བ་དོན་ཆོས་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་སྒྲ་རང་མཚན་ལ་མ་བྱས་པ་དང་ རྟག་པར་རྣོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཆགས་པ་གཏེས་ལས། དང་པོ་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ ཡིན་པའི་བཏགས་པ་ཐུགས་ཆོས་མཐོང་བ་དོན་ཆོས་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བས་འཇུག་ ཡུལ་ཐོབ་པ་འཇེལ་བའི་ཐ་སྙད་རུང་ལ། གཏེས་པ་འཇུག་ཡུལ་མེ་ཐོབ་པས་ འཇེལ་བ་མེད་པར་འཇོག་སྟེ། ནོར་བུ་སྒྲོན་མེའི་འོད་དག་ལས། ། ནོར་བུའི་ ཐུགས་ཡིས་མངོན་རྒྱུ་བ། ། ཡོད་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། ། ཇི་ལྟར་དོན་ ཅིད་ལ་ཁྱད་ཡོད། ། ཅེས་པ་ལྟར་རོ། ། གལ་ཏེ་འཇེལ་ཡུལ་མེའི་སྟེང་ན་ འཇེལ་བ་མེད་ཀྱང་འཇེལ་ཚོས་དུ་བའི་སྟེང་ན་དུ་བ་འདི་མེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ བདོན་ལ་མེད་ན་དུ་བ་དེ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་དོན་ལ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ དངོས་པོའི་འཇེལ་བར་འགྱུར་ཅེ་ན། ཤེས་ཀྱ་ཆོས་ཅན། དོན་ལ་རྒྱུ་མེ་མེད་ན། འཕགས་ཏུ་དུ་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། དུ་བ་སྐྱེ་བ་མེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་ ལྟར་ཀྱི་མེ་དེ་མེད་ན་ད་ལྟར་ཀྱི་དུ་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་སྔ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྒྲོལ་ བའི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲོལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འཇེལ་ བ་སེལ་ངོར་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་འགྲེལ་ལས། རྒྱས་བཏགས་འཇེལ་ལ་ཞེས་འདི་ མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ། མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པ། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། དེ་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ཐུང་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཚད་མ་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་ནོག་ས་ཁམས་པའི་གོང་བུ་དང་མཆོན་ཏྲ་བ་ལང་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་ནོག་ལྟོག་ཤལ་དང་ལྡན་པ་འདི་ཉིད་བ་ལང་ངོ་ཞེས་མེང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་བའི་རྟོག་པས་མེང་དོན་གཅིག་ཏུ་བརྟན་ཏྲས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། མཆོན་ཏྲ་བ་ལང་སྒོ་བཏགས་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྒྲ་དང་ཁ་ཐག་འབྲེལ་བ་ཡང་། ལྷོག་པ་གཅིག་རྒྱང་གི་ཤིང་དང་ལྷོག་པ་ཉིས་ཆོགས་ཀྱི་ཤ་པ་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་བའི་རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་བརྟ་ཆད་ཏྲས་པས་གྲུབ་ཀྱི་གཞན་དོན་ལ་སྒྲ་ཁ་ཐག་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། སྟར་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི། ཏྲས་མི་ཏུག་བདག་གཅིག་ཡིན་པར་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་ཏུགས་དགོངས་པ་ནི། གང་ཡོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་འཇིག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་ཡོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཏུགས་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་འཇུག་ཏུས་ཀྱི་ཏུགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ནི། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིར་ཆོལ་ཀྱིས་ཏུག་པར་ཁས་བླངས་པའི་སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཕྲུལ་བའོ། ། སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་ཏུག་པ་དང་། ཏུགས་ཡོད་པ་དངོས་པོ་ནི། སྟང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་བའོ། ། འཚད་པའི་དུས་ནི་ཆོས་ཅན་དང་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཏུགས་སུ་བཟུང་བྱ་ནི་སྒྲ་རང་མཚན་དང་ སྒྲ་མི་ཏུག་པ་ དང་ དངོས་པོ་ རང་

མཚན་ཡིན་ལ། སོང་ཚོད་གསུམ་པོ་ནི་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་ཙམ་
སོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ན་རྟམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། ། དེ་སྐད་དུ།
རྟམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཚེ་གོ་བྱེད་རྟེས་འགྲོ་བ། ། སྒྲུ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །
ཞེས་དང། མ་ཡིན་འཇིག་པ་གྱུབ་པ་ཡིས། ། སྒྲ་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་དང། དཔྱད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྲབས་ཀྱིས་ནི། ། རབ་གྲགས་རྟེན་ནི་གྱུབ་
འགྱུར་ཏེ། ། རང་འདོད་བཏགས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན། ། དངོས་པོ་རྣམ
གཅོད་མེད་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་ དང། དེ་ ཕྱིར་ དངོས་ དངོས་ མེད་ བཏེན
ཅན། ། ཕྱི་ རལ་ རྟེན་ མིན་ སྒྲ་ དོན་ ལ། ། བཏེན་ ནས་ འདིར་ ནི་ སྒྲུབ་ ཕ
དང། ། དགག་ པ་ ཐམས་ ཅད་ འདོད་ པ་ ཡིན། ། ཅེས་ དང། དཔག་ བྱ
དཔོག་ པར་ བྱེད་ པ་ ཡི། ། དོན་ ཀྱི་ ཐ་ སྙད་ ཀན་ ས་ འདི། ། ཤེས་ པ་ ལ་ གྱུབ་ ཐ
ད་ ལ། ། བཏེན་ ནས་ རྟམ་ པར་ བཏགས་ པ་ ཡིན། ། ཅེས་ དང། སྒྲུབ་ བྱ
སྒྲུབ་ པར་ རྟོག་ པ་ ལ། ། དངོས་ པོ་ མཐོང་ བ་ ཉམས་ པའི་ ཕྱིར། ། ཁྱད་ པར་ གྱི
ད་ འབྲེས་ པ་ འདིར། ། རང་ ཀི་ མཚན་ ཉིད་ བཟུང་ བྱ་ མིན། ། ཅེས་ དང།
ཏམ་ པའི་ དོན་ ནི་ མ་ བརྟག་ པར། ། འཇིག་ རྟེན་ ཇི་ ལྟར་ གྲགས་ དེ་ ལ། ། དེ
བཞིན་ ཁོ་ནར་ བཏེན་ ནས་ ནི། ། བསྒྲུབ་ བྱ་ བསྒྲུབ་ པར་ ཀུན་ བཞག་ པ། ། དམ
པའི་ དོན་ ལ་ འཇུག་ བྱའི་ ཕྱིར། ། མཁས་ པ་ རྣམ་ ཀྱིས་ བྱས་ པ་ ཡིན། ། ཅེས
དང། དེ་ལྟ་ སྒྲུབ་ པར་ བྱ་ ཡིན་ པས། ། ཀུན་ པ་ སྒྲུབ་ པ་ ཉིད་ མ་ ཡིན། ། ཅེས
དང། རྟགས་ སུ་ ཟད་ བྱ་ ནི་ རང་ མཚན་ ཡིན་ ཏེ། རྟམ་ འགྲེལ་ ལས། དངོས
གང་ ཇི་ ལྟར་ ཏུར་ ཀྱུར་ པ། ། དེ་ འདྲ་ དེ་ ནི་ རྟགས་ ཚེམས་ ཀྱི། ། ཆུ་ ཡིན། ཅེས
གསུངས་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། རྟགས་ དེ་ ལ་ མ་ ངེས་ པ་ སྤང་ བ་ ལ་ ལྟོས་ མེད་ དང།
གཞོད་ པ་ ཅན་ ཀྱི་ རྟགས་ ཀྱིས་ ཁྱབ་ པ་ སྒྲུབ་ པ་ ཀཉིས། དང་ པོ་ ནི། ཤེས་ བྱ་ ཚོས
ཅན། དངོས་ པོ་ དེ་ ལ་ འཇིག་ རྟེན་ ཆུ་ དོན་ གཞན་ མི་ དགོས་ ཏེ། དངོས་ པོ་ ཀླུས

པ་གོ་ན་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་ཐུས་པ་དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པར་སྐྱེས་པ་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཞིག་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་གཞན་ཀྱི་བཤིག
ནས་ཞིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་གྱུར་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱས་དགོངས་པ
ནི། ཕྱིས་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན
འཇིག་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ་ཚོགས་པ་ཐ་མ་འཐས་བུ་སྐྱེད་པ
གཞན་ལ་མི་སྟོས་པ་བཞིན། དངོས་པོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཕྱིས་རྒྱུ་དོན
གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རང་རྒྱུ་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་མོ། །ཞེས་པ་ནི
རང་བཞིན་ཀྱི་རྒྱགས་ས། །དེ་སྐད་དུ། རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །རང
གི་དངོས་པོས་རྟེས་འཐེལ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཞོན
པ་སྒང་བ་ལ་གསུམ་ལས། མ་གྲུབ་པ་སྒང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་ཙམ
གྱིས་འཇིག་པར་མི་གྲུབ་ཀྱི། བུམ་པ་འཇིག་པ་ཐོབ་བ་དང། ཤིང་འཇིག་པ་མེ
ས་གས་ཕྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། སྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདི
ནི་མ་གྲུབ་པོ། །འདི་ལ་དཔྱད་དེ། འཇིག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་འཇིག་པར་བྱ་རྒྱ
བུམ་ས་ཆགས་དངོས་པོ་དང་ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་མོད། དེ་ལ
ཚོས་ཀྱི་གཏན་ལས་འཇིག་པར་བྱ་རྒྱ་དངོས་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མེད་དུ་གསུངས་པ
ནི། འཇིག་པ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་ལས་རྒྱ་གཞན་ལ་མི
སྟོས་པ་ལ་དགོངས་ལ། ཞིག་ནས་མེད་པ་ལ་འཇིག་པར་འདོད་གས་པའི་སྐབས
ས་ཐུ་རྒྱ་མེད་ནི་རྒྱ་ཀྱན་མེད་ལ་དགོངས་ཏེ། ཞིག་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འཇིག་པ་ཀཉིས་ཀ་ཞང་རྒྱ་མི་དགོས་པར་གསལ
ལོ། །འདི་ཙམ་གྱིས་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྒྱགས་གྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་འཇིག་པ་རྒྱ
མེད་དེ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆམ་པར་བརྒྱགས་ལ། དགག
པ་ནི། ཐོ་ས་གས་ཀྱི་རྒྱས་བུམ་པ་འཇིག་པར་ཕྱེད་ན། བུམ་པ་འཇིག་པ་དེ་ཅི

དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་འགལ་ལ། རྒྱུས་བསྐྱེད་ན་དངོས་མེད་དུ་
འདོད་ཀྱང་དངོས་པོར་ཐལ་ཏེ་སྐྱ་གུ་བཞིན་ནོ། །བྱམ་པ་འཇིག་པ་དེ་དངོས
པོ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་སུ་ཚོན་ཚོད་པས་བྱམ་པ་དང
ཕྱས་གཅིག་ཡིན་ན། ཐོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། བྱམ་པའི་རྒྱུས་བྱས
ཟིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལས་ཕྱས་གཞན་བྱེད་ན། འཇིག་རྒྱུ་ཐོ་སོགས་དེས
བྱམ་པ་ལས་གཞན་ཐོ་བའམ་ཀྱོ་མོའམ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ཞིག་བྱེད། ཐོ་བ
རང་ཐོ་བས་བྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། རང་ལ་བྱ་བྱེད་གཉིས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཀྱོ
མོ་བྱས་ན། བྱམ་པའི་ཁེར་ལེན་དང་ཐོ་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས་ཀྱོ་མོ་སྐྱེ་ཁ
ཁོ་ཡང་འདོད་མོད། དེས་བྱམ་པ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཀྱོ
མོར་བཏང་བ་ཁྱད་འཇིག་པ་རྒྱུས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཀྱོ་མོ་བསྐྱེད་པ་ལ
འཇིག་པ་བསྐྱེད་པར་མེང་འདོགས་ན། མི་ཟླུན་པོ་ལ་བ་ལང་ལྟར་མེང་ལ་མི
བརྟད་དོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ཞིག་ཐོ་བས་བྱེད་ན། བྱམ་པ་ལས་གཞན
འཇིག་རྒྱུ་ཐོ་བས་བྱས་པས་བྱམ་པ་དེ་འཇིག་པར་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
ངག་དོན་ཐོ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུས་བྱམ་པ་འཇིག་པར་བྱེད་ན། བྱམ་པ་འཇིག་པ་དེ་ཅི
དངོས་མེད་ཡིན་ནམ་དངོས་པོ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་འཇིག་པ་ཆོས
ཅན། རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཡིན་ན
བྱམ་པ་དང་ཕྱས་གཅིག་ཡིན་ནམ་ཐ་དད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན
ཕྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་གྲུབ་ཟིན་པའི
ཕྱིར། བྱམ་པ་ལས་ཕྱས་གཞན་ཞིག་འཇིག་པར་བྱེད་ན། འཇིག་རྒྱ་ཐོ་བ་ཆོས
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱམ་པ་དེ་འཇིག་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ལས
ཕྱས་གཞན་གཅིག་འཇིག་པར་བྱས་པས་སོ། ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ
འཇིག་པ་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པ་དེ

དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་སྟོས་ལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་ཟིན་པ་ཏེས་ནའོ། །གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇིག་པ་རྒྱུ་དང་ལྡན་པར་སྣྲ་བ་ཆུམས་ཀྱིས་ཞིག་པ་དངོས་མེད་རྒྱས་བྱེད་ཅེས་སྣྲ་ན། འཇིག་པ་རྒྱུ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་ཏེ། འཇིག་རྒྱུས་དངོས་མེད་བྱེད་པ་དང་འཇིག་རྒྱུས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་དོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མེད་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་ལྟ་རྒྱ་མེད་པ་དོན་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་སྒང་བ་ནི། ཆུ་སྟེགས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་བོན་ཚུ་ལུང་ངོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཚང་ནས་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་སྟོས་ཀྱང་ཆུ་ཀུ་མི་རྣྲོད་པ་བཞིན་དུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་འདིའང་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ལོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་ཚུ་ལུང་ངོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཚང་ནས་ཆུ་ཀུ་བརྣྲོད་པ་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་སྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་བོན་ཚུ་ལུང་ངོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཚང་ནས་ཆུ་ཀུ་བརྣྲོད་པ་དེ་དག་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅུས་པ་ལའང་འཇིག་པ་ཡོད་ཀྱང་དུས་གཞན་ལ་སྟོས་ཤེ་ན། ཅུས་པ་འཇིག་པ་དུས་ལ་སྟོས་ན། ཅུས་པ་འཇིག་པ་དུས་ལ་སྟོས་ཀྱི་བར་དུ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། དང་པོ་ལྟར་ན། ཅུས་པ་ཆོས་ཅན། ཁོད་འཇིག་པ་ཕྱིས་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁོད་འཇིག་པ་དུས་ལ་སྟོས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མི་འགྱུར་ན། ཆོས་ཅན། ལྷར་མི་འཇིག་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་ཀྱང་འཇིག་པ་མེད་པར་གནས་པར་ཐལ། ཁོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ལྷ་ཕྱི་འཇིག་གི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ལྷར་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལྟ་རྒྱུན་ལས། དང་པོ་མི་འཇིག་མཐར་མི་འགྱུར། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་བོན་ཚུ་ལུང་ངོད་གཤེར་ཀྱི་ཆོགས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་འགྱུར་མེད་གཅིག་ཡིན་པས་རྒྱུན་འགྱུར་བ་ལ་སྟོས

པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་པོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་ཚུ་ལྷད་ངོད་གཤེར་ཚིགས་པ་ཐ་མས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར། དེ་དང་པོ་ཚིགས་ཙམ་ནས་ཐུ་གུ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། དེའི་ཚིགས་པ་ཐ་མས་དེ་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག དེའི་ཚིགས་པ་དང་དེ་ཕོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕོ་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་ཚིགས་པ་དང་པོས་ཐུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གེགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཐུ་གུ་བསྐྱེད་པར་མ་འགས་ཤེས་ཞེན། ས་བོན་ཚུ་ལྷད་ངོད་གཤེར་ཚིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཐུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གེགས་ཅན་དང་གེགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ཤོགས་ཆུ་ཚིགས་པ་ནི་སྣ་ལྷའི་ཐུ་གུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཟློས་ཏེ་ཟློས་མེད་ཀྱི་རྒྱགས་ཞུགས་ཀྱང་སྣ་ལྷའི་ཐུ་གུ་མི་སྐྱེད་པས་ཟློས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་འགས་ཤོ། །ནས་ཀྱི་ས་བོན་ཤོགས་ཆུ་ཚིགས་པ་ཆོས་ཅན། སྣ་ལྷའི་ཐུ་གུ་བསྐྱེད་ན་ཆུ་གཞན་ལ་ཟློས་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱེད་ན་སྣ་ལྷའི་ས་བོན་ལ་ཟློས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅུས་པའམ་ཡོད་པ་དངོས་པོ་ལའང་སྐད་ཅིག་རེ་ལ་འཇིག་པ་མེད་ཏེ། འཇིག་པའི་ཆུ་ཐོ་བ་ཤོགས་ལ་ཟློས་པའི་ཕྱིར། ཟློས་མེད་ཀྱིའང་རྒྱགས་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐུ་གུ་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ས་བོན་ལ་ཟློས་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་འཇིག་པ་ཕྱིས་ཆུ་ངོན་གཞན་ལ་ཟློས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནས་དང་ སྣ་ལྷའི་ཐུ་གུ་ཤོགས་རང་རང་གི་ཆུ་ས་བོན་ལ་ཟློས་ཏེ་དེས་ཕན་བཏགས་ཟློས་ཀྱིས་དེའི་རྟེས་སུ་འཇོ་ལྡོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་གི་ཆུ་ལས་སྐྱེ་བས་ཕྱིས་ཆུ་ངོན་གཞན་ལ་མི་ཟློས་ལ། དངོས་པོ་འཇིག་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་ན་སྐྱེ་ཆུ་མེད་པས་ཆུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆུ་མཚན་དེས་ན་དངོས་པོ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཆུ་ངོན་གཞན་མི་དགོས་སོ། །རིག་བྱེད་པ་ན་རེ། ཐུམ་པ་ཞིག་པ་ཆུ་མེད་ཡིན་ན། དངོས་མེད་དུ་

ཐལ། འདོད་ན། རྟག་པའི་ཕྱས་སུ་ཐལ་ལོ། ། དེ་ལྟར་ན་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་
དང་ཞིག་པ་རྟག་པ་དངོས་འགལ་གཉིས་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་ཕྱས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ་
ཞེན། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་བས་ཁྱོད་ལ་མི་
གནོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཞིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཡིན་པས་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་
རྟག་པའི་ཕྱས་སུ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དངོས་མེད་ལ་ངོ་བོ་
མེད་ཅིང་ཕྱས་རྟག་མི་རྟག་དཔྱད་པ་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་གི་དངོས་མེད་ལ་མི་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དཔོག་པ་ནི་རེ། ཞིག་པ་རྒྱུ་མེད་ཡིན་ན། ཐུར་དེད་
ལ་བཀོད་པ་ལྟར་ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ
ཞིག་པར་ཐལ་ལོ། ། དངོས་པོ་ལས་གཞན་ན། ཤིང་མཐོང་བར་ཐལ། ཤིང་
ཞིག་པ་ཤིང་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི
ཐལ་བས་མི་གནོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཤིང་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས
ཤིང་ཕྱས་ དེ་ ཉིད་ དང་ གཞན་ གང་ དུའང་ མ་ གྱུབ་ པའི་ ཕྱིར། དངོས་ པོར
མཚུངས་པ་ ལ་ རྟག་ མི་ རྟག་ གཉིས་ མི་ ལྷོད་ ན། དངོས་ པོར་ མཚུངས་ པ་ ལ
ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་གཉིས་མི་ལྷོད་པར་མཚུངས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན། ཆོས
ཅན། དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་ ཐལ་ བས་ མི་ གནོད་ དེ། དངོས་ པོ་ ལྷུས་ ཅམ
ཉིད་ནས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱི། དངོས་པོ་དེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་ཐ་དད་བལྟོད་པའི་རྒྱུ
མེད་ལ། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས་རྒྱུ་ཐ་དད་ལས་ཐ་དད
པར་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དགོད་པ་ནི།
དཔང་ཕྱུག་པ་ལ་ས་གཞས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱ་རོག་ཕལ་ཆེར་ནག་པོར་མཐོང
ཡང་བཏུ་ལ་དཀར་པོ་སྲིད་པ་ལྟར་དངོས་པོའི་ཆུས་པ་སྣ་ཚོགས་པས་བྱམ་པ་ལ
ས་གས་པ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟག་ཀྱང་དཔང་ཕྱུག་ལ་ས་གས་པ་རྟག་པར་ལྟོའོ། ། དེས

ན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་གྱི་མཐར་འཛིག་པར་མཐོང་བ་འདི་དག་ལ་སྟོས་
མེད་ཀྱིས་འཛིག་པར་འགྱུར་ཀྱང། དབང་ཕྱུག་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་པས་བྱས
པའི་རྒྱས་མི་འགྱུར་ལ། རྒྱ་པ་ཡིན་པས་མཐར་འཛིག་པ་མ་མཐོང་བའི
ཕྱིར། ཟློས་མེད་ཀྱིས་མི་རྒྱ་པར་མི་འགྱུར། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱས་གྱུར
ཀྱང་མི་རྒྱ་པའི་སྒྲུབ་བྱ་མི་འགྱུར་བོ། ། དེས་ན་དངོས་པོ་རྒྱས་སུ་དགོངས་ན
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ རྒྱས་ཞུགས་པས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དག་པ་ལ
བརྒྱན་མི་འཐད་པ། རྒ་པ་དངོས་མེད་དུ་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲུབ། རྒྱས་ཀྱི
རིགས་ངོས་བཟུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དབང་ཕྱུགས་ལ་སོགས་པ
རྒ་པ་དེས་དོན་བྱེད་ནུས་ཙམ་མི་ནུས། དེས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ན་དངོས་མེད
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོར་མིང་བཏགས་ཀྱང་དོན་ལ་དངོས་མེད་དུ་མཐུན་པས
མིང་ལ་མི་བརྟེན་དོ། ། གལ་ཏེ་རྒ་པ་དེས་དོན་བྱེད་ནུས་ན་དབང་ཕྱུག་དེས
དོན་བྱེད་པའི་ཚེ་སྟར་དོན་མི་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ལས་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར
འགྱུར་ན། དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན། རྒ་པ་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། འགྱུར
བ་མེད་ན། ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་པ་འགལ་བར་ཐལ། སྟར་དོན་མི་བྱེད་པའི
གནས་སྐབས་ལས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་དོན་བྱེད
པས་སྟོང་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་བཞིན། དབང་ཕྱུག་ལ
སོགས་པ་རྒ་པ་པའང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་ངོ། ། ཞེས་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས
རྒ་པ་ལ་དངོས་པོ་འགོག་པས་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། ། དེ་ལ
ཆོས་ཅན་ནི། ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དོན
ལ་རང་མཚན་དུ་བཟུང་བ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྒ་པ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན
ནོ། ། དངོས་པོས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། ། གཏན
ཚིགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཕྱུགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་བོད

བསྟན་པ་ཁ་ཅིག་དབང་ཕྱུག་རྒྱ་པ་ལ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་ཀྱི་དོན་བྱེད་པས་
སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ཏེ། དགག་གཞི་རྒྱ་པ་འགྱུར་
མེད་ལ་རྟོག་པ་དང་དགག་བྱ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་འགྱུར་བ་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་
གཉིས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བར་རང་རིག་གིས་ཐོན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡུལ་གཉིས་
འགལ་བར་གྱུར་པས་རྒྱ་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་ཤེ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། དེ་མི་འཐད་དེ། དགག་པ་བྱེད་པ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་
ཚད་མ་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཙང་ནག་པ་ནི་རེ། རྒྱ་པ་ལ་དོན་
བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱ་པ་འགྱུར་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ཐོབ་
པའི་རང་རིག་གིས་དེའི་ཡུལ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་ཆུམ་པར་འགྱུབ་པས་འགྱུར་བ་ཙམ
ཁེགས་པ་ནི། དོན་བྱེད་པའང་ཁེགས་པས་བློ་རང་རིག་གཅིག་གིས་འགྱུབ་པ
ཡིན་ནོ་ཝོ། ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་རྒྱ་པ་བྱེད་པོ་ཡིན་པར
འཛིན་པའི་ཝཱ་ཏ་ཡ་ནི་ཐེ་ཁ་ཕལ། རྒྱ་པ་འགྱུར་མེད་དུ་རྟོགས་པའི
རྟོག་པ་ཐོབ་པའི་རང་རིག་གཅིག་གིས་རྒྱ་པ་འགྱུར་མེད་དུ་གྱུབ་པས་རྒྱ་པ
ལ་དོན་བྱེད་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་ལུགས་ནི། རྒྱ་པ་ལ་དོན་བྱེད
པས་སྟོང་པ་དེས་ན་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ལ་དོན་བྱེད་པ་འགོག་པའི་རྒྱས
ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་འགྱུབ་བོ། ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གང་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ
དོན་བྱེད་པ་མེད་དེ། ནམ་མཁའ་བཞིན། དབང་ཕྱུག་ལ་ཐོགས་པ་རྒྱ
པའང་འགྱུར་བ་མེད་དོ། ། ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་རྒྱས་ཀྱིས་འགྱུབ
བོ། ། དབང་ཕྱུག་པ་ནི་རེ། དབང་ཕྱུག་གི་རང་བཞིན་རྒྱ་ཀུང་གནས
སྐབས་འགྱུར་བས་དོན་བྱེད་པ་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་གི་རང་བཞིན
དང་གནས་སྐབས་གཅིག་ན། དབང་ཕྱུག་གི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས
གཉིས་ཆོས་ཅན། འགྱུར་མི་འགྱུར་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། གཅིག

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་ནི། དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པས་དོན་བྱེད་པས་རང་བཞིན་རྟག་པས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཟླས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་མེད་ན་ཡང། རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་པས་དོན་བྱེད་ཅེ་ན། དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རགས་པའི་འགྱུར་བ་མི་ཕྱིད་པར་ཐལ། དང་པོ་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཀྱིས་ཕྱུགས་ཆོས་སྒྲུབས་ནས་དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ནི། ཅིས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་ནུས་པ་བཀག་པ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་སྟེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྟགས་རིགས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དངོས་པོའི་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་འགོག་ན་དོན་འགོག་ཡིན་ལ། མཚོན་བྱ་འགོག་ན་ཐ་སྙད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཟློས་མེད་དམ་གནོད་པ་ཅན་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པས་གཉིས་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། པོད་བསྡུས་པ་ཁ་ཅིག་གནོད་པ་ཅན་ཀྱི་ལམ་སྟོང་དུ་ཟློས་མེད་འཚད་པ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། གཏན་ཚིགས་གཉིས་ལ་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་དེས་ན། མུ་སྟེགས་བྱེད་འགའ་ཞིག་དངོས་པོ་ཆུམས་འཇིག་རྫུ་དང་ལྡན་འཇིག་ལ། མ་ལྡན་མི་འཇིག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་ཟློས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གསུངས་ལ། དབང་ཕྱུག་པ་དང་རིག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག། དབང་ཕྱུག་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ནི་ཡིན་ལ། འཇིག་པའི་རྒྱུན་དང་ལྡན་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་གནོད་པ་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གསུངས་ལ། འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་འཇུག། མི་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཟློས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་འཇུག་པས་ཡུལ་ཡང་ཐ་དད་དགོས་པ་ཡང་

ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་གཉིས་གཅིག་གི་ལམ་སྟོང་དུ་གཅིག་འཚད་པ་ སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ཐུང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ ནི། བོད་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་འབྲས་ཕྱོགས་ལྟས་ངེས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་ གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱུ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་དམིགས། དེ་ ནས་རྒྱུ་ལོག་པས་རྒྱུ་མ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་མ་ དམིགས་པ་དང་ལྡོའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་རྟེས་སུ་འགྲོ་ ལྡོག་གིས་ངེས་ན་ནི་ཕྱོགས་གསུམ་དུ་འདུས་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འགྲོ་ ལྡོག་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ གི་ཕྱོགས་ལྟ་པོ་དེ་དེ་ཐུང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་ སྐབས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཏ་ཕྱི་དང་ཁ་མའི་འོད་ཟེར་ལའང་ཡོད་པས་ཏ་ཅང་ ཐལ་བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཚོས་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་ བྱེད། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཚོས་གཞན་གྱིས་ཕན་གདགས་བྱ་ཡིན་པ། རྒྱུ་ ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ལས། ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ལ་ཕན་ འདོགས་བྱེད། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ལ་ཕན་ འདོགས་བྱེད། ས་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱན་དང་ཕྱད་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནུས་ ས། །རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་རྟེས་འགྲོའི་སྟོན་ནས་མ་ དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱོགས་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། དང་པོ་ས་ ཕྱོགས་དག་པར་མེ་དུད་གཉིས་ཀ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལས། དེ་ནས་མེ་ མཇོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཚེ་རྟོག་པས་མེའི་གཞན་སེལ་བཟུང། དེ་ནས་དུ་ བ་མཇོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་བའི་ཚེ། རྟོག་པས་དུ་བའི་གཞན་སེལ་བཟུང་ནས་ ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་འདི་སྔར་གྱི་མེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞེས་རྟོག་པས་ཐུགས་ཀྱི་ཐོག་ངེས་ པར་བྱེད་དོ། །ཕྱོག་པའི་སྟོན་ནས་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱོགས་གསུམ་

ཁྱད་པར་ཅན་གྱི། དང་པོ་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མཐོང། དེ་ནས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མེ་མ་མཐོང། དེ་ནས་འབྲས་བུ་དུ་བ་མ་མཐོང་པས་སོ། ། འདི་སྟོན་མཐའ་མི་ངེས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང། སྔ་མ་ནི་ཕྱི་མཐའ་མི་ངེས་པ་ལ་འཇུག་གོ ། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་ལས། ། གང་ཞིག་མཐོང་ན་མ་མཐོང་མཐོང། ། དེ་མ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། ། འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི། ། སྟོན་པའི་ སྐྱེ་བོ་མེད་ཀྱང་ཤེས། ། ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་ཐུར་པ་མི་དམིགས་པ་ལས་གང་དག་དམིགས་ན་དམིགས་ལ། དེ་ལས་གཅིག་མེད་ན་ཡང་མ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དུ་བ་ལ་ཡང་ཡོད་ངོ་ཞེས་དང། དེའི་འགྲེལ་པར། ཤས། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་མ་དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བའི་མངོན་ཐུབ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནི་མངོན་ཐུབ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བའི་མི་དམིགས་པ་དེ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཐོགས་པ་སྟོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་སྐད་བྱས་པ་ལ་ཁ ཅིག་ན་རེ། ཐར་མ་དམིགས་པས་འབྲས་བུ་ལྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་བལྟར་མི་རུང་བ་ཐེག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་མཐོང་བས་ཀྱང་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་གཞན་མི་ཞེགས་ཏེ། བདེ་སྡུག་བསྐྱེད་པ་ལ་ལས་དང། ནད་བསྐྱེད་པ་ལ་གདོན་དང། འཚོ་བ་ལ་ལྟ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་བས་འདིར་མི་གནོད་དེ། འདིར་ནི་རང་བཞིན་ཀྱིས་མ་བསླལ་བ་སྣང་རུང་གི་མེ་དུད་ལྟ་བུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དོན་གཞན་རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱས་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ན་ཅ་ཅང་ཐལ་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་བུའི་ནམ་འགྱུར་དང། ཆུན་པའམ། འབྲས་བུའི་སྒྲ་དང་རྒྱའི་བྱ་ཐག་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ། དོན་གཞན་རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་བས་འདིར་མི་གནོད་དེ། ཆུན་པ་ནི་སྟོང་བུའི་ནམ

འགྱུར་དང་རྟེས་སུ་འཛིན་ལྷོག་མི་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་བཏའི་ཆུམ་འགྱུར་ལྷོག་པའི་སྣང་བ་
དང་རྟེས་སུ་འཛིན་ལྷོག་བྱེད་པ་ལ། དེ་དང་རྟེས་སུ་འཛིན་ལྷོག་བྱེད་པ་ལྟར་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་དང་། འཐས་བཏའི་སྒྲོ་དང་རྒྱའི་བྱ་ཐག་ལ་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དེ། དུ་
བའི་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྷོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་འཐས་བཏ་ཡིན་ལ།
གཉིས་པ་ལ་རྟེས་སུ་འཛིན་ལྷོག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མདོར་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
དེ་ལྟ་བཏའི་ཐལ་བས་མི་གཞོན་དེ། དེ་ལ་རྒྱས་མ་གྱུབ་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་དུ་
ཐེབས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་ཐེབས་ན། རང་ལུགས་ན་མེད་པར་ཐལ།
སྟོང་བཏའི་ཆུམ་འགྱུར་ཡོག་པའི་ཕྱིར། ཤ་པའི་མེ་ཡོག་པས་དུ་ཙམ་ལྷོག་པར་
ཐལ་ལོ། ། རྒྱ་འཐས་གཞན་དུ་འཕྲལ་བར་ཐལ། མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྒྲོ་བོ
ལས་དུ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བཏའི་ཐལ་བས
འདིར་མི་གཞོན་དེ། སྒྲོ་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཉེར་ལེར་ལས་མི་སྐྱེ། གལ་ཏེ
སྐྱེ་ན་ལྟ་ཕྱིའི་རྒྱ་འཐས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དུ
བའི་རྒྱ་མེ་མེན་པ་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྒྲོ་བོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོ་ཕྱུར་བ་དེ་མེའི་འཐས་བཏ་དུ
བ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྒྲོ་བོའི་སྟོ་ཕྱུར་བ་དེ་དུ་བ་དང་རྒྱ་པ་འདྲ
བས་འཕྲལ་ནས་དུ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བརྒྱ
བྱིན་ཀྱི་སྒྲོ་བོའི་སྟོ་ཕྱུར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མེ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡིན
པའི་ཕྱིར། མེ་ལས་མ་སྐྱེས་ན། དུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། འདི་ནི་འཐས
ཏུགས་ལ་གཞོན་པ་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལས
སྐྱེས་པས། དེའི་འཐས་བྱ་མ་ཡིན་ན། རྩོ་གཉིས་གཐུབས་པ་ལས་ཐྲུང་བའི་མེ
དེ། མེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུད་ཤིང་ལས་མ་ཐྲུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བུད་ཤིང
ལས་མ་ཐྲུང་ཡང་མེ་ཡིན་ན། བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་དེ་མེ་ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དུ་བ་ཡིན
པར་མཚུངས་ས་ཞེ་ན། མེ་མཚུངས་ཏེ། རྩོ་ཤིང་ལ་ས་ཡོགས་པ་མེའི་ཉེར་ལེན་མ

ཡིན་ཀྱི། མེའི་ཁེར་ལེན་མེའི་རྩལ་ཕན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུད་པའི་
བདག་རྫོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཁེར་ལེན་ནམ་ཤེས་སྣ་མ
ཡིན་ལ། བདག་རྫོན་དབང་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དུ་བ་ནི་མེ་དང་བྱད་ཤིང
གིས་བསྐྱེད་པའི་ས་ཡི་ཐ་ཚུས་ཀྱི་ཐེ་ཚག་ཡིན་པས། མེ་མེད་བརྒྱ་ཕྲག་ལ་ཀ་ལ་གྱུབ
ཀཱ་ཤ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡང་ན་དང་པོའི་རྒྱ་འཐས་དང་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ
འཐས་ལ་ཁྱད་ཡོད་དེ། དུ་བ་དང་པོ་ཁེར་ལེན་མེ་ལས་སྐྱེ་ཞིང། ཕྱིས་ཁེར
ལེན་དུ་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འཇིལ་བའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ནི། བོད
བསྟུས་པ་ཁ་ཅིག་འཇིལ་བ་ངོན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། མཚན
གཞིའང་ཡུལ་དུས་ས་ས་ཤར་ངེས་པའི་ཐུས་ལ་བརྟེ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་མི
འཐད་དེ། རང་མཚན་ལ་ཇེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྒྲ་དོན
ཁོ་ན་འཇིལ་བའི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་དོན་དངོས་མེད་ལ
འཇིལ་བ་བྱས་པས་རང་མཚན་གོ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མཚན་དང
སྒྲ་དོན་དངོས་མེད་ལ་འཇིལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐུམ་པ་ལ་འཇིལ་བ
བྱས་པས་བ་ལང་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན
ལ་རང་མཚན་དུ་འཐུལ་པའི་གཞན་སེལ་ཀྱིས་བྱས་མི་རུག་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་པ
གཅིག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཚ་ཁོ་ན་བདག་གཅིག་འཇིལ་བའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ།
བདག་གཅིག་འཇིལ་བའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག རང
མཚན་དང་ སྒྲ་དོན་གཤིས་འཇིལ་བའི་ མཚན་ གཞིར་ མི་ འཐད་ པས་ སོ། ། འཇིལ་བ་དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། ཁ་ཆེའི་རྟོག་གེ་པ་ཆེན་པོ་བདེ
ཁྱད་དགའ་བ་ནི་རེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་འཇིལ་བ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་རང
བཞིན་ཀྱི་འཇིལ་བ་དཔྱོད་པས་ངེས་པར་ཁྱད་ཅེས་གྲགས་སོ། ། རྒྱ་གར་ཤེ་འོག་གི
བཟླ་ཏ་ཆམས་ཁ་མཐུན་པར་སྦར་བ་ཤད་པ་བཞིན་དུ་ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ངེས་པའི

ཚད་མས་འཇུལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་དེ། དཔེ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་
པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་མེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོད་
ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་། ཡོག་ན་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་གྲུབ་པས་སྟོན་ཞིང་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། ། རང་ལུགས་ནི། ཚད་མ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དཔྱོད་
པའང་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྲིད་པས་འཇུལ་བ་མེ་ངེས་ལ། མངོན་སུམ་
ཡང་མ་ངེས་ན་འཇུག་ལྟོག་གི་ཐ་སྙད་མི་འགྲུབ་ཅིང་། ངེས་ན་རྟོག་དཔྱོད་ལས
མ་འདས་ལ། རྗེས་དཔག་གིས་མེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞེགས་ཀྱང་རྟོག་དཔྱོད་མེད
ན། མཐུན་ཕྱོགས་དང་འཇུལ་བ་མེ་འགྲུབ་པས། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ
པའི་གཞན་སེལ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྟོག་དཔྱོད་དེས་གཞལ་སེལ་དང
དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་འཇུལ་བ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ། མངོར་ན། ཤེས
བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་དོན་ལ་འཇུལ་བ་མེད་དེ། དོན་རང་མཚན་ཐ་དད
རྣམས་འདྲ་བ་མེད་ཅིང་། དོན་རང་མཚན་གཅིག་པ་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པའི
ཕྱིར། ཆོས་ཅན། བདག་གཅིག་དེ་ཐུང་གི་འཇུལ་བ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས
ཡིན་ཏེ། འཇུལ་བ་གང་ཡིན་རྟོག་པས་སྒྲུར་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས
ཅན། སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཛིན་པས་འཇུལ་བ་ངེས་པའི་རྟོག་དཔྱོད་སྐྱེ
བ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ནས་འཇུལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི
ཕྱིར། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འཇུལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ
དྲུག་པའི་གསལ་བྱེད་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་འགལ་བ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ། འགལ་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད
མཚན་གཞིའི་རབ་དབྱེ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་གང
ཞིག ། གཅོད་བྱ་གཅོད་བྱེད་ཏུ་ཐྱུར་པ། དེ་སྐད་དུ། རྣམ་རིག་ལས། དེའི
ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང

དགག་པར་བྱའི་དོན་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེ་བར་བཀོད་པའི་སྒོ་
ནས་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏེ། དཔེར་ན། འདི་ན་གྲང་བའི་རིག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྔར་དཔེར་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །འགལ་བ་དེ
ཡང་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལས
གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བར་རྟོགས་ཏེ། དཔེར་ན་གྲང་བ་དང་དྲོ
བའི་རིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཕན་ཚུན་ཐ་དད་གྱུབ་ཕྱིར་ཏེ། བརྟན་དངོས་དང
ནི་འཇིག་པ་བཞིན། ཡང་ན། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད
ཀྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒག་པ་དང་མི་རྒག་པ་བཞིན་ནོ། །ཚད་མས་གཞོད
པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། ཟློས་བཅས་དང་ནི་ངེས་དངོས་བཞིན། ཡང་ན་གལ་ཏེ་དེ
ཉིད་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱས་དང་ཡང་འགལ
བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཟློས་པ་དང་ངེས་པའི་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དང་।
ལྟ་དབང་བློས། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ཕན་ཚུན་དག །མཚན་ཉིད་ཐ་དད་ན
ཡང་གཞོད་པ་མེད། །གང་གིས་ན་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ཅེས་དང་।
རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའི་ཕྱིར། ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ
ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་སྟོན་པ་དག་ལའོའི། མེད་པ་སྟྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡི་རང
གི་ངོ་བོ་སྟེ་མི་དམིགས་པའི་སྟོན་པར་བཞམ། ངོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ངོ་བོ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི
ལོག་ཏུ་དམིགས་པའི་ངོ་བོའོ། །ངོན་འདི་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་པོ
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ནི་གང་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར། གང་གིས་ངོན་ལ་གཞོད
བྱེད་ངོ་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་ན་ཡོད་པས་མེད་ཕྱིར་རམ། རྒྱ་མ་ཀུན་གས
པ་ཅན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་གང་བ་དང་དྲོ
བའི་རིག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཕན་ཚུན་ཐ་དད་གྱུབ་པའི
ཕྱིར། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཀྱི་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན

པའི་ཕྱིར་རོ། ། བརྟན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན། རྒྱ་པ་དང་མི་རྒྱ་ཉིད་བཞིན་ནོ། ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཀྱི་འགལ་བ་ནི་ཅིག་ཤོས་ཚོ་ན་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བའི་ཡུལ་ཀྱི་ཁྱད་པ་ལས་གཉིས་སུ་འགས་པར་བྱས་ནས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། ། ཚད་མ་གཞན་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ ཕྱིར་དང་བརྒྱུད་པས་ཀྱང་འགལ་ཕྱིར་རོ། ། རེས་འགལ་བ་དང་སྟོས་མེད་བཞིན། དངོས་པོ་གང་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རེས་འགལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཐ་མ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མི་ཁྱེད་པ་བཞིན་ནོ། ། འདིར་སྟོས་པ་མེད་པ་དང་། རེས་འགའ་བ་ཉིད་ནི་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་། སྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་བརྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ལྷན་ཅིག་རེས་འགལ་བ་ཉིད་འགལ་བར་འགྱུར་པ་ན། སྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་དོན་ཀྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྒྱུན་ལས། གལ་ཏེ་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱས་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་ན་གང་ས་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་ཉིད་ཅི་སྟེ་མ་ཤད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་ལྟར། རང་གི་སྒྲོར་བ་དག་ལ་དེའི། རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲིར་བའམ། ། དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ངོ་བོ་སྟེ། ། ཡོད་ན་ཡོད་པས་མེད་ཕྱིར་རམ། ། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ནི། མི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབྱེ་བ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འགལ་བ་དང་། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་། འགལ་བས་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་དུ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། ། གང་གི་ཚེ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དུ་མ་འདི་དག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ། ། འདི་ལྟར་ངོ་བོ་དང་། ཁྱུ་དང་། ཁྱབ་པར་

བྱེད་པ་དང་། འཕགས་བུ་མི་དམིགས་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་སྟོང་བཞམ། ཡང་ན་ འདིན་གྱང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དགག་པར་བྱ་བའི་ དོན་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་སོ། ། ཇི་ལྟར་མི་དམིགས་པ་ དངོས་པོ་མེད་པ་སྟུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་དང་བཙུད་པས་ འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འགལ་བ་བརྗོག་བྱེད་ ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འགལ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཅེ་ན། མེ་གཅིག་ཡོད་པ་ན། རྒྱ་མ་ཚང་ མེད་པ་ཅན་གྱི་གྲང་བའི་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་འགལ་བ་རྟོགས་སོ། ། འགལ་བའི། དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེས་ ན་འགལ་བ་མཐོང་བ་ལས་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་འགྱུར་པ་མ་དམིགས་ པར་སྟུབ་བོ། ། དེ་ལ་ཡུལ་ཐག་རིང་པོ་ནས་གནས་པའི་མེ་ལས་དམིགས་པའི་ མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་མི་དམིགས་པར་ཇེས་སུ་དཔག་པས་གྲུབ་པས་མེད་པ་སྟུབ་ པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མ་ ཡིན་ནོ། ། དྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན། གྲང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རེག་པཞམ། དྲོ་ བའི་རེག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དེས་དབེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གྲང་བ་མེད་པ་ ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་དམིགས་པ་ཉིད་དེ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། ། འགལ་བའི་ འཕགས་བུ་དམིགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། འཕགས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཇེས་སུ་ དཔག་པ་ལས། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། སྟོ་མ་ནི་ཚིགས་པ་ གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་ཇེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕན་ཚུན་ཐ་དད་གྲུབ་ ཕྱིར་ཏེ། བཏུན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན། ཕན་ཚུན་སྦྱངས་ཏེ་གནས་ པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགལ་བ་སྟེ། རྒྱུ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་བཞིན་ནོ། ། འདི་

ལྟར་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགལ་བ་ནི་དེའི་འདི་ཉིད་འགོག་པར་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་བུམ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་ཏེ་གནས་ཕྱིར་ཇི་ཞེས་བྱ་བཞིན་ནོ། ། ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་དངོས་པོ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། བཟློག་པ་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཚད་མ་གཞན་ཀྱིས་གཞོད་ཕྱིར་ཡང། ངེས་ཀྱང་དང་ནི་ལྷོས་བཅས་བཞིན། ཇི་ལྟར་ཕན་ཚུན་གཞོད་པས་འགལ་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཚད་མས་གཞོད་པས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ལྷོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་ངེས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་ངོན་ལ་ངེས་པར་སེམས་མཛོད། འགལ་བ་དེ་ཡང་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཡིན་ཀྱི། གཞི་ཐ་དད་པ་ཚུ་ཟུང་ན་གྲང་རེག་ཡོད་པ་དང་། ཚང་མང་ན་མེ་ཡོད་པ་འགལ་འཕྲེལ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ། བོད་བསྟུས་པ་ཁ་ཅིག་མེ་དུད་ལྟ་བུ་ཚུ་འཕྲས་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་བསྟུན་བྱ་འགོག་པའི་ཆམ་གཞག་ལ་ཆོངས་པས་རིང་དུ་སྒྲངས་མཛོད། གཉིས་པ་ནི། འགལ་ཟླ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ལྷོས་ནས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། འགལ་ཟླ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཡུལ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ལྷོས་ནས་ཕན་ཚུན་སྒྲངས་འགལ་གཉིས་སློབ་དཔོན་ཀྱིས་བཞེད་དོ། ། རིགས་ཕྱིགས་ལས། དངོས་པོ་ཆམས་ཀྱི་འགལ་བ་ནི་ཆམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཆུ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འཐུང་བ་ལ་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། འགལ་བ་སྟེ། གང་བ་དང་ཏོ་བའི་རེག་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཅིག་གིས་གཅིག་སྒྲངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁོན་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འགལ་བ་འདི་གཉིས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་འདུས་པ་མེད་དེ། ཕན་ཚུན་སྒྲངས་འགལ་ཀྱིས་གཅིག་པ་འགེགས་པར་བྱེད་ལ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཀྱིས་གནས་པ་འགེགས་པར་བྱེད་པས་བྱེད་པ་ཐ་དད་

པའི་ཕྱིར་དང་། ཕན་ཚུན་སྦྱངས་འགལ་ནི་དངོས་པོ་དངོས་མེད་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་ལ། ལྷན་ཅིག་མི་འགལ་འགལ་ནི་དངོས་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པས་ཡུལ་ཡང་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ། ཆོས་མཆོག་གིས་རིགས་ཐེག་ཀྱི་འགྲེལ་པར། འགལ་བ་གཉིས་བྱེད་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་གིས་ནི་གྱང་བ་དང་ཏོ་བའི་རེག་པ་དག་བཞིན་དུ། གཅིག་པ་ཉིད་འགེགས་པར་བྱེད་ལ། གཞན་གྱིས་ནི་ལྷན་དུ་གནས་པའོ། །ཡུལ་ཡང་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་སྦྱངས་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མཐའ་དག་ཡིན་ལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ནི་དངོས་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བྱེད་པ་ཐ་དད་པ་དང་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་འདུས་པ་མེད་ཅོ་ཞེས་གསུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་དོན། འགལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྦྱངས་འགལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་འགལ་ཟླ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར།

ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བཞི་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ཆོས་གཅོད་ཏུ་གཅོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དཔྱད་ན་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅོད་ཏུ་གཅོད་བྱེད་ཆོགས་པའི་ཐྱི་མི་ཐྲིད་ཅིང། ཡ་ཀྱལ་འགོད་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གང་རུང་གི་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་ལྟར་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང། གཞན་ཡང་གཅོད་བྱེད་ཅེས་པ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྐད་གཉིས་ཐུ་ཆ་ཡོ་ལས་ཀྱང་ཡ་ཀ་ཡ ཡ ཡ

པའི་ཕྱིར་ར། ། དབྱེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ལས་ཀྱུར་པའི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་རྒྱུ་འཐས་བཞིན་དུ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་བདག་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལས་ཀྱུར་པའི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་གཅིག་ཡོད་དུས་ན་གཅིག་མེད་པ་དེས་ནའོ། ། དངོས་པོ་ལས་ཀྱུར་པའི་གནོད་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་མ་གཏུགས་པར་འཐྱང་བ་ཅན་ཡོད་ན་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ། དངོས་པོ་ལས་ཀྱུར་པའི་གནོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་མ་གཏུགས་པར་འཐྱང་བ་ཅན་གཞན་དེ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ། དེ་སྐད་དུ། རྣམ་ངེས་ལས། རྒྱུ་མ་གཏུགས་པ་འཐྱང་བ་ ཅན་ གཞན་ ཡོད་ ན་ མེད་ པའི་ ཕྱིར་ འགལ་ བར་ རྟོགས་ ལ། ཞེས་ གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་ལ། འགལ་བ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་ཇི་སྙེད་པ་ནི། རྒྱུན་གཉིས་འགྲོགས་ས་མི་རྙེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཀ་ཥ་གཅིག་པ། ཡ་ཀྱལ་དངོས་མེད་ལ་མི་འཇུག་པས་ དངོས་པོའི་ཆོས་གཉིས་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ཡང་རྒྱུན་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཀྱི་ སྐད་ཅིག་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལས་ཀྱུར་པའི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་བསྐྱེད་ བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ། ཆོས་མཆོག་གིས། འགལ་བ་གཉིས་པ་ ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྲིད་པས་བྱ་བ་དང་། བར་ རིང་པོར་གནས་པ་གཉིས་པ་འགལ་བ་མེད་པས་ན། ཞེ་བར་གནས་པ་དག་ཁོ་ ན་བརྟེག་པར་བྱེད་པ་དང་། བརྟེག་པར་བྱ་བ་དེ་དངོས་པོར་བཞག་གོ་ཞེས་ དང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཀྱི། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཅི་སྟེ་ རྒྱུན་ཅིས་བྱ་བ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྷ་ནའང་། རྒྱུན་ཅན་དངོས་ པོར་ཀྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་དོན་དམ་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་

གཉིས་ནི་འགལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མང་པོ་ཟློས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྲིག་པར་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡོད་པ་ནི། གང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་འབྱུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་འགག་པའི་ཚེས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། ། རྒྱུན་གཉིས་བཟློག་པར་བྱ་བ་དང་བཟློག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འགལ་བར་གནས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལ་རྫོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་ལ་འགལ་བ་མེད་ལ། རྒྱུན་ཟློས་སུ་མ་གྱུར་པ་དེས་ན་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་འདི་ནི་མེ་ཤིང་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་མེད་དེ། དངོས་པོར་ཀྱུར་པའི་གནོད་བྱའི་སྐད་ཅིག་ཐུ་མ་ཐུ་མ་ལས་ལྷོན་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམ་པ་དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་སྨྲ་བ་ཏཱ་ཐ་ཏ་ཡ་ནི་གནོད་བྱེད་ཀྱིས་བཟློག་པར་བྱེད་པ་ལ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དལེར་ན་མིའི་སྐད་ཅིག་མང་པོ་ཡོད་ན། གང་བའི་སྐད་ཅིག་བྱུང་ཡང་འགག་པའི་ཚེས་ཅན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་ཚ་གང་གི་རྒྱལ་ཁྱན་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གཅིག་པ། གང་རིག་གི་རྒྱལ་བཅོམ་མོ་མ་བཅོམ། མ་བཅོམ་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་འགལ་ལ། བཅོམ་ནས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ན། ཕྱད་ཏུས་དེ་ཉིད་དུ་བཅོམ་ན་ཏུས་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འཐས་ས་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཞན་ལན་དགག་པ་ནི། གང་རིག་ཀྱི་རྒྱལ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་དུ་ཚ་རིག་གི་ཁོངས་ན་ཉེ་བར་ཞི་བར་འདོད་ལ། གཟིགས་ཟན་གྱི་ཟླས་འཐས་ཀར་ཅིག་གང་རེ་གི་འདུ་བའི་འཐེལ་བ་ཞིག་ཀྱང། ཟས་ཕན་ཚུན་རྣག་པས་གནོད་པ་མ་བྱས་པར་འདོད། ཅི་ཐག་པ་ཁ་ཅིག་ཚ་རིག་གི་རྒྱལ་དང་ཕྱད་ནས་གང་རིག་གི་རྒྱལ་དེ་ཚ་རིག་གི་རྒྱལ་དུ་བསྒྱུར་བར་འདོད། ཁན་ཐོས་ཕྱེ་པ་འགལ་ཞིག་བསྟོར་བ་བར་དང་བཅས་པས་མ་ཕྱད་པར་ཡོད་ལ། གང་རིག་གི་རྒྱལ་གཞན་འོང་བའི་ཕོ་ཚ་རིག་གིས་བཀག་པས་རགས་པ་རྫོགས་མ་ནུས་པར་

འདོད་དོ། ། གང་ས་ཅན་སོགས་ཚ་གང་གི་རྒྱལ་རྒྱ་པར་སྣྲ་བ་དེ་དག་འཕྲུལ་
བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚ་གང་གི་རྒྱལ་གཤིས
ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚ་རིག་གི་ཁོངས་ན་གང
རིག་གི་རྒྱལ་ཁེ་བར་ཞི་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན།
གང་རིག་གི་རྒྱལ་དེ་རྒྱ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རིག་གི་རྒྱལ་དེ་ཚ་རིག་གི
རྒྱལ་དུ་བསྡུར་བའི་ཕྱིར།

རང་ལན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚ་གང་གི་རྒྱལ་གཤིས་ལྟན་ཅིག
གནས་ན་ཚ་རིག་དང་གང་རིག་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ
མེད་དེ། འགལ་རྒྱུའི་རྒྱལ་ཕྱན་གཤིས་ཕྱད་ནས་སྐད་ཅིག་སྟེ་མ་ཞིག་ནས་ཕྱི་མ
སྐྱེ་བ་ན། གང་རྒྱལ་མང་པ་རྣམས་ནུས་ལྟན་དུ་སྐྱེ་ལ། གང་རྒྱལ་ཁུང་པ་རྣམས
ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གཞོན་བྱ་ལྟོག་པའི་དུས་ནི། ཕོ་བསྡུས
པ་ལ་ལ་ན་རེ། སྒང་གཤེན་གཤིས་བྱ་ཐོ་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྟོག་ཟེར།
ཁ་ཅིག་ད་ལྟ་ནས་ཇོ་ཇེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་ཡིན་རིང་ཕོ་བསྐལ་པའི
བར་གཞོན་བྱ་གཞོན་ཕྱེད་འགྲོ་གས་ཞེས་ཟེར་རོ། ། བསྐལ་པའི་བར་དུ་ཡུན
རིང་དུ་འགྲོ་གས་པའི་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་དེ་བློ་ཀྱོས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ
ཕྱིད་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་སྲས་གོ ། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཞེས་བཞད་གད་དུ་ཐུས་པ
ཡིན་ནོ། ། རང་ལུགས་ནི། ཚ་གང་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་ཆོས་དུས་གཅིག་ལ
འདུར་ཐུང་བ་རྣམས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྱད། གཤེས་པ་ལ་ནུས་མེད་དུ
བསྐྱེད། གསུམ་པ་ལ་འགལ་བ་གཞོན་ཐུ་འགགས་པ་དང་། གཞོན་ཐུ་སྐྱེས
པ་དུས་མཉམ་ལ། སྒྲ་འདོགས་དང་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་བློའི་ཆོས་དུས་ལ་ལྟོས
པ་རྣམས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྱད་པ་མི་གྲིད་ཀྱང་། གཤེན་པོ་སྐྱེས་པས་ལྷང་ཐུ
ཕྱིས་སྐྱེ་མ་ནུས་པ་ཉིད་ལ་ལྟོན་ཅིག་མི་གནས་ཞེས་བརྗོད་དོ། ། དེ་སྐད་དུ།

ཆོས་མཆོག་གིས། དེ་བས་ན་གང་གང་གིས་བརྗོག་པར་བྱེད་པ་དེས་ནི། དེ་ནི་ དེ་ལྟར་ཐུན་ནན་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་བརྗོག་པར་བྱེད་དོ། ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ ལ་ནི་ཚོགས་པ་ན་ནུས་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྩང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། གཉིས་པ་ལ་ཡང་འགལ་བ་ནུས་པ་མེད་དོ། ། གསུམ་པ་ནི་ནུས་པ་མེད་པ་ འགགས་པའི་ཡུལ་དེར་འདོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྷོག་པའི་སྐད་ཅིག་ དང་པོ་ལ་སྐད་ཅིག་གསུམ་མེད་ན་རགས་པའི་རྒྱུན་རྩོམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཅིང་ ཡོད་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ལའང་སྐད་ཅིག་གསུམ་འབྱུང་ལ། དེ་འདོད་ན། ཕྱགས་མེད་པས་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྷོག་པ་ངོས་ཟིན་པ་དཀའོ་ཞེ་ན། སྐད་ ཅིག་ལ་ཆ་ཤས་མེད་དེ་ཆོས་ཀྱགས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག ཆ་ཤས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ར་བ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱུན་ ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། སྐད་ཅིག་ལྟ་ཕྱི་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ལ་ བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒལ་ཕན་དང་སྐད་ཅིག་མི་མཚུངས་ཏེ། སྐད་ ཅིག་དུས་ལ་ལྷོས་པས་ཆ་མེད་ཡིན་ཅིང་། རྒལ་ཕན་ཕྱོགས་ལ་ལྷོས་པས་ཆ་ བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན། ཆ་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལྟ་མ་ལས་སྐད་ཅིག ཀཉན་ཐུ་བས་གནོད་ཏུ་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྷོག་པ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་ཚ་ རིག་དང་ཏུས་མཉམ་པའི་གང་རིག་དེ། གང་རིག་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ནུས་ཅན་ བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་ནམ། ནུས་མེད་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་ མེད་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཚ་རིག་གིས་བརྗོག་མི་ནུས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ ཆ་ཚང་བ་མེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚ་རིག་མི་དགོས་པར་ ཐལ། རང་ཉིད་འགགས་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་ཡང་གང་རིག་ བརྗོག་པ་ལ་ཚ་རིག་དགོས་ནུས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེ་ན། ཚ་རིག་དང་

དུས་མཉམ་པའི་གང་རེག་དེ་གང་རེག་སྣང་ཅིག་ཕྱི་མ་ནུས་ལྡན་དང་། ནུས་
མེད་བསྟོད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀའི་ལྷག་པར་མི་འདོད་ཀྱི། གང་
རེག་སྣང་ཅིག་གཉིས་པ་བསྟོད་པའི་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན
ནོ། ། དེའི་འབྲས་བུ་གང་རེག་སྣང་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ལྟན་ཅིག་ཏྲེད་རྒྱུད
ལྡན་པས་ནུས་ཅན་དང་ནུས་མེད་དུ་བསྟུར་ཏེ། ཚ་རེག་གི་རྒྱུན་སྟོབས་ཆེ་ན
ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་ལ། གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་ནུས་ལྟན་དུ་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་འཇིམ
པ་ལ་ས་སྟོབས་ཆེ་ན་སྐ་བར་སྐྱེ་ལ། ཆུ་སྟོབས་ཆེ་ན་སྦ་བར་སྐྱེ་བཞིན་ནོ། ། ཁ
ལ་ཏེ་ངེས་པ་དེས་སྦང་ཐུ་སྨོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྨོང་ངམ་ས་བོན་སྨོང་། ཁ་ཉིས
ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྨོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅམ་མེད་པར་ཐུད་པ་གཞན་ལ
ཡིད་ཁ་ཏད་པས་ཀྱང་སྟོག་པས་ཚད་མ་མི་དགོས། ས་བོན་འཇིམ་པའི་ནུས་པ
ངེས་ཤེས་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་ཏོ་ཟེ་ལྟ་བུའི
ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ས་ཐགས་སྦང་ཐུའི་ས་བོན་སྨོང་བའི་ཁ་ཉིན་ཡོད་མོད
འདིར་ཚད་མ་ལས་ཐུང་བའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་སྨོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ས་བོན་ཁ་ཉིས
ཀ་སྨོང་བ་མིན་མོད། འོན་ཀྱང་ངེས་ཤེས་ཇི་སྲིད་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་སྨོ་འདོགས་མི
སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། བཞི་པ་འཁལ་བ་ངེས་ཐུད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི། ཤེས་ཐུ་ཆོས་ཅན
འཇལ་བ་བཞིན་དུ་འཁལ་བའང་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། ཆུ་མ་པར་ཁོ་ཁ་པས
སྨོ་བ་ཏ་ཁ་ས་ནས་འཁལ་བ་ཉིད་ཏུ་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་ནོ་ད
ཐ་ཡོད་པ་ན་ཁ་ནོ་ད་ཐེད་མེད་ལ། ཁ་ནོ་ད་ཐེད་སྐྱེས་པ་ན། ཁ་ནོ་ད་ཐ་འཁ་ཁ
ཤིང་། དུས་མཉམ་པའི་ཚ་རེག་དང་གང་རེག་ལྟ་བུ་འཁལ་བ་དང་འཇལ་བ
ཁ་ཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་ཐ་ཆོས་ཅན། ཐོ་ངར་འཁལ་བ་ལ་ལྟ
ཐུ་འཇས་ངེས་ཐུད་པཞིན་དུ་དང་པོ་ཁ་ནོ་ད་ཐ་ནུས་མེད་དང་ཁ་ནོ་ད་ཐུད་སྟོབས
ལྡན་ཁ་ཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་ཁ་ནོ་ད་ཐུད་ནུས་ལྡན་དམིགས། དེའི་ཕྱིས

སྲུ་གཤོད་བྱ་ནུས་མེད་དམིགས་པའི་ཚད་མས་ངེས་སོ། ། ཁ་ཅིག་ནི། གང་རིག་འགོག་པ་ལ་མེ་ཙམ་བཀོད་ན་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ལ། མེ་སྟོངས་ལྡན་རྟགས་སྲུ་བཀོད་ན་དེའི་ཚེ་གང་རིག་སྣང་དུ་བྱང་ན་སྣང་བྱང་མི་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་། སྣང་དུ་མི་བྱང་ན་དེ་བས་སྟོངས་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པོ། ། བོད་ཁ་ཅིག་སྟོངས་ལྡན་འགོད་ལ། དཀར་བ་གང་རིག་མེ་བས་སྟོངས་ཆེ་བཤམ་མཁན་པ་ནི་སྣང་བྱང་མི་དམིགས་པས་ཁེགས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་མེ་བས་སྟོངས་ཆུང་བའི་གང་རིག་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་བྱང་བས་དེ་འགོག་པ་ལ་རྟགས་སྒྲུར་ཅིས་ཟེར་རོ། ། མེ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་འགལ་ཟླའི་གང་རིག་མེད་པར་གྱུབ་པས་རྟགས་རང་གི་ངོ་བོ་མེ་ཙམ་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། །

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་ལ། གཞན་ལུགས་དཀག་པ་ནི། བོད་བསྟུས་པ་ཁ་ཅིག་ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ན། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡང་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་གྱི་ཐེ་ཁག་ཏུ་འདོད། ཁ་ཅིག་ཆུན་མི་བརྗོག་ཀྱང་ཆོས་གང་ཞིག ། ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དཔེ་ན་དངོས་འགལ་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། དངོས་འགལ་ལ་ནི། དཀར་བ་ཆུ་པར་བཅད་ལྟོག་ཙམ་དུ་གནས་པ། བརྒྱུད་འགལ་ལའང་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། དེ་ལའང་རྫས་དང་ལྟོག་པ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་དཔེ་ན། རྫས་དངོས་འགལ་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་དང་། རྫས་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལྟོན་པོ་མིན་པ་དང་ཤུཏ་ལ་ལྟོན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། རྫས་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་ལྟོ་སེར་དང་། བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ལྟེ་གསུམ་དང་། ལྟོག་པ་དངོས་འགལ་མེད་དགག་ཡིན་མ་ཡིན་དང་། ལྟོག་པ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མེད་དགག་དང་

ཤེས་བྱའི་ལྷོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་བྱས་ལྷོག་དང་མི་རྟག་
པའི་ལྷོག་པ་ལྟ་བུ་དང་གསུམ་སྟེ་རྣམ་པ་དྲུག་ཡིན་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཆོས་གང་
ཞིག ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཙམ་འགལ་བ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐ་དད་ཐམས
ཅད་འགལ་བར་ཐལ། འདོད་ན། མེ་དུད་དང་བྱས་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ
འཕྲལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། སྒྲ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷོག
པ་ཐ་དད་མཐའ་དག་ཀྱང་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། འགལ་བ
རྟགས་སུ་སྒྲུར་ན་བསྒྲུབ་བྱ་འགོག་པ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་འཕྲལ་བ་ངེས་ན
བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་ཐལ་ལོ། ། སྒྲ་བ་དང
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འགལ་ན། རིགས་ཕྱིགས་ལས། འགལ་བ་དེ་རྣམས
གཉིས་ཀ་ཡང་སྒྲ་བ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་མི་སྲིད་ལ། མི
འགལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཟླས་ས་ལ་ལྷོག
པ་ཐ་དད་སྟོ་ས་ལ་སོགས་མ་འཕྲལ་ཡང་རུང་། མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་འཕྲལ
ཡང་རུང་། ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ལྡན་པ་དང་ངོ་བོ་ཡིན་པ་འགོག་ལ། དེ་ཉིད
འགལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པས་འགལ་ཡང་འགལ། འཕྲལ་ཡང་འཕྲལ་བས
དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་མཆོས་ཅན
ལྷ་ས་ནང་མེ་དུད་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་སྣང་རུང་མེ་དམིགས་པས་མི
ཁེགས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཐ་མཆས་ཅད་དུ་འགལ
དམིགས་ཀྱི་རྟགས་སྒྲུར་དགོས་པར་ཐལ། ལྷ་ས་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་འགལ
ལྷོན་ཀྱིས་འགོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་ས་ལ་སོགས་ཕན་ཚུན
ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ཐུས་པ་མེད་པར་ཐལ།
ལྷ་ས་ལ་སོགས་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་པའི
ཕྱིར། འོ་ན་རྟོག་གེའི་སྐབས་འགར་ལྷ་ས་ལ་སོགས་འགལ་པར་གསུངས་པ་དང

འགལ་ལོ་ཞེན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་འགལ་ཏེ། རྟོག་གེའི་སྐབས་འགར་ལྷོ་ཕར་ས་ཁམས་ཐ་དད་ལ་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི་འགལ་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟ་དང་འཕྲེལ་བའི་བ་ལང་ཞེས་ལ་ཅིག་འདུས་པ་ལ་འཕྲེལ་བར་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཕྱིར་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ནི། རྒྱུ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའམ། ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ཆོས་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ཤར་བའི་དབྱེ་བ་ཡིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་བྱེད་དོ། ། དེ་ལ་ཆོས་ཐ་དད་དེ་དག་ཕན་འདོགས་ཀ་འཕྲེལ་བ་དང་གནོད་པ་བྱེད་ཀ་འགལ་བ་དང་། ཕན་པ་དང་གནོད་པ་གཉིས་ཀ་མེད་ཅ་ཐ་ཐ་ཚམ་དུ་ཆོས་པར་གཞན་གོ ། དེ་ལ་ཕན་ཚུན་སྦྱང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་ཐུར་པ་གང་ཞིག འགལ་ཟླ་དངོས་པོར་མ་གྱུར་པ། དངོས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་རང་མེད་འགོག་པ། དཔེར་ན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། ཕྱོན་པོ་དང་ཕྱོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆོས་འགྲེལ་ལས། ཕན་ཚུན་ཐ་དད་གྱུར་ཕྱིར་ཏེ། ། བརྟན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན། ། ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྷས། ཕན་ཚུན་སྦྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཀྱི་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བརྟན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན། ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ཆུན་ཏྲིས། ཕན་ཚུན་སྦྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བ་སྟེ། རྟག་པ་དང་ཅིག་ཤོས་བཞིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཆུ་ཏེས་ལས། ཕན་ཚུན་ཐ་དད་གྱུར་ཕྱིར་ཏེ། ། བརྟན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན་ཡང་ན་ཕན་ཚུན་སྦྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཅུད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་རང་མེད་

ཁྱབ་བྱེད་འགོག་པ། དཔེར་ན། འདུས་བྱས་དང་རྟག་པ་དང། ལྷོས་བཅས་
དང་ངེས་དངོས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཆོས་འཁྱལ་ལས། ཚད་
མ་གཞན་གྱིས་གཞོན་ཕྱིར་ཡང། ངེས་ཀྱུར་དང་ནི་ལྷོས་བཅས་བཞིན། ཅེས་
དང། དེའི་འཁྱལ་པར་ལྷས། ཚད་མ་གཞན་གྱི་གཞོན་པའི་ཕྱིར་དང་བཚུད་
པས་ཀྱང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རེས་འགའ་བ་དང་ལྷོས་མེད་བཞིན། དངོས་པོ་
གང་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རེས་འགའ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཐ་མ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །
འདིར་ལྷོས་པ་མེད་པ་དང་རེས་འགའ་བ་ཉིད་ནི་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནས་ཡང། ལྷོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་བརྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
དང། ལྷན་ཅིག་རེས་འགའ་བ་ཉིད་འགལ་བར་འགྱུར་པ་ན། ལྷོས་པ་མེད་པ་
ཉིད་དང་དོན་གྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང། རྒྱུན་གྱིས་ཚད་མ་གཞན་
གྱིས་གཞོན་ཕྱིར་ཡང། ངེས་ཀྱུར་དང་ནི་ལྷོས་བཅས་བཞིན། ཇི་ལྟར་ཕན་
ཚུན་གཞོན་པས་འགལ་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚད་མས་གཞོན་པས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ།
ལྷོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་ངེས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། ། འདི་ལྷོས་པ་དང་
བཅས་པ་དང་ལྷོས་པ་མེད་པའམ། ངེས་པར་འགྱུར་བ་དང་ཅིག་ཤོས་ཞེས་བྱ
བ་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་ལ། ལྷོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་ངེས་པར་འགྱུར
བ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་སྦྱངས་པ་མ་ཡིན། ཚད་མས་གཞོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས
འགལ་བའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང། ཆུམ་ངེས་ལས། ཚད་མས
གཞོན་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། ལྷོས་བཅས་དང་ནི་ངེས་དངོས་བཞིན། ཡང་ན
གལ་ཏེ་ཉིད་ལ་ཚད་མས་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དེའི་རྟགས་དང་ཡང
འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷོས་པ་དང་ངེས་པའི་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བོད་ཀ་ཅིག་སྟོ་ས་ཅང་བུམ་སྒམ་ལ་སོགས་ཆོས

ཅན། གཅིག་ཏུ་ལྷུར་པས་གཅིག་ཏུ་མི་ལེགས་པར་ཐལ། དངོས་འགལ་དང། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱད་འགལ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅི་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་པ་སྟོང་རྩང་འདི་དག་ཡོད་པའམ་ཡ་སྟོང་རྩང་མ་དམིགས་པས་ལེགས་ལ། སྒྲུབ་འགལ་ནི་དགག་བྱ་སྟོང་དུ་མི་རྩང་བས། འགལ་དམིགས་ཀྱི་སྟོན་བས་འགོག་གོ ། མདོར་ན། ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་ནི་གཅིག་པ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡིན་པ་དེ་མ་ཡིན་ཀྱིས་འགོག་གོ ། ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་སྟོང་རྩང་མ་དམིགས་པས་ལེགས་སོ། ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་པའི་གསལ་བྱེད་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་དེས་པར་བྱ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆམ་གཞག མཚན་གཞི་ས་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དཔག་པ་གཉིས།

དང་པོ་སྒྲོ་མཚན་མཆོག་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། སྒྲོར་མཚན་མཆོག་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། བྱ་ཐུག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དེས་པར་བྱ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོག་པའི་དོན་གཏན་ལ་དཔག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ། ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དེས་པར་བྱ་བ། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་ཆམ་གཞག་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚན་མཆོག་གཞི་གསུམ་པོ་དེའི་ཆམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་ལྷུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཚན་མཆོག་གཞི་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་ཆམ་པ་བློ་ལ་འཆར་བ་ན་གཞན་དང་མི་འདྲ

བའི་ཆུམ་པ་དང། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཕྲུལ་བས་ཞེན་ཏུང། གཞི་དང་
བཅས་པར་འཆར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང། དེར་འཇོག
པའི་འཐད་པ། ས་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་གསུམ། དང་པོའི། མཚན་ཉིད་ནི
འདིས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཆུམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་སྟེ། ནོག་ས་གས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལྟ
བུ། ངོན་ཀྱི་ཚོས་ཡིན་ལ། མཚོན་བྱ་ནི་འདི་གོ་བར་བྱ་བ་ཆུམ་གཞག་གི་འཐས
བུ་སྟེ། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་བློའི་ཚོས་ཡིན་ནོ། ། མཚན་གཞི་ནི་འདི་ལ་གོ
བར་བྱ་བའི་རྟེན་ཏེ་ནོག་ས་གས་འདུས་པ་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུའོ། ། གསུམ་པ
འདི་འང་དོན་རང་མཚན་གྱི་ཚ་ནས་མི་འགྱུར་གྱི། གཞན་སེལ་ཚོ་ན་ཡིན་ཏེ
ཆུམ་འགྲེལ་ལས། བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་དག ། ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཆུམ
པར་གནས། ། ཐ་དད་འདོད་པའི་དངོས་ཆུམས་ལ། ། སྒྲ་འདོགས་པས་ནི
འཇུག་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང། དེའི་འགྲེལ་པར། ལྟས། གང་དུ་ཡང་དངོས
པོ་ཐ་དད་པ་ལ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་ཐ་དད་མེད་པར་ཆུམ་པར་འཇོག་པར་འདོད
པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟ་རེ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དངོས་ཆུམས་ཐ་དད་འདོད་པ
ལ། དེར་ཡང་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ
འདོགས་པས་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ། ། ཤེས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པས་བསྐྱེད་པར
བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲ་འདོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་བྱ་བ
དང་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། དོན་གཞན་དུ་ཐུར་པའི་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན
ནོ། ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་གང་ལས་བྱེད་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཐ
སྙད་དག ཐམས་ཅད་དེ་ལྟའི་ཆུམ་པ་ཅན། ཁེ་བར་བཏགས་པའི་རང་བཞིན
ཡིན་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར
གཉིས་པ་ནི། ནོག་ས་གས་འདུས་པ་དཀར་ཟལ་མཚན་གཞི། བ་ལང་དུ
མཚོན། ནོག་ས་གས་འདུས་པ་མཚན་ཉིད་དེ། ཚོས་གསུམ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱུ

མཚན་དགོས་པས་ཅི་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་མེད་ཀྱང་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་དུ་འཇ�d་བ་ལང་ཡང་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ལ། མི་དགོས་པར་རྟོག་པ་དགག་ དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ། དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་ དགག་པ་ནི། སྡ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་ཏེ། ངོན་ལྡོག་ཟས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ ཕྱིར། ཟེར་རོ། ། ཕྱི་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་ནི། སྟོན་པོ་ལ་མངོན་ཀྱུར་ཀྱི་ངོན་ གྱབ་ཀྱང་ཐ་སྙད་མ་གྱབ་པའི་ཚེངས་པ་ལ། སྟོན་པོ་ཆོས་ཅན། མངོན་ཀྱུར་ཀྱི་ ཐ་སྙད་བྱ་ཐུང་སྟེ། ཐུང་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟོག་གེ་པ་ ཐམས་ཅད་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་ལའང་ངོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ ལས། ངོན་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཀྱང། དེ་མཚན་གཞིར་བཞག་པ་ ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ ལ། གཙང་ནག་པ་སོགས་གཞན་དག་ནི་ངོན་ལའང་དགོས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལ་མཚན་ཉིད་ནོག་ལྷོག་ཤལ་ དགོས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་བྱ་ལའང་མཚོན་བྱ་གཞན་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་ངོན་ལ་ཐུག་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཐུག་ མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་ མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་ཐུང་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་དགོས་པས་ ཐུག་མེད་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བ་ཆོས་ཅན། ལ་མེ་ལྟན་དུ་སྣྲེག་པའི་གཏན་ ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་ཐུང་སྟེ། དེ་སྣྲེག་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་པའི་ཕྱིར།

ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་གཏན་ཚིགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིག་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་རྒྱང་སྟེ། དུ་བ་གཏན་ཚིགས་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་དང་པོ་གཏན་ཚིགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་རྒྱང་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་གསུམ་པ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་རྒྱས་ཕྱུག་མེད་ཡིན་པ་བཞིན། ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་འཐད་དེ། རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་པར་རྣམ་བཞག་གི་འབྲས་བུ་མཚོན་བྱ་ངེས་ན་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། དབང་རྩལ་གྱིས་མཚོན་བྱ་གོ་བ་ལ་ཕྱོད་ངེས་པར་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཕྱོད་མེད་ཀྱང་དབང་རྩལ་གྱིས་མཚོན་བྱ་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ངེས་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟ་བའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱིམ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་མ་ངེས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། བསྒྲུབ་བྱ་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅི་ན། སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་ཀྱང་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ངེས་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་ངེས་པར་ཐལ། རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ནོ་ག་ཟློག་ཤལ་མ་ངེས་ཀྱང་མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་ངེས་ཙམ་གྱིས་བ་ལང་ངེས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་བྱས་པར་མཐོང་བ་ལ་རྒྱ་པའི་སྒོ་འདོགས་ཀྱི་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། ནོ་ག་ཟློག་ཤལ་མེད་པའི་གོང་བུ་གཞན་ལའང་བ་ལང་དུ་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། ། གཅིང་ནག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལ་ན་རེ། ཐ་སྙད་ལའང་སྒྲ་བློ་མ་འབྲེལ་པའི་ཞེན་རྒྱང་ཞིག་མེད་ན་དེ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཕྱི་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ཐ་སྙད་སྤ་མ་སྤ་མ་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློས་ཞེན་རྒྱང་གི་ཐ་སྙད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ནི་མཚོན་བྱ་

ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་འདོད་
དོ། ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་
ལྷན་པ་ལའང་ཡལ་ག་གཉིས་པ་མེད་ན་དེ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
ལའང་ཡལ་ག་གཉིས་པ་ཡོད་ན་དེ་ལའང་ཡལ་ག་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ
སོགས་པ་དགོས་པས་ཤིང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་ན
ཅིར་འགྱུར། ཅན་དན་ཤིང་དུ་སྣྲོན་པ་ལ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་བཀོད
པའི་ཚེ་ཡལ་ག་ལ་ཡལ་ག་གཞན་མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་དེ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར
ཏེ། ཡལ་ག་དེས་ཅན་དན་ཤིང་དང་ཐ་དད་ལྷན་པར་མི་སྣྲོན་ཀྱི་ཤིང་དང་ངོ་བོ
དབྱེར་མེད་དུ་སྣྲོན་པའི་ཕྱིར། ཡལ་ག་ཤིང་དུ་གྱུར་པས་ཐུག་མེད་མི་དགོས་སོ
ཞེ་ན། བ་ལང་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱིས་པ་མེད་ན་ཡང། ཐ
སྙད་སྔ་མ་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནོག་སོགས་འདུས་པ་ལ
སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བ་ལང་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ཤེས་བྱ་དང
ཐདད་ལྷན་པར་མི་སྣྲོན་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྣྲོན་པའི་ཕྱིར། ནོག་སོགས
འདུས་པ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ན། དེ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བ་ལང་གི་ཐ
སྙད་ཀྱང་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ཀ་ལ་དགོས་ཏེ།
དཔེར་ན་ཅ་ཅན་ཤིང་དུ་སྣྲོན་པ་ནི་དེའི་ཡལ་ག་ཤིང་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མཁས་པས་གཏན་ཚིགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི
དོན་མཐོང་བ་ཅམ་ཀྱིས་ཐ་སྙད་འགྲུབ་ལ། ཆོ་ལ་བ་ཟླུན་པོ་ལ་དེ་དག་གི་མཚན
ཉིད་རྣམས་སུ་བཀོད་པའི་ཐ་སྙད་སྣྲོན་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅིང། ཤིན་ཏུ་ཟླུན་པོ་ལ
ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང། ནོག་ནི་གཉའ་བར་ཤ་འཕྲང་རས་པ
དང། ཟློག་ཤལ་ནི་མཁྲིན་པར་ལྷགས་པ་འཕྲང་བ་ལ་སོགས་པ་བརྡ་དོན་སྒྲེལ
དགོས་སྲིད་དོ། ། དེ་ཅམ་བརྗོད་ཀྱང་མི་གོ་བ་ནི་ཐ་སྙད་སྣྲོན་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན

ནོ། ། མདོར་ན་ཆོས་བ་བླུན་པོ་ལ་བ་ལང་ཤེགས་བརྡ་དང་ནོ་ཤེགས་འདུས་པ་ཤེགས་དོན་འཕྲེལ་བར་ནམ་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ་ན། དེའི་ཐ་སྙད་འགྲུབ་པོ། ། འོ་ན་ཆོས་བ་བླུན་པོ་ལ་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་སྙམ་ན། རྒྱས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུ་དང་བྱ་ཐུག་གི་སྒྲོར་བ་གཉིས་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀའང་སྒྲོར་བ་གསུམ་པར་ཐུག་ཅིང། བཞི་པ་ཕན་ཚད་དགོས་ནུས་མེད་པས་མི་འགོད་དོ། ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན། དུ་བ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེས་དྲིས་པ་ལ། སྒྲོར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་ཟང་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་བྱ་ཐུག་སྒྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་ཟང་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་གང་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་ཐ་སྙད་བྱ་ཟང་སྟེ། བྱས་པ་བཞིན། དུ་བ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགོད་དོ། ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་བརྡ་སྦྱར་ཏེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྟན་པ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་བཞིན། ཞེས་བརྡ་དྲན་པར་བྱས་པས་འགྲུབ་བོ། །

གཉིས་པ་བྱ་བྱ་ཐུག་སྒྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ནི། གང་སྒྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་དེ་ལ་སྒྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་ཐ་སྙད་བྱ་ཟང་སྟེ། བྱས་པ་བཞིན། དུ་བ་ཡང་སྒྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཤེགས་སྒྲོར་བས་ཁོ་སྣའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ནོ་ཤེ་ཤེགས་འདུས་པ་དཀར་ཟླ་མཚན་གཞི། བ་ལང་དུ་མཆོག། ནོ་ཤེ་ཤེགས་འདུས་པའི་ཁོང་བུ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ན། ནོ་ཤེ་ཤེགས་འདུས་པའི་ཁོང་བུ་སྒྲོར་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། བྱ་བྱ་ཐུག་སྒྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་

ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྣྲོན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་རྒྱང་སྟེ། ལྟོ་ལྷོར་ཞལས་ཞུམ་ཚུ་རྐྱོར་ཀྱི་ངོ་བྱེད་ནུས་པ་བཞིན། ནོག་ས་ཁ་ལ་འདུས་པའི་ཁོང་བུ་ཡང། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ལྟོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་འགྲུབ་པོ། །དེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། གང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བརྡ་སྦྱར་ཏེ། ཡལ་གཡོ་འདབས་དང་ལྟན་པ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་བཞིན་ཞེས་བརྡ་དྲན་པར་བྱས་པས་འགྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ནི། སྦྱོར་བ་འདིར་ཀུན་ཏུ་ངོ་ས་ཁ་ལ་ཀྱི་ངོ་ལ་ལ་ཡ་ཡ ལ ཝ ཤ ས ཧ ཨ ཡ ར ལ ཝ ཤ ས ཧ ཨ ཡ ཀ ཁ ག ང ཚ ཛ ཉ ཏ ཐ ད ན ཕ

ཤལ་ལ་སྐོག་ཤལ་གཉིས་པ་མེད་ན་ནོ་གཱ་སྐོག་ཤལ་འདུས་པའི་ཚོང་བུ་བ་ལང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་སྐོག་ཤལ་ཐུག་མེད་དགོད་དགོས་པ་ས་ས་ཁ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ལོ་ངྷ་བ་ས་ལ་ལ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ཆས་འཇོག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཟེར་རོ། ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་ཆས་འཇོག་གི་རྒྱུ་མཚན་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་ཡིན་ན། བསྟན་བྱ་གོ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་ཡིན་པར་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱ་པ་སོགས་འགལ་ཞིག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བར་འདོད། ཆོས་གསུམ་ནི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། མཚོན་བྱ་གཞན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ། མཚན་གཞི་ལ་བརྟེན་པའོ། ། གཙང་ནག་པ་མཚོན་བྱའི་ངོ་བོ་གཞི་ལ་གྱུབ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱའི་ངོ་བོ་གཞི་ལ་གྱུབ་པ་འདི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཏེས་པ་མཚོན་བྱ་ཏེས་པ་ལ་ལྷོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཇས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཏེས་པ་མཚན་ཉིད་ཏེས་པ་ལ་ལྷོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ། ཕྱུབ་བྱ་གཞན་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པ། མཐུན་དཔེར་ལ་ཇེས་སུ་འཐོ་བའི་གོ་བྱེད་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། མཚོན་བྱ་གཞན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ། མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་ཇས་ཡོད་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་ཕྱི་ཕྱི་ཀ ཉིད། ངོས་འཛིན

གཅོད་པའི་དོན་ལྟོག་སྟེ། མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞིའི་ལྟོག་པ་གཏེས་བཅད་ནས་གང་འདོད་པ་དེའི་དོན་ལྟོག་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་མོད། མདོར་ན་ཆོས་གང་དང་གང་གི་དོན་ལྟོག་དེ། ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། བྱང་ཕྱོགས་པ་བོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་པ་ཕྱི་རབས་པ་ཆུམས་མཚན་ཉིད་དེའི་སྐྱོན་བསྟན་ནང་ལྟོག་ཟས་ས་ཆགས་འགྱུར། མཚན་གཞི་ལམི་གནས་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་ཉིད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ལ། མི་གྲིད་པ་དང། མ་ཁྱབ་པ་དང། ཁྱབ་ཆེས་པ་དང། ཁྱབ་མཉམ་པའི་དོན་ལྟོག་གཞན་འགྱུར་བཞི། དང་པོ་ནི་རྩར་མཚོན་པ་ལ་སྐྱོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ནི་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱོག་ཤལ་ཁ་པོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། གསུམ་པ་ནི་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མཁོ་ལྡན་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། བཞི་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱུ་རྐྱེན་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་ལ། འགལ་ནས་མི་གནས་པ། ལྟོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་གནས་པ། དོན་ལྟོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་གནས་པ། མཚན་གཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་ཁྱབ་ནས་མི་གནས་པའོ། ། དང་པོ་ནི་རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་སྐྱོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ནི་སྐྱོག་ཤལ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་སྐྱོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། གསུམ་པ་ནི་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་སྐྱོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། བཞི་པ་ནི་སྲོག་ཆགས་ཅམ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་སྐྱོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་འདོད་དོ། ། གལ་ཏེ་སྐྱོན་འདི་དག་ཐུན་བ་བཀོད་ནས་ཇི་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་ལྟོག་གཞན་འགྱུར་སྐྱོན་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན། སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་ཆོས་དོར་བས་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པའི་ཚེ། སྒྲུབ་ཆོས

ངོར་བས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལ་མི་སྲིད་ཀྱང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟོང་བ་མ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་སྟོང་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་བཞག་པ་ངོན་མེད་པར་ཐལ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ནོག་ཕོགས་འདུས་པ་བཀོད་པ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། རང་ལྟོག་ཟས་ས་ལ་ཐུབ། ངོན་ལྟོག་གཞན་འགྱུར། མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་དག་སྐྱོན་ཀྱི་ ཐ་ སྙད་ དུ་ འཐད་ ན་ མཁས་ པའི་ གཞུ་ ཏྲན་ ཕྱོགས་ གླང་ ཆོས་ ཀྱི་ གཉིས་ཀྱིས་མངོ་དང་ལྷ་བདུན་དུ་གསུངས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཕྱིར་བསྟན། མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། ངོན་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བཏང་སྟེར་བའི་སྒྲ་དང་ངོན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟློག་གཅོད་ཀུན་མི་ལྡན་ཟློག་ གཅོད། གཞན་ལྡན་ཟློག་ གཅོད། མི་སྲིད་ཟློག་ གཅོད་ དང་ གསུམ་པོ་འདི་ལས་ གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཟློག་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ཕྱད་ཐ་དད་པར། ། བྱེད་པས་མི་ལྡན་ གཞན་ ལྡན་ ངང་ ། ཤིན་ ཏུ་ མི་ སྲིད་ ཟློག་ གཅོད་ བྱེད། ། ཅེས་ གསུངས་ པའི་ ཕྱིར། མཚན་ ཉིད་ ཀྱི་ སྐྱོན་ གསུམ་ པོ་ དེ་ ཉིད་ ཟློག་ འགྲེལ་ ལས། རང་ ཉིད་ ཆོག་ ཕྱད་ ཅོ་ ཐའི་ ཟླ། ། མ་ བས་ ལ་ ཐ་ ངང་ བཅས་ ཡ་ ངག ། ལྟོག་ ཡ་ ས་ ལ་ བར་ བྱེད་ ཡ་ ཡིན། ། འདོད་ ཟླས་ མ་ ཁྱབ་ ས་ ལ་ བར་ བྱེད། ། ཅེས་ ངང། ཟླུབ་ ཏྱར་ ཁས་ ཏླངས་ ཕྱོགས་ མཚན་ ཉིད། ། དེ་ ཟློག་ ཅེ་ ཕྱོགས་ ཉིད་ མེད། ། བས་ ལ་ ཐ་ ལྟོད་ ངང་ ལྷ་ ཁ་ ལ། ། མཚན་ ཉིད་ འཇུག་ ཡ་ མེད་ ཕྱིར་ ཏོ། ། ཞེས་ ཡ་ ཏིམ་ ཡ་ བཞིན་ ཁྱབ་ ཆེས་ ཡ། མ་ ཁྱབ་ ཡ། ། མི་ ལྟོད་ ཡ་ ཁ་ ལ་ ངོ་ ཅས་ ཡ་ ཡིན་ ནོ། ། དེ་ ལ་ མཚན་ ཉིད་ ཀྱི་ ཟློག་ ཁ་ ཁྱབ་ ཡ་ ཡ་ ཡ་ ཡ

གཅིག་ལ་མ་གྱུར་པ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ནོག་ལྷོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་
བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཁྱབ་ཆེས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་
ཉིད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག ། མཚན་གཞི་ལ་ཁྱབ་ཅིང་མཚོན་འདོད་མེད་པར་
ཤུགས་པ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མཁོ་ལྟན་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ।
མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་མི་སྲིད་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག
མཚོན་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་ཆ་ལྟར་མ་གྱུར་པ། དཔྱིད། རང་ལྷོག་མ་གྱུར
ནས་མི་སྲིད་པ་དང། རང་ལྷོག་གྱུར་ཀྱང་མཚོན་འདོད་ལ་མི་སྲིད་པ་གཉིས
དང་པོ་ལ་རང་གི་ཐ་སྙད་དང། རང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང།
གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་དང། གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མཚན་ཉིད་
དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་དང།
བ་ལང་གི་མཁོ་དང། རྟ་དང། རྟའི་མཁོ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། ། གཉིས་པ
ལ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ནས་མི་སྲིད། རང་ལྷོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད། དོན
ལྷོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ
ལ་ནོག་ས་གས་འདུས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་བཞིན། གཉིས་པ་ནི་ནོག
ས་གས་འདུས་པའི་ཁོང་བུ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་ས་གས་འདུས་པ་བཀོད་པ
བཞིན། གསུམ་པ་ནི་བ་ལང་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་ས་གས་འདུས་པའི
ཁོང་བུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། ། གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་མཚན
ཉིད་ཀྱི་སྟོན་འདི་དག་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལ་རྩེ་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ
ཕྱོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་མ་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལ་ཕྱོན
མེད། ནག་ཕྱུར་ལ་བཀོད་ན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་བཀོད
པ་ལ་རྩེ་ན་མཚན་གཞི་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱོན་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་དེ། སྲོག་ཆགས
ཅམ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་ས་གས་འདུས་པའི་ཁོང་བུ་བཀོད་པའང་ཕྱོན

མེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོད་པས་འདིར་མི་གནོད་དེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མཚན་གཞི་བཀོད་པ་ལ་རྟེའོ། །དེ་ལྟ་ནའང་བ་ལང་ཙམ་དུ་མཆོད་པ་ལ་ནོག་ས་གསས་འདུས་པ་ཁྲ་བོ་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བ་ལང་ནག་ཕྱུར་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མཚན་གཞི་ལ་བཀོད་པ་ལ་རྟེ་ན། མཚན་ཉིད་མི་ས་ཕྱིད་པའི་གཞིར་མཆོད་བྱ་མི་ཁེགས་ན་མཆོད་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། ཁེགས་ན་ནོག་ས་གསས་འདུས་པའི་ཁོང་བུ་མཚན་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ནོག་ས་གསས་འདུས་པའི་ཁོང་བུ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་ས་ཕྱིད་པའི་ཕྱིར། མཆོད་བྱ་བ་ལང་ཁེགས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོད་པས་འདིར་མི་གནོད་དེ། ནོག་ས་གསས་འདུས་པའི་ཁོང་བུ་ལ་ནོག་ས་གསས་པ་རང་མི་ས་ཕྱིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱས་མ་གྱུབ། དེ་ལ་ནོག་ས་གསས་འདུས་པའི་ཁོང་བུ་གཞན་མི་ས་ཕྱིད་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་གཞན་ཁེགས་པར་ཐལ་ཟེར་ན། འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཆོད་བྱ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། བོད་བསྟུས་པ་ཁ་ཅིག་མཚན་མཆོད་ངོན་ལ་ཐུས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཐམ་བྱུང་གྱི་རྒྱས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ལྟོ་ལྷེར་བ་ཆོས་ཅན། མིང་དང་ཐུས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། མཆོད་བྱ་བུམ་པ་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཐུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཚན་ཉིད་ལྟོ་ལྷེར་བ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ། མིང་དང་ཐུས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྟོ་ལྷེར་བ་འཛིན་པའི་ཐུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐུས་གཅིག་ལ་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་མི་སྣང་ཚ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་རྒྱས་སུ་བཀོད་ནས་མཆོད་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དོན་ཐུབ་ཏུ་ཐལ། མཚན་མཆོད་ཐུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོད་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐུས་ཡོད་དུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་ཐུས་གཅིག་ཡིན

པའི་ཕྱིར། གཙང་ནག་པ་དོན་སྟོག་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རྩང་དེ་ཐ་སྙད་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་གཞུང་གི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྡའི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་
པ་དེ་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་མཐོང་བས་དབྱེ་བར་བྱས་ནས་གཟོད་
ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པར་སྨྲ་བ་པོན་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཆོས་
འགྲེལ་ལས། གྲགས་པ་བཙན་ཡི་ཇེས་འཛིན་ཅན། ། དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་ཇེས་
འཛིན་ཅན། ། ཐ་སྙད་དོན་ དུ་ བྱས་ པ་ སྟེ། ། སྔོན་ སྨྲོར་ མིང་ དང་ སྒྲ་ ཚ་
བཞིན། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་
སྒྲ་ཤེས་སྒྲུབ་པ་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་དོན་སྟོག་ལ་བརྡ་
སྦྱར་བའི་མིང་ནི་དེའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། ། མདོར་ན་རྒྱ་མཚན་དོན་སྟོག་ལ་
བརྡ་སྦྱར་བའི་མིང་མཚན་གཞི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་མཚོན། དོན་སྟོག་རྒྱ་མཚན་
དུ་བྱས་པའི་མིང་ཡིན་པ། དེ་སྐད་དུ་ཆོས་འཛིན་ལས། དེ་འདྲས་ཡིན་ཡང་དེ་
ལས་ནི། བློ་སྒྲ་ཞེ་ཚོམ་མེད་པར་གྱུར། ཅེས་དང་། རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་ཤེས་
གྱུར། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་དོན་དང་མིང་
རྣོ་གས་ནས་སྒོ་གསུམ་ཀྱི་འཇུག་པ་ནི་དེའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་ལ་གསུམ་སྟེ།
ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བློང་དོར་ལ་འཇུག་པ། ངག་གི་ཐ་སྙད་ཡིན་མིན་སོགས་བརྗོད་
པ། ཡིད་ཀྱི་ ཐ་ སྙད་ དོན་ ཡོད་ མེད་ སོགས་ དཔྱོད་ པ་ ལ་ སོགས་ པ་ དེ་ ལྟ་ བུའི་
འཇིག་རྟེན་ཀྱི་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཡིན་ནོ། ། མཚོན་བྱ་ཆོས་ཅན།
བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ངེས་པ་དོན་ལྟོག་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་མིང་ཡིན
པས་སོ། ། ཆོས་ཅན། ཕྱོ་བཏགས་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་མ་གྱུར་པའི་ཆོས
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐ་ལ་ནང་མཚན་ངང། ཐ་ལ་ཕྱི་ཙམ་ངང། མིང

དངོས་སུ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡང་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་ མིང་གི་ སྒྲ་ ཐམས་ཅད་ ཀྱང་ མཚོན་ བྱེད་ ཐལ་ བའི་ ཕྱིར་ དང་། གང་གས་ རྒྱང། ཅམ་ ཡང་ མཚོན་ བྱ་ མ་ ཡིན་ ཏེ། ཀུན་ གས་ ཤེས་ ཅམ་ ཏེ་ ཤེས་ ཅང་ ལ ཡོད་ པའི་ ཕྱིར་ ཏོ། ། དེས་ན་ རིགས་ཀྱི་ སྒྲ་ མཚན་ ཉིད་ ལ་ ལྟོས་ པ་ རྣམ་ མཚན་ ཅན་ ཀྱི་ མིང་ གི་ སྒྲ་ ཡི་ མཚོན་ བྱ་ ཡིན་ ནོ། ། རྟོག་ པ་ སྦྱང་ བ་ ནི། མཚན་ མཚོན་ ཕྱས་ གཅིག་ ཆ་ ཡིན་ ན། མཚན་ ཉིད་ ཏུ་ གསོ་ ལས་ ཆ་ ཤས་ ཡ་ ར་ ང་ བ་ ཞིན་ ཀྱི་ ཏུ་ ཀ་ ས་ ཀ ར ཀ ས ཀ ཀ ཀ

པོ། །

རང་ལུགས་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣང་བའི་ལྷག་པ་དོན་རང་མཚན་གང་ཡིན་པ་དེ་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་མིན་ཏེ། དེ་རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཅིང་། མཚན་མཚོན་ཡིན་ན་གཞན་སེལ་ཡིན་པ་དེས་ནའོ། ། ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་བའི་ཆོས་གསུམ་ཀྱི་རང་ལྷག་ལ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་དགག་དང་། མེད་དགག་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཛིན་པ་དང་། མི་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོས་གསུམ་པོ་གཞན་སེལ་གྱི་ཚན་དངོས་པོའི་ཚ་སྒྲུབ་ན་མ་ཡིན་དགག་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་ཚ་སྒྲུབ་ན་མེད་དགག་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་གསུམ་པོ་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཞེ་ན། མཚན་མཚོན་གཉིས་རང་བཞིན་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་དང་མཚན་གཞི་ཕལ་ཆེར་གནས་སྐབས་འཇུག་ལ། དངོས་པོ་མཚན་གཞི། མི་རྟག་པར་མཚོན་པ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་འཇུག་བཞིན་ཡོད་དོ། ། འཇུག་པ་དེ་ཇི་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་གང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་དོན་ཕྱི་དང་མཚོན་བྱ་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་པ་འཕྲུལ་བས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་རིག་ཀྱིས་མཚན་མཚོན་འཇུག་པ་འགྲུབ་བོ། ། མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱའི་འཇུག་པ། མ་ཁས་པས་མཚན་ཉིད་ནམ་མཐོང་བ་ན་བརྟ་དྲན་པས་འགྲུབ་སྟེ། ནམ་འགྱེལ་ལས། ཐོ་ཀྱོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོ་ངས་པ་ལ་སྟོན་དགེ་ལ་འཇུག་བ་དྲན་པའི་ཐ་ན་ཕྱད་ཀྱི་ཏིགས་ཀྱིས་ཅེས་དགོས་ཏེ། ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཆོ་ངས་པས་འདིར། གཞན་དག་ཇེས་སུ་མི་བརྗོད་པ། གྲུབ་པ་དང་ནི་ཆོས་མཐུན་ལས། བརྟ་དྲན་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐ་ན་ཕྱད་ཀྱི་ཏིགས་དེ་

ཡང་གང་ཞེ་ན། རྒྱགས་ཀྱི་སྨྲོར་བའི་དབྱེ་བ་ནི་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་སྨྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་སྨྲོར་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ། རང་ལྟོག་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་དྲུག ། དེ་ལས་བཟློག་པ་གཞན་ལྟོག་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལའང་དྲུག་གོ ། དང་པོ་དྲུག་ནི། ནོག་ས་ཁགས་འདུས་པ་དཀར་ཟླ་མཚན་གཞི། བ་ལང་དུ་མཚོན། ནོག་ས་ཁགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ན། ནོག་ས་ཁགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མཚན་གཞི། སྦྱོར་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན། སྦྱོར་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་ངོན་ལྟོག་ཡིན་པ། བྱེ་བྲག་སྨྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན། བྱེ་བྲག་སྨྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་ངོན་ལྟོག་ཡིན་པ་གཉིས། བ་ལང་མཚན་གཞི། སྦྱོར་མཚོན་ཐུར་མཚོན། སྦྱོར་ངོན་ལྟོག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་མིང་ཡིན་པ། བྱེ་བྲག་སྨྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚོན་ཐུར་མཚོན། བྱེ་བྲག་སྨྲོར་བ་ འདིར་ གཏོགས་ ཀྱི་ ངོན་ ལྟོག་ རྒྱ་ མཚན་ དུ་ ཐུས་ པའི་ མིང་ ཡིན་ པ་ གཉིས། ནོག་ ས་ ཁགས་ འདུས་ ཕ་ དཀར་ ཟླ་ མཚན་ གཞི། སྦྱོར་ མཚན་ གཞིར་ མཚོན། སྦྱོར་མཚན་ ཉིད་ ཀྱི་ རྟེན་ ཅིད་ པ། བྱེ་ ཐ་ ཀྱི་ ཀ ཀ ཀ

ཡང་དག་གོ ། ནོག་ཕོགས་འདུས་པ་དང་བ་ལང་མཚན་གཞིར་བྱས་ནས། བྱེ་བྲག་སྒྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་སྒྲོན་མེད་ཡིན་ལ། སྒྲོར་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐབས་སྟོངས་ཀྱིས་མཚན་གཞིར་མི་རུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བ་ལང་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་སྒྲོན་མེད་ཡིན་ལ། ནོག་ཕོགས་འདུས་པ་དཀར་ཟལ་སྒྲོར་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ནོག་ཕོགས་འདུས་པ་དཀར་ཟལ་དེ་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ནོག་ཕོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མཚན་གཞི། སྒྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན། སྒྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་དངོས་འཛིན་གཅོད་པའི་ངོན་ལྟོག་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པའི་ཚེ། མཚན་ཉིད་སྒྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་དངོས་འཛིན་གཅོད་པའི་ངོན་ལྟོག་དེ་མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་དང་མཚོན་བྱ་བ་ལང་གཉིས་ལ་ལེགས་ན། མཚན་གཞི་སྐྱོ་ཤལ་ཡང་ལེགས་པར་ཐལ་བོ། ། གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ལེགས་ཀྱང་མཚན་གཞི་མ་ལེགས་ན། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བོ། ། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ལ་མ་ལེགས་ན་ཁྱབ་ཆེས་པར་ཐལ། མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པ་ལའང་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་དངོས་འཛིན་གཅོད་པའི་ངོན་ལྟོག་གིས་བ་ལང་གི་ངོན་ལྟོག་ལ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ངོན་ལྟོག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཚན་གཞི་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ལས་ཐོལ་བོ། ། བ་ལང་གི་རང་ལྟོག་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རང་ལྟོག་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱབ་ཆེས་པའི་ཉེས་པ་མེད། གཞན་ལྟོག་མ་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཐུགས་པ་སྒང་བ་ནི། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པས་མཚོན་པ་འགལ་ཏེ། སྐྱ་ཤལ་བཀག་པས་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་བཞིན་ནོ། ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་ན་ཆུམ་འཇོག

གཱི་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྫོད་པས་གཞོད་པ་མེད་དེ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ་རང་ལྟོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕ་པ་དང་གཙང་ནག་པ་ན་རེ། ནོག་ས་ཁ་ཁ་འདུས་པ་ལ་སྦྱིར་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་བློ་ལེགས་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ལྟོག་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་བློ་ཟུབ་པ་དང་། མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཀག་པའི་རང་ལྟོག་ལ་མཚོན་བྱའི་ སྒྲ་བློ་འདང་ལེགས་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ལེགས་པར་ཐལ་ལོ། ། མ་ལེགས་ན་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ ཁྱབ་ཆེས་པར་ཐལ། ནོག་ས་ཁ་ཁ་འདུས་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་སྒྲ་བློ་ཟུབ་པ་ ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྫོད་པས་གཞོད་པ་མེད་དེ། ནོག་ས་ཁ་ཁ་ འདུས་པའི་མིང་ལ་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒྲ་བློ་མ་ལེགས་པས་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་ལ། རང་ལྟོག་ལ་ལེགས་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་མཚོན་བྱ་མ་ ཡིན་པ་དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ལ་དངོས་མེད་དེ་མཚན་ གཞི་དང་། དངོས་པོ་དེ་མཚོན་བྱར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྫོད་པས་གཞོད་ པ་མེད་དེ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་ངོན་ལྟོག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་མིང་ཡིན་ པས་མཚོན་བྱར་འཐད་ལ། དངོས་མེད་ངོན་ཏྲེད་ནུས་པས་སྟོང་པས་དངོས་ པོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱབས་ལ་ལར་འགལ་བ་དང་ མཚུངས་པར་མངོན་པའི་སྒྲུར་བ་ཁྲིད་དེ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་མཚོན་བྱའི་ མཚན་གཞི་ཡིན་པ་ཏེས་ནའོ། ། དེ་ལ་གཞི་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་མཚུངས་པ་ དང་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པར་མངོན་པ་དང་འགལ་ བར་མངོན་པའི་སྒྲུར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱའི་ལྟོག་པ་མཚན་གཞི། ཤེས་བྱར་མཚོན། བློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རྒྱུ་བ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ མཚན་གཞི། སྒྲ་ཏུག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཏུག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་མཚོན། ཐུ་

རྒྱ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་པ་བཀོད་པ་ན། སྒྲ་རྒྱ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་པ་མཚན་གཞི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ ཚུལ་ གསུམ་ ངེས་ པ་ ཡིན་ ནོ། །ཤེས་བྱ་ ཆོས་ ཅན། མཚན་ མཚོན་ གང་ཞེས་མཉམ་ པ་ ཡིན་ ཏེ། མཚོན་ བྱ་ ར་ ལ་ མཚན་ ཉིད་ ར་ ཡོད་ པ་ གང་ ཞེག་ མཚན་ ཉིད་ གཅིག་ ལ་ མཚོན་ བྱ་ དུ་ མ་ དང་། མཚོན་ བྱ་ གཅིག་ ལ་ མཚན་ ཉིད་ ཏུ་ མ་ དང་། མཚན་ ཉིད་ ཏུ་ མ་ ལ་ མཚོན་ བྱ་ གཅིག་ དང་། མཚོན་ བྱ་ ཏུ་ མ་ ལ་ མཚན་ ཉིད་ གཅིག་ མི་ གཅིག་ པའི་ ཕྱིར། ཆོས་ ཅན། རྟོག་ ངོར་ མཚན་ མཚོན་ ངོ་ བོ་ གཅིག་ ཏུ་ སྣང་ བ་ ཡིན་ ཏེ། དེས་ དེར་ འཛིན་ པའི་ ཕྱིར། ཆོས་ ཅན། མཚན་ ཉིད་ རྫས་ ཡོད་ དང་ མཚོན་ བྱ་ བ་ ཏུ་ གས་ ཡོད་ ཏུ་ ངེས་ ཏེ། མཚན་ ཉིད་ ངོན་ ཏད་ ཏང་ མཚོན་ བྱ་ མིང་ ཏུ་ ངེས་ པའི་ ཕྱིར། ཤེས་ བྱ་ ཆོས་ ཅན། བོད་ བསྟན་ པ་ འགལ་ ཞིག་ མཚན་ མཚོན་ ངོན་ ལ་ རྫས་ གཅིག་ འདོད་ པ་ འཕྲལ་ ཏེ། མཚོན་ བྱ་ ནི་ སྒྲ་ བ་ ཏ་ གས་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར། ཆོས་ ཅན། ཁྱན་ ཐོས་ ཆེ་ ཐབ་ ཀ་ ཅ་ ཞིག་ ཏུ་ མ་ འདུས་ ཀྱས་ ས་ མཚོན་ པའི་ མཚན་ ཉིད་ སྐྱེ་ གནས་ ཆ་ འཛིག་ པའི་ ཏུ་ མ་ ལས་ རྫས་ ཐ་ ཏད་ ཏུ་ འདོད་ པ་ འཕྲལ་ ཏེ། མཚན་ ཉིད་ དེས་ མཚོན་ བྱ་ ངོ་ བོ་ ཏ་ ཁྱེར་ མེད་ ཏུ་ མཚོན་ མི་ ནུས་ ཏེ། རྫས་ ཐ་ ཏད་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར། ཐ་ ཏད་ ལྡན་ པར་ མཚོན་ ནུས་ ཀྱང་ ཁྱས་ པ་ མི་ རྟག་ པ་ ཏང་ ལྡན་ པར་ འགྱུར་ ཀྱི་ མི་ རྟག་ པར་ མི་ འགྱུར་ བའི་ ཕྱིར་ ངོ་། །བོད་ བསྟན་ པ་ ཁ་ ཅིག་ ཁོན་ ཀ་ ཅིག་ ཀིས་ འཐས་ ཏུ་ ད་ བསྐྱེད་ པ་ ལྟར་ མཚན་ ཉིད་ ཀ་ ཅིག་ ཀིས་ མཚོན་ བྱ་ ཏུ་ ད་ མཚོན་ པ་ ཏང་། བསྟན་ བྱ་ ཀ་ ཅིག་ ལ་ རྟག་ ཏུ་ ད་ ཏུང་ ཀ་ ལྟར། མཚན་ ཉིད་ ཏུ་ ཡས་ མཚོན་ བྱ་ ཀ་ ཅིག་ མཚོན་ པས་ མཚན་ མཚོན་ གང་ ས་ མི་ མཉམ་ པར་ འདོད་ པ་ འཕྲལ་ ཏེ། ཐུ་ མཚན་ འདི་ ལྟར། མཚན་ ཉིད་ ཏེས་ མཚོན་ བྱ་ ཏེ་ ཆ་ ཡིན་ ལས་ ཐ་ ཏད་ ཏུ་ ཆ་ ཕྱེ་ བར་ ཏེའི་ ཐ་ སྙད་ ཏུ་ མཚོན་ མི་ ནུས་ ལ། འཕྱེད་ ན་ ཡང་ ཏེ་ མིན་ ཏེ་ མཚོན་ མི་ ནུས་ ཏེ། ཏེ་ ཏང་ ཏེ་ མིན་

འགལ་བྱའི་ཕྱིར་རོ། ། དོན་མི་འགལ་བ་སྒྲ་བློ་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། ཟླ་བ་དང་རི་བོང་ཅན་ལྟར་ཆོས་གྲངས་པར་འགྱུར་བས་དོན་མི་མཚུངས་པ་དང་། དཔེ་མི་མཚུངས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་བསྟོད་བྱ་སྟོད་བྱེད་ཡིན་པས། རྒྱན་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྲིད་ལ། མཚན་མཚོན་ཆོས་པར་གཞན་འཛིན་ཡིན་པས་གཅིག་གིས་དུ་མ་འཛིན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཚན་ཉིད་དུ་མས་མཚོན་བྱ་གཅིག་མཚོན་པའང་མི་རུང་སྟེ། མཚོན་བྱ་ནི་དོན་ལྟོག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་མིང་ཡིན་ཀྱི། དོན་ལྟོག་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་བྱས་ན། མིང་མཐུན་པ་ཙམ་ཀྱིས་མཚོན་བྱར་མི་འགྱུར་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་ནི་གང་ལ་འཇུག་བ་ཡོད་པས་སྒྲུབ་ཀྱི། ཏཱགས་ཀྱི་གཞན་བྱ་མ་ཡིན་པས་མི་མཚུངས་སོ། ། ཆོས་པ་ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་ཀྱི་མིང་དོན་དེ་དག་ཕན་ཚུན་བཟློག་པའི་རྣམ་གཞག་གི་སྒོ་ནས་ཆོང་པས་འདིར་མི་གཏོང་དེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། མིང་དེའི་དོན་གཞན་དུ་བཏགས་ནས། འདོད་པའི་མཚོན་བྱ་འགོག་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ས་ཀུས་པས་རྟགས་ནས། ཤིང་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ཏུ་ལ་གས་ཏ་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡ་ཡ ཤ ཏ ལ ཁ ཅ ཏ ཡ ཤ ཏ ལ ཁ ཅ ཏ ཡ ཤ ཏ ལ ཁ ཅ ཏ

ནུས་པ་ལངས་དམ་གྱི་བརྡ་ཐུས་པ་དེ་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་དོ། །

གཞིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཞིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་། དེས་སྟོན་འདོགས་ཇི་ལྟར་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དགག་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་བློ། མི་བསྟུ་བའི་ཤེས་པ་དང་སྤར་མ་ཤེས་པའི་ངོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཆུམ་གྱངས་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ། དེ་སྐད་དུ། དེ་བསན་དེ་ལྟར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསྟུ་བ་གཅིག་བཤད་དོ། ། མ་ཤེས་ངོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་གཞན་མཚན་ཉིད་གཞིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱུན་མཁན་པོ་ཐ་སྙད་པ་དང་ངོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ས་ས་པར་ཕྱེ་སྟེ། དང་པོ་ནི་གཟུང་འཛིན་གཞིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་ས་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུལ་དུ་འགྱུར་པ་གསལ་བར་སྟོང་བའི་ཡིན་ལ། དེ་ངོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཚད་མ་ཡང་ཡིན་པས་ངོན་དམ་པའི་ཚད་མའོ། ། དེ་མ་ཤེས་ངོན་གསལ་ཡིན་གྱི་མི་བསྟུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅད་པའི་ངོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ནི་ས་ས་སྣོ་བོའི་རྒྱུ་ལས་ཡོད་པ། གཟུང་འཛིན་གཞིས་སུ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་གཞིས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མི་བསྟུ་བ་ཡིན་ཏེ། བཅད་པའི་ངོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སྨྲ་སྟེ། དེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་ལས། མ་ཤེས་ངོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ངོན་དམ་པ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ངོན་ཏོ། ། ངོན་དམ་པ་ཡང་གཞིས་སུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། འདི་ནི་ངོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཐུ་མ་ནི་ཐ་

སྣང་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཀུན་ཇོ་པ་པའི་ཤེས་པ་ནི། མ་ཤེས་པའི་ངོ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ནི་མ་ཤེས་པའི་ངོ་འགའ་ཡང་གསལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། སོ་སོར་བཟུང་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཆུམ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྨོན་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་ཆུམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གིས་ངོ་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་ངོ་བྱ་བ་ལ་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ནི། རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའོ། ། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་ནུས་པ་སྟེ། ཤེས་པས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་ཤུགས་པས་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། ཏཱང་ལག་ལ་སོགས་པས་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དངོས་པོར་འཇོག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཅོད་ལ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མི་སྲིད་པ་གཅོད་ཅིང་། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱབ་ཆེས་པ་གཅོད་ལ། མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པ་ཞིག་ཁ་བསྐང་ངོ་། ། བདེན་པའི་ངོ་ནོ་རྟོགས་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཐུན་མ་ཟེའི་ཕྲེས་སུ་འཐད་པ་ཆུམས་ནི། བདེན་པའི་ངོ་ནོ་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཏེ། ཐུར་མ་རྟོགས་པའི་ངོ་ལ་འཇོག་སྟངས་མི་འཕྲལ་བས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་ཞེས་བྱའོ། ། དེའང་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་བརྗོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་འདོགས་སེལ་བ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཐུར་མ་རྟོགས་པའི་ངོ་པའི་ངོ་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་དུས་ཆུམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རིགས་ཐུར་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པའོ། ། འཇོག་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོན་ལ་མི་འཕྲལ་བའོ། ། དེའང་རང་གིས་སྒྲ་མ་བཏགས་པའི་ངོ་ལ་མི་འཕྲལ་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་དག་གི་མི་འཐད་པའི་ཚ་དགག་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷ་དབང་བློས་མི་བསླུ་བའི་

ཤེས་པ་དང་། མ་ཤེས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་
གཉིས་ཀྱིས་འཇ�pa་ན་མཚོན་བྱ་ཚད་དེའང་གཉིས་སུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རྒྱས་གྱུར་སྟེ། མཚོན་བྱ་གཅིག་ལ་དོན་ལྷག་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁྱོད
ཀྱི་མཁན་པོའི་བཞེད་པའང་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན
དེ་ཐ་ན། འདི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་དོན་དམ
པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་བཤད་པས་མ་འཕྲལ་བའི
ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཅིག་མི་སྲིད་པར་ཐལ
མི་བསྟུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། མ
ཤེས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མའི་མཚན
ཉིད་དེ། མཚན་མཚོན་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཚོན་བྱ་ཚད་མ
གཅིག་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། ། སྒོམ་ངོས་ཆོས་མཆོག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད
སྟོན་པའི་ཚིག་ལ་མ་ཁྱབ་པ་གཙོད་ཚུལ་གཞན་ནས་ཁས་བསྐྱང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ
འདིའང་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཚིག་ལ་མ་ཁྱབ་པ་གཙོད
པའི་ཆུས་པ་མེད་ན་གཞན་ནས་ཁ་བསྐྱང་བས་ཚིག་སྡེ་མ་སྐྱོན་ཅན་དུ་གྱུར་པ
བཟློག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བདེན་པའི་དོན་རྣོ་གས་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི
མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པས
མི་འཐད་དོ། ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱག་ཟེའི་རྟེས་འཐང་ནམས་བདེན་པའི
དོན་རྣོ་གས་ཆོས་གསུམ་ལྟན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར
ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་མི་དགོས་མ་ཁྱབ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་གསུམ་ཡོད་པའི
ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡུལ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟར་མ་རྣོ་གས་པ་ལ་ནམ་བཅད་མེད་པས་མི
དགོས་ཏེ། འཇོན་སྟངས་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་ན་རྣོ་གས་ཟིན་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད

པའི་ཕྱིར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་མངོན་སུམ་ལ་མ་ཁྱབ་ཏུ། མངོན་སུམ་རྟོག་བཟལ་ཡིན་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དོན་བདེན་པ་ཞི་བ་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་ཆེད་ན། མི་སྲིད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་དོན་དང་འདྲ་བ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་བར་འཇོག་གི་དོན་དངོས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི་སྒོམ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་གིས་གཞུང་གི་ཚ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མི་བསྟུ་པའི་ཤེས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཤེས་པའི་དོན་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གསུངས་ལ། དཔལ་ལྡན་ཚེས་གྲགས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མཛད་ནས་བློ་དེ་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་བསྟུ་བའི་ནུས་པ་ཉིད་ལ་བཞེད་དོ། ། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཐ་སྙད་པ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མི་བསྟུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་པོ་འཇུག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀའང་འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐུར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་འཛལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མི་བསྟུ་བ་དེ་ཡང་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་མི་བསྟུའོ། ། བྱེད་པ་པོ་གང་མི་བསྟུ་ན། ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་དོན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས། མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་མི་བསྟུ། ལས་གང་ལ་མི་བསྟུ་ན་ཤེས་བྱ་ལ་དོན་རང་མཚན་དུ་ཡོད་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པར་མི་བསྟུ། རང་མཚན་དུ་མེད་ན་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ཉིད་མི་བསྟུའོ། ། བྱ་བར་ཇི་ལྟར་མི་བསྟུ་ན། དོན་རང་མཚན་ལ་ཞུགས་ན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ལ་མི་བསྟུ། རང་མཚན་མེད་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་ན། ཥོག་པ་ཡོ་མེད་པ་ཉིད་ལ་མི་བསྟུ་བའོ། ། མདོར་ན་ཡུལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་རྟོགས་པ་འཛམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་མི་བསྟུ་བ་ཡིན་ལ། ཡུལ་རང་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་མི་བསྟུ་བ་ཡིན་ཏེ།

དེ་སྐད་དུ། ཚད་མ་བསྟན་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ངོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་
ནི། །མི་བསྟན་ཞེས་དང་། འདིའི་འགྲེལ་པར་ལྟས། མི་བསྟན་པ་དེ་ཡང་ངོན་
ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ངོན་ཀྱི་རང་གི་ནུས་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་ངོན་
དེ་ལྟ་བུའོ་ཞེའི་མི་བསྟན་བ་ནི་ཡུལ་ཀྱི་ཆོས་ས། །དེའི་དེ་ལྟ་བུར་ཐུར་པ་རྣོགས
པ་ན་ཤེས་པའི་མི་བསྟན་བ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ས། །དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་
བསྟན་མེད་པ་ཅན་ཀྱི་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་
རང་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ལ་གསར་དུ་མི་བསྟན་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཚད་མའི
མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྒང་བ་ནི། འོ་ན་དགག་རྒྱས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེས
དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་མེད་ན། ཚད་མ་མིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད
ན་གང་ཡིན་ཅི་ན། ལྟར་བྱང་བྱམ་པ་དམིགས་རྫང་མ་དམིགས་པའི་རྒྱས
ལས། ལྟར་བྱང་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ། ལྟར་བྱང་བྱམ་པ་མེད་ངེས
ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་བྱང་དུ་འཛལ་བའི་རྟེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ནི། ལྟར་བྱང་བྱམ
པས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་རང་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་དུ་བས་དབེན
པའི་ཐོ་ཕྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་མཚན་མོ་རང་མཚན་དང་། ཤིང་ཤ་པས་དབེན
པའི་ཐྲ་རྟ་རང་མཚན་སོགས་རིགས་འདྲེའོ། ། ངོན་བྱེད་ནུས་ཤོང་གི
རྒྱས་ལས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་འཛལ་བའི་རྟེས་དཔག
གི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ཁོ་རང་ལ་ལྷང་བའི་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་ཀྱི
བཟུང་ཆམ་དེ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས
དགོངས་ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། དེའི
འགྲེལ་པར་ལྟས། གལ་ཏེ་ངོན་བྱེད་པས་ནུས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་རྟེས་སུ
དཔག་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང

རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ལ་མི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱམ་པ་ལ་ས་ཁོགས་པ་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དགག་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རམ། ཕྱོགས་ལ་ས་ཁོགས་པ་དེས་དབེན་པའི་ཡུལ་དེ་ལྟར་དེས་དབེན་པའི་ངོ་བོར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཅན་ཡིན་ནོ། ། གང་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་ས་ཁོགས་པ་ཆུམ་པར་གཅོད་པ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྒྱུན་མེད་པ་དེ་ལ་ཡང་ནམ་མཁའི་རྒྱུས་སྟོང་པ་དེའི་ཆུམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཉིད་རྒྱུན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ལ་རེག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་རང་འགྲེལ་ལས། རྟེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཤེས་པ་འདི་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྔོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་ སྐྱེས་ པའི་ ཕྱིར་ དེར་ འགྲུལ་ བ་ མེད་ པ་ དག་ ཡིན་ ཏེ། དེས་ན་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་བཞིན་ནོ། ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱང་དོན་འགྲུལ་བ་མེད་པ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་དེར་འགྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་གཟུང་ཆུམ་ལ་མ་འགྲུལ་བར་ཐལ། དེ་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་འགྲུལ་བར་ཐལ། དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་བཞིན་མངོན་ཞེན་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འགྲུལ་བ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་ཤུགས་པས་དོན་ཐོབ་པའི་ཚ་ནས་དེ་ལ་འགྲུལ་པ་མེད་པར་བརྗོད་ཀྱི། དེས་མ་འགྲུལ་བའི་གོ་མི་ཚོད། དོན་ཐོབ་པ་ཡང་དོན་དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པར་ཤེས། མེད་ན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་ཉེ་བར་བསླད་

པ་དུང་གི་ཁ་ངོག་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དང་། ལྷན་ཤིང་འགྲོར་སྣང་ལ་ཕྱག་ཆེས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱང་དུང་གི་ཁ་ངོག་དཀར་པོ་དང་། ལྷན་ཤིང་ལྷོད་པ་ལམི་བསྟུ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་འཇལ་བའི་ཕྱེས་དཔག་ཆོས་ཅན། མི་བསྟུ་བར་འཕངས་དེ། འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་དེ་རང་མཚན་དུ་ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁེ་བར་བསྟད་པ་དུང་གི་ཁ་ངོག་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ལ་མི་བསྟུ་བའི་ནུས་པ་མེད་དེ། རྟོག་མེད་གང་ཞིག་དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་སྣང་བའི་ཕྱིར། ནམ་རེས་ལས། ཁེ་བར་བསྟད་པ་བསྟུ་བའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང། ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་དེས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཇི་ལྟར་སེལ་བ་ནི། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་ལྟོག་ཕྱེད་པ་ན། རིས་ཤེས་འདྲེན་དགོས་ཏེ། རིས་ཤེས་མ་ཏྲངས་ན་འཇུག་ལྟོག་ཕྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཡོད་མེད་རིས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཕེཚོམ་ཆོད་པ། དབྱེ་ན་མི་བསྟུ་བའི་དོན་ལ་ཕེ་ཚོམ་ཆོད་པ་ཡང་དག་པའི་རིས་པ་དང་། བསྟུ་བའི་དོན་ལ་ཕེ་ཚོམ་ཆོད་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་རིས་པའོ། ། འདི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ན་འཇིག་པས་རིས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་བศད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དག་པའི་རིས་པའི་འགལ་ཟླ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་ལ། དེའི་མཚན་ཉིད་གནས་ལུགས་ལས་མཐའ་གཞན་དུ་རྟོག་པའི་བློ། ། དབྱེ་ན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། ཕེ་ཚོམ་གཉིས། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ནི། རིས་པའི་བསལ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཡིན་ཏེ། རིས་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་པས་བསལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཀོ། ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡང་དག་པའི་རིས་པ་ཡིན་ན་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་

བས་མ་ཁྱབ་ཏུ། སྨོ་བུར་བའི་ཟླས་དཔག་ལའི་མེ་མཐོང་བའི་ཚེ་ལྷར་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་པོ་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཨོ། ། དུ་བ་སྨོ་བུར་ དུ་ མཐོང་ བའི་ རྒྱགས་ ལས་ ལ་ ལ་ མེ་ རྟོགས་ པའི་ ཟླས་ དཔག་ ཆོས་ ཅན། སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག ལྷང་བས་མི་ འཇུག་པས་ཨོ། ། འོ་ན་དེས་སྒྲ་འདོགས་གང་བཅད་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཟླས་ དཔག་དེའི་ཡུལ་ ས་ ཐོག་ས་ དེ་ མེད་ ཀྱི་ ས་ ཐོག་ས་ གཞན་ དང་ མཚུངས་ པར་ འཛིན་ པའི་ བློ་ཆོས་ཅན། ཨོག་ཅེས་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་ པའི་ བློ་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར། ལྷ་ འདོགས་ དེ་ བཅད་ དོ། ། ཡང་ དག་ པའི་ ངེས་ པས་ ལྷ་ འདོགས་སེལ་བའི་ ཚུལ་ཡང་། ལྷ་ འདོགས་ཀྱི་ ས་ ཐོན་ མེད་ པར་ ཆྱད་ པའི་ ནུས་ པ་ ཕྱིས་ པའི་ ངེས་ པ་ ལ་ མེད་ ལ། མངོན་ དུ་ རྒྱུ་ གཞན་ ལ་ ཡོད་ གཏད་ པས་ ཀྱང་ ལྷོག་ པས་ དེ་ སེལ་ བ་ ལ་ ངེས་ ཤ་ མི་ དགོས། འོན་ ཀྱང་ ཡང་ དག་ པའི་ ངེས་ ཤ་ དེའི་ ཆྱད་ པ་ མ་ ཉམས་ ཤ་ དེ་ ཁྱོད་ ཏུ་ དེ་ མིན་ ཏུ་ འཛིན་ པའི་ ལྷ་ འདོགས་ མི་ ལྷ་ བ་ ཅམ་ ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ རྩོད་ པ་ ལྟང་ བ་ ནི། ཡང་ དག་ པའི་ ངེས་ ཤ་ དང་ ལྷ་ འདོགས་ གཉིས་ཡུལ་ དང་ ངོ་ བོ་ དང་ དུས་ གསུམ་ ལ་ གཅིག་ ཏུ་ ཐ་ དད་ བརྟག་ པའི་ རྩོད་ པ་ གསུམ་ ཀྱིས་ འདིར་ མི་ གནོད་ དེ། རྒྱུ་ མཚན་ འདི་ ལྟར། ངེས་ ཤ་ དང་ ལྷ་ འདོགས་ གཉིས་ཡུལ་ གཅིག་ གམ་ ཐ་ དད། མི་ གཅིག་ ན་ བས་ལ་ བ་ སེལ་ ཁྱོད་ ཏུ་ མི་ འཐད་ དེ། ཕྱིའི་ ལྷང་ ཤ་ དང་ ནང་ གི་ ཆུན་ ཤ་ བཞིན། གཅིག་ ན། ཡུལ་ བདེན་ ན་ ལྷ་ འདོགས་ མ་ འཁྲུལ་ ཤར་ འགྱུར་ ཏེ། ཡུལ་ བདེན་ ཤར་ གྱུས་ པའི་ ཕྱིར། ཚད་ མ་ བཞིན། ཡུལ་ མ་ གྱུས་ ན་ སེལ་ ཁྱོད་ ཚད་ མར་ མི་ འགྱུར་ ཏེ། གཞལ་ ཁྱ་ མ་ གྱུས་ པའི་ ཕྱིར། ལྷ་ འདོགས་ བཞིན་ ཞེས་ རྩོད་ ནི། ལན་ ནི་ འདིར་ མི་ གནོད་ དེ། སེལ་ ཁྱོད་ དང་ བས་ལ་ ཁྱར་ འགྱུར་ བའི་ ཡང་ དག་ པའི་ ངེས་ ཤེས་ དང་ ལྷ་ འདོགས་

ཆོས་ཅན། སེལ་བྱེད་དང་བསལ་བྱར་འཐད་དེ། ཞེན་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཞེན་ཤུར་ས་ངོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཞེན་ཤུར་ས་ངོན་དང་མཐུན་ལ། སྒྲ་འདོགས་ཀྱི་ཞེན་ཤུར་ས་ངོན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེན་ཡུལ་ཐ་དད་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་དང་སྟོན་པོ་སྟ་མ་ཡིན་དུ་སྒྲ་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཡང་ངེས་ཤེས་དང་སྒྲ་འདོགས་གཉིས་ཀ་པོ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། རལ་གྲིའི་སོ་རང་གིས་རང་མི་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། ། མི་གཅིག་ན་བསལ་བྱ་ སེལ་ བྱེད་ དུ་ མི་ འཐད་ དེ། ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེམས་ཅན་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་མི་ཤེལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཚོད་པས་འདིར་མི་གནོད་དེ། ཤེལ་བྱེད་དང་བསལ་བྱར་འགྱུར་བའི་ངེས་ཤེས་དང་སྒྲ་འདོགས་གཉིས་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལྷག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་དུས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། གཅིག་ན་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཆར་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེན་ཚོའི་འོད་ཟེར་དང་མཚན་ཚོའི་མུན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟོར་ན། འདིར་མི་གནོད་དེ། དེ་གཉིས་དུས་མི་གཅིག་ཀྱང་བསལ་བྱ་ སེལ་ བྱེད་ དུ་ མི་ འགལ་ཏེ། ། དེ་གཉིས་ཕྱད་ནས་ སེལ་ བ་ ཚེད་ ཀྱང་ ཏླིའི་ རྒྱུན་ གཅིག་ ལ་ དང་ པོ་ སྒྲ་ འདོགས་ ཕྱེ་ ནས་ ཕྱིས་ ཚད་ མའི་ ལྟོ་ བས་ ལས་ ཐུང་ བའི་ ངེས་ ཤེས་ ཕྱེ་ ས་ ལས་ སྒྲ་ འདོགས་ ཀྱི་ རྒྱུན་ ཕྱེ་ མ་ ནུས་ པ་ ལ་ ངེས་ ཤེས་ ཀྱིས་ སྒྲ་ འདོགས་ བསལ་ ཞེས་ ཐ་ སྐྱད་ འདོགས་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། དེ་ བཞིན་ དུ་ སྦང་ གཉེན་ ལ་ ས་ གས་ རྒྱུན་ གཅིག་ ལ་ གནོད་ ཐུ་ གནོད་ ཐེད་ ཐ་ དད་ ནི་ ཕྱིའི་ རྟགས་ གཞན་ ལས་ ཆེར་ འདི་ བཞིན་ ཡིན་ ནོ། །

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དཔག་པ།

གསུམ་པ་ མཚན་ ཉིད་ ཀྱིས་ མཚོན་ པའི་ དོན་ གཏན་ ལ་ དཔག་ པ་ ལ། མཚོན་བྱའི་རབ་དབྱེ། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ། དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བའི་དོན། གང་ཞེས་སྒྲ་དོན་དང་བཞི། དང་པོ་ནི་བོད་ཀ་ཅིག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་ཚད་མའི་དབྱེ་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཡང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་ གཞུང་གི་ དགོངས་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དེ། བཅད་ཤེས་ དང་ ཡིད་ དཔྱོད་ ཚོས་ ཅན། ཡང་ དག་ པའི་ ཤེས་ པ་ ཡིན་ པ་ སྤར་ བཀག་ཟིན་ ཏེ། ཐོག་ དཔོན་ ཆོས་ མཆོག་ གིས་ ཡང་ དག་ པའི་ ཤེས་ པ་ ལ་ དོན་ ཅིད་ པར་ སྣང་ བ་ ཞེས་ བཙོ་ བསྟེག་ ཅིང་ བཞིན་ པ་ ལྟ་ བུ། ཐུགས་ བུ་ དོན་ གྱུས་ ཀྱི་ དངོས་ རྒྱུར་ ཀྱུར་ པ་ དང་། དོན་ ཅིང་ པ་ ལ་ རབ་ ཏུ་ འཇུག་ པ་ ཞེ་ ཚུ་ ས་ གས་ རྒྱ་ ཀྱུར་ བ་ སྣང་ བ། ཐུགས་ བུ་ དོན་ གྱུས་ ཀྱི་ བརྒྱུད་ པའི་ རྒྱུར་ ཀྱུར་ པ་ གཉིས་ ལས། དང་ པོ་ ནི་ ཞི་ བཟློ་ བར་ དེ་ ཉིད་ ཀྱིས་ ངེས་ ཟིན་ པས་ བསྟན་ བཅོས་ ཐུ་ དཔྱད་ བྱ་ མ་ ཡིན་ ལ། དེས་ ན་ དོན་ ཅིང་ པ་ ལ་ རབ་ ཏུ་ འཇུག་ པའི་ ཡང་ དག་ པའི་ ཤེས་ པ་ དབྱེ་ གཞི་ ཡིན་ ནོ་ ཞེས་ ཕྱི་ ནས་ འཆད་ པ་ འགྲུལ་ ཏེ། ཕྱི་ དབྱེ་ གཞིར་ མི་ ཟད་ བར་ ཅིང་ ཐུག་ ཕྱི་ ནས་ དབྱེ་ གཞིར་ འཇུག་ དགོས་ ན་ མངོན་ སུམ་ ལ་ སོགས་ པ་ དབྱེ་ བ་ ཐམས་ ཅད་ ལའང་ དེ་ ལྟར་ དགོས་ པས་ ཏ་ ཅང་ ཐལ་ བའི་ ཕྱིར་ རོ། ། ཚད་ མ་ མ་ ཡིན་ ན་ ཡང་ དག་ པའི་ ཤེས་ པ་ མ་ ཡིན་ པ་ དེས་ ན་ ཡང་ དག་ པའི་ ཤེས་ པ་ དང་ ཚད་ མ་ གཉིས་ ཆམ་ གྱང་ ས་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར་ ཡང་ དག་ པའི་ ཤེས་ པ་ ཉིད་ དབྱེ་ གཞིར་ འཐད་ དོ། ། དེ་ སྐད་ དུ་ ཆམ་ ངེས་ ལས། ཡང་ དག་ པའི་ ཤེས་ པ་ དེ་ ནི་ ཆམ་ པ་ གཉིས་ ཏེ།

མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས། དེ་གཉིས་བྱམ་སྟམ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་དད་ཡིན་ནམ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པའམ། བྱས་མི་རྟག་ལྟར་ཇོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ནམ། ཟླ་བ་དང་བསིལ་ཟེར་བྱེད་ལྟར་དོན་གཅིག་མེང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་ཁ་ཅེ་རྟོག་ཀྱི་ཕྱིགངོན་སུམ་ཐོག་བ་ཏློའི་ཚ། རྗེས་དཔག་རྟོག་པ་ཏི་མའི་ཚ་ཡིན་པས་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་འཇོན་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དངོས་མེད་ཡིན་པས། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཡུལ་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་གཅིག་མིན་ཏེ། ཡུལ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཐ་དད་ལ་སྟོས་ནས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་ཐ་དད་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རྗེས་དཔག་གི་བློ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་སྟོས་ནས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་གཅིག་ལ། ཡུལ་ལ་སྟོས་ནས་མངོན་སུམ་དང་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་དེ་སྒྲ་དོན་གྱི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ལ་སྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ན། རྗེས་དཔག་ཡུལ་ལ་སྟོས་ནས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྟོས་ནས་རང་རིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡུལ་ཅན་ལ་སྟོས་ནས་རང་རིག་དང་རྗེས་གཅིག་པས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན། དཔང་མངོན་དང་རྗེས་ཐ་དད་པས་མངོན་སུམ་དང་ཡང་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་ན། རྗེས་དཔག་ཡུལ་ཀྱི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་ཡུལ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པས་སྐྱོན་དང་པོ་ལས་གྲོལ་ལ། མངོན་སུམ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རང་རིག་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་གཉིས་པ་ལས་གྲོལ་ལོ། ། གསུམ་

པ་ནི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་རྟེས་གཉིས་སུ་འགྱུར། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ དེ་རང་སྟོང་གཉིས་སུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། རྟེས་དཔག་ཀྱང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ དང་ལྡན་པས་གཉིས་སུ་འགྱུར་པ་དེ་ལས་ཀྱང་རས་གཞན་ཚད་མ་མངོན་སུམ་གཅིག་ ཏུ་འགྱུར་པ་བཀག་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་ལ་ སོགས་པ་འདོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མངོན་རྟེས་ལས་གཞན་མེད་དེ། ཁྱོང་བ་དང་ ཏཱ་ལས་མ་གཏོགས་པ་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ཚམ་བཞིན་ ཞེས་པ་ནི། ཚད་མ་ལ་ཀྱང་ས་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པའོ། ། ཆོས་ཅན། སྒྲ་བྱུང་དང་ཉིར་འཇལ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཚད་མ་མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡང་ མ་ཡིན། རྟེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོག་ཤེས་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་ ཀྱང་ས་གཞན་ལ་ཚད་མ་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྟེ། རིགས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ ཚད་མ་གཞན་ལེགས་སོ། ། བཞི་པ་ནི། སྒྲོར་མིང་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ སོགས་པ་ཡི་ཀེ་ས་ས་བར་བཤད་པ་ལས་ཐོས་པ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་མིང་ ངང། ཤིང་ཞེས་པ་ སོགས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་མིང་རྣམ་པ་གཉིས་ སོ། ། དེ་ལ་བཤད་འཇུག་འགལ་བའི་སྒྲ་ཕྱི་ཤ་ཏ་ལ་ཐཱ་ཏ་ལ་ཡུག་ཐ་ཁ་ ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། ། མི་འགལ་བའི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་ བུའོ། ། འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བ་ནི་མུ་གསུམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མཚོ་སྐྱེས་ལྟ་བུ་ ཡིན། འཇུག་པ་པདྨ་ལ་འཇུག བཤད་ན་མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཚོ་སྐྱེས་ ས་། ། དེ་ལ་མུ་གསུམ་སྟེ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་པད་མོ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ ཀ་ཡོད་ལ། སྐམ་ལས་ སྐྱེས་པའི་པད་མོ་ལ་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ ཅིང། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷོ་ཆགས་ལ་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པའོ། ། ཏོ་ན་སྐམ་ ས་པའི་ལྷོང་དུམ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་མེད་པས་མུ་བཞི་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཕྱིར་དེ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ། བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པ།

འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པ། གཉིས་ཀ་མེད་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་མོད། མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་མིང་ལ་མི་འཇུག་པས་མྱུ་བཞི་པར་མི་བགྲང་ངོ། ། བཤད་པ་དང་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་དེ་དག་ལ་ལྷ་བྱིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ལ་མི་སྟོས་པ་མིང་གི་སྒྲ་དང་ཤིང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ལ་སྟོས་པ་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་ཐུ་མ།ཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས། ། འདིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ནི་ཐ་ཏི་ས་ས། ། ཞལ་ནི་དབང་པོ་ཡིན་པས་དེ་འདང་སྒྲའི་མངོ་ལས། ཞེས་ནི་ཞ་དང་ཡའོ། ། ཞེས་ཟེར་བས་ཐ་ཏི་ཞི་ཞ་དང་ཡ་གཉིས་ཐུ་བསྡུར་ལ། ཞ་བརྗོད་པའི་ངོན་ཏོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་མངོན་པར་བྱས་ལ། ཡ་ཏ་ལ་སྡུར་བས་ཞལ།ཞ་ཏའི་ས་ཏ་ཐ་ཏ་ཐ་ཏ་ཐ

ལྷོན་ཤིང་འགྲོར་སྣང་གི་ཤེས་པ་བརྟེན་པ་སྟོང་པའི་ཆ་ལ་འཕྲུལ་ཡང་རྟེན་ཁ་
དོག་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་
བུ་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ནོར་བུ་ཙམ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་པར་ཐལ། ནོར་
བུ་རང་མཚན་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་གསུམ་ལའང་རིགས་
འདྲེའོ། །གཞན་ཡང་དུང་གི་ཁ་དོག་ཧོར་འཛིན་ཀྱི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
དུང་གི་ཁ་དོག་སྣང་བར་ཐལ། དེ་དང་ཟླས་གཅིག་པའི་དུང་གི་དཀྱིལས་ལ་
ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷོན་ཤིང་འགྲོར་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
ལྷོན་ཤིང་སྟོང་པ་སྣང་བར་ཐལ། དེ་དང་ཟླས་གཅིག་པའི་ལྷོན་ཤིང་གི་ཁ་དོག་
ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ས་གསས་པའི་
རྒྱས་ལས་ངེས་ནི་རྟེས་དཔག་འགྱུར་བསྲིད་དོ། །རྒྱན་མཁན་པོ་དང་རྟོག་ལོ-
ན་པ་དུང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ནི་དུང་གི་རེག་བྱ་འཐམ་པ་ལ་མངོན-
སུམཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འདི་མི་འཐད་དེ་སྐྱེ་ཟྱིང་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས-
རྒྱུའི་ཆོས་དཔོག་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འཕྲུལ་པར་ཟད་པས་སོ། །ཡང་ཤེས-
བྱ་ཆོས་ཅན། དུང་གི་རེག་བྱ་འཛིན་པ་ལ་ལུས་དབང་དོན་མེད་པར་ཐལ-
དུང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དུང་གི་རེག་བྱ་འཐམ་པོ་སྣང་ནས-
འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། དུང་གི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིང་ཤེས་དེ་དུང་གི-
རེག་བྱ་འཐམ་པོ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་ལས་རེག་བྱ་དཔོག-
པ་རྒྱུའི་ཆོས་དཔོག་པར་སློབ་དཔོན་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ-
ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི། །གཟུགས་ལ་ས་ཁོགས་པ་ཇོས་རྟོགས་པ། །
རྒྱུ་ཆོས་རྟེས་ནུ་དཔག་པ་སྟེ། །དུ་བས་བྱད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན། །ཞེས-
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་རིན་ཆེན་གྱགས་རྟོག་པ་ཡུལ་སྣོ་རྒྱབ་ཀྱི་བྱམ་པ-
ལ་ཁང་ཕུག་གི་བྱམ་པར་འཕྲུལ་བའི་ཚེ་མིག་ཤེས་བྱམ་གཟུགས་ལ་མངོན་སུམ-

ཡིན་པ་འགོག་པ་དང་། རྟོག་པ་དུས་ཕྱི་དོའི་སྒོག་ཆགས་ལ་སྣ་དོའི་སྒོག་ཆགས་ སྒྲ་འཕྲུལ་བ་དང་། རྟོག་པ་རྒྱམ་སྣམ་བྱའི་དམར་པོ་ལ་བྱམ་པའི་དམར་པོར་ འཕྲུལ་བའི་ཚེ་མིག་ཤེས་སྒོག་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་དམར་པོ་ལ་མངོན་སུམ་ ཡིན་པ་འགོག་སྟེ། དུང་སེར་པོར་སྣང་བ་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཚེ་རྟོག་པ་ཡུལ་དུས་རྒྱམ་པ་ལ་འཕྲུལ་བས་ལོག་ ཤེས་ཡིན་ཡང་བྱམ་གཟུགས་དང་སྒོག་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་ཁ་དོག་དམར་པོ་ མཐོང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་མི་ སྨྲེབ་སྟེ། ཁྱོད་དོན་ར་ང་མཚན་ལ་མ་འཕྲུལ་བའི་ཤེས་པ། ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་རྒྱ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་འདོགས་ཡོད་ཀྱང་སྟོ་འཛིན་མིག་ ཤེས་མ་འཕྲུལ་བ་སྟོན་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ། ཁྱང་ན་ར། རྟོག་པ་ སྣང་བྱའི་དམར་པོ་ལ་བྱམ་པའི་དམར་པོར་འཕྲུལ་བའི་ཚེ། མིག་ཤེས་དམར་ པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དུང་སེར་པོར་འཕྲུལ་བའང་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་མིན་ན་དེའང་མིན་པར་མཚུངས་ཞེས་ཟེར་རོ། ། མི་མཚུངས་ཏེ། ཡིད་ ཤེས་དང་དབང་ཤེས་ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་ཡོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། པོད་ལ་ཅིག ནོར་ བུའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་རྟོགས་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་མིན་ཏེ། ནོར་བུ་རྟགས་སུ་ བཀོད་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད། ནོར་བུའི་འོད་མི་འགྱུར། འོད་ཙམ་ མ་འདས་སོ། ། ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྣ་ལྷའི་ཆུ་གྱའི་རྟགས་ལས་སྣ་ལྷའི་ ས་བོན་དཔོག་པ་སོགས་འབྱས་རྟགས་ཕལ་ཆེར་འཕྲུལ་བར་ཐལ། སྣ་ལྷ་བཀོད་ ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད། སྣ་ལྷའི་ཆུ་གྱ་མ་འགྱུར། ཆུ་གྱ་ཙམ་མ་འདས་ པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྣ་ལྷའི་ཆུ་གྱ་བཀོད་ལ། དེའི་ཚེ་སྣ་ལྷས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ པ་མ་གྱུར་ཀྱང་གཞན་དུ། མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་ཕྱུ་རིས་ཟིན་པས་མི་

འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ནོར་བུའི་འོད་འགོད་ལ། དེའི་ཚེ་ནོར་བུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་གྱུར་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་སྣུ་རིས་ཟིན་པས་ཀ་ལ་འགལ། དན་བཀ་པ་དུ་བས་ལ་ལ་རྒྱ་པའི་མེ་དཔག་པ་ན་རྒྱས་དང་བསྟུན་ཏུ་འཕྲུལ་ཡང་དོན་མེ་ཙམ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། གཙང་ནག་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཀྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པའི་ཚང་མང་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྨོམ་ཚོད་ཀྱི་རྒྱས་དང་བསྟུན་ཏུ་འཕྲུལ་ན་ཡང། གྲུབ་ཚོད་ཀྱི་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུ་རྒྱས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་དུ་བ་དང་རྒྱ་པའི་མེ་དང་དོན་དམ་པའི་དུ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བཀོད་པ་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་གྲུབ་ཚོད་ལ་མི་རྒྱ་པའི་མེ་ཙམ་བསྟུན་བྱའི་ཆོས་དང་དུ་བ་ཙམ་རྒྱས་སུ་སོང་ངོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རྒྱ་པ་དང་དོན་དམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི། ཚད་མས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནམ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན། རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ལས་ངེས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། གང་ས་ཤེའུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལ། རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པར་འདོད། ཤང་ཀར་ནན་ཏ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་གཞན་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་གཉིས་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་གཉིས་ཀས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་རིགས་པ་སྣ་ཚ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་

རྟོགས། ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། ། ཅེས་དང་། ཕྱད་པར་ཚ་ཤས་ཆུམ་
སྒང་ས། ། མངོན་སུམ་ཀྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལའང་། ། ཕྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་
པ་ཡི། ། ཏྲི་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར
ར། །

རང་གི་ལན་ནི། དོན་བྱེད་པར་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། མངོན
སུམ་གོམས་པ་ཅན་ཏེ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། རང་རིག་དང་རྟེས་དཔག་རང
ལས་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་ལ། དང་པོ་པ་ཡི་མངོན་སུམ། ཡིད་མ་གཏད་ཀྱི
མངོན་སུམ་ཀ་ཕྱིས་ལ་དབྱལ་དུ་འཕྲལ་བའི་དུས་ཀྱི་ཀ་ཕྱིས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན
པའི་མིག་ཤེས་མ་འཕྲལ་བ་ལྟ་བུ། འཕྲལ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཆུམས་གཞན
ལས་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་དོ། ། འོ་ན་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི
ཚད་མ་གང་ཞེ་ན། མེའི་ཆུམ་པ་སྣང་ནས་བདེན་བརྫུན་པ ་ ཚོམ་ཟ་བ་ན།
བཅོ་བསྲེག་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པར་མཐོང་ནས་མེར་ངེས་པའམ། ཡང་ན
དོན་བྱེད་པར་མ་མཐོང་ཡང་། བར་དུ་སྐྱེས་པ་དོན་ཀྱི་ཆུམ་པ་གསལ་བར
འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐུ་རིས་ཟིན་ནས་ངེས་པའམ།
རྟེས་དཔག་གིས་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དམར་འབར་བ་སྣང་ཡང་བརྫུན་པར
དོགས་པ་ལ། དུ་བ་སྐྱེས་པའི་རྒྱགས་ལས་མེར་ངེས་པའམ། མེའི་དཔྱ་ལ་སོགས
པ་སྐྱེ་མཚེད་གཞན་ཀྱི་རྒྱགས་ལས་མེར་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཕྱིང་ལ
སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཡུལ་ལ་བརྒྱ་ན་གཞན་ངེས་མི་སྲིད་དེ། ངེས་བྱའི་ཚད་མ
དང་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གཱི་མི་གཅིག ། གཅིག་ན་ངེས་བྱེད
ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། ། མི་གཅིག་ན་ཡུལ
གཞན་དངོས་པོར་གྱུར་པས་གཞན་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར
ར། ། གང་ས་ཤེ་ན་རེ། ངོ་བོ་ལ་བརྒྱ་ན་གཞན་ངེས་མི་སྲིད་དེ། གཞན

ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་། ངོན་རྟོགས་པའི་ཚེ་སྒྲ་འདོགས་མ་ཆོད་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་ཡང་མི་འཐད་ལ། སྒྲ་འདོགས་ཆོད་ན་རང་ལས་ངེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཆོས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་རྟོག་བཟློ་མ་འཁྲུལ་བ་ཙམ་ཀྱིས་ཚད་མར་འགྱུར་ལ། དེ་ལམངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་ན་རང་ལས་ངེས་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མ་ནུས་པར་ཚད་མ་ཕྱི་མས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་དགོས་པ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ནམ་གཞག་མ་ཤེས་པར་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལྟར་མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཉིད་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་བཙུད་པར་ཟད་པས་འཁྲུལ་ཏེ། མངོན་སུམ་ངེས་པ་ཡིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཞི་པ་དེས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་དོན་ལ་བལྟ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེད་དེ། སྣང་བ་མ་འཁྲུལ་བའི་ གཞན་རིག་ནི་ དངོས་པོའི་ ཡུལ་ ཅན་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཀྱིས་ཏྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་རྟེས་དཔག་སྟེ་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་པོག་པས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པས་སེལ་བའི་དགག་སྒྲུབ་གཏིས་དང་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་གཏིས་དོན་གཅིག་ཏུ། སེལ་བའི་ སྒྲུབ་ པ་ནི་ དོན་ ལ་ ཅི་ ཡང་ མ་ ཐུབ་ པ་ རྟོག་ པས་ བཏགས་ནས་ བཞག་ པ་ ཙམ་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར། ། ངེ་ ལ་ ཐུབ་ པའི་ མཚན་ ཉིད་ བློས་ ཡོངས་ གཅོད་ ཏུ་ རྟོག་ པར་ ཐུ་ བ། ། ངག་ ཀ་ ཐ་ ཟུ་ ཐུ་ པར་ ཆགས་ པ་ ལ་ ཏ ། ། ངག་ ཀ་ ཐ ། ། ངག་ ཀ ། ། ངག ། ། ངག ། ། ངག

པ་གསལ་སྟང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས། ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །

དགག་པ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲུབ་པ་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བའི་སྐོ་ནས་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས། མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ། མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ། མེད་དགག་ལ་དབྱེ་ན་སྒྲུབ་པའི་བཞི་པོ་དེ་ཉིད་བརྗོག་པ་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པ་གཉིས། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། ། མ་ཡིན་དགག་ནི་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཐོག་ལྟ་བུའོ། ། དགག་སྒྲུབ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པའི་རྟེས་དཔག་ཚད་མས་སྒྲུབ་པ་འགྲུབ་ལ། མེད་དགག་སྒྲུབ་པའི་རྟེས་དཔག་ཚད་མ་དང་དེས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་དགག་པ་འགྲུབ་ལ། རྟེས་དཔག་ཀྱང་མེད་དགག་སྒྲུབ་པའི་མི་དམིགས་པའི་རྒྱས་ཀྱིས་མེད་དགག་རྟོགས་ལ། མ་ཡིན་དགག་ སྒྲུབ་པའི་ སྒྲུབ་ རྒྱས་ ཀྱིས་ མ་ ཡིན་ དགག་ རྟོགས་ སོ། ། དེ་ལྟར་བརྒྱས་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་ཐ་དད་ལྡན་པ་འགོག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་བདེ་བ་སྟུག་བསྔལ་ཡིན་པ་རང་གི་བྱེད་པས་ཞེགས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ནི་ས་ཐོག་ན་བྱམ་པ་ལྟར་གཞི་བལྟར་ཏུང་བ་ཟམས་ནི་གཞི་དག་པ་བར་ཐྱོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེགས་ཏེ། ཟམ་འགྲེལ་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ལས། གཞན་བསལ་བ་ནི་གཞན་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བོད་བསྟུས་པ་ཁ་ཅིག་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་གཉིས། དེ་ལ་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟམ་པ་སྟང་བའི་སྐོ་ནས་སྒྲུབ་འདོད་གཅོད་པ། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོན་གཞན་ཀྱི་ཟམ་པ་སྟང་བའི་སྐོ་ནས་སྒྲུབ་འདོད་གཅོད་

པའོ། ། དེས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། སྒྲུབ་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ནི་རྟེས་
དཔག་གིས་ལ་མེ་ལྟན་དུ་དངོས་སུ་གཞལ་བ་ན་བདག་ཉིད་མེད་འཇལ་དུ་ཤུགས་
ལྡོག་པ་ལྟ་བུའོ། ། དགག་པ་ལ་དཔེར་བརྗོད་ནི་སྒྲོ་མེ་ཙམ་ལ་བསེལ་བ་
དངོས་སུ་ལེགས་པས་ཙན་དན་ཀྱི་མེ་ལ་བསེལ་བ་ཤུགས་ལ་ལེགས་པ་ལྟ་བུའོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། ། རྟེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཤུགས་ཏོག་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་
གཞན་ཀྱི་རྒྱམ་པ་སྟང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་
རྟེས་དཔག་རྒྱགས་ལ་ལྟོས་ལ། འདི་རྒྱགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་
འདོགས་གཅོད་ པས་ རྟེས་ དཔག་ མིན་ ཞེ་ ན། རྒྱགས་ ལ་ མི་ ལྟོས་ ཕ་ དེ་ ཅི།
འཇིལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ན་ཚད་མ་གསུམ་པར་ཐལ་བོ། །
འཇིལ་བ་ ལ་ ལྟོས་ ན་ རྟེས་ དཔག་ ལས་ མི་ འདའོ། ། གལ་ ཏེ་ ཤུགས་ ཏོག་ ཡི་
འཐད་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཀྱིས་གཞུང་གི་ཆ་འགར་ཤུགས་ལས་ཏོག་པའམ་དོན་
ཀྱིས་ཚོ་བ་ཅིས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྒྲོ་བ་དཔོན་
ཀྱིས་གཞུང་གི་ཆ་འགར་ ཤུགས་ ལས་ ཏོག་ ཞེས་ ཕ་ ཡང་ ཆངས་ ནས་ ཀྱི་ བྱེད་
པའམ་ཚུལ་གསུམ་གོམས་པས་བསྟོ་བྱར་བའི་རྟེས་པ་ལ་དགོངས་པའི་
ཕྱིར། ཆམ་ངེས་ལས། རང་གིས་ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ཉིད་
དང་འཇིལ་བར་བྱེད་པ་མི་འཐུལ་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་མ་
ཡིན་པའི་ཚད་མ་ནི་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཚད་མ་ངེས་པའི་གཏེར་ལས་མཚན་ཉིད་བཏུག་པའི་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་སྟེ་བཅུད་པའི་གསལ་བྱེད་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྟེས་དཔག་གཉིས།
དང་པོ་ལ་མངོན་ཡང་དག་དང་། བརྗོག་ཕྱོགས་མངོན་ སུམ་ལྟར་ སྟང་
དང་། ཚད་འཐད་དང་གསུམ།

མངོན་སུམ་ཡང་དག

དང་པོ་མངོན་སུམ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྤར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་རྒྱུང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་འཁྲུལ་ཏེ། གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་གཞུང་ལས་མ་བཤད་ཅིང་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ལྟོག་པ་ལ་མི་ཁྱོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་གཞན་གྱུབ་པ་ལས། མངོན་སུམ་དེ་ནི་དེའི་ནམ་པའི་རྟེས་སུ་བྱེད་པ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་བསླུ་བའི་ ཕྱིར་ཚད་མཥོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་ལུགས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ། བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་ནི་སྒྲ་དོན་འདྲེ་རྒྱང་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། བྲལ་བའི་དོན་རྟོག་པའི་རྫས་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱས་ན་རྟོག་ཟློང་རང་རིག་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཤྲོ་ག་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱས་ན་རྟེས་དཔག་རྟོག་བྲལ་དུ་ཐལ། རྟོག་པའི་ཤྲོ་ག་ པ་ དང་ བྲལ་ བའི་ ཕྱིར་ ཏེ། ཤྲོ་ག་པར་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་རང་ཤྲོ་ག་ལ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་བཏེན་པ་ཡིན་ནོ། ། མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ནི་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུས་འཁྲུལ་བར་མ་བསྐྱེད་པའམ་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་བྱ་བ་ལ་སོགས་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་རིགས་ཕྱིག་ལས། མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའོ། ། རྟོག་པ་ནི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ དང་ འདྲེན་ རྒྱང་ བ་ སྣང་ ཕ་ ལ་ ཏེ་ དང་ བྲལ་ བའོ། ། རབ་རིབ་དང་། ཐུན་དུ་ བསྐོར་ ཕ་ དང་། གྱུར་ ཞུགས་ ཕ་ དང་། འཁྲུལ་ ཕ་ ལ་ སོགས་ ཕ་ ལ་ ཏ་ ཕ་ ལ་ ཏ་ ཕ་ ལ་ ཏ

གིས། ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་བརྗོད་པ་དང་འདྲེས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བཙུ་ལ་བྱང་བ་ཆུམས་ཀྱིས་བུམ་པ་མཐོང་བའི་ངོན་ལ་རྟོག་པ་ན་བུམ་པའི་སྒྲ་དང་འདྲེས་པའི་ངོན་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། ། ཁ་ཅིག་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་ཡང་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་རྩད་བར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། ། དཔེར་ན་བཙུ་ལ་མ་བྱང་བ་ཆུམས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་ལ་རྟོག་པ་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་འདྲེས་པའོ་ཞེས་སྨོས་ན་ནི་བཙུ་ལ་སྦྲ་མ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་མ་བསྡུས་པར་འགྱུར་བས་རྩད་བ་སྨོས་པས་དེ་ཡང་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ནས་བརྗོད་པ་དང་འདྲེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྩད་བ་ཞེས་བྱའོ། ། དེ་བས་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་རྩད་བ་སྨོས་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང། རབ་རིབ་ནི་མིག་ལ་གནོད་པ་སྟེ་འཕྲུལ་བའི་རྒྱུ་འདི་ནི་དབང་པོ་ལ་ཡོད་པའོ། ། མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་ནི་འགལ་མེ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་མེ་ལ་སོགས་པ་དལ་བུས་བསྐོར་ན་འཁོར་ལོར་འཕྲུལ་བ་མི་འབྱུང་བས་ཞེས་པ་ནས། རྒྱུ་འདི་ནི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའོ། ། གྲུབ་ཞུགས་པ་ནི་གྲུས་འགྲོ་བ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། འཕྲུལ་བའི་རྒྱུ་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་རྟེན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཕྲུལ་བ་ནི་ཆུང་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆུང་ལ་སོགས་པས་འཕྲུག་བར་འགྱུར་བ་ན། ཀ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབར་བར་འཕྲུལ་བ་སྐྱེའོ། ། འཕྲུལ་བའི་རྒྱུ་འདི་ནི་ནང་ལ་ཡོད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་འདི་གཉིས་ནི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་ན་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲུལ་བ་ཡིན་པས་མ་འཕྲུལ་བ་སྨོས་པས་རྟོག་བྱལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ཡོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་སྨོས་ཏེ། ཇེས་དཔག་སོགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རྟོག་བྱལ་སྨོས་ལ། ཟློན་ཤིང་འགྲོར་སྣང་སོགས་དབང་ཤེས་འཕྲུལ་བ་ཆུམས་མངོན་ལྡན་ལྷམ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་ངོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་མ་འཕྲུལ་བ་

སྨོས་སོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆོས་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཆོས་པ་བཞི། ནས། དེ་ཕྱིར་དེ་རྟོག་མེད་ན་ཡང་། ། ཚད་མ་ཉིད་ནི་བཀག་པ་སྟེ། ། བསྟུ་བའི་ཕྱིར་རོ་དེ་དོན་དུའང་། ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་བཤད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དབྱེ་ན། མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དེ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ། ཆལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་ཆུ་པ་བཞིའོ། ། མངོན་སུམ་དེའང་ཞེལ་ངར་ཡུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཡུལ་གཞན་མཐོང་བ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། ཡུལ་རང་མཐོང་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་ཆལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། རྟེན་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དོན་རིག་དང་། གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་པ་རང་རིག ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་ཆལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ས་སྐྱེའི་མངོན་སུམ་དང་འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་སོ། ། གྲུབ་མཐའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དཔྱད་ན་མ་འཁྲུལ་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ། ཆལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་བཞི་ཡོད་ལ། ཁྱེད་བཟང་ཏུ་སྣྲ་བའི་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་པས་མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་ཡོད་ཅིང་ཆུ་མ་རིག་ས་ཚམ་ཙམ་བའི་ལུགས་ལ་མ་དཔྱད་ན་དོན་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་ཀྱང་དཔྱད་ན་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་གཞལ་བྱ་མེད་པས་རང་རིག་དང་ཆལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་ལས་མངོན་སུམ་གཞན་མེད་དོ། །

མངོན་སུམ་བཞི་ལས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ། བོད་བསྟན་པ་ཁ་ཅིག་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཏུ་ཟད་ཙམ་ཙན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་གཟུང་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ། དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཏུ་ཟད་ཙམ་ཙན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་མ་རྟོག་གས་

པའི་དོན་ལ་ཐུགས་ཀྱིས་སྒོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
དང་དེའི་ཚད་མ་ས་ས་བཅོ་ནས་ཕྱི་ནས་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་འཕྲལ་ཏེ། གཉིས་སུ་ཕྱེ
བ་གཞུང་ནས་མ་བཤད་ཅིང། སྒོ་འདོགས་གཅོད་པ་མི་སྲིད་པར་བཤད་ཟིན
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ནས་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་འཕྲལ་བ་དེས་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི
མཚན་ཉིད་རང་གི་བདག་ཏྱེན་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི
ཤེས་པ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རང་གི་བདག་ཏྱེན་དབང་པོ
གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་ སྐྱེས་པའི་ གཞན་ རིག་ གི་ ཤེས་ པ་ མ་ འཕྲལ་ བ།
དེའི་དམིགས་ཏྱེན་དང་བདག་ཏྱེན་གང་ཞེ་ན། མདོ་ལྟེ་པ་ལྟར་ན་རྣལ་ཕྱ་རབ
སོ་སོ་བས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་རང་འབྱས་དབང་མངོན་རང་གི་ཆུ་ལྟན་ཏུ
བསྐྱེད་ནུས་ཀྱི་རྣལ་ཕྱན་གཞན་དང་གཞན་ཤིན་ཏུ་ཕག་ཉེ་བ་ན་གནས་པ་ཆུ་མས
ཡིན་ཏེ། ཆུ་འགྲེལ་ལས། དོན་གཞན་དང་ནི་མངོན་འཕྲེལ་ཕྱིར། ། རྣལ
ཕྱན་གཞན་ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་བ། ། དེ་དག་བས་ཀས་བཤད་དེ་དག་ནི། ། ཤེས་པ
སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན། ། ཅེས་དང། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྟ་དབང་བློ། ཆུ་ཆ
ཤར་ཤེས་པ་སྐྱེས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པའི་རང་བཞིན་སྐྱེད་པའི་ཏྱེན་ཉེ་བའི་ཕྱིར
རྣལ་ཕྱ་རབ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུའི་སྟར་ནུས་པ་མེད་པ་དག་ལས་ཆུ་ཆ་ཤར་ཤེས
པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ། རྣལ་ཕྱན་གཞན་གང་ཞེ་ན། ཏེ་ དག
གཞན་ དང་ གཞན་ ཐག་ ཉེ་ བའི་ གནས་ ཟླ་ ཆ་ ཤར་ ཤ་ ཤ་ ཤ ནི ནུ ས
ཆ ས ཆ ས ཤ ས ཤ ས ། ། །

བཏུས་པ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱུར་བྱས་
མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་དང་ལས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་གཟུང་རྣམ
ནི་དམིགས་རྫིན་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བརྟག་ལས། ནང་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ
ནི། ། ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྣང་གང་ཡིན་དེ། ། དོན་ཡིན་རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །
དེ་རྫིན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དབང་ཤེས་སྣ
མས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་རང་འབྱས་དབང་ཤེས་ཡུལ
འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་བདག་རྫིན་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དམིགས
བརྟག་ལས། ལྟན་ཅིག་བྱེད་དབང་ནུས་པ་ཡི། ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོའང
ཡིན། ཞེས་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། མིག་བློའི་སྐྱེ་བ་རང་ནུས་གང
ཞིག་ལས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཀུན་ནས་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། ། རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་ཀྱི
ནུས་དེ་ལ། ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོག་ཅེས་གསུངས་པའི
ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལས་སྐྱེས་པར་རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པས་འགྱུར་བོ། ། དབང
པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། རྟོག་མེད་དུ་འགྱུར་སྟེ། ཡུལ་གསལ་བར་སྣང
བས་སོ། ། ཚོས་ཅན། འཕྲལ་བ་མེད་དེ། རང་མཚན་སྣང་ནས་འཛིན་པའི
ཕྱིར། ། གལ་ཏེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་པོ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟར
ཡུལ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ན་ཡུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་མི་འདོགས་པར
དབང་ཤེས་དབང་པོ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་མིང་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་དངོས་འབྱས་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བཟལ་མ
འཕྲལ་བ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་ཤེས་ཞེས་པའི་མིང་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་རྒྱུ
མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་རྫིན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི
ཐུང་མོང་མིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་དེའི་མིང་བརྡ་སྦྱར་བའི

ཕྱིར། དཔེར་ན་ཛའི་སྒྲ་ལ་ཛ་སྒྲ་ཞེས་པའི་མིང་བརྡ་སྤྱར་བ་བཞིན་ནོ། ། དེ་
སྐད་དུ་མདོ་ལས། དབང་པོ་ཐུན་མོང་མིན་རྣྲའི་ཕྱིར། ། དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང
པོས་བྱས། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མདོ་ལས། ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་བདག་རྟེན་ཡིད
ཀྱི་དབང་པོ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་མ་འཕྲུལ་བའི་ཤེས་པ
ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་ཁྱད་པར་གསུམ་སྟེ།
རང་གི་སྡེ་ལོགས་སུ་འགགས་མ་ཐག་པའི་དབང་ཤེས་དེ་བདག་རྟེན། དེའི
ཡུལ་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་དམིགས་རྟེན། དེ་འཛིན་པར་སྐྱེད་ཆེད་ཀྱི་ཡིད
ཆེད་སྡེ་མ་དེ་དེ་མ་ཐག་རྟེན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་གསུམ་ལས། དེ་མ་ཐག་ཏུ
སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཤེས་མ་འཕྲུལ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན
ནོ། ། ཆུམ་ངེས་ལས། དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྟེན་ལས། ཐུང་ཞིང་དེ་ཙམ་ནི
མ་ཐག ། འཛིན་པར་ཆེད་པ་ཡིན་ཀྱང་ངོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར
རོ། ། གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ལྟ་འགགས་པའི་ཚེས་སུ་ཡིད་མངོན་གཅིག་སྐྱེ་ནུས
ཁྱད་པར་ལས་འཕགས་བྱའི་ཁྱད་པར་མ་སྐྱེས་བར་འགྱུར་ལ། ལྟ་སྐྱེ་ཡིད་དུ་མ
ཡོད་པས་སྐྱེས་བྱ་དེ་ནུས་དུ་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་མངོན་ལྟ་འགགས
པའི་ཚེས་སུ་ཡིད་མངོན་ལྟ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡིད
མངོན་དུ་མ་སྐྱེ་ན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དུ་མར་འགྱུར་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཡིད
མངོན་དུ་མ་སྐྱེས་ཡང་ནང་ལྟ་རང་རིག་ཏུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང
ཤེས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། ། ཡིད་མངོན་ཆོས
ཅན། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་རང་མཚན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་འཕྲུལ་མེད་ཡིན
པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་ནུས་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་མངོན་ལ་རྒྱུན་ཡོད་ལ་ཡིད་མངོན

ལ་རྒྱུན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་རྒྱུན་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལས་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་དེས་ནའོ། །ཆོས་ཅན། ཡིད་མངོན་དེ་ལ
རྒྱུན་མེད་དེ། ཡིད་དབང་སྔ་མ་ལས་ཡིད་དབང་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རང་གི་སྔ་ལོགས་སུ་འགགས་མ་ཐག་པའི་དབང་མངོན་དེ་ཁོ་ན་ཡིད་དབང་ཡིན
པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་མཛོད་ལས། ཏུག་པོ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཡི། །ཆུམ
ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་དབང་མངོན
གྱི་རྒྱུན་འགགས་པའི་ཟེས་སུ་ཡིད་མངོན་སྐྱེའམ། དབང་མངོན་དང་ཡིད
མངོན་སྒྲིལ་མར་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྒྱུན་མཁན་པོ་ལྟར་ན་རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡུལ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་ཅན། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན
དབང་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་འདིའོ། །ཞེས་མདུན་ན་གནས་པ་ལ་མངོན
དུ་བྱེད་པའི་ཆུམ་པས་འཇུག་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མོ། །སྐྱེ་ཚུལ་ནི།
དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་ཕྱ་མ་འགགས་པའི་ཟེས་སུ་ཡིད་མངོན་རེ་སྐྱེ་བས་མཐོ
དབང་མངོན་གྱིས་འཛིན་ལ། མཇུག་ཡིད་མངོན་གྱིས་བསྟན་ནས་སྒྲིལ་མར
སྐྱེའོ། །ཞེས་འདོད་དེ། དེ་སྐད་དུ་རྒྱུན་ལས། རང་གི་ཡུལ་ཀྱི་དེ་མ་ཐག
པའི་ཡུལ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་ཅན། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཅན་བསྐྱེད་པའི་ཡིད
ཀྱང་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་པ་ནས་གོམས་ལས་མདུན་ན་གནས་པ་ལ
འདིའི་ཞེས་ཚིགས་ཤེས་པ་གང། མངོན་དུ་བྱེད་ཕྱིར་དེ་ལའི། ཡིད་ཀྱི་མངོན
སུམ་ཡིན་པར་འདོད། འདིའི་ཞེས་མདུན་ན་གནས་པ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི
ཆུམ་པས་འཇུག་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མོ། །འོན་ཏེ་མིག་གི་བྱེད་པ་ལས
སྐྱེས་པ་ནི། མིག་གི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་ཤེས་པ་ནི
གཟུགས་སྣང་བ་ཙམ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་པ་ཡིན་ལ། ངེས་པ་ནི་སྔར་གོམས་པ་ལས

འཛིན་པའོ། ། འདི་ལ་ནི་མིག་གི་ཕྱིད་པ་མེད་པས་ཡིད་སྟར་གོམས་པའི་མཚན་ཉིད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྒྲོལ་མར་སྐྱེ་བ་འདི་རྒྱན་ན་བཀོད་པ་མི་སྣང་ངོ། ། ཆོས་མཆོག་གིས། ཡིད་ཀྱི་ཆུམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང། མིག་གི་ཁ་བ་འདས་པའི་ཚེ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་དོ། ། མིག་གི་ཕྱིད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚེ་གཟུགས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིག་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཆུམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡང་མིག་ལ་བརྟེན་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་འདི་ཡང་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་གྱི། འདི་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་དུ་ཆུག་ན་ཡང། ཞེས་པ་འགལ་ཡང་མེད་དོ། ། ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་དབང་མངོན་གྱི་ཆུན་འགགས་པའི་མཐར་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གནོད་བྱེད་ཡོད་པས་མི་འཐད་དོ། ། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་སྒྲོལ་མར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་མངོན་གྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་ལ། ཡིད་མངོན་གྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། དབང་མངོན་གྱི་ཆུན་འགགས་པའི་མཐར་ཡིད་མངོན་གཅིག་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆུ་མཚན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སྟར་མི་སྐྱེ་བ་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་ཆོས་རྗེ་པ་གསུང། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་མངོན་གྱི་ཆུན་འགགས་པའི་མཐར་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་དེ་གྲུབ་མཐའ་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ དེ་ལྟར་སྐྱེ་བར་ལུང་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས། ཡིད་རིག་པ་མ་བརྗེད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟན་མི་ནུས་

པའི་རིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། དེ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའམ། ཡང་ན་འདི་ལ་ཆ་ལ་འབྱོར་པའི་ཁྱེས་པ་ཡང་ཡོད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། ། ལྷང་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་ཡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བྱས་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྒྲུབ་པར་མི་བྱའོ། ། སྐྱམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། ། སྒྲིལ་མ་དང་རྒྱུན་གྱི་མཐར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པ་དེས་ན་དབང་མངོན་སྣང་ཅིག་དང་པོས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་དེ་དང་རིགས་འདྲ་བའི་དབང་མངོན་སྣང་ཅིག་གཉིས་པ་སྐྱེ་ལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་པར་དབང་མངོན་སྣང་ཅིག་དང་པོས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཡིད་མངོན་སྣང་ཅིག་དང་པོ་བསྐྱེད་དོ། ། ཁ་ཕྱིར་ལྟ་ལ་མངོན་སུམ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ན་ནང་ལྟ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་སྐྱེའོ། ། དེ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་ཇི་སྐད་སྐྱེས་ཀྱང་རང་རིག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དུ་མར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་ལ། སྒྲིལ་མར་མི་སྐྱེ་བར་ལོག་ཤིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱུན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ངེས་མ་ངེས་སྲིད་པས་རྒྱུན་མཛད་པ་ལ་བརྟེད་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། དབང་མངོན་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་གྲངས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བས་ཆོས་མཆོག་ལ་བརྟེད་པའི་སྐྱོན་ལས་ཐོལ་བ་འདི་ནི་ཤང་གར་ནན་ཏའི་དགོངས་པ་ཁོ་བོའི་མཁན་པོ་ལས་ཚུད་པ་འདི་ཁོ་ན་འཐད་པར་མཐོང་ངེ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་གསུང་ངོ། ། རང་ལུགས་ནི་དབང་མངོན་སྣང་ཅིག་དང་པོ་དང་ཉེར་ལེན་ཡིད་བྱེད་སྔ་མ་དང་དམིགས་རྒྱུན་དོན་ཆོགས་ན་དབང་མངོན་སྣང་ཅིག་གཉིས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ། དབང་མངོན་སྣང་ཅིག་གཉིས་པའམ། གསུམ་པའི་ཐ་མ་དང་རྒྱུན་གཉིས་ཆོགས་ན་གསུམ་པའམ་རྒྱུན་གྱི་མཐར་སྐྱེའོ། ། དེ་བཞིན་མ་གཏོགས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལས་བྱེད་ནས་རང་ལའང་ཉེས་པ་མཚུངས་ཤིང་པས་བློ་ཁོས་ཅན་ནམས་དཔྱོད་མཛོད། ཁ་ཕྱི་

ལྟ་ལངོན་རིག་གཉིས་སྐྱེ་བ་ན་ནང་ལྟ་རང་རིག་གཅིག་སྐྱེ་བ་དེས་ན་ཕྱིའི་ཡུལ་ངོན་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀྱི་འགྲོ་ཚུལ་དང། ནང་གིས་བསྟུས་པ་ལ་རང་རིག་གི་འགྲོ་ཚུལ་འདི་ནི་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་གྱི་འགྲོས་དཔྱད་ན་རང་རིག་ལ་ཡུལ་གཞན་མེད་པས་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་དབྱེ་བས་འགྲོས་ལྔར་འགྱུར་ལ། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་ལ་ཐུག་པ་ལྟ་མའི་འགྲོས་བསྟན་ན་འགྲོས་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་གསུང་ངོ། ། ཡང་ན་ཁ་ཕྱིར་ལྟ་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་ཕྱས་ཐ་དད་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་རིག་གཉིས་ཀྱང་ཕྱས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ལྟ་ངོན་རིག་གཉིས་སྐྱེ་བས་འགྲོས་བཞི། ཡང་ན་ཕྱི་ལྟའི་འགྲོས་གཅིག་དང་ནང་ལྟའི་འགྲོས་གཅིག་སྟེ་འགྲོས་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཆུ་མ་ཐུག་པ་ན་རེ། ཡིད་མངོན་གྱིས་དབང་མངོན་གྱིས་བཟུང་ཟིན་འཛིན་ན་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་བཟུང་བ་འཛིན་ན་ཡོང་བས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་མངོན་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུན་དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་དུ་ཐྱུར་བའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆོས་ཅན། ཡོང་བས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུན་དབང་མངོན་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐིགས་ལས། རང་གི་ཡུལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཡུལ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་ཅན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཏུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཆུམ་པར་ཤེས་པ་དང། ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོང་བར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་མ་ཁས་པ་ཆུམས་བཞེད་དོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆུམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲ་དོན་མེན། ། དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་མངོན་སུམ། ། ཞེས་དང།

དགུམ་རྒྱན་ལས། རྣམ་ཤེས་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས། །བཟློག་པ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། །བེམ་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིའི་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་རིག་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །རང་རིག་པཱའང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རང་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི་བེམ་པོ་ལས་བོག་ནས་རིག་པར་སྐྱེས་ཙམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་རིག་གི་ཡུལ་མེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་རིག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲོན་མེ་དེ་སྒྲོན་མེ་དང་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་དེ་རང་རིག་དང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱགས་མ་གྱུབ་ན། དེ་དེ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་བྱད། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །གསལ་བྱེད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ན། །རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བྱེད་འདོད། །དེ་ལྟར་བློ་བདག་རིག་ཅན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ཆོས་ཅན། དེ་དེ་དང་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དེ་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ངལར་སྒྲོན་གཉིས་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོན་མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་སྒྲོན་མེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་མི་གསལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲོན་མེ་དང་ གསལ་བྱ་ གསལ་ བྱེད་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མར་མེ་དང། བུམ་པ་དག་ཀྱང་དེར་བརྟེན་ནས། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ངོ་བོ་ཡིས། ། ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུང་ཟློག་དེ་རང་རིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཅན།

གཟུང་ནམ་གཞལ་བྱ། རང་རིག་འཕྲས་བུ། འཇོག་ནམ་ཚད་མར་བྱས་པའི་
ནམ་གཞག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་ནམ་དེ་རང་རིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ནམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད།
གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཐོང་བ་དང་། ཏན་པས་འདི་ཡི་ནམ་པ་གཉིས། ཐོང་བ་ཉིད
ནི་འཕྲས་བུ་ཡིན། ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཉམས་ཐོང་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་དག
རང་བདག་ཐོང་བར་རྟོག། ། དེ་ལྟར་རྟོག་ཉིད་དེ་ཚད་བདག ། གཞལ་བྱ
རང་རིག་འཕྲས་བུ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་བྱ
ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་ཡིན་ན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་གཞག
འཐད་ན་དེ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐུ་རྟག་ཡུལ་ལ
དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ་ལོ། གཞན་ཡང་ཆོས་ཅན། ཏླ་གཅིག
གི་གཟུང་བའི་ནམ་པ་དང་འཇོག་པའི་ནམ་པ་དང་རང་རིག་དེ་ཐ་དད་ཡིན
པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་གཞག་དེ་འཐད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཆོས་ཅན། ཏླ་གཅིག་གི་དེ་ལྟ་བུ་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པའི་ཏླ་དེ་ཡུལ་ལ་ལོག
པར་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། ཆོས་ཅན། ཐུ་མ་མཁན་ཀྱི
ལྷག་ལས་ཐུ་ཀྱིས་བསླད་པའི་མེག་ཅན་ལ་རྡེའུ་ས་གས་ལ་ཏ་ཀླང་ས་གས་ཐུ་ལྷང་བ
ཏ་ཀླང་ས་གས་ཡིན་པར་ཐལ། ཏླ་གཅིག་གི་གཟུང་ནམ་འཇོག་ནམ་རང་རིག
དེ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ནམ་འགྲེལ་ལས
ཏླ་བདག་ནམ་པར་དགེ་ཅིང་ལེད་ཀྱང། ། མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནམས་ཀྱིས། །
གཟུང་དང་ འཇོག་ པ་ ཁྱོད་ པ་ དག ། ཐ་ དད་ ལྡན་ བཞིན་ ཏོ་གས་ པར་
འགྱུར། ། དཔེར་ན་དབང་པོ་ལྷག་ས་ལ་ཀླང་ས་ལ་ཐ་ཁ
ཏུམ་ས་ལ། དེ་ཡི་ གཟུགས་ དང་ ཐལ་ བ་ ཡང། ནམ་ པ་ ཀ་ཞན་ ཏ་ ལྷང་ ཀ
ཀ་ཞིན། ཞེས་ པ་ དང། ཐ་ དད་ ཕྱིར་ ཏླ་ ལྷ ཆོ་ ཀ ས་ འ ཀ ྱ ར ། ཞ ེ ས ་ ག ས ུ ང ས ་ ཀ ི ་

ཕྱིར་རོ། །མ་ཁྱབ་ན། དེ་དང་དེ་དག་དོན་དུ་སྣོར་ནས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །དེ་དང་དེ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །འཕོར་གསུམ་མོ། །འོ་ན་གཞུང་གོང་འོག་གང་རུང་གཅིག་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཚེ་ན། སྣང་སེལ་དང་བཤད་འདུག་ཁོ་ཁོར་མི་འབྱེད་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན། གཞུང་གོང་འོག་གང་རུང་གཅིག་མི་འཐད་པས་ཆོས་ཀྱགས་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པས་མི་མཁས་པར་འགྱུར་མོད། ཁོ་བོ་སྣང་སེལ་ཁོ་ཁོར་འབྱེད་པ་ལ་གཉིས་ཀ་འཐད་དེ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ཅིས་ཁོགས་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་བློ་འཁྲུལ་པའི་ངོར་དེ་ལ་སྣང་བ་དང་མཐུན་པར་དེའི་ཆམ་གཞན་ཏུས་པ་ཡིན་ལ། བློ་བདག་ཆམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང། ཞེས་ཁོགས་ནི། ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་ཐུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ལྷ་དབང་བློས། ཅི་སྟེ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཐ་དད་པར་བརྟགས་ནས་འཛིན་པའི་ཆམ་པ་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རང་རིག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡོས་དེའི་ཡུལ་དུ་མོས་ནས། ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འདོགས་པ་མེད་པ་དེ་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་པའི་ཆམ་པ་ལྟ་བུའོ། །རབ་རིས་ཅན་ལ་ཁོགས་པའི་ཤེས་པས་དམིགས་པའི་སྒྲ་ཤད་ལ་ཁོགས་པ་ཡང། ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡོས་དེའི་ཡུལ་དུ་མོས་ནས་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འདོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྒྲོར་ངག་དེ་མཐུན་དཔེ་བསྒྲབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་པའི་ཆམ་པ་དེ་རང་རིག་གི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་ཤད་ལ་ཁོགས་དོན་མེད་ཀྱི། དོན་དུ་མོས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྷ་དབང་བློས། སྒྲོར་བ་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཆམས་གང་ལ་ཤེས་པ་གང་གིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མོས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྙད་

འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ། །རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པས་དམིགས་པའི་སྣ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ཡང། ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོ་རྣམས་དོན་ཉིད་དུ་མོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡང་རང་རིག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རིག་དང་གཟུང་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་རང་རིག་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྟས། དེ་བས་ན་རྣམ་པ་ཐ་དད་མེད་པ་ནི། གཟུང་པ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་རང་རིག་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རིག་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤླཀ་ཏློས། དེ་བས་ན་གཅིག་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། གཅིག་ལ་ཆ་མེད་རང་བཞིན་ལ། །གསུམ་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་འཐད་ཕྱིར། ། འདི་ཡི་རང་གི་རིག་པ་ནི། ། ཐ་དད་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མིན། ཞེས་དང། དེའི་འགྲེལ་པར་ཇི་སྐད་དུ། ཡུལ་རང་རང་གི་རྣམ་པ་འཛིན་པར་ནུས་པ་ནི་རྒྱ་ཉིད་དེ། རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དང། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་ཀྱི་ངོར་བཞག་པ་ནི་བསྟོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དེ། རིག་པ་པོ་ཉིད་ཅོ་ཞེས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པའི་ཚུལ་ལས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུར་རང་རིག་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་འཐད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་གཅིག་ལ་བསྟོད་པར་བྱ་བ་དང་བསྟོད་པ་པོ་དང་བསྟོད་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་དུ་འགལ། རིག་པར་བྱ་བ་དང། རིག་པ་པོ་དང། རིག་པ་བྱེ་བྲག་གིས་ཚུལ་ཀྱི

ཚུལ་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་
རིག་པ་མི་འཐད་དེ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ
རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་མེད་ཀྱང་རིག་ན། གང་སར་ཅན་ལས་སྐྱེ་བར
འདོད་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས
མེད་ཀྱང་རིག་ན་རང་རིག་དང་རང་སྐྱེ་གཉིས་མཚུངས་པ་མིན་པར་ཐལ
རང་སྐྱེའི་སྟོན་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། རང་རིག་ནི་བེམ་པོ་ལས་བརྙོག
ནས་རིག་པར་སྐྱེས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ
ཡུལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ངོར་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ཆུལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི། མདོ་ལས། ཆོས་ཆུམས་ལ་ཆོས་ཀྱི
མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་ཏྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ཆུམ་པར་དག་ཅེས་དང། ཀུན་ལས
བཏུས་ལས། ཆུལ་འབྱོར་ཆུམས་ཀྱིས་ཟླ་མས་བསྟན། མ་འདྲེས་པ་ཡི་ངོ་
ཙམ་མཐོང་ཞེས་པའི་ངོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང།
ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ། དེ་སྐྱེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
བོད་ཁ་ཅིག་ཆུལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཕྱེ་ནས་ཆུལ
འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བདག་ཏུ་ན་ཁ་ན་ཉིད་གོམས་པའི་ཡིད་ལས
སྐྱེས་ཤིང་ཡང་དག་པའི་ངོ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། དེའི་ཚད་མའི་མཚན
ཉིད་བདག་ཏུ་ན་ཁ་ན་ཉིད་གོམས་པའི་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཤིང་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་ཡང་དག
པའི་ངོ་ལ་ཐུབ་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲུ་འདོགས་ཀྱི་ཚེད་པ་ཞེས་འཇུག་པ་འཁྲུལ་ཏེ
ཀུན་ནས་ལྡན་ཞིང་ཁམས་ལ་བཤད་ཅིང། ། ཐུབ་ལྡན་ཀས་ནི་བསྟོན་ལས་ཐུབ་བའི
རིགས་པ་ནི་ཆུལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཡང་དག
པའི་ངོ་བསྟོན་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཆུལ

འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། བསྟོམས་བྱུང་འཕྲུལ་སྦང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྦང་ཡིན་ནོ། ། དབྱེ་བ་ལ་རྣེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཁྱད་ཕྱོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཕྱི་ཚེན་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ། གསུམ་པོ་དེ་དག་སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ས་གས་ཁྱད་ཕྱོས་སྟོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ས་གས་ཁྱད་ཕྱོས་མི་སྟོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང། རང་སངས་རྒྱས་ཅིག་ཚར་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་རང་སངས་རྒྱས་སྟོབ་པ་མེད་ལ། ཕྱི་ཚེན་གྱི་ས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཕྱི་ཚེན་སྟོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང། ཐོག་པའི་ས་བཅས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནི། ཕྱི་ཚེན་མི་སྟོབ་པའི་མངོན་སུམ་སྟེ་ལྔའོ། །

ང་བཞི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་སྦང་བཅས་ཏི་ལྟེད་པ་མཁྱེན་པ་རྟོས་ཕོབ་དང། སྦང་མེད་ཏི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་མཉམ་གཞག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུའོ། ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་ཐབས་སྦ་ཚོགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས། ཕྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་བྱས་པས་ཏི་ལྟེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འགྲུབ་ལ། ཕྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉེར་ལེག་གྱི་རྒྱུ་བྱས། ཐབས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱས་པས་ཏི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་པོ། ། དེ་དག་དུས་ནམ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་ཞེ་ན། ཁྱད་ཕྱོས་ནི་ཐུར་ན་ཚོ་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང་བདག་མེད་བསྟོམས་པས་དགྲ་བཅོམ་འཐོབ་ལ། བསྐལ་པ་བཀྲའི་བར་དུ་བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང་བདག་མེད་བསྟོམས་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཐུ་འགྲུར་ལ། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང་ཕྱོང་ཉིད་ཏི་ལྟ་ཏེ་ཐེག་པ་ཅན་བསྟོམས་པས་མཐར་ཕྱིན་པ་

རྟོགས་པའི་ཐུང་ཚུལ་ཏུ་འཚངས་ཆུའོ། ། དེ་སྐད་དུ་མཛོད་ལས། ཆུར་བ་སྲིད་
པ་གསུམ་གྱིས་གློ་ལ། ། བས་ཏུ་བསྐལ་པ་བཆུ་ཡིས་ཆུས། ། དེ་གང་མེད་
གསུམ་ལ་ས་ངས་ཆུས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་དག་ལ་ཐབས་ལ
ལྟོས་ནས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆུམ་པར་གློ་ལ་བ་ཉན་རང་དགྲ
བཅོམ་པ་གཉིས་ཚོས་ཅན། སྟོན་པ་མཐར་ཕྱིན་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ལ་ཡུན
རིང་ཏུ་མ་སྦྱངས་པས་ཤེས་བྱ་ལ་ཐུགས་མི་གསལ་ཞིང་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་དང
བཅས་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། སྙིང་རྗེ
དམན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་པའི་ཤངས་ཆུས་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་གཉིས
བདག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ
གསུམ་དུ་ཐབས་ལ་གོམས་པས་བླང་དོར་ཀྱི་གནས་ཀུན་ལ་ཐུགས་གསལ་བ
མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བཟོའི་གནས་གོམས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཚོས
ཅན། གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་མཐར་ཕྱིན
པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཆུམ་འགྲེལ་ལས། ཆུམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །
ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས། ། དེ་ལ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་དག་ རབ་ཏུ
གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ། དེས་ན་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཆུ་ཡི་བག
ཆགས་སྤངས་པ་ཡིན། ། ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། བས་ཏུ་ལ
སོགས་ཁྱད་འདི་ཡིན། ། དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། དེ་ཉིད་སྟོན་པ
ཡིན་པར་བཞེད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་ཆལ་འཕྱོར་མངོན
སུམ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། བཅད་ཤེས་དང་ངེས་པ
གཉིས་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆུ་མཚན
དེས་ན་ཆལ་འཕྱོར་མངོན་སུམ་ཀུན་ཚོས་ཅན། ཚད་མར་གྱུར་ཏེ། མངོན
སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་དེས་འཇུག་ལྟོག་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། ས་སྐྱེའི་ཚད

མཁའ་མཇོན་སྲུམ་ཀྱིས་མཐོང་བ་དྲན་པས་ས་ས་རར་ཏེས་པ་ལས་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་ལ། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བཀུ་ཆགས་མ་སྒྲངས་པ་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འདྲ་ལ། སྨོན་ནས་ཤེས་པ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱེད་ལ། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བཀུ་ཆགས་སྒྲངས་པ་ཆུམས་ནི་སྨོན་ལམ་ལས་གྱུབ་པའི་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་དང་། རིན་ཆེན་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པར་མངོ་ལས་གསུངས་སོ། ། འོ་ན་ཇོག་པའི་ས་ཐང་རྒྱས་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་མི་མཁྱེན་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་རུང་ལ། མཁྱེན་ནའང་སྔོང་ནས་མཁྱེན་ན་དུས་གསུམཔུས་སུ་གྱུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་མི་སྔོང་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་ལྡན་དུ་མི་བྱང་ངོ་ཞེ་ན། སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གནས་ཀྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་དེའི་དུས་གསུམཔུས་ཁྱེན་པ་སོགས་དཔག་མེ་ནུས་ཏེ། དེ་ཁོང་ཀྱིས་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁོང་གི་ཤེས་པ་དང་བརྟེད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྒྱུད་གཞན་གྱུབ་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་ཕྱགས་སུ་ཆུད་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པ་དང་བརྟེད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ངོ་བོ་བསྒྲུབ། མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ། གྱུབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྒྲང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་འདས་པ་བསྒྲུབ་ན། རྒྱན་མཛད་པ་ནི། གང་གཞན་ལ་འཚད་པ་ལ་ངོན་དང་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་མེད་པ་དེས། གཞལ་བྱ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་ཡུལ་བཤད་པ་བཞིན། གཞུང་འབྱམ་པ་ལ་ས་གསལ་པ་འཚད་པ་པོ་དེས་ཀྱང་ངོན་དང་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་མེད་ངོ་ཞེས་བྱ་བས་བསྒྲུབ་པར་ནུས་ས་ཞེས་བྱ་བའང་

ཆོགས་གྲི་ཁྱད་པར་ངེས་ཤིང་སྤྱ་རིས་ཟིན་ན་ལྟོན་ཐུང་བའང་དཔག་པར་ནུས་པ་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྒྱགས་དགོད་པ་ནི། གང་རྟེན་བརྟན་ཞིང་གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་བསྟོམ་པ་དེ་ལ་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་ཕྱོགས་ནས་བསྟོམ་བྱ་ལ་གསལ་སྣང་འབྱུང་ཏེ། འདོད་འཇིགས་གོམས་པ་བཞིན། ཕྱོང་ཤེད་བསྟོམ་པའང་རྟེན་བརྟན་ཞིང་གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་བསྟོམ་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པས་འགྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱགས་སོ། ། རྒྱགས་དེའི་ཚེས་ཅན་རང་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་གཞན་ལ་ལུས་ངག་གི་ནམ་འགྱུར་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱགས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། ། བསྒྲུབ་བྱ་ནི་འབྱུང་རུང་ཙམ་མམ་འབྱུང་ངེས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་རུང་བ་ཙམ་མི་བསྟོམ་པ་ལའང་ཡོད་ཅིང་ངེས་པ་བསྟོམ་པ་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོན་ཀྱང་བསྟོམ་པའི་ཡན་ལག་དང་མ་བྱལ་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་མེད་ན་གསལ་སྣང་འབྱུང་ངེས་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆོགས་ཚང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་མེད་ན་འབྱུང་ངེས་དཔག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྟེན་བརྟན་པ་དང་། གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བསྟོམ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཕྱོགས་མེད་དུ་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེན། འདི་ལ་ཕྱ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག རྟེན་བརྟན་པ་ རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ དང་ མ་ མཐའ་ ཕྱོགས་ པ་ གཉིས་ རང་ རིག་ གིས་ ཁེགས། དབུས་ཀྱི་ རིག་ པ་ རང་ རིག་ གིས་ གྲུབ་ པས་ རིག་ པའི་ རྒྱུན་ ཐོག་ མཐའ་ མེད་ པར་ མངོན་ སུམ་ གྱིས་ འགྲུབ་ བོ། ། ཡ་ མཐའ་ མ་ མཐའ་ ཇི་ ལྟར་ ཁེགས་ སྟམ་ ན། རང་ རྒྱུད་ ལ་ རང་ རིག་ གིས་ རིག་ པ་ ཙམ་ རིག་ པ་ སྟེ་ མ་ ལས་ ཐུང་ བར་ གྲུབ་ པས་

རིག་པ་སྟ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པ་ཅམ་དངོས་སུ་ལེགས་པ་ན། རིག་པ་
སྟ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་རིག་པའི་ཆེ་ཐག་ཤུགས་ལ་ལེགས་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བ་
ཅམ་མེ། ལས་བྱང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་མེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བ་
ཅམ་དངོས་སུ་ལེགས་པ་ན། མེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བའི་ཆེ་ཐག་ཤུགས་ལ
ལེགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རིག་པ་ཅམ་རིག་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པར
གྲུབ་པས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཅམ་དངོས་སུ་ལེགས་པ་ན། རིག
པ་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པའི་ཆེ་ཐག་ཤུགས་ལ་ལེགས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲོན་མ
ཅམ་འོད་འབྱིན་པར་གྲུབ་པས་འོད་མི་འབྱིན་པའི་སྒྲོན་མ་ཅམ་དངོས་སུ་ལེགས
པ་ན། འོད་མི་འབྱིན་པའི་སྒྲོན་མའི་ཆེ་ཐག་ཤུགས་ལ་ལེགས་པ་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རང་རིག་གིས་ང་ལྟར
གྱི་ཤེས་པ་ཅམ་འཇྱེལ་བ་ཅན་དུ་གྱུར་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་ས་ཞེས་ཀྱི་ཐོག
མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་སྟེ། ཚུ་རོལ་མཇོས་པ་པ་ནང་པོའི་ས་ཞེས་འཇིག
རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་ས་ཞེས་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཕ་མའི་ལུས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་རྒྱུ
གཞན་དོགས་པའི་ཕྱིར་ནང། འཆི་ཁ་མའི་ས་ཞེས་གྱིས་ས་ཞེས་ཕྱི་མ་མི་བསྐྱེད
པར་མར་མེ་ཆལ་བ་ལྟར་རྒྱུན་ཆད་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་རང
རིག་གིས་ང་ལྟར་རིག་པ་ཅམ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཤུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཕྱི
ངེས་ན། ཆད་པར་ལྟ་བའི་ཡོན་རྟོག་སྐྱེ་མི་ཤིད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཡང་དཔེ
ངན་མི་མཚུངས་ཏེ། ད་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ཞེས་མ་རིག་ས་མཐུན་ཕ་མ་ལས་སྐྱེ
བའི་དཔེར་མི་རུང་སྟེ། ད་ཁ་ནང་པོ་རིག་ས་མི་མཐུན་མེ་ལས་ སྐྱེ་བའི་ཕྱིར
ཕྱོན་མའང་ཞེས་ཕྱི་མ་ཕུག་མེད་བསྐྱེད་པའི་མི་རུང་སྟེ། ཕྱོན་མ་ཕྱི་མ་མི
བསྐྱེད་པའི་ཕྱོན་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་འདས་པ་ཕུག་མེད་ དུ
བསྒྲུབ། མ་འོངས་པ་ཕུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེས་མ

ཐག་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁེར་ལེན་སེམས་སྟ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དཔལ་ལྡན་ཀྱི་རིག་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་ཁེར་ལེན་སེམས་ལས་གཞན་ལས་སྟོས་མེད་ཀྱི་འབྲས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ་བོ། ། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ཟློང་བས་འགྲུབ་ལ། ཁྱབ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་ཁེར་ལེན་སེམས་ལས་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་འགྲུབ་བོ། །

གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ། བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ། བདག་འཛིན་མེད་པའི་སེམས་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྣམས་དགོངས་པ་ནི། བདག་འཛིན་ཅན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་དེ། དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཆོགས་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་པ་ཐ་མའི་ཐུ་གཅིག་ནོ་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འགྲུབ་བོ། ། དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ། ། དང་པོ་ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ལ་དངོས་དང་དེ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཆོགས་ཚང་བ་ནི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཞིང་གེགས་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་འགོར་བ་འཇུག་ལྟོག་ཤེས་པ་དགོས་པས་དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཆུ་སྟེགས་བྱེད་འགའ་ཞིག་ལས་དང་ལུས་གཉིས་ཀྱང་འགོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་ཡ་ཀྱལ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བས་ལས་ལུས་གང་རུང་ལ་གཅོད་པ་བྱས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལྟོག་ཏུ། ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་ཆུ་ལུང་ལོག་ན་ཆུ་ཐུ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། ། དེས་ན་ལས་ལུས་གཉིས་པོ་སྒང་བའི་ཕྱིར། ལུས་གདུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་སྡུག་ཀྱིས་ལས་ཟད་ན། ཡང་གྲོད་མི་ལེན་ནོ་

ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལས་ལུས་རྒྱང་པ་འཛིན་པའི་ཐབས་མེ་ལྟ་སྟོར་བ་ སོགས་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟོག་སྲེད་ཡོད་ན་ལས་ལུས་སྟོང་མི་ནུས་ པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ལུས་མཐའ་ཡས་ཤིང་གཉིན་པོ་ཤེས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟོག་སྲེད་ཡོད་ན་སྔར་གྱི་ལས་ལུས་སྦྱངས་ཀྱང་ཕྱིས་འཕོར་བར་སྐྱེ་བས་མི་ཐན་ པའི་ཕྱིར་དང་། ཟོག་སྲེད་སྦྱངས་ན་ལས་ལུས་མ་སྦྱངས་ཀྱང་བུད་ཤིང་ཟད་ པའི་མེ་ལྟར་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པས་ལས་ལུས་རྒྱང་པ་སྦྱང་མི་དགོས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འཕོར་བའི་རྒྱུ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་དཔྱད་པ་ གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་སྟོན་ཡང་སྲིད་ཙམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི། སྟོན་འཕོར་ བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བདག་ཏུ་ཆོས་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡོད་ན་བདག་གིར་འཛིན་པ་ གཞན་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ཁོན་མོང་པ་མཐུན་པ་ལ་ཚགས་པ་དང་། མི་ མཐུན་པ་ལ་ལྷང་བ་འབྱུང་ཞིང་། ཁོན་མོང་པ་དེ་དག་གིས་ལས་བསགས་ ནས་ལས་དགེ་བ་ལས་འཕོར་བ་མཐོ་རིས་གསུམ། མི་དགེ་བ་ལས་ངན་སོང་ གསུམ། མི་གཡོ་བའི་ལས་ལས་ཁམས་གོང་མར་འཕེན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆམ་ འགྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། ། བདག་གཞན་ཆ་ལ་འཛིན་ ངང་སྟང། ། འདི་དག་ངང་ནི་ཡོངས་འཛིལ་ལས། ། ཁེས་པ་ཐམས་ཅད་ འབྱུང་བར་འགྱུར། ། ཞེས་དང་། དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། ། དེ་ ལྟོད་དེ་ནི་འཕོར་བར་འགྱུར། ། ཞེས་དང་། ཆགས་བྱལ་མེན་དང་ལྟོད་ལྟན་ ངང་། ། ཐོ་ཆ་པ་ཀུན་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ། ཁོན་མོང་ལས་ལས་ཀྱི་ལ་མ་ ཡིན། ། དེ་འདྲ་འཕོར་བ་པ་ཞེས་བྱ། ། ཞེས་དང་། ལྷག་བཅོན་ཀུ་ལྷག་ཀྱིས། ཁོན་མོང་པ་ལས་ལས་ཏེ་ལས་ལས་ཀྱང་། ། སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་ཐུབ་ པས་གསུངས། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ རྒྱུ་ནི། འཆི་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཁེར་ལེན་བྱས། འཆི་བའི་དབང་པོས་ལྷན་

ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཕྱི་མའི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་ལ། འཆི་ཁའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་
དབང་པོས་ཤེར་ལེན་བྱས། འཆི་ཁའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱས
པ་ལས་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་མཆེད་དམ་དབང་པོ་གཞན་སྐྱེ་ཞིང། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་པོ
དེའི་བཟང་ངན་དུ་སྐྱེ་བའི་བདག་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་བྱེད་དོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆོས
འགྲེལ་ལས། ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྟ། ། ལུས་གཞན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད
ཡིན། ། ཞེས་དང་གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་ཆོས་བདག་པོ་ཞེས
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོ་ན་གཟུགས་མེད་ཁམས་ནས་འདོད་པ་འཛམ
གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བར་དོར་སྐྱེས་པའི་དབང་པོའི་ཉེར་ལེན་གང་ཡིན་ཟེར་ན།
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣ་བས་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་འཇུག་ཁའི་དབང་པོ་ལྟ་ལ་འདོད
མདོ་སྡེ་པས་ དབང་པོའི་ བག་ ཚགས་ སེམས་ ཀྱི་ སྟེང་ ན་ ཡོད་ པ་ ལ་ འདོད
སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་དབང་པོའི་བག་ཚགས་ལ་འདོད
དེ། རྒྱུན་ལས། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནས་ཤི་འཕོས་པ་ཟློས་ཀྱི་ལུས
སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་འདུ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང། དེའི
འགྲེལ་པར་ཡ་མ་རིས་པོ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནས་འཆི་འཕོས་པ་ལ་ཇི
ལྟར་ལུས་སྐྱེ་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ
ཉིད་ཅིས་བྱ་བའི་ཚོད་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྟའོ། ། ཇི་ལྟ་ཞེ་ན། འདི་བྱེད་པ་པོ
ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བག་ཚགས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ། འགྱུར་བར
འགྱུར་བའི་སྲིད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྔར་ཕྱུང་བ་ན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པར་བརྗོད
དོ། ། དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནས་སྲིད་པ
གཞན་དུ་འཕོ་བ་ན་དེ་མ་ཐག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་སྔ་མ་སྔ་མ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་འཇུག་པ་ན་ཡོད་པར་ཕྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད
སྲིད་པ་གཞན་གྱི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེས་བཞག་པའི་བག་ཚགས་ཀྱིས་བསྐྱེད

པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་གཟུགས་
མེད་ཁམས་སུ་འཇུག་ཁའི་སྐྱེ་མཆེད་དབང་པོ་ལྔ་དེའི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་ཏེ།
འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་དངོས་མེད་ལལ་འབྱས་བུ་བསྐྱེད་
པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མདོ་སྡེ་པའི་སྒྲབས་སུ། གཟུགས་མེད་
ཁམས་སུ་འཇུག་ཁའི་དབང་པོ་ལྔས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་མེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་
ཡོད་པ་ཉིད་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད། དེ་
ལས་གཞན་དུ་ཐུར་པའི་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པོ་
གཉེན་པོ་དཔྱད་པ་ལ། ཕྱོགས་རེ་མཚོ་གཉོན་པའི་གཉེན་པོ་ནི། ཞེ་ལྟང་གི་
གཉེན་པོར་ཐུམས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྡུག་པ། ཕྱག
དོག་གི་གཉེན་པོར་དགའ་བ། ཕམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཏང་སྙོམས་བསྒོམ
པར་གསུངས་པའང་ཕྱོགས་རེ་མཚོ་གཉོན་པ་ཅམ་ཡིན་ཀྱི། ཐུམས་སོགས་ཚད
མེད་བཞི་ཆོས་ཅན། འཕོར་བའི་ཟུ་བ་གཅོད་ནུས་མིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་བདག
འཛིན་ལ་མི་གཉོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཐུམས་སོགས་ཟློང་ས་དང་འགལ
མེད་ཕྱིར། ། ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཚར་གཅོད་མིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར
རོ། ། མཐའ་དག་དཔྱིས་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ
མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྡང་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཟླ་ནས་སུན
འབྱིན་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་སྤོང་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། ། དེ་སྐད
དུ། ཕྱོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། ། དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉེས་ཀུན་དང་། །
འགལ་བ་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གལ་ཏེ་འཇིག
ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་སྦྱངས་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ན། བདག་འཛིན་ཅན་ཀྱི་སེམས
བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བོ་ཞེ་ན། ས་བོན་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མིན་ཡང་མེས་བསྲེགས
པ་ན་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་ལ། མཐུན་ཏྲེན་ཚང་ཞིང་འགལ་ཏྲེན་མེད་ན་འབྱས་བུ

ཕྱིམ་འབྱིན་པར་ཏེས་ས། ། དེ་བཞིན་དུ་འཕོར་བ་སྟེ་བཅོན་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་འཕོར་བསྟོས་བཅོན་པའི་ཕྱི་མཐའ་གྱུར་ལ། ཡོག་སྲིད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང་སྟོང་ཉིད་རྣོགས་པའི་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན་ཡང་སྲིད་འབྱིན་པར་ཏེས་ས། ། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྣོགས་པའི་བར་དུ་རྒྱུན་བརྟན་པས་ཆོག་མོད། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྣོགས་ཀྱང་ཡང་སྲིད་ལེན་པའི་རྒྱུན་བརྟན་ན་འཕོར་བ་སྟོས་བཅོན་པའི་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ལམ་བསྟོམ་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་སེམས་གསལ་བ་ཙམ་རྒྱུན་བརྟན་པར་བསྟུབ་པ་ནི་གང་སེམས་གསལ་བ་ཙམ་བསྟེད་པ་ལ་རྒྱ་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་ན་དེ་བསྟེད་པར་ཏེས་ཏེ། གེགས་མེད་ཅིང་ཆོགས་པ་ཚང་བའི་ས་བོན་བཞིན། འཆི་ཁའི་སེམས་ཀྱང་སེམས་གསལ་བ་ཙམ་བསྟེད་པ་ལ་རྒྱ་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། ། གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བསྟོམ་པ་ནི་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་བོ། །

གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་བསྟུབ་པ་ནི། དཔེ་འདོད་འཇིགས་སོགས་གོམས་པའི་སྟོང་དུ་གོམས་ལས་གསལ་སྣང་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་འགྲུབ་བོ། །

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་བསྟུབ་པ་ནི། སྣང་བཅས་དང་སྣང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། འཕྲུལ་མེད་དུ་འགྱུབ་ཀེ། རང་གི་སྣང་ཕྱ་གཟུང་འཛིན་དུ་ཞེན་པ་ཅི་རིགས་པ་སྣང་ས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྱུབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྣང་བ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྣང་མི་ནུས། ནུས་ཀྱང་དེ་སྟོང་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་ནས་ལན་གཅིག་སྣང་ས་ཀྱང་སླར་ལྷོག་པས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དྲི་མ་སྣང་བའི་ཐོག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མེད་ངོ་ཞེ་ན།

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དྲྭ་མ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པའི་ཆུ་མ་གྲོལ་འཐད་དེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དྲྭ་མ་ཞེས་གྱི་རང་བཞིན་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོང་པའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་དང་འགལ་བ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉོན་མོང་པའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་ཆ་བ་ནས་སྤངས་པས་ཉོན་མོང་པ་སྤང་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་དྲྭ་མ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་ཏེ། གློ་བུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་མལ་པའི་མཚོངས་པ་ཇི་ལྟར་གོམས་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་མི་མཚོངས་པ་ལྟར་བཟེ་བ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་གོམས་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་གྲོད་དོ། ། ཆུ་ཇི་ལྟར་བསྲོས་ཀྱང་མེར་མི་འབར་བ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་བསྟོམ་པས་ཆུང་ཟད་འཕེལ་ཡང་དེའི་ངང་དུ་འགྱོ་མི་གྲོད་དོ། ། གསེར་གྱི་ཞུ་བ་མེ་དང་བྱལ་ན་སྤར་བས་བ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་གོམས་པས་ཆུང་ཟད་འཕེལ་ཡང་འབད་པ་དང་བྱལ་ན་སྤར་ལྟོག་གོ ། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ། ཚད་མེད་པ་འགྱུར་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐ་མལ་པའི་མཚོངས་པ་གོམས་པ་དེ་བཟེ་སོགས་གོམས་པའི་མཐུན་དཔེར་མི་རྟང་བར་ཐལ། ཐ་མལ་པའི་མཚོངས་དེ་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། འབད་རྩོལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཟེ་སོགས་གོམས་པ་ནི་ལུས་སྟོབས་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པས་སོ། ། ཆོས་ཅན། ཆུ་བསྲོས་པ་དེ་དེའི་མཐུན་དཔེར་མི་རྟང་བར་ཐལ། དེ་ཇེན་མི་བརྟན་པར་སྣང་བ་ལ་ཕྱིར་དང་། བཟེ་སོགས་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། གསེར་བཞུ་བ་དེའི་མཐུན་དཔེར་མི་རྟང་བར་ཐལ། གསེར་བཞུ་བ་དེ་མེ་དང་བྱལ་ན་སྤར་སྤ་བར་འཐུང་རྟང་དུ་རང་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཟེ་སོགས་གོམས་པ་ནི་སྤར་ལྟོག་མི་རྟང་དུ་རང་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏེ་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་གོམས་པ་ལས་དེའི་ངང་དུ་འགྱུར་གྱིད་མོད། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྒྲུབ་པར་དཀའ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། ། རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤུགས་ཤུག་ཐུབ་པ་ ཆོས་ ཅན། དགོས་ པའི་ དོན་ ཀུན་ ཤེས་ པའི་ ཀུན་ མཁྱེན་ ཡིན་ ཏེ། འགོར་བ་འཇུག་ལྟོག་གི་རྒྱུ་འཕྲས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དོན་བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་བསླུ་བ་ སྟེ་དེའི་ དོན་ ཇི་ ལྟ་ བ་ བཞིན་ དུ་ མངོན་ སུམ་ དུ་ རྟོགས་ པའི་ ཕྱིར། དཔེར་ན་ དགོས་པའི་མི་ཀུན་ཆོགས་པ་ལ་མི་ཀུན་ཆོགས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ སྐད་ དུ་ ཆོས་ འགྲེལ་ ལས། ཐུང་ དང་ ངོར་ ཐུའི་ དེ་ ཉིད་ ནི། ། ཐབས་ དང་ བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། ། གང་དེ་ཚད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། ། ཐམས་ཅད་རིག་ མཛད་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ གསུངས་ པའི་ ཕྱིར་ རོ། ། ཐར་ པ་ དོན་ གཉེར་ ཀྱི་ དགོས་ པའི་ དོན་ ཀུན་ ཤེས་ པ་ ལ་ མ་ཁས་ པ་ ཆུ་ མས་ ཐམས་ ཅད་ མཁྱེན་ པ་ ཞེས་ ཟེར། དཔེར་ན་ ཆོས་ ཉན་ ཐམས་ ཅད་ འདུས་ ནས་ ཆོས་ ཉན་ པ་ ལ་ བ་ ལང་ མེད་ ཀྱང་ སྟོན་ མ་ ཡིན་ པ་ བཞིན་ ནོ། ། དེས་ ན་ འགོར་ བ་ ལས་ ཐོལ་ བར་ འདོད་ པ་ ལ་ དེའི་ ཐབས་ཤེས་པས་ ཆོག་ མོད་ ཐར་ པ་ དོན་ གཉེར་ ལ་ ཉེ་ བར་ མི་ མཚོ་ བའི་ ལྷོན་ ཏུ་ ཁ་ ངར་ མཁྱེན་ ཡང་ ཅི་ དགོས། དེ་ ཕྱིར་ ཏུ་ ཆུ་ མ་ འགྲེལ་ ལས། དེ་ ཕྱིར་ ངེ་ ཡི་ བསྒྲུབ་ བྱ་ ཏུ། ། ཐུར་ པའི་ ཡེ་ ཤེས་ ངལ་ ཐུ་ ཡི། ། འདི་ ཡིས་ ལྷོན་ ཏུ་ ཁ་ ངར་ མཁྱེན་ པ། ། དེ་ ལ་ འགར་ ཡང་ ཉེར་ མཚོ་ མེད། ། ཅེས་ གསུངས་ པའི་ ཕྱིར་ ཟེ། ། ཡང་ ནི་ ཕྱ་ ཞིང་ དཀའ་ བ་ མཐོང་ བ་ དེས་ རགས་ ཤིང་ སླ་ བ་ མཐོང་ ཐ་ ཡིན་ ཏེ། དཔེར་ ན་ ཉི་ ཟེར་ ཀྱི་ རྡུལ་ མཐོང་ བ་ དེས་ ཡིད་ གཏད་ ནས་ ཀུམ་ ཀཱུ་ ཐ་ མཐོང་ ཐ་ བཞིན། རྗོགས་ པའི་ ས་ ཐང་ ཤུགས་ ཀྱིས་ ཀྱང་ ཕ་ ཞིང་ དཀའ་ ཐ་ ཐ་ དེ་ ཐ་ ཞིའི་ གནས་ ལུགས་ ཇི་ ལྟ་ ཐ་ ཐ་ ཞིན་ ཏེ། ཞེས་ ཐ་ ཞི་ ཐ་ ཞིས་ ཐ་ ཡིན་ ནོ། ཞེས་ ཐ་ ཞི་ ཐ་ ཞིས་ ཀྱིས་ ཤེས་ ཐ་ ཞི་ ཏོ་ ནོ། ། ཀུན་ ཀ་ ཞི་ ཐ་ ཞི

ཡིན་ཏེ། ཆོས་འགྲེལ་ལས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ཅས་པ་ཡིས། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསླུའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཤེས་བྱ་གཞན་མི་མཁོ་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་མི་གཏོང་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གང་བུང་གཅིག་མ་མཐྱེན་ན་ཡང་དེ་དང་འཚམ་པའི་ཕེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་ཏུས་པས་ཐམས་ཅད་མཁོ་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་མི་གཏོང་པ་མི་གྲོད་དོ། ། འོ་ན་ཐམས་ཅད་མཁོ་རྒྱ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། གོང་དུ་མི་མཁོ་བར་བཤད་པ་ནི་རང་དོན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་མཁོ་བར་བཤད་པ་ནི་གཞན་དོན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། ། བསྐལ་པའི་བར་དུ་བརྟོད་རྒྱུའི་ལས་དགེ་ཕྲིག་གི་འབྲས་བུ་ཡང་ལས་ཀྱི་མེ་ལོང་ནང་དུ་ཅིག་ཆར་འཆར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ས་ཆུས་ཀྱི་མཐྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཐྱེན་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

བཟླ་ཕྱོགས་ལ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྟོང་།

བཟླ་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྟོང་ལ་འཕྲུལ་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ནི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྟོང་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྟོང་གི་མཚན་ཉིད། འཕྲུལ་པའི་ཤེས་པ། དཔྱི་ནས་དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྟོང་གཉིས། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྟོང་ལའང་ཟླ་གཉིས་གསལ་སྟོང་ལ་སོགས་པ་དབང་ཤེས་འཕྲུལ་བ་དང་། ཆེ་ལམ་གསལ་སྟོང་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཤེས་འཕྲུལ་བ་གཉིས། རྟོག་པ་ལ་བརྗ་ལ་བཏེན་པ་ཅན་དང་། དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ཟློག་ཏུ་ལྡུར་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་གསུམ་ནི་མདོ་ལས། འཕྲུལ་དང་ཀུན་ཏོན་ཤེས་པ་དང་། ། ཆེས་དཔག་

རྟེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང། ། དྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ། ། ཞེས་རྒྱུ་ཏུ་བศད་པ་ལས། མིག་རྫུ་ལ་ཆུར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་འཕྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དང། བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་པ་འཛིན་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཕྱི་རོལ་པས་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པའི་ཚིག་རྟོག་བརྗོག་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་གསུངས་ལ། རྟེས་དཔག་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་རྟེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་བ་རྟགས་ཅན་རྟེས་དཔག་གཉིས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་དང་མངོན་པར་འདོད་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་དང་རྟགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ལྟོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ནི་སྒྲ་མ་གཉིས་མངོན་སུམ་མིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་གསུངས་ལ། ཟླ་གཉིས་གསལ་སྣང་སོགས་ནི་རྟོག་པ་མེད་ན་ཡང་བསྒྲུ་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཝོག་རྟོག་བརྗོག་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་གསུངས་སོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆུམ་འགྲེལ་ལས། དབང་སྐྱེས་མིན་པར་སྒྲུབ་དོན་དུ། ། གཉིས་བศད་འཕྲུལ་པ་མཐོང་ཕྱིར་རོ། ། རྟེས་དཔག་སོགས་གྲུབ་བརྗོད་པ་ནི། ། སྒྲ་མ་གཉིས་ཉིད་བསྒྲུབ་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང། དེ་ཕྱིར་དེ་རྟོག་མེད་ན་ཡང། ། ཚད་མ་ཉིད་ནི་བཀག་པ་སྟེ། ། བསྒྲ་བའི་ཕྱིར་རོ་དེ་དོན་དུ། ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་བศད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཚད་འབྲས་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་ཚད་འབྲས་དཔྱད་པ་ལ། མངོན་སུམ་དང་རྟེས་དཔག་གི་ཚད་འབྲས་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཆུ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་བདོན་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་མར་དོན་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཚད་མ།

དེའི་བོད་ཏུ་ངོན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དེས་པའི་རྟོག་པ་ཚད་མའི་འཐས་བྱེར་
འདོད་དེ། དེའི་གཞུང་ལས། དང་པོ་ཡོད་པའི་ལྟ་བ་པོ། །ཤེས་པ་རྟོག་པ་
མེད་པ་ཅན། །ཐོས་དང་ལྷགས་སོགས་བློ་འདྲ་བ། །དག་པ་དངོས་ལས་སྐྱེས
པ་ནི། །དེ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད། །དེའི་བོག་བློ་གང་གིས། །དངོས
ཚོས་རིགས་ལ་སོགས་ཆམས་སུ། །བློ་ནི་ཞེན་པར་བྱེད་པ་གང་། །དེ་ནི
འཐས་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། ། ཅེས་ཟེར་རོ། ། དེ་མི་འཐད་དེ། དོན་ཀྱི་ཆམ་པ
ཤར་བ་མེད་ན་དོན་ལ་ལྟ་བ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རིགས་པ་ཅན་དབང་པོ
དང་དོན་ཕྲད་པ་ཚད་མ། དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་འཐས་བྱེར་འདོད་དེ། ཇི
སྐད་དུ། དབང་པོ་དང་དོན་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་ཚད
མའི་འཐས་བྱ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། ། དེ་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་དོན་ཀུན་དང
ཕྲད་པས་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་ཀྱང་དོན་ཀུན་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར
རོ། ། དེ་སྐད་དུ། བདག་ཉིད་ཀུན་ཀྱིས་འཕྲེལ་ན་ཡང། ཞེས་གསུངས་པའི
ཕྱིར་རོ། ། ཕྱི་ཐག་པས་ཚོག་གི་དོན་བྱུག་ལས་ཡོན་ཏན་སོགས་ཁྱད་པར་འཛིན
པ་ཚད་མ། ཁྱད་པ་ཅན་ཟླས་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་འཐས་བྱེར་འདོད་དེ།
ཇི་སྐད་དུ། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་ཟླས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བའང
མི་འཐད་དེ། ཚད་འཐས་གཉིས་ཡུལ་ཟླས་ཐ་དད་ན་གཞན་ཡོན་ཏན་གཞལ
བས་གཞན་ཟླས་རྟོགས་པ་མི་འཐད་དེ། ཐུན་པོ་གཞལ་བས་ཞེར་པོ་བཞིན
ནོ། ། ཅན་ཐོས་ཅི་ཐག་ཏུ་སྣ་བ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་ཡུལ་ཆམ་འཛིག
གི་ཚད་མ། དེ་ལས་ཐུང་བའི་ཤེས་པ་འཐས་བྱེར་འདོད་དེ། མཛོད་ལས
མིག་གིས་གཟུགས་ཆམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆམ་ཤེས
མིན། ། གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། ། གཟུགས་ཆམས་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར
ལོ། ། ཞེས་ཟེར་བཞིན་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་ཅམ་དོན་ཙོ་ཙོར་རྟོགས་པ་ལ

ཉེ་རིང་མེད་ཅིང་བེམ་པོས་ཡུལ་རིག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། ཚད་འབྱས་གཞན་དང་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་དེས་ན་ཆུམ་པར་གཞག་འཛིག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ལ་ཚད་འབྲས་སུ་སྣོན་དགོས་ཀྱིས་བཞེད་དེ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཉིད་བྱེད་པོ་མེན་ན་ཡང། ། དེ་ཡི་དབང་གིས་དེར་བཞག་ཕྱིར། ། ཞེས་དང། གང་ལས་འབྲས། གང་ཡིན་དེ་ནི་དེ་ སྒྲུབ་བྱེད། ། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྟས་གཞན་དང་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཡིན། དེས་ན་འབྲས་བུ་ངོན་གཞན་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྒྲུར་ན། དེ་ལ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་ཆུམ་གཞག་ནི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་མ་གཏོགས་པ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་མངོ་ཤེས་ཁ་ཉིས་མཐུན་པར་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གཞལ་བྱ། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ། འཛིན་པའི་ཆུམ་པ་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཆུམ་ གཞག་ནི། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་ཆུམ་ གཞག་ཡིན་ཏེ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་སྡུང་བཞིན། ། རང་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། ། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། ། འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྒྲུར་བར་བྱ། ། དེ་ལ་ཉམས་སྡུང་བདག་ཉིད་ཕྱིར། ། དེ་དག་རང་བདག་ཐུང་བར་རྟོག། ། དེ་ལྟར་རྟོག་ཉིད་དེ་ཚད་བདག ། གཞལ་བྱ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འོན་ཀྱང་དོན་རིག་སྒྲ་བས་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་འཛིག་གོ ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ། གཟུགས་སོགས་ཐུགས་ལྷད་སྣང་བའི་དོན་དངོས་གཞལ་བྱ། དོན་མཐོང་བའི་དབང་པོ་ཚད་མ། དོན་དངོས་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོགས་མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བུར་སྒྲ་བས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པར་འདོད་དོ། ། མངོ་སྒྲ་པ་དོན་ཟློག་ནི་མོ་གཞལ་བྱ། དོན་ཀྱི་

ཆུམས་ཤར་ནས་ངོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསྟུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། ངོན་རྟོགས་
པའི་ཚད་མ་འཐས་བྱར་བྱས་པ་ནི་མངོ་སྡེ་པའི་མ་དཔྱད་པའི་ཚད་འཐས་ཀྱི
ཆུམ་གཞག་ཡིན་ལ། དེ། བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། ། ཞེས་པ་ནས། ལྷོ
འདོགས་པས་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་གསུངས་སོ། ། ཕྱི་རོལ
ཀྱི་ངོན་གཞལ་བྱ། མ་དཔྱད་ན་ངོན་རིག་པར་སྣང་ཡང་དཔྱད་ན་རང་རིག་པ
འཐས་བྱ། གཟུང་བའི་ཆུམ་པ་ཚད་མར་བྱས་པ་ནི་མངོ་སྡེ་པའི་དཔྱད་པའི
ཚད་འཐས་ཀྱི་ཆུམ་གཞག་ཡིན་ལ། དེ། ཕྱི་རོལ་ངོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང། །
ཞེས་པ་ནས། དེ་འདྲ་ངས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ། ། ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་གསུངས
པས་དེར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། ། སེམས་ཙམ་ཆུམ་བདེན་པ་སྣ་ཚོགས་གཉིས
མེད་ལྟར་ན། གཟུང་ཆུམ་གཞལ་བྱ། རང་རིག་པ་འཐས་བྱ། འཛིན་པའི
ཆུམ་པ་ཚད་མར་བྱས་པ་ནི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་བློ
འཁྲུལ་བའི་ངོར་དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་ཐ་དད་པའི་ཆུམ་གཞག་བྱས
པ་ཡིན་ཏེ། ཆུམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ། གང
ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཐོང་བ་དང། ། ཏན་པ་འདི་ཡི་ཆུམ་པ་གཉིས། ། ཐོང་བ་ཉིད་ནི
འཐས་བྱ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ཐོ་གཅིག་གི་གཟུང
ཆུམ། འཛིན་ཆུམ། རང་རིག་ཡིན་ལུགས་ལ་ཐ་དད་མིན་ཡང་ཐོ་འཁྲུལ་བ་ལ
ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐུ་མའི་ལྷུགས
ཕས་ཀྱི་ནུས་པས་ཇི་ཞོགས་ལ་རྒྱ་གླང་ཞོགས་ས་ལྟར་བ་བཞིན་ནོ། ། དེ་སྐད
དུ་ཡང་ཆུམ་འགྲེལ་ལས། ཐོ་བདག་ཆུམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང། ། མཐོང་བ
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཆུམས་ཀྱིས། ། གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཐོ་ཁོང་བ་དག ། ཐ་དད་ལྟན
བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར། ། དཔེར་ན་ དབང་པོ་ ལྷགས་ ས་ཀགས་ ཀྱིས། །
བསྟད་པ་ཆུམས་ལ་འཇིམ་དུམ་ས་ཀགས། ། དེ་ཡི་གཟུགས་དང་བྲལ་བ་ཡང། །

ཆུམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བ་བཞིན། ། ཞེས་པ་ནས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་རིག
པ་དག ། ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་དང། ། འཇལ་བྱེད་འཕྲས་བུར་གནས
པ་འདི། ། ཇི་ལྟར་རྟེས་སུ་སྣང་བཞིན་བྱས། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར
ར། ། དེས་ན་ཡིན་ལུགས་ལ་སྟོན་གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་རིག་པ་ཇོ་བོ་གཅིག
ཡིན་ནོ། ། ཆུམ་བརྟན་པ་གཟུང་ཆུམ་སྟོང་བཏགས་དེ་གཞལ་བྱ། དེ་འཛིན
པའི་ཆུམ་པ་ཚད་མ། དེ་རིག་པའི་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་དེ་འཕྲས་བུར
འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འཕྲས་གཉིས་སྐྱ་སོགས་སྣང་བ་ལྟར་གཅིག་པ
བཀག་པར་འདོད་དོ། ། དེ་ལྟར་གྱུབ་མཐའ་བཞི་ལས་སྒེ་བདུན་འདིར་ཆེ་ཐུག
ཏུས་བའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་སྔ་མར་འཛིག་གི་རང་ལུགས་ལ་འཛིག་པའི་སྐབས
མེད་དོ། ། རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་བསྟན་ཀྱི་སྐབས་དང། དེ་འགོག་པའི
སྐབས་གཉིས། དང་པོ་ནི་མདོ་སྒེ་པའི་ལུགས་དང་དྲང་དོན་ཡིན་ལ། གཉིས
པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ། གཟུང་ཆུམ་ཟས་སུ་གྱུར་པའི་སྐབས་དང།
གཟུང་ཆུམ་ཟས་སུ་མ་གྱུར་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་གཉིས། དང་པོ་ནི་སེམས
ཙམ་ཆུམ་བདེན་པ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན
མེད་ཅིང་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཆུམ་པ་སྣང་མཁན་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་བདག་ཉིད་དུ
བདེན་པའི་ཕྱིར་ར། ། གཉིས་པ་ཆུམ་བརྟན་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ
མེད་ཅིང་རང་རིག་བདེན་པར་གྱུར་ལ། གཟུང་བའི་ཆུམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང
བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆུམ་བདེན་པའི་སྐབས་ཀྱང་དྲང་དོན་ཡིན་ནོ། །
མདོར་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་བསྟན་ཀྱི་སྐབས་དྲང་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་ལུགས་ལ
བཞག་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་ཕྱི་རོལ་མཐར་བཀག་པའི་ཕྱིར་ར། ། ཆུམ་བདེན་པའི
སྐབས་ཀྱང་དྲང་དོན་ཡིན་ཏེ། རང་ལུགས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་མཐར
བཀག་པའི་ཕྱིར་ར། ། ཆུམ་བརྟན་པའི་ལུགས་ནི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། རང

ལུགས་སུ་བཞག་ནས་ཡེ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ཐེ་བཏུན་འདིར་
མཐར་ཐུག་ཆམ་བརྫུན་པ་ལ་སྐྱེལ་བར་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ས་སྐྱ
པ་ཆེན་གྱིས་གསུང་ས་ས་འདི་ཁོ་ན་འཐད་པར་ཁོ་བོས་རྟོགས་སོ། ། གཉིས
པ་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་འཐས་ལ། མདོ་ལྟ་བའི་ལུགས་ལ། གཞན་སེལ་གྱི་ལ
མེའི་ཚོགས་དོན་ལ་དོན་རང་མཚན་གྱི་ལ་མེར་འཕྲལ་བ་དེ་གཞལ་བྱ། དུ་བའི
རྒྱས་ལས་དེའི་ཆམ་པ་ཤར་ཞིང་གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་བའི་ཐོ་ཚད་མ། དུ་བའི
རྒྱས་ལས་ལ་མེ་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་འཐས་བྱ་ཡིན་ཞེས་མ་ཁས
པ་སྨོན་ངོར་ལ་ས་ཁོགས་པ་ཆམས་བཞེད་དོ། ། ཆམ་རིག་ལུགས་ནི་ཁ་ཅིག་ཆམ
རིག་པའི་ལུགས་ལ་འཐས་རྒྱས་མི་ཁྱིད་ཏེ། ལ་ལ་དུ་བ་མཐོང་པའི་ཚེ་ལ་ཆུབ
ན་མེ་ཡོད་ན་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་བེམ་པོར་འགྱུར་ལ། མེ་མེད་ན
རྒྱས་ལས་མེ་རྟོགས་པའི་ཐོ་ཚད་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ། ། གལ་ཏེ་ད་ལྟ་མེ་མེད
ཀྱང་དུ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཕྱིས་སྐྱེས་བུས་ཕྱིན་པ་ན་མེར་སྣང་བ་སྐྱེ་བ་ནི་དུ
བ་ཆུ་དང་མེ་འབྲས་བུར་འགྱུར་བས་ཆུ་འབྲས་གོ་བཟློག་པ་མི་ཁྱིད་ལ། དེས་ན
སེམས་ཙམ་པའི་འཐས་རྒྱས་ལ་ཚད་འཐས་མི་ཁྱིད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས
ཅན། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ཡི་ལུགས་ལ་འཐས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག
གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བར་སྣང་བའི་ཐོ་ཆུ་མེར་སྣང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟེང་པོ
ངང་འབྱེལ་བ་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། བག་ཆགས་གསལ
བར་ས་ཅན། བསྲེག་པའི་ངོ་ཐེད་ནུས་པའི་མེར་སྣང་གི་ཤེས་པ་བསྐྱེད
ནུས་དཔག་ལ། དེས་སྐྱེས་བུ་མི་བསྐྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་མ་ཁས་ལ་ཐེམས་ཙམ་པ
ཆམས་བཞེད་དོ། ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ལར་སྣང་གི་ཤེས་པ་ངང་མེར་སྣང
གི་ཐོ་འགྱུ་ཚོགས་ངོ་ནར་ཐུར་སྣང་གི་ཤེས་པའི་རྒྱས་ལས་ངེ་ཆམ་པ་ཤར་ཞིང་ངེ
ལ་གསར་ཏུ་མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། ཏུར་སྣང་གི་ཐོ་ཅུ་ཡི་རྒྱས་ལས་ངེ

རྟོགས་པའི་རྟེས་དཔག་འཐད་བྱ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱགས་ནི་དུ་ལྡན་གྱི་ལར་སྣང་བའི་བློ་ཆོས་ཅན། མེར་སྣང་གི་བློ་ཡོད་དེ། དུར་སྣང་གི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན་དུར་སྣང་གི་བློ་དེ་དུ་ལྡན་གྱི་ལར་སྣང་བའི་བློའི་སྟེང་དུ་མེར་སྣང་གི་བག་ཚགས་དཔག་སྟོབས་ཀྱིས་ དེ་ དཔག་ པའི་ རྒྱུའི་ ཆོས་ རྟེས་ ས་ ད་པོག་ པའི་ འཐད་རྒྱགས་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་ནམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལའང་དུ་བར་སྣང་ བའི་ བློས། ། བག་ཚགས་གསལ་བར་སད་པ་ ཅན། ། མེར་སྣང་ བ་ཡི་ ཐ་ ཤ ད ནི། ། རྟོགས་འགྱུར་མེ་ ཤ ད ་ མ ་ ཡ ི ན ་ ན ོ ། ། ས ེ ས ས ་ ཀ ྱ ི ས ། ། ས ྟ ེ ང ་ ཡ ོ ་ ཅ ན ་ ཤ ད ་ ད ུ ་ བ ར ་ ན ི ། ། ས ྟ ེ ང ་ ཡ ི ་ ཐ ེ ་ ག ས ལ ་ ཆ ེ ད ་ ཡ ། ། ད ེ ས ། ། ན ་ ཆ ེ ་ ལ ས ་ ད ུ ་ ཡ ི ན ། ། མ ཁ ས ་ ཕ ་ ཆ ེ ས ་ ལ ་ ལ ཆ ོ ད ་ ཁ ད ི ་ ཡ ོ ད ། ། ཅ ེ ས ་ ག ས ུ ང ས ་ ཡ ི ་ ཕ ྱ ི ར ། ། ཚ ད ་ མ ་ ར ི ག ས ་ ཡ ི ་ ག ཏ ེ ར ་ ལ ས ་ མ ངོ ན ་ ས ུ མ ་ ཡ ཁ ྲ ག ་ ཡ ི ་ ར ས ་ ཏ ु ཆ ེ ད ་ ཡ ་ ཐ ེ ་ ད ཀ ྱ ་ ཡ ི ་ ག ས ལ ་ ཆ ེ ད ་ ར ེ ཞ ི ཕ ོ ག ས ། ། ། །

རྟེས་ དཔག་ ཆོས་ ཅན། ར ང ་ ཏ ོ ན ་ ད ང ་ ག ཞ ན ་ ཏ ོ ན ་ ག ཏ ེ ས ་ ཡ ོ ད ་ ད ེ ། ར ང ་ ག ི ་ ཆ ེ ད ་ ད ु ་ ད པ ོ ག ་ པ ་ ད ང ། ། ག ཞ ན ་ ग ् ि ् ि ् ् ्

པའི་ཕྱིར་ཆོས་པར་དབྱེ་བ་ནི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། གསལ་བའི་དབྱེ་ཁ་བསྐྱེན་ནི་གསལ་བ་ས་ས་ལ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྐྱེན་པར་ཀུས་ཀྱི་གཞན་དུ་མཡིན་ནོ། ། དེ་བས་ན་མཚན་ཉིད་བསྐྱེན་པའི་ཚེད་ཁོ་ནར་ཆོས་པར་དབྱེ་བ་སྒྲས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་པར་དབྱེ་བ་བསྐྱེན་པ་མེད་པར་ནི་མཚན་ཉིད་བསྐྱེན་པར་མི་ཀུས་པར་རྟོགས་ནས་ཐོག་མར་ཆོས་པར་དབྱེ་བ་སྒྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་དོན་རྟོགས་དཔག

དང་པོ་རང་དོན་རྟོགས་དཔག་ལ་མཚན་ཉིད། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྒྱུགས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་བློ་ནི་རང་དོན་རྟོགས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་མདོ་ལས། རང་དོན་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྒྱུགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། ཞེས་དང་། རིགས་ཕྱིགས་ལས། དེ་ལ་རང་གི་དོན་ནི་རྟོགས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྒྱུགས་ལས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གང་གིས་རྟོགས་པའི་རྒྱུགས། དེས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱུགས་ཀྱི་སྟོན་གཞི་ངོས་བཟུང་། དེ་ལ་སྟོན་པའི་རྒྱུགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཚུལ་དང་པའི་སྟོན་གཞི་ཕྱོགས། རྟེས་སུ་འཇུག་ཕྱོགས་གཞི་སྟོན་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་དག་སྟོན་གཞིར་འཇོག་པའི་འཐད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་རྟེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྒྲ་དོན་ཐོག་ཕར་བསམ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྟེས་དཔག་གི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་། གང་དུ་འཇུག་པའི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། རྗེ་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་དང་
གསུམ། དང་པོ་ནི་རྟོག་གེའི་གཞུང་ལས་ཕྱོགས་དང་བསྟུན་བྱ་དང་རྗེས་སུ
དཔག་བྱ་ཞེས་གང་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་གཏན་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ལ། དེ་དག
འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། བསྟུན་བྱའི་ཆོས་དང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི
ཆོགས་ངོན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ལ། ཡལ་ཀྱལ་བསྟུན་བྱའི་ཆོས་དང་ཤེས
འདོད་ཆོས་ཅན་གཉིས་ལ་ཆོགས་ངོན་དེའི་ཕྱོགས་རེས་ཟིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས
བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། རྟགས་ཀྱི་བསྟུན་བྱ་ཆོགས
པ་ཉིད། ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དག ། གཙོ་བོ་མིན་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག
ཕྱིར། ། བསྟུན་བྱ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི་འོ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ས་ཆོགས
ངོན་ཀྱི་ཆོས། ཡིན་ཞེས་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ།
སྒྲ་ཐམས་ཅད་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་དེའང་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ
སོགས་པ་ སྒྲ་འཇུག་པའི་སྐབས་གསུམ་ལས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད
གཏན་ལ་འབེབ་པ་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས
ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ཞེས་དང་། རིགས་ཕྱིགས་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ
ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཆེ་བྱག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས
པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁྱབ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་བསྟུན་བྱའི་ཆོས་ལ་འཇུག་སྟེ།
མདོ་ལས། གཏན་ཚིགས་བསྟུན་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་བ། ། བསྟུན་བྱ་མེད་ན་མེད་པ
ཉིད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྟུན་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་
ཆོགས་ངོན་ལ་འཇུག་སྟེ། བསྟུན་བྱར་ཁས་བླངས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད། ། ཅེས
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་མཚོག་གིས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད
གཏན་ལ་འབེབས་པ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་ནི་སྤྱི་རྟེས་སུ་དཔག་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཁྱབ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་ནི་ཚོས་རྟེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདིར་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་སོ། ། ཤེས་པར་འདོད་པ་
སྟེ། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཚོས་ཚོས་ཅན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་
དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་ནི་བ་ལང་ཞེས་
པའི་སྒྲ་ཚོས་ཅན། ནོག་ སོགས་ འདུས་ པའི་ གོང་ ཏུའི་ དངོས་ མིང་ ཡིན་ ཏེ། ད་ཀོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེ་ལ་འདོད་རྒྱལ་བས་ཐོག་མར་
སྨྲར་བའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེས་དོན་གོ་བ་ནི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་འཚར་ལ།
མི་བྱེད་པོ་ལ་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ སྒྲ་ ཚོས་ ཅན། བཏགས་ མིང་ ཡིན་ ཏེ། ད་ཀོས་པ་ དང་ ཀྱ་ ཆགས་ ནས་ ཀཞན་ ལ་ ཟླར་ བའི་ ཚིང ཡིན་ ཕའི ཕྱིར། དེས་ ངོན་ ཀོ་ ན་ ཀཞན་ ལ་ ལྟོས་ ནས་ ནམ་ ཕ་ འཚར་ ར། ། ཚོགས་ ངོན་ ལ་ ངངོས་ ཚོས་ བས་ ཆ་ ཕ་ ནི། ཚོགས་ ངོན་ ལ་ ཐུགས་ ཀྱི་ ཐ་ ཀངོད་ ཆ་ ནས་ ཆ ལ ཐ ཀས ཚུན་ ཚོད་ ཏ ཀ ཀ ལ ཆ ལ ས ནམ ལ ངངོ ས ཆ ལ ལ ངངོ ས ཆ ལ ལ ངངོ ས ཆ ལ

འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་
བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེར་
ཞེ་བར་གང་གས་སུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ར། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ར། ། གཉིས་པ་ལ། བསྟན་བྱའི་ཆོས་ལ་བསྟན་བྱར་
མིང་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་བ། ཞེས་བརྗོད་
ན་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཆོས་ལའང་རྗེས་འཇུག་ཡོད་པས་ཡང་དག་ཏུ་ཡོག
པར་རྟོགས་པ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རམ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྟེབ་སྟོར་གྱི་ངོར་བྱས་ནས
བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཅིས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་སུ་བཏགས་པའི་དགོས
པ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་མ་བརྗོད་པར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཚུལ་དང
པོ་ལ་མི་གོ་བར་མཐུན་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ནམ་མི་མཐུན་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད
པའང་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྐམ་པའི་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་ཕྱིད་པས་དེ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར
ཅིས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བཏགས་པ
ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། ། དགོས་པ་མེད་པའི
ཕྱིར་ཞེ་བར་གང་གས་པར་མི་བྱའོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི
ཆོས་ཡིན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ར། ། དེ་ལ་དབང་ཕྱུག་སྟེ
ན་རེ། ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་མཐུན་དཔེ་ལ་མི་གོ་སྟེ
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅེས་པའམ། དེའི་ཚས་ཁྱབ་ཅེས་བརྗོད་པས་མཐུན་དཔེ
ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཚུལ་དང་པོ
ཉིད་གོ་བར་འགྱུར་ར་ཞེན། དེ་མི་འཐད་དེ། མཐའ་དེ་ལྟར་བཀག་ནས་ཐུན
ཕྱུད་པས་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀ་ལྟར་མི་བརྗོད
པར་ཅིས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་རང་མིང་ནས་སྨོས་ན་གོ་བའི་མོད་ལས
ཟན་འཇུག་པ་ལ་ལྟག་པ་བསྐོར་ཅི་དགོས་སྐམ་ན། དངོས་མིང་དེ་ལྟར་བརྗོད

ན་འགྱུར་མོད་འོན་ཀྱང་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས། རྟེས་འཕྲོ། ལྷག་པ་ཞེས་ཚུལ་གསུམ་བརྟེད་པ་ཡི་གེ་མི་མཉམ་པས་བརྟེད་མི་བདེ་བ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྟོན་མི་འགྲིག་པས་མ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་དེ། གཏན་ཚིགས་ཕྱིགས་པ་ལས། ཤུགས་ཀྱིས་དོན་གོ་ཡང་ཞེ་བར་བཏགས་པ་ཅམ་ཡི་གེ་མཉམ་པས་སྟོན་དགའ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ཞིང་བརྟེད་དགའ་བ་དེ་དག་དོར་ནས་ལོག་རྟོག་མེད་ཅིང་བརྟེད་བདེ་བས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་བཞེད་དོ། ། གསུམ་པ་ནི་པཎ্ཌི་ཏ་སུཏ་ཥེང་པ་ན་རེ། དེ་ལྟར་བརྟེད་ན་བརྟེད་བདེ་མོད་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྟེད་ན་དོན་ལ་ལོག་རྟོག་མི་ཤེས་པར་མཚུངས་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཐུན་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དང་ཆོགས་དོན་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ཆོས་ཕྱོགས་དང་ཆོགས་དོན་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཡོད་པའང་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་ཞིང་དེ་སྐྱེས་ན་མེག་གི་གཟུང་ཏྲས་ཐུ་མེ་རྟག་པར་བསྟོད་པ་ལའང་རྟགས་ཆོས་རྟེས་སུ་དཔག་ཏུ་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ་དང་། རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྷ་ཞེས་ཀ་ཚང་བས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་ལ་ལ་ཁ་ཅོག་ཏུ་སྐྱོའོ་ཞེ་ན། ཤེས་ཏ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྟེད་ན་སྐྱོན་ཡོད་མེད་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྟེད་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་དགེ་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་ཀ་ལ་གཏན་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྟེད་ན་ལུ་ཕྱོགས་ཚུན་ཆད་ལ་ཚུལ་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་གཏན་ཀྱི་གཞན་གཉིས་ལ་མ་གཏན་པའི་སྐོན་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཕྱི་སྐྱ་ཐེ་ཐག་ཆོས་དང་འཐེལ་བ་ན་ཙོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་

འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་ལག་པ་ཞེས་པའི་སྒྱུ་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ལྟན་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་བྱ་
བྲག་གླང་པོ་ཆེ་ཞིད་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། ། ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྒྱུ་སྒྲ་བྱེ་བྲག
ཆོས་དང་འབྲེལ་ཡང་ཚུལ་དང་པོ་ཞིད་ངེས་མེ་ནུས་པར་མཐུན་དཔེ་དང་མི
མཐུན་དཔེ་གཞིས་ཀ་ལའང་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་མགོ་ཞེས་པའི་སྒྱུ་སྒྲ་བྱེ་བྲག
ལྟན་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་གླང་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མེ་འཇུག མགོ་ཡོད་པ
ཐམས་ཅད་ལ་མགོ་ལྟན་ཞེས་པ་འཇུག་སྟེ། མགོ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མགོ
ལྟན་དུ་གྲགས་པ་བཞིན་ནོ། ། གཞིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར
ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཨདོད་པའི་སྒྲ་ལས་བྱེད་པ་པོ་བྱ་བ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས
ལས་སུ་གྱུར་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྟན་པ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཤིང། འགལ་བའི་རྩོད་གཞི་ལ་མ
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱེ་པ་པོའི་བྱ་བར་གྱུར་པ་འདོད་བཞིན་པའི་བློ་ཡང་མ
ཡིན་ཏེ། གླུ་བྱར་བའི་རྟེས་དཔག་གི་ཆོས་ཅན་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས
ན་དཔག་གཞིར་གཟུང་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱེ
བྲག་ཏུ་རང་དོན་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནི་ཆོལ་བས་དཔག་གཞིར་གཟུང་བ
གཞན་དོན་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནི། ཕྱིར་ཆོལ་གྱིས་དཔག་གཞིར་བཟུང་བ
ཡིན་ནོ། ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཞིད་དུ་ངེས་པ
ནི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོག་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ།
མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ
ཡིན་ནོ། ། ཞིད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ལྷན་ཤིང་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཁང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཤལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ
ཡིན་ནོ། ། ཡོད་པའི་རྟེས་ལ་ཞིད་སྟོས་པས་མཉན་ཏ་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན
པའི་རྒྱགས་ཁོ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ངེས་པ་སྟོས་པས

ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཕེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྱུབ་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ དག་གི་ཤེས་བྱེད་ནི་རྟེས་སུ་འཇུག་ལྟོག་གི་སྐབས་སུ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྟེས་སུ་འཇུག་ལྟོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། གཞན་ལུགས་དགག རང་ལུགས་དགོད། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་ གསུམ། དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔོན་བརྟེད། དེ་དག་ བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་ སྤང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི་གཙང་ནག་པ་དང་དན་བག་པ་ནི་། བསྟན་ བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་ལྡན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་རྒྱགས་ཀྱིས་བསྟན་ནུས་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་འདོད་ལ་ དཔག་བྱར་བཟུང་བའི་སྒྲུ་རིགས་མེ་ལ་ས་ཁོགས་པ་ཡིན་ལ། ལྡན་པའི་ངོན་ཡང་ ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ལུགས་ལྟར་ལྡན་པ་སྟེ། ཏ་བས་མེ་བསྟན་པ་ནི་ ཆོགས་པ་གཅིག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱགས་ཅོ་བ་དབྱེར་མེད་དང་། ལྷོག་ པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་རང་ལྷོག་ལ་བརྟེན་པར་ལྡན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ར། ། ཕྱོགས་ ཀྱིས་དངོས་འགལ་ཏ་བས་མས་ནས་ཀྱིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་བྱང་བར་ ངོགས་པ་ལ་ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པའི་བོད་བསྟས་པ་འགའ་ཞིག་ཇས་ལྷོག་ཕྱེ་ ཟྱེ་སྨྲའོ། ། ཇི་ལྟར་ན། མེ་དང་མི་རྒྱ་པ་ལ་ས་ཁོགས་པ་ཇས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ བསྟན་པ་ན། ཇས་ལ་ཕྱོགས་ཀཉིས་ཐུ་ཚོན་ཆོད། ལྷོག་པ་ལ་ཕུང་པོ་གསུམ་ པ་ལ་ཀྱང་མི་སྐྱོན་ཏེ། ལྷོག་པ་ལ་དགག་སྐྱོན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ར། ། གཏན་ ཚིགས་ལ་ས་ཁོགས་པ་ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ན། ལྷོག་པ་ལ་ལ་ཐུ་ཚོན་ ཆོད། ཇས་ལ་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ལ་ལ་ཀྱང་མི་སྐྱོན་ཏེ། ཇས་ལ་དགག་སྐྱོན་མི་ བྱེད་པའི་ཕྱིར་ར། ། བསྟན་པའི་ཚུལ་ཡང་ཇས་ཆོས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ ལྡན་པར་བསྟན་པ་གཉིས། ལྷོག་ཆོས་རང་ལྷོག་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་གསུམ། དེ་ དག་གི་སྐྱོར་བའི་ངོན་གསུམ་ཡང་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཕྱོགས།

ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་གཉིས་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས། འགལ་བའི་
སྐབས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། མ་ངེས་པའི་ སྐབས་ སུ་ ཅི་ རིགས་ པར་ འགྱུར་
རོ། ། ཞེས་ཟེར་རོ། ། གཉིས་པ་ནི་ཐུས་དང་ལྷོག་པ་ཇི་ལྟར་ སོ་ སོར་ ཕྱེ་ན་ཡང་
ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་
ཐུས་དང་། ལྷོག་པ་ཡང་མ་ཁས་པ་ཆུམས་ལ་གྱུབ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཇི་
ལྟར་མཐོང་ན། ཐུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྟུབ་པ་ན། ཐུས་ལ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན།
ལ་མེ་ལྟན་དུ་བསྟུབ་པ་ན་སྐྱ་བོའི་ཐུས་ཀྱིས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་སྐྱ་བོའི་ཐུས་དེ་
སྟུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤེས
བྱ་ཆོས་ཅན། ཆུང་ས་པའང་མེད་ལྟན་དུ་ཐལ། སྐྱ་བོའི་ཐུས་དེ་དེ་སྟུབ་ཀྱི
མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླང། འདོད་ན་རྒྱ་མཚོ
ཆུང་ལྟན་ནམ་ཡོད་པར་ཐལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན། དུ་བའང་མེ
དང་མི་ལྟན་པར་ཐལ། སྐྱ་བོའི་ཐུས་དེ་དེ་སྟུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི
ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླང། འདོད་ན། དུ་ལྟན་ལ་མེ་ཡོད་དུ་བསྟུབ་པའི
འབྲས་རྟགས་མི་གྲོད་པར་ཐལ་ལོ། ། སྐྱ་བོའི་ཐུས་དེ་དེ་སྟུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀ་ལ་འཇུག་ན་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཆོད་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། ། ལྷོག་པ་ལ་བརྟེན
པའི་ཆོས་བསྟུབ་པ་ན་ལྷོག་པ་ལ་ལ་ཆོད་ཆོད་ན། ཁས་ལྷོག་སྟུ་མི་རྟ་སྟུབ་ཀྱི
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟུབ་པ་ལ་དེ་སྟུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད
པའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་ཙམ་གྱི་ལྷོག་པ་དེ་དེ་སྟུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར
ཤེས་བྱ་ཙམ་ གྱི་ ར་ ལྷོག་ ལ་ དེ་ ཐུབ་ ཀྱི་ ཚུལ་ གསུམ་ ངེས་ པ་ བརྟེན་ པར་ ཐལ
ལོ། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤེས་བྱས་དེ་ཐུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ
ངེས་པ་ལ་ཁྱབ་ན། དེ་དེ་ཐུབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག
དེ་ཐུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཚུལ་གསུམ་ངེས

པ་ཤེས་བྱའི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ། །ཤེས་བྱ་ཙམ་གྱི་རང་སྟོག་དེ་
ཕྱོགས་གཅིས་ཀ་ལ་འཇུག་ན་ཕྱོགས་གཅིས་སུ་ཁ་ཆོད་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །
གཞན་ཡང་ཕྱོགས་གཅིས་སུ་ཁ་ཆོད་ཆོད་ན། དཔྱད་ན་རྟམ་གཞག་འཇིག་སྟེ།
དགག་སྒྲུབ་དོན་རང་མཚན་ལ་བྱེད་དམ་བློ་ངོར་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤེས
བྱ་ཆོས་ཅན། དགག་སྒྲུབ་དོན་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་བྱེད་ན་ཚད་མའི་ཡུལ
མི་ཤེས་པར་ཐལ། དགག་སྒྲུབ་དོན་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར
དང་། ཕྱི་རོལ་རྟེན་མེད་སྒྲ་དོན་ལ། བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །
དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། ། ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཅིས
པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིས་སུ་ངེས་པ་མ
ཡིན་པར་ཐལ། བློ་ངོར་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་གང་ཞིག བློ་ངོར་ཡོད་པར་ངེས
པའི་མཐུན་ཕྱོགས། མེད་པར་ངེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། གཅིས་ཀར་མ་ངེས
པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་པ་སྟེ། ཕུང་པོ་གསུམ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ཏྲ
པར་ངེས་པ་དང་ཏྲ་པར་ངེས་པ་དང་གཅིས་ཀར་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཕྱོགས་གཅིས་སུ་ངེས་ན་ཏ་ཙང་ཐལ་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་དང་པོའི
ལྟོས་གཞི་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་ཕྱོགས་ཀྱང་པ་མ་ཡིན་པར
ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས། འགལ་བའི་སྐབས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དཀའ་བར
ཐལ། གཞན་ཡང་ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་མེ་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིས་སུ་ངེས་ན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྟོས་གཞི་གཞན་གཅིས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར
ངེས་པ་ཟློས་འགྱོ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལྟོག་པ་ཡིན
ནོ་ཞེས་ཀྱང་བཟློད་དཀའ་བར་ཐལ། ཡང་དག་གི་ཚོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན
འགལ་བའི་ཚོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐུན་དཔེའི

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་རྟེས་འཇུག་དང་། མི་མཐུན་དཔེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ལྟོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཚུལ་གསུམ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་སྒྲ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་ཆམ་གཞན་ཐམས་ཅད་འཇིག་གོ ། གཞན་ཡང་རྒྱགས་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོངས་བྱ་ལྟར་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡང་དག་གི་སྐྱབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས། འགལ་བའི་སྐྱབས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པས་འབྱེད་པས་གཞི་མཐུན་གྲོངས་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བ་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་མི་གྲོངས་པར་ཐལ། རྒྱགས་ཀྱན་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་རྒྱ་ཆད་པས་སོ། ། ཡང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། རང་ཉིད་རང་དང་ལྡན་པ་མི་གྲོངས་པའི་ཕྱིར། ཡོ་ན্ལ་བ་ན་རེ། ཆོགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དེའི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འདུས་སོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབྱུག་པ་གྲུབ་པས་དབྱུག་པ་ཅན་གྲུབ་པར་ཐལ། ཆོགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས་དང། རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏེ་ལྟོས་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོད་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་དེ། ཡང་དག་པར་ན་ལྟོས་གཞི་འང་གཉིས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན། རྒྱགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་ཚུལ་དང་པོ་ཞེས་མི་བརྗོད་པར་རྒྱགས་ཡང་དག་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཚུལ་དང་པོ། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྟོག་པ་ཚུལ་གཉིས་པ། འགལ་བ་ལ་དེ་

ལས་བརྗོག་པ། མ་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་སྟེ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱས་ཀྱང་ཚུལ་
གཉིས་པར་ཐལ། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཤེས་འདོད་ཕྱོགས་ཀྱང་མཐུན་
ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཆོས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་གཉིས་སུ་ངེས་པ་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་མི་བཞེད་དེ། མདོ་
ལས། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། ། ཆོས་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་
ཡང་། ། ཆོས་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ལ་ཡང་། ཡོད་མེད་ཆོས་པ་
གཉིས་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། ཆོས་ངེས་ལས། གཞན་ཡང་གཉིས་ཀར་ཡང་
སྲིད་པ་མི་འགལ་ན་དེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པ
ཉིད་དོ། ། འདི་ལྟར་ཆོས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་པར་བརྗོག་པ
དང་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ
པར་ཆོས་མཆོག་གིས། གཉིས་ཀར་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས
སུའོ། ། སྲིད་པ་མི་འགལ་ན། དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལའོ། ། དེ
ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་དུའོ། ། འགྱུར་གྱི་ཞེས་བྱ
བ་ནི་གྲུབ་པར་འགྱུར་གྱིའོ། ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་འགལ་ན་ནི་གང་ཡང
རུང་བ་ཉིད་དེ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ། འདི་ལྟར་དེ
ནི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གང་ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར
གང་ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོས་པར་བརྗོག་པ་དང་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར
ངེས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གང་གི་ཕྱིར་ངེས་པ་ནི་གཉིས་པ་མེད་པ་ཡིན
པའི་ཕྱིར་དང་ཆོས་པར་བརྗོག་པ་ནི་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི
ཕྱིར་རོ། ། ལུང་འགྲེལ་འདི་ལྟར་ན། གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན
པའི་ཕྱིར་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཟོང་གཞི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་དང་མཐུན

ཐུགས་གང་རྡུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཐུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཐུགས་ དང་ མཐུན་ ཐུགས་ གཉིས་ ཀ་ ཡིན་ པ་ མི་ སྲིད་ པའི་ ཕྱིར།
མདོར་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཐུགས་མི་མཐུན་ཐུགས་
གཉིས་སུ་ངེས་པ་སྟོན་དགོས་གཉིས་མི་བཞེད་དེ། ཐུགས་ཆོས་ཅན་དགེའི་རབ
དབྱེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། ཤས་ལྟོག་ས་ས་ར་ཕྱེ་ནས་འཇུག་ན་འཇིག
རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཉུབ་པར་ཐལ། དོན་རང་མཚན་རྟོག་པའི་དངོས
ཡུལ་ལ་ཡིན། རྟོག་ པའི་ དངོས་ ཡུལ་ གཞན་ སེལ་ ལ་ ཐོབ་ ཅ་ ཚེད་ པའི་ ཕྱིར།
གལ་ཏེ་ཤས་ནི་བློ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ལྟོག་ཅ་ནི་བློ་ལ་ལྟོས
ནས་བསྒྲུབ་པས་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དེ་ལྟར་ན་ཤས་ལ
བརྟེན་ནས་ཤས་བསྒྲུབ་བམ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟོག་པ་བསྒྲུབ། དེ་བཞིན་དུ
ལྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟོག་ པ་ བསྒྲུབ་ བམ་ ལྟོག་ ཅ་ ལ་ བརྟེན་ ནས་ ཤས་ བསྒྲུབ།
དང་པོ་བསྒྲུབ་པར་མི་ཐུས་ཏེ། ཤས་ལ་ཇེས་འཇུག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས
པའང་མི་ཐུས་ཏེ། ཤས་ལ་ཇེས་འཇུག་མེད་ཅིང་ལྟོག་ པ་ ཀྱང་ ཅ་ ལ་ ད་ཁོས་ ཐུས
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པའང་མི་འཐད་དེ། ལྟོག་ ཅ་ ལ་ བརྟེན་ ནས་ ལྟོག
ཀྱང་འགྲུབ་ཀྱང་འབྱས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བཞི་པ་འཐད་མོད་དེ་ནི་ཤས
ལྟོག་ས་ས་ར་མ་ཕྱེ་བར་ལྟོག་ ཅ་ ལ་ ད་ངོས་ པོ་ ཞེན་ ནས་ ཁ་ཅིག་ ཏུ་ འཕྲུལ་ ཅ་ ཡི
ནས་འཇུག་ ཅ་ ཡིན་ ནོ། ། ཀྱུས་ ཅ་ ར་ ཐེ་ ཅ་ ཞེན་ ཏོ། ། ཤེས་ ཏུ་ ཆོས་ ཅ་ ཅ།
ལྟོག་ ཅ་ ལ་ ལ་ ཅ་ ཅ་ ཅ་ ཅ་ ཅ་ ཅ་ ཅ་ ཅ་ ཅ་ ཅ
ཅ་ ཅ་ ཅ་ ཅ་ ཅ་ ཅ་ ཅ་ ཅ
ཅ་ ཅ
ཅ

བརྟེན་པ་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་བརྟེན་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་ལྷར་མ་ཡིན་ཀྱི་བློས་རང་ལྟོག་ལ་བརྟེན་པར་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བློས་ཇི་པོ་དབྱེར་མེད་དམ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྒྱས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྦྱང་བ་ནི། གལ་ཏེ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ན། དགག་བྱ་ལེགས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པས་དགག་བྱ་ལེགས་པའི་ཆུམ་པར་གཞག་པ་འཇིག་གོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆུམ་གཞག་འཇིག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་ལེགས་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པའི་གནད་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཚོན་ཚོད་པས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ལ་མེ་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་མཐུན་དཔེ་ཚང་མང་དུ་མེ་དུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་ནས། གང་དུ་བ་ཡོད་པ་ན་མེ་གྲུབ་པའི་ཚེ། མི་མཐུན་དཔེ་ལ་གཞི་ཡོད་ཀྱང་རུང་། མེད་ཀྱང་རུང་། མེ་ལྟོག་པས་དུ་བ་ལྟོག་པར་ངེས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་མོད། ལྟ་ཕྱིན་གྱི་ཁང་པ་ཕྱོགས་གཉིས་གང་ཡིན་ཡང་བླ། བཏང་སྙོམས་པ་ཡིན་ནོ་དེ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག ལྟ་ཕྱིན་གྱི་ཁང་པར་མེ་ཡོད་ན་མཐུན་ཕྱོགས། མེད་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བཏང་སྙོམས་ཀ་ལ་རྩང་ཞེ་ན། །ལྟ་ཕྱིན་གྱི་ཁང་པ་མེ་ཡོད་དུ་ངེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་མོད། དེ་མེ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་ཤིང་ཕེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་བླ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པར་ངེས་པ་མཐུན་ཕྱོགས། མི་ལྡན་པར་ངེས

པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་བཏང་སྟོམས་པ་
ཡིན་ཏེ། གཅིག་བསྒྲུབ་པ་ན་དེ་རྟེན་དང་། གཞན་རྣམས་བཏང་སྟོམས་ལྟ་བུ
དང་། འགོག་ན་དེ་ཡིས་དབེན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག
གོ ། དེས་ན་སྤྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཚོན་ཚོད་པ
ནི་ལུང་རིགས་དང་འགལ་བས་རྣམ་པར་འཇྱམས་སོ། ། གཉིས་པ་རང་ལུགས
ལ། གང་ལྟོས་པའི་རྟེས་སུ་འཇུག་ལྟོག ། གང་ལ་ལྟོས་པའི་ལྟོས་གཞི་ངོས
བཟུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི་སྒྱིར་རྟགས་ཀྱི་རྟེས་ཕྱོགས་ཙམ་ནི། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ
གང་ཞིག ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་ཡིན་པའམ་ཡོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི
ཆོས་དེ་ཡིན་པའམ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུའང
གྱུར་པ། བྱས་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་མི་མཐུན་པའི་དཔེ
ནམ་མཁའི་སྟེང་དུའང་གྱུར་སྟེ། དེའི་སྟེང་དུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་གྱུར
པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྟགས་ཀྱི་ལྟོག་ཁྱབ་ཙམ་ནི། གང་ཞིག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི
ཆོས་དེ་མིན་པའམ་མེད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་མ་ཡིན་པའམ་མེད་པས་ཁྱབ་པ
དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི
ལྟོག་ཁྱབ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ
ལྟ་བུའོ། ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ལྟ
བུའོ། ། དེ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་པ
ལྟ་བུ་སྤྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་ལ་ལྟོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། འདི་ལ་བོད་ཆོངས་པ
ཁ་ཅིག་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ནི་བྱས་པས
སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟེས་ཁྱབ་དང་ལྟོག་ཁྱབ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟེས
ཁྱབ་དང་ལྟོག་ཁྱབ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར
ཏེ། དེ་ཚས་ཁྱབ་ཅེས་དང་། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་ལྟོག་པས། ཇི་ལྟར་གཞན

མི་ལྟོག་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་ཕྱིགས་ལས། རང་བཞིན་འཕྲལ་བ་མེད་ན་གཅིག་པོག་པས་གཞན་ངེས་པར་ལྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱས་དང་བསྟན་བྱ་འཕྲལ་སྟོངས་ཀྱིས། །ཡོད་མེད་ངེས་པ་རྣམ་འགྲོ་ལྟོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་བྱས་ན་མི་རྒྱ་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྲས་ངག་དེས་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་བསྒྲས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁུ་མ་བརྗོད་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྒྱ་པས་ཁྱབ་པ་དེ་དེ་བསྒྲས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། གང་མི་རྒྱ་པ་དེ་ནི་བྱས་པའོ་ཞེས་སྒྲ་ན། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་བསྒྲས་པའི་རྣམ་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིགས་ཕྱིགས་ལས། རྣམ་ཤེས་ཁུ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་གང་མི་རྒྱ་པ་དེ་ནི་བྱས་པའོ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་མཐུན་པས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟོག ཁྱབ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་བསྒྲས་པའི་ལྟོག་ཁྱབ་དེ་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་མི་འགྱུབ་པར་ཐལ། དེ་ སྒྲས་ཀྱི་ལྟོག ཁྱབ་ཡིན་ན་མི་ རྒྱ་པ་ལ་འདྲེལ་དགོས་པའི་ ཕྱིར། འདོད་ན། གང་རྒྱ་ནམ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཕྱ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ སྒྲས་ངག་དེ་ རྣོན་ཅན་དུ་ ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ ཕྱ ཆོས་ ཅན། མི་རྒྱ་སྟེ། བྱས་པའི་ ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་ རྒྱ་ པ་ཡིན་པས་ ཁྱབ་ པའི་ ཁྱབ་ ཁ་འདི་ ཐུན་ ཐ་ ཤོར་ ཀ ཅིག ཡོ་ ངེ ཁ ཁ ཡ ཡ ན། ངེ ཁ ཁ ཡ ཡ ན ངེ ཁ ཁ ཡ ཡ ན ངེ ཁ ཁ ཡ ཡ ན

རྟེས་སུ་འཇུག་ལྟོག་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་གཉིས་ནི་རྒྱས་བསྡུས་བྱ་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐུགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མཐུན་ཐུགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཚན་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཁྱུར་པའི་རྟེས་འཇུག་ཀྱི་ཡོན་ནོ། ། དེ་ལ་ཡོད་པ་སྨོས་པས་འགལ་བ་བསལ་ཏེ། དེ་མཐུན་ཐུགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡོད་པའི་སྔར་ཉིད་སྨོས་པས་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ་ཐུང་མོང་གི་མ་ངེས་པ་བསལ་ཏེ། དེ་ནི་ཐུགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ངེས་པ་སྨོས་པས་རྟེས་འཇུག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་ལོ། ། རྒྱས་བསྡུས་བྱ་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཐུགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཚན་ནི་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཁྱུར་པའི་ལྟོག་ཕྱུར་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མེད་པ་སྨོས་པས་འགལ་བ་བསལ་ཏེ། དེ་ནི་མི་མཐུན་ཐུགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཉིད་སྨོས་པས་མི་རྒྱ་པས་སྒྲ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་བསྡུས་པ་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་ཐུགས་ཀྱི་ཐུགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་བསལ་ལོ། ། མེད་པའི་རྟེས་སུ་ཉིད་སྨོས་པས་རྩོལ་བྱུང་དུང་སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་བསྡུས་པའི་རྒྱས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་བསལ་ལོ། ། གལ་ཏེ་མི་མཐུན་ཐུགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན། རྩོལ་བྱུང་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་མཐུན་ཐུགས་ཀློག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ངེས་པ་སྨོས་པས་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་ལོ། ། གལ་ཏེ་མི་མཐུན་ཐུགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་སྨོས་པས་མི་མཐུན་ཐུགས་ལ་མེད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་སྨོས་ཞེ་ན། གང་ཟག་དབང་རྟོག་ལ་གང་ཟུང་གཅིག་དངོས་སུ་སྣང་བས་ཅིག་ཤོས་ལ་བྱན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་ཡང། ཕྱིར་ཆོལ་དབང་རྒྱལ་འགའ་ཞིག་གིས་རྟེས་སུ་འཇུག་ལྟོག་ངེས་པ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་རྒྱས་ཡང་དག་ཏུ་སྣང་བར་བྱའི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་མདོ་ལས།

རྟེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཁྱོད་ལ་མེད་པའོ། །ཞེས་
དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྒྱགས་ཞེས་གང་བརྗོད་པ་དེ་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྟེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། ཞེས་པ་ནས། རྟེས་སུ
དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ
མངོན་སུམ་མམ་རྟེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་གི་རྟེས་ལ་དེའི་རིགས་དང་མཐུན་པ
ལ་ཡང་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དམ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་གྱུར
པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པར
བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པ་ནི་བརྗོད་པར
མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པ་ཁྱད་ལ་མེད་པ། ཞེས་པ་ནི་སྣར་ཡང། དེ་ཁྱད
ཅེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། མེད་པ་ཁྱད་མེད་པ་ཁྱད་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་ཡང་མ
ཡིན་ལ། འགལ་བ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །བསྟན་པར་བྱ་བའི
རིགས་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཁྱད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་གིས
ནི་གང་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྒྱགས་ལས་རྒྱགས་ཅན་རྟོགས་སོ། །ཞེས་བསྟན་པ
ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཆུམ་ངེས་ལས། ཚུལ་གསུམ་པོ་ནི། རྟེས་དཔག་བྱ་དང
དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ། རྟེས་སུ་དཔག
པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཆུ་ཐག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ།
དེ་ལ་མངོན་སུམ་མམ་རྟེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང
མཐུན་པ་ཁྱད་ལ་ཡང་ངོ། །ཞེས་པ་ནས། བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་རིགས
མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེའི་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཁྱད་ནི་ཚུལ་གསུམ
པ་སྟེ། དེ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་སྨོས་པའི་ངེས་པ་ཁྱད་ནི་ཚུལ་གསུམ
ཀ་ལ་བལྟའོ། །ཞེས་དང། རིགས་ཕྱོགས་ལས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཁྱད་ཀྱི
རྒྱགས་ནི་རྟེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཁྱད་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁྱད

ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིས་པའོ། ། རྟེས་སུ་
དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱ་བྱག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་
ནོ། ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཆོས་མཆོག་གིས། དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོག
གིས་ནི་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ
པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཉིད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་བསལ
བ་ཡིན་ནོ། ། ཇི་ལྟར་སྟོན་ཤིང་ནི་སྒྲིག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉལ་བའི་ཕྱིར
ཞེས་སྟོན་ཤིང་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པ་ལ་ཡོ་མ་འཁྱམས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉལ་བ
ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤིང་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་མོ་ལ
མ་འཁྱམས་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི་འགའ་འགའ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཡོད་པའི་ཆོག་གི་རྟེས་ལ་ཉིད་སྨོས་པས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསལ་བ
ཡིན་ནོ། ། ཅི་སྟེ་རྟེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྨྲས་ན་ནི་མཉན
པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ། ངེས་པ་སྨོས་པས་ནི་ཕྱི
ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་
མཚན་ཉིད་འཛིན་པར་འགྱུར་བའོ། ། དེ་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ནི་ཚུལ
གཏན་པ་ཡིན་ནོ། ། འདིར་ཡང་ཡོད་པ་སྨོས་པས་འགལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཉིད་སྨོས་པས་ནི་ཐུང་མོང་གི
མ་ངེས་པ་ཉིད་བསལ་ཏེ། དེ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཀྱི
འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གཏན་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡོད་པ་སྨོས་པ་ལས་སྔར
ངེས་པར་བཟུང་བ་སྨོས་པས་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་ཁྱབ
པས་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཕྱིས
ངེས་པར་བཟུང་བར་བྱས་ན་ནི་ངོན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་མཐུན་པའི
ཕྱོགས་ལཡོད་པ་ཉིད་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས་རྩོལ་བ

ལས་བྱུང་བ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ། དེས་པའི་ཚིགས་གོས་ནི་ རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་དེས་པ་ཉིད་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྒྲ་ བའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ནི་ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ ཡིན་ནོ་ ཞེས་བྱ་ བ་བཞིན་ ཏེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྒྲ་བ་ཉིད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ དུ་དེས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་མེད་པ་སྟོས་པས་ནི་འགའ་བ་ བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཉིད་སྟོས་ པས་ནི་ མཐུན་ པའི་ ཕྱོགས་ གཅིག་ ལ་ ཐུན་ མོང་ དུ་ ཡོད་ པ་ བསལ་ བ་ ཡིན་ ཏེ། རྩོལ་ བ་ ལས་ བྱུང་ ཀ་ ཉིད་ དུ་ བསྒྲུབ་ པར་ བྱ་ ཀ་ ལ། ཨ་ ཏ་ ཀ་ ཉིད་ ངེ་ ནི་ ཨ་ མཐུན་ པའི་ ཕྱོགས་ ཀ་ ཅིག་ ཀློ་ ལ་ ས་ ཁ་ ས་ ལ་ ནི་ ཡོད་ ཡ་ ཡིན་ ལ། ནམ་ མཁའ་ ལ་ ས་ ཁ་ ས་ ལ་ ནི་ མེད་ ཡ་ ཡིན་ ནོ། ། དེ་ ཀས་ ངེས་ ཡར་ འབྱེད་ ཡ་ འདི་ ཐམས་ ཏོ། ། མེད་ ཡའི་ ཐ་ ཤི་ ལ་ ཏུ་ ངེས་ ཡར་ བཟུང་ ནས་ བྱས་ ན་ ནི་ ངོན་ འདི་ ལྟར་ འགྱུར་ ཏེ། ཨ་ ཐུན་ ཕྱོགས་ ཀ་ ཉིད་ ལ་ མེད་ ཡ་ ཁང་ ཡིན་ ཡ་ ཁ་ ཏན་ ཚོགས་ ཡིན་ ལ། ངེ་ ལྟ་ ན་ ཡང་ ཟློ་ ལ་ ལས་ བྱུང་ ཀ་ ཉིད་ མཐུན་ ཕའི་ ཕྱོགས་ ལ་ ཡང་ མེད་ ངོ། ། ངེ་ འདི་ ཕྱིར་ ཁ་ ཏན་ ཚོགས་ མ་ ཡིན་ ཡར་ འགྱུར་ ལ། ངེ་ ལྟ་ ར་ ཐུར་ མ་ བྱས་ ས། ། ངེ་ ཡ་ ཟློ་ ལ་ ཕ་ ཤ་ ཐ་ ཕ་ ཐ་ ཕ་ ཐ ཕ ཐ ཕ ཐ ཕ

བསྡུས་པ་ཁ་ཅིག རིགས་ཕྱིགས་ལས། རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་ནི་ ཕན་ཚུན་རྟགས་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། གཏན་ཚིགས་ཕྱིགས་པ་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་ གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་ནི་ ཕན་ཚུན་སྟོས་ནས་ཚིག་གཅིག་གིས་ གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱའི། གཉིས་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འགལ་བར་སྣ་བ་ནི་རྟམ་པར་ འཇྱམས་ཏེ། གོང་གི་ལུང་རྟམས་འབྱུ་ཏེ་ལྟར་གཅོད། རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ འགལ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཡང་ འགལ་བར་ཐལ་བོ། ། ཁྱབ་སྟེ། གོང་གི་ལུང་དང་ཕྱོད་རང་གིས་བྱང་བསལ་པའི་ གཏན་ཕིགས་པའི་ལུང་གི་དོན་ལ་ཟོགས་ཤིག ཁ་ཅིག་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་ནི་ མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྟེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་ཁ་ཅིག་དོན་མཚན་ཉིད་ གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་ལྡོག་ཐ་དད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་མཚོན་བྱ་ཐ་དད་ ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། ། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་མི་རྩང་བར་ཐལ། དེ་ ཁ་ཅིག་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྒྲ་བོ་རིག་ཡིན་ན། ། གཞོད་བྱ་ ཁ་ཅོད་བྱེད་ངོ་བོ་གང། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ཡོད་པར་ངེས་ན་ཁ་ཅིག་ཁ་ཏོན་མི་ཟ་བར་མེད། ཁ་ཅིག་མེད་པར་ངེས་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པར་ཁ་ཏོན་མི་ཟ་བར་ཐལ། དེ་ཁ་ཅིག་ ཕན་ཚུན་རྟགས་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཕྱིགས་ལས། རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ ཕན་ཚུན་རྟགས་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་ ཁ་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པར་ཁ་ཏོན་མི་ཟ་ བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་དེ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་པས་རྟགས་ཁྱབ་དངོས་སུ

ལས་བླང་ས་སོ། ། འདོད་ན། རྒྱས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་དགོས་པ་བྱེད་དོ། ། ལུང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ལུང་དེ་ཉིད་ལས། བདག་དང་བཅས་པ་དང། བདག་མེད་པ་དེའི་རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་དེ། རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོགས་དང། དེའི་འགྲེལ་པར་ཆོས་མཆོག་གིས། རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ནི་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་དང་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། རིགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུང་འདིའི་གོང་འཕེལ་ལ་ལེགས་པར་གཟིགས་དང་གསལ་བས་ལོག་པར་མ་ཞུགས་ཤིག་ཤེས་ལྡན་དག་གཉིས་པ་ལ། ཕྱོགས་གཉིས་དཔྱད་པ་དང། རྒྱས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང། གཞན་སེལ་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་དང་པོ་ནི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིས་དོན་མཚུངས་པར་ངེས་པ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིས་དོན་མི་མཚུངས་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ནོ། ། དབྱེ་ན་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཤེས་བྱ་ནི་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ནམ་མཁའ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ནི་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏེ་གསུམ་མོ། དེ་སྐད་དུ་རིགས་པའི་ཕྱོགས་པ་ལས། མཐུན་པར་བྱ་བ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་དང་དོན་མཐུན་པའོ། ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པ་དང། ། དེ་ལས་འགལ་བ་དང། དེ་མེད་པའོ་ཞེས་དང། དེའི

འགྲེལ་པར་ཆོས་མཆོག་གིས། ཏེ་ཐུག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྒྲོ་
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མིན་པ་དེ་བས་ན། འདིར་སྒྲོ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་བསྟན་
ཏོ། ། དེ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ལ། སྒྲོ་ཡང་ཡིན་པ་སྟེ།
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོས་ཕྱགས་དང་མཚུངས་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱགས་
ཡིན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། མི་མཐུན་ཕྱགས་གང་ཞེ་ན། མི་མཐུན་ཕྱགས
ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། མཐུན་པའི་ཕྱགས་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་མི་མཐུན
པའི་ཕྱགས་སོ། ། མཐུན་པའི་ཕྱགས་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། མཐུན་པའི
ཕྱགས་དེ་ལས་གཞན་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་དང་། མཐུན་པའི་ཕྱགས་དེ
མེད་པའོ། ། མཐུན་པའི་ཕྱགས་ལས་གཞན་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་ནི་ཇི
སྲིད་དུ་ཕྱགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕོ་བོ་མེད་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད
པར་མི་བྱས་སོ། ། དེ་བས་ན་གཞན་པ་ཉིད་དང་འགལ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི
ཤུགས་ཀྱིས་གཞན་པ་དང་འགལ་བ་ཉིད་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱགས་ལ་མེད་པའི་རང
བཞིན་དུ་ཤེས་སོ། ། དེ་བས་ན་མེད་པ་ནི་དངོས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱགས་མེད
པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་པ་དང་འགལ་བ་གཉིས་ནི་ཤུགས་ཀྱིས
ན་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བས་ན་གསུམ་ཆར་ཡང་མི
མཐུན་པའི་ཕྱགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱགས་ནི
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོས་དོན་མཐུན་པའོ། ། དེ་མེད་པ་ནི་མི་མཐུན
པའི་ཕྱགས་སོ། ། ད་ནི་ཇི་ལྟར་མེད་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན་དེ་བཀག་པ
ཙམ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱགས་མ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བརྗོད་པ་མེད་པ
དང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི
མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ནི་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་བརྗོད་པ་ཐམས
ཅད་ལ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་ལམ་ཤུགས་ཀྱིས་ལྡོག་པར་རྟོགས་པ་ཐམས

ཅད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཐུན་ཡུལ་ནི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་གཞན་སེལ་སྟང་བརྡུག་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི་དེའི་སྒྲ་དོན་རྒྱང་པ་དང་ཚོགས་དོན་གཉིས་མེད་དོ། ། རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་ལ་གཞན་གྱི་གླུན་གས་གཞོད་པ་མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར། ཡོ་ཐ་ཡ་ན་རེ། ཁྱབ་པ་གྱུབ་དུས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་གྱུབ་པར་ཐལ། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པ་ལ། ཡོད་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ངེས་པ་ལ་སྟོས་ལ། དེ་གྱུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་དུ་མཐུན་པ་ལ་སྟོས་ཤིང་། དེའང་ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་གྱུབ་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚང་མང་དུ་བ་མེ་དང་འབྲེལ་བར་ངེས་པས་ལ་ལའང་དུ་བས་མེ་གྱུབ་པ་ན་མཐུན་དཔེ་ཚང་མང་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇོག་གོ། ། དེས་ན་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་གྱུབ་པའི་ཚང་མང་འདི་དང་ལ་གཉིས་མེ་དང་ལྡན་པར་མཐུན་ནོ་ཞེས་ཆོལ་བས་བསྒྲུབས་ནས་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་ལྟོན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཀྱི། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན་འགལ་བར་ཐལ། སྒྲ་དང་རྟགས་པའི་ཆོས་ཡོད་དུ་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲ་རྟགས་པའི་རང་མཚན་མེད་ཀྱང་གཞན་སེལ་བའི་སྒྲ་རྟགས་པ་ཡོད་པས་དེ་དང་མཐུན་པ་ནམ་མཁའ་སོགས་དང་། མི་མཐུན་པ་མི་རྟགས་པ་སོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གཞལ་བྱས་ཁྱབ་ཕྱིར་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་འགལ་བར་གཏ་ལ་འགྱུར། ཡང་དག་གི་ཚོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། རང་ཉིད་རང་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁྱབ་པ་མེད་ཅིང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྟགས་མ་གྱུབ་སྟེ། ཡང་དག་གི་ཚོད་གཞི་མི་མཐུན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གཏ་ལ་འགྱུར། སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས

པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་བསྟུད་པའི་ངེས་པར་བཟུང་བས་ནི་གཞན་ཟློག་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དང་པོ་རང་ལ་བུ་གཏེས་སྐྱེས་འགྱུར་ཏེ། ། ཁ་ར་དང་ནི་སྲེག་མེད་བུ་ཞིད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མཐུན་ཕྱོགས་ཅིད་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་བཟུང་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་འགོག་གི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མི་འགོག་པར་གསུངས་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པའང་འདི་ཅིད་ཡིན་ནོ། ། གཏེས་པ་ནི་ཆོས་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ཡན་ལག་གི་ཐུས་མི་ས্ཁིད་ལ། དོན་རང་མཚན་ལ་ཐུས་ས্ད་ཏུས་པ་ན་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན་ལ། གཞན་སེལ་ལས་གཞན་པའི་ལྷོག་པ་མེད་ཅིང་ལྷོག་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྟོག་པས་སྒྲ་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་ངོ་བོར་གྱུར་པ་མེད་པས་དངོས་མེད་ཡིན་པ་དེས་ན་འཇུག་པའི་ཚེ་ཐུས་ལྷོག་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་བ་ཞིད་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཅིད་པས་ས্ད་བཏུག་ས་ས་ར་མ་ཕྱི་བ་ཞིད་རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ གཞན་ སེལ་ ཀྱི་ དགག་ སྒྲུབ་ ཀྱི་ དབྱེ་ བ་ ནི། ཡོད་ པའི་ ཆོས་ ངོས་ པའི་ ཞེར་ ལེན་ ཅན་ བྱམ་ པ་ ལ་ ས་ གས་ དང་། མེད་ པའི་ ཆོས་ ངོས་ པའི་ ཞེར་ ལེན་ ཅན་ མ་ ཡིན་ པ་ སྐྱེ་ མེད་ ཞིད་ ལ་ ས་ ཏགས་ པ་ དང་། གཞིས་ ཀའི་ ཆོས་ ཉིས་ ཏྲ་ ཞིད་ ལ་ ས་ ཏགས་ པའོ། ། གསུམ་ པ་ ངེ་ འབང་ ཏོ་ ཡོད་ ཕ་ ངོ་ ལ་ ཅོ་ ཏ་ ཞེ་ ནས་ འཇུག་ ཡུལ་ ངུ་ འཛིག་ ལ། དེ་ ལྟ་ ཅི་ ཡུལ་ ལ་ ཐུ་ ངོ་ ལ་ ཁ་ ཅེ་ ནས་ ཆོས་ ངོ་ ན་ ངང་ ཐ་ ལ་ ཀ་ ཞིས་ པ་ ཐ་ ལ་ ཀ་ ཞིས་ ཏེ་ ཕ་ ངང་ ཆེ་ ཕ་ ཀ་ ཞིས། ཡོད་ པའི་ ཐ་ ལ་ ཀ་ ངང་ ཆེ་ ཕ་ ཀ་ ཞིས་ ཏེ་ ཕ་ ཞེ་ ཡོ། ། དེ་ ཕ་ ངང་ ཏོ་ ཡོད་ ཕ་ ངང་ ཆེ་ ཕ་ ཀ་ ཞིས། ཡོད་ ཕ་ ཞ་ ཡ་ ཀ་ ཞ་ ཡ་ ཀ ཞ ཡ ཀ ཞ ཡ ཀ ཞ ཡ

གསུམ་པ་རྫོང་པ་སྦང་བ་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་དཔྱད་ན་མི་འཐད་པ་སྦང་བ་ནི། ཁྱེད་ཟས་ལྟོག་མ་ཕྱི་བར་བསྒྲུབ་པ་ལྟར་ན། དུ་བའི་རྒྱས་ལས་ལ་ལ་མེ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ། སྐྱ་བོའི་ཟས་ཙམ་ཕྱོགས་གཉིས་གར་འདུ། སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་རྒྱས་ལས། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཅིས་བྱ་ཙམ་ཕྱོགས་ཀྱིས་གར་འདུ་དཔྱད་ན་སྟར་ལྟར་སྐྱོན་བྱུང་བས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འཇིག་གི་ཞེན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ། ཅིས་བྱ་ཆོས་ཅན། བློ་ངོར་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་འཐད་དེ། དུ་བས་མེ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ། མེ་ཡོད་དུ་ངེས་པའི་དུ་བའི་སྐྱ་བོའི་ལྟོག་པ་མཐུན་ཕྱོགས། མེ་མེད་དུ་ངེས་པའི་སྐྱ་བོའི་ལྟོག་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། མེ་ཡོད་མེད་གང་དུའང་མ་ངེས་པའི་སྐྱ་བོའི་ལྟོག་པ་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པས། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ། སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་ སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཅིས་བྱའི་ལྟོག་པ་མཐུན་ཕྱོགས། སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱས་ཡང་དག་ཡིན་པར་མ་ངེས་པའི་ཅིས་བྱའི་ལྟོག་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གང་དུའང་མ་ངེས་པའི་ཅིས་བྱའི་ལྟོག་པ་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ལས་ཐོལ་བས་བློ་ངོར་ཕུང་གསུམ་སྲིད་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འཐད་དོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཅིས་བྱ་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་ལོན་མཚོན་པར་ཐལ། ཅིས་བྱ་ཙམ་ལྟོག་ཕུང་པོ་གསུམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ངོན་ལ་ཕུང་གསུམ་མེད་ཀྱང་བློ་ངོར་ཅིས་བྱ་ཙམ་ཕུང་གསུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། ། གཉིས་པ་རྒྱགས་ངང་དགག་བྱ་ལ་བརྒྱ་ན་མི་འཐད་པ་སྦང་བ་ལ། རྫོང་པ་བཞི་ལས་

གཞན་ལན་དགག་པ་དང། རང་གི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི་རྒྱགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་གམ། དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག ། དང་པོ་ལྟར་ན། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཐེན་པ་བཀོད་པ་ན། དོན་ལྡོག་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལས་ལྡོག་པར་ཐལ། ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྟེས་འཇོག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ། དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཐེན་པ་བཀོད་པ་ན། དོན་ལྡོག་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལས་ལྡོག་ཡར་ཐལ། རང་གི་ཆོས་ཅན་དེ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་རྩོད་པ་ལ། གཞན་གཅོད་ནས་པ་ན་རེ། རྒྱགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་པས་ཐལ་བ་དང་པོ་འདོད་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་རྟེས་འཇོག་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟེས་འཇོག་ནི་རྒྱགས་ཤེས་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོངས་བྱ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལ་འཇུག་པས་ས་ཞེས་ཟེར་བའི་ལན་འགྲུལ་ཏེ། རྒྱགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་ན་མེད་དགག་ཏུ་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་ལྡན་པར་ཞུགས་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱགས་ཀྱི་རྟེས་འཇོག་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་རྒྱགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཚེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་འགོག་ན་ལྷར་ཡོ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱགས་དེས་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་འགོག་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཆོས་འགོག་པའི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། ། དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་ན་ལྷར་ཡོ་འགལ་ཕྱིན་དམིགས་པའི་རྒྱགས་དེས་རང་གི་ཆོས་ཅན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་འགོག་པར་ ཐལ། དེ་ དགག་ བྱའི་ ཆོས་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར། ཞེས་ ཟོད་ པ་ ལ། གཞན་གཅོད་ནས་ལྷ་མ་ལྟར་ལན་འདེབས་པ་འགྲུལ་ཏེ། གཞན་སེལ་ཡི་ཟློས་དབྱེ

མ་ཤེས་པར་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པར་བློ་མས་ནས་ཐོད་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེད་དགག་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་དགག་སྒྲུབ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། དངོས་པོ་དངོས་མེད་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། དེས་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་འདི་མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་མེད་དགག་གི་བརྡ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དེ་ལ་སྒྲུབ་ཆོས་ངོར་བ་བཏེན་པར་ཐལ་ལོ། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དེ་ལ་རྟགས་ཤུགས་ན་ལྟོག་པ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ་ལོ། ། མ་ཤུགས་ན་རྗེས་འཐོ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཐོད་པ་ལ། གཙང་ནག་པ་ན་རེ། དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་སྒྲུབ་ཆོས་ངོར་བ་མི་འདུག་མོད་ཀྱི། རྗེས་འཐོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ལྡན་ཀྱི་གཞི་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ལན་འཕྲལ་ཏེ། ཆུ་མཚན་སྟ་མ་བཞིན་ནོ། ། ཐོད་པ་བཞི་པ་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་བཀོད་པ་ན་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དེ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་ཐལ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ལ་མཆོན་བྱ་མི་ཕྱིད་པར་ཐལ་ལོ། ། ཞེས་ཐོད་པ་ལ། གཙང་ནག་པ་ན་རེ། གཏན་ཚིགས་ཅམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་འཕྲལ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་སྒྲ་ལྟོག་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལན་ནི། རྟགས་དགག་བྱ་ལས་ལྟོག་གམ་འགོག་ཀྱང་བྱང་། དགག་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྟོག་པའམ་འགོག་པ་ཡིན་

ནོ། །དེས་ན་གོང་གི་ཐལ་བའི་རྒྱུགས་མ་གྱུབ་སྟེ། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མེད་
དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མེད་དགག་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཡིན་ཏེ།
མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་བསྟན་པ་ན།
མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐྱེས་ཆོས་དོར་བ་བཏེན
པར་ཐལ་བ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཡང
དག་ཏུ་བསྟན་པ་ན་དེ་སྐྱེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནི
མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན། དེ་སྐྱེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཚུལ
གསུམ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན། དེ་སྐྱེས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་མེན་གང་དུའང་མ
ངེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྤྱི་ལྟོག་ཕྱང་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཀྱི་རྩོད་པའི་སྐྱོན
ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ
དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཇོག་པའི་འཐད་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་དང
མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དཔོས་སུ་མ་ཚང་ཡང
ལྟོས་གཞི་ཉིད་དུ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི
སྐྱོན་ཡོན་ཆེ་བ་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་ལྟོས་པས་སོ། ། མདོར་ན་དཔག་སྐྱེས་ཤེལ་ཕོར
ཕྱེད་པར་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་དཔོན་གཉིས་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཟླ་ས་ལྟོ་ག་ས
ས་ར་ཕྱེ་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོད་ཆོད་པར་སྐྱ་བའི་ཚོད་པས་མི་གཅོད་དེ།
ཚད་མའི་ཡུལ་སྣང་ཤེལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར
སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། ། གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ
ལ། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་དང། དེ་དག་གི་ངེས་པ་དང་གསུམ། དང་པོ
ལ་མཚན་ཉིད་དང། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང། མཆོད་བྱའི་རབ་ཏུ
དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྔོན་ཀྱི་ཇེ་གཞན་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི
ཡན་ལག་ཅིས་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་འཕྲལ་ཏེ། ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མི

འཐད་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཆོས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན་ མེགས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། ཆོགས་དོན་ལས་གཞན་དུ་མི་ འཐད་ན་བསྟན་བྱ་ལ་སྟོས་པར་འགྱུར་ལ། གོ་བྱེད་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ན་ ཚུལ་གསུམ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱ་སོགས་ཀ་ཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ རྟེས་འགྲོ་འཐད། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྡོག་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚུལ་གཉིས་པར་ འདོད་པ་འཕྲལ་ཏེ། རྟེས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལྡོག་པ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ རོ། ། རིགས་པ་ཅན་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པ་སྒྲ་མ་ཅན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ ལྟག་མ་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་སྟེ་ལ་མ་མཐོང་བ། མངོན་སུམ་དང་ ལུང་གཉིས་ཀྱིས་མི་གནོད་པ་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞི་པར་འདོད་པ་ འཕྲལ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་ན་མི་འགལ། འགལ་ན་ཚུལ་གསུམ་མི་ཁྱོད་པའི་ ཕྱིར་རོ། ། མུ་སྟེགས་པ་ཀ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་དང་གྲངས་ས་ས་རར་ངེས་པ་དང་ གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། ཚུལ་ལྔར་འདོད་པ་འཕྲལ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ གྱུབ་ན་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དབང་ཕྱུག་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན། བཟློག་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ། ངེས་ པ་སྟེ་ཚུལ་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་འཕྲལ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་ན་གནོད་པ་དང་ འགལ་བ་ལ་མི་འཕྲལ་བ་མི་ཁྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ངེས་པ་དེ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ ཡིན་ན་ཚུལ་གཞན་དུ་མི་འཐད་ལ། དེ་ལས་གཞན་ཡིན་ན་ཆུམ་གཅོད་མེད་ པའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་ལུགས་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་ཅིང་འཕྲལ་བ་ངེས་པ་ནི་གཏན་ ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་མེད་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ། ཕྱོགས་ཆོས་ དེ་ཚས་ཁྱབ་པ་ནི། གཏན་ཚིགས། ཞེས་དང། རྟེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་ མཚུངས་ལ། ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། ། ངེས་པ་གཏན་ཚིགས་མི་ དམིགས་དང། ། བདག་དང་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་གསུམ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། །རྒྱ་སྟོན་ན་རེ། རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་འཐུལ་བ་ངེས་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་གྱིས་གནོད་པ་མེད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སྣྲོན་པ་དང། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་མེད་ན་འཐུལ་བ་མི་འགྱུར། འཐུལ་བ་གྱུབ་ན་རྟགས་སུ་འགྱོ་གི་ཚུལ་གཉིས་གྱུབ་པས་སོ། །རྟགས་འགྲོས་ལྟོག་པ་འཕེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟགས་འགྲོ་ཅམ་འགྲུལ་ཞིང་རྟགས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལྟོག་པ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་མེད་དེ། ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་རྟགས་འགྲོ་དེ་ཉིད་ལོག་ན་ལྟོག་པའི་ལྟོག་པ་ལ་མི་འགྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་དང། ཕྱོགས་ཆོས་ དང་འཐུལ་ བ་ ངེས་ པ་ དང། ཚུལ་ གསུམ་ ངེས་ པ་ རྣམས་ དོན་ གཅིག་ཡིན་ནོ། །བོད་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་ངེས་རྒྱང་ཅམ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་ངེས་རྒྱང་ཅམ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངེས་རྒྱང་ཅམ་ནི་ཕྱི་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། རང་ཉིད་དམ་དེའི་གཞི་ལ་ཕྱི་ཚོམ་ཟ་ན་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་བསྣྲོན་པ་ལ་རླངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཕྱི་ཚོམ་ཟ་བའི་འཐུང་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ དགོས་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གོ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་སྟེ། གོ་ བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་དེ། ངེས་པ་མེད་ན་འཐུལ་བ་མི་འགྱུར་ པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ངེས་ལས། ཐ་མར་སྨོས་པའི་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་ བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཡང་དག་མཚན་ཉིད་ ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་འདི་ལ་གཞན་གྱི་བློན་ཀས་གནོད་པ་མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་

འདི་ལྟར། ཥ་ཡུང་ སོགས་ཁ་ཅིག་ན་ རེ། ངེས་པ་ལ་ རྣམ་གཅོད་མེད་དེ། ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་ཀྱང་རྒྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲོམ་ནང་གི་ས་ བོན་ཀྱང་ས་བོན་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཤེ་ཞེ་ན། རྣམ་གཅོད་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་ནང་གི་ས་བོན་ཡང་རྒྱུན་དང་མ་ཕྱད་ན་བྱེད་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱགས་ཀྱང་ ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་ན་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ཚུལ་གསུམ་ ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ་སྟོས་ན་རྒྱགས་དུ་བ་ཤོགས་དོན་ཆོས་མ་ ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། མི་སྟོས་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དུས་ནའང་ངེས་པར་བྱས་པ་ ཡོད་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱགས་ལྟར་སྣང་གཅོད་མི་ནུས་པར་ཐལ་ཤོ་ཞེ་ན། བློ་ ལ་སྟོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྣང་བརྒྱ་ཤོ་ཤར་མ་ཕྱི་བའི་དོན་ཆོས་མིན་པར་མི་ འགྱུར་ཏེ། འཇུག་པའི་ཚེ་སྣང་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་དཀའ་སྡུག་བྱེད་པའི་ ཕྱིར། ཡང་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་རྒྱགས་དུ་བ་ལ་ཤོགས་པ་ལས་རྒྱགས་འཛིན་ མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་བློའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་གང་ཇི་ལྟ་ བུར་ཀྱང་པ། དེ་འདྲ་དེ་ནི་རྒྱགས་ཞེམས་ཀྱི། རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ ན། འདོད་ཅིང་ལྷང་དེ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ལྷང་དེས་རྒྱགས་སུ་གོད་བ་སྒྲའི་ ཆས་པ་དྲན་པ་ལས་འཕྲས་བུ་རྒྱགས་འཛིན་ཞེམས་སྐྱེ་བར་བསྟན་ཀྱི། རྒྱགས་ སུ་ཤོང་བ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཆས་པ་ཤོགས་གཏན་ཚིགས་ནི་ཞེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ར་ བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བློའི་ཆོས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ མདོ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས། རྟེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྟེས་སུ་དཔག་པར་ཆ་ བའི་ཐ་སྙད་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་བློ་ལ་ཡོད་པ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆེ་བྱག་ཏུ་ ནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། ། རྣམ་ངེས་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་ཐ་ དད་པ་བློས་ཀུན་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ཀྱང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བློའི་ཆེ་བྱག་རང་ དགའ་བ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་གྱི་རྟེན་མ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། ། དེ་དག་གིས་བཏགས

པའི་ཡུལ་གྱི་ངོན་གོ་ནི་ངོན་མི་འཛ�pa་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱགས་འཛིན་གྱི་སེམས་ནི་ཆོས་མཆོག་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་ལ་
མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་ཁྱབ་པ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
མཆོག་གིས། རྒྱགས་མི་འཁྱལ་བར་འཛིན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་
ཆོས་ཅན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཁྱབ་པ་སྒྲིབ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཆོས་བཟང་བ་ན་བཟང་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འཁྱལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲན་པ་སྟེ།
བཟང་ཟིན་པའི་མི་འཁྱལ་བ་མ་དྲན་ན་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། འདི་ལྟར་དུ་བ་མཐོང་ནས་འདི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་
འདིར་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། ། ཐམས་ཅད་དུ་མེ་ལས་
སྐྱེས་པ་དྲན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རྒྱགས་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ཡང་མེས་
སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལ་མི་འཁྱལ་བ་ཉིད་དྲན་པ་གང་ཡིན་
པ་འདི་ཉིད་ནི་ལྷག་ཏུ་ཐུན་པའི་ངོན་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་སྒྲིབ་ཁྱབ་པ་
འཛིན་པ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་རྒྱགས་ཀྱི་ཤེས་པ་
ནི་རྒྱགས་ཅན་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། རྒྱན་ལས། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱགས་ཀྱི་བློ་དེ་
ཉིད་དེ་ངོན་རམ་པར་རྒྱགས་དང་རྒྱགས་ཅན་དག་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འབྲས་བུའི་རྒྱགས་ཀྱི་རྒྱགས་ཅན་གྱི་བློ་དེ་ཡུལ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེར་ཐ་དད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དེ་རྒྱགས་ཀྱི་བློ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནས་དེའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་
འཛིན་པ་ཁོ་ན་རྒྱགས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། བྱས་པས་སྒྲ་མི་
རྒྱ་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱགས་འཛིན་སེམས་ནི་རང་རྒྱུ་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་མངོན་
སུམ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒྲ་བྱས་པར་ངེས་ཤིང་མི་རྒྱ་པར་མ་ངེས་པའི་དྲན་ཤེས་
གཅིག་ཡིན་ནོ། །

གཞིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ནི། རྒྱ་སྟོན་སོགས་ཁ་ཅིག་ལའི་དུ་བསོགས་རྩོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དེ། རྩོད་གཞིས་མི་ལྡན་ཆམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡུ་བུ་རྩོད་པ་མེད་དེ། མཐུན་སྣང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལྡན་ཆམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ན། རྣམས་དུ་བ་ཆོས་ཅན་མཐུན་དཔེ་ཚང་མང་ལ་རྟེས་སུ་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ། རྩོད་གཞི་ལས་གཞན་ལྡན་ཆམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏོ། ། རྣམས་ཡང་དག་གི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་རྣམས་དེ་དང་འདྲ་བར་རྩོད་གཞིས་མི་ལྡན་ཆམ་དཔྱོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆམ་འགྲེལ་ལས། མི་ལྡན་གཅོད་ཕྱིར་གཞན་གང་ནི། ། རྟེས་འཇུག་མེད་པའི་སྐྱོན་རྟེན་མིན། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏོ། ། རང་ལུགས་ནི་ཡུལ་དུས་ཆམ་པས་གཞན་ལྡན་ཆམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་གཞན་སེལ་གྱི་ལྡོག་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། ། བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། ། གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་པ་འདི་ལ་གཞན་མུ་སྟེགས་པ་དང་། བོད་བསྟན་པ་ཁ་ཅིག་གྱི་གཅིག་པོ་དེ་ལ་ཚུལ་གཉིས་མི་འཐད་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཟློན་གས་གཞོད་པ་མེད་དེ། གྱི་དེ་ཉིད་རྩོད་གཞི་ལ་མི་ལྡན་ཆམ་གཅོད་དུ་གྱུར་པར་ངེས་པ་ཕྱོགས་ཆོས། མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་རྟེས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏོ། ། ཡང་གྱི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་གྱུར་ཟིན་བསྟན་པར་ཐལ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་མེད་དེ། གྱི་ས་རྩོད་གཞི་ལ་མི་ལྡན་ཆམ་གཅོད་དུ་སྦར་མ་གྱུར་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །

གསུམ་པ་མཚོན་བྱའི་རབ་དབྱེ་ལ། ཇི་ལྟར་འཕྱེད་པའི་ཚུལ། ཕྱི་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ཟོག་རྟོག་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དངོས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་

མཚན་ཉིད་ དང་ ལྡན་ པའི་ གཏན་ ཚིགས་ ནི། དབྱེ་ སྒོ་ དུ་ མར་ འགྱུར་ ཏེ། ཏགས་སུ་དགོངས་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མེད་དགག་དང་། མ་ཡིན་དགག་ཏགས་ སུ་བཀོད་པ་གཉིས། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པ་གཉིས། འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱང་འཇུག་པ་གཉིས། སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དོན་སྒྲུབ་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ གཉིས། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཐུགས་པ་དང་ཏཱིས་པོ་སྟོན་པས་ཞུགས་ གཉིས་ས། ། སྤྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མ་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་དང་ འཐས་བྱའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ། བོད་ཁ་ཅིག་སྒྲུབ་ཏགས་གཉིས་སུ་འདྲེད་ན་ དགག་ཏགས་ ཀྱང་ གཉིས་ སུ་ འདྲེད་ པས་ བཞིར་ འགྱུར་ ལ། དགག་ ཏགས་ ཐ་ཅིག་ཏུ་བསྡུད་ན་སྒྲུབ་ཏགས་ཐ་ཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པས་ཡང་ན་བཞི་ཡང་ན་གཉིས་ སུ་འགྱུར་བས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་ཅི་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ ནི་ དགག་ ཏགས་ མཐའ་ དག་ སྣང་ ཟད་ མ་ དམིགས་ པར་ འདུ་ བའི་ ཕྱིར་ དགེ་ ཐ་ཅིག་ཐེ་ཡིང་ དུ་ གཏན་ལ་ དབབ་ ཏུ་ ཟད་ པས་ ཐ་ཅིག་ ཏུ་ འདུ་ ལ། སྒྲུབ་ ཏགས་ ཀྱི་ སྤྱོར་ བ་ ངན་ ཐ་ཅིག་ ཐེ་ ཡིང་ ཏུ་ ཟད་ ཏུ་ ཟད་ ཟད་ ཟ་ ཟ་ ཟ

པས་རྒྱགས་ལ་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། མདོར་ན་ བསྟན་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་དང་དགག་པ་གཉིས། ཡོད་པ་ལ་རྒྱགས་ལས་ཟློས་ ཐ་དད་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཉིས་ཏེ། བསྟན་བྱའི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་པའི་ དབང་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱགས་ཀྱང་མ་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། རང་ བཞིན་གྱི་རྒྱགས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་ ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་རིགས་ཐེགས་ལས། འདི་ལ་ གཉིས་ནི་ དངོས་པོ་ སྐྱབ་ པའོ། ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། ། ཞེས་དང། དེའི་ངོར་ ཆོས་མཆོག་གིས། ཚུལ་གསུམ་པ་རྒྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ། རྒྱགས་གཅིག་ཁོ་ན་ ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཆུམ་པ་ཐ་དད་པར་དབྱེ་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་གྱི་ རྒྱགས་གཅིག་ཡུའི་དབྱེ་བ་ཡང་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་གསུམ་ཞེད་དུ་མི་རིགས་སོ་ ཞེན། འདི་ལ་གཉིས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། འདི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ ཚིགས་གསུམ་པོ་དེ་ཆུམས་ལའོ། ། གཏན་ཚིགས་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་སྟེ་ ཡོད་པ་ སྐྱབ་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། གཅིག་ནི་དགག་པ་གོ་བར་བྱེད་ པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། ། དགག་པ་ཞེས། པ་ནི་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ ཏུ་སྐྱབ་པར་ལྟ་བར་བྱའོ། ། དེའི་ངོར་འདི་ཡིན་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ནི་བསྟན་པར་ ཏྲ་བ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དེ་བས་ན་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ་མཚོ་བའི་གཏན་ཚིགས་ནི་གཙོ་བོ་བསྟན་པར་བྱ་ ཐ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པར་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ ནོ། ། བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་དགག་པ་ ཡིན་ནོ། ། ཡོད་པ་དང་དགག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་སྤང་བས་ཏེ་གནས་པའི་ ཕྱིར་རོ། ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡོད་པ་ཡང་ ཁ་ཅིག་ནི་གཏན་ཚིགས་ལས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་

ནོ། ། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་གཅིག་ལ་གཅིག་སྒྲུབས་ཏེ་ གནས་པས་གཏན་ཚིགས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཕན་ ཚུན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་དག་ཀྱང་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱི་རང་གི་ངོ་ བོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཆུམ་ངོས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཆོས་མཚོག་གིས།ཅིའི་ ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་པར་ཁྱད་མེད་པ་ལས་གསུམ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ། གཏན་ཚིགས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་གོ་བར་ བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ནི་དགག་པ་སྟེ་དགག་པའི་ཐ་ ཕྱད་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་སྐད་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ ལ་ལྟོས་ནས་གཏན་ཚིགས་ཆུམ་པར་འཇུག་ན་དེ་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ ནོ། ། ཡུལ་ཡང་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་ཕན་ཚུན་འགལ་བས་དེ་དག་ཐ་དད་ པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཡིན་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་ཡང་གཏན་ཚིགས་ ལས་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་འགལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ ཀྱང་དེ་ཐ་དད་པས་གཏན་ཚིགས་གཉིས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡུལ་ཐ་དད་ པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ བཞིན་གླུགས་ཡོད་པ་དང་དགག་པ་དག་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ ཁྱབ་ལ། དེ་གཉིས་ཡང་གཏན་ཚིགས་གསུམ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གཉིས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་སྨོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ སོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ། མ་དམིགས་པ་དང་ རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ། དང་པོ་ནི་དགག་བྱ་དངོས་ སུ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ནི་མ་དམིགས་པའི་རྒྱུགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དབྱེ་ན་ངོ་བོ་འབྱེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་ཟླ

དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི་འཕྲེལ་ཡུལ་བཀག་པས་འཕྲེལ་ཆོས་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ནི་འཕྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དབྱེ་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་ལྷར་རྩང་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འདི་ན་ཆོས་ཅན། ལྷར་རྩང་བུམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་རྩང་སྟེ། དེ་ཡོད་ན་དེ་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཏུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། རྒྱུ་མེ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་ཕྱོ་ཕྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་མཚན་མོའི་མཆོ་འདི་ན་ཆོས་ཅན་དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་ཤིང་ཀིས་དག་པའི་ཐྲག་ཕྲོང་འདི་ན་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཤ་པ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདི་གཉིས་ལ་རྟགས་ངེས་ལས། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང། དེའི་འགྲེལ་པར་ཆོས་མཚོག་གིས། གཉིས་ཀའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགག་པ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱིའོ། ། འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ལྟར་མི་རྩང་བ་ལ་ནི་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱེད་ལ། འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱ་ལྟར་རྩང་བ་ལ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་དང། ཤླཀ་བློས། འདི་ལ་ཡང་ཕྱོགས་གང་ན་མེ་དང་དུ་བ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་ཐུར་པ་དག་མ་དམིགས་པ་དེ་ན་མེ་མེད་པ་བཞིན་དུ་བ་མེད་པ་ཡང་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་ངེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྒྱུ་མི་དམིགས་པའི་སྟོར་བ་ནི་མིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ན་ཆུང་བ་འཕྲུལ་བ་ལ་སོགས་པ་དུ་བ་དང་འདྲ་བས་བསྟན་པ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ལས་དུ་བ་མེད་པ་ངེས་པར་བཟུང་མི་ནུས་ལ། མེ་མེད་པར་ནི་ངེས་པར་ཟིན་པ་དེ་ཁོ་ན་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་

ཞེས་གསུངས་སོ། ། འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་དུ་བས་དབེན་པ་དང་
ར་བ་ཀུན་ནས་སྐོར་བ་བླ་བཀབ་མེད་པའི་འདི་ན་ཚོས་ཅན། དུ་ཚུ་ནུས་པ་
ཐོགས་མེད་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བཞིའོ། །

གཉིས་པ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་རྒྱས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་གཅོད་
བྱེད་རྒྱས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ། དབྱེ་ན་
ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་། ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ
དམིགས་པ་ཆུམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་བོད་བསྡུས་པ་ལ་ཅིག་མེ། ཚུ
ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེ་འབྲས་དུ་བ། མེའི་ཁྱབ་བྱ་ཙནྡན་ཀྱི་མེ་སྟེ་ཚ་རེག་སྐོར
བཞིས་གང་རེག་གང་རེག་གི་ཚུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད། གང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད
གང་བའི་ཁྱབ་བྱ་བ་ཚོའི་རེག་པ་སྟེ། གང་རེག་སྐོར་བཞི་བཀག་པས་རང
བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་སོགས་བཞི། རང་བཞིན་དང
འགལ་བའི་ཚུ་དམིགས་པ་སོགས་བཞི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ
དམིགས་པ་ སོགས་ བཞི། རང་ བཞིན་ དང་ འགལ་ བའི་ ཁྱབ་ བྱ་ དམིགས་ པ
སོགས་བཞི་སྟེ་སྤྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། མེ
ཚུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གང་རེག་སོགས་འགོག་མི་ནུས་པར་ཐལ། མེ་ཚུ
ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་མེ་བསྐྱེད་པའི་བྱད་ཤེར་ཡིན་ན་མེ
མིན་ཞིང་། ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ལ་བྱེད་ན་ཚུན
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་གང་རེག་སོགས་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ན
མེ་ཚུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཆོས་ཅན། གང་རེག་སོགས་འགོག་མི་ནུས་པར་ཐལ
མེ་མིན་ཞིང་ཁྱོད་ཀྱི་ཚུན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་ཕྱི་མ་ཁས་བླང་སོ། ། རང
ལུགས་ནི་སྒོམ་དགོན་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསུམ་དང་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཆུམ་བཞག
མང་དུ་བཤད་ཀྱང་གང་རེག་འགོག་ནུས་སྤྱ་མ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ནོ། ། གཅིག་ལ

དཔེར་བརྗོད་ན་མེ་སྟོངས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་འདི་ན་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱུན་ཆགས་མེད་དེ། མེ་སྟོངས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བ་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་དཔེར་བརྗོད་དོ། ། དེས་གཞན་འདྲེའོ། ། ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་འགལ་དམིགས་པ་ལ། ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་པའི་དངོས་འགལ་དངོས་ནི། ཡོངས་གཅོད་ཆམ་བཅད་ཡིན་པས་རྒྱགས་དང་རྒྱགས་ཅན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དངོས་འགལ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་དགག་བྱ་རྒྱ་དངོས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་བྱས་པ་དང་འགལ་བ་བྱས་པ་དམིགས་པས་ན་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཞིས་པ་ཚད་མས་གཏོད་པའི་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྱུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་པར་ངེས་ཏེ། འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རང་རྒྱ་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡང་མ་ངེས་པ་དང་འགལ་བ་ངེས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་སྟོས་མེད་བཀོད་པ་སྟེ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་སུ་འདུའོ། ། དགག་རྒྱགས་ཀྱི་འཕྲལ་བ་ངེས་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན། དགག་སྒྲུབ་གཞིས་ཀ་ལ་དངོས་པོའི་འཕྲལ་བ་འདོད་པ་སྤར་བཀག་ཟིན་ལ། པོད་ཁ་ཅིག་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་དམིགས་བརྗོག་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འཕྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ། དགག་བྱ་གང་རེག་སྐོར་བཞི་པོ་རྒྱགས་མེ་སྟོངས་ལྟན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་མེད་པའི་ཚོགས་པས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་འཁྱལ་ཏེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགག་བྱ་གང་རེག་སོགས་བཞི་པོ་དེ་རྒྱགས་མེ་སྟོངས་ལྟན་སོགས་བཞི་པོ་མེད་པའི་ཚོགས་པས་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རེག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པ་གྲོད་པའི་ཕྱིར་དང་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་ལུགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་མེ་དམིགས

པའི་རྒྱས་ཡང་དག་གི་བརྗོད་འབྱེལ་བློ་ངོར་འགྱུར་སྟེ། སྒྲུབ་རྒྱས་ཀྱི་འབྱེལ་ཡུལ་བཀག་པས་འབྱེལ་ཆོས་ལེགས་པས་སོ། ། འགལ་དམིགས་ནི་འགལ་ཟླ་གྱུར་ན་ཅིག་ཤོས་ལ་གཅོད་པས་ལེགས་ཀྱི་འབྱེལ་ཟླ་འགོག་པ་ལ་མི་སྟོས་པས་བརྗོད་འབྱེལ་དཔྱད་མི་དགོས་སོ། ། གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ། དབྱེ་ན་དངོས་དང་། ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་འདུ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རང་བཞིན་དག་པ་བ་དང་། ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་བ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག་ རང་ངེས་པ་རང་གི་ཁྱད་པར་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ། དཔེར་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག ། རང་ངེས་པ་རང་གི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ། དབྱེ་ན་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱེ་བྱག་ལ་ལྟོས་པ་ཁོང་ནས་ཡོད་པ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གང་གིས་བྱས་ན་རྒྱུས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པའོ། ། ལྟོས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྒྱ་ཀྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། འབྱེལ་བ་གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་ལྟོས་པ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། འདིས་མཚོན་ནས་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་གང་གཱོད་ངོ་ཅོག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་ཡིན་ནོ། ། བསྒྲུབ་བྱའི་དབང་གིས་དབྱེ་ན་ངོན་ སྒྲུབ་དང་། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་གཉིས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་དེའི་ཆ་མཐུན་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཚང་བས་འཐས་བ་འབྱང་ཅང་དགོག་པ་དང་། དུ་རྒྱ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ དུ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་མ་སྟེ་ཐུགས་བྱེད་ངོན་གཞན་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡང་ངོན་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་

རྒྱས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་ལ་བདག་གཅིག་འབྱེལ་བ་དགོས་ན་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་རྒྱ་བའི་དུ་བ་བསྲུབ་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཕྱས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཕྱས་མི་གཅིག་ཀྱང་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པས་བཀོད་པ་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་རྒྱས་སུ་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་སོང་བས་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མི་རྒྱ་པའི་དུ་བ་ཕྱས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཕྱས་ཐ་དད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གོས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་རྒྱས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་རང་གི་བསྲུབ་བྱའི་ཆོས་དོན་གཞན་ཡོད་པ་བསྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ། དབྱེ་ན་དངོས་དང་། ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི་རང་གི་བསྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་དེ་བྱང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནི་འབྲས་རྒྱས་ཡིན་ནོ། ། དེའང་སྒྲིར་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅན་རྒྱུ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱས་དགོངས་ཚུལ་གྱི་སྒོས་ནས་དབྱེ་ན་རྒྱུའི་ལྷག་པ་བསྲུབ་པ་ནི་དུ་བ་དྲག་འཕྱར་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་དྲག་འཕྱར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། རྒྱུ་སྟོན་སོང་དཔོག་པ་ནི་ནམ་མཁའི་དུ་བ་སྟོ་ལོང་པོ་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། རྒྱུ་ཡི་ཆོས་དཔོག་པ་ནི་ཁ་ནང་གི་བུ་རམ་གྱི་ཕོང་བུ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཡོད་དེ། རོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་རྒྱས་དང་ཆ་མཐུན་པ་ཚུ་སྐྱར་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལས་ཚུ་དང་། རྒྱ་ཤུག་གཞས་པ་ལས་རྡེན་བརྟན་པ་དཔོག་པ་སོགས་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྒྱས་ལོགས་པར་འདོད་པ་ཡང་དོན་གཞན་གྱིས་ཕན་འདོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་རྒྱས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུའོ། ། གལ་ཏེ་འབྲས་རྒྱས་ལ་དེ་བྱང་འབྲེལ་བ་དགོས་ན་དུ་བས་མེ་སྟོན་

དུ་སོང་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཟླས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཟླས་གཅིག་པའི་ཚ་བསྒྲུབ་ན་བདེན་ཡང། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དུ་བས་མེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་བསྒྲུབ་པ་འདི་རྣམས་ཆོས་ཟླས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། དུ་བས་མེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་དཔོག་པ་འདི་ཟླས་ཐ་དད་པ་སྟར་ཏྲི་མེ་ལས་ད་ལྟར་ཏྲི་དུ་བ་སྐྱེས་པའི་སྐོན་ནས་ཚུ་སྟོན་སོང་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་རྣམས་ཡང་དག་མཚན་ཉིད་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ། དགེ་ན་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་རྣམས་གཉིས་འགྲེལ་པའི་ཚུ་མཚན་དེ་ལ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་བདག་གཅིག་པ་དང། དེ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་པས་དེར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆམ་འགྲེལ་ལས། ཡོད་པ་གང་མེད་མི་འབྱུང་བའམ། ། རང་བདག་ཆམ་དགྲེར་མེད་ཅན་གང། ། དེ་ནི་དེ་ལས་འཕྲུལ་མི་འགྱུར། ། ཞེས་བྱའི་ངོན་དུ་འདི་རབ་ཕྱེ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འགྲེལ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི་གཙང་ནག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གྱིས་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ལ་འགྲེལ་ཆོས་ལ་འགྲེལ་ཆོས་དངོས་དང། དེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དང། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་དང་གསུམ། འགྲེལ་ཡུལ་ལའང་འགྲེལ་ཡུལ་དངོས་དང། དེ་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དང། དེས་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ། འགྲེལ་ཆོས་དངོས་འགྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་འགྲེལ་བ་གསུམ། འགྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དང་འགྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་འགྲེལ་ཡུལ་གསུམ་ལ་འགྲེལ་བ་གསུམ་སྟེ། མུ་དགུ་ཡོད་པ་ལ་འགྲེལ་ཆོས་ནི་འགྲེལ་ཆོས་དངོས་དང་དེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་གཉིས་འགྲེལ་བས་གོ་བྱེད་ལ་ཕན་ཏེ། ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་འགྲེལ་བས་མི་ཕན་ཏེ། བྱས་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པས་བྱེད་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། འགྲེལ་ཡུལ་ནི་དངོས་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་གཉིས

ལ་འཕེལ་བས་ཕན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱིད་ཆོས་ལ་འཕེལ་བས་མི་ཕན་ཏེ། ཁྱད་
པར་དུ་ཕྱིད་ཆོས་ཡོད་པ་ནི་ཐུས་ཆོས་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན
འཕེལ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོའམ། ཁྱད་པར་དུ་ཐུས་ཆོས་གཉིས་ལ་ཕྱེལ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོའི
ཁྱད་པར་ཕྱིད་ཆོས་གཉིས་འཕེལ་བ་སྟེ་གོ་ཕྱིད་ལ་ཕན་པའི་འཕེལ་བ་བཞེ་ཡོད
ལ། ལྷག་མ་ལྟས་མི་ཕན་ལོ། །དེ་དག་ཀ་ནི་སྟོན་དུ་ས་ཕོང་བའི་ཁྱད་པར་ཕྱིད
ཆོས་མེ་དང་དུ་བ་དེ་ཐུང་འཕེལ་བ་གོ་ཆོད་པར་འདོད་པ་དང་། འདིར་འཕེལ
ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཕྱིད་ཆོས་ལ་འཕེལ་བས་གོ་མི་ཆོད་པར་འདོད་པ་འདི་ནི་ཟན
གཞག་ནང་འགལ་བས་མི་འཐད་ལ། ཆུ་དགུ་ལ་ས་གཞས་པ་སྨོན་དཔོན་གྱི
གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྨོན་དཔོན་གྱིས་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་དེ
འདྲ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་ཆོས་ལ་ཁྱད་པར་ཐུ་ཕྱིད་ཀྱི་འཕེལ་བར
འདོགས་ན་ཐུ་ཆོས་དཔོག་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྨོན་དཔོན་གྱིས་འཕེལ
བ་གཉིས་ལས་གཞན་ཡོད་པ་བཀག་སྟེ། རིགས་པའི་ཕྱིགས་པ་ལས། དེའི
རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་ཐུང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་དང་འཕེལ་བ
མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ར་ན
ཤེས་ཐུ་ཆོས་ཅན། འཕེལ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ཁྱད་པར་ཐུ་ཕྱིད་ཀྱི་འཕེལ
བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་ཐུ་གོ་བ་མིན་ཏེ། ངོ་བོ་བདག་གཅིག་པའམ་དོན
གཞན་དེ་ཐུང་འཕེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་ཐུ་ཆོགས་པར་ཟད་པས་སོ། །
ཞེས་ཐུ་བ་ནི་བསྟུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་རིགས་ཕྱིགས
ལས། རང་བཞིན་འཕེལ་བཡོད་ན་དོན་ཀྱིས་དོན་གོ་བར་ཐུང་དོ། །དེ་དང
མ་འཕེལ་ན་དེར་མི་འཐུལ་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས
སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱགས་ལྟར་སྟོང་ནི། རྒྱགས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པས་འདིར་དེ

གཏན་ལ་འབེབ་པ་ལ། རྣགས་ཀྱིས་རང་གི་བསྟན་བྱ་སྟོན་མི་ནུས་པའི་ཚ་དེ་
རྣགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུབ་ནས་བསྟན་བྱ་སྟོན་མི་
ནུས་པའི་ཚ་དང་། རྟེས་སུ་འཇུག་ལྟོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགས་པས་དང་། བསྟན་
བྱ་སྟོན་པ་ལ་གནོད་པས་དང་། རྟེས་སུ་འཇུག་ལྟོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་བསྟན་བྱ་
སྟོན་མི་ནུས་པའི་ཚ་དང་། རྣགས་སུ་བཀོད་ནས་རྣགས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུབ
པའི་ཚ་དང་། རྟེས་སུ་འཇུག་ལྟོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགས་པའི་ཚ་དང་། རྟེས་སུ
འཇུག་ལྟོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཚ་རྣམས་སོ། །རྣམ་འགས་ལས། ཡོད་པ་བསྟན
པར་བྱ་བ་ལ་དེའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་གྱི་རིགས་གསུམ་ལས་མི་འདའ
སྟེ། མ་གྱུབ་པ་དང་འགྲུལ་བ་དང་འགལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་རྣམས་རྣགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་འགས་པ་དང་རྟེས་ཁྱབ་དང་ལྟོག་ཁྱབ
འགས་པས་ཟིན་ལ། ཟེལ་ཚུལ་ཡང་སྒྲའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུབ་པའི
ཚ་དེ་ཟེལ་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲའི་སྟེང་དུ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུབ་པའི
ཚ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་འགས་པའི་བསལ་བྱ་ཡིན། ཞེས་བསྟན་ཏོ། ། དཔེར་ན
འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་མཐོང་སྒང་ས་ལ་ཤད་པ་བཞིན་ནོ། །
རྣགས་ཀྱིས་རང་གི་བསྟན་བྱ་བསྟན་མི་ནུས་པའི་ཚ་དེ་རྣགས་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད
ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣགས་ཀུན་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ། ། སྐྱོན་དང
ཡོན་ཏན་དཔྱད་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྟས། རང་གི
བསྟན་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཉེས་པ་དཔྱད་ཕྱིར་རོ། ། དེ་དང
གཞན་ཇི་སྲིད་དུ་རང་གི་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས
ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཅེས་དང། རྒྱན་མཁན་པོས་གཏན་ཚིགས་ཐམས
ཅད་ནི་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྐྱོན་ཡོན་བསམ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར
ཞེས་དང། རྣམ་འགས་ལས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ནི་རང་གི

བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྟོས་ནས་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། ངའི་འགྲེལ་པར་ཆོས་མཆོག་གིས། རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཕལ་ན་ནི་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྒང་གཉན་གྱི་ཚུལ་དེ་ཡང་ནམ་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་བརྗོད་དོན་དང་། འཕྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། ངེས་པར་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན། ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྟེས་སུ་འཐོ་བ་ངེས་པས་ནི་འགལ་བ་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནམས་བསལ་ཏེ། ། ལྷོག་པས་ནི་མ་ངེས་པ་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའོ། ། ཞེས་དང་། ཤླཀ་བློས་དེ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཉེན་པོར་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ངེས་པ་བརྗོད་དོ། ། བརྗོད་དོན་ནི་འགལ་བ་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོར་ནི་རྟེས་སུ་འཐོ་བའོ། ། འཕྲུལ་བ་ཅན་ནི་མ་ངེས་པ་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོར་ནི་ལྷོག་པ་ངེས་པའོ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱུ་སོགས་མཚན་ཉིད་བསལ་བྱ་ལ། ཟློས་པ་མེད་པར་མ་ཁྱབ་དང་། ། ལྷོག་པ་དག་ནི་སྒང་བའི་ཕྱིར། ། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན། ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྷས། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་རྒྱུ་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་པ་ཡོངས་སུ་དོར་བར་བྱ་བའི་སྐྱོན་བོར་ནས་ཕྱོགས་ཅན་དང་རྟེས་སུ་འཐོ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཀྱི་ཆོག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། རྒྱན་མཁན་པོས་དེ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི། སྐྱོན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁོན་ས་ལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་ར། ། འདི་ལྟ་བུའི་ལེགས་པར་ཤད་རྟེད་པ་ནི་སྐྱེགས་མའི་དུས་འདིར་ཤིན་ཏུ་
དགོན་ཏེ། དཔལ་རྟོག་གེ་པར་གྲགས་པ་ཕལ་ཆེར་ནི་ཡོག་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར
ར། ། འདི་ནི་ཡིད་དམ་གྱི་ལྷའི་སྦྱང་བ་ལས་ཁོ་བོས་རྟེད་པར་གྱུར་ཏོ། ། ཏ
ཏགས་སྐྱོན་ཅན་ནི་ཏ
ཏགས་ལྟར་སྦྱང་ཡིན་པས་ཏ
ཏགས་ལྟར་
ཏ
ཏགས་ལ
ཏ
ཏ
ཏ

ཐ་དད་མེད་པ་མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་དང་གཉིས། དེ་དག་གི་ཕྱོགས་རེ་ལམ་གྱུབ་པ་ཆུམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྱུབ་པ་ནི་ཟད་བྱེད་པས། ཤིང་ཆུམས་ཆོས་ཅན། སེམས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཉལ་བ་ལོ་མ་འཁྱུམས་པ་ལ་བྱེད་ན་ཤིང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྱུབ་ལ། གཉིད་ལོག་པ་ལ་བྱེད་ན་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཆོ་ལ་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྱུབ་ཀྱང་སྒྲུབ་མེད་ཡིན་གསུང་ངོ། ། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྱུབ་པ་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བཟློག་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཉིས་པ་བློ་ངོར་མ་གྱུབ་པ་ལ། ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྱུབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཆོས་ཅན་ངེས་རྩུང་དུ་མེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། ། ངེས་རྩུང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་ཁྱང་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་ནོར་བུའམ་སྒྲོན་མེར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ་ནོར་བུ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་དང་གཉིས། གཉིས་པ་རྟགས་ངེས་རྩུང་དུ་མེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བུམ་པ་འདི་ཕྱུད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང། ངེས་རྩུང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དུ་བཤམ་ཆྱང་པར་ཐེ་ཚོམ་བཞིན་དུ་ གཞི་ ཕ་ གི་ ན་ མེ་ ཡོད་ དེ། ། ཏ་ ཡོད་ པའི་ ཕྱིར་ ལྟ་ བུ་ སྟེ་ གཉིས། གསུམ་པ་ གཞི་ རྟགས་ ཀྱི་ འབྲེལ་ བ་ ལ་ ཐེ་ ཚོམ་ ཟ་ ནས་ མ་ གྱུབ་ པ་ ལའང་། ། ངེས་ རྩུང་ དུ་ མེད་ ནས་ ཐེ་ ཚོམ་ ཟ་ བ། ལམ་ པོ་ ཆེའི་ མི་ འདི་ ཆོས་ ཅན། ཤོན་ དགེ་ བ་ བྱས་ པ་ ཡིན་ ཏེ། ད་ ལྟར་ དགེ་ བ་ བྱེད་ པའི་ ཕྱིར་ དང། ། ངེས་ རྩུང་ དུ་ ཡོད་ ཀྱང་ ཐེ་ ཚོམ་ ཟ་ བ་ ནི། ། རི་ སྲུལ་ དགུ་ མ་ ནི་ ཆ་ ཏྲ་ ཡོད་ དེ། ། དེའི་ ཐུ་ ཀ་ ཁ་ ཕ་ ཕ ཕ ཕ

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་གཉིས། གསུམ་པ་རྣོལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་
ཕྱེ་སྟེ་བศད་པར་བྱ་སྟེ། རྣོལ་བ་ལ་ལྷོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་ནི་དཔེར་ན་ཀུངས་ཅན་
པས། ཐོ་བའི་ཚོས་ཅན། ཞེམས་མེད་ཡིན་ཏེ། ཆུ་བ་ཅན་ནམ་མི་རྟག་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ནི། གང་ཅན་ཀུན་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཆུ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་མ་གྲུབ་
པའོ། །ཕྱིར་རྣོལ་ལ་ལྷོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་ནི་དཔེར་ན་འཇོམ་མེད་པས་ཤིང་ཚོས་
ཅན། ཞེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་
ན་ཕྱིར་རྣོལ་ས་ཐང་ཆུས་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ཐང་ཆུས་པ་ནི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་དབང་པོ་དང་ཚོ་ད་ལྟར་གནས་པ་རྣེན་དང་བྲལ་བ་ལ་འཆི་བར་
འདོད་ལ། དེ་ཤིང་ལ་མི་ལྷོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཚོས་དོན་ལ་མ་
གྲུབ་པ་ལ་ཚོས་ཅན་དང་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས་ཕྱེ་བའི་དྲུག །
བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་ཕྱེ་བའི་དྲུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་
ཡིན་ལ། ཚོས་ཅན་དང་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལས་ཕྱེ་བའི་སྒྲོན་དུ་
འགྲོ་བའི་ཆ་རྣམས་ནི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པར་འདུ་ལ། གཞན་ནི་ཕྱོགས་
ཚོས་སྒྲོན་མེད་ཡིན་ཅིང། ཆོལ་བ་ལ་ལྷོས་པའི་སྒྲོན་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླངས་
པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ན་ཚོས་ཅན་ནམ་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་
ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བศད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་
སུ་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་པ་གང་ཞིག
ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་རྟགས། རྣམ་ངེས་ལས། ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་འཁྱལ་པ་
ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ནི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོན་ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི
ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཆ་དང་ལྡན་པས་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ནོ། ། འགའ་ཞིག་དེ
ཕྱོགས་ཚོས་དང་ལྡན་པས་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། གཏན་ཚིགས

ཀུན་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡོན་ཏན་ཅན་དང། དེ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱོན་ཅན་དུ་བཤད་པས་ཡོན་ཏན་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྐྱོན་ཅན་ཞིང་ཡིན་པར་འཐད་དམ་སྟམ་སྟེ་དཔྱད་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ། ། དཔེར་ན་ཟས་དུག་ཅན་བཞིན་ནོ། ། དཔྱི་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་མཐུན་ཕྱོགས་ས་མ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཏེས་མི་ནུས་པས་ཐུང་མོང་མ་ཡིན་པ་དང། དེ་ལ་ཏེས་ནུས་པས་ཐུང་མོང་གི་མ་ཏེས་པ་གཅིས། ཡང་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཇུག་པས་ཐུང་མོང་མ་ཡིན་པ་དང། དེ་ལས་གཞན་དུ་འང་འཇུག་པས་ཐུན་མོང་གི་མ་ཏེས་པའི་རྒྱུགས་གཅིས་དང་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ཏེས་པའི་རྒྱུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་ཏེས་པ་གང་ཞེག ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་མ་མཐོང། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་མ་མཐོང་ནས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ། དཔྱི་ན་རྒྱགས་ཕྱོགས་གཅིས་ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ་ནི་སྒྲ་མི་རྒྱ་སྟེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་སྐྱེས་བུ་འདི་ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་པ་ཡིན་ཏེ། མེག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་ནི་སྒྲ་མི་རྒྱ་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཞིན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་ནི་གང་བྱས་པ་མི་རྒྱ་སྟེ། རིག་བྱེད་བཞིན། ནམ་མཁའ་ནི་བྱས་ས་བཞིན་ཏེ་བཞིའོ། ། ཐུན་མོང་གི་མ་ཏེས་པའི་རྒྱགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་མཐོང་ནས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ། དཔྱི་ན་དངོས་དང་ལྡན་ལྡན་ཀྱི་མ་ཏེས་པའི་རྒྱགས་གཅིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག ཕྱོགས་གཅིས་ཀ་ལ་མཐོང་ནས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ། དཔྱི་ན་ཕྱོགས་གཅིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པ་མཐོང་བ་སྒྲ་མི་རྒྱ་སྟེ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པར་

མཐོང་བ་སྣ་ཆོས་ཅན། རྟོལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པར་མཐོང་བ་སྣ་ཆོས་ཅན། རྟོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་གཅིག་ཕྱོགས་རེ་ལ་མཐོང་བ་སྣ་མི་རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཞིའོ། ། ལྷག་ལྡན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག ། ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་ལ་མཐོང། གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་ནས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ། དཔེ་ན་ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་དང་འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན་གཉིས། གང་ཞིག་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ནས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་ནི་དཔེར་ན་ངག་སྒྲ་བའི་སྐྱེས་བུ་འདི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། མེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ནི་ལྷ་ཕྱིན་གྱི་བུ་ཆུང་བ་འདི་ཚོས་ཅན། སྟོ་བསངས་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཕྱིན་གྱི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགལ་ཡང་མ་ངེས་པ་ནི་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་འགལ་བར་མ་ངེས་པའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཆ་གསུམ་མོ། ། གང་ཞིག ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མཐུན་ཕྱོགས་མ་མཐོང་ནས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ། བསྐྱེད་པ་ནི་འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དཔེ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང། མེད་ཀྱང་མི་འགལ། འགལ་ཡང་མ་ངེས་པ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་གྱི་དཔེ་གསུམ་གྱི་བསྡུས་བྱའི་ཚོས་བརྗོ་བའོ། །

གསུམ་པ་འགལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྟགས། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་གྱུབ་པར་ངེས་པ་གང་ཞིག ། བརྗོ་བས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ། ངག་དོན། ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ནི་འགལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེ་

ནི་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོན་རྟེས་སུ་འཇོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་དང་ལྡན་
པས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་རྟགས་ངེས་ལས། དེ་དག་ནི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་གཉིས་མ་
གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངོན་ཏོ། ། དེས
ན་འདི་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དབྱེ་ན་དངོས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་བརྗོད་འདོད
ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང
པོ་ལ་འཕྲེལ་བའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ། སྤྱོར་བའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ།
དང་པོ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱགས་ནི་རྒྱགས་ཆོས་བདག་གཅིག་འཕྲེལ་བ་ཡིན་པས
རང་བཞིན་གཏན་ཚིགས་སུ་འདུས་པས་འཕྲེལ་བའི་དབང་གིས་དབྱེ་ན་རང
བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡིན་པས་དེ་བཟློག་པའི་འགལ
བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་གཉིས་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། རང་བཞིན་འགལ་བ་ནི་དཔེར
ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། འབྲས་བུ་འགལ
བ་ནི་དུང་སྒྲ་འཛིན་པའི་ཚུལ་བྱུང་ཤན་ཅེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་སྒྲ
རྒྱ་པ་སྟོན་དུ་སོང་ཏེ། ཚུལ་བྱུང་ཤན་ཅེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ
བུའོ། ། ཆོས་མཆོག་གིས། འདིར་ནི་ཚུལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཅེས་པ་གཟུང
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་འབྲས་བུ་བསྟན
དོན་དུ། ། གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་བཟློག་པ་གཉིས། ། ཞེས་དང་། རང
འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དག་ཁོན་བདག་ཉིད་འཕྲེལ་བའི་ཕྱིར
གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། བཟློག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན
པའི་ཕྱིར་མི་རྒྱ་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་བཅས་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ
བའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་། རྒྱ་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་བཅས་མ་ཐག་ཏུ

བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འགལ་བ་གཉིས་སྟོན་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་འཕྲས་རྣམས་དེ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཧོལ་བྱུང་རྣམ་པའི་འཕྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཧོལ་བྱུང་ཉན་ཤེས་དེ་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུ་སྒྲ་མི་རྣམ་པའི་འཕྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་སྒྲའི་རྒྱུན་བཙལ་མ་ཐག་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲ་རྣམ་པའི་འཕྲས་བུ་ཡིན་ན་སྒྲ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་མ་བཅལ་བའི་ནུ་རོལ་དུའང་ཐོས་པར་ཐལ། ཐོས་པ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ནུ་བ་བསྒྲིགས་པས་མི་ཐོས་ས་ཞེ་ན། སྒྲིབ་བྱེད་དེས་ཡུལ་སྒྲ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་ཟན་དབང་པོ་ལ་བྱས། དང་པོ་ལྟར་ན་སྒྲ་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་ཕན་གནོད་བྱེད་པ་འགལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་འགྱུར་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་པོ་ལ་བསྐྱེད་པས་སྒྲའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་དེས་སྒྲ་ལ་ནུ་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་ན་སྒྲ་དེ་མི་རྣམ་པར་འགྱུར་ལ། མི་བསྐྱེད་ན་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡང་མིན་པར་འགྱུར་རོ། ། འོན་ཏེ་ཁྱེད་རང་ལྟར་ནའང་བུམ་གཟུགས་འཛིན་པ་ལ་ཚེག་པ་ལ་ས་ཐགས་པས་བསྒྲིགས་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བུམ་གཟུགས་རྣམ་པ་བསྒྲིགས་པར་འདོད་ན་བདེན་ཡང་བུམ་གཟུགས་ནི་མི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འདོད་ཀྱི་རྒྱུན་གཞན་གཉིས་དང་ཚོགས་པ་བུམ་གཟུགས་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུར་འདོད་ལ། དེ་རྒྱུན་ཀྱི་ཁྱར་པར་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འདི་མེད་ཚུངས་ས། ། ངག་དོན་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་རྣམ་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་མི་རུང་བ་ཞིན་དུ་བུམ་གཟུགས་མི་རྣམ་ལའང་སྒྲིབ་བྱེད་མི་རུང་བ་འདི་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། བུམ་གཟུགས་མི་རྣམ་པ་ནི་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་རང་འཕྲས་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་ཅེ་ན། སྒྲ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀྱིས་ཐོས་མི་ཐོས་དེ་འདྲ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཁྱོར་འཁྱོར་བ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྣགས་ཡང་དག་དེ་སྟོར་བའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ དང་མི་དགེགས་པའི་རྣགས་ཡང་དག་དང་གསུམ་དུ་འབྱེད་ན་དེ་བཟློག་པའི་ འགལ་བའི་རྣགས་ཀྱང་གསུམ་དུ་འཁྱོར་ཏེ། དེ་དག་བཟློག་པ་ཉིད་འགལ་བ་ ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི་བོད་ཀྱི་རྟོག་ གེ་པ་འགའ་ཞིག ། ཆུམ་ངེས་ལས། དེ་ནི་རེས་འགའ་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སམ། ཚོས་ཅན་ཀྱི་སྒོ་ནས་སམ། དེའི་ཁྱད་པར་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེས་ཐ་སྙད་ དུ་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་དཔེར་ན་ ཐུན་ཚོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་དཔེར་ ན་དངོས་པོར་ཀྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་དཔེར་ན་མིག་སོགས་ཚོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་ པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་ཀྱི་ངོ་ན་བྱེད་དེ། ལུས་ཤིང་བས་གས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་དཔེར་ན་མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ ཅན་ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བས་གས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེ་བས་དོན་ལ་འགལ་རྟགས་ཐ་དད་པ་བཞི་ཡིན་ཞེས་ ཟེར་བ་ནི་རིགས་པ་གཞུང་དང་མི་འཕྲོད་པས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། རང་ ལུགས་ནི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒྲུབས་ཀྱིས་ལ་ལར་དངོས་སུ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ནི་མི་ རྟག་པའི་སྒྲ་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ལ་ལར་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ འགལ་བ་བདག་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། ། ལ་ལར་ ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་མིག་སོགས་འདི་དག་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་ པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་ཀྱི་ངོ་ན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལ་ལར་ཚོས་ཅན་ ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་ན་

དགའི་གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲའི་བརྗོད་ཚུལ་ཀྱི་སྒོན་ས་དང་དུ་ཕྱི་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཆོགས་དོན་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་དུ་ཕྱི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ་ནི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཆོགས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆུམ་ངེས་ལས། དེའི་ཐ་དད་པ་ནི་སྨྲོ་བའི་ཐུན་བྱ་ལས་ཏེ། ལ་ལར་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་དང། ལ་ལར་ཤུགས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་འདོད་པས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཉེ་བར་བཞག་པས་ཡིན་མོ་ཞེས་དང། འདི་ཉིད་ལྟོས་པ་ལས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་ཀྱི་དོན་ཡིན་མོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་ཉེ་བར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དེ་དེའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དག་གི་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་མོ། ། དེ་ལྟར་ཆུམ་པར་གཞག་པ་ཙམ་ཞིག་ཐ་དད་པར་ཟད་ཀྱི་དོན་ནི་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་དང། འགལ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱི་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བྱེད་པ་ཁོན་ཏེ་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ནི་རེས་འགའ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ནས་ས་མ་ཞེས་གསུང་ས་ཁ་ཤ་ནས་ཁ་ཤ་ཡིན་ཏ་ཐ་ཡ་ཡ་ཡ ཡ ཡ

མེག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པས་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མེག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་འགོག་པས་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པར་དོན་གཅིག་གོ ། འདི་ནི་ཁོ་བོའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་སྤྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་འགལ་བའི་རྒྱས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་ཡང་དག་ལའང་ཅི་སྟེ་མི་འབྱེད། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཕྱི་ནའང་སྐྱོན་མེད་མོད་ཀྱི་བྱེད་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་དོ། ། རྣམངེས་ལས། འགལ་བ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཅི་སྟེ་ཐ་མི་དད་ཅེ་ན། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སུས་འགོག་ཅེས་སོ། ། གསུམ་པ་དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི་གང་ཅན་ཅི་ལྟར། འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆ་དང་སྟན་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་འགོད་པ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་འགལ་བ་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྨྲས་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལས་ཐ་དད་པར་མ་བསྟན་ཏོ། ། སྨྲས་པ་ཁོ་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཇི་སྐད་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་དེ་གཉིས་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་བག་ཏུ་སྨྲས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས་ཀ་ཏན་ཚིགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱར་མཚུངས་པའི་ ཕྱིར་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་འགལ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཡོད་ཅེ་ན། ། ངག་དོན་ནི། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་འགལ་བ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་གཞན

ངོན་བསྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་གསུམ་པ་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་སྨོན་དཔོན་ཀྱིས་མི་
བཞེད་དེ། འདུས་བསགས་ཀྱིས་མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་ངོན་
བྱེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་ངག་ཏু་སྒྲུས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་
གཉིས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་སྐད་དུ་རིགས་པའི་ཕྱོགས་
པ་ལས། འདོད་པ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནམ། དཔེར་ན། འདུས་པའི་ཕྱིར། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་ཀྱི་ངོན་
བྱེད་པ་ཉིད་དེ། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་
བྱ་བ་སྟ་བུ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཀྱི་ངོན་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་
འདོད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏু་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འགལ་བའོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་
སྒྲུས་ཞེ་ན། འདི་གཉིས་ཁོན་འདི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་
ལོག་པར་སྒྲུབ་པས་འདི་གཉིས་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་ནོ། ། འདོད་པ་དང་སྒྲུས
པ་གཉིས་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་དོ། ། ཞེས
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཆོས་མཆོག་གིས། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ
བསགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། འདུས་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་སྨོས་སོ། ། ཞེས
དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་ཞེས་གསུངས
སོ། ། རྒྱགས་དང་རྒྱགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དཔེའི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན
ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཔེ་བཀོད་པ་གཞིར་བྱས་ནས་ངོན་མཚོན་པར་བྱེད་ནུས
པའི་ཚ་ནི་དཔེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། ངོན་མཚོན་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཚ་དེ
དཔེའི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཆོས་མཆོག་གིས། འདི་ལྟར་གང་སྨོས་པ
རྣམས་སྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་བླང་པ་ཡང་རང་གི་འཐས་བུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད
མི་ནུས་པ་དེ་ དཔེའི་ ཉེས་ པ་ ཡིན་ ནོ་ ཞེས་ ཟླགས་ ཀྱི་ བསྟན་ པ་ ཡིན་ ནོ་ ཞེས
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གང་རྒྱ་ན་མ་བྱས་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན།

སྐྱེ་བྱས་ས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ནམ་མཁའ་ནི་དཔེ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ལ། ནམ་
མཁས་གང་རྒྱ་ཚད་མ་བྱས་པར་མཚོན་ནུས་པའི་ཚ་དང་དཔེ་ནམ་མཁའ་མ
བྱས་རྒྱ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚ་ནི་དཔེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། ། དཔེའི་སྒྲུབ་ལ
དགྱེན། དཔེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཚ། དཔེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་སྟོང
པའི་ཚ་དང་། དཔེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྒྱས་གཤིས་གས་སྟོང་པའི་ཚ་དང་།
དཔེ་རྟེས་འགྲོ་དང་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཚ་ཆ་མས་སོ། ། དང་པོ་གསུམ་ནི།
སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལས་བཞིན
རྟུལ་ལྷ་རབ་བཞིན། བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་ལས་རྒྱ་པས་སྟོང་། རྟུལ་ལྷ
རབ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྟོང་། རྒྱ་པས་སྟོང་པར་མི་བརྗོད་པ་ནི་བྱེ་བྲག
པའི་འདོད་པ་དང་བསྟུན་པ་ཡིན་ནོ། ། བུམ་པ་རྒྱ་པ་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན
པ་གཤིས་གས་སྟོང་སྟེ། མི་རྒྱ་པ་དང་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་སྐད
དུ་རིགས་ཕྱིགས་ལས། འདིས་ནི་དཔེའི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་སྒྲུ་ནི་རྒྱ་པ་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་དང་རྟུལ་ལྷ་རབ
དང་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད
པའི་ཆོས་དང་གཤིས་ཀ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང། དེའི་འགྲེལ
པར་ཆོས་མཆོག་གིས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། ། ཡང་དཔེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང
རྒྱས་དང་གཤིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་དཔེར་ན་ངག་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་ཆགས
སོགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན། ཆགས་སོགས་དང་ལྡན
པའི་ཕྱིར་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན། ཆགས་སོགས
དང་ལྡན་པའི་ ཕྱིར་ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མིན་ཏེ། ལམ་པོ་ ཆེའི་ མི་ བཞིན
ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་རིགས་ཕྱིགས་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ
ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དཔེར་ན་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་ན། འདོད་ཆགས་ལ

སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང། མི་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འཆི་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། དཔེ་ལ་རྟེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་ དཔེ་ལ་རྟེས་འགྲོ་མ་བསྟན་པ་ནི་ དཔེར་ན་ གང་ངག་སྒྲ་བ་དེ་ ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་མི་བཞིན། བྱས་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་སྐད་དུ་རིགས་པའི་ཕྱོགས་པ་ལས། རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ནི་ དཔེར་ན་ གང་སྒྲ་བ་དེ་ ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། འདོད་པའི་མི་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ དང། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ནི་རྒྱས་པར་རིགས་ཕྱོགས་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་ཤེས་ པར་ མཛོད་ ཅིག་ ཤེས་ ལྡན་ དོན་ གཉིས་ ཆམས། ཞེས་ གང་མས་ པའོ། ། གསུམ་པ་ཁྱགས་དེ་དག་གི་ངེས་པ་ལ་མཐའ་འཕོག་པ་ནི། ཁྱགས་ལ་ མཐའ་གཞན་འཕོག་པའི་ངེས་པ། ཁྱགས་སུ་བཀོད་ཚད་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་མ་ གྱུབ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྱུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་ངེས། འཕོག་ ངེས། གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པ་དང་གསུམ་སྟེ་བཞིར་ངེས་པས་ཁྱགས་སུ་བཀོད་ པ་ལ་མ་གྱུབ་པ་དང། ཡང་དག་པ་དང། འགལ་བ་དང། མ་ངེས་པ་དང་ བཞི་རུ་ངེས། ཁྱགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ལ་མ་གྱུབ་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཕྱི་ ཚོམ་བསྐྱེད་མི་ནུས་ལ། མ་ངེས་པས་དེ་ལ་བཏེན་ནས་ཕྱི་ཚོམ་བསྐྱེད། འགལ་ བས་མི་འདོད་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད། ཡང་དག་གིས་འདོད་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་ པ་སྟེ། ནུས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྟོན་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་ མེད་ས་ཁྱི་དང། ། མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་སྒྲུབ་བྱེད། ། ཅེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ། མཚན་ཉིད་དགོད་པ་དང། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང། ཕྱོགས་ལ་གཞོན་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་རྣམ་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྡན་བསྟན། ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ། དེ་ལ་རྫོད་པ་སྒང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི་ཚད་མ་མངོ་ལས། ངོ་བ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། རང་ཉིད་འདོད་དང་མ་བསལ་བ། ། ཞེས་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ལྡ་ལྡན་དུ་གསུངས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ངོ་པོ་ལ་ཕོགས་པའི་ཆོས་ལྡ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཚང་བ། དེ་ལ་ངོ་བོ་ནི་ཡོངས་གཅོད་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཀྱུབ་པ་རྣམ་གཅོད་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱུབ་ཟིན་མ་བརྗོད་པ་གཅོད། འདོད་པ་ནི་ཡོངས་གཅོད་རྒོལ་བས་ཞེ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ། རྣམ་གཅོད་ཞེ་བས་མི་འདོད་པ་གཅོད། རང་ཉིད་ནི་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ། རྣམ་གཅོད་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་མ་བླངས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད། མ་བསལ་བ་ནི་བསལ་བ་བཞི་མ་ཞུགས་པ། རྣམ་གཅོད་བསལ་བ་བཞི་ཞུགས་པ་གཅོད་དོ། ། ཁོ་ན་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་བགོད་པ། དེ་རྣམས་ནི་གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་བའི་རྒོལ་བའི་ངོར་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི་རིགས་པའི་སྒོར་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འཐད་ན་བསྒྲུབ་བྱར་བོས་པ་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་ནི་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཁས་བླངས་པ་ནི་དངོས་སམ་ཤུགས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའོ། ། དེ་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པས་ངོ་བོ་དང་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་དང་ཁོ་ནའི་ངོ་ནས། བསྒྲུབ་བྱར་བོས་པས་མ་བསལ་བའི་ངོ་ནས་ཟོས། ། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་འདི་གླེ་བྱར་བའི་རྟེས་དཔག་ལ་མ་ཕྱུབ་སྟེ། ཁས

བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྩོད་པས་གཞོན་པ་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་
དངོས་སྲུ་ཁས་བླངས་པ་མེད་ཀྱང་སྣྲོན་བྱེད་གློ་བུར་བ་ཡིན་པས་བསྣོན་བྱའང་གློ་
བུར་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་དུ་བ་གློ་བུར་བ་མཐོང་བས་བསྣོན་བྱ་མེ་གློ་
བུར་བ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། ། སྐབས་སུ་མ་བབས་པ་དམ་བཅའ་བ་ལ་ཁྱབ་
ཚེས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་མི་དེས་པ་ན་ལ་མེ་ལྟན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བའང་
བསྣོན་བྱར་ཐལ། ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚར་གཅད་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྩོད་པས་གཞོན་པ་མེད་དེ། བསྣོན་བྱར་འོས
པ་བསྣོན་བྱར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ན་བསྣོན་བྱ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས
ཚར་གཅད་དུ་འགྱུར་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། བསྣོན་བྱ་ལ་ཁས་བླངས་པ
དགོས་ན་རྟགས་ལའང་ཁས་ བླངས་ པ་ དགོས་ པར་ མཚུངས་ སོ་ ཞེ་ ན། མི
མཚུངས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དེས་ན་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་རྟགས་ཡིན་ལ། ཚུལ
གསུམ་མ་དེས་ན་ཁས་བླངས་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞིང་། བསྣོན་བྱ་ལ
དངོས་སམ་སྐབས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ནས་རྟགས་ཀྱིས་བསྣོན་པའི་ཕྱིར།

གཏེས་པ་ མཚན་ གཞི་ ངོས་ བཟུང་ པ་ ནི། ཡོ་ ཐུ་ བ་ ཐུ་ ལྟན་ ན་ རེ། ཁ
ཏགས་པའི་ཚོགས་ངོན་བསྣོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཐུ་བས་ལ་མེད་པ
ཞིག་བསྣོན་བྱར་ཁས་བླངས་ན། སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པའང་སྐྱོན་མེད་དུ
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་འཕྲལ་ཏེ། ཐུ་ངོན་ཀྱང་པ་ལ་དགག་སྣྲོན་བྱས་པས
རང་མཚན་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ཕྱ་པ་ནི་ རེ། ཚོགས
ངོན་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་བསྣོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཀྱི་ཐུ་རྟག་པ་ལ་ས་ཁ
ཏ་ བསྣོན་ བྱ་ ཡིན་ ཏེ། ཚད་ མས་ བསལ་ ཏ་ འདུ་ ཤེད་ ཕའི་ ཕྱིར་ ངང་ ཏ་ ཁ
ཏ
ཀྱི་ནུས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་འཕྲལ་ཏེ། བསལ་བའི་ངོན་དམ་བཅས
ཅམ་ཞིད་ན་བསལ་བ་དྲན་ཏུང་ལ་བརྟེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏ
ཁ
ཏ
ཀྱི
ནུ
ས
ཡ
ུ
ལ

མ་ཡིན་པས་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་བདག་དོན་བྱེད་པ་དང་བྱམ་པ་སྐྱེས་བུ་
གཉིས་བཅས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བྱར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྨོན་དཔོན་
ཀྱིས་དོན་རང་མཚན་ལ་དགག་སྟྲོབ་མི་བྱེད་པར་སྟྲ་དོན་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཏོ། ། མདོར་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བྱའི་མཚན་གཞི་དངོས་
པོའམ་བཏགས་པ་བར་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་པ་འཐུལ་ཏེ། དོན་རང་མཚན་ལ་དངོས་
སུ་དགག་སྟྲོབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟ་དོན་རྒྱང་པ་ལ་དགག་སྟྲོབ་བྱས་པས
དོན་རང་མཚན་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏོ། ། རང་ལུགས་ནི་སྟ་དོན་ལ་རང་མཚན
དུ་འཐུལ་བ་སྟང་བརྒྱ་ཙོ་ཙོར་མ་ཕྱེ་བའི་སྟ་མི་རྒྱ་པ་ལྟ་བུའི་ཆོགས་དོན
བསྟན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། ། དེ་འང་སྟ་མི་རྒྱ་པ་ལ་ཚོགས་པ་དངོས་པོ
བ་དང་། སྟ་རྒྱ་པ་ལ་ཚོགས་པ་ཆོགས་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་། ནམ
མཁའི་མེ་ཏོག་མེད་པ་ལ་ཚོགས་པ་དགག་པ་རྒྱང་པ་ནམས་ལ་གཞལ་བྱ་རང
མཚན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཞལ་བ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་དངོས་པོའི་ཚ
ལས་ལེན་མི་ལེན་གྱིས་མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་གི་འཇུག་ཚུལ་དུ་འགྱུར
ཏོ། ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་སྟ་མི་རྒྱ་པའི་ཆོགས་པ་བསྟན་བྱར
མཚོན་ཚུལ་མི་འཐད་དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཚེ་མཚོན་རྒྱ་མེད་ཅིང་། གྲུབ་པའི
ཚེ་བསྟན་བྱའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་རྩོད་པས་གནོད
པའི་སྐབས་མེད་དེ། ཕྱིར་ཆོལ་ལྟར་གྲུབ་བས་ལ་མ་བྱུང་བ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར
ཏོ། ། དངོས་མེད་སྟ་རྒྱ་པ་བསྟན་བྱར་མཚོན་པ་མི་འཐད་དེ། སྟ་དང་རྒྱ
པ་ཙོ་ཙོར་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་ཆོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི
རྩོད་པས་གནོད་པའི་སྐབས་མེད་དེ། སྟ་རྒྱ་པའི་གཞན་སེལ་བློས་བཟུང་བ
དེ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །

གསུམ་པ་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་ལ། སྒྱེའི་རྣམ་གཞག་དང་།

ས་ས་ཤའི་རང་བཞིན་གཤིས། དང་པོ་ལ། བསལ་བའི་མཚན་ཉིད། ཐུགས་ཏེ་
དམ་བཅས་ཅམ་ཉིད་ནི་ཅི་སེལ་ཆུས་ཀྱི་འགལ་བ་གྱུབ་པ། དབྱེ་ན་རིགས་པའི་
སྒོར་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང་ཁས་བླངས་དང་རང་ཚིག་དང་གྲགས་
པའི་བསལ་བ་དང་ལྡན་གསུངས་པ་ཀུན་བཏུས་སུ་བཞི་བ་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་
ལྟར་ཆམ་འགྲེལ་འདིར་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་དཔག་ལ་ཏཱ་ཐ་ཀ་ཀྱི་ཁྱད་པ་ཁས
བླངས་པ་དང་དངོས་པོ་སྟོངས་ཤུགས་གཤིས། དང་པོ་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ
དང་། འཕྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་གཤིས་སུ་ཕྱེ་བསལ་བ་བཞི་བ
གསུངས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། ། གཞོན་པ་དེ་ནི་ཆམ་བཞིར
བཤད། ། ཅེས་སོ། ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་དངོས་པོ་སྟོངས་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས
དཔག་གཤིས་དངོས་པོ་སྟོངས་ཤུགས་ཀྱི་གཞོན་ཏེད་ཡིན་ལ། ཁས་བླངས་པ
བསྟན་བཅོས་ཅམ་དང་གྲགས་པ་འདོད་ཆུལ་བའི་ཐ་ན་ནི་ཏ་ཐ་ཀ
བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ཐོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་གི་ཁོངས་སུ
བསྡུས་ནས་བསལ་བ་གཤིས་སུ་གསུངས་སོ། ། རྗེས་དཔག་ལ་ཁས་བླངས་དང
གྲགས་པའི་བསལ་བ་གཤིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལའང་ཐ་བ་གཤིས
མེད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཐ་བ་གཤིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པས
བསལ་བ་དང་། ཐུས་བཟློད་མི་ཟད་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཐུས་བཟློད་ཟད་དུ
འཇོན་པ་ལྟ་བུ་གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་བསལ་བ་གཤིས་པོ་འཇུག་པས་བསལ
བ་བྱུག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཐ་བ་གཤིས་སྣང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན
སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པས་བསལ་བ་ནི། ཁས་བླངས་པའི་མངོན་སུམ་བསལ་བ
མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་བ་གཤིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་བཟློད་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན
ཞེས་ཚིག་ལས་དོན་དཔོག་པའི་འབྲས་ཏུ་ཀྱི་བསལ་བ་ལས་གཞན་མ་ཡིན
པའི་ཕྱིར། གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་ཀྱི་བསལ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཐུས

བརྗོད་བྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ས་ས་སོའི་རང་བཞིན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ནི་ཐོང་སྟོབས་ཀྱིས་འགལ་བ་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟེས་དཔག་གི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་འགལ་བ་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་བུམ་པ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚོགས་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་ན་དེ་ལ་ལས་བླང་ངེས་དང་རང་ཚོགས་བསལ་བ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། གཞན་བོད་སྣ་རབས་པ་དག་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་ལས་བླང་ངེས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། ཆོལ་བ་རང་གི་ཚོགས་དང་འགལ་བ་རང་ཚོགས་གི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ལ། སྒོམ་དཔོན་ངག་གི་དབྱེ་བར་བཞེད་དེ། ལས་བླང་ངེས་ཀྱི་བསལ་བ་ནི་སྣ་ར་དམ་བཅས་པ་དང་ཕྱིས་བརྗོད་པ་གཉིས་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྣ་ར་མར་བརྗོད་ནས་ཕྱིས་མོ་ཀ་ཤམ་ཏུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །རང་ཚོགས་ཀྱི་བསལ་བ་ནི་དམ་བཅས་པའི་ངོན་དེ་ཉིད་ལས་དཔག་ན་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་ཐུན་ཀཞན་ལས་ཀ་ཤུས་ལས་ལས་བླང་ངེས་པ་དང་རང་ཚོགས་ཀྱི་བསལ་བ་ཀ་ཤང་ཀཞན་ཐུ་ཚད་མ་དག་ཕེད་ཅོ་ཞེས་པའི་དཔེ་ཀཊཀ་ཀྱིས་བསྟན་ལ། རིགས་པའི་ཐོར་ལུང་དང་འགལ་བ་ལ། ཐུན་ཕོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་ཐེར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དཔེར་བརྗོད་ཀཞན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ས། །དེ་ལ་ཀཞན་ཐུ་མངོན་ཕྱོགས་ཀཉིས

སྟོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་མི་གནོད། བསྐལ་བའི་དོན་ཤིན་ཏུ་སྐོག་ཐུར་སྟོན་པ་ལ་རང་ཚིག་གིས་མི་གནོད་པའི་གསུང་རབ་དེ་ཏིང་ཀྱི་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་སྨོན་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་ཏེ་གསུངས་པས་ཚད་མ་གསུམ་པར་མི་བཞེད་དོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་བརྗོད་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནི་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྐོག་ཐུར་འཇལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྐོག་ཐུར་དེ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོད་ན་གང་ཡིན། མངོན་སུམ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་མངོན་སྐོག་གཉིས་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཏེ། སྒྲ་འདོགས་ཆུམ་པར་དག་ནས་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྐོག་ཐུར་ལ་དཔྱོད་པ་ན་བསྟན་བཅོས་ཆུམ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཁྱབ་ཏེ། ཚད་མ་སྔ་མས་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་ལ་ཚད་མ་གཉན་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་ཡུལ་ གཉིས་ ཆུམ་ དག་ ནས། དེ་ ནི་ བསྟན་ བཅོས་ ཡོངས་ འཛིན་ པར། འདོད་པའི་ དུས་ ཡིན་ དེ་ ཡི་ ཚེ། ། བསྟན་ བཅོས་ ཀྱིས་ ནི་ གནོད་ པར་ འགྱུར། ཞེས་པ་ དང་ འགལ་ལོ། ། གཞན་ ཡང་། གཞལ་ བྱ་ ཤིན་ ཏུ་ ཆོས་ ཅན། ཁྱོད་ ཀྱི་ སྒྲུབ་ བྱེད་ ལུང་ ཆུམ་ དག་ ངེས་ པར་ ཁས་ ལེན་ མི་ དགོས་ པར་ ཐལ། ཁྱོད་ མངོན་ སུམ་ མམ་ དངོས་ པོ་ སྟོབས་ ཀྱི་ རྗེས་ དཔག་ གིས་ རབ་ ཏུ་ གྲུབ་ པའི་ ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ ན་ རབ་ ཀྱགས་ ངོན་ དག་ ལ། ། བསྟན་ བཅོས་ ངོར་ ནན་ ཁེས་ པ་ མེད། ། ཤོག་ ཐུར་ དག་ ལ་ བསྟན་ བཅོས་ ནི། ། མི་ འདོད་ ངམ་ ཕྱིད་ པ་ ཁྱིད་ མི་ འཇུག་ ཅེས་ དང་། གནས་ གསུམ་ པར་ ནི་ འགོ་ བ་ ན། བསྟན་ བཅོས་ ལེན་ པར་

རིགས་ལྡན་ཡིན། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། ། གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་རྟགས་དེ་རྣམས་འགོད་མཁན་ཀྱི་ཆོལ་བ་དེ་རྟགས་དེ་རྣམས་བརྗོད་པའི་ཚ་ནས་ཆོལ་བ་སྟོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་གང་ཞིག ། དེ་རྣམས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྟང་གཞན་དག་ལ། ། རང་འདོད་ཤེད་ནི་འགྲུབ་མེད་ཕྱིར། ། དོན་མེད་བརྗོད་པས་སྟོན་དུ་ཀྱུར། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདོད་ན་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུལ་པའི་སྐུ་དང་ཐུམས་པ་མཚོན་པོ་ཆོལ་བ་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་ཆོལ་བ་ཡང་དག་མི་རྟེད་དོ། ། དེ་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པ་བྱེད་དོ། ། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྣམས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལུང་རྣམ་དག་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཟློག་ཀྱུར་དེ་གང་ཡིན་སྒྲོས་ཤིག་མཁྱེན་པ་ཅན། གཞན་ཡང། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུང་རྣམ་དག་རྣམས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དགོག་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་རྟགས་ལྟར་སྟང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་བསྟུ་བའི། ཐུགས་ལས། ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞིང་ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་ན་དགོས་འབྲེལ་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། ། ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་མིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་གིས་འབྱེད། གཞན་ཡང། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བྱ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ལུང་སྟན་བྱེད་དུ་གང་བགོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟན་བྱེད་ལྟར་སྟང་དུ་ཐལ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་རྟགས་ལྟར་སྟང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་ སྟན་པར་བྱེད་པ་བྱ་

བྱགས་མེད་ངོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བྱག་ཀུན་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་བྱའོ། ། དེ་སྐད་དུ། རྟེས་སུ་དཔག་པ་དང་། རྟེས་སུ་དཔག
པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་བློ་ལས་ཡོད་པའི་ཆོས་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི
རྒྱ་བྱག་ཁོ་ནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། ། ཞེས་ལུང་སྒྲུབ་རྒྱད་དུ་བཀོད་པའི་ཚ
ན་ས་སྒྲོབ་ དཔོན་ ཆོས་ གྲགས་ ཆོ་ལ་ བ་ སྒོན་ ཅན་ ཏུ་ ཐལ་ ལོ། ། ཁ་ ཅིག་ ན་ ར།
རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྒྲ་དག་ ནི་ ངོན་ ཚམས་ ལ་ མེད་ ན་ མི་ འབྱུང་ བ་ ཉིད་ ཡིན་ ཕྱིར་ ར། ། ཞེས
གསུངས་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱགས་ཡང་དག་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་ཚོག
འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱགས་ཡང་དག་མེད་པར་དམ
བཅས་ནས་ཤུགས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱགས་ཡང་དག་མེད་པའི
སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་བླང་བའི་ཕྱིར་ར། ། ལུང་དེའི་ངོན་ནི་སྒྲོ་ལུང
རྟེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲ་སྒྲ་ཡོད་པ་ཙམ་ཀྱིས་ངོན་མི་འགྲུབ
པའི་ཕྱིར་ར། ། ཞེས་བྱའོ། ། ཆུམ་ངེས་ལས། དེ་ལ་ཁས་བླང་འཐད
རྒྱགས་ཏེ། འགྲོ་ལ་ གྲགས་ པ་ རང་ བཞིན་ རྒྱགས། ཡིད་ ཆེས་ པའི་ ཆོ་ ནི
འཐད་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཀྱི་རྒྱགས་ཡིན་ལ། གྲགས་པ་ནི་རང་བཞིན་ཀྱི
མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། བདག་གམ་གཞན་ངོན་ཏེ་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བའི་སྒོ
ན་ངག་འཇུག་པར་འདོད་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་ག་ནི་ལྟ་བུའི
ངོན་ཀྱི་ངངོས་པོ་མེད་ན་ཁ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེ་འཐད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས
པས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོ་ག་ཅི་རྒྱུར་ཐུར་པའི་བརྗོད་བྱ་དཔོག་པའི་རྒྱགས
ཡང་དག་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། རང
ཅི་རྒྱུར་ཐུར་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ
ལྟ་བུ་དང་། ཕྱིན་ས་ཁམས་དཀར་པོའི་ཆོས་ཆོས་ཅན། ཁོད་ཐུང་ན་བདེ་བ

འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ལུང་རྣམ་དག་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ནི་རྒྱས་སྒོ་སོང་ཚོད་པོ་ནི་སྒྲིན་པས་ཡོངས་སྨྱོད་ཅེས་པ་ཟླ་སྒྲོབ་ཀྱི་ལུང་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བསྒྲོབ་བྱར་སོང་ཚོད་པོ་ནི་སྒྲིན་པས་རང་འབྲས་ཡོངས་སྨྱོད་བསྒྲེད་པའི་ནུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་རྣུ་དཔག་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཡོངས་སྨྱོད་དཔོག་པའི་རྣུའི་ཚོས་དཔོག་པའི་ཡིད་ཆེས་པ་འབྲས་བུའི་རྒྱུས་ཤེ། ། དཔེར་ན་ཁ་ནང་གི་གོང་བུ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ངན་ལྟ་ཡོད་དེ། རོ་ངན་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཐུམས་ཆོས་ལྟ་ངར་བའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དུ་བ་དྲག་འཕྱར་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་དྲག་འཕྱར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རེ་ཞིག་བཞག་གོ ། བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་བྱ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ་མངོན་རྟེས་དང་རང་ཚིག་གིས་མི་གནོད་པའི་ལུང་ཡིན་པ་དེས་ནའོ། ། བརྗོད་བྱ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། དེ་ལས་བླངས་ནས་འགལ་ཡང་གེགས་བྱེད་ཡིན་གྱི་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཚིག་འགལ་བ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་དུ་གྲགས་ཚད་ལུང་ཚད་མ་མིན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ལུང་དེ་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ལུང་སྔར་ལས་བླངས་ནས་ཕྱིས་ཚད་མ་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པ་ནི་ཟླུན་པོའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྔར་དཔྱད་ནས་ཕྱིས་ལས་ལེན་པ་ནི་འཛིན་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་ལུང་གཞན་རིག་བྱེད་ལས་ཁྱུས་ཀྱི་ཕྱིག་པ་འདག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའང་ལུང་དང་འགལ་བ་དེར་འཕྱར་རོ་ཞེན། འདོད་ཆགས་སོགས་དུག་གསུམ་དགར་པོའི་ཆོས་མིན་ལ། ཆགས་བྲལ་སོགས་དུག་ གསུམ་སྦྱངས་པ་དགར་ཆོས་སུ་ཆད་པར་ལྟ་བ་ཆུང་

འཕེན་པ་མིན་པ་གཞན་གྱུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་འཆད་མོད། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོས་ཀྱིས་ཤེག་པ་འདོག་པར་སྟོན་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་འདྲའི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གཞུང་མཐའ་དག་ལྷང་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོས་དང་ཆགས་སོགས་རྒྱ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་མི་གནོད་པའི་སྨན་ཀྱིས་ནད་སོགས་སེལ་བར་ཁས་བླང་བ་མ་ཁས་པའི་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། ། གལ་ཏེ་རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བས་ཀེགས་བྱས་པ་ལས་དམ་བཅའ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བ་ཡིན་མོད་དམ་བཅའ་དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་སྐྱོན་མིན་ཞེན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཚིག་དང་འགལ་བའི་ཀེགས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་སོང་བ་མིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་ལས་འཇུག་ཁྱོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། རང་ཚིག་དང་འགལ་བའི་ཀེགས་ཀྱིས་ཚོག་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྱུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཀོད་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་མ་ནུས་ན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བདེན་ཞེན་ཀྱིས་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་ཆོས་ཅན། རང་སྒྲ་བ་པོ་ལ་བསམ་པ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱན་སྲོང་ཏོག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགལ་བ་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུས་ན་དམ་བཅའ་འཇིག་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་ཀྱིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སྐབས་སུ་འཕམ་པ་བསྐྱེད་དེ། འགལ་བ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུས་ན་དམ་བཅའ་འཇིག་པ་དེས་ནའོ། །

བཞི་པ་གྲགས་པའི་བསལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཅམ་ཉིད་ན་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཚུལ་ལུགས་དང་འགལ་བ་གྱུབ་པ་ནི་གྲགས་པའི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ལས།

བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་མུ་སྟེགས་བཅས་སྒོད་པ་དག་སྐྱོན་ལ་ངོས་པའི་འཕྲེལ་
བཡོད་པར་བསམས་ནས་སྐྱ་གང་ལ་བརྟེན་ཏུ་རྟོད་ཕྱི་འཕྲེལ་བ་ཡོད་པ་
དེས་བརྟེན་ཏུང་གི་དེ་ཕེད་པས་བརྟེན་ནས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་སྤར་
བརྟེན་ཏུ་རྟོད་ཕྱིད་བརྡུག་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱིད་པར་བཀག་ཅིང་གཞན་སེལ་ཕྱི་
སྐབས་སུ་རྟོད་ཕྱིད་ཀྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་བརྟེན་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འདུག་པར་
བསྟན་པས་ཟིན་པ་དེས་ནན་ཀྱགས་པའང་གྲུབ་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་སྟེ་བཤད་པ་ལ། ཚངས་པའི་ཚོག་དགོངས་པ་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་
ལས། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ཞེད་ལ། སྐྱ་ལས་
བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་ངོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་
ནོ། ། ཞེས་གསུངས་ས། ། དེའི་ངོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། བཤད་ཚུལ་
དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། གཞན་ཀྱིས་བརྟགས་པ་དགག ། རང་གི་འཐད་པ་བརྟེན་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི་བཅོ་སྒྲོད་པ་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རེ་བོང་ཅན
བློ་བའི་སྐྱས་བརྟེན་ཏུང་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་འགལ
བར་འགྱུར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། རེ་བོང
ཅན་བློ་བའི་སྐྱས་བརྟེན་མི་ཏུང་ཏུ་བསྟུས་པའི་མཐུན་དཔེ་དང་ཚོད་གཞི་ལ་ཐུན
མོང་བར་རྟེས་སུ་འཇུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྟུས་པ་ལ་མཐུན་དཔེ
ཕེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཁྱོད་གང་ཡིན་ལ་བློ་བའི་སྐྱས་བརྟེན་ཏུ་ཏུང་བས་ཁྱབ་པའི
ཕྱིར་ཏོ། ། གཉིས་པ་ནི་ཐུན་ངོན་རྟོག་པ་ལ་ལྷང་བའི་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད
ཡིན་ནི་བློ་བའི་ཐུན་བརྟེན་ཏུ་མི་ཏུང་བ་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ནི
བློ་བའི་ཐུན་བརྟེན་ཏུང་ཡིན་པར་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་འཐད་པ་བརྟེན་པ་ལ། བརྟེན་ཏུང་གི་ཐུན་མོང་དང་

སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གཏན་པ་གཏིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། བརྗོད་རྟེན་གྱི་
གཏན་པ་ངོས་བཟུང་ན་འཇིག་རྟེན་ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཉིད་
ལ་སྟོན་དགོན་ཀྱིས་གཏན་པའི་བརྡ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱོད
པར་བསྟན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གཏན་པས་ཀུན་ལ་ཁྱོབ་སྟེ། ཡུལ་དུས
རྒྱམ་པ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྔར་བརྡ་བྱས་ས་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་། ཕྱན་མོང་དུ
གཏན་ས་མ་གཏན་ཀྱང་རུང་། འདོད་ཆུལ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་། དེའང
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ར། ། གལ་ཏེ་བརྗོད་རུང་ཅམ་ཡོད་མོད
སྔར་མ་གཏན་པ་ལ་གཏན་པའི་སྒྲ་འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན།
ཤེས་བྱ་ཀུན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲ་སྟུར་དུ་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ཟླ་བའི་སྒྲས
བརྗོད་དུ་རུང་ཞིང་ནུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཕྲས་འཚོད་ནུས་པ་ལ་འཚོད
པ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཏན་པ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གཏན་པ་ངོས་བཟུང་ན། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི
གཏན་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲ་ཐམས
ཅད་ཀྱི་བརྗོད་རུང་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་ན་ཡང་འདོད་ཆུལ་བའི་སྒྲ་བརྡ་དང
བརྡ་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ན་གཏན་པའང་གྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི
ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་རུང་གི་གཏན་པ་ཚོས་ཅན། འགལ་བ་ལ
མི་འཕྲལ་མི་སྲིད་དེ། རྟེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པས་སོ། ། ཁྱོད་སྟེ་རྟེས་དཔག་གི
ཡུལ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཕྲལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ར། ། བཤད་ཚུལ་གཏིས་པ
ལ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟེས་དཔག་ལས་གཏན་པ
ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། གཏན་པ་དངོས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་ན་བྱས་པའི
རྒྱ་ལས་སྒྲ་མི་རྒྱ་པར་འཇལ་བའི་རྟེས་དཔག་བཞིན་དུ་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་དུ
འགྱུར་བ་ལས་འདོད་ཆུལ་བའི་ཕྱ་རྒྱམས་བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་ཐུན་བས

ཡུལ་གང་ལའང་མི་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཀུན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
གྲགས་པ་རྒྱ་བཞེས་པའི་སྒྲ་ཡུལ་རི་བོང་ཅན་འདིར་མི་འཇུག་ཅེས་བརྗོད་པ་རི་
བོང་ཅན་ཚོས་ཅན། རྒྱ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཚོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་མཉན་ཐ་
བཞིན་མཐུན་དཔེ་དང་རྩོད་གཞི་ལ་ཐུན་མོང་བར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་མི་རྟེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཆུལ་བའི་སྒྲ་ཆུམས
ཡུལ་གང་ལའང་མི་འཇུག་པ་མེད་པ་དེས་ནའོ། ། ཚོས་ཅན་ཁར་ཕུད་མཇོད
མདོ་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག ། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ
མཐུན་དཔེ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས
སོགས་གསུངས་སོ་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དེའི་ཕྱིར་དུ་དེ་གསུངས་པ་མ
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ་གྲགས་པས་གནོད་པའི་སྟོབས་མཚན་ཉིད
འཛིན་པའི་སྐད་བས་ཡིན་པས་རྒྱ་བའི་སྒྲ་དེ་རི་བོང་ཅན་ལ་དཔེར་མཛད་ནས་ཤེས
བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ད་ཏེ་ཤེད་ཆེན་པར་དམ་བཅས་པ
སོགས་ལའང་གྲགས་པས་གནོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ
ཚོས་ཅན། བསེལ་ཟེར་ཅན་རྒྱ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཐུན
མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞན་སྒོས་སྒྲུར་ཀྱི་བསྟན
བཅོས་ལས། ཀ་ཧུར་ལ་རྒྱ་བའི་སྒྲ་དང་བཅུད་ལེན་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས
དབྱལ་ཆུ་ལ་རྒྱ་བའི་སྒྲ་དང། སྟན་དང་གས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། མེའི
གདོང་ལ་རྒྱ་བའི་སྒྲ་ཀྱགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འདོད་ཆུལ་བའི་སྒྲ་བརྗོད་རུང་དེ
ཡུལ་གང་རུང་གཅིག་ལ་གྱུབ་ནི་དེ་དཔེར་བྱས་ནས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་གྱུབ་པ
འདི་དང་བོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་

སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་དེ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་གཏམས་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་རང་ཁས་ལེན་པའི་རི་བོང་ཅན་ལ་སོགས་པར་འདོད་པའང་འཇིག་པས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་སྤྱིར་བཏང་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅན་དང་བཙོད་འདོད་ཀྱི་བརྡ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཇུག་པ་སྤྱིད་ཀྱང། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འདོད་པས་སྒྲར་བའི་བརྡ་ཡུལ་ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་བཞིན་དུ་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲས་བཙོད་རུང་འགོག་ན་གཏམས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་འགོག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་གཅོད་པས་ཤེ་ཞེས་སྨྲས་དཔེན་གྱིས་དགོངས་ཤོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི་བོད་བསྟུས་པ་ལ་ལ་མིང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་ཞེན་རྒྱང་བརྡའི་གཏམས་པ་དང་དོན་ལྟོག་ལ་སྒྲ་ཏོ་མ་འཕྲལ་པས་ཞེན་རྒྱང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཏམས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་འདྲ་སྟར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་ན་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མངོ་འདིའི་སྐབས་དོན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བརྡའི་གཏམས་པ་ལའང་དངོས་ཀྱི་བཙོད་རུང་དང་ཞེན་པའི་བཙོད་རུང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དངོས་ཀྱི་བཙོད་རུང་དོན་སྤྱི་དང་ཞེན་པའི་བཙོད་རུང་རང་མཚན་དུ་བྱས་ནས། རི་བོང་ཅན་ཀྱི་སྤྱི་རྣམ་ཚོས་ཅན། ཟླ་བའི་སྒྲས་དངོས་སུ་བཙོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་པའི་སྣང་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་སྤྱི་བཞིན། རི་བོང་ཅན་རང་མཚན་ཚོས་ཅན། ཟླ་བའི་སྒྲས་ཞེན་ནས་བཙོད་རུང་སྟེ། རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་རང་མཚན་བཞིན། ཞེས་ཟེར་རོ། ། འཆད་པའི་ཚེན་གཏིས་སུ་འབྱེད་ཟོད། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འཇུག་པའི་ཚེན་དངོས

དང་ཞེན་པའི་བརྟེན་བྱའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་དེ། ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོ་རྣམས་སྣང་བརྟག་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མངོའི་བཤད་ཚུལ། རྣམ་པ་གཉིས་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་པོ་ཞེན་པའི་བརྟེན་བྱུང་གི་གྲགས་པ་དང་གཉིས་པ་དངོས་ཀྱི་བརྟེན་བྱུང་གི་གྲགས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་པའི་ཚེ་ན་དངོས་དང་ཞེན་པའི་བརྟེན་བྱར་མི་འཐྱད་པ་དེས་ནའོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་བརྟེན་པ་ནི། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་ཀྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ། བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས་བཤད་ཚུལ་སྔ་མ་ནི། སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན་རྒྱགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་མི་ཁེགས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་གནོད་བྱེད་རྟེས་དཔག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའམ་ཡང་ན་རི་བོང་ཅན་བྱ་བའི་སྒྲས་བརྟེན་བྱུང་དུ་འཇལ་བའི་རྟེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་བྱ་བའི་སྒྲས་བརྟེན་མི་བྱུང་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་ཅན་བྱ་བའི་སྒྲས་བརྟེན་བྱུང་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རི་བོང་ཅན་བྱ་བའི་སྒྲས་བརྟེན་བྱུང་དུ་གཞལ་བ་ལ་འགལ་བྱ་མེད་པ་དེས་ནའོ། ། བཤད་ཚུལ་ཕྱི་མ་ནི་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མངོ་དེས་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་འདོད་པའི་སྒྲས་བརྟེན་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟེས་དཔག་མེད་པར་དགོངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲགས་པའི་རྟེས་དཔག་ལས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟེས་དཔག་ཡུལ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། གྲགས་པའི་ཡུལ་སྒྲ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་མཆོག་གིས། གྲགས་པའི་ཡུལ་ནི་བརྡ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། རྟེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་

ནི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ། ། གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་བྱ་རྫོད་
བྱེད་ཀྱིས་ན་གྲགས་པའི་བསལ་བ་མཁས་པ་ཐུགས་སྒང་ཆོས་ཀྱགས་ཀྱི་དགོངས་
པ་བཞིན་འགྲུབ་བོ། ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན།
གཞན་དུ་འདིར་ནི་འདོད་པ་ཡི། ། གཏན་ཚིགས་ཐུང་མོང་ཉིད་མི་འགྱུར། །
ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་དཔེ་མེད་ཅན། ཞེས་སོགས་དང་། འདི་
ཡང་གྲ་བྱར་དཏུལ་སོགས་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཐུང་བ་
ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་བཟློ་བའི་ཐྲས་བརྗོད་
བྱང་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཐུགས་ཚོས་དང་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པར་བསྟན་པས་
དེ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གྲགས་
པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། ། ཐུགས་སྒྲུབ་ནི་གང་ཞེ་ན། ཐུགས་སྒྲུབ་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། དམ་བཅའ་བ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག ། ཐུགས་ཡང་དག
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་བར་བྱ་བ། དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་སྒྲ
རང་མཚན་མཁན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དང་། རྗེས
དཔག་དང་ འགལ་ བ་ བྱམ་ ཕ་ ར་ དང་ མཚན་ ཁ་ ཕར་ དམ་ བཅས་ ཕ་ དང་
ཐུགས་པ་དང་འགལ་བ་རི་བོང་ཅན་ཟློ་བའི་ཐྲས་བརྗོད་མི་ཟུང་དུ་དམ་བཅས
ཕ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ངོ་བོ་དང་ཁོ་ན་དང་རང་ཉིད་དང་། མ
བསལ་བའི་བསལ་བར་བྱ་བ་གྲུབ་ཟིན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་ཕ་དང་
ཐུབ་ཀྱང་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་ཁུགས་མ་གྲུབ་ཕ་དང་། ཆོལ་བས་མི་འདོད་ཕ
བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བའི་འདོད་ཕ་དང་། ཆོལ་བས་ཞེ་བས་མི་འདོད་ཕ་དང་
ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ཕ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ
ཆམས་སོ། ། དེ་སྐད་ དུ་ ཡང་ ཆམ་ འགྲེལ་ ལས། ། ཅ་ ཅམ་ དང་ འབྲེལ་ ཕ།

ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འདོད་གཞན་མིན་ཏེ། ། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་འགལ་བ་བཞིན། ཞེས་དང་། རྒྱུ་སོགས་མཚན་ཉིད་བསལ་བྱ་ལ། ། ལྟོས་པར་མེད་པར་མ་ཁྱབ་དང་། ། ལྟོག་པ་དག་ནི་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། ། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན། ། རང་ཉིད་ཚོག་འཕྲད་ངོ་བོའི་སྒྲ། ། མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་དག ། ལྟོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། ། འདོད་སྒྲས་མ་ཁྱབ་སེལ་བར་བྱེད། ། ཅེས་དང་། ཆུམས་ངེས་ལས། དེ་ཙམ་དང་རྟེས་སུ་འཇུག་པ་ཁོ་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དང་། ལྷ་དབང་གྲོས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོག་ཙམ་དང་འཇུག་པ་ཉིད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འདོད་དེ། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་དང་འགལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡན་ལག་ཅན་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་དོན་གཞན་ཚོས་གསུམ་ལྡན་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ལྟ་བུ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐུར་པའི་ཚོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཚོས་ཅན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་ཡང་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། འདི་སྒྲུབ་ཡན་ལག་ཐུར་པ་ཡི། ཚོས་ཅན་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པ་དང་། ཚོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ། ། གནོད་པ་དག་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་པས་ཡོད་ཀྱང་མི་དགོས་ཏེ། སྒྲ་རང་མཚན་མ་ཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། ། དེར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཡང་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན་ན་རྒྱགས་དང་དཔའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པར། ཕྱོགས་སྐྱོན་འདོད་མིན། ཞེས་སོགས་ཕྱོགས་སྐྱོན་དང་རྒྱགས་སྐྱོན་ལྟོན་པའི་སྐབས་ལ་གཟིགས་དང་གསལ་ལོ། ། མངོར་ན་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་རང་དོན་རྟེས་དཔག་བརྒྱ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པའི་གསལ་བྱེད་རེ་ཞིག

རྟོགས་སོ། །

གཞན་དོན་རྟེས་དཔག

གཏིས་པ་གཞན་དོན་རྟེས་དཔག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། སྒྲུབ་པོ་གང་ཟག་དང་། རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་གཞན་དོན་རྟེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ཆོས་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྒྱུས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གཞན་ཕྱིར་ཆོས་ལྡན་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ངག་ཡན་ལག་གཏིས་ལྡན། དེ་སྐད་དུ་མདོ་ལས། གཞན་དོན་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ནི། རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཏིས་པ་ལ་ས་ས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དག་རྒྱལ་ཕམ་ཀྱི་ནམ་གཞག ། དེ་ལ་དབང་པོས་ཏི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཆོས་བའི་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག ། ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སུན་འབྱིན་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག ། དཔང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཕྱིར་ཆོས་གཏིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕམ་བརྡ་སྦྱོར་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གོ ། གཏིས་པ་ནི། ཆོས་ཕྱིར་ཆོས་གཏིས་ལ་གང་སྟྲོན་ཅན་བརྗོད་པ་ཚར་བཅད། གང་སྟྲོན་མེད་བརྗོད་པ་རྟེས་སུ་བཟུང་བའི་གནས་སོ། ། སྟྲོན་ཡོན་དེ་ལྟར་སྟོན་ན་རྒྱལ་ཕམ་ཡོད་དོ། ། ཇི་ལྟར་ན། ཆོས་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱིས་སྟྲོན་བརྗོད་མ་ནུས་ས་མ་སྟྲོན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་ན་ཆོས་བ་རྒྱལ་ཕྱིར་ཆོས་ཕམ་སྟེ། ཆོས་བས་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱིས་སྟྲོན་ཡང་དག་བརྗོད་ན་ཆོས་བ་ཕམ་ཕྱིར་ཆོས་རྒྱལ་ཏེ། ཕྱིར་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་བའི་སྒོ་བས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟ་མིན་པ་ཆོས་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱིས་སྟྲོན་མ་བརྗོད་པའམ།

སྐྱོན་ལྡན་སྣང་ཞིག་བརྗོད་ཀྱང་ཆོལ་བས་ཚོར་མ་འབྱིན་མ་ཤེས་ན། རྒྱལ་ཕམ་མེད་དེ། སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཡང་སྒྲུབ་པ་དང་སྒྲུན་འབྱིན་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕན་ཚུན་སྦྱོར་བས་པ་མ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་ཕམ་ནི་སྦྱོར་བ་འཇོམས་ནུས་མ་ནུས་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་སྐད་དུ་རྟོག་ཝིག་ལས། ཆོལ་བས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་ནའང་ཕྱིར་ཆོལ་བས་སྐྱོན་མ་བསྟན་ན་ཕམ་པའི་ཆམ་པར་གཞག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཕན་ཚུན་ནུས་པ་ཉེ་བར་འཇོམས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པ་ཆམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བསྟན་པ་བསྡུང་བའི་དོན་དུ་དམ་པ་ཆམས་ཀྱང་རྒྱལ་བར་འདོད་ན་བརྫུན་དང་གཡོ་སྒྱུས་ཀྱང་ཚར་བཅད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བླུན་པོ་ལ་དགའ་བའི་རྒྱལ་ཕམ་ཡོད་ཚོད། བརྫུན་དང་གཡོ་སྒྱུས་ཚར་བཅད་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱལ་ཕམ་དམ་པ་ཆམས་མི་བཞེད་དེ། རང་གི་གྲྭ་བའི་མཐའ་བསྡུང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྟོད་པའི་རིགས་པ་ལས། དེ་ཁོན་ཉིད་བསྡུང་བའི་ངོན་དུ་དམ་པ་ཆམས་ཀྱང་རྒྱལ་བར་འདོད་ན་གཡོ་སྒྱུ་ལ་ཕོགས་པ་དག་གིས་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཟུང་ཚུར་དང་། ཐལ་ལྡན་དང་། མཆོད་བསྟན་པ་དང་མེ་ལ་ཕོགས་པ་དག་གིས་ཀྱང་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ན་འདི་དེ་ཁོན་ཉིད་བསྡུང་བའི་ཐབས་དམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིར་ཚར་གཅད་པ་དང་། རྟེས་སུ་བཟུང་བའི་ཚུལ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་སྲོག་དང་ནོར་ལ་ཕོགས་འཕྲོག་པ་དང་། གང་ཐལ་བས་བྱུག་པ་ལ་ཕོགས་པས་ཚར་གཅོད་པ། ཁོ་འཕང་མཆོག་སྤྱིན་པ་ལ་ཕོགས་པས་རྟེས་སུ་འཇོན་པར་འདོད་ལ། མ་ཁས་པའི་ཀུར་ཀྱབ་མཐའ་ནོར་བ་དོར། མ་ནོར་པ་ལེན་པ་དང་དེ་ལྟར་སྨྲོག་པར་བྱེད་པ་ལ་དམ་པའི་ཚར་

གཅོད་རྟེས་འཛིན་དུ་འདོད་དོ། །

གཏེས་པ་ནི་ཐུ་བཀ་ཏུ་ཚར་གནས་པའི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། འཐད་པ་བརྗོད་པ་དང། འཁྲུལ་བ་དགག་པ་གཏེས། དང་པོ་ནི་ཆོས་བ་ཚར་གཅད་པ་དང་ཕྱིར་ཆོལ་ཚར་གཅད་པ་གཏེས་ལས་ཆོལ་བ་ཚར་གཅད་ལ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་དང། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་གཏེས། ཕྱིར་ཆོལ་ཚར་གཅད་ལ། ། སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང། སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་གཏེས་ཏེ། དབྱེ་བ་བཞི་རིགས་པ་མཉམ་པ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཐུན་རིགས་ལས། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང། སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་གཏེས་པོ་དག ཚར་གཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་ཏེ། ། གཞན་ནི་མི་རིགས་ཕྱིར་མི་འདོད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཏེས་པ་ལ། གང་ཅན་པའི་ལུགས་ནི་ཆོལ་བ་ལ་ཏིས་པའི་ལན་མི་བརྗོད། སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ། མ་ཏིས་པ་བརྗོད་པ་གསུམ། སྐྱོན་སྤོང་བའི་ཚེ་མི་སྤོང། ལན་ལྟར་སྦྱང་བརྗོད་པ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་བརྗོད་པ་གསུམ་སྟེ་དྲུག ། ཕྱིར་ཆོལ་ལ་ཡང་འདི་བའི་ཚེ། མི་འདི། མ་འོས་པ་འདི། མ་འཐེལ་བ་འདི་བ་གསུམ། སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཚེ། སྐྱོན་མི་བརྗོད། སྐྱོན་ལྟར་སྦྱང་བརྗོད། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཚེ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་གསུམ་སྟེ་དྲུག དཔང་པོ་ལ། ཤན་མི་འཐེད། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཐེད། སྐབས་མ་ཡིན་པར་འཐེད་པ་སྟེ་གསུམ། ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཆད་མི་གཏོད་པ་སྟེ་གང་ཅན་ཅན་པ་ཆུམས་བཞུ་དྲུག་ཏུ་འདོད། འདི་ལྟ་བུའི་དཔེད་བ་མི་འཐད་དེ། ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་ཚར་གཅད་ཡིན་ན་སྔ་མ་བཞིར་འདུས་ལ། སྔ་མ་བཞིར་འདུས་པ་མིན་ན་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་ཚར་གཅད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔང་པོ་ལ་རྟོད་པའི་ཚར་གཅད་པའི་གནས་མེད་དེ།

གཏེས་པོ་དག་ ཚར་ གཅད་ པའི་ གནས་ ཡིན་ ཏེ། ཞེས་ དམིགས་ ཀྱིས་

བསལ་པའི་ཕྱིར་དང། རྩོད་པ་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པ་ཁས་མ་
བླངས་ཀྱང་ཅི་ནས་རྩོད་པའི་ཚར་གཅད་བྱེད་ན་སྟོམ་དུམ་ལའང་བྱེད་དགོས་པ་
སོགས་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཆུང་ཕྱིག་པའི་ལུགས་དགག་པ་ནི། དམ་
བཅའ་ལ་གནོད་དམ་བཅའ་གཞན། ཞེས་སོགས་རང་འགྲེལ་ལས་ཤེས་པར་
མཛོད། དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ལྷག་ཆོད་བཤད་ན། རིགས་ཕྱིགས་ལས། ས্ত্ত
འཕྱིན་པ་ལྷར་སྣང་བ་དག་ནི་ལྷག་ཆོད་ཆགས་སྟེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི
སྐྱོན་བརྗོད་པ་དག་ནི་ལྷག་ཆོད་ཆགས་ཡིན་ནོ། །ཆགས་ངེས་ལས། ལན་ལོག
པ་ནི་ལྷག་ཆོད་ཆགས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་བརྗོད། དབྱེ་ན་ལྔད་མ་ལྔད་མཚུངས་པའི་ལྷག
ཆོད་སོགས་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་བཅུ་བཞི། རིགས་བརྒྱ་ལས། འཕེལ་བ
དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་སོགས་བཅུ་གསུངས་པ་ཆགས་དེ་གཉིས་དང་རང
འགྲེལ་ལས་ཤེས་པར་མཛོད།

གསུམ་པ་རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ལ། གང་ཟག་དང
དགོས་པ་དང། བཟོད་ཚུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི་ཆོལ་བ་ལ
ངན་ཀྱི་དངོས་པོ་འཇོག་པ་དང། སྐྱོན་སྤང་བའི་ངག་གཉིས། ཕྱིར་ཆོལ་ལ
འདོད་པ་འདྲི་བ་དང། སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ངག་གཉིས། དཔང་པོས་ཇེས་སུ
བརྗོད་པ་དང། ཆགས་པར་དབྱེ་བའི་ངག་གཉིས་སྟེ། གང་ཟག་གསུམ་ལ
བརྗོད་ཚུལ་བྱུག་གོ། །དགོས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་སྒྲུབ་ངག་དང་སུན་འབྱིན
གཉིས། སྒྲུབ་ངག་ལ་ཡང་དག་དང་ལྷར་སྣང་གཉིས་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གི
མཚན་ཉིད། རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་ལྷག་ཝེད་པར་སྟོན་པའི་ངག་ཡན་ལག
གཉིས་ལྡན། ངག་དགོད་པའི་ཚུལ་ལ། དགག་བཞག་སྒང་གསུམ་ལས། མི
འཐད་པའི་ལུགས་དགག་པ་ནི། གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲ་མི་རྒྱ་ཏེ་ཅུས

པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། སྒྲ་བྱས་པས་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཉེར་སྤྱོར་དང་དམ་བཅའ་དང་མཇུག་བསྡུད་གསུམ་པོ་ལྷག་ཅིང་སྤྱི་ཁྱབ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། བོད་བསྡུས་པ་ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ལའང་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་བྱས་པས་ཞེས་རྒྱམ་དབྱེ་གསུམ་པ་སྤྱོར་བདང་། ཁ་ཅིག་སྒྲ་ཡང་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱམ་དབྱེ་ལྔ་པ་སྤྱོར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ངག་འགྲོ་ཅན་དེས་དམ་བཅའ་འདྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པས་མི་རྟག། བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱོར་ཡང་དམ་བཅའ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། ངོན་ཀྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ངག་དེའི་ནུས་པ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཚོག་གཞན་འདྲེ་དགོས་པར་འགྱུར།

གཉིས་པ་འཐད་པའི་ལུགས་བརྗོད་པ་ནི་ཕྱིར་ཆོལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་དྲན་ཏང་དུ་མེད་པ། དྲན་པ། དྲན་ཏང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མ་དྲན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ གཉིས་ སྒྲུབ་ངག་འགོད་པའི་ཡུལ་ མ་ཡིན་ ཏེ། ངང་པོ་ ལ་ མི་ ནུས། གཉིས་པ་ལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་ གཉིས་ཀ་ དྲན་ ཏང་ དུ་ ཡོད་ ཀྱང་ མ་ དྲན་ པའི་ ཕྱིར་ ཆོལ་ བ་ ཟླུན་ ཕོ་ ལ་ ཆོག་ ཅུང་ ངོན་ ཆུས་ ཕ་ ཡན་ ལག་ ཀཉིས་ ཕའི་ ངག་ ཏུ་ སྒྲུབ་ བར་ བྱ་ སྟེ། དེ་ ཡང་ ལྷག་ ཆད་ མེད་ ཕར་ ཕྱོགས་ ཆོས་ དང་ ལྡོག་ ཁྱབ་ ངོས་ སུ་ སྟོན་ ཕའི་ ངག་ ཡན་ ལག་ ཀཉིས་ ལྡན་ ཕྱོགས་ ཆོས་ དང་ ཇེས་ ཁྱབ་ ངོས་ སུ་ སྟོན་ ཕའི་ ངག་ ཡན་ ལག་ ཀཉིས་ ལྡན་ མཐུན་ དཔེ་ ངང་ ཙོད་ ཀཱའི་ བསྒྲུབ་ ཏྲའི་ ཆོས་ ཡོད་ དུ་ མཐུན་ པར་ སྤྱོར་ བ་ ཆོས་ མཐུན་ སྤྱོར་ ཀྱི་ སྒྲུབ་ ངག་ ཡང་ ངག་ ནི། ཀཱང་ ཏྲས་ ན་ མི་ རྟག་ ཏྲེ། ངཔེར་ ན་ བུམ་ པ་ བཞིན། ཟླ་ ཡང་ ཏྲས་ ས། ། ཞེས་ པ་ ལྟ་ ཏུ་ ངང་། ཆད་ ལྷག་ མེད་ ཕར་ མཐུན་ ངཔེ་ ངང་ ཙོད་ ཀཱའི་ བསྒྲུབ་ ཏྲའི་ ཆོས་

ཡོད་དུ་མི་མཐུན་པར་སྨྲོར་བ་ཆོས་མི་མཐུན་སྨྲོར་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ནི། གང་རྒྱན་ནས་ཅུ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་ཅུ་ས། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཆོས་མཆོག་གིས། དཔེའི་ཆོས་ཅན་དང་ལྡན་ཅིག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་འདུ་བར་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྒྲུབ་པའི་ངག་འདི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ཚུལ་ཐ་དད་པ་མ་གཏོགས་བརྟེན་བྱའི་དོན་ཐ་དད་མེད་དེ། རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཁོན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིག་ཕྲིགས་ལས་སྨྲོར་བའི་བྱ་བྱག་མ་གཏོགས་པར་འདི་གཉིས་དོན་དུ་ནི་བྱ་བྱག་ཅི་ཡང་མེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་སྟེ་ཕྱི་གང་བཏོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། སྒྲ་བྱས་སོ། ། བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མཐའ་རྒྱན་རྣམ་ཤེས་པའི་མཚན་པ་དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཉིད་བཏོན་པས་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་སྒྲ་བའི་མཚན་པ་ལ་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་བཏོན་པས་འགྲུབ་བོ། ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅེས་པ་ལ་ཁྱབ་པ་ཅམ་བཏོན་པའང་སྐྱོན་མེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། འོན་ཀྱང་ཟོད་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ངག་ཏོགས་པར་སྨྲོར་དགོས་ཏེ། མ་ཏོགས་ན་ཀློན་གར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི། རང་ལས་ཅེས་བཞིན་གཞན་དག་ལའང། ། ཅེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་འཕྲེལ་བ་དང། ། བསྒྲུབ་བྱ་བཏོད་བྱ་གཞན་ནམས་སྦྱངས། ། ཞེས་པའི་ཚིག་བསྡུ་བ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་འཕྲེལ་བ་ཞེས་རྒྱས་དབྱེ་བར་བཤད་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་བཏོད་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་དེ། ཁོ་པོ་ཅག་འཕྲེལ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་ནམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དེའི་སྐྱེས་བུའི་བསྡུ་ཕ་ཡིན་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ངག་ཡང་དག་གི

འཕྲས་བུ་ནི་ཇི་སར་དཔག་བསྒྲེད་པ་ཡིན་ནོ། ། སྒྲུབ་ངག་གང་ཞིག ། བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ནི་ སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་དེ་ཡང་དབྱེ་ན། རྒྱས་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་བཀོད་པ་དོན་སྟོན་ཅན་དང། རྒྱས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ཡང་མ་ངེས་པ་ བཀོད་ན་བློ་སྟོན་ཅན་དང། ཚུལ་གསུམ་ངེས་ཀྱང་བརྗོད་མ་ཤེས་བྱ་སྒྲ་སྟོན་ཅན་ཏེ་ཆུམ་པ་གསུམ། དེ་ཡང་རང་དོན་དུ་དོན་སྟོན་འབའི་ཞིག་དཔྱད་ན་ གཞན་དོན་དུ་བློ་དང་སྒྲའི་སྟོན་ཡང་དཔྱད་དོ། ། སྒྲུན་འཕྲིན་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས་ལས། སྒྲུན་འཕྲིན་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ སྟོན་ལ་ སྟོན་དུ་ བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ལོག་རྟོག་སེལ་བའམ་ སྟོན་ཅན་གོ་བའི་ངག ། ཡུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་མཚན་ཉིད་ དང་ གཏན་ཚིགས་ དང་ བསྒྲུབ་བྱའི་ སྟོན་ལ་ སྟོན་ དུ་ བརྗོད་པས་ སྟོན་ཅན་གོ་བ་གསུམ། ངོ་བོའི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་དང་བློ་ དང་ སྒྲའི་ སྟོན་ལ་ སྟོན་ དུ་ བརྗོད་པ་ གསུམ། བརྗོད་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་ན། རང་ རྒྱུད་ དང་ ཐལ་བ་ གཉིས་ ཏེ་ དབྱེ་ སྒྲ་ཆུམ་ པ་ གསུམ། སྒྲུན་འཕྲིན་ལྟར་སྣང་གི་ མཚན་ཉིད་ སྒྲུན་འཕྲིན་ དུ་ བཀོད་ པ་ གང་ ཞིག ། ཟློ ལ་ ཟློ ད་ ཀ ་ ཚ ོ ད ་ ཕ ས ་ ཟ ླ ་ ཆ ེ ད ་ ཉ ི ། ། ཟ ླ ་ ཆ ེ ད ་ ཀ ྱ

ལའི་ར་བརྟོད་པའམ་བདག་ལ་བསྟོད་དམ་གཞན་ལ་སྨོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོན་
མེད་པ་བརྟོད་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པས་རྒྱས་པར་མ་ཕྱི་སྟེ། ཆུམ་ངེས་ལས། ཡོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་
ཕྱིར། དེ་དག་འདིར་ནི་སྤྱི་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །གསུམ
པ་བརྟོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བརྟོད་པའི་ཚུལ་ལ་རང་རྒྱུད་དང་ཐལ་འགྱུར
གཉིས། རང་རྒྱུད་ནི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་བཤད་ཟིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་ཐལ
བའི་ཆམ་གཞག་དང་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་དགག
གཞག་སྦྱང་གསུམ་ལས་གཞན་ལྷགས་དགག་པ་ནི། གང་ས་ཅན་པ་དག་ཐལ
འགྱུར་བཀོད་ཚད་ལ་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་འབའ
ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས
ཀ་གྲུབ་པ་སྟེ་བཞི་ལས། བཞི་པ་ལ་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་།
ཁས་བླངས་དང་། རྟགས་ཚད་མ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་དང་། རྟགས་ཁས
བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་བཞིའོ། །འདི་བཞི་ལ། དང་པོ་ལ
འདོད་ལེན་ཕྱེས་པ་དང་མི་ཕྱེས་པ་བསལ་བ་ཁས་བླངས་པའི་ཡང་དག་སྟེ
གཉིས། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་བསལ་དང་ཁས་བླངས་དང་གཉིས
ཀ་མེད་ན་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དང་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུར་ཕྱེ་བས་ན་སྔ་མ་གསུམ
དང་ཕྱི་མ་བཅུ་གཅིག་སྟེ་བཅུ་བཞི་ཞེས་འདོད་ལ། དེ་དག་ཡང་དག་དང་ལྡོག
སྣང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ན་དང་པོ་གསུམ་དང་བསལ་བ་མེད་པ་བཞི་སྟེ་བདུན་ནི་ལན
གྱིས་བརྗོག་པར་ནུས་པས་ལྡོག་སྣང་ཡིན་ལ། གཞན་བདུན་ནི་ལན་གྱིས་བརྗོག
པར་མི་ནུས་པས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་མི
འཕེན་པར་ཕྱེ་ན། སྔ་མ་དྲུག་དང་བདུན་པ་རྟགས་ཁས་བླངས། །ཁྱབ་པ
ཚད་མ་གྲུབ། དམ་བཅའ་ཚད་བསལ་ལ་ཆོས་ཅན་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ལས

ཕྱིད་ཆོས་ཅན་མ་གྱུབ་པས་མི་འཚེན་ལ། ཕྱིད་ཆོས་ཅན་གྱུབ་པས་འཚེན་ཅེས་ཟེར་རོ། ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་བཀོད་ཚད་ལ་རྒྱས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྱུབ་པ་དང་། རྒྱས་འཐའ་ཞིག་མ་གྱུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འཐའ་ཞིག་མ་གྱུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་གྱུབ་པ་དང་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་བཞིར་འབྱེད་ན་རང་རྒྱུད་ལ་སོགས་བཞིར་ཅི་སྟེ་མི་འབྱེད། རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན་ཐལ་འགྱུར་ལའང་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་མེད་ན་ཁྱབ་པ་གྱུབ་པ་འགལ་བས་ཁྱབ་པ་གྱུབ་མ་གྱུབ་དཔྱོད་པ་ཟློག་པོའི་རྟགས་ཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་མ་གྱུབ་ལ་ཁྱབ་པ་གྱུབ་པ་ལ་སོགས་འབྱེད་ན་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལྟར་ཏ་ཅང་ཐལ་བས་ངེས་པ་མི་རྟང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞིའི་གང་ས་ངེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་གྱུབ་པ་ལ་རྒྱས་མ་གྱུབ་པ་དང་རྒྱས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྱུབ་པ་དང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལྟག་པའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་མེད་ན་ཁྱབ་པ་གྱུབ་པ་འཁྲུལ་བ་དེས་ནའོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞུག་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཐལ་ངག་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པ། དེ་ལ་འདོད་པ་བཟློད་པ་ཁས་བླངས་ཀྱི་རྒྱས་ལས་མི་འདོད་པའི་བསྟན་བྱ་འཐད་པ་སོགས་ཡོད། དབྱེ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་མི་འཐད་གཉིས། སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག ། དོན་བཟློག་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ། ཡང་ན་དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕངས་པས་བཟློག་ནི་ཚུལ་ གསུམ་ ཚང་ ། ། །

འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྒྱས་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ། ལྷོག་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། གཞི་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་ནང་ངོ། །དེ་ལ་རྒྱས་ཁྱབ་ཁས་བླངས་པས་མ་གྲུབ་པ་སེལ་ལ། ཁྱབ་པ་གྲུབ་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པས་འགལ་བ་སེལ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལྷོག་པས་མ་ངེས་པ་སེལ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བས་འདོད་ལན་ཕེབས་པ་སེལ་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དངོས་སུ་རྒྱས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་མིན་ན་ཡང་བཟློག་ན་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཆད་ལྟག་མེད་པར་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་སྟོན་པའི་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །ངག་ལས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཚུལ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་རྒྱས་ཆོས་བཟློག་པས་སྒྲུབ་པའི་ངག་ཉིད་འཕེན་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །ཐལ་བའི་ཁྱབ་པ་བཟློག་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་འཕེན་མོད་ཐལ་བའི་ངག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཇི་ལྟར་འཕེན་དྲིས་པས་ཁ་ཅིག་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པས་འཕེན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །ཐལ་བའི་ངག་གི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ན་ཐལ་བའི་སྒྲུར་བ་ཡང་དག་འཇིག་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལ་དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ལྷག་པ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག་ལའང་དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ལྷག་པས་ཚར་གཅད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི་ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ངོན་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་མོད་ངག་ཇི་ལྟར་བཟློག་པ་བཞིན་འཕེན་པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པའི་རྒྱས་མ་བརྗོད་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྱུབ་ལ། བརྗོད་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པས་ངག་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། མེ་ཡོད་པར་ངེད་ཁས་ལེན་ཞེས་བཟློག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །དེས་ན་ཐལ་བའི་ངག་སྐྱོན་མེད་འདི་ལྟར་དགོངས་དེ།

དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བཀོད་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་འདྲི་ན། གང་མེ་མེད་པ་ན་དུ་བ་མེད་དེ། ཚུ་གྱང་བཞིན། དུ་བ་དང་བཅས་པའི་ལ་ལའང་མེ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་ས། ། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་ཤུགས་ལ་ཡོ་བས་དངོས་སུ་མི་འཐེན་ནོ། ། སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་དོན་བརྗོག་ན་ཚུལ་གསུམ་མི་འཐེན་པ། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། ས་ཕྱོགས་ན་ཐུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང་། དུ་ཚུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པར་ཐལ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་དང་། ནོག་ཕྱོག་ཤལ་དང་མི་ལྷན་པས་བ་ལང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་མཚན་ཉིད་དེ་ཁྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཐེན་ཏེ། བརྗོག་པ་ལ་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྒྱགས་ལས་ལྷག་མ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཀུན་ལ་སྒྲུར་བའི་ཐལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་འཐེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེ་ལ་རང་རིག་དང་གཞན་རིག་འཐེན་པ་གཉིས། རང་རིག་འཐེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ལན་གྱིས་བརྗོག་པར་མི་ནུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག ། རང་དང་རིགས་གཅིག་པའི་རང་རྒྱུད་འཐེན་པ། དབྱེ་ན་རང་རིག་འཐེན་པ་ལྔའོ། ། གཞན་རིག་འཐེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞིག ། རང་དང་རིགས་མི་གཅིག་པའི་རང་རྒྱུད་འཐེན་པ། དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་རྒྱགས་ཀྱི་ ཐལ་ བས་ རྒྱ་ མ་ དམིགས་ པའི་ རང་ རྒྱུད་ འཐེན་ པ་ དང་། རྒྱ་ ཆ་ དམིགས་པའི་ ཐལ་ བས་ འབྲས་ བུའི་ རྒྱགས་ ཀྱི་ རང་ རྒྱུད་ འཐེན་ པ་ དང་ གཉིས། མེ་དང་བ་ཚོའི་རིགས་པ་ལན་ཚུན་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་འགལ་

ཁྱབ་དམིགས་པ་གཉིས། དུ་བ་དང་བ་མེའི་རེག་པ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས། མེ་དང་སྤུ་ལོང་བྱེད་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས། གྲང་རེག་དང་དུ་བ་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་ དང་ རང་ བཞིན་ དང་ འགལ་ བའི་ འབྲས་ བུ་ དམིགས་ པ་ གཉིས། ཅང་ཐང་ཀྱི་མེ་དང་ཁ་བའི་སྤུ་ལོང་བྱེད་གཉིས་ཕན་ཚུན་འགོག་པ་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་ དང་ ཁྱབ་ བྱེད་ དང་ འགལ་ བ་ འབྲས་ བུའི་ ཁྱད་ པར་ དམིགས་པ་གཉིས། ཤིང་ཡིན་པར་ཐལ། ཤ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་རྒྱགས་ཀྱི་ཐལ་བས་ཤ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན། ཤ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་བས་ཤིང་ཡིན་ཏེ། ཤ་པ་ཡིན་ པའི་ ཕྱིར་ ཞེས་ པའི་ རང་ བཞིན་ རྒྱགས་ ཀྱི་ རང་ རྒྱུད་ འཕེན་ པ་ གཉིས། ཤིང་ཡོད་པར་ཐལ། ཤ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་རྒྱགས་ཀྱི་ཐལ་བས་ཤ་པ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན། ཤ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་བས་ཤིང་ཡོད་དེ། ཤ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་རྒྱགས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྦྱང་བ་ནི་ཆུ་སྟེགས་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ཁས་བླངས་པའི་རྒྱགས་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་སྲིད་པས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་མི་འཐད་ལ། ཁས་བླངས་རྒྱགས་ སུ་ མི་ རུང་ ན་ ཐལ་ བས་ སྐྱོན་ པའི་ རྒྱགས་ ཀུ་ ཡང་ མི་ འཐད་ལོ། ། ཕྱིར་ཆོས་གཞན་ཀྱིས་ཁྱབ་བྱ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བྱེད་མི་

འདོད་པར་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ལ་ཐལ་བས་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པ་མིན་ནོ། ། ངེས་ཡང་དཔེར་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་སྒྲོ་གཅིག་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་ངོན་དམ་པ་འཕྲོད་འདུས་འཇིལ་བར་འདོད་པ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་མེད་ན་ཁྱབ་བྱ་ཡང་མེད། ཁྱབ་བྱ་ཡོད་ན་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་ཅི་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། སྒྲོ་ཆོས་ཅན། དུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དུས་མཐའ་ཡས་པའི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་ངོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུས་འཇིལ་བའི་ཕྱིར། ཁས་བླངས་པའི་རྒྱགས་ལས་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་བས་མི་གནོད་དོ། ། དེས་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཀུན་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྟང་གི་མཚན་ཉིད། ལན་གྱིས་བཟློག་པར་ནུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། ། དབྱེ་བ་བཞིའོ། །

གཉིས་པ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལ། ཁ་བ་ཅན་གྱི་བོད་བསྟུས་པ་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་ལན་རྒྱགས་མ་གྲུབ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ། འདོད་ཐོག་ཅེས་པ་སྟེ་སྒོ་གསུམ་དུ་ངེས་ས་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་སྨྲའོ། ། འདི་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྟང་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྟང་གཉིས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྟང་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་དེ་རྒྱགས་མ་གྲུབ་དང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་དང་འདོད་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྟང་ཐམས་ཅད་རྒྱགས་མ་གྲུབ་དང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་འདུས་པར་ཐལ་ལོ། ། དེ་འདོད་ན། མཐར་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྟང་ཀུན་མ་གྲུབ་པ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཡང་འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་སྐྱོན་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པས་ལན་ཐེབས་པར་འགྱུར་རོ། ། གལ་ཏེ་རྒྱགས་མ་གྲུབ་དང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ

པ་ཡིན་མོད་རྒྱས་དང་ཁྱབ་པ་མ་གྱུབ་པ་གཉིས་སུ་མ་ཕྱེ་ན་ངོས་མི་ཟིན་པས་ཟློང་པ་མི་བདེའོ་ཞེན། ཁྱབ་པ་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་ཀྱང་ཁྱབ་པ་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་མོད། འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་གཉིས་སུ་མ་ཕྱེ་ན་ངོས་མི་ཟིན་པས་ཟློང་པ་མི་བདེ་བར་མཚུངས་ས། །ཡང་ན་སྒྲ་བྱས་པར་འདོད་པ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱབ་པ་འགལ་བ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཞེས་བརྗོད་ན་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་ཀྱང་མི་རྒྱ་ན་ཅི་སྟོ། །ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཞེས་བརྗོད་ན་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་པ་སྲིད་པར་ཤུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲ་རྒྱ་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཉེས་བྱ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །རང་ལུགས་ནི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་རྒྱས་དང་ཁྱབ་པ་མ་གྱུབ་པ་དང། འདོད་པ་གསུམ་དུ་ངེས་ན་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འགལ་མ་ངེས་མ་གྱུབ་འདོད་པ་གྱུབ་པ་སྟེ་ཆུམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་བཞི་གཏན་དགོས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྱུབ་ཡང་དགེ་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ར། །ཐལ་འགྱུར་ཡང་དགེ་ལྡན་གྱིས་བཟློག་པར་མ་ནུས་ན་ཁྱོ་བ་དང་འཕོན་དུ་འཛིན་པ་དང་བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་གཞན་ལ་སྨོད་པ་དང་གྱུ་གར་དང་བཞད་གད་དག་གིས་རིགས་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཐབས་རྒྱགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་ལེགས་པོ་ཡིན། སྐྱོན་ཟོང་ཞེས་བརྗོད་ནས་བདེན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འཐང་བ་དམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་གསུང་རབས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འཐད་པའི་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་དང་ལྟ་བ་ངན་པས་སྐྱེད་ཅིང་སློབ་དཔོན་ངན་པའི་དུག་ཆུས་གསོས་བཏབ་པའི་གྲུབ་མཐའངན་པ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་དང་འཕྲལ་བ་རྫས་གྲུབ་ལ་ཟོགས་པ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་དང། དེ་ཆུམས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་རིགས་པའི་གཏེར་ལྟ་བུ་གང་གིས་

ཤེས་པའི་མཚན་པ་དེ་ནི་ཇོག་པའི་ས་ཅས་ཆུས་ཆམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཇོན་པ་ཡིན་ཀྱི། གསུང་རབས་ཀྱི་དགོངས་དོན། འགྲེལ་བཤད་ལ་ལེགས་བཤད། ཡོངས་འཇོན་མཚན་པ་ལ་གཏུགས་ཏེ་གཟུ་བོའི་བློས་མི་དཔྱད་པར་གཞན་ཀྱི་ཆམ་དཔྱོད་དང་དེ་ལས་བྱང་བའི་ལེགས་བཤད་ལ་སྣང་བ་དང། རང་གི་གྲྭབ་མཐའ་ངན་པ་ལ་ཚགས་པ་དང། ཟོ་འདོད་ཀྱི་ཐུགས་པ་འདོད་པ་དང། ཕྱག་དོག་དང། འགྲན་ཞེམས་དང། ང་རྒྱལ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་ཏེ་འཕད་པའི་ཐོག་ཁ་ཅིག་ཅིག་ཤིང་མི་འཕད་པའི་ཐོག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་དེ་ནི་དགེ་བའི་ བཤེས་ གཉེན་ ཀྱི་ གཟུགས་ བཏུན་ ལྟར་ སྣང་ ཡང་ བདུད་ ཀྱི་ བསྟན་འཇོན་ས་ཅས་ཆུས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཚོམ་ཀུན་པ་ཡིན་པས་ཤེས་ལྡན་ཆམས་ཀྱིས་རིང་དུ་ སྲོང་ས་ཤིག་ཅེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིའི་ཤུགས་ལ་གདམས་སོ། ། མདོར་ན་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་གཞན་དོན་རྟེས་དཔག་བཏུག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའི་གསལ་བྱེད་རེ་ཞིག་ཇོག་སོ། །

བཤད་པ་ཡོངས་སུ་ཇོག་པ།

གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡོངས་སུ་ཇོག་པར་བསྟན་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་རྒྱུ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན། མཚན་པ་བསྟེན་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་བསྟན། བཤད་པ་བཞིན་རིགས་པ་མཁྱེན་པས་བཞེད་ཅིང་ཟླུན་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བའི་ཚུལ། བཤད་པར་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་གང་། གང་གིས། ཡུལ་གང་དུ་རྗེ་ལྟར་སྒྲུབ་བའི་ཚུལ་དང་ལྡན་པས། དང་པོ་ནི། བསླུབས་སོ། ། གང་ཟག་གང་གིས་ནན་སྐྱེ་བ་སྒོ་མ་སྒོ་མ་ཆམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཁས་པར་གྱུར་ཅིང་ མཁས་པ་དོན་དང་མཐུན་པ་ཆམས་ལ་བསླབས་ཅིང་ སྒྲུབ་པ་ལ་བརྩེན་ནས་

སྐྱེས་སྟོ	as ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚོ་འདིར་སྣ་བ་ནམས་ལན་རེ། དཀའ་བ་ནམས་ཟུང་རེ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ཤེས་པ། མཁས་པ་ཀུན་དཀའ་ཞིང་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཁྱེན་བརྩེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཚོགས་གཉིས་དཔལ་གྱིས་གཏུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་དོན་གཉིས་རྫོགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིན་ལས་བཟང་པོས་སོ། ། རྒྱ་གར་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པའི་གཞུང་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་མདོའི་ནམ་པར་འགྲེལ་པ་སྟེ་བདུན་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་རྒྱན་སོགས་དང་བཅས་པ་ནམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོག་གེ་རིགས་པའི་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། གཞན་ཡན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། ། གང་ནི། ཡང་དག་པའི་རིགས་པའི་མཚོག་འགྱུར་བའི་གནས་རིགས་པའི་གཏེར་འདིའོ། ། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ནི། ཐུབ་པ་དང་སྲོང་ཞིང་སྐྱ་ལ་སྟོན་པར་འཇིན་ཅིང་ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར་གྱངས་ངེས་པར་འདོད་པ་ཞིར་སྐྱ་པ་གྲངས་ཅན་པ་དང་། ཁྱབ་འཇུག་ལ་སྟོན་པར་འཇིན་པ་ཏཱང་ཨེག་པ་རིག་བྱེད་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་ལ་སྟོན་པར་འཇིན་ཅིང་ཤེས་བྱ་ཆོག་གི་དོན་བྱ་ཏུ་འདོད་པ་ཉན་བྱེ་ཐུག་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ལ་སྟོན་པར་འཇིན་པ་མཁའ་གོས་ཅན་གཅིར་བུ་པ་དང་ངེ་བཞི་རྣ་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། ཚད་ལྟ་བ་ཚུ་རོལ་མཇོས་པའི་གཞུང་འཇིན་པ་རྒྱང་འཕེན་པ་དང་། ཐོས་སྒྲགས་པ་ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་དང་། གང་ས་རིའི་ཁྲོད་ན་གནས་པ་བོད་བསྡུས་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་གེ་ངན་པ་འཇོམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་བྱས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི། སྐྱེགས་མ་ལྟའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་ནུས་པ་ཆུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ཡོངས་འཇིན་ངན་པའི་སྟོpas ཀྱིས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྐྱོང་པོ་མ་རྟེད་ཅིང། ལ་ལས་ཉིན་དང་མཚན་དུ་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་ཡོངས་འཇིན་ངན་པའི་སྟོpas

ཀྱིས་གཞུང་ལུགས་ཐོག་ནས་རེ་ཡང་དཔྱིས་མ་ཕྱིན་ཅིང། ལ་ལས་རྒྱ་ཏུ་བརྩོན་
པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབས་ཀྱང་ཡོངས་འཛིན་ངན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་ཡངས་
རྒྱས་དགེས་པའི་ལམ་ལས་གོལ་བས་ན་སྨིག་མ་ལྟའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་དང་
ཡོངས་འཛིན་དམན་པས་ཆོག་ཤེས་པ་ཆུམས་ཀྱང་གནས་སྐབས་ས་ལམ་བཀྲོད་
པ་དང་མཐར་ཐུག་ས་ངངས་རྒྱས་པའི་ངོན་ལ་ལེགས་པར་ཕོམས་ལ་ཡོངས་འཛིན་
མཁས་པ་བསྟེན་ཅེས་གང་མས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གནས་སྐབས
ས་ལམ་བཀྲོད་པ་དང། མཐར་ཐུག་ས་ངངས་རྒྱས་པ་ནི་བློ་མ་བཟང་པོ་ལ་རག
ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་ནི་སྒེ་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི
ཡིན་པར་རྟོགས་ཏེ་སྤྱར་བས་ཟན་པོའི་ལུགས་ངན་ངོར་ནས་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་གྱིས
འདི་བཤད་པས་ན་རིགས་པ་མཁྱེན་པ་སྨོན་དཔོན་དེ་གཉིས་རིགས་ཀྱིར་ནས
བཤད་པའི་རིགས་པ་འདི་བཞེད་མོད། འདི་ཟུན་པོ་ཆུམས་ཀྱིས་ལན་མང་དུ
ཐོས་ཀྱང་སྨྲོད་ཡུལ་མེན་ཏེ། འདི་ཟབ་ཅིང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཕ་ཆ་ཕ
ར། ། བཞི་པ་ནི། གསུང་རབས་ཀྱི་ངོན་ལེགས་པར་བཤད་པས་བློ་ཁོས་ཀྱི
མིག་ཕྱེ་ནས་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཡིན་ལུགས་ཇི
ལྟར་བར་བསྟན་པ་ལས་བྱང་བའི་དགེ་བ་འདིས་ལེགས་བཤད་སྟོམ་པ་པོ་ས་སྐྱ
པ་ཆེན་བདག་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད་ཇོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས
འགྲོ་བ་ཀུན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་སུ་ཀྱུར་ཅིག་ཅེས་མི
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྔོས་པ་ཡིན་ནོ། ། ལྔ་པ་ནི་རིགས་པའི་ཀཏེར་ཞེས་བྱ
བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ཡུལ་བྱང་ཐོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ། ལྷ་དང། ཚད
མ་དང། ཤེས་སྦྱོར་དང། སྟན་དངགས་དང། ཆོག་གི་རྒྱན་དང། མིང་གི
མངོན་བརྗོད་དང། ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པས་འཚང
པ་དང་རྫོགས་པ་དང་རྫོད་པའི་ཚུལ་ལ་སྦྱོབས་པ་དགེ་བ་ཅན། ཀུན་ལས་བཏུས

དང། སྔ་བདུན་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡིག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང། ལུང་དང་རིགས་པ་
དང་མན་ངག་གི་ཚུལ་མཐའ་དག་ལ་བློའི་ སྣང་བ་ཐོབ་པ། ཎྜ་ཀ་ཏི་དགེ་སློང
ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་སྔ་བས་སློབ་སྦྱོར་ གསལ་གོ
བདེ་བར་བཀོལ་ཏེ། དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྦྱར་བའོ། ། རིགས
པའི་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཏ
དཔེན་བཞི་ཐོག་པའི་བཀས་གནང་ཞིང་དོན་གཉིར་བློ་དང་ལྡན་པ་ནམ་མཁའ
བཟང་པོ་ དང་ཡོན་ ཏན་ བཟང་པོ་ ལ་ ས་ཡིག་ པ་ དོན་ གཉིར་ ཅན་ ཟླུམ་ ཀྱིས
བསྒྲལ་བའི་ངོར་ གསུང་རབས་ཀྱི་དོན་ ལ་ སྒོམ་ པ་ དགེ་ བ་ ཅན། གཡག་ གི
མིང་ཅན་ སང་ རྒྱས་ དཔལ་ ཀྱིས་ དཔལ་ ས་ སྐྱའི་ ཆོས་ གྲྭ ཆེན་ པོར་ སྦྱར་ ཀ་ ལ་ དེ
ཡོངས་ སུ་ རྫོགས་ ས། ། མཆན་ལོ་ཟླ་ལྷ་ཆ། ། དགེའོ། །

[General Information]
书名=因明学　藏文
作者=萨班·贡葛坚赞
页数=700
SS号=40233977
出版日期=2004.04
出版社=民族出版社
ISBN号=978-7-105-06152-5
中图法分类号=B81-093.51
尺寸=850毫米×1168毫米　1/32
原书定价=36.5
主题词=因明（印度逻辑）-藏语
参考文献格式=萨班·贡葛坚赞.因明学　藏文.北京市：民族出版社,